

جمهوری اسلامی ایران

فرهنگستان زبان و ادب فارسی

فرهنگِ واژه‌های مصوب فرهنگستان

دفتر نهم

تدوین:
گروه واژه‌گزینی

Islamic Republic of Iran

**The Academy of Persian
Language and Literature**

A Collection of Terms

Approved by:
**the Academy of
Persian Language and Literature**

Vol. 9

ISBN: 978-600-6143-18-7

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

دینک
ادریک

تدوین:
مروه
واژه گزینی

کتابخانه

۸	۰۲۵
۳۷	۱۱

۴۱۷۱

فرهنگ واژه‌های
مصوب فرهنگستان
دفتر نهم

فرهنگ واژه‌های
مصوّب فرهنگستان
دفتر نهم

گروه واژه‌گزینی

فرهنگستان زبان و ادب فارسی

نشر آثار / تهران ۱۳۹۱

فرهنگ واژه‌های مصوب فرهنگستان، دفتر نهم	فرهنگستان زبان و ادب فارسی
تدوین و ویرایش و حروف‌نگاری: گروه واژه‌گزینی	
مدیر فنی چاپ: حمیدرضا دمیرجی	
چاپ اول: ۱۳۹۱	
شماره: ۲۰۰۰ نسخه	
قیمت: ۱۸۰۰۰۰ ریال	
چاپ و صحافی: کاوا	
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۴۳-۱۸-۷	
ISBN 978-600-6143-18-7	
نشانی: تهران، بزرگراه شهید حقانی، بعد از ایستگاه مترو، مجموعه فرهنگستان‌ها، فرهنگستان زبان و ادب فارسی	
صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۶۳۹۴	
تلفن: ۴۸-۸۸۶۴۲۳۳۹-۰۲۱؛ دورنگار: ۸۸۶۴۲۵۰۰-۰۲۱	
وب‌گاه: www.persianacademy.ir	
حق چاپ محفوظ است.	
فهرست‌نویسی بیش از انتشار کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران	

سرشناسه	فرهنگستان زبان و ادب فارسی، گروه واژه‌گزینی.
عنوان و نام پدیدآور	فرهنگ واژه‌های مصوب فرهنگستان، دفتر نهم / تدوین گروه واژه‌گزینی فرهنگستان زبان و ادب فارسی
مشخصات نشر	تهران: فرهنگستان زبان و ادب فارسی، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	۴۲۸ ص.
فروست	فرهنگستان زبان و ادب فارسی: ۹۴.
شابک	۱۸۰۰۰۰ ریال 978-600-6143-18-7
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبیا
موضوع	فارسی -- واژه‌سازی
موضوع	فارسی -- واژه‌های جدید
شناسه افزوده	فرهنگستان زبان و ادب فارسی
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۱ ۳۶ ق ۴ / PIR2964
رده‌بندی دیوبی	۴۳/۱
شماره کتاب‌شناسی ملی	۲۷۵۹۴۶۳

واژه‌های این دفتر در شورای فرهنگستان زبان و ادب فارسی برای مدت سه سال
تصویب شده و به تأیید رئیس جمهور محترم جمهوری اسلامی ایران، جناب
آقای دکتر محمود احمدی‌نژاد، رسیده است.

فهرست مطالب

پیشگفتار	نُه
مقدمه	یازده
همکاران علمی	سیزده
اصول و ضوابط واژه‌گزینی	نوزده
نشانه‌های اختصاری	بیست و چهار
فرهنگ واژه‌های مصوّب فرهنگستان به ترتیب الفبای فارسی	۱-۲۴۴
فهرست واژه‌ها به ترتیب الفبای لاتینی	1-82
فهرست واژه‌ها براساس حوزه به ترتیب الفبای لاتینی	83-158

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشگفتار

با انتشار جلد نهم فرهنگ واژه‌های مصوب فرهنگستان، حلقه دیگری به زنجیره مجلدات هشتگانه قبلی افزوده می‌شود. فرهنگستان زبان و ادب فارسی که از سال ۱۳۶۹ کار خود را آغاز کرده توانسته است با تدوین و تصویب اصول و ضوابط واژه‌گزینی و تأسیس گروه واژه‌گزینی حرکت به سوی «زبان فارسی علمی» را آغاز کند. گروه واژه‌گزینی در این راه از مساعدت اعضای محترم پیوسته و وابسته فرهنگستان و صدها نفر از استادان و صاحب‌نظران و متخصصان در رشته‌های مختلف برخوردار بوده است.

حاصل تلاش سال‌های گذشته، تصویب و انتشار بیش از سی و پنج‌هزار معادل فارسی در برابر لغات و اصطلاحات خارجی است. مجموع این واژه‌های مصوب هم به صورت کتاب و هم به صورت لوح فشرده در دسترس اهل علم قرار گرفته و اخیراً به وجه مطلوبی با برخورداری از انواع قابلیت‌های جست‌وجو در وبگاه فرهنگستان* نیز دستیاب است.

واژه‌گزینی یک وظیفه ملی است و فرهنگستان امیدوار است با انتشار واژه‌های مصوب خود، واژه‌گزینی را در فضای علمی کشور به صورت یک اشتغال علمی، در کنار سایر وظائف دانشمندان کشور مرسوم و معمول سازد. با توجه به اینکه شمار لغاتی که تاکنون برای آنها معادل فارسی تصویب شده در مقایسه با آنچه باید بشود اندک است، باید گفت کار واژه‌گزینی در زبان فارسی وقتی به سامان می‌رسد و زبان فارسی علمی وقتی به وجود خواهد آمد که همه استادان دانشگاه و متخصصان و نویسندگان و مترجمان همت کنند و بر وفق اصول و ضوابط فرهنگستان (که در همین فرهنگ نیز به چاپ رسیده است) واژه‌گزینی کنند.

سپاسگزاری از همه آنان که از زبان فارسی پاسداری می‌کنند و سخن گفتن به زبان مادری و نوشتن به آن زبان را بر استفاده از لغات بیگانه ترجیح می‌دهند بر ما واجب است، چنانکه سپاسگزاری از اعضای محترم شوراهای واژه‌گزینی فرهنگستان و کارشناسان و مسئولان گروه واژه‌گزینی نیز تکلیفی است که بر عهده اینجانب است و نباید فراموش شود.

غلامعلی حدادعادل

رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی

و مدیر گروه واژه‌گزینی

اردیبهشت نودویک

مقدمه

گروه واژه‌گزینی فرهنگستان زبان و ادب فارسی سالی پرکار را سپری کرد و علاوه بر آنکه مجموعه حاضر را که حاوی حدود ۳۰۰۰ واژه است فراهم آورد، موفق شد واژه‌های مصوب فرهنگستان در سه حوزه را از ابتدا تا پایان دفتر هشتم در مجلدهایی با عنوان «هزارواژه» منتشر کند و سه عنوان **هزارواژه پزشکی** و **هزارواژه زیست‌شناسی** و **هزارواژه فیزیک** را در سال نود در اختیار علاقه‌مندان و اهل علم قرار دهد. فرهنگستان امیدوار است با ادامه این روند بتواند هر سال تعدادی **هزارواژه** در حوزه‌های مختلف به جامعه علمی عرضه نماید. همچنین لوح فشرده‌ای حاوی تمامی واژه‌های هشت دفتر فرهنگ واژه‌های مصوب با امکانات جست‌وجو به تمامی صورت‌های ممکن تهیه شده است که راه‌های دستیابی به مصوبات فرهنگستان را سهل‌تر می‌کند و علاقه‌مندان به زبان فارسی می‌توانند با ملاحظه آنها و ارائه پیشنهادها خود ما را در بهبود فعالیت واژه‌گزینی یاری دهند. واژه‌های دفتر حاضر حاصل فعالیت بیش از ۴۰۰ استاد و صاحب‌نظر در حوزه‌های مختلف زبانی و علمی و کارشناسان گروه واژه‌گزینی است که صمیمانه در جهت اعتلای زبان فارسی و غنای زبان علم فارسی می‌کوشند. در طی سال گذشته گروه واژه‌گزینی با پیوستن چند انجمن دیگر و با همکاری کمیسیون انجمن‌های علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و کمیسیون انجمن‌های علمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی توانست ارتباط نزدیک‌تری با جامعه علمی برقرار سازد. خوشبختانه با استقبال انجمن‌ها و مراکز علمی و پژوهشی، فرهنگستان در سال نود کارگروه‌های برون‌پذیر واژه‌گزینی را به ۳۰ کارگروه افزایش داد و بیش از پنجاه انجمن نیز اعلام آمادگی کرده‌اند که پس از انجام بررسی‌های لازم به‌تدریج قرارداد همکاری با ایشان منعقد خواهد شد.

دفتر حاضر همچون هشت دفتر پیشین در سه بخش جداگانه تنظیم شده است. بخش اول، واژه‌های مصوب به ترتیب الفبای فارسی، همراه با تعریف است. بخش دوم، فهرست

واژه‌ها به ترتیب الفبای لاتینی و بخش سوم، فهرست واژه‌ها براساس حوزه کاربرد و به ترتیب الفبای لاتینی است. در ترتیب و تنظیم واژه‌های این دفتر نیز مانند دفترهای پیشین مترادف‌ها در زیرمدخل اصلی ذکر شده و درعین حال در جایگاه الفبایی خود نیز آمده است.

نکته‌ای که همچون دفترهای قبل ذکر آن ضرورت دارد، شیوه تعریف‌نگاری است. تعریف واژه‌های این دفتر، تعریف‌های دقیق علمی و مناسب برای فرهنگ تخصصی نیست، بلکه برای روشن شدن مطلب و توضیح و توجیه معادل مصوب آمده است. تعریف‌ها عمومی‌شده و در حدی است که برای افرادی در مقطع تحصیلی کارشناسی قابل درک باشند. در تعریف‌ها در مقابل برخی از واژه‌های فارسی، صورت لاتینی آنها در داخل دوکمان آمده است. این بدان معناست که این واژه‌ها هنوز به تصویب نهایی فرهنگستان نرسیده و صرفاً پیشنهاد گروه تخصصی است. از ذکر صورت لاتینی برخی اصطلاحات معمول و رایج علمی و فنی نیز به علت مأنوس بودن آنها برای اهل فن خودداری شده است.

از آنجا که برخی از واژه‌ها دو صورت بریتانیایی و امریکایی دارند و هر دو صورت رایج است، تنها صورت بریتانیایی در بخش توصیفی آمده است و صورت امریکایی، در صورت رواج، در دو فهرست انتهای کتاب به صورت بریتانیایی واژه ارجاع داده شده است. گروه واژه‌گزینی از تمامی استادانی که نام آنها در فهرست همکاران علمی آمده است و پژوهشگران گروه واژه‌گزینی که بار واژه‌گزینی در نزدیک به هفتاد گروه تخصصی را بر دوش کشیدند و با حوصله و تلاش خود توانستند مجموعه حاضر را به تصویب شوراهای واژه‌گزینی فرهنگستان برسانند سپاسگزاری می‌نماید. همچنین قدردانی خود را از زحمات همکاران بخش تدوین فرهنگ ابراز می‌دارد که در مقابل فشار کار و مشکلاتی که در تدوین فرهنگ با تمام ظرایف و سختی‌های آن وجود دارد تاب آوردند؛ به‌ویژه از آقای مهدی حریری که با تجربه ارزشمند و صبوری و پشتکار خود کار ویرایش و مقابله تعاریف را در نهایت دقت به انجام رساندند، و نیز از خانم‌ها عفت امانی و لیدا خیمر و مینا سعادت و گیتی قریب که تلاش کردند فرهنگ حاضر هرچه بی‌غلط‌تر تدوین شود. از همکاران بخش حروف‌نگاری خانم‌ها اکرم زرمحمدی، زهرا ساقی شیویاری و مهناز مسیبی که با بردباری حاصل تلاش گروه واژه‌گزینی را برای عرضه به جامعه در دفتر نهم صفحه‌آرایی کرده‌اند تشکر می‌نماید.

امید است با تمهیداتی که گروه اندیشیده است و همکاری همه صاحب‌نظران و استادان در مراکز علمی دانشگاهی و انجمن‌ها بتوان سال آینده با دستی پربارتر حاصل فعالیت خود را به علاقه‌مندان به زبان فارسی عرضه کرد.

گروه واژه‌گزینی

اردیبهشت نودویک

همکاران علمی

اعضای پیوسته فرهنگستان زبان و ادب فارسی (شورای فرهنگستان):

استاد عبدالمحمد آیتی، دکتر حسن انوری، دکتر نصرالله پورجوادی، دکتر یدالله ثمره، دکتر حسن حبیبی، دکتر غلامعلی حدادعادل (رئیس فرهنگستان و مدیر گروه واژه‌گزینی)، استاد بهاءالدین خرمشاهی، دکتر محمد دبیرمقدم، دکتر حسن رضائی باغبیدی، دکتر علی رواقی، دکتر بهمن سرکاراتی، استاد اسماعیل سعادت، استاد احمد سمیعی (گیلانی)، دکتر علی‌اشرف صادقی، دکتر محمود عابدی، استاد کامران فانی، دکتر بدرالزمان قریب، دکتر سیدفتح‌الله مجتبائی، دکتر مهدی محقق، استاد هوشنگ مرادی کرمانی، دکتر حسین معصومی همدانی، دکتر محمدعلی موحد، استاد ابوالحسن نجفی، دکتر سلیم نیساری، دکتر محمدجعفر یاحقی

اعضای شوراهای واژه‌گزینی:

اعضای پیوسته: دکتر یدالله ثمره، دکتر حسن حبیبی، دکتر غلامعلی حدادعادل، استاد بهاءالدین خرمشاهی، استاد اسماعیل سعادت، استاد احمد سمیعی (گیلانی)، دکتر علی‌اشرف صادقی، استاد کامران فانی، استاد هوشنگ مرادی کرمانی، دکتر حسین معصومی همدانی، استاد ابوالحسن نجفی، دکتر سلیم نیساری

سایر اعضا: دکتر ژاله آموزگار (عضو وابسته فرهنگستان)، دکتر محمدابراهیم ابوکاظمی، مهندس محمدرضا افضلی، مهندس محمدرضا بهاری، نسرين پرویزی، مصطفی کمال پورتراب، دکتر علی پورجوادی، دکتر عباس حرّی (عضو وابسته فرهنگستان)، دکتر محمدتقی راشد محصل، دکتر هوشنگ رهنما (عضو وابسته فرهنگستان)، دکتر زهره زرشناس، دکتر قطب‌الدین صادقی، دکتر علاءالدین طباطبایی (عضو وابسته فرهنگستان)، دکتر لطیف کاشیگر (عضو وابسته فرهنگستان)، سیامک کاظمی، مهندس علی کافی، دکتر ایران کلباسی، دکتر رضا منصوری (عضو وابسته فرهنگستان)، دکتر مهشید میرفخرایی، دکتر شهین نعمت‌زاده، ابراهیم نقیب‌زاده مشایخ، دکتر اسماعیل یزدی

هیئت فنی: نسرين پرویزی (معاون گروه)، دکتر سیدمهدی سمائی، دکتر علاءالدین طباطبایی، دکتر شهین نعمت‌زاده (مشاوران گروه)

مسئول تدوین فرهنگ و ویراستار: مهدی حریری

پژوهشگران گروه واژه‌گزینی: مژگان اجدادی، فاطمه اکبری، عبدالعزیز تاتار، مریم توسلی، مهنوش تهرانی، مرضیه چوپان‌زاده، دکتر سعید حسامی تگلّو، محمدرضا حسینی، سهیلا حیدری، دکتر محمدرضا رضوی، فرشید سمائی، شیما شریفی، زینب شمسینی غیاثوند، حشمت‌الله صباغی، محمود ظریف، دکتر رضا عطاریان، فرزین غفوری، مهرآذر فارسی، مونا فاضلی، بشارت فتحی، مهدیه قنات‌آبادی، عاطفه قنبری، شبنم مجیدی، آویشن محضری، فاطمه محمودنژاد، سمانه ملک‌خانی، علی مهرامی، شکوه‌السادات میرفارسی، اسلام هورن

اعضای گروه‌های تخصصی:

استخوان پزشکی (برون‌پدیر): دکتر علی اکبر اسماعیلی‌جاه، دکتر محمد امامی‌مقدم تهرانی، دکتر فریور عبدالله‌زاده لاهیجی، دکتر غلامعلی عکاشه، دکتر سعید یزدان‌بخش

اعتیاد (برون‌پدیر): دکتر حسن رفیعی، دکتر داور شیخاوندی، سعید نوروزی، دکتر مصطفی نوکنی، پیام یزدانی

اقیانوس شناسی (برون پذیر): دکتر آریا اشجع اردلان، دکتر حسین عماری، دکتر کامران لاری، دکتر افشین محسنی آراسته، دکتر احمد معتمد

پیوند: دکتر حسن بهناز، دکتر سیدامیر حسین توکلی، سیدجلال ثامنی، دکتر علیرضا زمانی، دکتر فریور عبدالله زاده لاهیجی، دکتر غلامعلی عکاشه، دکتر پیمان قهاری، دکتر سیدعبدالله موسوی، دکتر محمدحسن ناصری، دکتر اسماعیل یزدی

جامعه شناسی (برون پذیر): دکتر پرویز اجلالی، دکتر فرهنگ ارشاد، محسن ثلاثی، دکتر باقر ساروخانی، دکتر داور شیخاوندی، دکتر ناصر فکوهی، دکتر پیمان متین، دکتر یحیی مدرسی

حمل و نقل درون شهری - جاده ای: مهندس کامران حاج نصراللهی، مهندس حسین رضا شهیدزاده اسدی، مهندس اسفندیار صدیقی، دکتر مهدی عظیمی تبریزی، مهندس محمدرضا معدلت

حمل و نقل ریلی: مهندس محمدحسن اسماعیلی، مهندس محمود خبازنیا، دکتر جبارعلی ذاکری، دکتر محمدعلی رضوانی، دکتر حسین قهرمانی، دکتر احمد میرآبادی
حمل و نقل هوایی: مهندس اکبر اسدالله خان والی، مهندس علی اکبر اکبرزاده، کاپیتان سیدمحمود تدین، سرهنگ اردشیر حسامی، مهندس علی محمد خان محمدی، جواد رستمی، مهندس ذبیح الله کریمی، کاپیتان علیرضا مرتضی زاده، مهندس حسن هوشنگی
رمز (برون پذیر): دکتر ترانه اقلیدس، مهندس حبیب رستمی، دکتر هادی شهریار شاه حسینی، دکتر جواد شیخ زادگان، مهندس جواد مهاجری

روان شناسی: دکتر محسن ارجمند، دکتر حسن رفیعی، دکتر رضا زمانی، دکتر حسین مجتهدی، دکتر احمد محیط، دکتر غلامحسین معتمدی، سعید نوروزی، دکتر افشین یداللهی

ریاضی: دکتر علی آبکار، دکتر علیرضا جمالی، فرشید خانزاده، دکتر مهدی رجبعلی پور، دکتر غلامرضا رکنی لموکی، دکتر محمدرضا فریدروحانی، دکتر طاهر قاسمی هنری، سیامک کاظمی

زمین شناسی: دکتر مجید قادری، دکتر سروش مدبری، دکتر فرید مر، دکتر عبدالمجید یعقوب پور

زیست شناسی - شاخه علوم گیاهی: دکتر شاهین زارع، دکتر مرتضی عطری، دکتر فرخ قهرمان نژاد، دکتر ولی الله مظفریان، دکتر علی اصغر معصومی، دکتر وحید نیکنام

ژن‌شناسی و زیست‌فناوری: دکتر علیرضا زمردی‌پور، دکتر سارا غروی، دکتر علی فرازمند، دکتر پرویز وجدانی، دکتر رحیم هنرنژاد

ژئوفیزیک: دکتر حسین زمردیان، دکتر حمیدرضا سیاه‌کوهی، دکتر لطیف کاشیگر، دکتر نوربخش میرزایی، دکتر عبدالمجید یعقوب‌پور

شیمی: دکتر غلامعباس پارسا، دکتر علی پورجوادی، دکتر اعظم رحیمی، دکتر علی عباسیان

علوم پایه پزشکی: دکتر مسلم بهادری، دکتر پروین رستمی، دکتر سیدعلی حائری روحانی، دکتر محمدرضا زرین‌دست، دکتر محمد ناصحی، دکتر اسماعیل یزدی

علوم تشریحی (برون‌پذیر): دکتر محمدتقی جغتایی، دکتر غلامرضا حسن‌زاده، دکتر یوسف صادقی، دکتر رستم قربانی، دکتر مهدی مهدیزاده، دکتر نسرين یزدانفر

علوم دارویی: دکتر عبدالمجید چراغعلی، دکتر علی خلیج، دکتر فرشاد روشن‌ضمیر، دکتر حسن فرسام، دکتر سیدعلیرضا مرتضوی

علوم سلامت: دکتر سیدعلی آذین، دکتر علیرضا احمدوند، دکتر حسن رفیعی، دکتر ژیلاد صدیقی، دکتر ابوالحسن ندیم، دکتر کورش هلاکویی

علوم سیاسی و روابط بین‌الملل: دکتر محمدحسن خانی، دکتر فرهاد عطایی، دکتر غلامرضا علی‌بابایی، دکتر بهرام مستقیمی، دکتر عبدالرضا هوشنگ‌مهدوی

علوم نظامی: محمدرضا آهنی، سرهنگ محمدحسن احمدی، سرهنگ مسعود اسفندیاری، سیداسماعیل افتخاری، سرهنگ ربیع انگاره، سرهنگ ابراهیم بادپا، سرهنگ غلامحسین بیابانی، عسکر پورغفراری بُشری، سرهنگ خلبان نیک‌بخش حبیبی، ناخدا سوم جواد داداش‌زاده، سرهنگ سیدکریم رستگار، لیلا ساری‌گل، شه‌ریار سلامی، مرتضی عابدی یارندی، سهراب فاضل، سرهنگ دکتر سیروس فخری، سرهنگ سورج گلشنی، سرهنگ سیدمجتبی مرئی، مهندس سیدعلی ملیح، سرهنگ‌دوم حسن ولی توپس‌رکانی، سرهنگ محمد یکه‌دهقان

علوم و فناوری غذا: دکتر زهرا امام‌جمعه، مهندس خدیجه خوش‌طینت، دکتر پروین زندی، دکتر محمدعلی سحری، دکتر محمد شاهدهی، دکتر سیدعباس شجاع‌الساداتی

گردشگری و جهانگردی: فریدون تبریزی، اسدالله ژیان رئیس‌روحانی، محمدمهدی ضیاءالدین، جهاندار مظاهری، مونا میرحسینی، جلال نصیریان

موسیقی: دکتر محمدرضا آزاده‌فر، دکتر پیروز ارجمند، مهندس حمیدرضا رضایی، دکتر کیاوش صاحب‌نسق، حسین یاسینی

مهندسی بسپار - شاخه تاپیر: مهندس عبدالرضا جعفری، مهندس مجتبی جلالی، دکتر نادر طاهری، دکتر علی عباسیان، مهندس محمدحسن فراهانی، دکتر میرحمیدرضا قریشی

مهندسی محیط‌زیست و انرژی: مهندس اکرم پایدار، دکتر رضا خیراندیش، دکتر جلال‌الدین شایگان سالک، دکتر سید محمود شریعت، دکتر منصور غیاث‌الدین، بهرام معلمی، دکتر سیمین ناصری

مهندسی مخابرات: مهندس عباس پورخصالیان، مهندس عباس زندباف، مهندس غلام‌حسین صادقی، مهندس فرزانه غلام‌ابوالفضل (مدعو، نماینده شرکت مخابرات ایران)، مهندس نسیم کاظمی‌فرد (مدعو، نماینده شرکت مخابرات ایران)

مهندسی منابع طبیعی - شاخه علوم جنگل و محیط‌زیست: دکتر هوشنگ سبحانی، دکتر سیدیوسف عرفانی‌فرد، دکتر جهانگیر فقهی، دکتر محمدرضا مروی مهاجر، بهرام معلمی

مهندسی نقشه‌برداری: مهندس علی‌اکبر امیری، دکتر محمود ذوالفقاری، دکتر عباس مالیان، دکتر محمدرضا ملک

نجوم رصدی و آشکارسازها (برون‌پذیر): مهندس محمدرضا بهاری، دکتر مهدی خاکیان، دکتر رضا منصوری، دکتر محمدتقی میرترابی

ورزش: حمیدرضا افتخاری، محمدحسین سروش، دکتر معصومه شجاعی، دکتر شهرام فرج‌زاده، مهندس سیدمصطفی هاشمی‌طبا

همکاران فنی

ویراستاران فنی: عفت امانی، لیدا خمر، مینا سعادت، گیتی قریب
حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی: اکرم زرمحمدی، زهرا ساقی شیویاری، مهناز مسیبی

اصول و ضوابط واژه‌گزینی

مصوب جلسه سیصدوسی و یکم (مورخ ۸۶/۹/۲۶)

شورای فرهنگستان زبان و ادب فارسی

۱. تعاریف

با توجه به اینکه درباره برخی اصطلاحات به‌کاررفته در متن اصول و ضوابط واژه‌گزینی نظرات متفاوتی وجود دارد، لازم است مراد ما در این متن به‌وضوح بیان شود.

۱.۱ واژه

واژه در این متن به دو معنی به‌کار می‌رود:

۱.۱.۱ لفظی که از یک یا چند جزء معنی‌دار ساخته شده است و از لحاظ دستوری به یکی از مقوله‌های اسم یا ضمیر یا صفت یا قید یا فعل یا عدد یا حرف اضافه یا حرف ربط یا صوت تعلق دارد. چنین لفظی از نظر ساختمان ممکن است بسیط یا مشتق یا مرکب یا مشتق-مرکب باشد.

۱.۱.۲ لفظی که دست‌کم در یکی از رشته‌های علمی و فنی و حرفه‌ای و هنری دارای تعریفی مشخص است. چنین لفظی ممکن است یک واژه (به معنی ۱.۱.۱) یا یک عبارت یا یک صورت اختصاری باشد. واژه در این معنی مترادف با اصطلاح است.

در این متن لفظ واژه در کلمه‌های «واژه‌گزینی» و «واژه‌نامه» و در عبارت «واژه/ واژه‌های مصوب» در معنی دوم به‌کار رفته است.

۲.۱ واژه‌گزینی

واژه‌گزینی فرایندی است که در طی آن برای یک مفهوم مشخص علمی یا فنی یا حرفه‌ای یا هنری معمولاً یک و در مواردی بیش از یک لفظ برگزیده یا ساخته می‌شود.

۳.۱ زبان فارسی

زبان فارسی زبانی است که هم‌اکنون در کشورهای ایران (به نام فارسی) و تاجیکستان (به نام تاجیکی) تنها زبان رسمی، و در افغانستان (به نام دری) یکی از دو زبان رسمی است و در برخی جوامع که در حوزه نفوذ فرهنگی ایران قرار داشته‌اند، گروهی از مردم بدان می‌نویسند و تکلم می‌کنند. از قرن سوم هجری به بعد، متون نوشتاری فراوانی به این زبان به جا مانده است.

۴.۱ واژه فارسی

گنجینه واژگانی زبان فارسی که در واژه‌گزینی مورد استفاده قرار می‌گیرد از عناصر زیر تشکیل شده است:

۱. ۴. ۱ همه واژه‌های فارسی تبار که در فرهنگ‌های معتبر امروز ضبط شده‌اند.
۱. ۴. ۲ همه واژه‌های عربی تباری که یا در فارسی امروز تداول دارند و/ یا دست‌کم در چند متن معتبر نظم و نثر فارسی، عمدتاً تا اواخر قرن پنجم، به کار رفته‌اند.
۱. ۴. ۳ همه واژه‌هایی که تبار هندی یا ترکی یا یونانی یا مغولی و مانند اینها دارند و در فارسی امروز تداول‌اند یا در متون تخصصی معتبر به کار رفته‌اند.
۱. ۴. ۴ هر واژه اروپایی که شرایط زیر را داشته باشد:
۱. ۴. ۴. ۱ در میان عموم فارسی‌زبانان تداول باشد.
۱. ۴. ۴. ۲ در زبان مبدأ واژه‌ای بسیط باشد و در غیر این صورت، ساختار صرفی آن چنان باشد که مانع از اعمال فرایندهای واژه‌سازی فارسی بر روی آن نشود.
۱. ۴. ۴. ۳ فرهنگستان با توجه به نظر متخصصان به دلایلی معادل‌یابی برای آن را ضروری نداند.

۱. ۵ زبان علم

زبان علم گونه‌ای از زبان است که نقش اصلی آن برقراری ارتباط میان اهل علم و بیان مطالب علمی در گفتار و نوشتار است و علاوه بر تعامل با دیگر گونه‌های زبان و بهره‌گیری از واژگان و فرایندهای واژه‌سازی آنها، دارای واژگان ویژه و روش‌های خاص خود در واژه‌گزینی است.

۲. اصول موضوعه

- مراد از اصول موضوعه اصولی است که فرهنگستان، با توجه به وظایفی که در اساسنامه بر عهده‌اش نهاده شده است، پس از بحث و بررسی فراوان آنها را پذیرفته است و اگر نه برای همیشه، برای مدتی طولانی، درستی یا نادرستی آنها را در درون فرهنگستان قابل بحث نمی‌داند. این اصول عبارت‌اند از:
۲. ۱ توسعه علمی نیازمند زبان علمی است.
 ۲. ۲ زبان علم در ایران زبان فارسی است و باید فارسی بماند.
 ۲. ۳ زبان علمی فارسی برای بقا نیازمند واژه‌گزینی سازمان‌یافته و روشمند است.

۳. منابع واژه‌گزینی

منظور از منابع واژه‌گزینی مجموعه واژه‌هایی است که می‌توان در واژه‌گزینی از آنها بهره گرفت. این منابع عبارت‌اند از:

۳. ۱ همه واژه‌هایی که بنا به آنچه در ۱. ۴ آورده‌ایم فارسی به شمار می‌آیند، صرف‌نظر از تبار آنها.
- تبصره: در انتخاب واژه اولویت با واژه‌هایی است که بتوان آنها را در فرایندهای واژه‌سازی با سهولت بیشتری به کار برد. به بیان دیگر، اشتقاق‌پذیری و ترکیب‌پذیری و تصریف‌پذیری مهم‌ترین مؤلفه‌ها در انتخاب یک واژه از میان گنجینه واژه‌هاست.

۳. ۲. واژه‌های متعلق به زبان‌ها و گویش‌های زنده ایرانی.
۳. ۳. واژه‌ها و ریشه‌های متعلق به زبان‌های باستانی و میانه ایران.
۳. ۴. واژه‌ها و صورت‌های ترکیبی^۱ اروپایی که دست‌کم شرایط مندرج در بندهای ۱. ۴. ۲ و ۱. ۴. ۳ را دارا باشند، یعنی:
- در زبان مبدأ واژه‌ای بسیط باشند و در غیر این صورت، ساختار صرفی آنها چنان باشد که مانع از اعمال فرایندهای واژه‌سازی فارسی بر روی آنها نشود.
- فرهنگستان با توجه به نظر متخصصان به دلایلی معادل‌یابی برای آنها را ضروری نداند.

۴. شیوه‌های واژه‌گزینی

- واژه‌گزینی برای یک مفهوم مشخص به چهار روش انجام می‌گیرد:
۴. ۱. برگزینش: انتخاب یک واژه یا عبارت از میان واژه‌ها و عبارت‌های موجود در زبان.
۴. ۲. نوگزینش: انتخاب یک واژه موجود در زبان و دادن مفهومی جدید به آن به‌طوری‌که با مفهوم اولیه بی‌ارتباط نباشد.
۴. ۳. ساختن اصطلاح: ساختن اصطلاح به سه شیوه زیر انجام می‌گیرد:
۴. ۳. ۱. واژه‌سازی: ساختن یک واژه جدید مشتق یا مرکب یا مشتق-مرکب.
۴. ۳. ۲. ساختن گروه نحوی: ساختن یک گروه نحوی با به کار بردن دست‌کم دو واژه صورت می‌گیرد. این واژه‌ها با کسره اضافه یا یکی از حروف اضافه به هم پیوند می‌یابند.
۴. ۳. ۳. اختصارسازی: ساختن اختصار به یکی از روش‌های سرواژه‌سازی یا آمیزه‌سازی (نحت) یا اختصار حروف به حرف انجام می‌شود.
۴. ۴. وام‌گیری: اخذ یک واژه از زبان‌های بیگانه (معمولاً غربی) با همان مفهومی که در زبان مبدأ دارد. وام‌گیری عمدتاً در موارد زیر صورت می‌گیرد:
۴. ۴. ۱. واحدهای اندازه‌گیری و اسامی شیمیایی و نام داروها و مانند آنها.
۴. ۴. ۲. واژه‌های اروپایی که هرچند در میان عموم فارسی‌زبانان متداول نیستند، شرایط مندرج در بندهای ۱. ۴. ۲ و ۱. ۴. ۳ و ۳. ۴. ۱ اروپایی را دارند، یعنی:
- در زبان مبدأ واژه‌ای بسیط باشند و در غیر این صورت ساختار صرفی آنها چنان باشد که مانع از اعمال فرایندهای واژه‌سازی فارسی بر روی آنها نشود.
- فرهنگستان با توجه به نظر متخصصان به دلایلی معادل‌یابی برای آنها را ضروری نداند.

۵. روش‌های معادل‌یابی

معادل‌یابی عبارت است از برگزیدن یک واژه یا عبارت یا صورت اختصاری در مقابل یک لفظ بیگانه.

معادل‌یابی به دو صورت انجام می‌گیرد:

۱.۵ معادل‌یابی مفهومی: در این روش بدون توجه به ساختار اصطلاح بیگانه و فقط با در نظر گرفتن معنی و تعریف آن در زبان فارسی یک معادل یافته یا ساخته می‌شود.

۲.۵ گرده‌برداری: در این روش معادل‌یابی با توجه به ساختار اصطلاح بیگانه صورت می‌گیرد، به این معنی که در مقابل هر جزء معنی‌دار اصطلاح بیگانه یک جزء معنی‌دار در زبان فارسی قرار داده می‌شود. معادل‌یابی با هریک از دو روش بالا که صورت گیرد، در قالب یکی از شیوه‌های واژه‌گزینی می‌گنجد.

۶. ضوابط واژه‌گزینی

مراد از ضوابط واژه‌گزینی بایدونبایدها و اولویت‌هایی است که شایسته است در امر واژه‌گزینی رعایت شود.

۱.۶ در ساختن اصطلاح باید قواعد دستور زبان فارسی رعایت شود.

۲.۶ در واژه‌گزینی شایسته است اصطلاحی برگزیده شود که بتوان آن را، بنا به ضرورت، در فرایندهای واژه‌سازی بعدی، یعنی انواع اشتقاق و ترکیب، به کار برد.

۳.۶ در واژه‌گزینی باید قواعد آوایی زبان فارسی رعایت شود. همچنین باید تلفظی از وام‌واژه‌ها اختیار شود که با قواعد واج‌آرایی و ساختار هجایی زبان فارسی مطابقت داشته باشد.

۴.۶ در املاي واژه‌ها باید از دستور خط فرهنگستان پیروی شود. در صورت نیاز می‌توان از برخی علائم سجاوندی که هنوز در خط فارسی قبول عام نیافته‌اند نیز استفاده کرد.

۵.۶ فرهنگستان می‌تواند، بنا به ضرورت، از فرایندهای واژه‌سازی کم‌سابقه یا بی‌سابقه در زبان فارسی استفاده کند.

۶.۶ هر واژه‌ای را که فارسی محسوب شود، صرف‌نظر از تبار آن، می‌توان در فرایندهای واژه‌سازی به کار برد و با پیشوندها و پسوندها و واژه‌های اصیل فارسی ترکیب کرد و با آن واژه یا واژه‌های جدید ساخت.

۷.۶ در مورد اشتراک لفظی و معنایی در واژه‌های بیگانه و معادل‌های فارسی آنها از ضوابط زیر پیروی می‌شود:

۱.۷.۶ در مقابل یک لفظ بیگانه که دارای یک مفهوم مشخص است شایسته است که در تمامی حوزه‌ها یک معادل فارسی اختیار شود، مگر اینکه در حوزه‌های مختلف از دیرباز معادل‌های متفاوتی در مقابل آن لفظ بیگانه کاملاً تداول یافته باشد.

- ۶.۷.۲ در مقابل یک لفظ بیگانه در یک حوزه مشخص فقط باید یک معادل فارسی اختیار شود، مگر اینکه آن لفظ در همان حوزه دارای چند مفهوم متفاوت باشد.
- ۶.۷.۳ هرگاه یک اصطلاح بیگانه دارای چند مفهوم باشد، به‌منظور بیان دقیق مقصود، برای هریک از مفاهیم می‌توان یک معادل فارسی اختیار کرد.
- ۶.۷.۴ در صورت وجود چند لفظ بیگانه برای یک مفهوم واحد، بهتر است در زبان فارسی در مقابل آن فقط یک معادل اختیار شود، اما، بنا به ضرورت، از جمله سابقه و رواج، می‌توان برای هریک از الفاظ بیگانه یا برخی از آنها نیز معادلی برگزید.
- ۶.۷.۵ استفاده از یک معادل فارسی برای چند اصطلاح بیگانه در حوزه‌های مختلف مجاز است.

نشانه‌های اختصاری

[درون شهری]	حمل و نقل درون شهری - جاده‌ای	[نظامی]	علوم نظامی
[ریلی]	حمل و نقل ریلی	[فناوری غذا]	علوم و فناوری غذا
[هوایی]	حمل و نقل هوایی	[گردشگری]	گردشگری و جهانگردی
[گیاهی]	زیست‌شناسی - شاخه علوم گیاهی	[تایر]	مهندسی بسپار - شاخه تایر
[ژن‌شناسی]	ژن‌شناسی و زیست‌فناوری	[محیط زیست]	مهندسی محیط زیست و انرژی
[پایه پزشکی]	علوم پایه پزشکی	[مخابرات]	مهندسی مخابرات
[تشریحی]	علوم تشریحی	[جنگل]	مهندسی منابع طبیعی - شاخه علوم جنگل و محیط زیست
[دارویی]	علوم دارویی	[نقشه برداری]	مهندسی نقشه برداری
[سلامت]	علوم سلامت	[نجوم رصدی]	نجوم رصدی و آشکارسازها
[سیاسی]	علوم سیاسی و روابط بین‌الملل		

*	توضیح	<i>abbr.</i>	صورت اختصاری واژه بیگانه
←	کارگروه برون‌پذیر	<i>syn.</i>	مترادف واژه بیگانه
/خت-	صورت اختصاری	<i>f.f.</i>	صورت کامل
مت-	مترادف	(fr.)	فرانسه
ص.ک.	صورت کامل	(it.)	ایتالیایی

واژه‌های مصوّب فرهنگستان

به ترتیب الفبای فارسی

آ، ا

confined aquifer آبخوان تحت فشار

[محیط زیست] آبخوانی که فشار آب زیرزمینی در آن از فشار جو بیشتر است

water cart آب رسان

[مواهی] خودروی برای تأمین آب آشامیدنی مسافران یا آب عاری از مواد معدنی برای سامانه های هواگرد در محدوده پیشگاه

surface water¹ آب سطحی^۱

[زمین شناسی] همه آب های روی سطح زمین از جمله آب های شیرین و شور، یخ و برف [محیط زیست] آبی که به طور طبیعی با هوای آزاد در تماس است

surface water², آب سطحی^۲
surface layer, mixed layer

[آقیانوس شناسی] لایه تقریباً همگن روی اقیانوس که دما و شوری در آن، تحت تأثیر اختلاط ناشی از وزش باد، ثابت است

hydroplaning, آب پیمایش
aquaplaning

[تایر] حرکت تایر بر روی لایه نازکی از آب براثر قرار گرفتن آب در بین سطح تماس تایر با جاده

dynamic hydroplaning آب پیمایش پویا

[تایر] نوعی آب پیمایش ناشی از ایجاد نیروهای لختی (inertial forces) سیال و تشکیل فیلم (film) ضخیم آب

viscous hydroplaning آب پیمایش گرانرو

[تایر] نوعی آب پیمایش ناشی از ایجاد نیروهای گرانرو سیال و تشکیل فیلم (film) نازک آب

unconfined aquifer, آبخوان آزاد
phreatic aquifer,
water-table aquifer

[محیط زیست] آبخوانی که فشاری بر سطح ایستابی آن وارد نمی شود

تنش و انرژی ماهیچه‌های درگیر استفاده کند و ماهیچه‌های دیگر را رها سازد تا دور از تنیدگی در امان بمانند

آرمش پیشرونده

progressive relaxation

[روانشناسی] مهارتی که به کمک آن فرد با آگاه شدن از تنش‌های ماهیچه‌ای خود هربار به آرمش یک گروه از ماهیچه‌ها می‌پردازد تا سرانجام آرمش کل بدن حاصل شود

relaxation therapy **آرمش درمانی**

[روانشناسی] به‌کارگیری فنونی برای تنش‌زدایی از ماهیچه‌ها به‌منظور درمان تنش‌های عاطفی

clear a signal, clear **آزادسازی**

[ربلی] تغییر نمای علامت از یک نمای بسیار محدود به نمای کمتر محدود

libero¹ **آزادیار**

[ورزش] در والیبال، بازیکنی که در هر زمان می‌تواند او را وارد زمین کرد تا در موقعیت دفاعی بازی کند

آزمایشگاه تشخیص جرم

crime laboratory

[نظامی] سازمانی علمی که در آن با آزمایش مواد به‌دست‌آمده از صحنه جرم و افراد مظنون به یافتن مجرمان و تخمین زمان وقوع جرم کمک می‌کند

tritanomaly **آبی بی هنجاری**

[پایه پزشکی] یکی از انواع نادر سه‌رنگ‌بینی بی‌هنجار که در آن حساسیت یاخته‌های مخروطی حساس به آبی کاهش یافته است

battery **آتشبار**

[نظامی] یگانی راهکنشی و اجرایی در واحدهای توپخانه که در یگان‌های پیاده و سایر رسته‌های نظامی معادل گروهان است

friendly fire **آتش خودی**

[نظامی] آتشی که بر اثر آن نیروهای خودی به‌صورت اتفاقی یا اشتباهی کشته یا زخمی شوند

delugger **آج‌بردار**

[تایر] وسیله‌ای برای برداشتن آج‌های رویه، پیش از ساب‌زنی

scalping **آردبیزی**

[فناوری غنا] الک کردن آرد جدا کردن ذرات غیرآردی از آن در هنگام آسیا کردن

relaxation¹ **آرمش**

[روانشناسی] ۱. فروکش کردن تنش یا شور یا هیجان یا شدت در نتیجه آرامش ذهن یا آرامش بدن یا هر دو ۲. بازگشت ماهیچه به شرایط استراحت پس از یک برهه گرفتگی

differential relaxation **آرمش افتراقی**

[روانشناسی] مهارتی که از طریق آن فرد فرامی‌گیرد که چگونه برای انجام کار، فقط از

افراد اجتماع به اجزای کالبد تشبیه می‌شوند که می‌توانند موضوع آسیب و بیماری باشند

آسیب‌شناسی بافت

← بافت‌آسیب‌شناسی

آسیب ورزشی sport injury

[ورزش] آسیبی که در نتیجهٔ شرکت در یک فعالیت ورزشی به ورزشکار وارد می‌شود

آشکارساز انتهای قطار

end-of-train detector, EOT detector

[ریلی] نوعی گیرنده که از طریق آشکارسازی نشانک‌های دستگاه انتهای قطار لوکوموتیوران را از پیوستگی واگن‌های قطار مطمئن می‌سازد

آشکارساز سوزن point detector

[ریلی] افزاره‌ای برای اطمینان یافتن از درستی تنظیم جهت سوزن پیش از نشان دادن نمای آزاد

آفتاب‌سوختگی زمستانی

winter sunscald,
winter bark-scorch

[جنگل] آسیب موضعی به پوست و بُن‌لاد ناشی از یخ‌زدگی پس از گرمای غیرمنتظره در زمستان

آفت‌گیران entoleter

[فناوری غذا] دستگاهی که مواد غذایی را در مرکز صفحهٔ چرخان آن قرار می‌دهند تا با چرخش صفحه، آفت غلات و دیگر مواد غذایی از بین برود

آزمون القایی ریل

induction rail testing

[ریلی] آزمونی برای شناسایی شیارها و شکاف‌های درونی ریل با ایجاد میدان الکتریکی و ثبت و اندازه‌گیری تغییرات شدت میدان الکتریکی

آزمون جاده road test

[تایر] آزمودن خودرو یا بخشی از آن، مانند تایر، در شرایط واقعی رانندگی

آزمون فراصوتی ریل

ultrasonic rail testing

[ریلی] آزمونی برای شناسایی شیارها و شکاف‌های ریل با عبور دادن امواج صوتی دارای بسامد فرابالا در طول ریل و ثبت و بررسی بازتاب‌های غیرعادی

آزمون مقاومت منجید plunger test

[تایر] آزمون سنجش بارپذیری تایر و مقاومت آن در برابر صدمات جاده‌ای و ضربه به رویهٔ تایر

آسیب‌تاب damage tolerant

[نظامی] ویژگی هر نوع سازهٔ پروازی که پس از بروز خرابی همچنان می‌تواند فشارهای معمول را تحمل کند

آسیب‌شناسی اجتماعی

social pathology

[جامعه‌شناسی] یکی از اشکال نظریهٔ انحراف (deviance theory) که اکنون دیگر چندان رواج ندارد و مبتنی بر استعاره‌ای است که در آن

آکورد با ششم اضافه

added sixth chord

[موسیقی] آکوردی که با اضافه شدن یک فاصله ششم از پایه آکورد ماژور (major) یا مینور (minor)، به‌ویژه، بر روی درجه چهارم گام ساخته می‌شود

آکورد چهارشش six-four chord

[موسیقی] آکورد سه‌صدایی در حالت معکوس دوم، که فاصله‌های درونی آن از بم‌ترین نت تا هریک از دو نت بالا چهارم و ششم است

مت. آکورد معکوس دوم
chord in second inversion

آکورد چهارشش پهلویی

neighbouring six-four chord,
auxiliary six-four chord,
pedal six-four chord

[موسیقی] آکورد چهارششی که معمولاً در قسمت ضعیف میزان می‌آید و بر روی درجات یکم یا چهارم تشکیل می‌شود و یک یا چند صدای آن نقش نت پهلویی را دارد و بم‌ترین صدای آن از آکورد قبلی تا آکورد بعدی ثابت می‌ماند

آکورد چهارشش چنگسان

arpeggiated six-four chord

[موسیقی] آکورد چهارششی که معمولاً در قسمت ضعیف میزان و بر روی درجه یکم می‌آید و در بین حالت‌های دیگر همین آکورد قرار می‌گیرد

آکورد چهارشش فرودی

cadential six-four chord

[موسیقی] آکورد چهارشش تأخیری (suspended six-four chord) که در فرود به‌صورت معکوس

دوم آکورد درجه یکم و در قسمت قوی میزان، پیش از آکورد درجه پنجم ظاهر می‌شود

آکورد چهارشش گذر

passing six-four chord

[موسیقی] آکورد چهارششی که معمولاً در قسمت ضعیف میزان و بر روی درجات پنجم یا یکم می‌آید و دست‌یکم بم‌ترین صدای آن نقش نت گذر را دارد

آکورد سه‌شش ← آکورد شش

آکورد سه‌شش افزوده

← آکورد شش افزوده

آکورد سه‌صدایی افزوده

augmented triad

[موسیقی] آکورد سه‌صدایی که هر دو فاصله درونی آن سوم بزرگ (major) و فاصله بیرونی آن پنجم افزوده است

آکورد سه‌صدایی بزرگ major triad, major common chord

[موسیقی] آکورد سه‌صدایی که فاصله‌های درونی آن به‌ترتیب سوم بزرگ (major) و سوم کوچک (minor) و فاصله بیرونی آن پنجم درست است

آکورد سه‌صدایی کاسته

diminished triad

[موسیقی] آکورد سه‌صدایی که هر دو فاصله درونی آن سوم کوچک (minor) و فاصله بیرونی آن پنجم کاسته است

آکورد شش افزوده ایتالیایی

← آکورد شش افزوده

آکورد شش افزوده فرانسوی

French sixth chord

[موسیقی] آکورد شش افزوده‌ای که از بم‌ترین نت آن یک فاصلهٔ چهارم افزوده به آن اضافه شود

آکورد شش ناپلی

Neapolitan sixth chord

[موسیقی] آکورد شش درجهٔ دوم که در مایه‌های مینور (minor) فقط پایهٔ آن بمل شده است و در مایه‌های ماژور (major) پنجم آن هم بمل می‌شود

آکورد عاریتی

borrowed chord [موسیقی] آکوردهای خارج از آکوردهای موجود در مایه و مقام مورد استفاده، به‌ویژه آکوردهای از مایهٔ بزرگ (major) که در یک مایهٔ کوچک (minor) هم‌پایه یا برعکس به کار می‌رود

آکورد معکوس اول ← آکورد شش

آکورد معکوس دوم

← آکورد چهارشش

آکورد معکوس سوم ← آکورد هفتم

seventh chord آکورد هفتم

[موسیقی] آکوردهای که فواصل صداهای آن از پایهٔ آکورد به‌ترتیب سوم و پنجم و هفتم است
مت. آکورد معکوس سوم

chord in third inversion

آکورد سه‌صدایی کوچک minor triad, minor common chord

[موسیقی] آکورد سه‌صدایی که فاصله‌های درونی آن به‌ترتیب سوم کوچک (minor) و سوم بزرگ (major) و فاصلهٔ بیرونی آن پنجم درست است

آکورد سه‌صدایی متداول

common chord

[موسیقی] آکورد سه‌صدایی که پنجم آن درست است

آکورد شش sixth chord

[موسیقی] آکورد سه‌صدایی در حالت معکوس اول که فاصله‌های درونی آن از بم‌ترین نت تا هریک از دو نت بالا، سوم و ششم است
مت. آکورد معکوس اول

chord in first inversion
six-three chord

آکورد سه‌شش

آکورد شش افزوده

augmented sixth chord

[موسیقی] آکورد ششی که به‌طور معمول بر روی درجهٔ ششم گامی ساخته می‌شود که نیم‌پردهٔ کروماتیک (chromatic) پایین آمده باشد و دارای یک فاصلهٔ ششم افزوده از آن درجه است
مت. آکورد سه‌شش افزوده

augmented six-three chord

آکورد شش افزوده ایتالیایی
Italian sixth chord

آکورد شش افزوده آلمانی

German sixth chord,
doubly augmented fourth

[موسیقی] آکورد شش افزوده‌ای که از بم‌ترین نت آن یک فاصلهٔ پنجم درست یا چهارم بازافزوده به آن اضافه شود

آکورد هفتم افزوده

augmented seventh chord

[موسیقی] آکوردی که از سه فاصله سوم بزرگ و پنجم افزوده و هفتم بزرگ به ترتیب از نت پایه تشکیل می‌شود

مت. آکورد هفتم افزوده - بزرگ

augmented-major seventh chord

آکورد هفتم افزوده - بزرگ

← آکورد هفتم افزوده

آکورد هفتم کاسته - کوچک

← آکورد هفتم نیم‌کاسته

آکورد هفتم کوچک

minor seventh chord

[موسیقی] آکورد سه‌صدایی کوچکی که یک فاصله هفتم کوچک از پایه به آن اضافه شده است

مت. آکورد هفتم کوچک - کوچک

minor-minor seventh chord

آکورد هفتم کوچک - بزرگ

minor-major seventh chord

[موسیقی] آکوردی که به ترتیب از یک فاصله سوم کوچک و دو فاصله سوم بزرگ متوالی تشکیل شده است

آکورد هفتم کوچک - کوچک

← آکورد هفتم کوچک

آکورد هفتم نمایان

dominant seventh chord

[موسیقی] آکورد سه‌صدایی بزرگی که یک فاصله هفتم کوچک از پایه به آن اضافه شده است

مت. آکورد هفتم بزرگ - کوچک

major-minor seventh chord

آکورد هفتم نیم‌کاسته

half-diminished seventh chord

[موسیقی] آکوردی که به ترتیب از دو فاصله سوم کوچک و یک فاصله سوم بزرگ متوالی تشکیل می‌شود

مت. آکورد هفتم کاسته - کوچک

diminished-minor seventh chord

آکورد هفتم بزرگ

major seventh chord

[موسیقی] آکورد سه‌صدایی بزرگی که یک فاصله هفتم بزرگ از پایه به آن اضافه شده است

مت. آکورد هفتم بزرگ - بزرگ

major-major seventh chord

آکورد هفتم بزرگ - بزرگ

← آکورد هفتم بزرگ

آکورد هفتم بزرگ - کوچک

← آکورد هفتم نمایان

آکورد هفتم کاسته

diminished seventh chord,
fully diminished seventh chord

[موسیقی] آکورد سه‌صدایی کاسته‌ای که یک فاصله هفتم کاسته از پایه به آن اضافه شده است

مت. آکورد هفتم کاسته - کاسته

diminished-diminished seventh chord

آکورد هفتم کاسته - کاسته

← آکورد هفتم کاسته

و نگهداری و جابه‌جایی تجهیزات و ارائه خدمات

آمادگی preparation¹

[به اعتیاد] سومین مرحله تغییر رفتار اعتیادی که در آن فرد برای تغییر احساس نیاز می‌کند، ولی هنوز اقدامی نکرده است و در جست‌وجوی روش مناسب آن را به تأخیر می‌اندازد

مت. مرحله آمادگی preparation stage

آماد مشترک joint logistics

[نظامی] علم و فن طرح‌ریزی و اجرای عملیات آمادی توسط فرمانده مشترک نیروهای کشور

آماده‌سازی preparation²

[دارویی] فرایند ساخت و ترکیب دارو

مت. تهیه

آماره ترتیبی رتبه‌ای

rank order statistic

[ریاضی] آماره مبتنی بر رتبه‌های مشاهدات یک نمونه مرتب‌شده

آموزش آرامش relaxation training

[روان‌شناسی] به‌کارگیری انواع فرایندهای رفتاری برای دستیابی به هماهنگی و تعادل ذهنی و بدنی

آمیزه ترمیمی padding gum

[تایر] آمیزه‌ای مقاوم به گرما که از آن در زیر رویه استفاده می‌کنند و با کمک آن منجید تایر به قطر مورد نظر می‌رسد

آگاهی طبقاتی class consciousness

[جامعه‌شناسی] مفهومی سوسیالیستی و پرولتاریایی مبتنی بر نظریه مارکسیستی که مطابق با آن کارگران با آگاهی از موقعیت طبقاتی خود با رویکرد انقلابی و ایجاد تغییراتی بنیادین در جامعه از «طبقه در خود» به «طبقه برای خود» گذار می‌کنند

آلاینده اولیه primary pollutant

[محیط‌زیست] آلاینده‌ای که به همان شکلی یافت می‌شود که در محیط رها شده است

آلاینده ثانویه secondary pollutant

[محیط‌زیست] آلاینده‌ای که از ترکیب آلاینده‌های دیگر در محیط به وجود آمده است

آلت کاشتینه‌ای penile implant

[پیوند] کاشتینه‌ای که برای جبران ناتوانی در مردان، جانشین آلت تناسلی مردانه می‌شود

آلودگی گرمایی thermal pollution

[محیط‌زیست] آلودگی آب بر اثر افزایش دمای آن که مستقیم یا غیرمستقیم موجب ایجاد تنش یا مرگ آبزیان می‌شود

آمد logistics

[نظامی] علم طرح‌ریزی و جابه‌جایی و نگهداری نیروها عمدتاً شامل طراحی و توسعه و فراهم‌سازی و انبارش و انتقال و توزیع مواد و اقلام؛ جابه‌جایی و تخلیه و بستری کردن نیروها در صورت لزوم؛ فراهم‌سازی و ساخت

سولفیدی و احتمالاً بیشتر در هسته زمین
متمرکز است تا در گوشته و پوسته آن

range rate آهنگ تغییر فاصله

[نقشه‌برداری] میزان تغییر فاصله اندازه‌گیری‌شده
در واحد زمان

battle rhythm آهنگ نبرد

[نظامی] سرعت یا الگو یا مراحل فرایند
سامانمندی که یک فرمانده برای طراحی و
اجرای یک نبرد در نظر می‌گیرد

ابرخوشه سنبله ← ابرخوشه محلی

local supercluster ابرخوشه محلی

[انجم‌رصدی] مجموعه‌ای شامل دو هزار
کهکشان که به شکل خوشه‌ها و گروه‌هایی از
کهکشان‌ها در صورت فلکی سنبله مشاهده
می‌شود

مت. ابرخوشه سنبله Virgo supercluster

supramolecule ابرمولکول

[شیمی] مجموعه‌ای از دو یا چند مولکول
چندعاملی که به کمک برهم‌کنش‌های
غیراشتراکی بین‌مولکولی به یکدیگر متصل
شده‌اند

motor racing, اتومبیل‌رانی سرعت auto racing, automobile racing, car racing

[ورزش] مسابقه سرعت برای اتومبیل‌های
تقویت‌شده در مسیری ویژه یا از پیش
مشخص‌شده

repair gum آمیزه تعمیر

[تایر] آمیزه‌ای زودپخت و نرم و چسبناک که به
شکل‌های فتیل‌های، نواری یا ورقی برای تعمیر
موضعی تایر از آن استفاده می‌شود

cushion gum, آمیزه چسبان curing gum, bonding gum, gum stock

[تایر] آمیزه‌ای لاستیکی و نرم و چسبناک برای
تعمیر موضعی تایر از طریق روکش‌کاری یا
چسباندن رویه تایر به زیرساخت

آمیزه چسبان رویه پیش‌پخته

precured tread cushion gum

[تایر] نوعی آمیزه لاستیکی چسبناک برای
چسباندن رویه پیش‌پخته به سطح ساب‌خورده
متنجد

mirliton, kazoo, آواگردان singing membrane

[موسیقی] نوعی ابزار که با قرار گرفتن در مسیر
گفتار و آواز، از طریق ارتعاش باعث تغییر صدا
می‌شود

hanging arm cast, آویزگچ hanging cast

[استخوان‌پزشکی] گچی از زیر محل شکستگی بازو
تا انگشتان که با نوار از گردن آویزان می‌شود

siderophile آهن‌دوست

[زمین‌شناسی] ویژگی عنصری که بیشتر در فاز
فلزی متمرکز است تا در فازهای سیلیکاتی و

[+ اقیانوس شناسی] اختلاف زمان یا ارتفاع یک فراکشند یا فروکشند در ایستگاه مرجع با ایستگاه مجاور

statistical parallax, آماری
dynamical distance

[+ نجوم رصدی] میانگین اختلاف منظر گروهی از ستاره ها که از تحلیل حرکت خاص آنها به دست می آید

اختلاف منظر خوشه متحرک
moving-cluster parallax

[+ نجوم رصدی] فاصله ستاره داخلی یک خوشه باز که با روش خوشه متحرک به دست می آید

اختلاف منظر دینامیکی
dynamic parallax

[+ نجوم رصدی] اختلاف منظر یک ستاره دوتایی بصری (visual binary star) که نیم محور بزرگ (semimajor axis) مدار و دوره تناوب آن به کمک قانون سوم کپلر تعیین شده است

اختلاف منظر سالانه
annual parallax, heliocentric parallax

[+ نجوم رصدی] اختلاف منظر اجرام نجومی بر اثر حرکت سالانه زمین به دور خورشید

اختلاف منظر طیف نمودی
spectroscopic parallax

[+ نجوم رصدی] فاصله یک ستاره که از طریق تعیین قدر مطلق (absolute magnitude) آن به کمک رده طیفی (spectral class) و مقایسه با قدر ظاهری ستاره به دست می آید
مت. فاصله طیف نمودی

spectroscopic distance

bowtie effect اثر پروانه گون

[ژئوفیزیک] نمایان شدن ناودیس با کانون مدفون (buried focus) در مقطع لرزه ای ناکوچیده (unmigrated)

effector اثر گذار

[دارویی] مولکولی که به گیرنده های سطح یاخته متصل می شود و سامانه پاسخ دهی درون یاخته ای را تغییر می دهد

grazing fee, اجاره بهای چرا
grazing rent

[جنگل] هزینه ای که معمولاً ماهانه بابت چرای شکار و نوع معینی دام دریافت می شود

socialisation¹ اجتماعی شدن

[جامعه شناسی] فرایندی که در طی آن فرد می آموزد که چگونه به عضویت یک جامعه درآید، خواه از طریق درونی کردن ارزش های آن جامعه و خواه از طریق آموختن نقش های اجتماعی آن

socialisation² اجتماعی کردن

[جامعه شناسی] فرایندی که در طی آن جامعه با القای نقش های اجتماعی یا درونی کردن ارزش های حاکم بر آن در فرد، وی را جذب می کند

rubber reclamation, احیای لاستیک
reclamation, reclaiming

[تایر] تخریب ساختار شبکه ای لاستیک از طریق فرایندهای شیمیایی و گرمایی و مکانیکی و رسیدن به زنجیرهای آزاد

tidal difference اختلاف کشندی

اختلاف منظر مثلثاتی

trigonometric parallax, parallax

| نجوم رصدی | زاویه‌ای که رأس آن روی ستاره است و دو ضلع آن از خورشید و زمین، وقتی که فاصله این دو دقیقاً یک واحد نجومی است، می‌گذرد

اختلاف منظر نورسنجشی

photometric parallax

| نجوم رصدی | فاصله یک ستاره که از طریق استخراج قدر مطلق (absolute magnitude) آن از نمودار HR و مقایسه با قدر ظاهری آن به دست می‌آید

مت. فاصله نورسنجشی

اختلالات الک‌زاد

alcohol induced disorders

| اعتیاد | مجموعه‌ای از اختلالات جسمی و روانی مانند لرزش در اندام‌ها و روان‌پریشی و اضطراب ناشی از قطع مصرف الک‌ل یا مسمومیت با آن

اختلالات غدد درون‌ریز

endocrine disorders

| تشریحی | اختلال عملکرد غدد درون‌ریز به دلیل ترشح کم یا زیاد

اختلال استخوان‌زایی

osteogenesis imperfecta

| استخوان‌پزشکی | نوعی بیماری ارثی که در آن استخوان‌زایی طبیعی مختل می‌شود و استخوان‌ها بسیار شکننده می‌شوند
مت. استخوان‌زایی ناکامل مادرزادی

osteogenesis imperfect congenital

اختلال اضطرابی الک‌زاد

alcohol induced anxiety disorder

| اعتیاد | اختلال ناشی از مسمومیت با الک‌ل یا مصرف مفرط یا قطع مصرف آن که با علائمی مانند اضطراب عمومی و هول و هراس همراه است

اختلال بیزاری جنسی

sexual aversion disorder

| روان‌شناسی | اختلالی که در آن واکنش هیجانی منفی به فعالیت جنسی، موجب اجتناب از آن فعالیت می‌شود

اختلال پویی

home-on-jam

| نظامی | امکانی در برخی موشک‌ها که آنها را قادر می‌سازد با استفاده از نشانک/سیگنال اختلال ارسال‌شده از هدف، آن را شناسایی و سپس به آن اصابت کند

اختلال تجزیه هویت

dissociative identity disorder,
multiple-personality disorder, MPD

| روان‌شناسی | اختلالی تجزیه‌ای (dissociative disorder) که فرد مبتلا به آن چند هویت یا شخصیت متمایز دارد که هریک به‌تناوب رفتارهای او را تحت تأثیر قرار می‌دهند

اختلال خلق الک‌زاد

alcohol induced mood disorder

| اعتیاد | اختلال ناشی از مسمومیت با الک‌ل یا مصرف مفرط یا قطع مصرف آن که با علائمی مانند بی‌قراری و سرخوشی و افسردگی و بی‌انگیزی در فعالیت‌های روزمره همراه است

اختلال خواب الک‌زاد

alcohol induced sleep disorder

← اعتیاد | اختلال ناشی از مسمومیت با الکل یا مصرف مفرط یا قطع مصرف آن که با علائمی مانند خواب‌آلودگی و خواب ناآرام و کابوس و بیدارمانی همراه است

اختلال روان‌پریشی الک‌زاد

alcohol induced psychotic disorder

← اعتیاد | توهم و هذیان‌هایی که ناشی از اثرات کاراندام‌شناختی مستقیم مصرف الکل است
مت. توهم‌زدگی الکلی alcoholic hallucinosis

اختلال خواب وحشت

sleep-terror disorder, night terrors, pavor nocturnus

← روان‌شناسی | اختلال خوابی که با بیدار شدن مکرر از خواب عمیق و وحشت و اضطراب شدید و مشکل در جهت‌یابی همراه است

اختلال روان‌پریشی موادزاد

substance-induced psychotic disorder

← اعتیاد | توهم‌ها و هذیان‌هایی ناشی از اثرات مستقیم کاراندام‌شناختی مصرف مواد
مت. توهم‌زدگی hallucinosis

اختلال خودزشت‌انگاری

body-dysmorphic disorder, BDD, dysmorphophobia

← روان‌شناسی | اختلالی که مهم‌ترین تظاهر آن اشتغال ذهنی مفرط به وجود نقصی خیالی یا بزرگ‌نمایی شده در ظاهر است

اختلال شخصیت گسیخته‌گون

schizotypal personality disorder

← روان‌شناسی | نوعی اختلال شخصیت که در آن فکر و ادراک و تکلم و رفتار فرد عجیب می‌شود، اما نه در حدی که بتوان در او روان‌گسیختگی تشخیص داد

اختلال درد

pain disorder

← روان‌شناسی | اختلالی روانی که جسمی‌نمود است و مهم‌ترین تظاهر آن دردهای شدید و مزمن است
مت. اختلال درد روان‌زاد

اختلال شخصیت گسیخته‌وار

schizoid personality disorder

← روان‌شناسی | نوعی اختلال شخصیت که با سردی هیجانی طولانی‌مدت و نبود احساس و بی‌اعتنایی نسبت به دیگران و ناتوانی در برقراری ارتباط نزدیک دوستانه همراه است

psychogenic pain disorder

اختلال درد جسمی‌نمود

somatoform pain disorder

اختلال درد جسمی‌نمود

← اختلال درد

اختلال کابوسی nightmare disorder

← روان‌شناسی | اختلال خوابی که وجه بارز آن رخداد کابوس‌های مکرر است که موجب بیدار شدن فرد از خواب می‌شود

اختلال درد روان‌زاد

← اختلال درد

orthosis	اُرتاسازه	اختلال کم‌میلی جنسی	hypoactive sexual desire disorder
[پیوند] ابزاری که از آن برای حمایت حرکتی یا تصحیح حرکت یا شکل‌دهی مناسب بخشی از بدن استفاده می‌شود		[روان‌شناسی] کاستی یا فقدان پایدار میل و فعالیت جنسی	
dynamic orthosis, functional splint	اُرتاسازه حرکتی	اختلال نظم شبانه‌روزی خواب	circadian rhythm sleep disorder
[پیوند] برسازه‌ای که علاوه بر حمایت از بافت، در انجام حرکات نیز به آن کمک می‌کند		[روان‌شناسی] به هم خوردن چرخه طبیعی خواب و بیداری	
cervical orthosis	اُرتاسازه گردن	اختلال‌های تجزیه‌ای	dissociative disorders
[پیوند] اُرتاسازه‌ای سخت و پلاستیکی که با حمایت از گردن در درمان آسیب‌های ستون فقرات به کار می‌رود		[روان‌شناسی] گروهی از اختلال‌ها که مشخصه آنها آشفتگی ناگهانی یا تدریجی یا گذرا یا مزمن در یکپارچگی طبیعی کنش‌های مربوط به آگاهی یا حافظه یا ادراک محیط است	
army	ارتش	اختلال‌های جسمی‌نمود	somatoform disorders
[نظامی] سازمان نظامی کل یک کشور		[روان‌شناسی] اختلالی روانی شامل علائم جسمی بدون وجود شواهد قابل‌تشخیص بیماری	
	ارتفاع زمین‌پتانسیلی	اختلال‌های خواب	sleep disorders
geopotential height	[ژئوفیزیک] ارتفاع هر نقطه در جو برحسب واحدهایی متناسب با انرژی پتانسیل واحد جرم در آن ارتفاع نسبت به سطح دریا	[روان‌شناسی] آشفتگی‌های پایدار در الگوهای خواب شامل مقدار و کیفیت و زمان‌بندی خواب یا رخدادها یا رفتارهای پیوسته ناهنجار در طول خواب	
section height, SH	ارتفاع مقطع	اختلال یادزدودگی الکل‌زاد دائم	alcohol induced persisting amnesic disorder
[تایر] ارتفاع تایر از لبه رینگ (rim) تا سطح بالایی رویه		[اعتیاد] آشفتگی پایدار حافظه ناشی از مصرف درازمدت الکل که به اختلال در یادگیری یا به یاد آوردن دانسته‌های پیشین منجر می‌شود	
	ارتفاع مقطع زیر بار	/ اختلال . ایاد	
loaded section height	[تایر] ارتفاع مقطع تایر در هنگامی که با جاده در تماس است		

ارزشیابی بیرونی

external evaluation

[سلامت] ارزشیابی یک برنامه به دست کسانی که در آن نقش نداشته‌اند

ارزشیابی درونی

internal evaluation

[سلامت] ارزشیابی یک برنامه به دست مجریان آن

ارزشیابی فرایند

process evaluation, formative evaluation

[سلامت] نوعی ارزشیابی که در حین پیشرفت برنامه اجرا می‌شود

ارزیابی آمادی

logistic assessment

[نظامی] ارزیابی پشتیبانی آمادی واقعی و بالقوه برای هدایت عملیات نظامی در صحنه نبرد یا در کل کشور یا در یک منطقه یا در هر جای دیگر

ارزیابی اثر نهایی بر سلامت

health impact assessment, HIA

[سلامت] ارزیابی تأثیر اقدامات یا فرایندهای اجتماعی یا محیطی بر سلامت مردم

ارزیابی اثر نهایی بر سلامت همگانی

public health impact assessment, PHIA

[سلامت] تحلیل و ارزیابی و ارزشیابی تأثیرات و پیامدهای اقدامات و نوآوری‌های مشخص اجتماعی یا محیطی بر سلامت همگانی

ارتفاع‌های هزارگانی

cardinal altitudes,

cardinal FLs

[موایی] ارتفاع‌ها یا ترازهای پروازی که به صورت فواصل هزارتایی بیان می‌شود

ارزش اخباری

predictive value

[سلامت] توانایی یک آزمون در پیش‌آگهی و خبر دادن درباره بیماری

ارزش اخباری مثبت

positive predictive value, PPV

[سلامت] نسبت افرادی که آزمون آنها مثبت شده است و وضعیت خاص دارند به کل کسانی که آزمون آنها مثبت است

ارزش اخباری منفی

negative predictive value, NPV

[سلامت] نسبت افرادی که آزمون آنها منفی شده است و وضعیت خاصی ندارند و سالم‌اند به کل کسانی که آزمون آنها منفی است

ارزشیابی

evaluation

[سلامت] بررسی ارتباط و اثربخشی و اثر نهایی (impact) برنامه‌ها در مقایسه با اهداف تعریف‌شده آنها

ارزشیابی برآمد

outcome evaluation, summative evaluation,

product evaluation

[سلامت] نوعی ارزشیابی که پس از تکمیل اقدام (measure) یا مداخله انجام می‌شود

ارزیابی سلامت health assessment

[سلامت] هر اقدامی برای شناسایی نیازهای ویژه بخشی از مردم و چگونگی تأمین این نیازها از سوی مراکز ارائه‌کننده خدمات سلامت

[استخوان پزشکی] تورم مجرای استخوان و فضاهاى هاورس (haversian) و شاخه‌های انشعابی آنها

استخوان‌بری osteotome

[استخوان پزشکی] وسیله‌ای به شکل اسکنه با لبه‌ای تیز برای استخوان‌بری

استخوان‌بری osteotomy

[استخوان پزشکی] برش استخوان با استفاده از جراحی برای اصلاح بیماری‌های استخوانی

استخوان‌بری بیکر و هیل
Baker and Hill osteotomy

[استخوان پزشکی] برش پاشنه و وارد کردن گوه‌ای از استخوان در آن برای اصلاح تغییر شکل استخوان مچ پا

استخوان‌بری جاپاس Japas osteotomy

[استخوان پزشکی] برداشتن گوه‌ای از کف پا برای اصلاح بدشکلی پا

استخوان‌بری جس Jahss osteotomy

[استخوان پزشکی] برداشتن گوه‌ای از روی پا برای اصلاح بدشکلی پا

استخوان‌بری کوک و جس
Cock and Jahss osteotomy

[استخوان پزشکی] برشی به شکل عدد هفت در استخوان‌های مچ پا برای اصلاح قوس کف پا

اره‌ای serrate

[ایمی] ویژگی برگی دارای حاشیه‌ای با دندان‌های کوچک تیز که نوک آنها به سمت رأس باشد

اژدها قایق dragon boat

[ورزش] قایقی پارویی که از آن در مسابقات پارورزی تیمی ویژه‌ای استفاده می‌شود و تزئیناتی به شکل سر و دم اژدهای چینی دارد

اساس راه roadbase

[درون شهری] لایه اصلی توزیع بار که بر روی زیراساس و در زیر قشر اساس قرار دارد

اسپینل وارون inverse spinel

[شیمی] اسپینلی که در آن یون‌های سه‌ظرفیتی موضع‌های چهاروجهی و هشت‌وجهی و یون‌های دوظرفیتی موضع‌های هشت‌وجهی را اشغال می‌کنند

استحکام رمزنگارشی
cryptographic strength

[رمز] معیاری مبتنی بر شمار که برای شکست یک سازوکار رمزنگارشی لازم است

استخوان آماس osteitis

استخوان جوشی osseointegration

[پیوند] جای‌گیری یک کاشتنه در فرایند تشکیل بافت‌های استخوانی پیرامون خود بدون نیاز به هرگونه بافت الیافی در میان آنها

استخوان درد ostealgia

[«استخوان پزشکی»] وجود درد در استخوان

استخوان رُست osteophyte, osteophyma

[«استخوان پزشکی»] خارهای استخوانی در لبهٔ مفاصل و مهره‌ها که معمولاً ناشی از سایش و فرسایش مفصلی یا التهاب است
مت. خار استخوان spur, bone spur

استخوان زایی osteogenesis, osteogeny

[«استخوان پزشکی»] فرایند تشکیل و تکمیل بافت استخوانی

استخوان زایی ناکامل مادرزادی

← اختلال استخوان‌زایی

استخوان ساز osteoblast

[«استخوان پزشکی»] یاخته‌هایی که استخوان‌های جدید می‌سازند

استخوان کافت osteolysis

[«استخوان پزشکی»] تخریب بافت استخوانی و جذب شدن بیش‌ازحد آن

استخوان بُری گنبدی

crescentic osteotomy

[«استخوان پزشکی»] برش هلالی در استخوان‌های کف پا برای اصلاح تغییر شکل از سه جهت

استخوان بُری گوه‌ای پشتی

dorsal wedge osteotomy

[«استخوان پزشکی»] بریدن گوه‌ای از استخوان به‌منظور اصلاح تغییر شکل پشت

استخوان بُری گوه‌باز

opening wedge osteotomy

[«استخوان پزشکی»] عوض کردن محور طولی با باز کردن قسمتی از استخوان برای صاف کردن استخوان بدجوش‌خورده

استخوان بُری گوه‌بسته

closing wedge osteotomy

[«استخوان پزشکی»] برداشتن گوه‌ای از یک طرف استخوان برای صاف کردن استخوان بدشکل

استخوان بُری واچرخشی

derotation osteotomy

[«استخوان پزشکی»] بریدن استخوان به‌منظور اصلاح چرخش غلط محور طولی استخوان

استخوان بُری هفتی

chevron osteotomy

[«استخوان پزشکی»] برش به شکل عدد هفت در استخوان‌های کف پا برای اصلاح قوس کف پا

appetizer	اشتها آور	osteoclast, osteophage	استخوان کاه
[گردشگری] لب‌چره‌ای که پیش از غذا با نوشیدنی صرف می‌شود		[استخوان پزشکی] یاخته‌های چند هسته‌ای که استخوان‌ها را جذب می‌کنند	
	اصالت‌سنجی پایه	osteonecrosis	استخوان میری
basic authentication	[مخابرات] سازوکار و چارچوبی برای انتخاب سازوکار اصالت‌سنجی در قرارداد انتقال فرامتن (HTTP)	[استخوان پزشکی] فرایند مرگ استخوان در نتیجه قطع خون‌رسانی	
		osteoid	استخوان واره
	اصالت‌سنجی سه‌عاملی	[استخوان پزشکی] بافت پایه استخوان که هنوز آهکی نشده باشد	
3-factor authentication	[مخابرات] قوی‌ترین صورت اصالت‌سنجی کاربران که در آن آمیزه‌ای از گزینه‌های فیزیکی چون گذرواژه و گذر عبارت (pass phrase) و شناسه شخصی (PIN code) به کار می‌رود	osteocyte, bone cell	استخوان یاخته
		[استخوان پزشکی] هریک از یاخته‌های پایه استخوان که از استخوان بالغ محافظت می‌کند	
	اصالت‌سنجی هستار همتا	ossification	استخوانی شدن
peer entity authentication	[مخابرات] احراز صحت ادعای هستار همتا مبنی بر عضویت در یک گروه و داشتن شناسه مربوط	[استخوان پزشکی] تشکیل استخوان به روش معمول زیستی	
		diffusion	اشاعه
	اصطکاک کشندی	[جامعه‌شناسی] گسترش و نفوذ مؤلفه‌هایی از یک فرهنگ به فرهنگ دیگر در نتیجه ارتباط میان گروه‌های فرهنگی مختلف	
tidal friction	[آقیانوس‌شناسی] اصطکاک ناشی از موج کشندی به‌ویژه در بستر آب‌های کم‌عمق	diffusionism	اشاعه‌گرایی
		[جامعه‌شناسی] یکی از مکتب‌های نظری در انسان‌شناسی اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم که در آن اشاعه پدیده‌های فرهنگی در پهنه‌های سرزمینی و در گستره تاریخی مهم‌ترین شیوه انتقال و گسترش فرهنگ محسوب می‌شود	
	اصل کیهان‌شناسی		
cosmological principle	[انجم‌رصدی] اصلی که بر مبنای آن هیچ نقطه ممتازی در کیهان وجود ندارد		

depression of the horizon, **اُفت افق**
dip of the horizon

[نقشه برداری] زاویه قائم در نقطه مشاهده بین افق
حقیقی و خط دیدی که تا افق ظاهری امتداد
دارد

dip angle **م. زاویه اُفت**
dip **اُفت**

wing drop **اُفت بال**

[موازی] اُفت ناگهانی برآر بال هواپیما بر اثر
واماندگی که باعث غلتش ناخواسته و
غیرقابل اصلاح آن می شود

growth loss **اُفت رشد**

[جنگل] کاهش رشد درختان بر اثر عوامل مخرب
مانند حشرات و بیماری ها و آب و هوا

redundancy **افزونگی**

[مخابرات] بخشی از هر پیام که برای افزایش
اطمینان یا ستبری (robustness) به سامانه
اضافه شده است و می توان آن را حذف کرد
بی آنکه لطمه ای به اطلاعات وارد شود

spray mixing **افشانه آمیزی**

[فناوری غذا] آمیختن مواد در خشک کن پاششی که
در طی آن کلوخه شدن روی می دهد

true horizon, **افق حقیقی**
geometric horizon

[نقشه برداری] در تصویرسنجی، صفحه ای افقی که
از نقطه دید یا مرکز تصویر (perspective centre)
می گذرد

overload **اضافه بار**

[تایر] باری بیش از آنچه تایر برای آن طراحی
شده است

overloading **اضافه بارگذاری**

[تایر] بارگذاری تایر بیش از ظرفیت حمل بار
نوشته شده بر روی دیواره آن

access surcharge **اضافه هزینه دسترسی**

[مخابرات] هزینه خاص استفاده از خطوط
اختصاصی که بر عهده سرآغازکننده مدار است

ubiquitous geographical **اطلاعات مکانی همه جاگاه**

information, UBG

[نقشه برداری] اطلاعات مکانی که با تجهیزات
مخابراتی به کاربران یا سامانه ها در هر زمان و
در هر مکان ارائه می شود

drug paraphernalia, DP **اعتیادافزار**

[اعتیاد] مجموعه تجهیزات مورد استفاده
در تولید و مصرف و پنهان کردن مواد
اعتیادآور

pseudo-random number **اعداد تصادفی نما**

[ریاضی] اعداد تولید شده در طی فرایندی قطعی
در رایانه که بسیاری از ویژگی های اعداد
تصادفی (random number) را دارند

اُفت ← اُفت افق

مسائل جهانی خاصی از قدرت نظامی و اقتصادی خود بهره می‌گیرد

اقلام رقابتی صورت‌غذا

competing menu items

[گردشگری] اقلامی که برای جای گرفتن در هریک از سه مرحله غذایی پیشنهاد می‌شود
مت. اقلام رقابتی منو

اقلام رقابتی منو

← اقلام رقابتی صورت‌غذا

signature item

اقلام شاخص

[گردشگری] اقلامی از منو که منحصر به فرد و بدون جانشین هستند

social minority

اقلیت اجتماعی

[جامعه‌شناسی] گروهی اجتماعی که به دلایل نژادی یا جنسیتی یا اقتصادی یا مرامی یا اخلاقی دارای چشم‌اندازهای سیاسی و اقتصادی و اجتماعی متفاوت با کلیت جامعه‌ای است که در آن زندگی می‌کنند

elixir

اکسیر

[دارویی] محلول شیرین آب و الکل که معمولاً حاوی دارو است

adjoint

الحاق

[ریاضی] نگاشتی که به عملکرد A ، عملکرد الحاقی آن را نسبت می‌دهد

الکاسال

← انجمن الکلی‌زادگان بزرگسال

apparent horizon **افق ظاهری**

[نقشه‌برداری] خط نامنظمی که در امتداد آن پرتوهای گسیل‌شده از نقطه مشاهده مماس بر سطح زمین باشد

local horizon

مت. افق محلی

visible horizon

افق مرئی

افق محلی ← افق ظاهری

افق مرئی ← افق ظاهری

pharmacoeconomics **اقتصاد دارویی**

[دارویی] مطالعه عوامل اقتصادی مؤثر بر هزینه‌های دارو و درمان و همچنین نظام‌های سلامت

action

اقدام

[← اعتیاد] چهارمین مرحله تغییر رفتار اعتیادی که در آن فرد به صورت جدی تلاش می‌کند رفتار اعتیادی خود را ترک کند

action stage

مت. مرحله اقدام

blocked attempt

اقدام انسدادی

[مخابرات] اقدام به تماسی که به برقراری ارتباط منجر نشود

access attempt

اقدام به دسترسی

[مخابرات] فرایند تعامل یک یا چند کاربر با سامانه مخابرات برای آغاز انتقال اطلاعات

selective engagement

اقدام گزینشی

[سیاسی] راهبرد کلان یک ابرقدرت که به اقتضای منافع خود صرفاً در موقعیت‌ها یا مناطق یا

الکلی‌زادگان بزرگسال adult children of alcoholics¹ [اعتیاد] افراد بالای هجده سال که حداقل یکی از والدین آنها الکلی بوده است اخته . الکاسالان ACOAs¹/ACA¹	الکاسالان ← الکلی‌زادگان بزرگسال الکسان plansifter [فناوری غذا] یک دسته الک سواربرهم برای جدا کردن مواد براساس اندازه آنها
الگوی ساب‌زنی buffing template [تابدار] قطعه فلزی برای هدایت تیغه ساب‌زنی در ایجاد انحنا مناسب	الکاون Alateen [اعتیاد] انجمنی برای اجرای برنامه دوازده‌قدمی متشکل از الکاوندهای نوجوانانی که در ارتباط مستمر با یک فرد الکلی بوده‌اند * واژه الکاون از ادغام دو واژه الکاوند و نوجوان، به قیاس با صورت لاتین آن، ساخته شده است
الگوی سیاست‌گذاری بینادبوانی bureaucratic politics model [سیاسی] الگویی که در آن تصمیم‌گیری از میان گزینه‌های موجود در سیاست خارجی از طریق چانه‌زنی و بده‌بستان میان بخش‌های مختلف حکومت صورت می‌گیرد	الکاوند Al-Anon [اعتیاد] انجمنی برای اجرای برنامه دوازده‌قدمی متشکل از افرادی که در ارتباط مستمر با یک فرد الکلی بوده‌اند * واژه الکاوند از ادغام دو واژه الک و خویشاوند، به قیاس با صورت لاتین آن، ساخته شده است
المپیک ناشنویان ← بازی‌های جهانی ناشنویان	
امان‌سپاری کلید key escrow [رمز] سپردن کلید رمزنگاشتی به یک یا چند نهاد ثالث معتبر برای بازیابی آن تحت شرایطی خاص	الک کردن screening [فناوری غذا] بیختن آرد برای جدا کردن ذرات خارجی بزرگ‌تر از حد مطلوب از آن
امتیاز طلایی match point [ورزش] امتیازی که با کسب آن برنده مسابقه تعیین می‌شود	الک‌آزمای تنفسی breathalyzer [اعتیاد] وسیله‌ای برای شناسایی و سنجش الک موجود در بازدم متد . دمکل‌آزما
امتیاز نقره‌ای set point [ورزش] امتیازی که با کسب آن برنده یک دست تعیین می‌شود	الک‌آزمایی alcohol testing [اعتیاد] آزمایشی برای بررسی وضعیت فرد از نظر مصرف الک

امنیت محاسباتی computational security	امتیاز قهرمانی championship point
[رمز] امنیت کمی در مقابل رمزگشایی غیرمجاز بر پایه فرضیات خاصی که تحلیلگر در مورد رمز در نظر می‌گیرد	[ورزش] امتیازی که در بازی نهایی به کسب عنوان قهرمانی منجر می‌شود
امنیت مشترک common security	امریکاگرایی Americanism
[سیاسی] مفهومی مبتنی بر اینکه رقابت میان دولت‌ها برای تأمین امنیت ملی جای خود را به همکاری برای تأمین امنیت همگان در چارچوب امنیت جمعی می‌دهد	[جامعه‌شناسی] گرایش به مظاهر فرهنگ آمریکایی
امنیت ملی national security	امضای کور blind signature
[سیاسی] نبود خطری که موجودیت یا حاکمیت یا تمامیت ارضی یا ارزش‌های کشور را تهدید کند	[رمز] نوعی امضای رقمی که در آن امضاکننده بدون اطلاع از محتوای پیام اقدام به امضای آن می‌کند
امنیت نامشروط unconditional security	امنیت اثبات‌پذیر provable security
[رمز] امنیت در برابر رمزگشایی غیرمجاز با فرض اینکه تحلیلگر رمز امکانات محاسباتی نامحدود دارد	[رمز] امنیت یک سامانه رمزنگاری که بتوان الزامات امنیتی آن را در یک مدل تهاجمی به‌صورت صوری بیان کرد
امنیت نرم soft security	امنیت انسان‌ها human security
[سیاسی] امنیتی استوار بر سازوکارهای غیرنظامی برای افزایش ایمنی و آسایش دولت‌ها یا دیگر کنشگران	[سیاسی] رویکردی نو به امنیت که، فراتر از مفهوم امنیت ملی، با تأکید بر مسائلی چون فقر و بیکاری و محیط‌زیست، بر امنیت و بهروزی افراد ملت تأکید دارد
امنیتی‌سازی securitisation	امنیت پیش‌نگر proactive security
[سیاسی] کنشی گفتاری که در نتیجه آن هر موضوعی را می‌توان در عرصه سیاست در نزد افکار عمومی تهدیدی برای موجودیت یک کشور یا امنیت بین‌المللی نمایاند	[رمز] امنیتی که در آن بدون تغییر کلید عمومی، تنها با تغییر دادن کلیدهای خصوصی اعضای گروه، از سوءاستفاده جلوگیری می‌شود
	امنیت‌شکن security risk
	[سیاسی] فردی که وجودش تهدیدی برای امنیت تلقی می‌شود

sexual perversion, **انحراف جنسی**
sex perversion

[روانشناسی] هرنوع رفتار جنسی که در یک جامعه یا فرهنگ نابهنجار تلقی شود

انحراف مغناطیسی شبکه
grid magnetic angle, grivation,
grid variation

[نقشه‌برداری] زاویه بین شمال شبکه و شمال مغناطیسی در جهت عقربه‌های ساعت

اندازه‌گیر خط

← ماشین اندازه‌گیر خط

اندازه نمایش‌دهنده
representing measure

[ریاضی] برای جبر یکتواخت A بر فضای فشرده و هاسدورف X و متناظر با سرشت $\varphi \in M_A$ ، اندازه‌ای مثبت مانند μ بر X که به‌ازای هر $f \in A$ $\varphi(f) = \int_X f d\mu$

moderate drinking **اندازه‌نوشی**

[اعتیاد] مصرف الکل به مقدار متوسط

planar measure **اندازه هامونی**

[ریاضی] اندازه لُگ (Lobeg) بر زیرمجموعه‌های اندازه‌پذیر صفحه

blocking **انسداد**

[هواپیما] ممانعت از حرکت جریان حاصل از موج ضربه‌ای در اعداد ماخ نزدیک به یک در تونل باد

capital accumulation **سرمایه**

[جامعه‌شناسی] در مارکسیسم، فرایند تولید و تخصیص و ایجاد ارزش افزوده که به افزایش سرمایه می‌انجامد

alembic **انبیق**

[شیمی] نوعی ظرف تقطیر شامل دو بخش که با یک لوله به هم وصل شده‌اند

transit, **انتظار گذر**

turnaround stop enroute,
turnaround time, turnaround

[هواپیما] ۱. مدت‌زمان انتظار مسافر بر روی زمین از هنگام رسیدن پرواز نخست تا سوار شدن به پرواز دیگر ۲. مدت‌زمانی که هواگرد، به‌ویژه هواگرد حمل‌ونقل تجاری، در بین دو پرواز بر روی زمین می‌ماند

transposition **انتقال**

[موسیقی] نت‌نویسی یا اجرای موسیقی در نغمه‌ای متفاوت با نغمه اولیه

انجمن الکلی‌زادگان بزرگسال

adult children of alcoholics²

[اعتیاد] انجمنی برای اجرای برنامه دوازده‌گانه متشکل از افراد بالای هجده سال که حداقل یکی از والدین آنها الکلی بوده است
/اخته . الکاسال
 $ACA^2/ACOAs^2$

perversion **انحراف**

[روانشناسی] رفتار، به‌ویژه رفتار جنسی ناهنجار یا نامقبول یا ممنوع در یک فرهنگ

انعکاس

inversion

[ریاضی] با مفروض بودن نقطه‌ای مانند O در یک صفحه یا فضا، نگاشتی از صفحه یا فضا به خودش که هر نقطه را به نقطه منعکس آن نسبت به دایره یا کره‌ای به مرکز O می‌نگارد

انگبینه

fondant

[فناوری غذا] شهد کم‌رطوبتی که از جوشاندن و سرد کردن سریع محلول غلیظ قند و شربت گلوکوز و سایر ترکیبات به دست می‌آید

اوربیتال مرزی

frontier orbital

[شیمی] هریک از دو اوربیتالی که یکی از آنها بالاترین اوربیتال مولکولی اشغال شده و دیگری پایین‌ترین اوربیتال مولکولی اشغال نشده است

اوربیتال مولکولی

molecular orbital

[شیمی] تابع موجی بیان‌کننده موقعیت الکترون در مولکول

اولویت چرا

grazing preference¹

[چنگل] اولویتی که برای تخصیص مجوز چرا به دامداران در مراتع و اراضی عمومی قائل می‌شوند

ایاد ← اختلال یادزدودگی الکل‌زاد دائم

ایستانه

splint¹

[پیوند] بستی بی‌انعطاف یا انعطاف‌پذیر برای تثبیت بخش‌های شکسته یا دررفته بدن

ایستانه‌بندی

splint²

[پیوند] نصب بست برای تثبیت بخش‌های شکسته یا دررفته بدن

ایستانه حرکتی

dynamic splint

[پیوند] ایستانه‌ای که علاوه بر محکم نگه داشتن اندام، امکان حرکت صحیح نیز به آن می‌دهد

ایستانه دندان‌مهار

anchor splint

[پیوند] ایستانه‌ای که در شکستگی فک، دندان‌ها را در جای خود نگه می‌دارد

ایستانه هم‌آور

coaptation splint

[پیوند] هریک از ایستانه‌های کوچکی که قطعات شکسته شده اندام حرکتی را کنار یکدیگر نگه می‌دارد

ایستانه هوایی

airplane splint

[پیوند] ایستانه‌ای که اندام حرکتی شکسته‌بندی شده را در هوا معلق نگه می‌دارد تا ضربه نخورد

ایستگاه پذیرایی

food server station

[گردشگری] بخشی معین یا تعدادی میز در یک سالن غذاخوری که مسئول پذیرایی خاص خود را دارد

ایستگاه کشندسنجی

tide station

[آقیانوس‌شناسی] جایی که در آن کشندها مشاهده و ثبت می‌شود

ایستگاه کشندسنجی بلندمدت

primary tide station

[آقیانوس‌شناسی] ایستگاهی که در آن مشاهده و ثبت کشند بیش از نوزده سال ادامه دارد

ایمنی‌شناسی پیوند
transplantation immunology

[پیوند] جنبه‌های ایمنی‌شناختی عمل پیوند

اینترنت‌بارگی internet addiction

[اعتیاد] وابستگی به اینترنت به حدی که روابط

فرد را با دیگران مختل سازد

نت‌بارگی net addiction

وب‌بارگی web addiction

اینترنت‌باره internet addict

[اعتیاد] شخصی که دچار اینترنت‌بارگی است

نت‌باره

ایستگاه کشندسنجی کوتاه‌مدت
tertiary tide station

[آقیانوس‌شناسی] ایستگاهی که در آن مشاهده و

ثبت کشند بین یک ماه تا یک سال ادامه دارد

ایستگاه کشندسنجی میان‌مدت
secondary tide station

[آقیانوس‌شناسی] ایستگاهی که در آن مشاهده و

ثبت کشند بین یک تا نوزده سال ادامه دارد

ایستگاه مغناطیس‌سنجی
magnetic station

[ژئوفیزیک] مکانی مجهز به دستگاه‌های اندازه‌گیری

تغییرات محلی میدان مغناطیسی زمین

ب

بادبان	sail	بادشکاف ¹ windshake ¹	[جنگل] شکاف طولی در ساقه درخت ناشی از بادلرزه
بادبانی رانی	sailing, yachting ¹	بادلرزه ² windshake ²	[جنگل] لرزش ساقه درخت بر اثر تنش‌های ناشی از ورزش باد
بادبانی یا قایق تفریحی		بادمقاوم windfirm	[جنگل] ویژگی درختی که در مقابل بادهای شدید مقاوم است و دچار بادافتادگی و بادتکانی نمی‌شود
بادبزی	flabellate	بادموج‌سوار windsurfer	[ورزش] فردی که به ورزش بادموج‌سواری می‌پردازد
بادبزی شکل ← بادبزی	flabelliform, fan-shaped	بادموج‌سواری windsurfing, sailboarding	[ورزش] ورزشی مرکب از موج‌سواری و بادبانی رانی که با استفاده از تخته‌بادبان انجام می‌شود
بادتکانی	windrock, windrocking		[جنگل] حرکت شدید ساقه درخت بر اثر ورزش باد که ممکن است به تکان یقه و ریشه نیز منجر بشود

بازبینی افزونگی redundancy check

[مخابرات] روشی برای تشخیص خطا که در آن داده‌هایی را به داده اصلی اضافه می‌کنند به طوری که پایانه گیرنده بتواند با مقایسه دو مجموعه داده وقوع خطا در انتقال را با درجه احتمال بالا تشخیص دهد

بازبینی افقی افزونگی

← بازبینی طولی افزونگی

بازبینی چرخه‌ای افزونگی

cyclic redundancy check, CRC

[مخابرات] فرایندی برای بازبینی مخدوش نبودن بستک داده

بازبینی طولی افزونگی

longitudinal redundancy check, LRC

[مخابرات] شیوه‌ای برای تشخیص خطا در انتقال داده که در آن داده‌ها در بستک‌هایی قرار داده می‌شوند و نویسه بازبینی بستک بر مبنای توازن (parity) زوج یا توازن فرد محاسبه می‌شود

مت. بازبینی افقی افزونگی

horizontal redundancy check, HRC

بازبینی عمودی افزونگی

vertical redundancy check, VRC

[مخابرات] بازبینی توازن (parity) زوج یا توازن فرد که با استفاده از بیت توازن در داده‌های کدگذاری شده به وسیله کُد آسکی (ASCII) انجام می‌شود

باران‌شویی rainout, washout

[محیط‌زیست] زدوده شدن مواد زاید از هوا در پی بارش باران یا برف

باربرگ load sheet

[هوایی] سندی که در هر پرواز حاوی اطلاعاتی است مربوط به جزئیات توزیع بار در هواگرد و به تفکیک وزن هریک از این موارد: هواگرد، خدمه، تجهیزات، سوخت، مسافر، توشه، بار و محموله‌های پستی

بارپذیری load-carrying capacity

[تایر] میزان بار مجاز در حداکثر فشار باد تایر

بارزن handler

[هوایی] خودروی برای بارگیری و تخلیه بار در هواپیما در محدوده پیشگاه

بار سرریز weir loading,

weir overflow rate,
weir loading rate

[محیط‌زیست] نسبت جریان خروجی از مخزن، برحسب مترمکعب در روز، به طول سرریز خروجی آن

بازاریابی اجتماعی social marketing

[جامعه‌شناسی] بهره‌گیری نظام‌مند از روش‌های بازاریابی و دیگر فنون و مفاهیم در برنامه‌ریزی برای دستیابی به اهداف رفتاری خاص و تأمین مصلحت عمومی یا مصلحت یک گروه اجتماعی ویژه

بازدارندگی گسترده

extended deterrence

[سیاسی] تعهد یک اَبَر قدرت به دفاع از هم‌پیمانانش در برابر حمله احتمالی دشمن

بازسرشت, renaturation, reannealing, reassociation

[ژن‌شناسی] بازگشت یک پروتئین یا نوکلئیک‌اسید از وضعیت واسرشته به ساختار سه‌بعدی طبیعی

بازشدگی سروصل رویه

open tread splice, open splice

[تایر] جداشدگی دو سر رویه تایر در محل سروصل در جهت شعاعی

بازکننده

disintegrant

[دارویی] ماده‌ای که موجب از هم باز شدن اجزای قرص در تماس با مایع درون معده و روده می‌شود

بازلاستیک ← لاستیک احیاشده

بازمانده اَبَر نو اختر

supernova remnant, SNR

[انجیم‌رصدی] بازمانده انفجار یک اَبَر نو اختر که غالباً به شکل ستاره نوترونی یا یک تپ‌اختر است

بازوهای کاشتینه عمق‌استخوانی

arms of anchor endosteal implant

[پیوند] بخش اصلی زیرساخت کاشتینه دندان که درون استخوان جای‌گیر می‌شود

بازوی خودتنظیمی pneumatic trail

[تایر] فاصله مرکز تماس از خط تأثیر نیروی جانبی

بازه فراکشند فراتر

higher-high-water interval

[آقیانوس‌شناسی] فاصله زمانی بین گذر ماه از روی نصف‌النهار مبدأ یا محلی و فراکشند فراتر پس‌از آن در همان نقطه

بازه فراکشند فراتر حاره‌ای

tropic higher-high-water interval

[آقیانوس‌شناسی] بازه ماه‌کشندی مربوط به فراکشندهای فراتر میانگین در هنگام کشندهای حاره‌ای

بازه فروکشند فراتر

higher-low-water interval

[آقیانوس‌شناسی] فاصله زمانی بین گذر ماه از روی نصف‌النهار مبدأ یا محلی و فروکشند فراتر پس‌از آن در همان نقطه

بازه فروکشند فروتر حاره‌ای

tropic lower-low-water interval

[آقیانوس‌شناسی] بازه ماه‌کشندی مربوط به فروکشندهای فروتر میانگین در هنگام کشندهای حاره‌ای

بازه ماه‌کشندی lunital interval

[آقیانوس‌شناسی] اختلاف زمان عبور ماه از یک نقطه و رسیدن کشند به آن

بازی^۱game, play¹

اورزش | ورزشی که دربردارنده مجموعه‌ای از قواعد و قوانین است و شرکت‌کنندگان در آن معمولاً به صورت مستقیم در برابر هم قرار می‌گیرند و سعی می‌کنند که از طریق مهارت‌هایی مانند ضربه زدن، چرخاندن، حمل کردن یا به کارگیری اشیایی مانند توپ و گوی امتیاز کسب نمایند؛ خطرپذیری، قدرت تصمیم‌گیری، آمادگی جسمانی و موقع‌شناسی از دیگر الزامات آن است

طرف دیگر است

طرف الزاماً به معنای از دست رفتن امتیاز

بازی سرجمع‌ناصفر

non-zero-sum game

[سیاسی] یکی از وضعیت‌های متصور در نظریه بازی که در آن برنده یا بازنده وجود ندارد و هر دو طرف به نسبت‌های متفاوت برنده یا بازنده‌اند

بازی^۲play²

[ورزش] جنبه صرفاً ورزشی و تفریحی یک مسابقه یا رقابت ورزشی

بازیکن آزاد

[ورزش] بازیکنی که با هیچ تیم یا باشگاه حرفه‌ای قرارداد ندارد

بازیکن برتر ← بازیکن برتر مسابقه

key recovery

بازیابی کلید

[رمز] تولید مجدد کلید رمزنگاشتی در صورت سرقت یا گم شدن یا تخریب آن

بازیکن برتر مسابقه

man of the match

[ورزش] عنوانی نیمه‌رسمی که به بازیکنی اختصاص می‌یابد که در یک بازی مشخص بهترین عملکرد را داشته است
مث. بازیکن برتر، ستاره میدان، ستاره مسابقه

بازی جوانمردانه

fair play

[ورزش] بازی کردن مطابق قوانین و بدون تقلب
مث. بازی منصفانه

بازی حذفی

play off

[ورزش] بازی‌ای که بین دو تیم برگزار می‌شود تا برنده بازی به مرحله بالاتر صعود کند و بازنده از دور بازی‌ها حذف شود

بازیکن رها

open²

[ورزش] بازیکنی که از نزدیک توسط حریف یارگیری نشده است

بازی مساوی

tie game

[ورزش] بازی یا مسابقه‌ای که با تساوی به پایان می‌رسد

بازی سرجمع‌صفر

zero-sum game, zero-sum

[سیاسی] یکی از وضعیت‌های متصور در نظریه بازی که در آن کسب امتیاز از سوی یکی از دو

بازی منصفانه ← بازی جوانمردانه

[ورزش] باشگاهی برای کرجی‌رانان به‌ویژه
پاروزنانی که در رقابت‌های ورزشی شرکت
می‌کنند

بافت آسیب‌شناسی

pathologic histology

[تشریحی] بافت‌شناسی بافت‌های آسیب‌دیده
مت. آسیب‌شناسی بافت histopathology

بافت آگاهی context awareness

[نقشه‌برداری] فناوری توانمندساز سامانه‌های
همه‌جاگاه

بافت آگاهی مکانی

spatial context awareness,
geographical awareness

[نقشه‌برداری] نوعی بافت‌آگاهی که در آن از
اطلاعات بافتی از قبیل موقعیت مکانی و زمان
در سامانه اطلاعاتی استفاده می‌شود

بافت الیاف‌شکفتی fibroblastic texture

[زمین‌شناسی] نوعی بافت هم‌شکفت در سنگ‌های
دگرگونی که بر اثر رشد بلورهای الیافی به
وجود می‌آید

بافت برابرانه equigranular texture

[زمین‌شناسی] بافتی که اندازه دانه‌های آن تقریباً
برابر است

بافت دانه‌شکفتی granoblastic texture

[زمین‌شناسی] نوعی بافت هم‌شکفت در سنگ‌های
دگرگونی غیرشیستی که بر اثر بازبلور هم‌بُعد
شده‌اند

scoreboard

بازی‌نما

[ورزش] تابلویی بزرگ که از آن برای اعلام زمان
و امتیاز و دیگر اطلاعات مربوط به مسابقه
استفاده می‌کنند

بازی‌های آسیایی معلولان

← بازی‌های پاراآسیایی

بازی‌های المپیک معلولان

← بازی‌های پارالمپیک

بازی‌های پاراآسیایی

Asian Para Games

[ورزش] بازی‌هایی که هر چهار سال یک بار و
بعد از بازی‌های آسیایی برای ورزشکاران
دارای معلولیت جسمی برگزار می‌شود
مت. بازی‌های آسیایی معلولان

بازی‌های پارالمپیک

Paralympic Games

[ورزش] مجموعه‌ای از مسابقات ورزشی که مانند
بازی‌های المپیک، برای ورزشکاران دارای
معلولیت جسمی، در شش گروه بر پایه نوع و
میزان معلولیت آنها برگزار می‌شود
مت. بازی‌های المپیک معلولان

بازی‌های جهانی ناشنوایان

World Games for the Deaf

[ورزش] مجموعه‌ای از رویدادهای ورزشی برای
ورزشکاران ناشنوا که به شیوه‌ای مشابه
بازی‌های المپیک برگزار می‌شود

Deaflympics

مت. المپیک ناشنوایان

rowing club

باشگاه کرجی‌رانی

histologist	بافت‌شناس	histometaplastic	بافت‌دگررویشی
	[تشریحی] متخصص بافت‌شناسی		[تشریحی] مربوط به دگررویش بافت
histology, histological anatomy, histomorphology	بافت‌شناسی	xenoblastic texture, allotrioblastic texture	بافت دگرشکفت
	[تشریحی] یکی از حوزه‌های کالبدشناسی که در آن به کمک ریزبین به بررسی یاخته‌ها و بافت‌ها می‌پردازند		[زمین‌شناسی] نوعی بافت دگرگونی که در آن دانه‌های کانی شکل بلوری منظمی ندارند
microanatomy, microscopical anatomy, minute anatomy	مت. ریزکالبدشناسی	surface texture	بافت رویه
			[درون‌شهری] بافت شیارداری که در سطح رویه راه با برس‌های سیمی به صورت نامنظم در جهت عرضی ایجاد می‌شود تا اصطکاک بافت سطحی افزایش یابد و آب‌های سطحی به راحتی عبور کند
normal histology	بافت‌شناسی طبیعی		
	[تشریحی] بافت‌شناسی بافت‌های طبیعی		
histochemistry	بافت‌شیمی	histogenesis	بافت‌زایی
	[تشریحی] شاخه‌ای از بافت‌شناسی که ساختار شیمیایی بافت را بررسی می‌کند		[تشریحی] شکل‌گیری و رشد بافت‌ها از یاخته‌های تمایز نیافته لایه‌های زایشی رویان
sieve texture, poikiloblastic texture	بافت غربالی	histocompatible	بافت‌سازگار
	[زمین‌شناسی] بافتی در سنگ‌های دگرگونی که از رخداد میانبارهای (inclusions) فراوان در بلورهای اسفنجی بزرگ‌تر ناشی می‌شود		[تشریحی] مربوط به بافت‌سازگاری
histolysis	بافت‌کافت	histocompatibility	بافت‌سازگاری
	[تشریحی] از هم پاشیدن بافت بر اثر خرد شدن		[تشریحی] توانایی جانشین شدن بافتی به جای بافتی دیگر به نحوی که به دفع آن منجر نشود
	بافت نابرابر دانه	histomorphometry	بافت‌سنجی
inequigranular texture			[تشریحی] اندازه‌گیری بافت با استفاده از ریزبین و ابزارهای رایانه‌ای
	[زمین‌شناسی] بافتی که اندازه دانه‌های آن برابر نیست	histologic	بافت‌شناختی
			[تشریحی] مربوط به بافت‌شناسی

بافت نخ‌شکفتی

nematoblastic texture

[زمین‌شناسی] نوعی بافت هم‌شکفت در سنگ‌های دگرگونی که به دلیل رشد بلورهای منشوری، مانند سیلیمانیت یا آمفیبول، در حین بازبلورش جهت‌دار می‌شود و خطوارگی الیافی تولید می‌کند

بافت‌واره

histoid

[تشریحی] ساختاری شبیه به بافت

بافت ورقه‌شکفتی

lepidoblastic texture

[زمین‌شناسی] نوعی بافت هم‌شکفت در سنگ‌های برگواره که بر اثر سوگیری موازی کانی‌های ورقه‌ای، مانند میکا، به وجود می‌آید

بافت هم‌شکفت

homeoblastic texture [زمین‌شناسی] نوعی بافت بلورشکفتی در سنگ‌های دگرگونی‌ای که کانی‌های اصلی هم‌اندازه دارند

باکتری نخینه‌ساز

ropy bacteria

[فناوری غذا] نوعی باکتری که سبب نخینگی محصول غذایی از جمله نان می‌شود

بالابر جمع‌شو

scissor lift, scissor jack, scissor drive

[موتوری] سکویی نصب‌شده بر روی دو جفت بازوی به هم‌محور شده که جابه‌جایی عمودی را ممکن می‌کند

بالابر نگهداری ← سکوی نگهداری

بالاترین اوربیتال مولکولی

اشغال‌شده

highest occupied molecular orbital

[شیمی] اوربیتالی در یک مولکول که بالاترین تراز انرژی در صفر مطلق است

HUMO

مت. باما

بالاترین داغ آب

high-water mark [آقیانوس‌شناسی] علامت برجای‌مانده از آب بر روی سازه‌ها یا صخره‌های کنار دریا که بالاترین ارتفاع آب را نشان می‌دهد

بال‌بالا ← هواپیمای بال‌بالا

بال‌بان

wing walker

[موتوری] هریک از افرادی که در کنار یکی از بال‌های هواگرد در حال خزش حرکت می‌کنند تا از برخورد نوک آنها با موانع موجود جلوگیری شود

بال‌پایین ← هواپیمای بال‌پایین

بال‌چتری ← هواپیمای بال‌چتری

بال‌زیرمیان ← هواپیمای بال‌زیرمیان

بال‌شانه ← هواپیمای بال‌شانه

بال‌شستک

pulvinus

[گیاهی] قاعدهٔ متورم دُم‌برگ یا دُم‌برگچه

بال‌میان ← هواپیمای بال‌میان

بال‌نکهدار wingtip handler

[هواپی] هریک از افرادی که در هنگام یدک کشیدن هواپیما در کنار نوک یکی از بال‌ها، همراه با هواپیما راه می‌روند و مراقب هستند که بال‌ها حالت افقی داشته باشند

بال‌وارو wingover

[هواپی] نوعی جولان هوایی که در آن هواگرد هم‌زمان با فراخیز گردش نیز می‌کند

باله flap¹

[پیوند] قطعه‌بافتی، عموماً صفحه‌ای‌شکل، که در پیوند زدن به کار می‌رود

باله آزاد free flap

[پیوند] باله‌ای که همه اتصالات آن با بدن قطع شده باشد

باله انتقالی transposition flap

[پیوند] نوعی باله پوستی، معمولاً چهارگوش، که برای پوشاندن ضایعه به محل جدید منتقل می‌شود

باله پاشنه‌گرد rotary door flap

[پیوند] نوعی باله پوستی - ماهیچه‌ای که از یک نقطه به پوست متصل است و حول نقطه مزبور چرخانده می‌شود

باله پاکتی envelope flap

[پیوند] نوعی باله مخاطی - پیراستخوانی که به شکل لبه پاکت صرفاً در راستای افقی لته ایجاد می‌شود

باله پایه‌دار pedicle flap

[پیوند] باله‌ای پوستی که از یک سو به محل جدا شدن خود متصل باشد

باله پوستی skin flap

[پیوند] باله‌ای تمام‌لایه شامل همه لایه‌های پوستی همراه با مقدار کمی بافت زیرجلدی

باله پوستی - ماهیچه‌ای myocutaneous flap

[پیوند] باله‌ای که هم بافت پوستی داشته باشد و هم بافت ماهیچه‌ای

باله جزیره‌ای island flap

[پیوند] باله‌ای متشکل از پوست و بافت زیرجلدی که فقط با رگ‌های تغذیه‌کننده‌اش به بدن متصل می‌شود

باله چرخشی rotation flap

[پیوند] نوعی باله پایه‌دار که آن را برای افزایش پهنا در دورترین فاصله نسبت به سطح ترمیمی با بیشترین انحنا برش می‌دهند و سپس آن را حول پایه خود می‌چرخانند و در ناحیه‌ای نزدیک به محل پایه باله متصل می‌کنند

باله دوپایه bipedicle flap, pouch flap

[پیوند] باله‌ای که از دو جا به محل نخستین خود متصل است

composite flap	باله مرکب	lingual tongue flap	باله زبانی - کامی
[پیوند] باله‌ای متشکل از پوست همراه با ماهیچه یا استخوان یا غضروف		[پیوند] باله‌ای که از آن برای ترمیم ضایعات سخت‌کام استفاده می‌شود	
	باما ← بالاترین اوربیتال مولکولی اشغال‌شده	jump flap	باله عبوری
	بام‌رستوران ← بام‌غذاخوری	[پیوند] باله‌ای که آن را از شکم جدا می‌کنند و جانشین بخشی به همان شکل و اندازه در ساعد می‌کنند تا از باله ساعد برای جراحی زیبایی و ترمیمی استفاده کنند	
roof-top restaurant	بام‌غذاخوری	sliding flap	باله لغزشی
[گردشگری] غذاخوری واقع بر بام یک ساختمان	م. بام‌رستوران	[پیوند] باله‌ای که با حرکت لغزشی به محل جدید خود منتقل می‌شود	
	بخش برون‌ریز لوزالمعده	rope flap	باله لوله‌ای
exocrine pancreas, exocrine part of pancreas	[تشریحی] بخشی از لوزالمعده که ترشحات آن برون‌ریز است	[پیوند] باله‌ای به شکل لوله که از ایجاد دو برش طولی موازی در بافت و دوختن لبه‌های بریده‌شده به یکدیگر به وجود می‌آید	
	بخش توان	axial pattern flap	باله محوری
power section	[هواپیما] بخش مولد گاز (gas generator) موتورهای توربینی یا بخشی از محفظه میل‌لنگ (crankcase) موتورهای شعاعی (radial engine) که استوانه‌ها به آن متصل است و جعبه‌دنده (gearbox) و دیگر متعلقات را شامل نمی‌شود	[پیوند] نوعی باله پایه‌دار که با حفظ سیاهرگ و سرخرگ تغذیه‌کننده‌اش و حول آنها به محل جدید متصل می‌شود	
	بخش سلامت	mucosal flap	باله مخاطی
health sector	[سلامت] بخشی از جامعه که به همه زمینه‌های مرتبط با سلامت و بیماری و مراقبت‌های سلامت می‌پردازد	[پیوند] باله‌ای از بافت مخاطی که از آن در ترمیم نارسایی‌های حفره دهان استفاده می‌کنند	
		mucoperiosteal flap	باله مخاطی - پیراستخوانی
		[پیوند] باله‌ای از بافت مخاطی اطراف استخوان	

برجذب شیمیایی chemisorption

[محیط‌زیست] نوعی برجذبش که در آن نیروهای موجود میان برجذبیده و برجذبنده از نوع شیمیایی است و نه فیزیکی
متـ. برجذبش شیمیایی

برخوانی انسدادی blocked call

[مخابرات] گونه‌ای از برخوانی که بلافاصله مشمول دریافت خدمات نشود

برخوردتابی collision resistance

[ارمز] عدم امکان یافتن دو ورودی با خروجی یکسان برای یک تابع چکیده‌ساز از نظر محاسباتی

برداشت خاک نباتی soil stripping

[درون‌شهری] برداشت لایه سطحی خاک برای تأمین خاک فضای سبز در مراحل بعدی در ضمن عملیات خاک‌برداری و آماده‌سازی مسیر

بُرد عملیاتی range¹

[نظامی] فاصله‌ای که یک وسیله زمینی، همراه با محموله، با استفاده از سوخت مخزن یا مخازن خود می‌تواند برود و بازگردد

برسازه prosthesis¹

[پيوند] افزاره یا قطعه‌ای که جانشین بخش از دست‌رفته بدن می‌شود

برسازه‌ای prosthetic

[پیوند] مربوط به برسازه

بدجوش‌خوردگی malunion

[استخوان‌پزشکی] نوعی جوش‌خوردگی که در آن استخوان به وضعیت طبیعی خود بازنگشته باشد

برآمدگی bulge

[تایر] نقطه ضعیفی در دیواره تیر که در هنگام باد کردن تایر بالا می‌آید

برآورد وضعیت آمادی

logistic estimate of the situation

[نظامی] ارزیابی منظم عوامل آمادی

برابگرایی egalitarianism

[جامعه‌شناسی] رویکردی نظری که هدف آرمانی سازمان اجتماعی را در تحقق برابری موقعیت‌ها و امتیازات و شرایط می‌بیند

برازش رشته اصلی

main sequence fitting

[انجوم‌رصدی] اندازه‌گیری فاصله یک خوشه ستاره‌ای از طریق انطباق ستاره‌های رشته اصلی خوشه بر ستاره‌های رشته اصلی معیار و محاسبه اختلاف قدر مطلق (absolute magnitude) و قدر ظاهری ستاره‌ها

برترین بازیکن most valuable player, MVP

MVP

[ورزش] عنوانی که سالانه به بازیکنی اعطا می‌شود که برای تیمش بیشترین ارزش را دارد

برجذبش شیمیایی

← برجذب شیمیایی

برسازۀ پسا جراحی

postsurgical prosthesis

[پیوند] برسازهای که پس از عمل جراحی جانشین بخش برداشته شده می شود

برسازۀ پیرا دندانی

periodontal prosthesis

[پیوند] برسازهای که از آن در درمان بیمارهای بافت پیرا دندانی استفاده می شود

برسازۀ جراحی

surgical prosthesis

[پیوند] برسازهای که برای بهبود فرایند جراحی در حین عمل در محل نصب می شود

برسازۀ جمجمه

cranial prosthesis

[پیوند] برسازهای که از آن برای ترمیم بخش از بین رفته جمجمه استفاده می شود

برسازۀ دائمی

definitive prosthesis

[پیوند] برسازهای که جانشین همیشگی بخش از دست رفته بدن می شود

برسازۀ دندانی

dental prosthesis

[پیوند] برسازهای که جانشین یک یا چند دندان از دست رفته می شود

برسازۀ غذایی

feeding prosthesis

[پیوند] برسازهای که از آن برای غذایی به نوزادان کام شکری که قادر به مکیدن شیر نیستند استفاده می شود

برسازۀ کام شکاف دار

cleft palate prosthesis

[پیوند] برسازهای برای ترمیم یک نارسایی مادرزاد یا اکتسابی در کام

برسازۀ کمک گفتاری

pediatric speech aid prosthesis

[پیوند] برسازهای موقت که برای بهبود توانایی های گفتار بیمار جانشین بافت از دست رفته کام می شود

برسازۀ گذاریprosthesis²

[پیوند] جانشین کردن بخش از دست رفته بدن با اندام مصنوعی

برسازۀ گسترشی

expansion prosthesis

[پیوند] برسازهای فکی که تا نواحی نرم کامی و سخت کامی گسترده می شود

برسازۀ گسترشی ثابت

fixed expansion prosthesis

[پیوند] نوعی برسازۀ گسترشی که در تمام مدت درمان به طور ثابت در محل نصب شده باقی می ماند

برسازۀ گسترشی متحرک

removable expansion prosthesis

[پیوند] نوعی برسازۀ گسترشی که می توان آن را در طول مدت درمان از محل نصب جدا و سپس دوباره نصب کرد

برسازۀ مرکب

hybrid prosthesis,

high-water prosthesis

[پیوند] نوعی برسازۀ دندانی که از ترکیب یک شبکه فلزی و یک دندانوارۀ کامل ساخته می شود

برسازۀ موقت temporary prosthesis

[پیوند] نوعی برسازۀ ثابت یا متحرک که برای مدت زمانی کوتاه نصب می شود

برسن ← برنامه سرنگ و سوزن**برش رویش افزا increment felling**

[جنک] تُنگ سازی شدید در نزدیکی پایان دوره برای تحریک رویش درختان باقی مانده

برش گیری sectioning

[← تشریح] فرایند تهیه برش های نازک از بافت

برش نگاری بازتابی

reflection tomography,
seismic reflection tomography

[ژئوفیزیک] نوعی برش نگاری بر پایه داده های لرزه ای بازتابی سطح به سطح

برش نگاری بین چاهی

crosshole tomography

[ژئوفیزیک] بازسازی تصویر یک بی هنجاری با استفاده از موج تابشی، هرگاه چشمه و گیرنده در دو چاه متفاوت باشند

برش نگاری پراش

diffraction tomography

[ژئوفیزیک] نوعی برش نگاری بر پایه اصل فرما، یعنی مسیر انتشار با کمترین زمان

برش نگاری زمان سیری

traveltime tomography

[ژئوفیزیک] روشی برای یافتن مدل توزیع سرعت در زمین با به کارگیری زمان سیرهای قرائت شده

برش نگاری شکستی

refraction tomography,
seismic refraction tomography

[ژئوفیزیک] نوعی برش نگاری بر پایه داده های لرزه ای شکست مرزی سطح به سطح

برش نگاری لرزه ای

seismic tomography

[ژئوفیزیک] روشی برای یافتن توزیع سرعت و بازتابندگی با مشاهده های بسیار و به کارگیری چیدمان های مختلف چشمه و گیرنده

برقراری کلید key establishment

[← رمز] روند توزیع امن کلیدهای رمزنگاشتی بین پودمان ها

بُر قوزنی ream

[تابر] تمیز کردن سطح آسیب دیده یا سوراخ شده پیش از تعمیر کردن یا پنچرگیری

برگ leaf

[گیاهی] اندامی در گیاهان که معمولاً عمل فتوسنتز (photosynthesis) و تعرق را انجام می دهد

برگچه leaflet

[گیاهی] هریک از بخش های برگ مرکب

onlay	برنشانده	qualifier	برگزیده
[پیوند] پیوندینه‌ای که در فرایند پیوند یا کاشت بر سطح بافت آسیب‌دیده جای‌گیر می‌شود		[ورزش] شرکت‌کننده‌ای که برای مرحلهٔ بعدی رقابت یا مرحلهٔ نهایی مسابقات انتخاب شده است	
epithelial onlay	برنشاندهٔ پوششی	turn of the tide, change of tide	برگشت کشند
[پیوند] نوعی پیوندینهٔ پوششی که کاملاً هم‌اندازهٔ محل زخم نیست و یاخته‌های پوششی در فضاهای خالی بین لبهٔ آن و زخم رشد می‌کنند		[آقیانوس‌شناسی] معکوس شدن جهت حرکت کشند	
revolute, rolled back	برون‌پیچ	immission	برگیرش
[گیاهی] ویژگی برگ‌هایی که حاشیهٔ آن به پشت یا به پایین برگشته یا پیچیده باشد		[محیط‌زیست] انتقال آلاینده‌ها از هوا به یک پذیرنده مانند ریه‌ها	
exocrine	برون‌ریز		برنامهٔ تعویض سرنگ
[تشریحی] ویژگی دسته‌ای از غدد ترشحاتی که در آنها مادهٔ ترشحاتی از راه مجرا به بیرون راه می‌یابد			← برنامهٔ سرنگ و سوزن
exocrinology	برون‌ریزشناسی		برنامهٔ سرنگ و سوزن
[تشریحی] شناخت غدد برون‌ریز و مواد ترشحاتی آنها		needle and syringe program	
palmatified	بریده‌پنجه‌ای	[اعتیاد] برنامه‌ای زیانکاهانه که براساس آن سرنگ و سوزن به‌رایگان در اختیار معتادان تزریقی قرار می‌گیرد	
[گیاهی] ویژگی نوعی برگ پنجه‌ای که تقسیمات مجزای حاشیهٔ آن اندکی بیش از نیمه تا مرکز مشترک امتداد داشته باشد		NSP	اخت. برسن
			مت. برنامهٔ تعویض سرنگ
		syringe-exchange program, SEP, needle exchange program, needle and syringe exchange	
pinnatifid, pinnisected	بریده‌شانه‌ای		برنامهٔ محصل‌یاری
[گیاهی] ویژگی برگ‌هایی با حاشیهٔ شانه‌ای بریده یا شکافته و فرورفتگی‌ها و لپ‌های باریک یا نوک‌تیز که تقسیمات آن تا نیمه یا اندکی بیشتر ادامه داشته باشد		student assistance program, SAP	
		[اعتیاد] برنامه‌ای برای رسیدگی به مشکلات محصلان مانند اعتیاد و خشونت و همچنین مشکلات مربوط به یادگیری و بهداشت روانی	

canoe	بلم	بست ← تمام‌بست
[ورزش] قایق باریک و بسیار سبکی که بخش زیرین آن تخت است و با یک یا دو پارو رانده می‌شود		
canoeist	بلم‌ران	بستار
[ورزش] ورزشکار یا فردی که به بلم‌رانی می‌پردازد		[پیوند] بست یا ارتاسازه پیچیده‌ای که با بسته شدن به بخشی از بدن، شکل صحیح را به آن باز می‌گرداند
canoeing	بلم‌رانی	بست ارتادندانی
[ورزش] ورزش یا سرگرمی یا تفریح قایقرانی با بلم		orthodontic appliance
		[پیوند] هر افزاره‌ای که برای اصلاح موقعیت دندان‌ها به کار می‌رود
Canadian canoe	بلم کانادایی	بست ارتادندانی برون‌دهانی
[ورزش] بلم باریک و بلند و روبازی که بلم‌ران یا بلم‌رانان در آن دوزانو می‌نشینند و از پاروی یک‌سر استفاده می‌کنند		extraoral anchorage
		orthodontic appliance,
		extraoral orthodontic appliance
longwood	بلندچوب	[پیوند] نوعی بست ارتادندانی که با اتصال محکم و ثابت به سر، دندان‌ها را در محل ثابت نگه می‌دارد
[جنک] ۱. ساقه‌چوبی با درازای بیش از ۳۰۵ سانتی‌متر ۲. بینه‌ای به اندازه ساقه درخت		
بلورهای میان‌انباشتی		بست ارتادندانی درون‌دهانی
intercumulus crystals		intraoral orthodontic appliance
[زمین‌شناسی] بلورهایی که در طی بلورش جزء به جزء، از ماگمای به‌دام‌افتاده در بین بلورهای اولیه انباشتی، تشکیل می‌شوند		[پیوند] نوعی بست ارتادندانی که درون دهان نصب و تثبیت می‌شود
wing root	بُن بال	بستر پیوند
[مروایی] محل اتصال بال به تنه هواپیما		[پیوند] جایگاهی از بدن که پیوندینه به آنجا پیوند زده می‌شود
fixture of implant	بن‌پایه کاشتینه	بس‌هم‌زنی
[پیوند] بخشی از کاشتینه دندانی که در استخوان فک نصب می‌شود تا بعداً پایه کاشتینه بر روی آن جای‌گیر شود		[فناوری غذا] هم زدن و تکان دادن شدید مواد غذایی مایع
		agitation

بهبود دارویی ← خودیابی دارویی

بهبود طبیعی ← خودیابی طبیعی

بهبود کامل ← خودیابی کامل

بهبود نسبی ← خودیابی نسبی

بهبودیابنده ← خودیابنده

بهبودیافته ← خودیافته

بهمَن سنگ rock avalanche

[زمین‌شناسی] جریان فروشیب سریع قطعات سنگ که در طی آن قطعات سنگ ممکن است خردتر شوند یا به‌صورت گرد درآیند

به‌نامه The Big Book

[اعتیاد] حسن تعبیری برای کتاب پایه الکلی‌های گمنام که حاوی اصول و سنت‌ها و قدم‌های خودیابی است

مت. کتاب پایه basic text

به‌هم‌وابستگی

interdependence

[سیاسی] وضعیتی که در آن رفتار کنشگران بین‌المللی به‌شدت تحت تأثیر عملکرد یکدیگر است و هر طرف نسبت به اقدامات دیگران حساس و آسیب‌پذیر است
مت. وابستگی متقابل

بندرگاه کَشَنَدی tidal harbour

[اقیانوس‌شناسی] بندرگاهی که به سبب باز بودن به روی آب‌های آزاد تحت تأثیر کَشَنَد قرار دارد

بَنزول gasohol

[شیمی] مخلوطی از اتانول و بنزین

بوایی olfaction, smell, osmesthesia, osphresis

[پایه‌پزشکی] توانایی حس کردن بوها و درک و تشخیص آنها

بهبود ← خودیابی

بهبود ایمان‌مدار

← خودیابی ایمان‌مدار

بهبود باکمک ← خودیابی باکمک

بهبود بی‌کمک ← خودیابی طبیعی

بهبود پرهیزمدار

← خودیابی پرهیزمدار

بهبود تعدیلی ← خودیابی تعدیلی

بهبود خانواده ← خودیابی خانواده

بهبود خودآموز ← خودیابی خودآموز

از پیش تعیین شده که سامانه برای عمل کردن به آن نیاز دارد

بیشینه پهنای جاپا

developed footprint width

[تایر] حداکثر عرض جاپای تایر در شرایط مشخص اندازه گیری

بیشینه طول جاپا

developed footprint length

[تایر] حداکثر طول جاپا در جهت حرکت محیطی تایر در شرایط مشخص اندازه گیری

ellipsoid

بیضی وار

[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل تخم مرغ متقارن در گیاهان که در دو انتها به طور یکنواخت باریک شده باشد

Paget's disease,
osteitis deformans

بیماری پاژه

[پایه پزشکی] نوعی بیماری که به علت ضخیم شدن مزمن استخوان به وجود می آید

vision, sight

بینایی

[پایه پزشکی] حسی که از طریق آن گیرنده های شبکه چشم با دریافت نور بازتابیده از اشیای محیط پیرامون، آنها را به صورت تصویر شناسایی می کند
مت. دید

interdependent به هم وابسته

[سیاسی] ویژگی کنشگرانی که به یکدیگر وابستگی دارند

sessile

بی پایک

[گیامی] ویژگی بخش یا اندام هایی مانند برگ و گل و میوه که بدون پایک به محور استقرار خود متصل باشند

redundant bits

بیت های افزونه

[مخابرات] بیت هایی که هنگام انتقال داده ها برای تشخیص یا اصلاح خطا یا هر دو افزوده شده اند

oversteer

بیش فرمان گیری

[تایر] وضعیتی که در آن تایرهای عقب، به جای حرکت همپا با تایرهای جلو، به سمت بیرون خم جاده حرکت می کنند

overtide

بیش کشند

[پایه شناسی] یک جزء هماهنگ کشندی (harmonic tidal constituent) در آب کم عمق که سرعت آن مضربی از سرعت یکی از اجزای اصلی نیروی کشندزا است

overvoltage, overpotential بیش ولتاژ

[شیمی] ولتاژی بیشتر از حد متعارف یا

پ

پادفرهنگ

counter-culture,
contra-culture

[جامعه‌شناسی] گونه‌ای خرده‌فرهنگ که در تضاد با
مهم‌ترین ارزش‌ها و هنجارهای فرهنگی جامعه
میزبان قرار می‌گیرد

پادگن‌های پیوند

transplantation antigens

[پیوند] پادگن‌های بافت‌سازگاری که در پذیرش
پیوندینه اهمیت اساسی دارند

پادمان اداری

administrative safeguards

[مخابرات] انواع روش‌های حفاظتی طراحی‌شده
برای پاسداری از محرمانگی و صحت و
دسترس‌پذیری داده‌ها

پادمُد

antimode

[ریاضی] مقداری از یک متغیر تصادفی که متناظر
با کمینه توزیع فراوانی آن است

پارسنگ‌روب

broom

[ادبی] وسیله‌ای برای جمع‌آوری پارسنگ‌ها از
روی ریل‌بند/تراورس

پاسدار داخلی

interior guard

[نظامی] نگهبانی که در یک محدوده نظامی برای
حفظ نظم و اجرای مقررات پلیس و نگهداری
اموال کارکنان یگان فعالیت می‌کند

پاسیاری

watchman style

[نظامی] روشی درخور توجه در امور انتظامی که
مشخصه آن دغدغه برقراری نظم در جامعه
است و این دغدغه به نیروی انتظامی مشروعیت
می‌دهد تا برای حفظ آرامش جامعه به‌طور
غیررسمی در زندگی روزمره مردم دخالت کند

پاشنه بال

wing pivot

[موبای] بخشی از بال که بال هندسه‌متغیر
(swing wing) به آن متصل می‌شود

پایایی بین ارزیابان
← پایایی بین مشاهده‌گران

پایایی بین مشاهده‌گران
inter-observer reliability
[سلامت] درجهٔ توافق میان دو یا چند ارزیاب که
از اطلاعات یکسان از واحدهای تحلیل یکسان
استفاده می‌کنند
متد. پایایی بین ارزیابان

inter-rater reliability

پایایی یک ارزیاب
← پایایی یک مشاهده‌گر

پایایی یک مشاهده‌گر
intra-observer reliability
[سلامت] درجهٔ توانایی یک ارزیاب یا سامانهٔ
اندازه‌گیری در خواندن نتیجه‌های یکسان از یک
آزمایش
متد. پایایی یک ارزیاب

پایدارسازی
fixative
[تشریحی] ماده‌ای که ساختار طبیعی بافت را
حفظ می‌کند و در نگهداری نمونه‌های
بافت‌شناختی یا آسیب‌شناختی از آن استفاده
می‌شود

پایدارسازی
fixation¹, fixing
[تشریحی] استفاده از پایدارساز برای نگهداری
بافت

پاشنهٔ طوقه
bead heel
[تایر] لبهٔ بیرونی طوقه که بر روی رینگ (rim)
می‌نشیند

پاک
sober, clean
[اعتیاد] ویژگی فردی که با رعایت اصول
خودپایی از مصرف مواد و الکل پرهیز می‌کند

پاکی
sobriety
[اعتیاد] وضعیتی که در آن فرد ضمن رعایت
اصول خودپایی از مصرف مواد و الکل پرهیز
می‌کند

پاما ← پایین‌ترین اوربیتال مولکولی
اشغال‌نشده

پایانهٔ بیرون‌زده ← سر چسبنده

پایانهٔ جورشونده ← سر چسبنده

پایانهٔ چسبنده ← سر چسبنده

پایایی
reliability
[سلامت] درجهٔ ثبات نتایج به‌دست‌آمده از تکرار
یک روش اندازه‌گیری

پایایی آزمون - بازآزمون
test-retest reliability
[سلامت] درجهٔ ثبات برآوردهای به‌دست‌آمده از
به‌کارگیری مکرر یک ابزار در طول زمان

[اروان‌شناسی] الگوی در تکلم که در آن فرد در پاسخ به محرک‌های بیرونی یا درونی به سرعت موضوعی را رها می‌کند و به موضوعی دیگر می‌پردازد

پایک
[گیاهی] پایه برگ که غالباً در مادگی‌بر یا سرخس‌ها یا پایه خاک‌رُست‌خزه‌ای‌ها (sporophyt of mosses) دیده می‌شود

پِرانه
[محیط‌زیست] افزاره‌ای که با استفاده از یک سیال تحت فشار، مانند بخار یا هوا یا آب، خلأ ایجاد می‌کند و سیال دیگری را به حرکت درمی‌آورد

پایه صورت غذا
[گردشگری] پایه و گیره کوچک فلزی یا پلاستیکی برای نگهداری صورت غذا بر روی میز
مت. منوگیر

پرتاب با چتر
[نظامی] رهاسازی نفرات یا محموله از هواگرد در حال پرواز به کمک چتر نجات

پایین‌ترین اوربیتال مولکولی اشغال نشده

lowest unoccupied molecular orbital
[شیمی] اوربیتالی در یک مولکول که پایین‌ترین تراز انرژی خالی در صفر مطلق است
مت. پاما

پرتاب پنالتی
[ورزش] در هندبال و بسکتبال، پرتابی که مهاجم در پی خطای بازیکن تیم حریف از نقطه‌ای در داخل محوطه جریمه به سمت دروازه حریف انجام می‌دهد

پخت ← ولکانش

پرتابه‌های دهانه برخوردی
crater rays
[زمین‌شناسی] پرتابه‌هایی که پراکنش آنها تا شعاع ده برابر قطر یک دهانه برخوردی تازه گستردگی دارد

پدیده کوه یخ
iceberg phenomenon
[سلامت] پنهان ماندن بخش اعظم ابعاد یک بیماری به علت کم‌توجهی یا عدم تشخیص درست یا امتناع از اطلاع‌رسانی

پَرخاکستر
pulverised fuel ash, PFA, fly ash
[درون‌شهری] نوعی مصالح که از مخلوط کردن ده درصد سیمان و نود درصد خاکستر بادی حاصل می‌شود و در زیرساز به کار می‌رود

پذیرش‌افزایی پیوند
graft enhancement
[پیوند] افزایش احتمال پذیرش پیوند با قرار دادن بافت‌های دهنده در مجاورت گیرنده

پراکنده‌گویی
distractible speech

[فناوری غذا] اجزای طعم‌دار و شیرینی که داخل برخی فراورده‌های نانوایی مانند کیک و بیسکویت گذاشته می‌شود

پرورابندی fattening

[فناوری غذا] تغذیه دام برای رساندن وزن آن به حد مناسب و رسیدن به اندازه و ترکیب مطلوب برای کشتار

پرواز موردی random flight

[موازی] پروازهای بدون برنامه هواگردهای سبک به‌ویژه هواگردهای بدون رادیو

پرّه‌زنی feathering

[موازی] قابلیت تغییر زاویه گام پرّه چرخانه بالگرد حول محور وتری

پزشکی ورزشی sport medicine

[ورزش] شاخه‌ای از پزشکی که به درمان آسیب‌های ورزشی و ارزیابی و بهبود سلامت ورزشکاران اختصاص دارد

پژوهش در خدمات سلامت

health services research

[سلامت] تلفیق دستاوردهای علمی علوم بالینی، همه‌گیرشناسی، علوم اجتماعی، علوم اقتصادی و مدیریت در مطالعه سازمان و وظایف و عملکرد خدمات سلامت

پژوهش در نظام سلامت

health system research

[سلامت] مطالعه جامع نظام‌های سلامت

پردازش بافت tissue processing

[تشریح] آب‌زدایی از بافت و استفاده از مواد پایدارساز برای قوام بخشیدن به بافت و تهیه برش‌های نازک از آن

پرده ← دستان

پرده ثابت ← دستان ثابت

پرده‌گیری stop¹, stopping¹

[موسیقی] گذاشتن انگشت بر روی سوراخ‌های سازهای بادی

پرده‌گیری چندتایی multiple stopping

[موسیقی] پرده‌گیری چند سیم به‌طور هم‌زمان

پرده‌گیری دوتایی double stopping

[موسیقی] پرده‌گیری دو سیم به‌طور هم‌زمان

پرده‌گیری سه‌تایی triple stopping

[موسیقی] پرده‌گیری سه سیم به‌طور هم‌زمان

پرده متحرک ← دستان متحرک

پرسش‌نامه صارت ← غربال صارت

پرشدگی دهانه آتشفشان crater fill

[زمین‌شناسی] گدازه منجمدشده در کف دهانه آتشفشانی که با اخگره و واریزه‌های حاصل از هوازدگی همراه است

پرکننده فراورده نانوایی

bakery filling

پساوردگرایی

post fordism

[جامعه‌شناسی] مفهومی که از دهه ۱۹۸۰ برای توصیف موقعیت جدید سرمایه‌داری در گذار از سازمان‌یافتگی متمرکز به وضعیتی انعطاف‌پذیرتر و پراکنش جهانی به وجود آمد

پس زدن ← پس‌زنی

پس‌زنی

rejection, graft rejection

[پیوند] پاسخ ایمنی‌شناختی بدن گیرنده پیوند به پیوندینه دریافتی
مت. پس زدن

پسماند سمی

toxic waste

[محیط‌زیست] پسماندی که در صورت بلع یا استنشاق یا تماس با پوست به انسان یا هر موجود زنده دیگر آسیب می‌رساند

پشتیبانی

support

[نظامی] حمایت یک نیرو از نیرویی دیگر براساس خط‌مشی دریافتی

پشتیبانی آمادی

logistic support

[نظامی] انتقال بیماران به بیمارستان و تهیه دارو و امکانات و ادوات درمانی و انجام مراقبت‌های پزشکی

پشتیبانی عمومی

general support

[نظامی] پشتیبانی از کلیت یک نیرو و نه بخشی از آن

پشتیبانی متقابل

mutual support

[نظامی] پشتیبانی نیروها از یکدیگر در برابر دشمن

پشتیبانی مستقیم

direct support

[نظامی] مأموریتی که در جریان آن یک نیرو می‌تواند مستقیماً به درخواست پشتیبانی نیروی دیگر پاسخ دهد

پشتیبانی نزدیک

close support

[نظامی] پشتیبانی از نیروهای خودی علیه اهداف دشمنی که چنان در مجاورت نیروهای خودی قرار دارد که هرگونه اقدامی نیاز به دریافت اطلاعات دقیق و جزئی دارد

پُف پخت

oven spring

[غذایی] افزایش ناگهانی حجم خمیر در نتیجه بالا بودن سرعت تخمیر و تولید گاز در ابتدای پخت

پُف‌قندینه

aerated confectionery

[غذایی] نوعی فراورده قنادی که در آن هوا بدون افزایش وزن فراورده، موجب افزایش حجم و نیز بهبود طعم و بافت آن می‌شود

پل شناور

float bridge, gridiron

[ریلی] پلی با کف تخت که دارای ریل است و از آن برای انتقال خودروها از کشتی به ساحل و برعکس استفاده می‌شود

پل عرشه‌باز

open-deck bridge

[ریلی] پلی با کف باز که سازه خط به‌طور مستقیم بر روی تیرهای طولی آن قرار دارد

toe-out-turns, **پنجه‌بازی گردشی**
Ackerman angle,
toe out during turns

[تایر] اختلاف زاویه گردش چرخ‌های یک محور،
در هنگام گردش خودرو به سمت چپ یا راست

toe in **پنجه‌بستگی**

[تایر] وضعیتی که در آن بخش پیشین دو تایر
نصب‌شده بر یک محور به هم نزدیک‌تر باشند

bead toe **پنجه طوقه**

[تایر] لبه داخلی طوقه

puncture repair **پنچرگیری**

[تایر] روش‌های گوناگون تعمیر تیری که بر اثر
ورود جسم خارجی به آن پنچر شده است

tyre puncture, puncture **پنچری**

[تایر] سوراخی ناشی از ورود جسم خارجی به
بدنه تایر که به از دست رفتن فشار هوای آن
منجر شود

curd cheese **پنیر دلمه**

[فناوری غذا] پنیر نیمه‌نرم با بافت خامه‌ای و طعم
ملایم حاصل از لخته شدن پروتئین شیر

duff, duff layer **پوس‌برگ**

[جنگل] لایه‌ای از مواد آلی نسبتاً تجزیه‌شده کف
جنگل که در زیر لاش‌برگ قرار دارد

outer bark, **پوست بیرونی**
rhytidome

[جنگل، گیاه] بافتی چوب‌پنبه‌ای که از پوست
درونی جدا شده است

پل عرشه‌پارسنگی

ballast-deck bridge

[ریلی] پلی که خط پارسنگی بر روی آن قرار
دارد

bumping **پُلُغ زدن**

[شیمی] جوشش ناگهانی یک مایع بر اثر گرمایش
شدید که در نتیجه آن حباب‌هایی شکل می‌گیرد
که فشاری بیش از فشار جو دارند

heel and toe wear¹, **پلگی**
heel-toe wear¹

[تایر] رفتگی یک‌طرفه آج‌قطعه‌ها در تایرهای
شعاعی؛ معمولاً رفتگی لبه آج‌قطعه‌هایی که
زودتر بر جاده قرار می‌گیرند، بیشتر است

heel and toe wear², **پله کردن**
heel-toe wear²

[تایر] ساییده شدن سطح لاستیک از یک طرف
به‌طوری‌که بر اثر فرورفتن نواری از آج‌قطعه‌ها،
در عرض لاستیک حالت پله‌ای به وجود آید

پنالتی ← جریمه

palmate **پنجه‌ای**

[گیاه] ویژگی بخش یا اندامی لپ‌دار یا منقسم
در گیاهان که فرورفتگی‌های آن یا به سمت
رأس دُم‌برگ امتداد داشته باشد یا به آن برسد

toe out **پنجه‌بازی**

[تایر] وضعیتی که در آن بخش پسین دو تایر
نصب‌شده بر یک محور به هم نزدیک‌تر باشند

[ریلی] پوششی محافظ که برای کاهش خطر برق‌گرفتگی به‌صورت آویخته بر روی ریل سوم قرار می‌گیرد

پوشش قرص² tablet coating

[دارویی] لایه‌ی نازکی که هسته‌ی دارویی قرص را می‌پوشاند

پوکۀ معدنی clinker

[درون‌شهری] نوعی مصالح برای استفاده در زیراساس با حداکثر ۵۰ میلی‌متر ضخامت که خوب پخته و دانه‌بندی شده باشد

پویایی‌شناسی دارویی

← داروپویایی‌شناسی

پهنای مقطع section width, SW

[تایر] بیشترین فاصله‌ی یک دیواره تا دیواره‌ی دیگر تایر، بدون در نظر گرفتن حروف یا ارقام برجسته روی آن

پهنک blade, lamina

[گیاهی] قسمت پهن برگ و گلبرگ

پی‌آب tail water

[محیط‌زیست] رواناب آبیاری که از انتهای مزرعه خارج می‌شود

پیام‌سنجی آمادی

logistic implication test

[نظامی] تجزیه و تحلیل ابعاد عمده‌ی آمادی طرح راهبردی جنگ و در نظر گرفتن پیامدها از منظر راهبردی

پوست درونی inner bark

[جنگل، گیاهی] لایه‌ای فعال از بافت‌های آبکش و بُن‌لاد که میان بافت چوبی و بافت چوب‌پنبه‌ای قرار دارد

پوسته‌ی اقیانوسی oceanic crust

[زمین‌شناسی] آن بخش از پوسته‌ی زمین که در زیر حوضه‌ی اقیانوسی قرار دارد و ضخامت آن پنج تا ده کیلومتر است

پوسته‌ی بال wing skin

[مروایی] پوسته‌ی پهنی که سطح زیرین یا زیرین جعبه‌بال را تشکیل می‌دهد و کاهش‌دهنده‌ی تنش است

پوسته‌ی پایا craton

[زمین‌شناسی] بخشی از پوسته‌ی زمین که به پایداری رسیده و در دوره‌ای طولانی تنها دچار دگرشکلی اندکی شده است

پوستی percutaneous

[دارویی] ویژگی نوعی دارورسانی که در آن دارو از طریق پوست به بدن رسانده می‌شود

پوش‌دهی enveloping

[تایر] قابلیت تایر برای بلع (absorb) آن دسته از ناهمواری‌های مسیر که کوچک‌تر از جابجایی تایر هستند

پوشش‌دهی قرص¹ tablet coating

[دارویی] فرایند پوشاندن هسته‌ی قرص با یک لایه‌ی نازک

پوشش ریل سوم third rail cover board

precontemplator	پیش‌تأمل‌گر	first messenger	پیام‌رسان اول
[اعتیاد] فردی که در مرحله پیش‌تأمل قرار دارد		[دارویی] نخستین مولکولی که با گیرنده موجود در سطح یاخته ارتباط برقرار می‌کند	
	پیش‌رناپ ← رنای پیک پیش‌ساز	second messenger	پیام‌رسان دوم
	پیش‌ریزِ رنا ← ریزِ رنای پیش‌ساز	[دارویی] یک مولکول بینابینی که از برهم‌کنش هورمون و گیرنده ایجاد می‌شود	
entrée	پیش‌غذای اصلی	access control message	پیام واپایش دسترسی
[گردشگری] نوعی غذای گوشتی که بعد از خوراک ماهی و قبل از غذای اصلی در یک وعده غذای تشریفاتی صرف می‌شود		[مخابرات] پیامی که ممکن است یا درخواست کاربر باشد یا پاسخ واپایشگر منابع یا یک درخواست - پاسخ میان واپایشگرهای منابع	
loading apron	پیشگاه بارگیری	gerontocracy	پیرسالاری
[هوایی] پیشگاهی که در آن بارگیری و تخلیه بار انجام می‌شود		[جامعه‌شناسی] حاکمیت و چیرگی سالمندان در هر تشکیلات یا سازمان	
	پیشگیری خاستگاهی	priming of the tides	پیش‌آفت کشند
primordial prevention		[اقیانوس‌شناسی] افزایش سرعت وقوع فراکشند و فروکشند، هنگامی که خورکشند قبل از ماه‌کشند ظاهر شود	
[سلامت] تلاش برای برقراری و حفظ شرایطی که مخاطرات سلامت را به کمینه ممکن می‌رسانند		tide prediction	پیش‌بینی کشند
selective prevention	پیشگیری گزینشی	[اقیانوس‌شناسی] تعیین زمان و ارتفاع کشند در یک مکان، پیش از وقوع، به کمک محاسبات ریاضی مبتنی بر اجزای هماهنگ کشندی (harmonic tidal constituents)	
[اعتیاد، سلامت] مجموعه اقدامات پیشگیرانه‌ای که معطوف به گروه‌های در معرض خطر است		precontemplation	پیش‌تأمل
indicated prevention	پیشگیری نشانه‌ای	[اعتیاد] اولین مرحله تغییر رفتار اعتیادی که در آن مراجع به وجود مشکل اعتیادی اقرار ندارد و نیاز به تغییر را در خود احساس نمی‌کند	
[اعتیاد] مجموعه اقدامات پیشگیرانه برای افرادی که نشانه‌های آغازین مصرف مواد یا سایر مشکلات رفتاری مرتبط با مواد در آنها دیده می‌شود		مرحله پیش‌تأمل	
		precontemplation stage	

پیشگیری همگانی

universal prevention

[با اعتیاد، سلامت] مجموعه اقدامات پیشگیرانه‌ای که برای کل جمعیت، صرف‌نظر از درجه مواجهه افراد با عامل خطر، انجام می‌شود

پیش‌نشانگر میدانی

macroscopic precursor

[ژئوفیزیک] پیش‌نشانگر زمین‌لرزه بر پایه حواس انسان

پیکانی

sagittate

[کیمی] ویژگی بخش یا اندامی سه‌گوش شبیه به سر پیکان با تورفتگی عمیق در قاعده که آپ‌های آن به طرف خارج متمایل نباشد
مت. پیکانی‌شکل

sagittiform, arrow-shaped

پیکانی‌شکل ← پیکانی

پی‌کم‌بینی ← تنبلی چشم

پی‌کم‌بینی الکلی

alcoholic amblyopia
[پایه پزشکی] پی‌کم‌بینی بر اثر مسمومیت ناشی از مصرف الکل

پی‌کم‌بینی اورهای

uremic amblyopia
[پایه پزشکی] پی‌کم‌بینی بر اثر اوره‌خونی (uremia)

پی‌کم‌بینی بازتابی

reflex amblyopia
[پایه پزشکی] پی‌کم‌بینی بر اثر بازتاب ناشی از تحریک محیطی

پی‌کم‌بینی بیش‌کم‌کاری

amblyopia ex anopsia

[پایه پزشکی] پی‌کم‌بینی بر اثر کار نکردن طولانی مدت چشم

پی‌کم‌بینی تغذیه‌ای

nutritional amblyopia,
deficiency amblyopia

[پایه پزشکی] پی‌کم‌بینی بر اثر تغذیه ناکافی به‌ویژه کمبود ویتامین B₁₂

پی‌کم‌بینی دُخانی

tobacco amblyopia
[پایه پزشکی] هریک از انواع کم‌بینی‌های تغذیه‌ای یا مسمومیتی بر اثر استعمال تنباکو

پی‌کم‌بینی رنگی

colour amblyopia
[پایه پزشکی] نارسایی در رنگ‌بینایی بر اثر مسمومیت یا دیگر عوامل

پی‌کم‌بینی ضربه‌ای

traumatic amblyopia

[پایه پزشکی] پی‌کم‌بینی بر اثر ضربه یا جراحت

پی‌کم‌بینی لوچی

strabismic amblyopia

[پایه پزشکی] پی‌کم‌بینی بر اثر سرکوب دید یک چشم برای جلوگیری از دوبینی

پی‌کم‌بینی مسمومیتی

toxic amblyopia¹

[پایه پزشکی] پی‌کم‌بینی در پی مسمومیت ناشی از مصرف الکل یا استعمال دخانیات

پی‌کوری مادرزاد congenital amaurosis, amaurosis congenita, amaurosis congenita of Leber	پی‌کور amaurotic [پایه پزشکی] فرد دچار پی‌کوری
[پایه پزشکی] کوری وراثتی که در هنگام تولد یا بلافاصله پس از آن رخ می‌دهد	پی‌کوری amaurosis [پایه پزشکی] نوعی کوری که در آن هیچ ضایعه نمایانی در چشم دیده نمی‌شود
پی‌کوری مرکزی central amaurosis, amaurosis centralis, cerebral amaurosis [پایه پزشکی] پی‌کوری ناشی از بیماری‌های دستگاه عصبی مرکزی	پی‌کوری اورده‌ای uremic amaurosis [پایه پزشکی] از دست دادن بینایی بر اثر اورده‌خونی (uremia)
پی‌کوری مسمومیتی intoxication amaurosis, toxic amaurosis, toxic amblyopia² [پایه پزشکی] کوری در پی مسمومیت ناشی از مصرف الکل یا تنباکو	پی‌کوری بازتابی reflex amaurosis [پایه پزشکی] نوعی پی‌کوری که در نتیجه بازتاب یک تحریک رخ می‌دهد و نه خود تحریک
پیمایش تخته‌سه‌پایه‌ای planetable traverse [نقشه‌برداری] پیمایشی که در آن برای تعیین زوایا و راستاها از تخته‌سه‌پایه استفاده می‌شود	پی‌کوری چشم‌گربه‌ای cat's eye amaurosis [پایه پزشکی] کوری در یک چشم که همراه است با انعکاسی درخشان در مردمک آن چشم، همانند چشم گربه
پیمایش تندیافتی tacheometric traverse [نقشه‌برداری] پیمایشی که با استفاده از تندیاب یعنی با اندازه‌گیری هم‌زمان فاصله و ارتفاع یا بلندا انجام می‌شود	پی‌کوری دیابتی diabetic amaurosis [پایه پزشکی] پی‌کوری بر اثر ابتلا به بیماری دیابت شیرین
پیمایش چپ‌گرد angle-to-left traverse [نقشه‌برداری] پیمایشی که در آن تمام زاویه‌ها پس از توجیه زاویه‌یاب از طریق دید عقب نسبت به ایستگاه قبلی در خلاف جهت عقربه‌های ساعت اندازه‌گیری می‌شود	پی‌کوری گذرا amaurosis fugax [پایه پزشکی] دوره کوتاه نابینایی یا کوری نسبی یک چشم که حداکثر ده دقیقه به طول می‌انجامد پی‌کوری گوارشی saburral amaurosis [پایه پزشکی] نوعی پی‌کوری که بر اثر معده‌آماس (gastritis) حاد رخ می‌دهد

پیمایش راست‌گرد

angle-to-right traverse

[نقشه‌برداری] پیمایشی که در آن تمام زاویه‌ها پس از توجیه زاویه‌یاب از طریق دید عقب نسبت به ایستگاه قبلی در جهت عقربه‌های ساعت اندازه‌گیری می‌شود

پیمایش رفت‌وبرگشتی

double-run traverse

[نقشه‌برداری] پیمایشی که با رفت و برگشت بین نقطه شروع و نقطه پایان انجام می‌شود و در هر دو مرحله بر روی همه نقاط پیمایش ایستگاه‌گذاری (visiting stations) می‌شود

پیمایش فرازیافتی

[نقشه‌برداری] پیمایشی که در آن، معمولاً با یک فرازیاب، ارتفاع نقاط با اندازه‌گیری فشار هوا و تبدیل آن به فرازا به دست می‌آید

پیمایه فاصله distance modulus,
modulus of distance

[انجوم‌رصدی] معیاری برای اندازه‌گیری فاصله هر جرم نجومی از زمین بر مبنای اختلاف بین قدر ظاهری و قدر مطلق آن

پیوستگی ژنی gene linkage,
inkage, genetic linkage

[ژن‌شناسی] قرار گرفتن پشت‌سرهم ژن‌ها بر روی یک فام‌تن که تعیین‌کننده تمایل آنها برای به ارث رسیدن توأمان است

پیوندgraft¹, transplant¹

[پیوند] انتقال همیشگی پیوندینه به بدن از طریق عمل جراحی

پیوند تیغه‌ای

lamellar graft

[پیوند] پیوند زدن لایه نازک و شفاف قرنیه دهنده به لایه سطحی قرنیه گیرنده بعد از برداشتن لایه کدر سطحی

پیوند داده‌ای

data link

[مخابرات] پیوندی برای انتقال داده از منبع به مقصد

پیوند دسترسی

access link

[مخابرات] خط اتصال دسترسی محلی بین ساختمان مشتری و مرکز تلفن یا نزدیک‌ترین پایانه محلی

پیوند رانشی

swaging graft

[پیوند] پیوندی که در آن برای پوشش‌دهی یک ضایعه، پیوندینه استخوانی بر روی سطحی غیراستخوانی حرکت داده می‌شود

پیوند زردپی

tendon transplantation

[پیوند] پیوند زدن پیوندینه آزاد زردپی به جای بخش آسیب‌دیده زردپی

پیوند سرصاف

blunt-end ligation,
blunt ligation, blunt ending

[ژن‌شناسی] اتصال دو قطعه دِنای سرصاف به یکدیگر توسط دِناپیونداز تی چهار

پیوندش دِنّا

DNA ligation

[ژن‌شناسی] تشکیل پیوند فسفودی‌استری بین نوکلئوتیدهای یک مولکول دِنّا یا دو مولکول مختلف دِنّا

graft ² , transplant ²	پیوندینه	valence bond	پیوند ظرفیت
[پیوند] بافت یا اندامی که در طی عمل جراحی به بدن فرد پیوند زده می‌شود		[شیمی] پیوندی که میان الکترون‌های دو یا چند اتم تشکیل می‌شود	
sieve graft	پیوندینه آبکشی	nerve graft	پیوند عصب
[پیوند] نوعی پیوندینه پوستی که در آن سوراخ‌هایی ایجاد می‌کنند تا سطح بزرگ‌تری را پوشش دهد و از قطعات مدور برجای‌مانده از سوراخ‌ها نیز برای پوشش دادن کنارها استفاده می‌کنند		[پیوند] پیوند زدن عصب سالم به بخش آسیب‌دیده اعصاب	
free graft	پیوندینه آزاد	corneal transplantation	پیوند قرنیه
[پیوند] پیوندینه‌ای که، برعکس پیوندینه پایدار، کاملاً از بستر جدا شده است		[پیوند] پیوند زدن قرنیه و بافت‌های مجاور آن	
accordion graft	پیوندینه آکاردئونی	bone marrow transplantation, BMT	پیوند مغز استخوان
[پیوند] نوعی پیوندینه پوستی که با ایجاد شکاف‌هایی در سطح آن قابلیت گسترش و پوشش‌دهی آن افزایش می‌یابد		[پیوند] پیوند زدن مغز استخوان یا یاخته‌های بنیادی آن به یکی از شیوه‌های خودپیوندینه‌ای یا همسان‌پیوندینه‌ای یا هم‌پیوندینه‌ای از طریق چکانش درون‌رگی	
bone graft	پیوندینه استخوانی	heterotopic transplantation	پیوند ناهمجا
[پیوند] قطعه استخوانی که از طریق پیوند جانشین استخوان آسیب‌دیده می‌شود		[پیوند] پیوند زدن یک بافت به محلی متفاوت با خاستگاه پیوندینه	
onlay bone graft	پیوندینه استخوانی برنشانده	patch graft	پیوند وصله‌ای
[پیوند] نوعی پیوندینه استخوانی که بر روی بخش قشری استخوان دریافت‌کننده پیوند مستقر می‌شود		[پیوند] قرار دادن لایه‌ای از بافت پوششی بر روی سطح آسیب‌دیده	
sponge graft	پیوندینه اسفنجی	homotopic transplantation, orthotopic transplantation	پیوند همجا
[پیوند] قطعه اسفنج طبیعی که برای جلوگیری از پر شدن فضای ضایعه به درون زخم وارد می‌شود و در مراحل بعدی برداشته می‌شود		[پیوند] پیوند زدن یک بافت به محلی همسان با خاستگاه پیوندینه	

[تشریحی، پیوند] پیوندینه‌ای از بافت چادرینه‌ای، به صورت بخش‌های مجزا یا به هم پیوسته، که از آن در اعمال جراحی دستگاه گوارش برای پوشاندن نواحی بریده شده و بخیه شده استفاده می‌شود

پیوندینه چندسازه composite graft
[پیوند] پیوندینه‌ای که از دو یا چند بافت مختلف طبیعی یا برساختی تشکیل شده است

پیوندینه خاصره‌ای iliac graft
[پیوند] پیوندینه‌ای استخوانی که خاستگاهش استخوان خاصره لگن است

پیوندینه خودپوستی
autodermic graft,
autoepidermic graft
[پیوند] نوعی پیوندینه پوستی که از بخشی از پوست بدن فرد به بخشی دیگر پیوند می‌زنند

پیوندینه خوک porcine graft
[پیوند] نوعی پیوندینه نیم‌لایه‌ستبر که از پوست خوک به دست می‌آید و به طور موقت برای پوشاندن جراحات‌های ناشی از سوختگی شدید به کار می‌رود

پیوندینه دانه‌ای seed graft
[پیوند] قطعات کوچک پیوندینه پوستی که برای پوشش‌دهی ضایعات کوچک به کار می‌رود

پیوندینه درنشانده inlay graft,
Esser graft, Stent graft
[پیوند] نوعی پیوندینه مخاطی یا پوستی که از طریق یک شکاف یا جیب به درون مخاط دهان رانده می‌شود

پیوندینه بافه‌ای cable graft
[پیوند] نوعی پیوندینه عصبی که در ساخت آن از قطعات متعدد عصب استفاده می‌شود

پیوندینه برون‌استی periosteal graft
[پیوند] قطعه‌ای از برون‌است که از آن برای پوشاندن سطح رویی استخوان استفاده می‌شود

پیوندینه بی‌رگ avascular graft
[پیوند] پیوندینه‌ای که هیچ رگی در آن نیست
مت. پیوندینه رنگ‌پریده white graft

پیوندینه پایه‌دار pedicle graft, flap²
[پیوند] پیوندینه‌ای که هنوز از طریق یک اتصال به خاستگاه متصل است

پیوندینه پُرکننده filler graft
[پیوند] پیوندینه‌ای از بافت چربی یا قطعه استخوان یا غضروف خشک‌شده که برای پر کردن حفره‌ها و فضاهای خالی ناشی از جراحات‌ها به کار می‌رود

پیوندینه تاربافه‌ای fascicular graft
[پیوند] پیوندینه عصبی که در آن رشته عصب‌های دسته شده نزدیک به یکدیگر قرار داده می‌شوند و سپس جداگانه به هم بخیه می‌شوند

پیوندینه تمام‌لایه full-thickness graft
[پیوند] نوعی پیوندینه پوستی شامل تمام لایه‌های پوستی همراه با مقدار بسیار کمی چربی زیرجلدی

پیوندینه چادرینه‌ای omental graft

ramus graft پیوندینه شاخه‌فکی

[پیوند] نوعی پیوندینه استخوانی که از استخوان شاخه فک (ramus of mandible) به دست می‌آید

stamp graft, chess-board graft پیوندینه شطرنجی

[پیوند] هریک از قطعات چهارگوش پیوندینه‌های پوستی تمام‌لایه یا نیم‌لایه‌ستبر که از کنار هم قرار دادن آنها برای پوشش‌دهی سطوح بزرگ استفاده می‌کنند

gingival graft پیوندینه لثه‌ای

[پیوند] پیوندینه تشکیل‌شده از بخشی از لثه یا کام یا دیگر بخش‌های پوششی حفره دهان

mesh graft پیوندینه مشبک

[پیوند] نوعی پیوندینه نیم‌لایه‌ستبر که با ایجاد برش‌های متعدد طولی قابلیت پوشش‌دهی آن بیشتر می‌شود

dermal graft, dermic graft, cutis graft پیوندینه میان‌پوستی

[پیوند] نوعی پیوندینه پوستی که روپوست و چربی‌های زیرجلدی از آن جدا شده باشد

penetrating graft پیوندینه نفوذی

[پیوند] پیوندینه قرنیه‌ای تمام‌ستبری که به مرور زمان جذب قرنیه فرد گیرنده می‌شود

fascia graft پیوندینه نیامی

[پیوند] پیوندینه استخوانی که از استخوان نیامی سرینی گرفته می‌شود

پیوندینه دگرپوستی**heterodermic graft**

[پیوند] پیوندینه‌ای پوستی که خاستگاهش گونه‌ای غیر از انسان است

delayed graft پیوندینه دیررس

[پیوند] نوعی پیوندینه پوستی که دوباره به خاستگاهش بخیه می‌شود تا بعداً به ناحیه گیرنده دیگری پیوند زده شود

particulate graft پیوندینه ذره‌ای

[پیوند] پیوندینه‌ای که از ذرات مجزای کنارهم‌قرار داده‌شده تشکیل شده است

پیوندینه رنگ‌پزیده

← پیوندینه بی‌رنگ

epidermic graft پیوندینه روپوستی

[پیوند] نوعی پیوندینه پوستی که تنها شامل لایه روپوست می‌شود

مت. پیوندینه ریوردين Reverdin graft

پیوندینه ریوردين

← پیوندینه روپوستی

پیوندینه سرخرگی - سیاهرگی**arteriovenous graft**

[پیوند] رگی خودپیوندینه‌ای یا دگرپیوندینه‌ای یا برساختی که جانشین بخش معیوب شریان یا ورید می‌شود

ضخامت آن تقریباً یک سوم پیوندینه تمام لایه است

پیوندینه نیم لایه سستبر

thick-split graft,
split-thickness graft

[پیوند] نوعی پیوندینه پوستی شامل روپوست که ضخامت آن تقریباً دو سوم پیوندینه تمام لایه است

پیوندینه نیشگونی pinch graft

[پیوند] پیوندینه پوستی کوچکی که با بلند کردن مکانیکی پوست از خاستگاه پیوندینه جدا می شود

پیوندینه نیم لایه split-skin graft

[پیوند] نوعی پیوندینه پوستی شامل روپوست که

ت

تابش فراکهکشانی

extragalactic radiation,
extragalactic background radiation

[۱- نجوم رصدی] تابشی کیهانی با منشأیی خارج از
کهکشان راه شیری

یک‌طرفه بودن وابستگی خروجی به تمامی
بیت‌های ورودی و بدون برخورد است

تابع مجموعه‌ای
set function
[ریاضی] تابعی که دامنه آن خانواده‌ای از
مجموعه‌هاست

تابع بازه‌ای

interval function

[ریاضی] تابعی که دامنه آن خانواده‌ای از
بازه‌هاست

تاپ‌تاپ
thump
[تایر] ارتعاشی تناوبی یا صدایی محسوس که
تایر آن را تولید می‌کند و احساس کوبشی
همانگ با چرخش تایر ایجاد می‌کند

تابع تکارز

univalent function,
Schlicht function

[ریاضی] تابعی تحلیلی بر حوزه‌ای از صفحه
مختلط که یک‌به‌یک است

تاریخ پاکي
sobriety date, clean date
[۱- اعتیاد] تاریخ آخرین باری که فرد مواد یا الکل
مصرف کرده است

تابع چکیده‌ساز

cryptographic hash function,
hashing algorithm,
hash function

[۱- رمز] تابعی که طول ورودی آن دلخواه و طول
خروجی آن ثابت است و از ویژگی‌های آن

تاریخ‌گرایی
historicism
[جامعه‌شناسی] باوری که بر پایه آن تاریخ چه از
طریق الگوها و چرخه‌های تکرارشونده و
شناخت ضرباهنگ‌ها و چه از طریق روندهای
تطوری به‌تنهایی قادر به روشن ساختن و
توضیح دادن حقایق انسانی است

تاف ← ترکیبات آلی فرار

[تایر] نوعی تایر سواری که بیشینه فشار باد آن می‌تواند بیش از تایرهای بارمتعارف باشد و به همین دلیل، ظرفیت حمل بار آن بیشتر است

تأمل contemplation

[اعتیاد] دومین مرحله تغییر رفتار اعتیادی که در آن مراجع وجود مشکل اعتیادی را پذیرفته است، اما هنوز برای تغییر مصمم نیست
مت. مرحله تأمل contemplation stage

تایر تعمیری repaired tyre

[تایر] تایری که پنچری یا بریدگی یا انواع دیگری از آسیب‌دیدگی آن تعمیر شده باشد تا به استحکام و انعطاف‌پذیری مناسب برای استفاده برسد

تأمل‌گر contemplator

[اعتیاد] فردی که در مرحله تأمل قرار دارد

تایر خوابیده flat tyre

[تایر] تایری بادی که به دلایل مختلف باد آن خالی شده باشد

تأمین ← تدارک

تایر رادیال ← تایر شعاعی

تایر روکشی retreaded tyre

[تایر] تایری که عمر آن با پخت رویه جدید بر روی متجید ساب‌خورده آن، افزایش یافته است

تاوه‌های نوک بال wingtip vortices

[هوابی] جریان‌های مارپیچی و آشفتة هوا که در هنگام پرواز، به علت اختلاف فشار زیر و روی بال، در نوک بال‌ها تشکیل می‌شوند

تایر شعاعی radial tyre,

radial-ply tyre

[تایر] تایری که رسن‌های (cords) بدنه آن با خط مرکزی تایر زاویه ۹۰ درجه می‌سازد
مت. تایر رادیال

تایر بارمتعارف standard load,

standard load tyre, SL

[تایر] نوعی تایر سواری با بیشینه فشار باد ۳۵ psi

تایر صاف slick tyre

[تایر] تایری فاقد نقش رویه که سطح رویه آن کاملاً صاف است

تایر پاپهن wide-base tyre

[تایر] نوعی تایر باری که به جای جفت‌تایر بر محور جفت‌چرخ قرار می‌گیرد و پهنای مقطع آن به ۴۵ سانتی‌متر می‌رسد

تایر کم‌بار light load, light load tyre,

LL

[تایر] نوعی تایر سواری که ظرفیت حمل بار آن کمتر از تایر بارمتعارف است

تایر پُر بار extra load,

extra load tyre, XL,
reinforced tyre, RF

تباهی الکلزاد مخچه

alcoholic cerebellar degeneration

[اعتیاد] تباهی مخچه ناشی از مصرف طولانی مدت الکل که معمولاً همراه با اختلال حرکتی است

تپاختر

pulsar

[نجوم رصدی] ستاره نوترونی چرخانی که پرتو الکترومغناطیسی گسیل می‌کند و زمانی این پرتو دیده می‌شود که به سمت زمین باشد، از این رو نور آن مانند فانوس دریایی قطع و وصل می‌شود

تثبیتfixation²

[روان‌شناسی] ۱. در روانکسای، ماندگاری زیست‌مایه در یکی از مراحل اولیه تحول روانی-جنسی ۲. در روان‌شناسی ادراک و حس (psychology of perception and sensation) در حوزه بینایی، تمرکز هر دو چشم بر یک هدف مشخص که همراه با حرکات سریع چشم‌هاست [استخوان پزشکی] روشی در جراحی که در آن قطعات شکسته استخوان را با پیچ و پلاک و سایر ابزار ثابت می‌کنند

تثبیت خارجی

external fixation

[استخوان پزشکی] تثبیت با استفاده از وسایل ویژه‌ای که خارج از پوست قرار می‌گیرند

تثبیت داخلی

internal fixation

[استخوان پزشکی] تثبیت از طریق جالاندازی باز و استفاده از پیچ و پلاک

bias tyre

تایر لایه‌اریب

[تایر] تایری که رسن‌های (cords) آن با خط مرکزی تایر زاویه ۳۰ تا ۴۵ درجه می‌سازند

تایر لایه‌اریب تسمه‌ای

bias-belted tyre, belted-bias tyre

[تایر] نوعی تایر لایه‌اریب با تسمه‌هایی از رسن (cord)، نخ فولاد یا شیشه که بر روی لایه‌ها قرار دارند و با خط مرکزی رویه زاویه تند می‌سازند

key exchange

تبادل کلید

[رمز] به اشتراک گذاشتن یک کلید مخفی بین دو طرف به هر روش

histophyly

تبار بافت

[تشریحی] پیشینه تباری یاخته‌ها

fix

تبان^۱

[ورزش] تعیین نتیجه مسابقه به نفع یکی از دو طرف از طریق همدستی با یک یا چند تن از شرکت‌کنندگان در مسابقه یا یکی از داوران

تبان^۲ ← تبانی در مسابقه

match-fixing, race-fixing

تبان^۱ در مسابقه

[ورزش] دستکاری در نتیجه بازی، به نفع یکی از طرف‌های مسابقه، گاه با اعمال نفوذ اتحادیه‌های شرط‌بندی
مت. تبانی^۲

تجهیزات حفاظت انفرادی

personal protection equipment

[نظامی] لباس و تجهیزاتی ویژه برای حفاظت در برابر آسیب‌های فیزیکی و عفونی احتمالی در صحنه‌های بسیار خطرناک جرم

تحرك اجتماعي

social mobility

[جامعه‌شناسی] حرکت افراد و گاه گروه‌های اجتماعی از یک موقعیت به موقعیت دیگر در لایه‌های اجتماعی

تحليل تفاضلي رمز

differential cryptanalysis

[رمز] تحلیل رمزی که در آن تحلیلگر می‌کوشد با به دست آوردن رابطه‌ی محتمل بین تفاضل ورودی‌ها و خروجی‌ها کلید رمز را به دست آورد

تحليل خطي رمز

[رمز] تحلیل رمز مبتنی بر یافتن تقریب‌های همگر

تحليل خوشه‌اي

cluster analysis

[ریاضی] شیوه‌ای در تحلیل مسائل چندمتغیره آماری که در آن معیار گروه‌بندی یا خوشه‌بندی مجموعه‌ای از اشیا شباهت است

تحليل رمز

cryptanalysis

[رمز] ۱. بررسی امنیت سامانه‌های رمز از طریق جست‌وجوی خطاها یا ضعف‌های احتمالی خوارزمی/الگوریتم آنها به قصد ممانعت از نفوذ مهاجم و بالا بردن ضریب

امنیت سامانه ۲. عملیات محاسباتی برای به دست آوردن کلید سامانه رمز، بدون آگاهی از کلید آن، با هدف نفوذ به سامانه

تحليل قصد درمان

intention-to-treat analysis, ITT analysis, inten-to-treat analysis

[سلامت] تحلیل آماری کارآزمایی‌های بالینی به گونه‌ای که داده‌های به‌دست‌آمده از شرکت‌کنندگان، با در نظر گرفتن همان گروهی جمع‌آوری می‌شود که تصادفی در آن قرار گرفته بودند، حتی اگر هرگز تحت درمان قرار نگرفته باشند

تحليل‌گر رمز

cryptanalyst

[رمز] فردی که تحلیل رمز می‌کند و در آن تخصص دارد

تحويل فاصله

distance reduction

[نقشه‌برداری] فرایند یافتن فاصله واقع بر بیضوی مرجع یا یک سطح هم‌پتانسیل خاص که متناظر با فاصله اندازه‌گیری شده بر روی زمین است

تحويل كشدی

reduction of tides

[اقیانوس‌شناسی] پردازش اطلاعات کَشَدی برای به دست آوردن مقادیر میانگین ثابت‌های کَشَد

تخت‌شدگی^۱

flat spotting

[تایر] عیبی موقت که بر اثر توقف طولانی‌مدت خودرو در برخی تایرها رخ می‌دهد و به تغییر شکل رسن‌های (cords) تایر و در نتیجه پخ شدن قسمت زیرین آن منجر می‌شود

disembarkation¹,
unloading

تخلیه بار

[موایی] خالی کردن بار از هواگرد

disembarkation²

تخلیه مسافر

[موایی] پیاده کردن مسافران از هواگرد

تخم‌مرغ‌وار ← تخم‌مرغی

ovate, egg-shaped

تخم‌مرغی

[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی شبیه به برش
طولی تخم‌مرغ در گیاهان که یک سر آن پهن‌تر
از سر دیگر باشد

ovoid

مت. تخم‌مرغ‌وار

تخم‌مرغی بس‌کشیده

very deeply ovoid

[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل تخم‌مرغ
در گیاهان که نسبت طول به عرض آن دو به
یک باشد

finely ovoid

تخم‌مرغی کامل

[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل تخم‌مرغ
در گیاهان که نسبت طول به عرض آن شش به
پنج باشد

deeply ovoid

تخم‌مرغی کشیده

[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل تخم‌مرغ
در گیاهان که نسبت طول به عرض آن سه به
دو باشد

flattening

تخت‌شدگی^۲

[ژئوفیزیک] نسبت اختلاف میان شعاع‌های استوایی
و قطبی زمین به شعاع استوایی آن

تخت‌شدگی گرانی

gravitational flattening,
gravity flattening

[ژئوفیزیک] نسبت اختلاف گرانی در قطب و گرانی
در استوا به گرانی در استوا

sailboard

تخته‌بادبان

[ورزش] وسیله‌ای مانند تخته‌موج که دارای دکل و
بادبان است

تخته‌سه‌پایه پیمایش

traverse planetable

[نقشه‌برداری] تخته‌رسمی قابل چرخش بر روی
سه‌پایه که در گوشه‌ای از آن قطب‌نما قرار دارد

surfboard

تخته‌موج

[ورزش] تخته بلند و باریک و سبکی که از آن
برای موج‌سواری استفاده می‌شود

vandal

تخریب‌گر

[نظامی] شخصی که به عمد و شریرانه به اموال
عمومی یا خصوصی آسیب وارد می‌کند

vandalism

تخریب‌گری

[نظامی] تخریب خودسرانه یا بداندیشانه اموال
عمومی یا خصوصی

formation level, final grade, grade level	تراز احداث	fermentation	تخمیر
[درون شهری] سطحی بر روی بستر و لایهٔ تحکیم که لایه‌های مختلف راه بر روی آن ساخته می‌شود		[فناوری غذا] فرایندی کارمایه‌زا (energy-yielding) که در آن دگرگشت ترکیبات آلی به ترکیبات ساده‌تر را ریزاندامگان‌ها به صورت بی‌هوازی انجام می‌دهند	
sensitivity level	تراز حساسیت	extractive fermentation	تخمیر استخراجی
[مخابرات] تراز حفاظت از سند در قبال افشا شدن آن		[فناوری غذا] تخمیری که در آن فراورده‌های حاصل از تخمیر هم‌زمان استخراج می‌شود	
rail elevation	تراز ریل بیرونی	supply	تدارک
[ریلی] ارتفاع ریل بیرونی در قوس‌های خطوط راه آهن		[نظامی] تهیه و انبار کردن و نگهداری و توزیع اقلام ضروری؛ نحوه و مدت نگهداری آنها که براساس نوع و تعداد تعیین می‌شود مت. - تأمین	
wing leveler, aileron-centring device	ترازگر بال	supplies	تدارکات
[هواپیما] دستگاه خلبانی خودکار تک‌محورهٔ ساده که قابلیت عمل آن تنها حول محور طولی هواپیماست		[نظامی] در آماد، همهٔ مواد و اقلامی که در تجهیز و پشتیبانی و نگهداری نیروهای نظامی مورد استفاده قرار می‌گیرد	
half-tide level	تراز نیم‌کشند	transfer loader	ترابارزن
[آب‌اقیانوس‌شناسی] تراز بین فراکشند میانگین و فروکشند میانگین		[هواپیما] وسیله‌ای چرخ‌دار با سکویی قابل تنظیم در ارتفاع‌های مختلف برای انتقال بار یا مجروح از یک وسیلهٔ نقلیه به وسیلهٔ نقلیهٔ دیگر	
	تراوایی مغناطیسی	transdermal, transcutaneous	تراپوستی
magnetic permeability		[دارویی] ویژگی نوعی دارورسانی که در آن دارو از طریق پوست به جریان خون وارد می‌شود	
	ترک خشکی‌زاد		
drought crack			
[جنگل] شکاف (splitting) شعاعی در ساقهٔ درخت بر اثر تنش‌های داخلی ناشی از کمبود آب در زمان خشکسالی			

ترکسارش جوئی weather checking

[تایر] پُرترک شدن قطعه لاستیکی یا دیواره تایر
به دلیل پیر شدن یا شرایط جوئی مؤثر بر
لاستیک

ترک کشندی tide crack

[عاقیانوس شناسی] شکاف نازک به وجود آمده میان
یخ دریا و یخ ساحل که ناشی از حرکت عمودی
کشند است

ترکُل ← مقدار الک تهرقی**ترکیبات آلی فرار**

volatile organic compounds

[محیط زیست] مواد کربن داری که به آسانی تبخیر
می شوند

VOCs

/اخت. تاف

ترکیب خطی اوربیتال های اتمی

linear combination of atomic
orbitals, LCAO

[شیمی] استفاده از عملیات ریاضی در ساخت
تابع های موجی برای اوربیتال های مولکولی که
در آن اوربیتال های مولکولی از اوربیتال های
اتمی به دست می آید

ترکیب فروش صورت غذا

menu mix, menu score

[گردشگری] نسبت فروش هریک از اقلام
صورت غذا به تعداد کل اقلام فروخته شده
مت. ترکیب فروش منو

ترک خوردگی اریب diagonal cracking

[تایر] ترک هایی مایل یا کج در نیمه بالای دیواره
تایر

ترک خوردگی اُزونی ozone cracking¹, ozone checking

[تایر] ترک خوردگی سطح قطعه لاستیکی تحت
کششی که در معرض اُزون قرار دارد

ترک خوردگی شعاعی radial crack

[تایر] ترکی بر دیواره بیرونی تایر که به صورت
عمودی به سمت طوقه گسترش می یابد

ترک خوردگی شیار groove cracking, groove cracks, fabric fraying

[تایر] شکاف یا ترک در کف شیارهای رویه تایر

ترک رشد growth crack

[جنگل] شکاف طولی در پوست درخت بر اثر
کشش (expansion) طبیعی بُن لاد و بافت چوبی

ترک زایی اُزونی ozone cracking²

[تایر] تشکیل ترک بر سطح لاستیک تحت کششی
که در معرض اُزون قرار دارد

ترکسار checking¹, check cracks

[تایر] ترک های ریز بر سطح قطعه لاستیک، مانند
تایر، که بر اثر اکسایش یا پیرش پدید می آید

ترکسارش checking²

[تایر] تشکیل ترک های ریز بر سطح قطعه
لاستیک، بر اثر اکسایش یا پیرش

ترکیب فروش منو

← ترکیب فروش صورت غذا

[اعتیاد] هر جا که در آن تزریق مواد اعتیادآور انجام شود

تزریق خانه ایمن safe injection site,
SIS¹, supervised injection site,
SIS², medically supervised injection
centre, MSIC

[اعتیاد] مکان‌هایی بهداشتی با هدف زیانکاهی که در آنها شرایط و وسایل تزریق ایمن مانند سرنگ و سوزن فراهم است

مت. تسهیلات تزریق ایمن
safe injection facility, SIF
تسهیلات مصرف مواد
drug consumption facility, DCF
جایگاه مصرف مواد
drug consumption room, DCR

تزریق درون پوستی

intradermal injection,
intradermic injection,
intracutaneous injection

[دارویی] تزریق ماده دارویی در بین لایه‌های پوست

تزریق درون صفاقی

intraperitoneal injection

[دارویی] نوعی دارورسانی که در آن ماده دارویی را مستقیماً به درون حفره صفاق تزریق می‌کنند
مت. تزریق صفاقی

تزریق درون عضلانی

intramuscular injection

[دارویی] نوعی دارورسانی که در آن ماده دارویی را به درون عضله تزریق می‌کنند
مت. تزریق عضلانی

ترک یخ‌زاد frost crack, frost split

[جنگل] شکاف (splitting) شعاعی در طول ساقه و شاخه‌های درخت بر اثر تنش‌های داخلی ناشی از درجه حرارت پایین

ترکیدن blowout

[تایر] از هم گسیختگی ناگهانی بدنه تایر که به از دست رفتن یکباره فشار هوا و خالی شدن باد آن منجر می‌شود

ترمز تک‌لوله single pipe brake,

single-pipe system

[ریلی] سامانه ترمزی که در آن فقط از یک خط لوله سراسری هوا استفاده می‌شود

ترمز دولوله dual pipe brake

twin-pipe system

[ریلی] سامانه ترمز در کل مجموعه قطار که علاوه بر خط لوله سراسری هوا یک خط لوله هوای فشرده را نیز شامل می‌شود

ترمز سراسری through brake

[ریلی] سامانه ترمزی که با آن ترمزگیری کل قطار از طریق لوکوموتیو انجام می‌شود

تزریق injection

[دارویی] وارد کردن دارو یا ماده مغذی به درون بدن با استفاده از سوزن و سرنگ

تزریق خانه shooting gallery

تزریق زیرجلدی	تسهیلات تزریق ایمن
subcutaneous injection, hypodermic injection	← تزریق خانه ایمن
[دارویی] نوعی دارورسانی که در آن ماده دارویی را در زیر بافت پوست تزریق می کنند	تسهیلات مصرف مواد
تزریق صفاقی ← تزریق درون صفاقی	← تزریق خانه ایمن
تزریق عضلانی	تسهیم راز پیش نگر
← تزریق درون عضلانی	proactive secret sharing
	[رمز] طرحی برای مقابله با لو رفتن سهام مرتبط با رازی که به افشای راز منجر شود
تزریقی	تشخیص عیب ← عیب کاوی
parenteral	تصادفی سازی
[دارویی] ویژگی داروی غیرخوراکی که از راه تزریق وارد بدن می شود	randomisation
تساوی	[سلامت] روشی برای تخصیص یا تقسیم شرکت کنندگان به گروه های مختلف در مطالعات تجربی که صرفاً بر مبنای تصادف انجام می گیرد
tie	تصادفی سازی طبقه ای
[ورزش] وضعیتی که در آن هر دو طرف مسابقه یا بازی نتیجه یکسان کسب کرده اند	stratified randomisation
تساوی شکنی	[سلامت] نوعی تصادفی سازی که در آن واحد تصادفی کردن طبقات و اقشار شرکت کنندگان است نه خود افراد
tiebreaker, tiebreak	تصویربرداری سمت الرأسی
[ورزش] راهی برای خروج از حالت تساوی در انتهای مسابقه	photographic zenith tube
تسبیجی شکل	[انجم رمدی] نوعی تلسکوپ سمت الرأسی که آینه اصلی آن جیوه مایع در حال دوران است و در آن برای دنبال کردن و تصویر برداشتن از یک ستاره، مکان صفحه تصویربرداری را جابه جا می کنند
lomentiform	تسریع کننده ← عامل تسریع کننده
[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی در گیاهان که محور عمودی تقارن آن در نقطه میانی کاملاً فرورفتگی داشته باشد	lorate, loratus, loriformis
تسمه ای	[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل تسمه نسبتاً بلند با دو حاشیه موازی در گیاهان

تعمیر سطحی

spot repair, surface repair

[تایر] نوعی تعمیر منجید، در صورتی که میزان آسیب دیدگی لایه ها کمتر از ۲۵ درصد ضخامت منجید باشد. ترمیم این آسیب دیدگی ها با تکه ای لاستیک انجام می شود

تعمیر سوراخ منجید nail hole repair

[تایر] نوعی تعمیر سوراخ های تایر، در مواردی که قطر سوراخ ایجاد شده در تایر باری تا ۹/۵ میلی متر و در تایر سواری تا ۶ میلی متر باشد و سوراخ تا شانه دست کم ۲/۵ سانتی متر فاصله داشته باشد

تعمیر عمقی

section repair

[تایر] نوعی تعمیر منجید، در صورتی که میزان آسیب دیدگی لایه ها عمیق و بیش از ۷۵ درصد باشد

تعمیر نیمه عمقی

reinforcement repair

[تایر] نوعی تعمیر منجید تایر لایه اریب، در صورتی که آسیب دیدگی منجید ۲۵ تا ۷۵ درصد باشد؛ ناحیه آسیب دیده با استفاده از وصله منسوج و فتیله ترمیم می شود

تعیین کننده ← عامل تعیین کننده

تعیین کننده های اجتماعی سلامت

social determinants of health

[سلامت] شرایطی که در آن افراد زاده می شوند و رشد می کنند و زندگی و کار می کنند و پیر

می شوند و نیز سامانه هایی که برای مقابله با بیماری ها بنیان می گذارند

تعیین کننده های سلامت

determinants of health

[سلامت] عواملی که مستقیم یا غیرمستقیم بر وضعیت سلامت فرد یا جمعیت تأثیر می گذارند و شامل محیط اجتماعی و محیط مادی و عوامل مرتبط با فرد یا جمعیت و نیز دسترسی به خدمات سلامت هستند

تعیین مقدار ← مقدارسنجی

تغییرات مغناطیسی

magnetic variation,
geomagnetic variation

[ژئوفیزیک] تغییرات زمانی و مکانی جزئی در میدان مغناطیسی زمین

تغییر روزانه مغناطیسی

magnetic diurnal variation,
magnetic daily variation

[ژئوفیزیک] نوسان میدان مغناطیسی زمین در دوره تقریبی یک شبانه روز

تغییر زمانی مغناطیسی

magnetic temporal variation

[ژئوفیزیک] هر تغییر در میدان مغناطیسی زمین که تابع زمان باشد

تغییر کج پنجگی

toe change

[تایر] وضعیتی که در آن کج پنجگی چرخ های جلو بر اثر بالا و پایین شدن سامانه تعلیق خودرو تغییر می کند

- تفاضل گل** goal average
[ورزش] تفاوت گل‌های زده و گل‌های خوردهٔ یک تیم در یک دوره از مسابقات که در تعیین تیم برتر یا تیم صعودکننده به مرحلهٔ نهایی در شرایط تساوی ملاک تصمیم‌گیری می‌تواند باشد
- تَف‌سنج** pyrometer
[شیمی] سنج‌افزاری برای اندازه‌گیری دما به‌خصوص زمانی که دما فراتر از محدودهٔ دماسنج‌های جیوه‌ای باشد
- تَف‌سنجی** pyrometry, pyrometrics
[شیمی] اندازه‌گیری دماهای زیاد با توجه به تابش گسیل‌شده به کمک تَف‌سنج
- تفکیک بسامد** frequency deconfliction
[نظامی] روالی در مدیریت سامانمند که در نتیجهٔ آن کاربرد طیف الکترومغناطیسی برای کارکردهای عملیاتی و ارتباطی و اطلاعاتی هماهنگ می‌شود
- تقسیم کار** division of labour
[جامعه‌شناسی] نظامی برای سازمان‌دهی تولید از طریق تقسیم وظایف متمایز میان گروه‌های کاری و کارکنان
- تقسیم کار بین‌المللی** international division of labour
[جامعه‌شناسی] تخصصی شدن برخی از کشورها در شاخه‌های تولید با توجه به ظرفیت‌ها و امکانات موجود
- تقسیم کار خانگی** domestic division of labour
[جامعه‌شناسی] تقسیم کارها و مسئولیت‌ها و نقش‌ها در خانه میان زن و مرد، در پی ورود زنان به اجتماع و بازار کار
- تک** tackle
[ورزش] در فوتبال، اقدام برای سلب مالکیت توپ از حریف یا گرفتن آن با استفاده از پا
- تک‌ارزی** univalency
[ریاضی] داشتن این ویژگی برای تابعی تحلیلی بر یک حوزه که یک‌به‌یک است
- تک از پشت** back tackle
[ورزش] اقدام تک‌زن برای زدن توپ حریف از پشت سر او با استفاده از پا
- تکرارپذیری** repeatability, reproductability
[سلامت] قابلیت تکرار یک آزمون یا اندازه‌گیری چنانچه بتوان همواره نتیجه‌ای مشابه یا نزدیک به نتایج قبلی به دست آورد
- تکرنگ‌بینی ← کوررنگی**
- تک‌زن** tackler
[ورزش] بازیکنی که تک می‌کند
- تک سُرشِی** sliding tackle
[ورزش] اقدام به تک زدن در حال سُر خوردن

accretion	تندرویش	side tackle	تک کناری
	[چنگل] رشد سریع قطر و حجم توده		[ورزش] اقدام به تک زدن از کنار حریف
tide race ¹	تندکشدن	cast manganese frog	تکۀ مرکزی منگنزدار
	[آب‌اقیانوس‌شناسی] جریان کِشندگی قوی و بسیار پرسرعت		[ریلی] تکۀ مرکزی ریخته‌گری‌شده از فولاد منگنزدار
menu planning	تنظیم صورت‌غذا	barré, grand-barré, jeu barré, capotasto ¹	تمام‌بست
	[گردشگری] تهیهٔ صورت‌غذاهای خاص برای مناسبت‌های ویژه و همچنین کاربرد روزانه و عادی		[موسیقی] پرده‌گیری همهٔ سیم‌ها، معمولاً با انگشت سیاه در یک پردهٔ واحد در آن دسته از سازهای خانوادهٔ برپط‌ها که دستان‌بندی شده‌اند
brake regulator	تنظیم‌گر ترمز		مت. بست
	[ریلی] افزارهای برای واپایش ترمزهای پویا	holocrystalline	تمام‌بلورین
	تنظیم منو		[زمین‌شناسی] ویژگی بافت سنگ آذرینی که به‌طور کامل از بلور تشکیل شده است و بخش شیشه‌ای ندارد
	← تنظیم صورت‌غذا	holocrine	تمام‌رین
blocking formulas	توابع انسداد		[آتش‌ریخی] ویژگی غده‌ای ترشحی که در آن همهٔ یاخته با مادهٔ ترشحی همراه می‌شود
	[مخابرات] توابع توزیع احتمالی ویژه‌ای که نشان‌دهندهٔ تقریب دقیقی از الگوی تماس و رفتار احتمالی کاربران تلفن در صورت عدم موفقیت در یافتن خط آزاد است	full stop	تمام‌گرفت
balancer	توازن‌بخش		[موسیقی] گرفتن همهٔ سیم‌ها به‌طور هم‌زمان برای ایجاد آکورد در سازهای خانوادهٔ برپط‌ها
	[سیاسی] کشوری بانفوذ یا قدرتمند که در یک وضعیت نامتعادل برای برقراری موازنهٔ قدرت به سود کشور یا ائتلاف ضعیف‌تر وارد عمل می‌شود	amblyopia	تنبلی چشم
			[پایه‌پزشکی] تار شدن بینایی بدون ضایعهٔ عضوی قابل تشخیص در چشم
			مت. پی‌کم‌بینی

آن $f \in C(X, Y)$ و $\delta: X \rightarrow \mathbb{R}^+$ تابعی

پیوسته و مثبت است و برای هر $x \in X$,

$$B(f, \delta) = \{g \in C(X, Y) : d(f(x), g(x)) < \delta(x)\}$$

kayak

توتین

[ورزش] قایقی باریک با دو سر تیز که روی آن به جز محل نشستن پارو زن یا پارو زن‌ها با قلاب نفوذناپذیری پوشانده شده است و با پاروی دوسر رانده می‌شود

kayaker, kayakist,
kayakman

توتین‌ران

[ورزش] فردی که در توتین پارو می‌زند یا ورزشکاری که به توتین‌رانی می‌پردازد

kayaking

توتین‌رانی

[ورزش] ورزش قایقرانی با توتین

adenoma

تودغده

[پایه پزشکی] توده پوششی (epithelial) خوش خیم که یاخته‌های آن ساختارهای غده‌ای بازشناختنی تشکیل می‌دهند

follicular adenoma

تودغده انبانکی

[پایه پزشکی] تودغده‌ای سپردیسی/تیروئیدی که در آن یاخته‌ها به شکل مجموعه‌ای از انبانک‌ها آرایش یافته‌اند

تودغده تکریختی

monomorphic adenoma

[پایه پزشکی] هریک از انواع توده‌های خوش خیم غدد بزاقی که بافت پیوندی آنها تغییر نمی‌کند و عموماً از یک نوع یاخته تشکیل شده‌اند

balancing¹

توازن بخشی

[سیاسی] اقدام یک دولت مورد تهدید برای ائتلاف با دیگر دولت‌های مورد تهدید در جهت ایجاد موازنه در برابر دولت تهدیدکننده و مقابله با آن
مت. توازن بخشی سخت hard balancing

توازن بخشی سخت ← توازن بخشی

soft balancing

توازن بخشی نرم

[سیاسی] توازن بخشی با بهره‌گیری از مجموعه‌ای از روش‌های غیرنظامی از جمله توسل به نهادهای بین‌المللی و اهرم‌های اقتصادی و اقدام‌های دیپلماتی

key agreement

توافق کلید

[رمز] نوعی تبادل کلید که در آن دو یا چند کاربر با اجرای یک قرارداد به روش امن یک کلید را به اشتراک می‌گذارند

توافق کلید گروهی

group key agreement, GKE
conference keying,
group key distribution

[رمز] صورت گسترش یافته توافق کلید که در آن کلید مشترک بین چند نهاد به اشتراک گذاشته می‌شود

fine topology

توپولوژی ظریف

[ریاضی] برای فضای توپولوژیکی X و فضای سنجای (Y, d) ، یک توپولوژی بر $C(X, Y)$ که توسط گوی‌های $B(f, \delta)$ ، به عنوان پایه‌ای برای آن توپولوژی، تولید می‌شود و در

تودغده تنوشیرگرا

mixed somatotroph-lactotroph
adenoma, mammosomatotroph
adenoma

[پایه پزشکی] رایج ترین نوع تودغده مختلط که
حاوی دو نوع یاخته است که یکی هورمون
رشد و دیگری پرولاکتین تولید می کند

تودغده درشت انبانکی

macrofollicular adenoma,
colloid adenoma

[پایه پزشکی] تودغده ای انبانکی که از انبانک های
بزرگ حاوی مایع لزج و سنگفرش شده (lined)
با یاخته های پوششی تشکیل شده است

تودغده درون ریز- غیر فعال

endocrine-inactive adenoma,
nonfunctional adenoma,
nonfunctioning adenoma,
nonsecreting adenoma,
nonsecretory adenoma

[پایه پزشکی] تودغده ای در غده زیرمغزی که هیچ
هورمونی را بیش از مقدار طبیعی ترشح نمی کند

تودغده درون ریز- فعال

endocrine-active adenoma,
hyperfunctional adenoma,
hyperfunctioning adenoma

[پایه پزشکی] تودغده ای در غده زیرمغزی که بیش
از مقدار طبیعی هورمون ترشح می کند

تودغده رشدزا

growth hormone-secreting
adenoma, somatotrope
adenoma, somatotroph adenoma,
eosinophilic adenoma

[پایه پزشکی] تودغده ای در غده زیرمغزی که
هورمون رشد را بیش از اندازه ترشح می کند

تودغده ریز انبانکی

microfollicular adenoma,
fetal adenoma

[پایه پزشکی] تودغده ای انبانکی که از انبانک های
کوچک بسته مانند سنگفرش شده با یاخته های
پوششی تشکیل شده است

تودغده زرد ابراه

bile duct adenoma
[پایه پزشکی] گره کوچک و سفت و سفیدی متشکل
از یاخته های مجاری صفرا که عموماً
زی داربست لیفی دارد

تودغده فوق کلیوی

adenoma of the adrenal cortex,
adrenocortical adenoma

[پایه پزشکی] توده خوش خیم غده فوق کلیوی که
عموماً کوچک و یک سویه است

تودغده قند پروتئینی

glycoprotein adenoma,
glycoprotein hormone adenoma

[پایه پزشکی] تودغده ای در غده زیرمغزی که
موجب ترشح بیش از اندازه یکی از سه
هورمون قند پروتئینی می شود

تودغده کبدی

hepatocellular adenoma,
liver cell adenoma

[پایه پزشکی] توده خوش خیم و محدودی در کبد
که معمولاً در لب راست و به شکل صفحه ای
رشد می کند

[جامعه‌شناسی] فرایندی که در آن افراد جامعه با از دست دادن تدریجی فردیت خود به جامعه‌ای یکدست و یکسان و بی‌نشاط مبدل شده‌اند

توده‌ای کردن² massification

[جامعه‌شناسی] فرایندی که در آن تلاش می‌شود افراد جامعه هرچه بیشتر خصوصیات فردی خود را از طریق فرایندهای فروکاهنده از دست بدهند و به توده‌ای یکدست و یکسان تبدیل شوند

توده نفوذی مرکب

composite intrusion

[زمین‌شناسی] نوعی توده نفوذی آذرین متشکل از دو یا بیش از دو نوع سنگ با ترکیب کانی‌شناختی و شیمیایی متفاوت که هریک از تزریقی مجزا شکل گرفته است، تشکیل شده است

تورفتگی¹ depression

[تایر] نقطه‌ای بسیار مقاوم در تایر که در هنگام باد کردن تایر، به اندازه نقاط دیگر بالا نمی‌آید و تو می‌ماند

توزیع بریده truncated distribution

[ریاضی] توزیع حاصل از حذف مقادیر بزرگ‌تر یا کوچک‌تر از مقداری معین از تکیه‌گاه یک توزیع مفروض

توزیع کلید¹ key distribution

[رمز] یکی از مهم‌ترین مباحث مرتبط با سامانه‌های رمز که کلیدها را در اختیار پودمان‌ها قرار می‌دهد

تودغده گُندگرا

gonadotrope adenoma,
gonadotroph adenoma,
gonadotroph cell adenoma

[پایه‌پزشکی] تودغده نادری در غده زیرمغزی که هورمون تحریک‌کننده انبانک یا هورمون زردینه‌ساز (luteinizing hormone) یا هر دو را بیش از اندازه ترشح می‌کند

تودغده مامک nipple adenoma, papillary adenoma

[پایه‌پزشکی] ضایعه خوش‌خیم مامک که عموماً بر اثر بیماری پازه در پستان ایجاد می‌شود

تودغده مختلط mixed-cell adenoma

[پایه‌پزشکی] تودغده‌ای در غده زیرمغزی که بیش از یک نوع یاخته دارد

تودغده معدی gastric adenoma

[پایه‌پزشکی] تودغده تشکیل‌شده از یاخته‌های معده

تودغده نایژه‌ای bronchial adenoma

[پایه‌پزشکی] تودغده‌ای که در بافت‌های زیرمخاطی (submucosal) نایژه‌های بزرگ قرار دارد

تودغده یاخته پایه

basal cell adenoma

[پایه‌پزشکی] توده خوش‌خیم بدون درد و گُندرشد و پوشینه‌دار غدد بزاقی که ممکن است منشأ مجرای یا زمینه‌ای داشته باشد

توده‌ای شدن¹ massification

توزین بار

load weighing

[ریلی] تعیین وزن بار وسیله نقلیه ریلی از طریق اندازه‌گیری بخشی از بار و برآورد وزن کل بار با استفاده از شیر توزین

توهم‌زدگی الکلی

← اختلال روان‌پریشی الک‌زاد

تهیه ← آماده‌سازی

brigade

تیپ

[نظامی] یگانی راهکنشی معمولاً کوچک‌تر از لشکر که گروه‌ها یا گردان‌ها و یگان‌های کوچک‌تر برای رفع نیاز به آن اعزام می‌شوند

توسعه سلامت health development

[سلامت] کوشش جمعی برای بهبود سلامت و آسایش همه افراد و ائتشار جامعه با توجه به همه عوامل سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و اجتماعی

tide pole, tide staff

تیرک کشند

[← اقیانوس‌شناسی] تیرکی مدرج برای اندازه‌گیری اُفت‌وخیز کشند

tide notes

توضیحات کشند

[← اقیانوس‌شناسی] اطلاعات مربوط به مکان‌های شاخص شامل دامنه میانگین یا دامنه روزانه کشند یا تراز کشند میانگین یا حد فروکشند که در نقشه‌های دریانوردی درج می‌شود

sharps container,
sharps disposal container,
sharps disposal bin

تیزاله‌دان

[← اعتیاد] محفظه‌ای برای جمع‌آوری سرنگ و سوزن‌های استفاده‌شده

توفان زمین‌لرزه earthquake storm

[ژئوفیزیک] توالی زمین‌لرزه‌های بزرگ در یک دوره زمانی چندساله تا چندده‌ساله در مسافت‌های چندصدکیلومتری

تیمگان قهرمانان اروپا

UEFA Champions League,
Champions League,
European Champion's Cup

[ورزش] نام رسمی جام قهرمانان اروپا که میان تیم‌هایی برگزار می‌شود که در تیمگان‌های ملی خود حائز بالاترین رتبه‌ها شده‌اند

توهم‌زدگی

← اختلال روان‌پریشی موادزاد

ث

ثابت ساز

stent¹

پیوند | افزاره یا قالبی که پیوندینه را در محل خود نگه می‌دارد

[فناوری غذا] دمایی که در آن رشد یک ریزاندامگان در ماده غذایی به یک‌دهم میزان اولیه کاهش می‌یابد
مت. عدد زد
Z-value

ثابت لیپ‌شیتس

Lipschitz constant

[ریاضی] برای نگاشت لیپ‌شیتسی T ، کوچک‌ترین عدد $k \geq 0$ که برای آن نابرابری $d(T(x), T(y)) \leq kd(x, y)$ به‌ازای هر x و y برقرار است

ثابت میل

affinity constant

[دارویی] کمیتی عددی مربوط به دارو که توانایی ایجاد پنجاه درصد از پاسخ بیشینه دارو را نشان می‌دهد

ثابت‌های کشند

tidal constants

[آقیانوس‌شناسی] روابط کشندی که در هر محل خاص ثابت است

ثابت مقاومت گرمایی

thermal resistance constant

ج

[تایر] تغییر جای چرخ‌های خودرو از یک محور
به محور دیگر

footprint, contact patch **جاپا**
[تایر] ناحیه تماس تایر با زمین که شامل نواحی
چسبیده و خالی رویه تایر است

road holding **جاده‌چسبی**
[تایر] چسبیدن مؤثر تایر به جاده، به‌ویژه در
سرعت‌های بالا، پیچ‌های تند یا مسیرهای خیس

jar test **جام‌آزمون**
[محیط‌زیست] آزمونی برای تعیین نوع ماده
منعقدکننده و چنده‌بینه آن در تصفیه آب

society **جامعه**
[جامعه‌شناسی] جماعتی (community) ساختمانند از
انسان‌ها که از سنت‌ها یا نهادها یا ملیت یکسان
برخوردارند

fracture reduction, reduction **جاندازی**
[استخوان‌پزشکی] بازگرداندن قطعه شکسته یا
دررفته به وضعیت طبیعی

open reduction **جاندازی باز**
[استخوان‌پزشکی] جاندازی استخوان دررفته با
برش پوست و دستکاری مستقیم قطعات
شکسته

open reduction and internal fixation, ORIF **جاندازی باز و تثبیت داخلی**
[استخوان‌پزشکی] جاندازی مستقیم قطعات
شکسته و ثابت کردن آنها با میخ و پیچ و پلاک

closed reduction **جاندازی بسته**
[استخوان‌پزشکی] جاندازی استخوان دررفته با
دستکاری بیرونی و بدون برش پوست

tyre rotation **جابه‌جایی تایر**

جامعه‌سنجی

sociometry

[جامعه‌شناسی] روشی در جامعه‌شناسی که در آن با برقراری نظامی سنج‌های و کمی به طبقه‌بندی و تحلیل و ارزیابی روابط و رفتارها و کنش‌ها و واکنش‌های انسان‌ها می‌پردازند

جامعه‌شناس

sociologist

[جامعه‌شناسی] فردی که تخصص یا حرفه او جامعه‌شناسی است

جامعه‌شناسی

sociology

[جامعه‌شناسی] مطالعه علمی رفتارها و کنش‌های اجتماعی یا گروهی انسان

جامعه‌شناسی بالینی

clinical sociology

[جامعه‌شناسی] یاری جُستن از دانش جامعه‌شناسی در تشخیص و درمان و تدریس و پژوهش با روش‌هایی مشابه با روان‌شناسی بالینی

جامعه‌شناسی پدیدارشناختی

phenomenological sociology

[جامعه‌شناسی] شاخه‌ای از جامعه‌شناسی بر پایه فلسفه پدیدارشناسی که هدف اصلی آن توصیف و تحلیل رفتارها و کنش‌های اجتماعی انسان در چارچوب فلسفه است

جامعه‌شناسی پزشکی

medical sociology,
sociology of medicine

[جامعه‌شناسی] شاخه‌ای از جامعه‌شناسی که پزشکی را به صورت مجموعه‌ای از پندارها و رفتارها در مرکز مطالعه قرار می‌دهد

جامعه‌شناسی سازمان‌ها

← نظریه سازمان‌ها

جامعه‌شناسی شهری

urban sociology

[جامعه‌شناسی] شاخه‌ای از جامعه‌شناسی که به مطالعه پهنه‌های شهری با تأکید بر سازمان اجتماعی و فرهنگ و شبکه‌های زندگی و روابط میان افراد و گروه‌های اجتماعی می‌پردازد

جامعه‌شناسی کاربردی

applied sociology

[جامعه‌شناسی] شاخه‌ای از جامعه‌شناسی که در آن، عمدتاً به سفارش کارفرمایان غیردانشگاهی، به چاره‌جویی برای معضله‌های اجتماعی می‌پردازند

جامعه مدنی

civil society

[جامعه‌شناسی] یکی از حوزه‌های عمومی حیات اجتماعی مبتنی بر مشارکت اجتماعی از طریق فعالیت‌های داوطلبانه در انجمن‌ها و رسانه‌ها و اتحادیه‌های صنفی و دیگر تشکل‌های حرفه‌ای در چارچوب قانون و در کنار نهادهای خانواده و دولت

جامعه مرجع ← جمعیت مرجع**جامعه مطالعه ← جمعیت مطالعه**

imputation, sharing

جانهی

[ریاضی] فرایند جای‌گذاری داده‌های گم‌شده براساس داده‌های موجود

bead separation, جدایی طوقه‌ای
bead ripped

[تایر] جدا شدن اجزای تایر در ناحیه طوقه

جایگاه مصرف مواد

← تزریق خانه ایمن

unital algebra جبر یکه‌دار

[ریاضی] جبری که عنصر یکه دارد

chafer separation, جدایی طوقه‌پوش
reinforce separation

[تایر] نوعی جدایی به‌صورت ترک‌های محیطی
در بالای ناحیه لبه طوقه به‌حدی که منجید
نمایان می‌شود

impinger, جداساز برخوردی
impingement separator

[محیط‌زیست] نوعی افزاره نمونه‌برداری که از آن
برای جمع‌آوری آلاینده‌های هوا در جداسازی
برخوردی استفاده می‌شود

massive separation جدایی گسترده

[تایر] نوعی جدایی که در صورت رشد ترک در
دیواره یا آستری رخ می‌دهد و در طی آن،
لایه‌های منجید از داخل به‌شدت تخریب و از هم
جدا می‌شود و سرانجام تایر می‌ترکد

impingement جداسازی برخوردی

[محیط‌زیست] در نمونه‌برداری هوا، فرایند
جمع‌آوری گازها و ذرات معلق و هواویزها از
طریق قرار دادن جریان گاز مورد نمونه‌برداری
در معرض برخورد شدید با یک سطح

ply separation جدایی لایه‌ها

[تایر] جدا شدن لایه‌های مجاور از یکدیگر در
منجید

innerliner separation, جدایی آستری
ILS

[تایر] جدا شدن آستری از لایه داخلی منجید

جدایی لایه‌های شانه

shoulder separation

[تایر] نوعی جدایی در ناحیه شانه که اغلب بر اثر
وجود نیروهای برشی شدید در لایه‌های
بیرونی رخ می‌دهد

belt separation, BES, جدایی تسمه
belt edge separation, belt lift

[تایر] جدا شدن لبه تسمه از منجید که به‌صورت
برآمدگی یا شکاف در ناحیه شانه نمایان
می‌شود

channel block جدول آب‌بر

[درون‌شهری] جدولی هم‌سطح لبه جاده در کنار
جدول جانبی برای ایجاد شیب طولی مصنوعی
با هدف جمع‌آوری آب‌های سطحی سواره‌رو

sidewall separation جدایی دیواره

[تایر] جدا شدن لاستیک دیواره از منجید که به
نمایان شدن رسن‌های (cords) لایه منجر
می‌شود

جدول رویش increment table

[جنک] جدول میانگین رویش سالانه که آن را از تقسیم هر حجم مندرج در جدول محصول بر سن مربوط به آن حجم به دست می‌آورند

جدول زهکشی grip¹

[درون شهری] جدولی مشبک که بین جدول‌های بتنی معمول و در فاصله‌های معین برای هدایت آب‌های سطحی به حاشیه راه یا به درون زهکش تعبیه/نصب می‌شود

جدول سنگی natural stone kerb

[درون شهری] جدول‌هایی از سنگ گرانیت یا ماسه‌سنگ به طول ۵۰۰ میلی‌متر تا ۲ متر و عرض ۱۰۰ یا ۱۲۵ یا ۱۵۰ میلی‌متر و ارتفاع ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلی‌متر

جدول شیب‌دار dropper kerb

[درون شهری] جدولی با مقاطع معیار که سطح افقی و فوقانی آن به سمت سطح سواره‌رو شیب دارد

جدول فرمان control table

[ریلی] جدولی شامل مشخصات سامانه علامت‌دهی که فرمان علائم را به تفصیل برای هریک از اجزای آن معین می‌کند

جدول قائم vertical kerb

[درون شهری] نوعی جدول راسته که هدف از نصب آن حفاظت از پیاده‌رو در خیابان‌های درون شهر است

جدول بتنی پیش‌ساخته

precast concrete kerb

[درون شهری] نوعی جدول بتنی که در کارخانه با استفاده از قالب‌های مخصوص و با روش منگنه آبی یا ارتعاشی ساخته می‌شود و از جمله مزیت‌های آن نسبت به جدول سنگی سبکی و ارزانی و یکدستی آن است

جدول پیمایش traverse table

[نقشه‌برداری] جدولی که در آن فهرست طول اضلاع پیمایش در مقابل زوایا درج شده است

جدول ترمز braking chart

[ریلی] جدول مورد استفاده راننده لوکوموتیو که در آن درصد ترمزی در شبکه ریلی مشخص شده است

جدول تمام‌بخ splayed kerb

[درون شهری] نوعی جدول راسته که شیب زیادی در رأس دارد و همین امر عبور از آن را برای وسیله نقلیه در مواقع اضطراری، در جایی که پیاده‌رو وجود ندارد، امکان‌پذیر می‌سازد

جدول جریان کشندی

tidal current table, current table

[آب‌شناسی] جدولی که در آن پیش‌بینی روزانه سرعت و زمان و جهت جریان‌های کشندی در مکان‌های تعیین‌شده ارائه می‌شود

جدول راسته straight kerb

[درون شهری] جدولی به طول ۵۰ تا ۹۰ سانتی‌متر که از آن در مسیرهای راست و بدون قوس استفاده می‌شود

flush kerb

جدول هم‌کف

[درون‌شهری] جدولی که در معابر بدون پیاده‌رو و در جایی که نیازی به مهار آب‌های سطحی نیست به کار می‌رود

radius kerb

جدول قوسی

[درون‌شهری] جدولی با مشخصات جدول راسته که مطابق با شعاع قوس داخلی یا خارجی مسیر ساخته می‌شود

initial absorption, **جذب اولیه**
initial loading, initial uptake,
initial retention

[جنکل] مقدار ماده نگهدارنده جذب شده در مرحله اولیه اشباع چوب و پیش از اعمال فشار در فرایندهای فشار

جدول کشند

[اقیانوس‌شناسی] جدولی که سالانه منتشر می‌شود و حاوی اطلاعات روزانه زمان وقوع و ارتفاع فراکشندها و فروکشندها در شماری از ایستگاه‌های مرجع است

جذب پوستی
percutaneous absorption,
cutaneous absorption

[دارویی] جذب شدن داروها و آلرژی‌زاها و مواد دیگر به بدن از طریق پوست

جدول گوشه‌گرد

[درون‌شهری] جدولی با مقطع نیم‌پخ به شکل ربع‌دایره با ارتفاع ۱۲۵ یا ۱۵۰ یا ۲۵۵ میلی‌متر و شعاع قوس ۳۰۵ تا ۴۵۵ میلی‌متر

net retention, **جذب خالص**
final absorption, final retention,
final uptake, net absorption,
net loading, net uptake

[جنکل] ماده نگهدارنده باقی‌مانده در چوب بلافاصله پس از تکمیل چرخه تیمار در فرایندهای فشار

جدول لب‌بند

[درون‌شهری] جدولی برای پشته‌چینی پیاده‌رو دارای مقاطع عرضی گوشه‌دار، نیم‌دایره‌ای، پخ یا لب‌گرد

gross absorption, **جذب ناخالص**
gross loading, gross uptake,
gross retention

[جنکل] مقدار کل ماده نگهدارنده وارد شده در فضاهای خالی چوب پیش از فراغت از چرخه تیمار در فرایندهای فشار

جدول مانع

[درون‌شهری] نوعی جدول راسته که مانع ورود و انحراف وسایل نقلیه به نقاط خطر آفرین از جمله خاکریزهای بلند و قوس‌های تیز می‌شود

جدول نیم‌پخ

[درون‌شهری] نوعی جدول راسته که اندک انحنایی در رأس دارد و برای ایمن‌سازی پیاده‌رو در برابر ورود احتمالی وسیله نقلیه‌ای که از مسیر منحرف می‌شود به کار می‌رود

[ع] اقیانوس‌شناسی | جریان‌های کِشَنَدی که در هنگام
کِشَنَد استوایی رخ می‌دهد

جریان‌های کِشَنَدی انقلابینی

← جریان‌های کِشَنَدی خورایستی

جریان‌های کِشَنَدی حارّه‌ای

tropic tidal currents

[ع] اقیانوس‌شناسی | جریان‌های کِشَنَدی که در هنگام
کِشَنَد حارّه‌ای رخ می‌دهد

جریان‌های کِشَنَدی خورایستی

solstitial tidal currents

[ع] اقیانوس‌شناسی | جریان‌های کِشَنَدی که در هنگام
کِشَنَد‌های خورایستی رخ می‌دهد
مت. جریان‌های کِشَنَدی انقلابینی

cocurrent flow, **جریان هم‌سو**
concurrent flow

[محبیط‌زیست] الگوی جریانی که در آن دو جریان
در یک جهت حرکت می‌کنند
مت. شارش هم‌سو

penalty **جریمه**

[ورزش] تاوانی که بر بازیکن یا تیم خطاکننده
تحمیل می‌شود و بازیکن یا تیم حریف را در
موقعیت کسب امتیاز قرار می‌دهد
مت. پَنالْتی

ebb **جزر**

[ع] اقیانوس‌شناسی | پایین آمدن آب دریا

Jeans mass **جرم جینز**

[ع] نجوم‌رصدی | حداکثر مقدار جرم هر توده با
دمای مشخص که در برابر گرانش پایدار است

organised crime **جرم سازمان‌یافته**

[جامعه‌شناسی] جُرمی که در آن یک گروه اجتماعی
کما بیش بزرگ با ساختاری سلسله‌مراتبی و
الگویی سازمان‌یافته در فعالیت‌های جرم‌آمیز
درگیر است

ebb current **جریان جزری**

[ع] اقیانوس‌شناسی | جریان حاصل از پایین آمدن آب
دریا

keystream **جریان کلید**

[ع] رمز | دنباله‌ای که در رمزهای جریانی نماد به
نماد با دنباله متن ساده ترکیب می‌شود تا دنباله
متن رمز به دست آید
مت. کلید جریانی

flood current **جریان مَدّی**

[ع] اقیانوس‌شناسی | جریان حاصل از بالا آمدن آب
دریا

countercurrent flow **جریان ناهم‌سو**

[محبیط‌زیست] در فرایند جداسازی، جریانی در
جهت مخالف جریان هم‌سو
مت. شارش ناهم‌سو

جریان‌های کِشَنَدی استوایی

equatorial tidal currents

جزر کشند

ebb tide

[← اقیانوس‌شناسی] بخشی از چرخه کشند بین فراکشند و فروکشند پس از آن
مت. کشند افتان
falling tide

جلسه به‌نامه‌خوانی

Big Book study meeting

[← اعتیاد] جلسه‌ای که به خواندن به‌نامه اختصاص دارد

جزء سازنده فرار

volatile component,
fugitive constituent

[زمین‌شناسی] ماده‌ای مانند آب یا کربن‌دی‌اکسید در ماگما که فشار بخار آن برای متمرکز شدن در هر فاز گازی به اندازه کافی بالا باشد

جمع‌نوشی

social drinking

[← اعتیاد] نوشیدن غیرافراطی الکل، به‌منظور همرنگی و همبستگی در جمع‌های دوستانه

جمعیت مرجع

reference population

[سلامت] جمعیت معیار که می‌توان جمعیت مورد مطالعه را با آن مقایسه کرد
مت. جامعه مرجع

جزیره اقیانوسی

oceanic island

[زمین‌شناسی] جزیره‌ای که بر روی کف دریای عمیق قرار دارد و نه بر روی سکوه‌های قاره‌ای کم‌عمق

جمعیت مطالعه

study population

[سلامت] مجموعه واحدهای یک مطالعه که متغیرهای مورد نظر پژوهشگر در آنها اندازه‌گیری یا تعیین می‌شود
مت. جامعه مطالعه

جست تابستانه

Lammas shoot,
Lammas growth,
late-season shoot,
proleptic shoot

[جنگل] رشد نابهنجار جوانه خفته در آخر فصل بر اثر رطوبت بیش از حد
مت. جست ثانویه
secondary shoot

جنبش پسارفتارگرایی

postbehavioural movement

[سیاسی] جریان و رویکردی در پژوهش روابط بین‌الملل که ضمن انتقاد از کم‌توجهی رفتارگرایان به برخی جنبه‌های اخلاقی، بر پرداختن به موضوعاتی جدید مانند فقر و گرسنگی و خشونت تأکید دارد

جست ثانویه ← جست تابستانه

جفتگر دسترسی

access coupler

[مخابرات] افزاره‌ای که بین سرهای دو تار نوری قرار می‌گیرد و خروج و ورود نشانک‌ها/سیگنال‌ها به یکی از آن تارها را میسر می‌کند

جنبش‌شناسی دارویی

← داروجنبش‌شناسی

nonunion

جوش نخوردگی

[استخوان پزشکی] وضعیتی آسیب‌شناختی که در آن استخوان شکسته یا برش‌خورده جوش نخورده باشد

global governance

جهانداری

[سیاسی] اتخاذ سیاست‌های مناسب و سازوکارهای لازم برای حل مشکلات کلان جامعه جهانی هنگامی که مرجع مناسب بین‌المللی وجود ندارد

جهانداری شایسته

global good governance

[سیاسی] جامعه‌داری شایسته در سطح جهانی

glocalisation

جهان محلی شدن

[جامعه‌شناسی] انطباق موقعیت‌های محلی با فرایند جهانی شدن در حوزه‌های فرهنگی و اقتصادی

deglocalisation

جهانی‌زدایی

[جامعه‌شناسی] فرایندی در تقابل با فرایند جهانی شدن که در آن وابستگی‌های متقابل واحدهای گوناگون به‌ویژه دولت‌های ملی (nation-states) کاهش می‌یابد

globalisation

جهانی شدن

[جامعه‌شناسی] فرایندی که پس از انقلاب اطلاعاتی در جهان پدید آمده است و در طی آن جوامع گوناگون انسانی در تعامل روزافزون با یکدیگر، فرهنگی جهانی و فراگیر به وجود می‌آورند

forest dweller¹**جنگل‌زی**

[جنگل] همهٔ اندامگان‌ها از جمله انسان که در جنگل زندگی می‌کند

forest dweller²**جنگل‌نشین**

[جنگل] مردمی که در جنگل زندگی می‌کنند و برای تأمین معاش و حفظ ساختار اجتماعی و هویت فرهنگی و دانش سنتی خود به آن وابسته‌اند

جوانه‌زدایی ← هرس جوانه

squad

جوخه

[نظامی] یگانی راهکنشی و کوچک که در ساختار سلسله‌مراتبی کوچک‌تر از رسد و بزرگ‌تر از تیم است و معمولاً از نه نفر تشکیل می‌شود
مت. گروه^۱

atmophile

جو دوست

[زمین‌شناسی] ویژگی عناصری که بیش از همه در جو زمین وجود دارند، مانند H, C, N, O, I و گازهای نادر

cast sock

جوراب گچ

[استخوان پزشکی] جورابی که زیر گچ بسته می‌شود

union

جوش خوردگی

[استخوان پزشکی] ترمیم شکستگی یا برش استخوان

جهانی شدن تولید

globalisation of production

[جامعه‌شناسی] تأمین منابع اولیه تولید کالا و خدمات از نقاط مختلف جهان، با تکیه بر تفاوت‌های محلی و ملی، برای دستیابی به بیشترین سود و کمترین هزینه و بالاترین کیفیت .

جهانی‌گرایی

globalism

[جامعه‌شناسی] باور به برتری نسبی موقعیت‌های جهانی نسبت به موقعیت‌های محلی

جهش‌افزا ← ژن جهش‌افزا

جهش‌کاه ← ژن جهش‌کاه

چ

soakaway, **چاه جذبی**
absorbing well, absorbtion pit

[درون‌شهری] نوعی زهکش به‌صورت گودالی مملو از مواد جاذب یا مخزنی تعبیه‌شده در زیر سطح زمین برای انتقال آب‌های سطحی به لایه‌های زیرین خاک

چاهک
gully
[درون‌شهری] گودالی ویژه برای جمع‌آوری آب‌های سطحی و هدایت آنها به مجراهای اصلی تخلیه

چای لیوانی
Russian tea
[کردشکری] چایی که در لیوان بلوری صرف می‌شود

چای‌وشیرینی
cream tea
[کردشکری] عصرانه‌ای شامل انواع کیک و خامه غلیظ و مربا همراه با چای

چاشت
brunch
[کردشکری] وعده غذایی شامل اقلامی از صبحانه و ناهار که بین ۹ صبح و ۲:۳۰ بعدازظهر صرف می‌شود

چاک‌پنجه‌ای
palmatisect
[گیاهی] ویژگی برگ‌ی با حاشیه لَپ‌دار و بریدگی‌های عمیق پنجه‌ای که تقریباً تا نزدیک دُمبرگ امتداد داشته باشد، اما به آن نرسد

چاک‌شانه‌ای
pinnatisect, pinnatisected
[گیاهی] ویژگی برگ‌ی دارای حاشیه‌ای با بریدگی‌های عمیق که به سمت رگبرگ میانی امتداد داشته باشد، اما بخش‌های آن کاملاً از هم جدا نشود

چانه‌گیر
final moulder
[فناوری غذا] دستگاهی که خمیر را به قطعات کوچک گرد تقسیم می‌کند
مت. دستگاه چانه‌گیر

[جنگل] نوعی چرای دوره‌ای که در آن دوره‌های تناوب از الکویی منظم تبعیت می‌کند

periodic grazing, **چرای دوره‌ای**
intermittent grazing

[جنگل] چرای که به صورت متناوب در هر مرتع انجام بشود

چرای دوره‌ای - تأخیری
deferred and rotational grazing

[جنگل] ترکیب چرای تأخیری و چرای دوره‌ای

premature grazing **چرای زودرس**

[جنگل] چرا پیش از رسیدن گیاهان مرتعی به رشد فصلی کافی

seasonal grazing **چرای فصلی**

[جنگل] نوعی چرای دوره‌ای که در آن دوره‌های تناوب دست‌کم با یکی از فصل‌های سال انطباق دارد

چرای کوتاه‌مدت
short-duration grazing

[جنگل] چرای در واحدهای مشخصی از مرتع یا چراگاه که در آن نظام چرا در دوره‌های کوتاه‌مدت چندروزه اجرا می‌شود

چرای گزینشی ← خوش‌چری

overgrazing **چرای مفرط**

[جنگل] چرای پیوسته و بیش از ظرفیت بازیابی پوشش گیاهی که باعث تخریب مرتع می‌شود

runcinate **چپاره‌ای**

[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی با دندان‌های ازه‌ای یا بریده‌شانه‌ای نامرتب و لپ‌های خمیده به عقب در گیاهان

cheddaring **چدارسازی**

[فناوری غذا] فرایندی در تولید پنیر پخته که در طی آن لخته‌های فشرده قطعه‌قطعه می‌شوند و به مدت ۶ تا ۱۰ ساعت در دمای ۱۵ تا ۲۰ درجه در زیر پوشش مخصوصی باقی می‌مانند تا کشسانی و طعم و رنگ لازم را به دست آورند

grazing **چرا**

[جنگل] تغذیه حیوانات از هر نوع پوشش گیاهی

rough grazing, **چراگاه بکر**
unimproved grazing

[جنگل] چراگاه در وضعیت طبیعی و دست‌نخورده

grazing allotment, **چراگاه تخصیصی**
range allotment

[جنگل] محدوده معینی از یک مرتع که به شمار مشخصی از دام‌های متعلق به فرد دارای مجوز اختصاص یافته است

deferred grazing **چرای تأخیری**

[جنگل] جلوگیری موقت از ورود دام به مرتع با هدف فراهم کردن شرایط رشد گیاهان علوفه‌ای تا مرحله‌ای مشخص

rotational grazing, **چرای چرخشی**
cyclic grazing

[اعتیاد] کسی که از دو یا چند ماده اعتیادآور استفاده می‌کند

buffing wheel **چرخ ساب‌زنی**

[تایر] چرخشی با سطح ساینده برای انجام عملیات ساب‌زنی

toxic dose **چنده سمی**

[محیط‌زیست] چنده‌ای از ماده که مسمومیت ایجاد می‌کند

bin rotation **چرخش خانک**

[ژئوفیزیک] بازپردازش داده‌های لرزه‌ای سه‌بعدی برای ایجاد راستاهای به خط (in-line) و عمود به خط (cross-line) جدید، متفاوت با راستاهای متناظر در داده‌های اصلی

grip², traction¹ **چنگ‌زنی**

[تایر] چسبندگی تایر به سطح جاده که در جاده‌چسبی و ترمزگیری مطمئن اهمیت دارد

lateral grip **چنگ‌زنی جانبی**

[تایر] چسبندگی تایر به جاده، علی‌رغم وجود نیروهای مزاحم تعادل حرکتی

magic angle spinning

[شیمی] روشی در تشدید مغناطیسی هسته‌ای حالت‌جامد برای باریک کردن خطوط طیفی

green wood, fresh wood, damp wood **چوب تر**

[جنگل] چوب درخت زنده یا درختی که تازه قطع شده و هنوز رطوبت خود را از دست نداده است

stirring **چرخ‌هم‌زنی**

[فتاوری غذا] هم زدن ماده غذایی با ایجاد حرکت چرخشی در آن

coarse woody debris, CWD, large woody debris, LWD, large organic debris, LOD, down woody debris, DWD, large woody residue **چوبماند درشت**

[جنگل] تکه‌های مواد چوبی مرده، درازتر از یک متر و دست‌کم دارای ده سانتی‌متر قطر، مانند تنه و شاخه و توده‌های بزرگ ریشه بر روی خاک توده جنگلی یا رودخانه‌ها

sweat patch **چسب الکلسنج**

[اعتیاد] چسبی که از طریق جذب عرق پوست، مقدار الک موجود در آن را می‌سنجد

چشمی ← درون‌چشمی

polymetamorphism, superimposed metamorphism **چنددگرگونی**

[زمین‌شناسی] نوعی دگرگونی چندفازی که در آن دو یا چند رویداد دگرگونی متوالی در یک سنگ واحد اثر گذاشته باشند

fine woody debris **چوبماند ریز**

[جنگل] بخش‌های پوسیده یا سالم قطع‌شده یا افتاده درختان مانند شاخه‌های کوچک و برگ و ریشه

polydrug abuser **چندموادی**

plicate, plaited

چین‌دار

[کبای] ویژگی برگ‌گی که حاشیه آن مانند بادبزن
تا خورده باشد

quadrivalent

چهار ظرفیتی

[شیمی] اتم یا عنصر دارای چهار ظرفیت

ح

governing party,
ruling party

حزب حاکم

[سیاسی] در نظام مجلسی، حزبی که با کسب بیشترین آرا در انتخابات به‌تنهایی یا در قالب ائتلاف، مسئولیت ادارهٔ دولت را در دست می‌گیرد

dominant party

حزب غالب

[سیاسی] در نظام مجلسی، حزبی که در طی سالیان متمادی به‌تنهایی یا در قالب ائتلاف، مسئولیت ادارهٔ دولت را در دست داشته است

account

حساب

[مخابرات] امکانی در شبکه‌های داخلی یا سامانه‌های عامل چندکاربری که به دلایل حفاظتی و مدیریتی، برحسب توافق، به هر کاربر تخصیص می‌دهند

account hijacking

حساب‌ربایی

[مخابرات] جا زدن خود به جای مشتریان دیگر از طریق ربودن شناسهٔ حساب معتبر آنها

pill

حَب

[دارویی] فراورده‌های دارویی به شکل دانه‌های گرد و کروی شکل کوچک

حد چرا ← حد سرچری

browse line,

حد سرچری

browsing level, high line

[جنگل] در یک تودهٔ جنگلی با پوشش گیاهان چوبی، خط یا حدّی که چرندگان از برگ‌ها و سرشاخه‌های پایین‌تر از آن تغذیه می‌کنند

grazing line

م.د. حد چرا

disease elimination

حذف بیماری

[سلامت] رساندن میزان ابتلا به کمتر از حد تعریف‌شده

coning

حرکت مخروطی

[موبای] آزمایشی در تونل باد که در آن نیروسنج ضمن حفظ زاویهٔ حمله و سُرش جانبی

(side slip) مدل را می‌چرخاند

حکومت‌پذیری governability

[سیاسی] وضعیتی که جامعه در تعامل با حکومت در آن قرار می‌گیرد که برآیند خواست جامعه از یک سو و توانایی حکومت در برآوردن آن از سوی دیگر است

حکومت‌داری governance

[سیاسی] اعمال حاکمیت و نحوه اعمال آن

حکومت‌داری چندسطحی

multilevel governance

[سیاسی] حکومت‌داری فراملی و منطقه‌ای از طریق ساختارهای سیاست‌گذار که مراکز اقتدار سیاسی را در سطوح مختلف با یکدیگر و با بخش خصوصی مرتبط می‌کند

حل صفحه گسل fault-plane solution, focal-mechanism solution

[ژئوفیزیک] تعیین هندسه صفحه گسل و راستای لغزش بر روی آن بر پایه تحلیل نخستین جنبش امواج p یا دامنه امواج درونی و امواج سطحی

حلقه دهانه آتشفشان crater ring

[زمین‌شناسی] لبه حلقوی کم‌ارتفاع متشکل از مواد خردشده

حمله attack

[مخابرات] تلاش برای پشت سر گذاشتن موانع حفاظتی شبکه به منظور دسترسی غیرمجاز به سامانه یا از دسترس خارج کردن آن

حساسیت sensitivity

[سلامت] توانایی یک آزمون در تشخیص درست موارد بیماری

حشره‌شناسی جنگل

forest entomology

[جنگل] شاخه‌ای از جنگل‌داری که به روابط متقابل حشرات و درختان اختصاص دارد

حفاظت دسترسی access protection

[مخابرات] فرایند حفاظت از حلقه محلی در برابر خرابی‌ها یا ازکارافتادن‌های (outages) شبکه که به شکل‌های مختلف انجام می‌شود، از جمله تهیه دو مکان برای استقرار تأسیسات محلی و افزودن کلیدهای محافظ به سرهای حلقه‌های محلی

حفاظ گله‌رو cattle guard

[ریلی] نرده چوبی یا فلزی که در نزدیکی گذرگاه گله به ریل‌بند/تراورس نصب می‌شود

حفره شکم abdominal cavity

[تشریحی] فضای داخل شکم که دربرگیرنده اندام‌های شکمی است و از بالا به دیافراگم و از پایین به حفره لگنی منتهی می‌شود

حفره شکمی-لگنی

abdominopelvic cavity

[تشریحی] فضایی شامل حفره شکم و حفره لگن که بین آنها دیواره‌ای وجود ندارد

حفره کشندسنجی tide hole

[اقیانوس‌شناسی] حفره‌ای که برای مشاهده ارتفاع کشند در یخ ایجاد می‌کنند

[رمز] حمله‌ای رمزتحلیلی (cryptanalytic) که در آن مهاجم قادر به انتخاب متن‌های رمز و مشاهده متن‌های اصلی متناظر با آن است

حمله با متن رمز منتخب وفقی
adaptive chosen ciphertext attack

[رمز] نوعی حمله با متن رمز منتخب که در آن مهاجم قادر است ورودی به تابع رمزگشایی را براساس متن‌های رمز منتخب پیشین انتخاب کند

حمله برخوردی
collision attack

[رمز] نوعی حمله برای یافتن مقادیر متمایز ورودی به یک تابع که دارای خروجی یکسان باشند

حمله به پهنای باند
bandwidth consumption attack

[مخابرات] نوعی حمله که در آن مهاجم تمام پهنای باند موجود در شبکه هدف را اشغال می‌کند

حمله تحلیل توانی
power analysis attack,
power consumption attack,
simple power analysis attack

[رمز] حمله‌ای که در آن مهاجم با اندازه‌گیری توان مصرفی یک ابزار رمزنگاشتی در خلال عملیات رمزنگاشتی، می‌تواند به جزئیات مشخصه‌های اصلی آن و پیاده‌سازی خوارزمی/الگوریتم رمز دست یابد

حمله تحلیل زمانی
timing attack

[رمز] حمله‌ای که در آن دشمن با تحلیل زمان اجرای خوارزمی/الگوریتم رمز سعی در یافتن بیت‌های کلید یا اطلاعات مخفی دیگر دارد

حمله الکترومغناطیسی
electromagnetic attack

[رمز] حمله‌ای که در آن حمله‌کننده از نشت تابش الکترومغناطیسی سامانه رمز به اطلاعات مربوط به کلید مخفی دست می‌یابد

حمله بازیابی کلید
key recovery attack

[رمز] نوعی حمله به قصد یافتن کلید یک سامانه رمز

حمله با متن اصلی معلوم
known-plaintext attack

[رمز] حمله‌ای رمزتحلیلی (cryptanalytic) که با استفاده از شماری متن اصلی معلوم و متن‌های رمزی‌شده متناظر انجام می‌شود

حمله با متن اصلی منتخب
chosen plaintext attack

[رمز] حمله‌ای رمزتحلیلی (cryptanalytic) که در آن مهاجم توانایی انتخاب متن‌های ساده و مشاهده یا دریافت متن‌های رمزی‌شده متناظر را دارد

حمله با متن اصلی منتخب وفقی
adaptive chosen plaintext attack

[رمز] نوعی حمله با متن اصلی منتخب که در آن مهاجم قادر است ورودی به تابع رمزگذاری (encryption) را براساس متن‌های اصلی منتخب پیشین و متن‌های رمز متناظر با آنها انتخاب کند

حمله با متن رمز منتخب
chosen ciphertext attack

حمله تقسیم و حل

divide-and-conquer attack

[رمز] نوعی حمله که در آن کلید رمز با استفاده از وجود همبستگی بین خروجی تابع ترکیب‌کننده رمز و شماری از مؤلفه‌های ورودی آن به دست می‌آید

حمله تلاقی‌درمیان

meet-in-the-middle attack

[رمز] حمله‌ای که در آن مهاجم سعی می‌کند با داشتن تکه‌ای از متن رمزی‌شده و متن اصلی متناظر با آن و نیز با تشکیل جداول تطبیق کلید، کلید رمزنگاری را بیابد

حمله جبری

algebraic attack,
algebraic cryptanalysis

[رمز] حمله‌ای که بر پایه حل معادلات جبری مستخرج از سامانه رمز انجام می‌شود

حمله خاکستری

grey attack,
black-top¹

[جنگل] حمله سوسک چوب‌خوار به درختی که از مرگ آن دو یا چند سال گذشته و بدون شاخ و برگ است

حمله روز تولد

birthday attack

[رمز] حمله‌ای مبتنی بر ناسازنمای روز تولد که به یافتن برخورد برای توابع چکیده‌ساز منجر می‌شود

حمله سبز

green attack

[جنگل] حمله سوسک چوب‌خوار به درختی که شاخ و برگ آن علی‌رغم حمله هنوز سبز است

حمله سبز نواری

green strip attack

[جنگل] حمله سبزی که در آن آسیب به‌صورت نوار در بخش پایینی تنه درخت دیده می‌شود

حمله سرخ

red attack

[جنگل] حمله سوسک چوب‌خوار به درختی که بر اثر حمله شاخ و برگ تاج آن به‌تدریج از سبز به گاهی و سپس به قرمز و درنهایت به قرمز سوخته تبدیل می‌شود

حمله غیرهوشمندانه

← کلیدجویی فراگیر

حمله فرد در میان

man-in-the-middle attack

[رمز] حمله‌ای که در آن مهاجم در بین دو طرف یک مسیر امن قرار می‌گیرد و هر بار خود را به جای یکی از دو طرف معرفی می‌کند

حمله فقط با متن رمز

ciphertext-only attack

[رمز] حمله‌ای که در آن تحلیلگر رمز به متن رمزی‌شده شماری از پیام‌هایی دسترسی دارد که همگی با یک خوارزمی/الگوریتم رمزگذاری (encryption) شده‌اند

حمله واژه‌نامه‌ای

dictionary attack

[رمز] نوعی حمله برای شناسایی اسم رمز با آزمودن پی‌درپی واژه‌های واژه‌نامه‌ای که احتمال می‌رود دربردارنده اسم رمز باشد

distractibility

حواس‌پرتی

[روان‌شناسی] حالتی که در آن با کوچک‌ترین محرک توجه فرد از موضوع منحرف می‌شود

distractor

حواس‌پرت‌کن

[روان‌شناسی] محرکی که باعث انحراف از توجه به یک موضوع مشخص می‌شود

خ

خار استخوان ← استخوان‌رُست

[فناوری غذا] فراورده حاصل از آمیختن خامه یا کره یا چربی کره خشک با خامه یا شیر یا آب

خاستگاه پیوندینه graft donor site

[پیوند] بخشی از بدن که پیوندینه از آن جدا می‌شود

خامه پرچربی double cream

[فناوری غذا] خامه‌ای که میزان چربی آن حدود ۴۵ درصد باشد

خاک‌برداری excavation

[درون‌شهری] برداشت خاک پس از برداشتن لایه نباتی تا عمق پیش‌بینی‌شده در طرح برای رسیدن به تراز احداث راه

خامه تخمیری fermented cream

[فناوری غذا] خامه‌ای که در نتیجه فرایند تخمیر اسیدی شده باشد

خاک ماه ← سنگ‌پوش ماه

خامه زدنی whipping cream

[فناوری غذا] خامه‌ای که برای تبدیل به خامه زده مناسب و میزان چربی آن دست‌کم ۲۸ درصد باشد

خاکه گسلی fault gouge

[زمین‌شناسی] مواد رُسی نرم و سیمانی‌نشده که در امتداد برخی گسل‌ها یا در بین دیواره‌های یک گسل یافت می‌شود

خامه سترون sterilized cream

[فناوری غذا] خامه‌ای که مدت دو ثانیه در دمای ۱۴۰ درجه سلسیوس قرار گرفته و بلافاصله خنک شده باشد

خامه بازساخته recombined cream, reconstituted cream

[نظامی] نوعی خرابی که احتمال سرایت آن به دستگاه مجاور وجود دارد

half cream, half and half cream خامه کم چربی

[فناوری غذا] مخلوطی از شیر و خامه حاوی ۱۰/۵ تا ۱۸ درصد چربی

wing truss خریای بال

[هوابی] بال و تمام بازوها و بافه‌هایی که بارها را از بال به تنه یا از تنه به بال منتقل می‌کنند

single cream, cream خامه معمولی

[فناوری غذا] خامه‌ای که میزان چربی آن حدود ۱۸ درصد باشد

farina خردآرد

[فناوری غذا] آرد دانه‌ریز غلات که درصد نشاسته آن بالا است

bin خانک

[ژئوفیزیک] پهنه‌ی میان خط‌های مجاور در یک شبکه‌بندی خطی واقع بر روی یک سطح

crumbling خرده‌سازی

[فناوری غذا] خرد کردن مواد غذایی

خانه بهبود ← خانه خودیابی

subculture خرده‌فرهنگ

[جامعه‌شناسی] فرهنگ گروهی اجتماعی با ویژگی‌های مشترک زبانی یا گویشی یا باوری یا آیینی یا پوششی در درون یک جامعه بزرگ‌تر

recovery home خانه خودیابی

[اعتیاد] مکانی برای گرد آمدن جماعتی خودگردان با هدف خودیابی درمان اعتیاد
مت. خانه بهبود

privatisation خصوصی‌سازی

[جامعه‌شناسی] انتقال مالکیت و تفویض اختیارات و مدیریت واحدهای اقتصادی دولتی به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی

access service خدمات دسترسی

[مخابرات] دسترسی مخصوص یا سودهی‌شده به شبکه ارتباطات راه دور (IXC) برای آغاز کردن یا پایان دادن به ارتباط مخابراتی

hot-mix asphalt track خط آسفالتی

[ریلی] خطی پارسنگی بر روی نخستین لایه آسفالت روسازی

خدمات واپایش دسترسی

access control service

[مخابرات] خدمات امنیتی که حفاظت از رایانه‌ها و منابع شبکه را در برابر دسترسی غیرمجاز فراهم می‌کند

foul خطا

[ورزش] نقض قوانین که به اعطای فرصت‌هایی مانند ضربه آزاد مستقیم به تیم حریف منجر می‌شود

contagious failure خرابی سرایتگر

انظامی | دالانی هوایی برای پرواز ایمن که بالگردها در حین عملیات، از درون آن به سوی مقصد پرواز می‌کنند و بازمی‌گردند

خط اتصال tie line

[شیمی] خطی افقی که در نمودار فاز مایع - بخار عمود بر یک هم‌ترکیب (isopleth) است

خط فراکشند high-water line

[آقیانوس‌شناسی] خط حاصل از برخورد صفحهٔ فراکشند میانگین با ساحل/کرانه

خطای تراز level error

[نجوم‌رصدی] تفاوت بین زاویهٔ ارتفاع یک جرم آسمانی در بالای افق ظاهری و ارتفاع درست همان جرم در بالای افق سماوی

خط فرد up line

[ریلی] در مسیرهای دوخطه، خطی که بر آن قطار به ایستگاه اصلی نزدیک می‌شود

خطای حرفه‌ای professional foul

[ورزش] خطای عمد با هدف جلوگیری از کسب امتیاز یا نتیجه توسط تیم حریف

خط فقر poverty line

[جامعه‌شناسی] سطحی از درآمد که افراد با درآمد کمتر از آن فقیر محسوب می‌شوند

خطای سمتی azimuth error

[نجوم‌رصدی] میزان انحراف محور شرقی-غربی تلسکوپ نصف‌النهاری از محور شرقی-غربی دایرهٔ افق ناظر

خط مادر parent track

[ریلی] خطی که از آن یک خط دیگر منشعب می‌شود

خطای مقیاس scale error

[نقشه‌برداری] خطای نظام‌مند در فاصلهٔ نقشه‌برداری شده که متناسب با فاصله است

خط‌مشی حساب account policy

[مخابرات] مجموعه مقرراتی که مشخص می‌کند کاربر جدید اجازهٔ دسترسی به سامانه دارد یا کاربران موجود از اختیارات ویژه برای دسترسی به دیگر منابع سامانه برخوردار شده‌اند یا خیر

خط زوج down line

[ریلی] در مسیرهای دوخطه، خطی که بر آن قطار از ایستگاه اصلی دور می‌شود

خط‌مشی گواهی certification policy, CP

[رمز] سیاست حاکم بر همهٔ مراحل مربوط به تولید و توزیع و حسابرسی و ابطال گواهی‌های رسمی

خط ساب buff line

[تایر] خط جدایی منجید ساب‌خورده و رویهٔ جدید

خط‌سیر بالگرد helicopter lane

linear

خطی

[یکپایه] ویژگی بخش یا اندامی خطمانند یا رشته‌ای و طولیل در گیاهان

hypoxyphilia,
asphixophilia

خفگی‌کامی

[روان‌شناسی] تحریک و لذت جنسی از طریق ایجاد خفقان و انسداد تنفسی در خود

impairment

خلل

[سلامت] هرگونه نقص یا اختلال در ساختار یا کارکرد کاراندام‌شناختی یا روان‌شناختی یا کالبدشناختی

solidus

خم انجماد

[زمین‌شناسی] جایگاه نقاطی در سامانه دمایی، در نمودار دما-ترکیب، که بالاتر از آن جامد و مایع در تعادل با یکدیگرند و پایین‌تر از آن سامانه کاملاً جامد است

liquidus

خم نوب

[زمین‌شناسی] جایگاه نقاط دما-ترکیب، در نمودار دما-ترکیب، که نشان‌دهنده انحلال‌پذیری بیشینه یا به عبارت دیگر اشباع‌شدگی یک فاز جامد در فاز مایع است

dough conditioner

خمیر آما

[فناوری غذا] ترکیبی که به خمیر تخمیرشده اضافه می‌شود تا خواص فرایندی یا کیفیت فرآورده نانوائی نهایی یا هر دو را بهبود بخشد

isograd

خط هم‌دگرگونی

[زمین‌شناسی] خطی بر روی نقشه یا نمودار که نقاط مربوط به سنگ‌های دارای درجه دگرگونی یکسان را به هم وصل می‌کند

line of collimation

خط هم‌راستاسازی

[آینام‌رصدی] در تلسکوپ نقشه‌برداری، خطی که از مرکز ابزارهای اپتیکی و مرکز تصویر عبور می‌کند

isochron, isotime line

خط هم‌سنی

[زمین‌شناسی] خطی بر روی نقشه یا نمودار که بخش‌های دارای بازه‌های زمانی یا سن‌های یکسان را به هم وصل می‌کند

isocon

خط هم‌غلظت

[زمین‌شناسی] خطی بر روی نقشه یا نمودار که نقاط دارای غلظت‌های زمین‌شیمیایی برابر را به هم وصل می‌کند

cotidal line

خط هم‌فراکشندگی

[آقیانوس‌شناسی] خطی حاصل از به هم پیوستن همه نقطه‌های دارای فراکشندهای هم‌زمان

coincident-time line

خط هم‌فرود

[ژئوفیزیک] خط یا سطحی که بر روی آن، دو موج متفاوت زمان رسید یکسان دارند

corange line

خط هم‌گستره

[آقیانوس‌شناسی] خطی حاصل از به هم پیوستن همه نقطه‌هایی که گستره کشند آنها با یکدیگر برابر است

hypochondriacal	خودبیمارانگارانه	panada	خمیرابه چرب
[روانشناسی] مربوط به خودبیمارانگاری		[غذایی غذا] خمیری که از مخلوط کردن چربی و آرد و مایعی مانند شیر به دست می‌آید و از آن در تهیه سس سفید استفاده می‌شود	
hypochondriasis, hypochondria	خودبیمارانگاری	diffemorphic manifolds	خمینه‌های هموارریخت
[روانشناسی] اختلالی جسمی نمود (somatoform) که مهم‌ترین تظاهر آن نگرانی مفرط از وجود بیماری در خود است		[ریاضی] دو خمینه که در بین آنها هموارریختی وجود داشته باشد	
	خودپزش ← خودولکانش	nocturnal myoclonus	خواب‌اندام‌پرشی
autograft, autologous graft, autoplasic graft, autogenous graft	خودپیوندینه	[روانشناسی] پرش غیرارادی اندام‌ها در هنگام به خواب رفتن یا در طول خواب	
[پیوند] پیوندینه‌ای از بخشی از بدن فرد به بخش دیگری از آن		sleep apnea, ondine's curse	خواب‌بی‌دمی
		[روانشناسی] ایست موقت تنفس در هنگام خواب	
	خودتغییری ← خودیابی طبیعی	narcoleptic	خواب‌تاخته
		[روانشناسی] فرد مبتلا به خواب‌تازش	
autometamorphism	خوددگرگونی	narcolepsy, paroxysmal sleep	خواب‌تازش
[زمین‌شناسی] دگرگون شدن سنگ آذرین بر اثر عملکرد شارهای فرآر خود سنگ		[روانشناسی] حمله‌های خواب در ساعات بیداری	
power convertor	خودرو مبدل برق	self transfer, backbiting	خودانتقالی
[هواپیما] خودروی در محدوده پیشگاه که برق ۵۰ یا ۶۰ هرتز را به برق ۴۰۰ هرتز تبدیل می‌کند		[شیمی] نوعی نوآرایی در برخی واکنش‌های بسپارش رادیکالی که در آن رادیکالی با الکترون نامزدوج در انتهای زنجیر به رادیکالی در طول زنجیر بدل می‌شود	
	خودرو نجات‌سریع	hypochondriac	خودبیمارانگار
rapid-intervention vehicle, RIV		[روانشناسی] فرد دچار خودبیمارانگاری	
[هواپیما] خودرو بیابانی برای رساندن سریع خدمه نجات به محل سقوط هواگرد			

خودیابی بی‌کمک ← خودیابی طبیعی

خودیابی پرهیزمدار

abstinence-based recovery

[← اعتیاد] نوعی خودیابی مبتنی بر قطع کامل و

همیشگی مواد

مت. بهبود پرهیزمدار

خودیابی تعدیلی moderated recovery

[← اعتیاد] نوعی خودیابی با هدف کاهش مصرف

از راه تغییر در مقدار و دفعات و شیوه آن

تأحیدی که آسیب کمتری به فرد و جامعه وارد

شود

مت. بهبود تعدیلی

خودیابی خانواده family recovery

[← اعتیاد] نوعی خودیابی مبتنی بر بهبود تکتک

افراد خانواده، بازسازی خرده‌نظام‌های خانواده

نظیر رابطه والد-فرزند و برادر-خواهر و دست

یافتن به روابط مرزبندی‌شده سالم با مردم و

مراکز خارج از خانواده

مت. بهبود خانواده

خودیابی خودآموز

manual-guided recovery

[← اعتیاد] نوعی خودیابی که در آن فرد به‌صورت

خودانگیزه با استفاده از منابع مکتوب و

خودآموز مراحل خودیابی را بدون مراجعه به

متخصصان یا شرکت در گروه‌های حمایتی طی

می‌کند

مت. بهبود خودآموز

خودولکانش self vulcanisation

[تأیر] ولکانشی در دمای اتاق یا بالاتر از آن که

به کمک ماده شیمیایی و بدون گرمادهی از منبع

بیرونی رخ می‌دهد

self curing

مت. خودپزش

خودهرسی ← هرس طبیعی

خودهضمی autodigestion

[محیط زیست] کاهش مقدار زیست‌توده در نتیجه

سوخت‌وساز مواد در درون یاخته یا مواد ذخیره

خودیابنده recovering person

[← اعتیاد] فردی که در حال طی کردن مراحل

خودیابی است

مت. بهبودیابنده

خودیابی recovery

[← اعتیاد] رهایی از اعتیاد و بازگشت به وضعیت

سلامت

مت. بهبود

خودیابی ایمانمدار

faith-based recovery

[← اعتیاد] نوعی خودیابی با بهره‌گیری از تجارب

دینی و شرکت در مناسک و اجتماعات مذهبی

مت. بهبود ایمانمدار

خودیابی باکمک assisted recovery

[← اعتیاد] نوعی خودیابی که در آن فرد از خدمات

درمانی تخصصی بهره‌مند می‌شود یا در گروه‌های

هم‌پاری (mutual aid groups) شرکت می‌کند

مت. بهبود باکمک

[اعتیاد] فردی که مراحل خودیابی را طی کرده

است

مت. بهبودیافته

grazing preference² **خوش چری**

[جنک] رغبت چرندگان به گونه‌های خاصی از

گیاهان در هنگام چرا

selective grazing مت. چرای گزینشی

browsing preference **خوش سرچری**

[جنک] رغبت چرندگان سرچر به گونه‌های

خاصی از گیاهان چوبی یا بخش‌هایی از آنها

selective browsing مت. سرچری گزینشی

cluster **خوشه**

[ریاضی] زیرجامه‌ای از جامعه مورد مطالعه

clustering **خوشه‌بندی**

[ریاضی] تقسیم یک جامعه به تعدادی زیرجامه

به نام خوشه

moving cluster **خوشه متحرک**

[انجم‌رصدی] یک خوشه ستاره‌ای باز که فاصله

آن از طریق مشاهده حرکت خاصه ستاره‌های

آن قابل محاسبه است

خودیابی دارویی

medication-assisted recovery

[اعتیاد] خودیابی با مراقبت پزشکی و

دارودرمانی

مت. بهبود دارویی

natural recovery **خودیابی طبیعی**

[اعتیاد] خودیابی بدون یاری متخصصان و

گروه‌های حمایتی

مت. بهبود طبیعی

self-change **خودتغییری**

خودیابی بی‌کمک، بهبود بی‌کمک

solo recovery

complete recovery **خودیابی کامل**

[اعتیاد] خودیابی در مرحله پیشرفته که در آن

فرد به سلامت کامل و خودرضایتمندی و

سرزندگی و آرامش دست یافته است

مت. بهبود کامل

partial recovery **خودیابی نسبی**

[اعتیاد] نوعی خودیابی که در آن با وجود

کاهش در مصرف، رهایی از اعتیاد کامل نیست

مت. بهبود نسبی

خون‌کُل ← غلظت الکول خون

recovered **خودیافته**

د

دارو با نام عمومی generic drug

[دارویی] فراورده‌ای دارویی که در انحصار تولید هیچ شرکت دارویی نیست و با نام عام ماده مؤثر آن تولید و عرضه می‌شود

داروپزشک pharmacist¹

[دارویی] فردی که در داروپزشکی تخصص دارد

داروپزشکی pharmacy¹

[دارویی] شاخه‌ای از علوم سلامت که موضوع آن نحوه استفاده ایمن و مؤثر از فراورده‌های دارویی است

داروپزشکی بالینی clinical pharmacy

[دارویی] شاخه‌ای از داروپزشکی که در آن کاربرد بالینی داروها مطالعه می‌شود

داروپویایی‌شناختی pharmacodynamic

[دارویی] ویژگی آنچه به داروپویایی‌شناسی مربوط می‌شود

دادگان صورت‌غذا menu item file

[مردشگری] پروتجایی شامل داده‌های مربوط به تمام وعده‌های غذایی و اقلام فروخته‌شده صورت‌غذاها که در سامانه ثبت پول الکترونیکی (Electronic Cash Register, ECR) یا واحد فروش (Point of Sales, POS) نگهداری می‌شود
مت. دادگان منو

دادگان منو ← دادگان صورت‌غذا

دارکاست drain

[جنگل] کاهش موجودی سرپا یا کل درختان زنده بر اثر عواملی چون قطع درختان یا آتش‌سوزی یا قارچ‌ها یا حشرات یا باد

دارکاست تجاری commercial drain,

commodity drain, removal

[جنگل] کاهش موجودی داری که ارزش تجاری دارد

داروژن‌شناسی pharmacogenetics

[دارویی] مطالعه عوامل ژن‌شناختی اثرگذار بر پاسخ بیمار به دارو

داروژن‌شناختی pharmacogenetic

[دارویی] مربوط به داروژن‌شناسی

داروژنگان‌شناسی pharmacogenomics

[دارویی] مطالعه ژن‌نمودهای فردی برای تهیه فراورده‌های دارویی مؤثرتر

داروژنگان‌شناختی pharmacogenomic

[دارویی] مربوط به داروژنگان‌شناسی

داروساز pharmacist,
pharmacist², apothecary, drugist

[دارویی] فردی که در داروسازی تخصص دارد

داروسازی pharmaceutics, pharmacy³

[دارویی] دانش تهیه فراورده‌های دارویی

داروسنجی pharmacometrics

[دارویی] ارزیابی مقایسه‌ای عملکرد داروها

داروشناختی pharmacologic

[دارویی] ویژگی آنچه به داروشناسی مربوط می‌شود

داروشناس pharmacologist

[دارویی] کسی که در داروشناسی تخصص دارد

داروپویایی‌شناسی pharmacodynamics

[دارویی] مطالعه اثر دارو بر بدن
مت. پویایی‌شناسی دارویی

داروجنبش‌شناختی pharmacokinetic

[دارویی] ویژگی آنچه به داروجنبش‌شناسی مربوط می‌شود

داروجنبش‌شناسی pharmacokinetics

[دارویی] مطالعه اثر بدن بر دارو
مت. جنبش‌شناسی دارویی

داروخانه pharmacy²

[دارویی] محل ارائه خدمات دارویی

دارودرمانی pharmacotherapy,
drug therapy, drug treatment

[دارویی] درمان بیماری با دارو

دارودوستی pharmacophilia

[دارویی] علاقه مرضی به دارو

دارودیدبانی pharmacovigilance

[دارویی] پایش کیفیت و ایمنی مصرف داروها و عوارض احتمالی آنها از طریق جمع‌آوری و تحلیل داده‌های مربوط به واکنش بیماران

دارورسانی drug delivery

[دارویی] فرایند رساندن دارو در اشکال دارویی گوناگون به اندام‌های مورد نظر

falcate

داسی

[کجایم] ویژگی بخش یا اندامی در گیاهان با دو لبه تیز و تقریباً موازی که در یک وجه خمیده شده باشند و در نقطه‌ای به هم برسند

falciform

مت. داسی شکل

داسی شکل ← داسی

tidemark

داغ آب کشند

[آقایانوس شناسی] بالاترین یا پایین‌ترین نقطه‌ای که کشند به آن می‌رسد؛ اثری که از آن بر جای می‌ماند

مت. داغ کشند

داغ کشند ← داغ آب کشند

dockage

دانه مرغی

[فناوری غذا] مواد خارجی همراه با گندم مانند بذر علف‌های هرز و سایر غلات و سنگریزه که به آسانی جدا می‌شوند

inversion circle

دایره انعکاس

[ریاضی] دایره‌ای که انعکاس نسبت به آن صورت می‌گیرد

orbicular

دایره‌ای

[کجایم] ویژگی بخش یا اندامی کمابیش گرد و تخت با قطرهای مساوی در گیاهان

درافزا ← درمان انگیزه‌افزا

pharmacology

داروشناسی

[دارویی] دانشی که در آن منشأ و سرشت و ساخت شیمیایی و اثرها و کاربردهای داروها مطالعه می‌شود

داروشناسی بالینی

clinical pharmacology

[دارویی] شاخه‌ای از داروشناسی که اثر داروها را در درمان و پیشگیری و مهار بیماری‌ها بررسی می‌کند

pharmacopoeia

دارونامه

[دارویی] کتاب حاوی مجموعه اطلاعات مربوط به داروها و فرآورده‌های دارویی که مرجعی قانونی آن را تهیه می‌کند

placebo

دارونما

[دارویی] فرآورده‌ای کاملاً هم‌شکل با یک فرآورده دارویی، ولی فاقد ماده مؤثر دارویی

pharmacophobia

داروهراسی

[دارویی] ترس مرضی از دارو

دارو همه گیر شناسی

pharmacoepidemiology

[دارویی] مطالعه عوامل اثرگذار در پیامدهای مصرف یک دارو در جمعیتی معین
مت. همه گیر شناسی دارویی

pharmaceutical, medicinal

دارویی

[دارویی] ویژگی آنچه به دارو مربوط است

درجه استحصال آرد

flour extraction rate

[مقارری غذا] نسبت وزن آرد به دست آمده نسبت به وزن کل گندم به درصد

درخت زنده

green tree

[جنگل] درخت سبز و در حال رشد

درخواست خدمات دسترسی

access service request, ASR

[مخابرات] تقاضانامه خدمات دسترسی مخصوص یا دسترسی از طریق سودهی برطبق تعرفه های مختلف خدمات دسترسی

درخواست دسترسی

access request

[مخابرات] پیامی که آغازگر دسترسی برای شروع دسترسی می فرستد

درد آمیزش

dyspareunia

[روانشناسی] آمیزش جنسی دردناک به ویژه در زنان

دررفتگی باز

open dislocation, compound dislocation

[استخوان پزشکی] نوعی دررفتگی که در آن قطعات سر استخوان های دررفته به محیط خارج راه پیدا کند

دررفتگی بسته

closed dislocation, simple dislocation

[استخوان پزشکی] نوعی دررفتگی که در آن قطعات دررفته استخوان به محیط بیرون راه پیدا نکند

دررفتگی درون لگنی

central dislocation

[استخوان پزشکی] ورود سر استخوان ران به داخل لگن پس از شکستن دیواره مرکزی مفصل لگن (acetabulum)

دررفتگی عاداتی

habitual dislocation

[استخوان پزشکی] نوعی دررفتگی که فرد به عمد و بدون وجود نیروی خارجی به طور مکرر در یکی از اندام های خود ایجاد کند

دررفتگی مادرزادی

congenital dislocation

[استخوان پزشکی] نوعی دررفتگی که در دوران بارداری ایجاد می شود و نوزاد با آن به دنیا می آید

دررفتگی مکرر

recurrent dislocation

[استخوان پزشکی] نوعی دررفتگی که بیش از یک بار و هر بار با وارد شدن نیروی کم ایجاد شود

درز انبساط ریل سوم

third rail expansion joint

[ریلی] درز ویژه ای در ریل سوم که امکان انقباض و انبساط آن را فراهم می کند

درصد ترمزی

brake percentage

[ریلی] نسبت وزن ترمزی به وزن واگن برحسب درصد

[دارویی] ویژگی نوعی دارورسانی که در آن دارو به درون پوست تزریق می‌شود

درون پیچ involute

[گیاهی] ویژگی برگ‌هایی که لبه‌های آن به داخل برگشته باشد

درون چشمی intraocular

[دارویی] ویژگی نوعی دارورسانی که در آن ماده دارویی در درون حفره چشم چکانده می‌شود
مت. چشمی

درون رحمی intrauterine

[دارویی] ویژگی نوعی دارورسانی که در آن دارو مستقیماً در درون رحم تزریق می‌شود

درون ریز endocrine

[تشریحی] ویژگی دسته‌ای از غدد و ساختارهای ترشحی که مواد ترشحی خود را به درون خون می‌ریزند

درون ریز درمانی

endocrinotherapy,
endocrine therapy, hormonotherapy,
hormone therapy, hormonal therapy

[تشریحی] درمان بیماری با هورمون

درون شریانی intra-arterial,
endarterial

[دارویی] ویژگی نوعی دارورسانی که در آن دارو به درون شریان تزریق می‌شود
مت. شریانی

درصد رویش increment percent

[جنگل] میزان رویش در طول یک مدت معین که آن را با ذکر مقدار رویش در آغاز یا میانه آن به درصد بیان می‌کنند

درفشی subulate

[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی کمابیش استوانه‌ای و ظریف در گیاهان که در رأس باریک شده باشد

مت. درفشی شکل subuliform, awl shape

درفشی شکل ← درفشی

درمان انگیزه‌افزا

motivational enhancement therapy

[اعتیاد] نوعی درمان از طریق مصاحبه انگیزشی و کسب اطلاعات مربوط به پیشینه زندگی مراجع به منظور استفاده از آنها در افزایش انگیزه‌های او برای تغییر رفتار
/ تحت. درافزا MET

در نشانده inlay

[پیوند] ماده‌ای، مانند استخوان یا پوست، که در فرایند پیوند یا کاشت درون بافت آسیب‌دیده جای‌گیر می‌شود

در نشانی پوششی epithelial inlay,
Esser's operation

[پیوند] روشی برای پوشش‌دهی کامل یک زخم عمیق از طریق پر کردن زخم با پیوندینه پوششی

درون پوستی intradermal,
intracutaneous, intradermic

caldera lake	دریاچهٔ غول‌دهانه	intraperitoneal	درون صفافی
[زمین‌شناسی] دریاچه‌ای، معمولاً دریاچهٔ آب شیرین، که در غول‌دهانه بر اثر انباشت آب باران یا ذوب برف به وجود می‌آید		[دارویی] ویژگی نوعی دارورسانی که در آن دارو به درون حفرهٔ صفاق تزریق می‌شود مت. صفاق	
valve	دریچه	intramuscular	درون عضلانی
[پیوند] تاخوردگی غشایی یا ابزاری مصنوعی بین حفره‌های قلب که عبور خون را از بین آنها واپایش می‌کند		[دارویی] ویژگی نوعی دارورسانی که در آن مادهٔ دارویی به درون عضله تزریق می‌شود مت. عضلانی	
bileaflet valve	دریچهٔ دولتی	intracardiac	درون قلبی
[پیوند] نوعی دریچهٔ بر سازه‌ای و مکانیکی قلب که دو نیم‌دایره آن را باز و بسته می‌کنند		[دارویی] ویژگی نوعی دارورسانی که در آن دارو مستقیماً به درون قلب تزریق می‌شود	
	دریچهٔ زیست‌ساختی	intra-articular	درون مفصلی
bioprosthetic valve		[دارویی] ویژگی نوعی دارورسانی که در آن دارو به درون مفصل تزریق می‌شود	
[پیوند] نوعی دریچهٔ بر سازه‌ای قلب که از بافت‌های زیستی، به‌ویژه بافت‌های خوک، ساخته می‌شود		intraspinal	درون نخاعی
tilting-disk valve		[دارویی] ویژگی نوعی دارورسانی که در آن مادهٔ دارویی به درون نخاع تزریق می‌شود	
[پیوند] نوعی دریچهٔ بر سازه‌ای که یک صفحهٔ گرد در آن نیمه‌آزاد حرکت می‌کند و باعث جریان یافتن خون در بین حفره‌های قلب می‌شود		intravenous, IV	درون وریدی
caged-ball valve		[دارویی] ویژگی نوعی دارورسانی که در آن دارو به درون رگ تزریق می‌شود مت. وریدی	
[پیوند] دریچه‌ای با یک گوی متحرک که درون یک قفس فلزی قرار دارد و باعث جریان یافتن خون در بین حفره‌های قلب می‌شود		crater lake	دریاچهٔ دهانهٔ آتشفشان
artificial cardiac valve		[زمین‌شناسی] دریاچه‌ای، معمولاً دریاچهٔ آب شیرین، که در دهانهٔ آتشفشانی بر اثر انباشت آب باران یا آب زیرزمینی به وجود می‌آید	
[پیوند] دریچهٔ مصنوعی قلب		[زمین‌شناسی] دریاچه‌ای، معمولاً دریاچهٔ آب شیرین، که در دهانهٔ آتشفشانی بر اثر انباشت آب باران یا آب زیرزمینی به وجود می‌آید	
[پیوند] بافت طبیعی یا قطعهٔ مصنوعی که جانشین دریچهٔ قلب می‌شود			

[موسیقی] دستانی که بر روی دسته به صورت ثابت تعبیه می‌شود
مت. پرده ثابت

movable fret **دستان متحرک**

[موسیقی] دستانی که به دسته بسته می‌شود و برای ایجاد نغمه‌های متفاوت قابل تنظیم است
مت. پرده متحرک

PDA **دست‌ران**

[نظامی] افزاره‌ای که تصویر چاپی از تخلص رانندگی تهیه می‌کند و ضمن برقراری ارتباط، روگرفت رقمی آن را به ایستگاه می‌فرستد
ص.ک. دستگاه رقمی انفرادی

personal digital assistant

دستک پوشش ریل سوم

third rail cover bracket

[ریلی] ابزاری که پوشش ریل سوم بر روی آن آویخته نگه داشته می‌شود

دستگاه انتهای قطار

end-of-train device, EOT device

[ریلی] دستگاهی که برای اطمینان از پیوستگی قطار و پایش سامانه ترمز در انتهای قطار نصب می‌شود

دستگاه چانه‌گیر ← چانه‌گیر

endocrine system **دستگاه درون‌ریز**

[تشریحی] دستگاه غدد و دیگر ساختارهایی که ترشحات خود را مستقیماً به درون جریان خون می‌ریزد

homograft valve **دریچه هم‌پیوندینه**

[پیوند] دریچه‌ای که خاستگاه انسانی دارد و به قلب گیرنده پیوند زده می‌شود

military police **دژبان**

[نظامی] افسر یا سرباز اداره دژبانی که بنا به ضرورت مسئولیت‌های زیر به او سپرده می‌شود: پایش رفتار کارکنان، ترغیب کارکنان به رعایت مقررات نظامی، اجرای احکام و قوانین نظامی، پایش مقررات شدآمد، پیشگیری از وقوع جرم، تحقیق، تهیه گزارش، جلب نظامیان غایب و فراری و همچنین زندانیان فراری

cacosmia **دژبویایی**

[پایه پزشکی] حس بوی بد درحالی که هیچ منبع بدبویی وجود ندارد

set **دست**

[ورزش] در شماری از رشته‌های ورزشی یک واحد یا یک بخش از بازی

fret **دستان**

[موسیقی] نواری فلزی یا چوبی یا استخوانی که بر روی رودسته تعبیه می‌شود یا رشته‌هایی از جنس روده یا ابریشم که دور دسته ساز در فواصل معین بسته می‌شوند تا بتوان به کمک آنها سیم‌ها را برای تولید نغمه‌های مشخص شده در جای مناسب گرفت

مت. پرده

fixed fret **دستان ثابت**

دستگاه رقمی انفرادی ← دستران

مخابرات| مدت استفاده از تجهیزات مرکز تلفن در خدمات درون-مرزی یا بیرون-مرزی برای محاسبه هزینه کاربری

دستگاه مختصات زمین‌مغناطیسی

geomagnetic coordinates

ا[رثوفیزیک] دستگاه مختصات کروی بر پایه بهترین برازش یک دوقطبی با میدان مغناطیسی واقعی زمین

دستور غذای معیار

standard recipe
ا[گردشگری] دستور طبخ آزمایش‌شده هریک از اقلام صورت‌غذا برای تعداد معینی از افراد

دسته

platoon
ا[نظامی] یگانی نظامی و زیرمجموعه گروهان که معمولاً از دو یا چند گروه یا رسد تشکیل می‌شود

دش‌استخوان‌سازی

osteodystrophy, osteodystrophia
ا[استخوان‌پزشکی] تشکیل استخوان همراه با ناهنجاری

دفاع آخر

libero², sweeper, sweeper back
ا[ورزش] در فوتبال، بازیکنی که پشت مدافعان بازی می‌کند و هیچ حریف خاصی را یارگیری نمی‌کند
مت. مدافع آخر

دقیقه‌های دسترسی

access minutes, access minutes of use

دگر اعتیادی

other addiction

ا[اعتیاد] هر نوع رفتار اعتیادی به‌جز اعتیاد به مواد اعتیادآور و الکحل، از قبیل کاربارگی و خرید اجبارگونه و بیش‌خواری

دگر پیوندزنی

xenogeneic transplantation,
heterotransplantation

ا[پیوند] پیوند زدن یک دگر پیوندینه

دگر پیوندینه

xenograft,
heterologous graft,
heteroplastic graft, heterograft,
xenogeneic graft

ا[پیوند] پیوندینه‌ای که خاستگاهش جاننداری از گونه‌ای غیر از گونه گیرنده پیوند است

دگر جنس‌کام

heterophile

ا[روان‌شناسی] فردی که جنس مخالف را برای رابطه و فعالیت جنسی ترجیح می‌دهد

دگر جنس‌کامی

heterophilia

ا[روان‌شناسی] گرایش به جنس مخالف یا ترجیح جنس مخالف به‌عنوان موضوع رابطه و فعالیت جنسی

دلتاوار

deltoid, triangular

ا[ایامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل حرف یونانی دلتا در گیاهان

highly repetitive DNA دِنای پُر تکرار

[ژن‌شناسی] توالی‌هایی که از صدها هزار تا میلیون‌ها بار تکرار شده‌اند

repetitive DNA, دِنای تکراری

repetitious DNA,
reiterated sequence

[ژن‌شناسی] دِنای متشکل از توالی‌های تکراری

دِنای تکنسخه ← دِنای یکتا

selfish DNA, دِنای خودخواه

ignorant DNA, incidental DNA

[ژن‌شناسی] بخشی از توالی‌های دِنای نارمزگذار که در سطح ژنگان پراکنده است و در جریان تقسیم یاخته‌ای، هم‌تاسازی خود را بر یاخته تحمیل می‌کند و ژن‌نمود مشخصی ندارد

junk DNA مت. دِنای بی‌نمود

parasitic DNA دِنای سربار

linker DNA دِنای رابط

[ژن‌شناسی] قطعه‌ای از دِنَا که دو هسته‌تن را به یکدیگر مرتبط می‌کند

دِنای سربار ← دِنای خودخواه

sticky ended DNA دِنای سرچسب

[ژن‌شناسی] دِنایی که سر چسبنده دارد

blunt ended DNA دِنای سر صاف

[ژن‌شناسی] دِنایی که سر صاف دارد

clotting دَلَمه شدن

[فناوری غذا] فرایند لخته شدن ترکیبات شیر یا لبنیات

doliform دَلوی شکل

[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل مستطیل در گیاهان که حاشیه‌های جانبی آن دارای برآمدگی متقارن باشد

petiole, leafstalk دُمبرگ

[گیامی] پایه‌ای که برگ را به ساقه متصل می‌کند

petiolule دُمبرگچه

[گیامی] دُمبرگی ریز یا کوچک مانند آنچه در برگچه برگ‌های مرکب وجود دارد

petiolulate دُمبرگچه‌دار

[گیامی] دارای دُمبرگچه

دَمکُل ← مقدار الکلی بازدم

دَمکُل‌آزما ← الکلی‌آزمای تنفسی

DNA ligase, ligase دِنایپیونداز

[ژن‌شناسی] زی‌مایه‌ای که دو قطعه دِنَا را با پیوند فسفودی‌استری پیوند می‌دهد

دِناماه ← دِنای ماهواره‌ای

دِنای بی‌نمود ← دِنای خودخواه

denatured DNA	دِنای واسرشته	spacer DNA	دِنای فاصله‌انداز
[ژن‌شناسی] مولکول دِنایی که دو رشته آن از یکدیگر باز شده‌اند		[ژن‌شناسی] توالی جداکننده واحدهای ژنی مت. فاصله‌انداز	
unique DNA, unique sequence DNA	دِنای یکتا	satellite DNA	دِنای ماهواره‌ای
[ژن‌شناسی] توالی‌ای از دِنای که تنها یک و به‌ندرت تعداد اندکی نسخه از آن در ژنگان تک‌لاد وجود دارد		[ژن‌شناسی] توالی‌های متعدد تکراری و پیاپی در ژنگان هوسته‌ای‌ها که در مرحله گریزانش هم‌چگال نمای متراکم و متمایزی در لوله آزمایش پیدا می‌کند	
single-copy DNA	مت. دِنای تک‌نسخه	satDNA	نخت. دِناماه
bruxism, bruxomania, stridor dentium	دندان‌قروچه	minisatellite DNA, minisatellite	دِنای ماهواره‌ای خرد
[روان‌شناسی] به هم ساییدن یا به هم فشردن دندان‌ها معمولاً در هنگام خواب		[ژن‌شناسی] توالی‌های کوتاه ۱۰ تا ۱۰۰ نوکلئوتیدی دِنای که در سرتاسر ژنگان هوسته‌ای‌ها پراکنده‌اند	
implant denture	دندانواره کاشتینه‌ای	microsatellite DNA	دِنای ماهواره‌ای ریز
[پیوند] دندانواره‌ای که با پایه یا صفحه اتصال‌دهنده به کاشتینه‌ها متصل می‌شود		[ژن‌شناسی] توالی‌های بسیار کوتاه کمتر از ۱۰ نوکلئوتیدی دِنای که در سرتاسر ژنگان هوسته‌ای‌ها پراکنده‌اند	
dentate, toothed, notched	دندانده‌ای	moderately repetitive DNA, middle repetitive DNA	دِنای میان‌تکرار
[کیمیا] ۱. در مفهوم عام، ویژگی برگی که حاشیه آن دندانده‌دندان‌ه باشد ۲. در مفهوم خاص، ویژگی برگی که حاشیه آن دندانده‌های تیز و بیرون‌زده داشته باشد		[ژن‌شناسی] توالی‌هایی که هزاران بار تکرار شده‌اند	
relugging, band lugging	دنده‌گذاری	nascent DNA	دِنای نیم‌ساخته
[تایر] روشی برای روکش‌کاری تایرهای راه‌سازی که در آن دنده‌های آماده را با دست بر روی سطح ساب‌خورده تایر نصب می‌کنند و سپس می‌پزند		[ژن‌شناسی] هر مولکول دِنای در حال ساخته شدن	

[پایه پزشکی] نوعی دوبینی که در آن دو تصویر مربوط به چشم‌های چپ و راست با هم جابه‌جا می‌شود
مت. دوبینی نامتقارن
heteronymous diplopia

دوبینی مستقیم direct diplopia,
uncrossed diplopia
[پایه پزشکی] نوعی دوبینی که در آن تصویر مربوط به چشم راست در سمت راست تصویر مربوط به چشم چپ دیده می‌شود
مت. دوبینی متقارن homonymous diplopia

دوبینی نامتقارن ← دوبینی متقاطع

دوپوست‌شدگی tread separation,
tread lift
[تایر] جدا شدن رویه از منجید در نتیجه از بین رفتن چسبندگی این دو به یکدیگر بر اثر اضافه‌بار یا گرمایش خمشی ناشی از کم‌بادی تایر

دوپوست‌شدگی روکش retread separation
[تایر] جدا شدن روکش از منجید تراش‌خورده

دوتایی تپ‌اختری binary pulsar,
binary pulsar system
[نجوم رصدی] منظومه‌ای دوتایی از یک تپ‌اختر و یک ستاره که به دور یکدیگر می‌گردند

دوتایی دوتپ‌اختری double pulsar,
double pulsar system
[نجوم رصدی] منظومه‌ای دوتایی از دو تپ‌اختر که به دور یکدیگر می‌گردند

دوآبه dihydrate
[شیمی] ویژگی ترکیب بلورینی که به‌ازای هر واحد مولکولی در ترکیب دارای دو مولکول آب تبلور باشد

دوازده‌ای biserrate, doubly serrate
[گیاهی] ویژگی برگ‌ی که دندان‌های حاشیه‌اره‌ای آن مجدداً اَره‌ای شده باشد

دوبینی افقی horizontal diplopia
[پایه پزشکی] نوعی دوبینی که در آن دو تصویر از یک شیء در یک صفحه افقی قرار می‌گیرد، خواه به‌صورت متقاطع خواه به‌صورت متقارن

دوبینی تک‌چشمی monocular diplopia
[پایه پزشکی] درک دو تصویر از یک شیء با یک چشم

دوبینی طبیعی physiological diplopia,
stereoscopic diplopia
[پایه پزشکی] نوعی دوبینی در دید طبیعی که در آن اشیای نزدیک‌تر به‌صورت متقاطع و اشیای دورتر به‌صورت متقارن دو تا دیده می‌شوند

دوبینی عمودی vertical diplopia
[پایه پزشکی] نوعی دوبینی که در آن دو تصویر از یک شیء به نحوی قرار می‌گیرند که یکی در بالای دیگری واقع می‌شود

دوبینی متقارن ← دوبینی مستقیم
دوبینی متقاطع crossed diplopia

دور انتخابی

qualifying round

اوردش | دور مقدماتی یک رقابت که با هدف محدود کردن تعداد شرکت‌کنندگان برگزار می‌شود

دورگه‌شدگی رِنّا-رِنّا

← دورگه‌سازی رِنّا-رِنّا

washout period, دوره پاک شدن
washout phase

[سلامت] مرحله‌ای از مطالعه، به‌ویژه در کارآزمایی‌های درمانی، که در آن درمان قطع می‌شود و فرصت داده می‌شود تا اثرات دارو از بدن خارج شود و شرکت‌کننده به حالت اول در شروع مطالعه برگردد

دورگه دِنّا-رِنّا

DNA-RNA hybrid

[ژن‌شناسی] دورشته‌ای ناهمجنسی شامل یک رشته دِنّا و یک رشته رِنّای مکمل یا نیمه‌مکمل که با پیوند هیدروژنی به یکدیگر متصل شده‌اند

دورگه‌سازی دِنّا-دِنّا

DNA-DNA hybridization

[ژن‌شناسی] تشکیل مولکول دورشته‌ای از دو رشته مستقل دِنّای مکمل
مت. دورگه‌شدگی دِنّا-دِنّا

دوره عیب‌نهفتگی

fault latency

[انظامی] مدت‌زمان بین وقوع عیب و اولین خطا

دوقطبی زمین‌مغناطیسی

geomagnetic dipole

[ژئوفیزیک] دوقطبی مغناطیسی ناشی از میدان مغناطیسی زمین

دورگه‌سازی دِنّا-رِنّا

DNA-RNA hybridization

[ژن‌شناسی] تشکیل مولکول دورشته‌ای از یک رشته دِنّا و یک رشته رِنّای مکمل
مت. دورگه‌شدگی دِنّا-رِنّا

دوکی‌شکل

fusiform

[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی بیضی‌وار و باریک با دو سر کشیده در گیاهان

دورگه‌سازی رِنّا-رِنّا

RNA-RNA hybridization

[ژن‌شناسی] تشکیل مولکول دورشته‌ای از دو رشته مستقل رِنّای مکمل
مت. دورگه‌شدگی رِنّا-رِنّا

دهان‌شویه

mouthwash, mouth-rinse

[دارویی] محلولی که برای شست‌وشوی دهان به کار می‌رود

دهانه ← دهانه آتشفشان

دهانه آتشفشان

crater

[زمین‌شناسی] ساختاری حوض‌مانند و لبه‌دار که معمولاً در قله مخروط آتشفشانی پدید می‌آید
مت. دهانه

دورگه‌شدگی دِنّا-دِنّا

← دورگه‌سازی دِنّا-دِنّا

دورگه‌شدگی دِنّا-رِنّا

← دورگه‌سازی دِنّا-رِنّا

نقشه برداری | حداکثر فاصله‌ای که در آن با توجه به انحنای زمین و ارتفاع شیء و نقطه دید می‌توان شیئی را دید

دید رنگی chromatic vision, colour vision

| پایه پزشکی | تشخیص رنگ‌های مختلف سازنده طیف نور مرئی

دید روز day vision, photopic vision
| پایه پزشکی | تشخیص تصاویر و اشیا در نور روز یا روشنایی بسیار

دید سه‌بعدی solid vision, stereoscopic vision
| پایه پزشکی | تشخیص برآمدگی و فرورفتگی اشیا

دید لوله‌ای tunnel vision, gun-barrel vision
| پایه پزشکی | دیدی که در آن میدان دید بسیار محدود است

دید محیطی peripheral vision, indirect vision
| پایه پزشکی | دیدی که در آن محرک در راستای لکه زرد شبکیه قرار نمی‌گیرد

دید مرکزی central vision, direct vision, foveal vision
| پایه پزشکی | دیدی که در آن محرک مستقیماً در راستای لکه زرد شبکیه قرار می‌گیرد

دیرجوش خوردگی delayed union
| استخوان پزشکی | وضعیتی آسیب‌شناختی که در آن استخوان شکسته در مدت معمول جوش نخورد

دهانه آتشفشان انفجاری

explosion crater

| زمین‌شناسی | نوعی دهانه آتشفشانی که بر اثر انفجار در امتداد زون‌های کافتی مجاور آتشفشان‌های بزرگ پدید می‌آید

دهانه‌ای شدن cratering

| زمین‌شناسی | ۱. فرایند دینامیکی یا سازوکار پدید آمدن دهانه ۲. فرایند تغییر شکل یک سطح بر اثر پدید آمدن دهانه‌های متعدد

دهانه‌بازکن tyre spreader

| تایر | افزاره‌ای برای باز کردن طوقه‌های تایر به‌منظور بازدید و معمولاً تعمیر آن

دهانه‌شکل crateriform

| زمین‌شناسی | دارای شکل دهانه آتشفشان

دید ← بینایی

دید استوانه‌یاخته rod vision

| پایه پزشکی | دیدی که در آن نقش یاخته‌های استوانه‌ای در قیاس با یاخته‌های مخروطی بیشتر است

دید دوچشمی binocular vision

| پایه پزشکی | استفاده هم‌زمان از هر دو چشم بدون مشکل دوبینی

دیدرس range of visibility

| نقشه‌برداری | دورترین فاصله‌ای که چشم انسان قادر به دیدن است

دیدرس جغرافیایی geographic range

ر

رابطه اعتمادآمیز trust relationship

[مخابرات] پیوندی بین دو دامنه، مانند دو کارساز در یک شبکه که به کاربر دارای حساب در یک دامنه امکان می‌دهد تا به منابع دامنه دیگر دسترسی داشته باشد

رابطه تالی - فیشر

Tully-Fisher relation

[انجومرصدی] رابطه‌ای ناشی از همبستگی بین پهنای خط ۲۱ سانتی‌متری هیدروژن و قدر مطلق کهکشان‌های مارپیچی

رازمانی پس‌سو backward secrecy

[انرمز] خصوصیتی که بنا بر آن لو رفتن کلید نشست‌های پیشین باعث نمی‌شود که امنیت نشست کنونی به خطر بیفتد

رازمانی پیش‌سو forward secrecy

[انرمز] خصوصیتی در طرح تبادل کلید که بنا بر آن لو رفتن کلید یک نشست تنها بر امنیت همان نشست تأثیر گذارد و تهدیدی برای امنیت نشست‌های پیشین نباشد

رازمانی پیش‌سوی کامل

perfect forward secrecy, PFC

[انرمز] خصوصیتی در طرح‌های تبادل کلید که بنا بر آن لو رفتن کلید اصلی که از آن برای تولید کلیدهای نشست استفاده می‌شود، امنیت کلید نشست‌های پیشین را تهدید نکند

راست‌پنجگی

zero toe

[تایر] وضعیتی که در آن دو تایر نصب‌شده بر یک محور کاملاً با یکدیگر موازی هستند

رانش کجی

camber thrust

[تایر] نیروی جانبی ناشی از غلتش تایر در حالت کجی، که به نیروی کناری تولیدشده از تایر افزوده یا از آن کاسته می‌شود
متن: نیروی رانش کجی

راه‌انداز بادی

air-starter unit

[اموایی] خودرو ویژه تولید هوای پرفشار در محدوده پیشگاه

order of battle

رزم‌آرایی

[نظامی] شناسایی و جمع‌آوری اطلاعات و توانمندی و ساختار فرماندهی و امکانات جابه‌جایی نفرات و واحدها و تجهیزات نیروی نظامی

guideline

راهنمون

[مواهی] خط یا ردیفی از چراغ‌های نصب‌شده بر روی باند و خزش‌راه که خلبان هواگرد در هنگام خزش باید آن را مبنا قرار دهد

war march

رزم‌آهنگ

[نظامی] قطعه‌ای موسیقی که به‌منظور تشویق و تهییج سربازان به حرکت و پیشروی منظم در جنگ نوشته و نواخته می‌شود

pervasive computing

رایانه‌ای‌سازی فراگیر

[نقشه‌برداری] استفاده گسترده از فناوری‌های رایانه‌ای با قرار دادن ریزپردازنده‌ها بر روی همهٔ اشیا

battle cry

رزم‌بانگ

[نظامی] فریادی که سربازان برای تهییج نیروهای خودی یا ترساندن دشمن در هنگام جنگ سر می‌دهند

lyrate

ربابی

[کیمی] ویژگی بخش یا اندامی با لپ‌های کم‌وبیش‌شانه‌ای در گیاهان که لپ انتهایی آن از لپ‌های دیگر بزرگ‌تر باشد

marching band

رزم‌نوازان

[نظامی] نوازندگانی که در هنگام نواختن گام‌آهنگ، خود در رژه مشارکت دارند

orgasm

ربوخه

[روان‌شناسی] اوج لذت جنسی

orgasmic

ربوخه‌ای

[روان‌شناسی] مربوط به ربوخه

رستوران با خدمات کامل

← غذاخوری با خدمات کامل

رستوران با منوی کامل

← غذاخوری با منوی کامل

رستوران با منوی محدود

← غذاخوری با منوی محدود

رستوران بزرگ ← غذاخوری بزرگ

phreak, phreaker

رخنه‌گر تلفن

[مخابرات] فردی که به شبکه‌های مخابراتی یا دیگر سامانه‌های حفاظت‌شده رخنه می‌کند

load range

ردهٔ بار

[تایر] میزان باری که تایر برای کاربرد مشخص و در فشار باد معین می‌تواند تحمل کند و آن را با حروف الفبای لاتین مشخص می‌کنند

رستوران بگیروبران

← غذاخوری بگیروبران

رستوران قومی ← غذاخوری قومی

رستوران کارکنان

← غذاخوری کارکنان

رستوران ویژه ← غذاخوری ویژه

رسد

section

[نظامی] یگانی راهکنشی در ارتش که کوچکتر از دسته و بزرگتر از گروه است

رشته

discipline

[ورزش] هریک از حوزه‌های تخصصی در یک ورزش، مطابق با طبقه‌بندی کمیته بین‌المللی المپیک

رشته اصلی

main sequence

[انجوم‌رصدی] نواری از نمودار HR که ستاره‌هایی را نشان می‌دهد که منبع اصلی تولید انرژی در آنها تبدیل هیدروژن به هلیوم است

رشته بهنجار

normal series

[ریاضی] برای گروه G ، یک رشته از زیرگروه‌های بهنجار G مانند

$$1 = G_0 \leq G_1 \leq \dots \leq G_n = G$$

رشته‌دهانه برخوردی

crater chain

[زمین‌شناسی] گروهی از دهانه‌های برخوردی کوچک که به‌صورت خطی و زنجیروار اولین بار بر سطح کره ماه دیده شد

رشته زیربهنجار

subnormal series

[ریاضی] برای گروه G ، یک رشته مانند $1 = G_0 \leq G_1 \leq \dots \leq G_n = G$ که در آن به‌ازای i که $1 \leq i \leq n$ ، G_{i-1} در G بهنجار است

رشته‌واکنش پیوسته

continuous reaction series

[زمین‌شناسی] رشته‌واکنشی که در آن واکنش بلورهای اولیه با مایعات پسین بدون تغییر فاز ناگهانی رخ می‌دهد

رشته‌واکنش ناپیوسته

discontinuous reaction series

[زمین‌شناسی] رشته‌واکنشی که در آن برهم‌کنش بلورهای اولیه با مایع پسین نشان‌دهنده تغییر فاز ناگهانی است

رشد اقتصادی

economic growth, growth

[جامعه‌شناسی] افزایش درآمد یا تولید کالا و خدمات نسبت به سرانه جمعیت که عموماً براساس تولید ناخالص داخلی اندازه‌گیری می‌شود

رفتارگرایی

behaviouralism

[سیاسی] جریان و رویکردی در مطالعه روابط بین‌الملل که به جای گمانه‌زنی و باور ذهنی بر تحلیل علمی رفتار کنشگران تأکید دارد

cornering wear	رفتگی گردشی	sportsmanship	رفتار ورزشی
[تایر] نوعی رفتگی رویه ناشی از دور زدن با سرعت‌های زیاد		[ورزش] عملکرد و رفتار ورزشکار به‌خصوص ورزشکاری که از خود انصاف و اخلاق خوب نشان می‌دهد	
erratic depression wear	رفتگی گله‌به‌گله	diagonal wear	رفتگی اریب
[تایر] رفتگی کاتوره‌ای و نامنظم بر روی محیط تایر		[تایر] نوعی رفتگی موضعی که به‌صورت اریب در طول رویه ایجاد و اغلب در محیط تایر تکرار می‌شود	
centre tread wear	رفتگی مرکزی		رفتگی دوشانه
[تایر] رفتگی ناشی از پُربادی تایر که در آن خط مرکزی رویه، به دلیل تحمل فشار بیشتر، رفتگی بیشتری پیدا می‌کند		shoulder wear-both sides, under inflation	[تایر] رفتگی ناشی از کم بودن باد تایر که موجب می‌شود فشار بار خودرو بر شانه‌های بیرونی وارد شود
rib depression, punch wear	رفتگی نوار	overall fast wear	
[تایر] نوعی رفتگی در سراسر محیط تایر که در نتیجه آن آج‌نوارهای مرکزی با آج‌نوارهای مجاور اختلاف سطح پیدا می‌کنند		[تایر] رفتگی زودهنگام و یکنواخت در سرتاسر تایر	
	رفتگی یک‌شانه	shoulder step, chamfer wear	رفتگی سرشانه
shoulder wear-one side, mechanical wear, one side wear	[تایر] نوعی رفتگی ناشی از نامیزانی جلوبندی یا فرسودگی قطعات یا عوامل دیگر که به رفتگی یک‌طرفه در قسمت شانه منجر می‌شود	[تایر] رفتگی یکنواخت لبه‌های شانه	
uneven wear		excessive wear	رفتگی شدید
[تایر] نوعی رفتگی رویه که در یک سمت بیشتر باشد		[تایر] رفتگی تا حد نمایان شدن رسن (cord) یا سیم تایر	
fault repair	رفع عیب	cupping wear, scallop wear	رفتگی کاسه‌ای
[نظامی] حذف یا تعویض پودمان معیوب یا کنارگذری (bypass) از آن		[تایر] گودافتادگی موضعی و سرتاسری ناشی از رفتگی سریع دور تایر	

signcryption	رمز امضا	qualifying competition	رقابت انتخابی
[رمز] انجام هم‌زمان امضای رقمی و رمزگذاری (encryption) مثل رمزنگاری با کلید عمومی		[ورزش] مسابقات چندجانبه‌ای که برای بازیکنان نه‌چندان مطرح فرصت شرکت در مسابقات تراز اول را فراهم می‌کند	
product cipher, superencryption	رمز ترکیبی	dilute	رقیق کردن
[رمز] رمزی که از ترکیب دو یا چند تابع رمزگذاری مختلف ساخته می‌شود		[دارویی] کاستن از غلظت و قدرت محلول یا مخلوط	
stream cipher	رمز جریانی	diluent	رقیق‌کننده
[رمز] نوعی رمز متقارن که در آن با تولید رشته‌ای از بیت‌ها به نام جریان کلید (encryption) و ترکیب آن با متن اصلی رمزگذاری انجام می‌شود		[دارویی] ماده‌ای بدون اثر دارویی که برای رقیق کردن به دارو می‌افزایند	
crypto period	رمز دوره	stent ²	رگ‌فشر
[رمز] بازه‌ای زمانی که در آن کلید رمزنگاری (encryption) برای یک سامانه رمز معتبر است		[پیوند] افزاره‌ای استوانه‌ای شکل و سیمی که از آن برای شکل‌دهی صحیح به ساختارهای لوله‌ای و رگ‌های بزرگ استفاده می‌کنند	
key lifetime	مدت طول عمر کلید	cipher	رمز
		[رمز] خوارزمی/الگوریتمی برای تبدیل متن اصلی به متن رمزی شده به نحوی که برای گیرنده غیرمجاز غیرقابل درک باشد	
	رمزگذاری خوارزمی ← رمز	مدت رمزگذاری خوارزمی، رمزگذاری الگوریتمی	
	رمزگذاری الگوریتمی ← رمز	encryption algorithm	
	رمزنگاری آستانه‌ای	ciphony ¹	رمز آوا
threshold cryptography		[رمز] اطلاعات صوتی رمزگذاری شده (enciphered)	
[رمز] نوعی رمزنگاری که کلید آن در میان شماری از افراد مجاز تسهیم می‌شود و برای رمزگشایی، حضور حداقل مشخصی از آن افراد برای دستیابی به کلید لازم است		ciphony ²	رمز آوایی
		[رمز] فرایند رمزگذاری (enciphering) اطلاعات صوتی	

رمزنگاری با کلید عمومی

public key cryptography

[رمز] روشی برای رمزگذاری (encryption) پیام که در آن از کلید عمومی و کلید مخفی استفاده می‌شود: کلید عمومی برای رمزگذاری و کلید مخفی برای رمزگشایی (decryption)

مت. رمزنگاری نامتقارن

asymmetric cryptography

رمزنگاری با کلید مخفی

secret key cryptography,
private key cryptography

[رمز] روشی برای رمزگذاری (encryption) پیام که در آن برای رمزگذاری (encryption) و رمزگشایی (decryption) تنها از یک کلید استفاده می‌شود

مت. رمزنگاری متقارن

symmetric cryptography

رمزنگاری دیداری visual cryptography

[رمز] رمزنگاری اطلاعات بصری، اعم از تصویر و متن و جز آن، که برای رمزگشایی (decryption) از آنها دستگاه بینایی انسان کفایت می‌کند و به رایانه نیازی نیست

رمزنگاری کوانتومی

quantum cryptography

[رمز] رمزنگاری با استفاده از قوانین مکانیک کوانتومی

رمزنگاری متقارن

← رمزنگاری با کلید مخفی

رمزنگاری نامتقارن

← رمزنگاری با کلید عمومی

رمزنگاشت ← متن رمزی‌شده

رِناپ پیش‌رس

← رِناپ پیک پیش‌ساز

رِناپ چندکارایی‌ای

polycistronic mRNA,
polycistronic message

[ژن‌شناسی] رِناپی که توالی‌های آمینواسیدی دو یا چندپلی‌پپتیدی را در ژن ساختاری مجاور رمزگذاری (encryption) می‌کند

رِناپ کمیاب ← رِناپ پیک کمیاب

RNA ligase

رِناپیوندان

[ژن‌شناسی] زی‌مایه‌ای که در جریان پیرایش رِناپ، با پیوند فسفودی‌استری، دو بیانیه در یک پیش‌رِناپ را به هم متصل می‌کند

رِناپ ناهمگن

← رِناپ هسته‌ای ناهمگن

رِناک ← رِناپ کوچک

رِناکم

← رِناپ کوچک میان‌یاخته‌ای

رِناک هستکی

← رِناپ کوچک هستکی

رِنای هسته‌ای ناهمگن heterogeneous nuclear RNA [ژن‌شناسی] مجموعه رونوشت‌های ناپیراسته ژن‌های هسته‌ای که توسط رِناب‌سپاراز II ساخته می‌شود hnRNA /خت- رِناس ناهمگن	رِنای ناقل-پیک transfer-messenger RNA [ژن‌شناسی] مولکول رِنایی که ویژگی‌های رِنای پیک و رِنای ناقل را دارد و در آزادسازی رِناتن‌های متصل به انتهای رِناپ‌ها نقش دارد tmRNA /خت- رِنای ناپ
رنگ‌آمیزی staining [ءتشریحی] به کار بردن مواد رنگی در بررسی بافت روان‌ساز lubricant [ءدارویی] هر ماده‌ای که سطحی را نرم و لغزنده کند	رِنای ناقل سرکوبگر suppressor transfer RNA [ژن‌شناسی] رِنان جهش‌یافته‌ای که یک رمزه بی‌معنا را در یک رِناپ شناسایی و ترجمه می‌کند suppressor tRNA /خت- رِنان سرکوبگر
روان‌گسیختگی schizophrenia [ءروان‌شناسی] نوعی اختلال روان‌پریشانه با علائمی نظیر رفتار و واکنش هیجانی و آشفتگی فکر روان‌گسیخته^۱ schizophrenic¹ [ءروان‌شناسی] فرد مبتلا به روان‌گسیختگی	رِنای ناقل همسان‌پذیر isoaccepting transfer RNA, isoacceptor transfer RNA, transfer RNA isoacceptor [ژن‌شناسی] هریک از رِنان‌هایی که با پادرمزهای مختلف آمینواسید یکسانی را حمل می‌کند isoaccepting tRNA, /خت- رِنان همسان‌پذیر isoacceptor tRNA
روان‌گسیخته^۲ schizophrenic² [ءروان‌شناسی] مربوط به روان‌گسیختگی	رِنای ناقل هم‌شناسا cognate transfer RNA [ژن‌شناسی] هریک از رِناهای ناقلی که یک زی‌مایه خاص آنها را شناسایی و باردار می‌کند cognate tRNA /خت- رِنان هم‌شناسا
روایی validity [ءسلامت] درجهء درستی نتیجه‌گیری‌های حاصل از یک مطالعه	رِنای نیم‌ساخته nascent RNA [ژن‌شناسی] هر مولکول رِنای در حال ساخته شدن

[سلامت] درجه انطباق نتایج یک سنجش با ملاک
بیرونی پدیده مورد مطالعه

روایی همزمان concurrent validity

[سلامت] درجه همزمانی اندازه‌گیری و ملاک
بیرونی پدیده مورد مطالعه

روپوش envelope

[تابدار] پوشش لاستیکی نازکی که تایر روکشی را
در بر می‌گیرد و لبه‌های آن بین رینگ پخت
(curing rim) و منجید قرار داده می‌شود

روح سرمایه‌داری spirit of capitalism

[جامعه‌شناسی] اصطلاحی رایج در ابتدای قرن
بیستم مبتنی بر اینکه آرا و ارزش‌ها و رفتارها
شالوده کارکردهای نظام سرمایه‌داری را
تشکیل می‌دهد

رودکشند river tide

[اقیانوس‌شناسی] کشند ناشی از کشند دریا یا
اقیانوس در رودخانه‌هایی که مستقیماً به دریا یا
اقیانوس می‌ریزند

روزنه orifice

[محیط‌زیست] سوراخی با اندازه و شکل لبه معین
که از آن برای هدایت و شکل‌دهی و تقسیم و
توزیع جریان سیال استفاده می‌کنند

روسازی انعطاف‌پذیر flexible pavement

[درون‌شهری] هر نوع روسازی که در لایه‌های
سازنده آن بتن به کار نرفته باشد

روایی بالینی clinical validity

[سلامت] قابلیت یک آزمایش در روش بالینی برای
تشخیص صحیح ابتلا یا عدم ابتلای فرد مورد
آزمایش به بیماری مورد نظر

روایی بیرونی external validity

[سلامت] درجه تناسب یا تعمیم‌پذیری نتیجه
حاصل از مطالعه در مورد گروه‌ها یا جمعیتی
که در مطالعه شرکت نداشته‌اند

روایی پیش‌بینی predictive validity

[سلامت] میزان توانایی اندازه‌گیری در پیش‌بینی
پدیده مورد نظر

روایی درونی internal validity

[سلامت] درجه عاری بودن مطالعه از سوگیری یا
خطای منظم

روایی سازه‌ای construct validity

[سلامت] درجه یا مقدار تناسب یک آزمون یا مقیاس
با مفاهیم نظری ناظر بر پدیده مورد مطالعه

روایی صوری face validity

[سلامت] درجه منطقی بودن یک اندازه یا وسیله
اندازه‌گیری در بازبینی ظاهری

روایی محتوایی content validity

[سلامت] درجه توانایی یک سنجش در نشان دادن
دامنه پدیده مورد مطالعه

روایی ملاکی criterion validity

روش فاصله نورسنجشی

← روش اختلاف‌منظر نورسنجشی

روش واپایش دسترسی

access control method

[مخابرات] مجموعه‌قواعدی که مبنای اعطای دسترسی افزارها را به عناصر فیزیکی مشترک مانند مدار یا تجهیزات معین می‌کند

روکش‌پذیری

retreadability [تایر] قابلیت منجید تایر برای روکش شدن و ارائه عملکرد مناسب

روکش پیش‌پخته

precured tread, retread [تایر] رویه لاستیکی مخصوص روکش‌کاری که قبلاً قالب‌گیری و پخته شده است

روکش‌کاری

retreading, recapping [تایر] قرار دادن رویه جدید بر روی تایری که رویه آن از بین رفته است، اما منجید سالمی دارد

روکش‌کاری ساده

top retreading, top treading, top capping [تایر] نوعی روکش‌کاری که در آن تنها بخشی از رویه که با جاده در تماس است ساب‌زده می‌شود و رویه جدید بر آن کشیده می‌شود

precure, precure retreading, cold cap, precured tread retreading

روسازی صلب

rigid pavement [درون‌شهری] هر نوع روسازی که در ساخت آن از بتن با مقاومت بالا استفاده شده باشد

روش اختلاف‌منظر نورسنجشی

photometric parallax method [نجوم‌رصدی] روشی در تحلیل داده‌های نجومی برای تخمین فاصله ستاره‌ها به کمک طیف و روشنایی ظاهری آنها
مت. روش فاصله نورسنجشی

روش خوشه‌متحرک

moving-cluster method [نجوم‌رصدی] روشی برای تعیین فاصله هر ستاره از یک خوشه باز یا شناخت سرعت خطی خوشه و حرکت خاص کلی (total proper motion) آن

روش دسترسی

access method [مخابرات] روش یا کد برنامه‌ای در سامانه عامل رایانه که خدمات ورودی یا خروجی فراهم می‌کند

روش زاویه جادویی

magic-angle method [شیمی] روشی در تجزیه و تحلیل پیکربندی فضاشیمیایی که در آن نمونه جهت‌یافته حول محوری می‌چرخد تا پهن‌شدگی خطی را که ناشی از شرایط ناهمسانگردی است کاهش دهد

روش ضربات پنالتی

← ضربات پنالتی

رویداد دسترسی access event

[مخابرات] مبادله اطلاعات دارای محتوای منطقی میان کاربر در حال کار و هستار کاربردی دسترسی شبکه

رویش increment

[جنگل] هرنوع افزایش در محیط یا قطر یا سطح برابر سینه یا ارتفاع یا حجم یا کیفیت یا ارزش درخت

رویش خالص net increment

[جنگل] زی‌توده موجود پس از حذف ضایعات ناشی از خودتثکلی (self-thinning) یا سایر علل

رویش دوره‌ای periodic increment

[جنگل] رویش درخت یا توده در طول مدت معین که معمولاً ۱۰ یا ۲۰ ساله است

رویش سالانه جاری current annual increment, CAI

[جنگل] رویش درخت یا توده در یک دوره یک‌ساله معین

رویش سالانه دوره‌ای periodic annual increment, PAI

[جنگل] رویش درخت یا توده در یک دوره زمانی معین که بر طول دوره، برحسب سال، تقسیم می‌شود

رویش ناخالص gross increment

[جنگل] کل زی‌توده‌ای که در طول زندگی یک درخت یا توده تولید می‌شود که شامل بخش از میان‌رفته آن نیز می‌شود

[تایر] نوعی روکش‌کاری که در آن رویه پیش‌پخته را بر روی منجید ساب‌خورده و پوشانده‌شده با لایه نازکی از آمیزه کائوچوی طبیعی قرار می‌دهند و برای عملیات تکمیلی در دیگ بخار می‌پزند

روکش‌کاری شانه‌تاشانه

full retreading, full treading, full cap

[تایر] تراشیدن رویه تایر و شانه آن تا بالای دیواره و تعویض آن با رویه جدید

روکش‌کاری طوقه‌تاطوقه

bead-to-bead retreading

[تایر] ساب‌زنی کامل رویه و دیواره و قرار دادن رویه و دیواره جدید

روکش‌کاری گرم

mould cure retreading, hot cap, mould cure, hot retreading, remoulding

[تایر] روشی که در آن رویه خام را بر منجید ساب‌خورده می‌کشند و سپس در قالب گرم می‌پزند

رومرکز میدانی

macroseismic epicentre

[ژئوفیزیک] رومرکز زمین‌لرزه بر پایه مشاهدات میدانی

رونوشت اولیه

← رنای پیک پیش‌ساز

پل‌ها یا خطوط راه‌آهن؛ میزان جهش و
میرانندگی تأثیر بر روی ناهمواری‌های جاده،
میزان پوش‌دهی ناهمواری جاده

access router **رهیاب دسترسی**

[مخابرات] یکی از افزاره‌های دسترسی که از
قرارداد پایه مسیردهی پشتیبانی می‌کند و
به‌ویژه برای میسر کردن دسترسی شبکه‌های
داخلی دوردست به شرکت‌های مازده طراحی
شده است

ریاضیات کاربردی

applied mathematics

[ریاضی] شاخه‌ای از علم ریاضیات که به مطالعه
کاربردهای ریاضیات در حوزه‌های مختلف
می‌پردازد

ریاضیات مالی

mathematics of finance,
mathematics of investment

[ریاضی] شاخه‌ای از ریاضیات کاربردی که در
علم اقتصاد و امور مالی و تجاری و بانکداری و
بیمه کاربرد وسیع دارد

pure mathematics **ریاضیات محض**

[ریاضی] شاخه‌ای از علم ریاضیات که به مطالعه
و بررسی اصول حاکم بر ریاضیات، با توجه به
ارزش ذاتی آنها، می‌پردازد، بی‌آنکه به کاربرد و
فایده مستقیم آنها نظر داشته باشد

serrulate, finely serrate **ریزانه‌ای**

[گیاهی] ویژگی برگ‌ی که حاشیه آن دندانه‌های
اره‌ای بسیار ریز داشته باشد

orbitread machine **رویه پیچ**

[تایر] دستگاهی مرکب از یک رانشگر (extruder)
و پیچنده که نوار لاستیکی خام را به دور منجید
می‌پیچاند تا رویه کاملی تشکیل شود

camelback **رویه خام**

[تایر] نوار لاستیکی خام با مقاطع
ازپیش‌تعیین‌شده و طول متغیر، برای
روکش‌کاری تأییر

tamper **رویه کوب**

[درون‌شهری] دستگاهی مجهز به یک موتور
ارتعاش‌دهنده و دو بازویی و یک شمشه چوبی
به ابعاد دویست در هفتاد و پنج میلی‌متر و طولی
برابر با سطح مقطع راه که از آن برای تسطیح
و خروج هوا از داخل بتن و ایجاد شیب عرضی
مناسب استفاده می‌شود

tamping **رویه کوبی**

[درون‌شهری] تسطیح سطح روسازی صلب و
خارج کردن هوا از داخل بتن و ایجاد شیب
عرضی مناسب

release **رهش**

[دارویی] فرایند آزاد شدن دارو از یک سامانه
دارورسانی

ride comfort, ride, comfort, rideability **رهواری**

[تایر] میزان راحتی سرنشین براساس این
عوامل: شدت ضربه در هنگام عبور از روی

[ژن‌شناسی] رونوشت اولیه بلند با طول یک کیلوباز که بخشی از آن ساختار سنجاق‌سری دارد و دربرگیرنده پیش‌ریزِنا است

acromicria **ریزبایانکی**

[پایه‌پزشکی] کم‌رویشی در نواحی انتهایی استخوان‌بندی/استخوانگان، مانند بینی و فک‌ها و انگشتان و پاشنه‌ها

ریزرنای پیش‌ساز
precursor microRNA

[ژن‌شناسی] یک توالی نوکلئوتیدی با ساختار سنجاق‌سری که یکی از رشته‌های آن رمزگذار ریزِنا است

granulation **ریزدانه‌سازی**

[دارویی] فرایند تهیه ریزدانه

pre-miRNA **ریز_ریز_نا**

ریزکالبدشناسی ← بافت‌شناسی

dry granulation **ریزدانه‌سازی خشک**

[دارویی] روشی در تهیه ریزدانه دارویی که در آن مقادیر زیادی از مخلوط را متراکم و سپس خرد می‌کنند تا به اندازه مورد نظر درآورند

crenulate **ریزکنگره‌ای**

[کیمی] ویژگی برگی که لبه آن دارای دالبرهای بسیار کوچک باشد

ریزدانه‌سازی مرطوب

wet granulation

[دارویی] روشی در تهیه ریزدانه دارویی که در آن مواد دارویی را ابتدا مرطوب می‌کنند و از یک توری می‌گذرانند و سپس خشک می‌کنند

disease eradication **ریشه‌کشی بیماری**

[سلامت] قطع انتقال بیماری و پیدا نشدن مورد جدیدی از آن در مدت معین

denticulate, **ریزدندانه‌ای**

finely dented

[کیمی] ویژگی برگی که حاشیه آن دندانه‌های بسیار ریز و برجسته داشته باشد

bull head rail, **ریل دوتاج**
double-headed rail

[ریل] نوعی ریل قدیمی و تقریباً منسوخ، عمدتاً در انگلستان، که از نمای نیمرخ تاج و پاشنه آن هم‌شکل و نسبت به خط مرکزی متقارن هستند

microRNA, miRNA, tiny RNA, **ریز_رنا**
small temporal RNA

[ژن‌شناسی] توالی بسیار کوتاه رنا با طول حدود ۲۱ تا ۲۳ نوکلئوتید و ساختار سنجاق‌سری که از طریق اتصال به توالی‌های مکمل در رناپ مانع ترجمه می‌شوند

ریل سوم روتماس
overrunning third rail,
top contact third rail

[ریلی] ریل سومی که در آن سطح اتصال الکتریکی رو به بالا قرار دارد

primary microRNA, **ریزرنای اولیه**
pri-miRNA

[دیلی] ریل سومی که در آن سطح اتصال
الکتریکی رو به پایین قرار دارد

ریل سوم زیرتماس
underrunning third rail,
bottom contact third rail

ز

temporary spare, **زاپاس موقت**
temporary spare tyre,
temporary use spare tyre,
full-size temporary spare

[تایر] زاپاسی که فقط در شرایط اضطراری،
به صورت موقت و با سرعت کمتر از ۸۰
کیلومتر در ساعت، از آن استفاده می شود و
حداکثر مسافتی که می توان با آن پیمود ۸۰
کیلومتر است

زاویهٔ اُفت ← اُفت افق

deflection angle **زاویهٔ انحراف**

[نقشه برداری] زاویه ای افقی که با ادامه دادن خط
قبلی در سمت چپ یا راست خط بعدی
اندازه گیری می شود

feathering angle, **زاویهٔ پَره بندی**
feathering pitch

[هوابی] زاویه بندی پَره در ملخ بی حرکت که در
آن گشتاور نیروی بادچرخه نزدیک به صفر
است

spare tyre, **زاپاس**
conventional full-sized spare

[تایر] چرخه اضافی در خودرو که در صورت
لزوم با چرخ پنجرشده تعویض می شود

lightweight spare **زاپاس باریک**

[تایر] نوعی زاپاس موقت که تایر آن قطری برابر
با قطر تایر چرخ های دیگر خودرو دارد، اما
باریک تر است

folding spare, **زاپاس جمع شو**

folding temporary spare,
collapsible spare tyre

[تایر] نوعی زاپاس موقت که پیش از استفاده باید
تایر آن باد شود

compact spare, **زاپاسک**

compact temporary spare,
tempa spare, minispare

[تایر] نوعی زاپاس موقت که تایر آن کوچک تر و
باریک تر از تایر استاندارد خودرو است

scavenger	زباله‌گرد	caster angle, caster	زاویه پیرو
[محیط زیست] کسی که از میان پسماندهای جامد مواردی را به‌طور غیرقانونی جدا می‌کند		[تایر] زاویه بین خط قائم محور چرخ و محوری که به چرخ فرمان می‌دهد	
scavenging	زباله‌گردی	positive caster	زاویه پیرو مثبت
[محیط زیست] جست‌وجو در میان پسماندها برای یافتن خوراک یا مواد قابل‌استفاده		[تایر] نوعی زاویه پیرو که در آن محور یا سگدست در بالای چرخ به سمت عقب متمایل است	
ligule	زبانک	negative caster	زاویه پیرو منفی
[گیاهی] زائیده‌ای کوچک در سطح فوقانی و نزدیک به قاعده برگ در برخی از گیاهان		[تایر] نوعی زاویه پیرو که در آن محور یا سگدست در بالای چرخ به سمت جلو متمایل است	
ligulate ¹	زبانک‌دار		
[گیاهی] دارای زبانک			
apophysis, tongue	زبانه	external angle, exterior angle	زاویه خارجی
[زمین‌شناسی] شاخه فرعی یک توده نفوذی بزرگ‌تر		[نقشه‌برداری] زاویه بین یک ضلع و امتداد ضلع مجاورش در خارج از چندضلعی	
ligulate ² , strap-shaped, tongue-shaped	زبانه‌ای	internal angle, interior angle	زاویه داخلی
[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل نوار و تا حدودی مستطیلی در گیاهان		[نقشه‌برداری] زاویه بین اضلاع مجاور در درون یک شکل بسته	
shoulder scrubbing, shoulder scuffing	زبرشدگی شانه	camber angle	زاویه کجی
[تایر] ساییدگی بالای دیواره شانه، نزدیک به لبه رویه، که ممکن است با ترک‌هایی در ناحیه شانه رویه همراه باشد		[تایر] زاویه انحراف به درون یا بیرون چرخ در بخش فوقانی، نسبت به محور قائم آن، که برحسب درجه بیان می‌شود	
cast sore	زخم گچ	plane angle	زاویه مسطح
[استخوان پزشکی] زخم ناشی از فشار گچ یا لبه‌های تیز آن بر روی پوست		[نقشه‌برداری] شکلی که از تقاطع دو نیم‌خط پایان‌یافته در نقطه تقاطع به دست می‌آید	

زدایش آهکی

defecation

[فناوری غذا] از بین بردن ناخالصی‌ها معمولاً در مرحله تصفیه شربت قند در تولید شکر به کمک آهک و حرارت

[نجوم رصدی] معکوس پارامتر هابل (Hubble parameter) که تخمینی از سن عالم به دست می‌دهد

زمین‌پتانسیل

geopotential

[ژئوفیزیک] انرژی پتانسیل واحد جرم نسبت به سطح دریا

زمین‌لرزه درون‌صفحه‌ای

intraplate earthquake

[ژئوفیزیک] زمین‌لرزه‌ای که در درون یک صفحه سنگ‌کره‌ای، با فاصله بسیار از مرز صفحه، روی می‌دهد

زوبین‌شکل ← زوبینی

hastate

[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی در گیاهان که تقریباً تا قاعده سه‌گوش باشد و بعد ناگهان به سمت دو آپ جانبی عمود بر محور اصلی پهن شود

hastiform

مت. زوبین‌شکل

زوج‌کلید

key pair

[رمز] دو کلید که با یکدیگر رابطه ریاضی دارند و یکی برای رمزگذاری (encryption) و دیگری برای رمزگشایی (decryption) پیام به کار می‌رود؛ با شناسایی یکی از آنها و استفاده از روش‌های محاسباتی نمی‌توان کلید دیگر را پیدا کرد

زردبینی

xanthopsia, yellow vision

[پایه پزشکی] نوعی رنگین‌بینی که در آن اشیا زرد دیده می‌شوند

زلزله‌خیزی زمینه

background seismicity

[ژئوفیزیک] زلزله‌خیزی‌ای که نتوان آن را به گسل یا چشمه مشخصی نسبت داد

زلزله‌شناسی میدانی

macroseismology

[ژئوفیزیک] مطالعه اثرهای محسوس زمین‌لرزه‌ها

زمان ← وقت

زمان استراحت ← وقت استراحت

زمان کاهش دهکی

decimal reduction time

[فناوری غذا] مدت‌زمان مورد نیاز در فرایند حرارتی برای کاهش تعداد ریزاندامگان‌های غذا به یک‌دهم میزان اولیه
مت. عدد D

Hubble time

زمان هابل

[درون‌شهری] گودالی نسبتاً کم‌عمق برای جمع‌آوری آب‌های سطحی که در آن لوله‌ای سفالی با اتصالات باز یا لوله‌های بتنی متخلخل آب را به بستری از سنگ‌ریزه‌هایی که گراگرند لوله‌ها پشت‌ریزی شده‌اند می‌رساند

زهکش ماسه‌ای sand drain
[درون‌شهری] زهکشی شامل یک گمانه قائم و ماسه‌ای که برای تسهیل تخلیه آب آن را پر می‌کند

زهکشی زیرسطح sub-soil drainage
[درون‌شهری] تخلیه آب‌های زیرزمینی برای پایین نگه داشتن سطح آب به ترتیبی که باعث افزایش استحکام لایه‌های زیرین خاک در بستر راه شود

زهکشی سطح سواره‌رو drainage of the carriageway
[درون‌شهری] ایجاد شیب از محور به سمت هر دو بر سطح راه به منظور تخلیه آب‌های سطحی

زی‌چسب^۱ ← زیست‌چسب^۱

زی‌چسب^۲ ← زیست‌چسب^۲

زی‌داریست stroma, matrix
[تشریحی] داریستی از جنس بافت همبند که یک ساختار یا بافت را پشتیبانی می‌کند

زی‌داریست تخمدان stroma of ovary
stroma ovarii

[تشریحی] بافت الیافی و ماهیچه همواری که داریست تخمدان را تشکیل می‌دهد

زودانزالی premature ejaculation,
ejaculatio praecox

[روان‌شناسی] اختلالی جنسی که در آن انزال با حداقل تحریک جنسی رخ می‌دهد

زون کم‌سرعت low velocity zone, LVZ
[ژئوفیزیک] منطقه‌ای در روگوشته که در آن سرعت امواج لرزه‌ای کمتر از سرعت این امواج در لایه رویی آن است

زون لرزه‌زا seismogenic zone
[ژئوفیزیک] بخشی از پوسته یا سنگ‌کره که می‌تواند سبب ایجاد زمین‌لرزه شود

زه‌بست capotasto², capo,
capodastro, capo d'astro

[موسیقی] گیره‌ای قابل‌حرکت برای انتقال کوک پایه، در آن دسته از سازهای خانواده بربط‌ها که دستان‌بندی شده‌اند

زهکش خاکی land drain, field drain
[درون‌شهری] لوله‌های سفالی با اتصال لب‌به‌لب و طرح جناغی با عمق ۳۰۰ تا ۶۰۰ میلی‌متر از سطح زهکشی برای تخلیه آب

زهکش رگبار storm water drain
[درون‌شهری] مسیری برای جمع‌آوری آب از سطح معابر به منظور کاهش جریان سیلاب ناشی از رگبار

زهکش سنگ‌ریزه‌ای French drain,
rubble drain, stone drain

underdrain	زیرزهکش	stromatogenous	زی‌داربست‌زاد
[محیط‌زیست] سامانه جمع‌آوری آب صاف‌شده و توزیع آب واشویه که از آن در زیر بستر صافی‌های دانه‌ای استفاده می‌شود		[تشریحی] بافت ساخته‌شده از زی‌داربست	
		stroma vitreum, stroma of vitreous,	زی‌داربست زجاجیه
		[تشریحی] داربستی از موادی سفت که زجاجیه چشم را در بر می‌گیرد	
public-key infrastructure, PKI	زیرساخت کلید عمومی	stroma of iris	زی‌داربست عنبیه
[رمز] مجموعه‌ای از خط‌مشی‌ها و فناوری‌های مبتنی بر رمزنگاری کلید عمومی که برای احراز اصالت و صدور گواهی و محرمانگی و امضای رقمی به کار می‌رود		stroma iridis,	
		[تشریحی] توده نرمی از الیاف بافت پیوندی که بخش عمده عنبیه را پر می‌کند	
focal subgroup	زیرگروه کانونی	stroma of cornea	زی‌داربست قرنیه
[اریاضی] برای زیرگروه H از گروه G ، زیرگروه تولیدشده با همه اعضایی مانند $x^{-1}y$ که در آن x و y دو عضو دلخواه H هستند که در G مزدوج‌اند		[تشریحی] ماده زمینه‌ای قرنیه که یکی از لایه‌های پنج‌گانه آن محسوب می‌شود	
		stromatolysis	زی‌داربست کافت
		[تشریحی] از هم پاشیدن بافت زمینه‌ای یاخته یا بافت	
	زی‌سازگار ← زیست‌سازگار	stromal, stromatic	زی‌داربستی
		[تشریحی] مربوط به زیرداربست یا شبیه به آن	
bioadhesive	زیست‌چسب ^۱	rib undercutting	زیربریدگی آج‌نوار
[دارویی] ویژگی مواد بَسپاری طبیعی که توانایی اتصال به سطح بافت‌های زنده را دارند		[تایر] ترک‌خوردگی شیار که به زیر نوار رویه پیش رفته باشد	
	مت. زی‌چسب ^۱		
bioadhesive ploymer	زیست‌چسب ^۲	subcutaneous, SQ, hypodermic	زیرجلدی
[دارویی] ماده بَسپاری طبیعی که توانایی اتصال به سطح بافت‌های زنده را دارد		[دارویی] ویژگی نوعی دارورسانی که در آن ماده دارویی در زیر بافت پوست تزریق می‌شود	
	مت. زی‌چسب ^۲		

[ریلی] قسمت زیرین عایق ریل سوم که ریل سوم بر روی آن قرار می‌گیرد و تثبیت می‌شود

زی‌واش

← فرایند زی‌واکنشگاهی غشایی

bioequivalent **زی‌هم‌ارز**

[دارویی] ویژگی دو دارو که در مقدار معین، دارای قدرت درمانی برابر و زیست‌فراهمی مشابه باشند

bioequivalence **زی‌هم‌ارزی**

[دارویی] وضعیتی که در آن دو نمونه از یک دارو در مقدار معین، دارای قدرت درمانی برابر و زیست‌فراهمی مشابه باشند
مت. هم‌ارزی زیستی

biophile **زیست‌دوست**

[زمین‌شناسی] ویژگی عناصری که به‌طور شاخص در اندامگان‌ها و مواد آلی یافت می‌شوند

biocompatible **زیست‌سازگار**

[دارویی] ویژگی فراورده دارویی که اثر سمی و زیان‌بخش در کارکرد زیستی نداشته باشد
مت. زی‌سازگار

biocompatibility **زیست‌سازگاری**

[دارویی] سازگاری فراورده دارویی با شرایط زیستی و نداشتن اثر سمی و آسیب‌زا
مت. زی‌سازگاری

third rail saddle, saddle **زین ریل سوم**

ژ

antimutator gene	ژن جهش‌کاه	antisense gene	ژن پادمعنا
[ژن‌شناسی] هر ژنی که میزان جهش‌های خودبه‌خودی را در ژن‌های دیگر کاهش می‌دهد		[ژن‌شناسی] ژنی که رِنای پادمعنا را رمزگذاری می‌کند	
anti-mutator	مت. جهش‌کاه	mutator gene	ژن جهش‌افزا
[ژن‌شناسی] هر ژن جهش‌یافته‌ای که میزان جهش‌های خودبه‌خودی را در ژن‌های دیگر افزایش می‌دهد		[ژن‌شناسی] ژنی که ریزرِنای را رمزگذاری می‌کند	
microRNA gene, mir gene	ژن ریزرِنای	mutator	مت. جهش‌افزا

س

سابزنی

buffing

[تایر] ۱. برداشتن باقی‌ماندهٔ رویهٔ لاستیکی تایر تاحدی که به منجید برسد و بتوان تایر را روکش‌کاری کرد ۲. تسطیح یا پرداخت یا برداشت لایه‌هایی از سطح که معمولاً با چرخ ساب‌زنی انجام می‌شود

ساز انتقالی

transposing instrument

[موسیقی] سازی که صدادهی آن با آنچه در نت‌نوشته مشاهده می‌شود متفاوت است

سازمان

organisation

[جامعه‌شناسی] گروهی از افراد که با هدف یا علاقمندی خاصی گرد هم می‌آیند و روابط و ساختار مشخصی را به وجود می‌آورند

سازمان بینادولتی

intergovernmental organisation

[سیاسی] سازمانی که جمعی از دولت‌ها برای پیشبرد برنامه‌ها و تحقق منافع و اهداف

مشترک تأسیس می‌کنند و به آن اختیار می‌دهند تا در موضوعات خاص جهانی از جانب آنان تصمیم‌گیری کند

IGO

/اخت. سبّاد

سازمان دسترسی

access organisation

[مخابرات] هستاری که برنامه‌هایی را برای انتقال، از طریق ظرفیت مسیر دسترسی در سامانهٔ تلویزیون بافه‌ای/کابلی ارسال می‌کند

سازند آهن نواری

banded iron formation, BIF

[زمین‌شناسی] نوعی سازند آهنی که دارای نواریندی مشخصی معمولاً از کانی‌های غنی از آهن و چرت (chert) یا کوارتز دانه‌ریز است

سازوکار واپایش دسترسی

access control mechanism

[مخابرات] میدانی متشکل از یک هشت‌تایی، یعنی هشت بیت، در سرایند قابک شبکه‌های داخلی حلقوی

وجود قطار در بخشی از خط یا عبور قطار از نقطه‌ای مشخص یا تعیین جهت آن

سامانه اندازه‌گذاری حرفی - عددی alphanumeric sizing system

[تایر] نوعی سامانه اندازه‌گذاری (sizing) تایر، بر مبنای میزان بار قابل تحمل، که در دهه ۷۰ میلادی ایجاد شد و در آن ظرفیت حمل بار و نسبت منظری و ساختار تایر و قطر رینگ (rim) برحسب اینچ بیان می‌شود

سامانه اندازه‌گذاری عددی numeric sizing system

[تایر] نوعی سامانه اندازه‌گذاری (sizing) تایر که تا اواخر دهه ۶۰ میلادی رایج بود و در آن تنها پهنای سطح مقطع تایر و قطر رینگ (rim) برحسب اینچ بیان می‌شد

سامانه اندازه‌گذاری متری metric tyre size system, metric sizing system

[تایر] نوعی سامانه اندازه‌گذاری (sizing) تایر که در آن پهنای سطح مقطع برحسب میلی‌متر و قطر رینگ (rim) برحسب اینچ بیان می‌شود و علاوه بر آن، نسبت منظری و طبقه‌بندی سرعت و ساختار تایر نیز مشخص و بر دیواره تایر درج می‌شود

سامانه بافت‌آگاه context-aware system

[نقشه‌برداری] سامانه‌ای که با توجه به موقعیت یا بافت اطلاعات یا خدمات مناسب به کاربر ارائه می‌دهد

سازه اصلی primary structure

[هوابی] سازه‌ای که در هنگام پرواز بیشترین تنش‌ها بر آن وارد می‌شود و خرابی یا شکست آن ایمنی پرواز هواگرد را به خطر می‌اندازد

سازه تثبیت stabilizing structure

[درون‌شهری] شبکه‌ای از رشته‌های پلاستیکی به‌هم‌متصل که از آن برای تثبیت و تقویت ظرفیت باربری زمین‌های سست استفاده می‌کنند

سازه ترکه‌بست fascine construction

[درون‌شهری] دسته‌های چوب یا حصیر یا نی که به طول یکسان به هم بافته می‌شوند و به‌صورت زاویه‌دار در سطح زیرین راه قرار داده می‌شوند تا از این طریق ظرفیت باربری راه‌های کم‌رفت‌وآمد افزایش یابد

سازه فرعی secondary structure

[هوابی] سازه‌ای از پیکر هواگرد که شکست آن تأثیر آنی بر ایمنی پرواز هواگرد ندارد

ساعت مسافرگیری boarding time, embarkation time

[هوابی] ساعتی که از مسافران درخواست می‌شود سوار هواگرد شوند

سامانه آشکارسازی قطار train detection system

[ریلی] سامانه‌ای برای تشخیص وجود یا عدم

سامانه پایش مسیر

movement tracking system

انظامی | سامانه ارتباطی و موقعیتیابی رقمی
دوسویه که از سامانه موقعیتیابی جهانی
(GPS) برای نظارت بر حرکت و طرح‌ریزی
مسیر حرکت خودروها و محموله‌های نظامی
استفاده می‌کند

سامانه ولکانش

vulcanising system

تایر | مجموعه‌ای از عوامل و مواد پخت مورد
نیاز، مانند شتاب‌دهنده‌ها، فعال‌کننده‌ها و
کندکننده‌ها برای تولید محصول ولکانیده‌ای با
خواص معین

سَبَاد ← سازمان بینادولتی**سامانه حسابداری نرخ**

accounting rate system

مخابرات | سامانه‌ای که تقسیم درآمدهای حاصل
از تماس‌های بین‌المللی بین شرکت‌های
مخابراتی را مدیریت می‌کند

سبزی‌هنجاری

deuteranomaly

پایه پزشکی | یکی از انواع شایع سه‌رنگ‌بینی
بی‌هنجار که در آن حساسیت یاخته‌های
مخروطی حساس به سبز کاهش یافته است

سامانه دارورسانی

drug delivery system

دارویی | هریک از شیوه‌های گوناگون رساندن
دارو به بدن

سپر دُم

tail bumper

اموایی | برآمدگی یا سازه تقویت‌شده‌ای در زیر
دُم هواگرد که از وارد آمدن صدمه به بدنه در
حین برخورد با زمین جلوگیری می‌کند

سامانه رمزcryptosystem,
cipher system,
cryptographic system

رمز | سامانه‌ای متشکل از خوارزمی‌ها/
الگوریتم‌های رمزگذاری (encryption) و
رمزگشایی (decryption) همراه با مجموعه
سه‌گانه متن‌های اصلی و متن‌های رمزی‌شده و
کلیدها

سپری

peltate, shield-shaped

گیاهی | ویژگی بخش یا اندامی گرد و تخت در
گیاهان که از نقطه‌ای نزدیک ساقه به پایه
بچسبد

ستاره تپندهpulsating star,
pulsating variable star,
pulsating variable

انجم‌رصدی | ستاره متغیری (variable stars) که
بر اثر انبساط و انقباض، نور آن تغییر می‌کند

سامانه واپایش دسترسی

access control system

مخابرات | سامانه‌ای که دسترسی امن به خدمات
یا منابع یا داده‌ها را برای رایانه‌ها یا مراکز
سوده یا شبکه‌های داخلی فراهم می‌کند

ستاره مسابقه ← بازیکن برتر مسابقه**ستاره میدان ← بازیکن برتر مسابقه**

[جنگل] تغذیه حیوانات گیاه‌خوار از جوانه‌های
انتهایی و ساقه‌ها و برگ‌های گیاهان چوبی

سرچری گزینشی ← خوش‌سرچری

سرچری مفرط overbrowsing
[جنگل] سرچری پیوسته چهارپایان از برگ‌ها و
سرشاخه‌های پوشش گیاهی چوبی

سر چسبیده sticky end,
cohesive end, staggered end

[ژن‌شناسی] سر ناهم‌تراز حاصل از برش
زی‌مایه‌ای قطعه‌ای از دنا‌ی دورشته‌ای که با
سر مکمل خود از قطعه‌ای دیگر جفت‌وجور
می‌شود

مت. پایانه چسبیده sticky terminus,
cohesive terminus
پایانه جورشونده compatible terminus,
compatible end
پایانه بیرون‌زده protruding terminus

سرخ‌بی‌هنجاری protanomaly
[پایه‌پزشکی] یکی از انواع سه‌رنگ‌بینی بی‌هنجار که
در آن حساسیت یافته‌های مخروطی حساس به
سرخ کاهش یافته است

سُر‌دهنده glidant
[دارویی] ترکیبی که حرکت پودر را تسهیل می‌کند

سرریز weir
[محیط‌زیست] تیغه‌ای که جریان از روی آن عبور
می‌کند

ستاره نوترونی neutron star
[نجوم‌رصدی] ستاره‌ای بسیار چگال که حاصل
انفجار یک اَبَر‌نواختر (supernova) است و فشار
داخلی آن ناشی از فشار واکنشی (degeneracy
pressure) نوترون‌ها است

سخت‌پینه fracture callus, callus,
bone callus
[استخوان‌پزشکی] بافت سخت استخوانی که در
زمان ترمیم در دو طرف محل شکستگی تشکیل
می‌شود

سراوین بال wing overhang,
overhang
[میرایی] ۱. بخشی از دهانه بال (spanwise
distance) هواپیما که از محل اتصال بازوها
(bracing struts) تا نوک بال ادامه می‌یابد
۲. بخشی از دهانه بال زیرین در هواپیماهای
دوباله که درست از نقطه عمودی بر فراز نوک
بال زیرین شروع می‌شود

سرب balance weight
[تایر] وزنه‌ای معمولاً سربی که برای میزان
کردن تایر بر لبه رینگ (rim) چرخ اضافه
می‌شود

سر تراز ← سر صاف

سرچره browse¹
[جنگل] هرنوع گیاه چوبی مناسب برای سرچری
حیوانات اهلی و وحشی به‌ویژه سم‌داران

سرچری browse², browsing

مت. سرشت خطی گروه
linear character of a group

سرشت خطی گروه ← سرشت خطی

سرشکنی پیمایش
traverse adjustment

[نقشه‌برداری] اعمال روش کم‌ترین مربعات برای
سرشکن کردن پیمایش

سرشیر
clotted cream
[فناوری‌غذا] فراوردهٔ شیری حاوی ۵۵ درصد
چربی و مقداری پروتئین که بافتی پخشینه‌ای
دارد

سر صاف
blunt end, butt end
[ژئشناسی] سر هم‌تراز یک دِنای دورشته‌ای که
بر اثر برش زی‌مایه‌ای یکنواخت دو رشته پدید
آمده است

مت. سر تراز
flush end
سر ناچسب
non-cohesive end

سرعت آب‌پیمایش
hydroplaning speed
[تایر] سرعت اولیه‌ای که در آن تأیر تحت شرایط
خاصی شروع به آب‌پیمایش پویا می‌کند

سرعت گردش
cornering speed
[تایر] سرعت خودرو در هنگام پیمودن پیچ مسیر

سرعتی
racer
[ورزش] فرد یا وسیله‌ای که در مسابقهٔ سرعت
شرکت می‌کند یا شرکت داده می‌شود

سرریز مثلثی, triangular-notch weir,
V-notch weir, triangular weir,
vee weir, V-notched wier

[محیط‌زیست] سرریزی که دارای بریدگی مثلثی
است

سرشت القایی
induced character
[ریاضی] برای هر گروه متناهی G ، با مفروض
بودن زیرگروهی از G مانند H و سرشتی
مانند Q از H ، سرشتی از G که با ضابطهٔ

$$\theta^G(x) = \frac{1}{|H|} \sum_{y \in G} \hat{\theta}(y^{-1}xy), (x \in G)$$

تعریف می‌شود که در آن $\hat{\theta}(g) = \theta(g)$
هرگاه $g \in H$ و $\hat{\theta}(g) = 0$ اگر $g \notin H$

مت. سرشت القایی گروه
induced character of a group

سرشت القایی گروه
← سرشت القایی

سرشت تحویل‌ناپذیر
irreducible character

[ریاضی] سرشت حاصل از یک نمایش
تحویل‌ناپذیر گروه
مت. سرشت تحویل‌ناپذیر گروه
irreducible character of a group

سرشت تحویل‌ناپذیر گروه
← سرشت تحویل‌ناپذیر

سرشت خطی
linear character
[ریاضی] سرشت حاصل از یک نمایش خطی
(linear representation) گروه

جامعه‌شناسی] در سرمایه‌داری پیشرفته روندی که به پراکنش فزاینده گروه‌های اجتماعی-اقتصادی می‌انجامد

سرمجرا windway

[موسیقی] معبر باریکی در نای‌های سوت‌وار که هوا را به طرف لبه تیز دریچه هوا هدایت می‌کند

سر ناچسب ← سر صاف

سر نیزه‌ای lanceolate

[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل سر نیزه در گیاهان که با طولی چند برابر عرض و قاعده‌ای گرد به سمت رأس باریک شود

سروصل splice

[تایر] اتصال حاصل از وصل شدن دو سر هریک از اجزای تایر، در هنگام ساخت تایر

سروصل اریب beveled splice

[تایر] نوعی سروصل که در آن دو سر اجزای تایر فارسی‌بُر شده است و زاویه دارد

سروصل رویه tread splice

[تایر] اتصال دو سر رویه

سروصل صاف butt splice

[تایر] نوعی سروصل که در آن دو سر اجزای تایر با زاویه ۹۰ درجه بریده شده است

سطح الكل خون ← غلظت الكل خون

سرمایری winter drying,

winter killing, parch blight,

winter injury

اجنکل از بین رفتن سرشاخه‌ها و برگ‌ها و جوانه‌ها بر اثر وزش باد خشک در زمانی که آب‌رسانی به علت یخ‌زدگی بافت‌های گیاه یا زمین محدود می‌شود

سرمایه اجتماعی social capital

[جامعه‌شناسی] گونه‌ای از روابط میان افراد در قالب‌های فردی و اجتماعی که تأثیر بسیار زیادی بر دستاوردهای اقتصادی و فرهنگی دارد

سرمایه‌دار capitalist

[جامعه‌شناسی] فردی که برای به دست آوردن سود سرمایه‌گذاری کند

سرمایه‌داری capitalism

[جامعه‌شناسی] نظامی اقتصادی مبتنی بر کار مزدبرانه و تولید محصول و عرضه خدمات برای فروش و مبادله و به دست آوردن سود در ابعادی فراتر از تأمین نیازهای بلافصل تولیدکننده

سرمایه‌داری دولتی state capitalism

[جامعه‌شناسی] نظامی اقتصادی که در آن دولت سرمایه و استفاده از ابزار تولید را در انحصار خود قرار می‌دهد

سرمایه‌داری سازمان‌باخته

disorganised capitalism

سلامت جسمانی physical health

[سلامت] وضعیت‌ای که در آن همهٔ پاخته‌ها و اعضای بدن با ظرفیت بهینه و در هماهنگی کامل با یکدیگر کار می‌کنند

سلامت روانی mental health

[سلامت] توانایی واکنش انعطاف‌پذیر و هدفمند به انواع تجارب زندگی

سلامت مثبت positive health

[سلامت] جنبه‌ای از سلامت که ناظر بر بهترین برآمد کسی است که بدن سالم، روابط شخصی مناسب، احساس هدف‌داری و احترام به خود داشته باشد

سلامت معنوی spiritual health

[سلامت] یکپارچگی اصولی و اخلاقی و هدفمند بودن در زندگی و احساس تعهد به یک واقعیت برتر

سلطه dominance, domination

[سیاسی] داشتن برتری بر دیگری یا دیگران؛ اعمال برتری بر دیگران یا دیگران

سمت حقیقی true azimuth

[نقشه‌برداری] زاویه‌ای که در صفحهٔ افقی نسبت به صفحهٔ قائم‌گزرده از قطب سماوی و صفحهٔ قائم‌گزرده از شیء مشاهده‌شده اندازه‌گیری شود

مت. سمت نجومی astronomical azimuth

سطح جاپا footprint area

[تایر] مساحت جاپا برحسب واحد سطح

سطح مبنای کشندی tidal datum, tidal datum plane

[جغرافیایانوس‌شناسی] سطح مبنایی که ارتفاع کشند و عمق آب نسبت به آن سنجیده می‌شود

سفتی دلّمه curd tension

[فناوری غذا] میزان تراکم دلّمهٔ شیر ناشی از فعالیت زی‌مایه‌های گوارشی که شاخصی است برای گوارش‌پذیری شیر

سفتی گردشی cornering stiffness

[تایر] میزان مطلق شیب نمودار نیروی جانبی در زاویه انحراف (slip angle) صفر

سکوی نگهداری maintenance platform

[موابی] سکوی متحرک و مجهز به بالابر که دارای تجهیزات لازم برای تعمیر و نگهداری هواگرد است

مت. بالابر نگهداری maintenance lift

سلامت اجتماعی social health

[سلامت] توانایی فرد در ایجاد ارتباط با محیط اجتماعی

سلامت برای همه Health for All, HFA

[سلامت] هدف سیاسی و فرهنگی و اجتماعی سیاست سلامت که در بیانیهٔ سازمان جهانی بهداشت در آلماتی مطرح شد

سنگ تمام‌روشن hololeucocratic rock

[زمین‌شناسی] سنگ آذرینی که شاخص رنگی آن کمتر از ۵ درصد است

سنگ تیره melanocratic rock, dark-coloured rock

[زمین‌شناسی] سنگ آذرینی که شاخص رنگی آن بین ۶۵ تا ۹۵ درصد است

سنگ روشن leucocratic rock, light-coloured rock

[زمین‌شناسی] سنگ آذرینی که شاخص رنگی آن بین ۵ تا ۳۵ درصد است

سنگ سبز greenstone

[زمین‌شناسی] گدازه‌ای بازالتی که بر اثر دگرسانی یا دگرگونی درجه پایین یا متوسط به رنگ سبز تیره درآمده است

سنگ نیمه‌آتشفشانی

← سنگ نیمه‌ژرفایی

سنگ نیمه‌روشن mesocratic rock

[زمین‌شناسی] سنگ آذرینی که ۳۵ تا ۶۵ درصد کانی تیره دارد

سنگ نیمه‌ژرفایی hypabyssal rock

[زمین‌شناسی] سنگ آذرین یا توده‌ای نفوذی که در عمق کم تشکیل شده است

مت. سنگ نیمه‌آتشفشانی subvolcanic rock

سمت مغناطیسی magnetic azimuth

[نقشه‌برداری] زاویه میان صفحه قائم گذرنده از شیء مشاهده‌شده و صفحه قائم گذرنده از عقربه مغناطیسی آزاد معلق

سمت نجومی ← سمت حقیقی**سمت وارون reverse azimuth, back azimuth**

[نقشه‌برداری] سمتی که با یک سمت معین به اندازه ۱۸۰ درجه به علاوه میزان همگرایی نصف‌النهار تفاوت دارد

سمت وارون back azimuth, reverse azimuth

[ژئوفیزیک] سمتی در راستای افقی از لرزه‌سنگ به رومرکز زمین‌لرزه

سنت دودوره‌ای two-term tradition

[سیاسی] روالی که در آن تصدی مقام ریاست‌جمهوری حداکثر به دو دوره متوالی محدود می‌شود

سنگ‌پوش ماه lunar regolith

[زمین‌شناسی] لایه خاکستری نازکی در سطح ماه با عمق احتمالی چند متر که از مواد خردشده کمابیش متراکم و سیمانی تشکیل شده است

مت. خاک ماه lunar soil

سنگ تمام‌تیره holomelanocratic rock

[زمین‌شناسی] سنگ آذرینی که بیش از ۹۵ درصد کانی تیره دارد

funeral march

سوگ آهنگ

انظامی | قطعهٔ موسیقی حزن‌انگیزی که رزم‌نوازان در مراسمی مانند خاکسپاری می‌نوازند

lead time bias

سوگیری زودیابی

اسلامت | نوعی خطای منظم در پیگیری بیماران که در آن به علت تشخیص زودتر از معمول بیماری در آزمون غربالگری، مدت بقای بیمار بیشتر برآورد می‌شود

length bias

سوگیری مدت

اسلامت | نوعی خطای منظم در غربالگری در نتیجهٔ انتخاب تعداد نامتناسبی از بیماران با مدت طولانی‌تر سیر بیماری در گروه‌های مطالعاتی

true bearing

سویۀ حقیقی

نقشه‌برداری | زاویۀ افقی بین خط نصف‌النهار و یک خط بر روی زمین

radar bearing

سویۀ راداری

نقشه‌برداری | سویۀ اندازه‌گیری شده با رادار

radio bearing

سویۀ رادیویی

نقشه‌برداری | زاویۀ اندازه‌گیری شده بین امتداد ظاهری مرجع ارسال موج الکترومغناطیسی و امتداد مرجع

reciprocal bearing

سویۀ متقابل

نقشه‌برداری | سویه‌ای که ۱۸۰ درجه با یک سویۀ معین تفاوت دارد

سواررستوران ← سوار غذاخوری

drive-in restaurant

سوار غذاخوری

مردشگری | نوعی بنگاه پذیرایی که غذا را در خودروی مشتریان به آنها تحویل می‌دهد و مشتریان غذای خود را در همان‌جا صرف می‌کنند

مت. سواررستوران

سوءاستفاده از حق ویژه

abuse of privilege

مخابرات | کاری که کاربر برخلاف سیاست یا مقررات سازمان انجام دهد

bowser, bowser trailer

سوخت‌رسان

مواهی | کامیونی ویژهٔ حمل سوخت در فرودگاه با توانایی تردد جاده‌ای

black-top²

سوزن‌ریزی

اجنک | مرحلهٔ پایانی مرگ سوزنی‌برگان که در آن همهٔ سوزن‌ها می‌ریزد

سوزن‌قرمزی ← مرحلهٔ سوزن‌قرمزی

سوزن‌نارنجی ← مرحلهٔ سوزن‌نارنجی

acicular, needle-shaped

سوزنی

اکیمای | ویژگی بخش یا اندامی راست و ظریف و نوک‌تیز و سفت شبیه به سوزن در گیاهان

مواجهه با عامل یا عوامل سبب‌ساز تا بهبودی
یا مرگ بیمار

reverse bearing **سویه وارون**

[نقشه‌برداری] سویه اندازه‌گیری شده با قطب‌نمای
مغناطیسی که در جهت عکس سویه نقطه مورد
نظر قرار دارد

tidal excursion **سیر کشند**

[ء اقیانوس‌شناسی] فاصله افقی مطلقى که هر ذره
آب در یک چرخه کشند طی می‌کند و به‌ندرت
در یک مد و جزر مساوی است

triplopia, triple vision **سه‌بینی**

[پایه‌پزشکی] دیدن سه تصویر از یک شیء

سیفون ← منگول

سه‌رنگ‌بینی بی‌هنجار

anomalous trichromatic vision

[پایه‌پزشکی] نوعی نارسایی رنگ‌بینایی (colour
vision) که در آن فرد هر سه نوع رنگدانه
یاخته‌ای مخروطی را دارد، ولی یکی از آنها
نارسا یا بی‌هنجار است

سیگنال‌دهی دسترسی

← نشانک‌دهی دسترسی

ensilage **سیلو کردن علوفه**

[فناوری غذا] فرایند نگهداری و ذخیره‌سازی علوفه
در حجم انبوه در سیلو

no-win policy **سیاست بی‌برنده**

[سیاسی] خط‌مشی مبتنی بر تلاش نظامی
بیش‌ازاندازه احتیاط‌آمیزی که به پیروزی
هیچ‌یک از طرف‌ها نمی‌انجامد

sinuate **سینوسی**

[کیمی] ویژگی برگی که حاشیه آن به داخل یا
خارج برگشته یا پیچیده باشد

practical politics **سیاسیات عوام‌پسند**

[سیاسی] سیاسیات مبتنی بر رفتار ناصادقانه
سیاستمداران با مردم از طریق بهره‌گیری از
تعصبات و حساسیت‌های آنها

سینه‌ای - شکمی ← شکمی - سینه‌ای

transfer table, **سینی انتقال**

surface traverser, traverser

[ریلی] در خط‌آهن تعمیرگاه‌ها، ابزارای شبیه به
پل متحرک برای جابه‌جایی عرضی خط‌نورد

سیر طبیعی بیماری

natural history of disease

[سلامت] روند پیشرفت یک بیماری از ابتدای

ش

شاخص بار

load index

[تایر] شناسه‌ای عددی برای نشان دادن حداکثر باری که تایر در سرعت معین و فشار باد حداکثر می‌تواند تحمل کند

شاخص درمانی

therapeutic index

[دارویی] نسبت مقداری که اثر سمی دارد به مقداری که اثر درمانی دارد

شاخص رنگ

colour index

[نجوم‌رصدی] اختلاف قدر ظاهری اجرام نجومی در دو ناحیه طیفی مختلف

شاخص شدا ← شاخص شدت اعتیاد

شاخص شدت اعتیاد

addiction severity index

[اعتیاد] شاخصی برای ارزیابی وضعیت معتاد در مراحل مختلف درمان به منظور تدوین طرح درمان و بررسی سیر بهبود او و همچنین تعیین پیامدهای درمان

اخته . شاخص شدا

ASI

شاخص کیفی خط

track quality index, TQI

[ریلی] شاخصی برای رتبه‌بندی خط بر پایه وضعیت هندسی آن با استفاده از ماشین اندازه‌گیری خط

شاخص وضعیت سلامت

health status index

[سلامت] مجموعه‌ای از اندازه‌گیری‌ها که برای تشخیص نوسانات در وضع سلامت افراد یک جامعه انجام می‌گیرد

شاخصه

attribute, entity attribute

[مخابرات] ویژگی‌ای که یک سامانه را از سامانه دیگر متمایز می‌کند

شاخه‌پیمایش

spur traverse,
stub traverse

[نقشه‌برداری] هر پیمایش کوتاهی که از پیمایش اصلی جدا شود تا به نقطه یا محل خاصی برسد

شارش ناهم‌سو ← جریان ناهم‌سو شدت عمل پلیس police use of force

انظامی | استفاده افسر پلیس از نیروی فیزیکی در مواجهه با یک عضو از جامعه

شارش هم‌سو ← جریان هم‌سو

شَرَّابِه‌ای fimbriate, fimbriated, fringed

اکیام | ویژگی برگی که حاشیه آن کرک یا بریدگی‌های نخی شکل داشته باشد

شام سبک supper

اگردشگری | وعده غذایی سبک و غیررسمی که آخر شب صرف می‌شود

شرق‌گرایی orientalism

اجامه‌شناسی | علاقه و گرایش به شیوه‌ها و مظاهر فرهنگی و اجتماعی کشورهای شرقی از خاور نزدیک تا خاور دور

شانه‌ای pinnate

اکیام | ویژگی بخش یا اندامی با ظاهر یا ساختاری شبیه به پر در گیاهان

شاه‌کلید master key

ا۴رمز | کلیدی رمزنگاشتی که کاربرد اصلی آن محافظت یا تولید کلیدهای دیگر است

شعاع بی‌بار free radius

ا‌تایر | شعاع مجموعه تایر و رینگ (rim)، هنگامی که زیر بار نباشد

شبکه دسترسی access network

ا‌مخابرات | خطوط مخابراتی و تجهیزات الکترونیکی و نوری وابسته به آنها که اتصال به هسته شبکه را فراهم می‌کند

شعاع دهانه آتشفشان crater radius

ا‌زمین‌شناسی | فاصله مرکز دهانه تا ستیغ لبه دهانه آتشفشانی

شبکه علیت web of causation, causal web

ا‌سلامت | نظریه پیوستگی متوالی علل چندگانه بیماری‌ها و سایر وقایع مربوط به سلامت در همه‌گیرشناسی و سلامت همگانی

شعاع زیر بار ایستا static loaded radius, SLR,

loaded radius

ا‌تایر | فاصله خط مرکزی محور چرخ خودرو ساکن تا سطح جاده، در حالتی که تایر متناسب با بار مجاز باد شده باشد

شدت severity

ا‌سلامت | درجه ناخوشی و خطری که بیمار در معرض آن است

﴿استخوان پزشکی﴾ جدا شدن قطعه‌ای تقریباً مثلثی و شبیه به پروانه از استخوان‌های بلند

شکستگی پنهان occult fracture
﴿استخوان پزشکی﴾ نوعی شکستگی که به راحتی قابل تشخیص نباشد

شکستگی ترکه‌ای greenstick fracture, willow fracture, bent fracture, hickory sick fracture

﴿استخوان پزشکی﴾ نوعی شکستگی ناکامل در استخوان‌های بلند کودکان که در آن استخوان خم می‌شود و فقط قوس بیرونی آن می‌شکند و قطعات شکسته جابه‌جا نمی‌شوند

شکستگی - ترکیدگی burst fracture
﴿استخوان پزشکی﴾ شکستگی شدید استخوان مهره بر اثر فشار عمودی زیاد

شکستگی تغذیه‌ای trophic fracture
﴿استخوان پزشکی﴾ نوعی شکستگی در استخوانی که بر اثر تغذیه نامناسب تضعیف شده باشد

شکستگی تنش‌ی stress fracture
﴿استخوان پزشکی﴾ نوعی شکستگی جزئی به علت تنش‌های مکرر و وارد آمدن صدمات پیاپی که زیر آستانه تحمل استخوان سالم است
متد. شکستگی فرسایشی fatigue fracture

شکستگی جابه‌جا displaced fracture
﴿استخوان پزشکی﴾ نوعی شکستگی که در آن پس از شکستگی، دو سر استخوان شکسته از هم جدا و از محل طبیعی خود دور شده باشد

شعاع زیر بار پویا dynamic loaded radius, dynamic rolling radius
﴿تایر﴾ شعاع تایر در حال چرخش که فاصله مرکز چرخ تا جاده است و در وضعیت ایستاده و در حال حرکت فرق می‌کند

شفاف‌سازی clearing
﴿تشریحی﴾ زدودن کدورت بافت در طی فرایند پردازش بافت

شکافته incised
﴿کیامی﴾ ویژگی برگی که حاشیه آن بریدگی‌های عمیق و نامنظم داشته باشد

شکستگی باز open fracture, compound fracture
﴿استخوان پزشکی﴾ نوعی شکستگی که در آن استخوان شکسته به محیط خارج راه پیدا کند

شکستگی بدجوش‌خورده malunited fracture

﴿استخوان پزشکی﴾ نوعی شکستگی که در وضعیت نامناسب جوش خورده باشد

شکستگی بسته closed fracture, simple fracture
﴿استخوان پزشکی﴾ نوعی شکستگی که در آن استخوان شکسته به محیط خارج راه پیدا نکند و به بافت‌های اطراف نیز آسیب نرساند

شکستگی پروانه‌ای butterfly fracture

شکستگی جوش نخورده

united fracture

[استخوان پزشکی] نوعی شکستگی که کاملاً جوش
نخورده باشد

شکستگی فرسایشی

← شکستگی تنشی

شکستگی - خردشدگی

comminuted fracture

[استخوان پزشکی] نوعی شکستگی که در آن
استخوان شکسته چند تکه شود

شکستگی فرورفتهdepressed fracture,
depressed skull fracture

[استخوان پزشکی] نوعی شکستگی به‌ویژه در
جمجمه که در آن قسمتی از استخوان شکسته
در استخوان یا بافت نرم اطراف آن فرو رود

شکستگی درجا

nondisplaced fracture
[استخوان پزشکی] نوعی شکستگی که در آن دو
سر استخوان شکسته از هم جدا نشده باشد

شکستگی فشاری

compression fracture

[استخوان پزشکی] شکستگی ناشی از وارد آمدن
فشار بر استخوان

شکستگی - دررفتگیfracture-dislocation,
dislocation fracture,
involving dislocation

[استخوان پزشکی] شکستگی استخوان همراه با
دررفتگی مفصل مجاور

شکستگی فشرده

impacted fracture
[استخوان پزشکی] نوعی شکستگی که در آن
قطعات شکسته استخوان در هم فرو رود

شکستگی زاویه‌دار

angulated fracture
[استخوان پزشکی] نوعی شکستگی که در آن
بخش‌های شکسته استخوان با یکدیگر زاویه
پیدا کنند

شکستگی قطعه‌ای

segmental fracture
[استخوان پزشکی] شکستگی استخوان بلند که در
آن قطعه میانی استخوان از قطعات بالایی و
پایینی جدا شود

شکستگی زایمانی

birth fracture
[استخوان پزشکی] نوعی شکستگی که در هنگام
تولد نوزاد ایجاد می‌شود

شکستگی کامل

complete fracture
[استخوان پزشکی] نوعی شکستگی که در آن
استخوان از قطر حداقل دو تکه شده باشد

شکستگی عرضی

transverse fracture

[← استخوان پزشکی] نوعی شکستگی که در آن استخوان از قطر به طور کامل شکسته باشد

شکل دارویی dosage form
[دارویی] صورت فیزیکی داروی عرضه شده

شکل‌گیری سازش compromise formation
[اروان‌شناسی] بروز افکار و آرزوهای واپس‌زده (repressed) از ناخودآگاه به خودآگاه به صورت علانم و رؤیاها

شکم abdomen, belly, venter
[← تشریحی] بخشی از بدن که بین قفسه سینه و لگن قرار دارد و دیافراگم آن را از قفسه سینه جدا می‌کند

شکم آونگی pendulous abdomen, venter propendens
[← تشریحی] وضعیتی که در آن شل بودن جدار شکم باعث می‌شود که محتویات شکم بر روی عانه آویزان شود

شکم‌بینی abdominoscopy, laparoscopy, celioscopy, peritoneoscopy
[← تشریحی] بررسی و دیدن حفره شکم با درون‌بین

شکم جراحی ← شکم در حالت حاد

شکم حاد ← شکم در حالت حاد

شکستگی - کندگی avulsion fracture
[← استخوان پزشکی] وضعیتی که در آن نیروی ناشی از کشیده شدن یا پاره شدن یک زردپی (tendon) یا رباط (ligament) چسبیده به استخوان سبب شکستن و کنده شدن قطعه‌ای از استخوان شود

شکستگی گرهی torus fracture, buckle fracture
[← استخوان پزشکی] نوعی شکستگی که در پوسته استخوان (cortex) به وجود می‌آید و باعث برجستگی می‌شود

شکستگی مارپیچ spiral fracture
[← استخوان پزشکی] نوعی شکستگی که در آن خط شکستگی مارپیچ‌وار دور استخوان می‌پیچد

شکستگی مایل oblique fracture
[← استخوان پزشکی] نوعی شکستگی که در آن خط شکستگی نسبت به محور طولی استخوان بیش از ۳۰ درجه باشد

شکستگی مرضی pathologic fracture
[← استخوان پزشکی] شکستگی در استخوان ناسالم

شکستگی مونتژیا Monteggia fracture, parry fracture
[← استخوان پزشکی] نوعی شکستگی که در آن زنده زیرین بشکند و سر زند زیرین دربرود

شکستگی ناکامل incomplete fracture

شکمی - کیسه بیضه‌ای
abdominoscrotal

[تشریحی] مربوط به شکم و کیسه بیضه

شکمی - مثانه‌ای
abdominovesical

[تشریحی] مربوط به شکم و مثانه

مت. مثانه‌ای - شکمی
vesicoabdominal

شکمی - میان‌دوراهی
abdominoperineal

[تشریحی] مربوط به شکم و میان‌دوراه
(perineum)

شماره ترتیبی اصالت‌سنجی
authentication sequence number

[مخابرات] عددی ترتیبی که با هر تغییر شماره تصادفی اصالت‌سنجی، افزایش یکنانی پیدا می‌کند

شماره تصادفی اصالت‌سنجی
authentication random number

[مخابرات] عددی تصادفی که در روال‌های اصالت‌سنجی به کار می‌رود

شماره دسترسی
access number

[مخابرات] شماره تلفنی که با شماره‌گیری آن می‌توان به رسای محلی متصل شد

شمشیری انتهایی ریل سوم
third rail end approach

[ریلی] ریلی ویژه یا اتصالی باریک‌شونده که در انتهای ریل با کفشک ریل سوم تماس دارد

شکم در حالت حاد
acute abdomen

[تشریحی] وضعیتی در شکم که با درد ناگهانی و شدید همراه است و معمولاً به دلیل عفونت یا تورم یا سوراخ شدن احشاء، مخصوصاً روده یا انسداد روده یا اختلال در خون‌رسانی احشای داخل شکم رخ می‌دهد
مت. شکم حاد

شکم نیازمند جراحی، شکم جراحی
surgical abdomen

شکم زو، قی
scaphoid abdomen,
boat-shaped abdomen,
navicular abdomen,
carinate abdomen

[تشریحی] شکمی که جداره پیشین آن به شکل زورق فرورفته است

شکم کوتاهی
abdomen obstipum

[تشریحی] کوتاهی مادرزاد ماهیچه مستقیم شکم

شکم نیازمند جراحی

← شکم در حالت حاد

شکمی - تناسلی
abdominogenital

[تشریحی] مربوط به شکم و اندام تناسلی

شکمی - زهراهی
abdominovaginal

[تشریحی] مربوط به شکم و زهراه

شکمی - سینه‌ای
abdominothoracic

[تشریحی] مربوط به شکم و قفسه سینه

مت. سینه‌ای - شکمی
thoracoabdominal,
thoracoabdominal

شمشیری ریل سوم

third rail approach, third rail apron

ایرلی | ریلی ویژه یا اتصالی باریک‌شونده که در ابتدای ریل با کفشک ریل سوم تماس دارد

شمول دیفرانسیل

differential inclusion

ریاضی | رابطه‌ای مانند $x'(t) \in F(x(t))$ که در آن F یک نگاشت مجموعه‌مقدار و x تابعی مشتق‌پذیر است

شمشیری شکل

ensiform, sword-shaped

ایحیامی | ویژگی بخش یا اندامی شمشیرمانند در گیاهان که دوله آن تیز و راست باشد و به سمت نوک باریک شود

شناسانه

observables

نظامی | ویژگی‌های یک شیء یا پدیده که از طریق آنها بتوان آن شیء یا پدیده را شناسایی نمود

شناسگان تایر

tyre marking, tyre size markings

[تایر] مجموعه‌ای از اعداد و شناسه‌های بین‌المللی که برای شناساندن ساختار تایر، ابعاد و کاربردهای اصلی آن بر دیواره تایر درج می‌شود

شمع معیار

standard candle

[انجم‌رصدی] نوعی چرم نجومی که درخشندگی (luminosity) معین‌ی دارد و معیاری برای اندازه‌گیری فاصله است

شمن

shaman

[جامعه‌شناسی] دین‌مرد یا کاهنی که هم پیش‌گو و هم جادوپزشک است و با ارتباط با ارواح نیاکان در حالت جذب و خلسه پلی میان این جهان و آن جهان است

شمن‌گرایی

shamanism

[جامعه‌شناسی] باوری در میان برخی مردم آسیای میانه و سیبری و مغولستان که در آن طبیعت و ارواح نیاکان پرستش می‌شوند و شمن در نقش پیش‌گو و جادوپزشک پیام ارواح نیاکان را به مردم دردمند می‌رساند

شناور نوک بال

wingtip float

[هوابی] شناور متعادل‌سازی (stabilizing) که معمولاً از نوک بال رو به داخل قرار دارد

شن چسبنده

hoggin

[درون‌شهری] ترکیبی از شن و خاک رس که در ساخت زیراساس به کار می‌رود

شمنی

shamanistic

[جامعه‌شناسی] مربوط به شمن و شمن‌گرایی

[ریلی] نوعی شیر که از آن برای توزین بار
وسیله نقلیه ریلی استفاده می‌شود

شیشه‌بلورین
hypocrystalline,
hypohyaline

[زمین‌شناسی] ویژگی سنگ آذرینی که مخلوطی از
بلور و شیشه است

شیمی آبرمولکولی
supramolecular chemistry

[شیمی] حوزه‌ای از علم شیمی که موضوع مطالعه
آن شکل‌گیری و خواص آبرمولکول‌هاست

شیمی دارویی
pharmaceutical chemistry,
pharmacochemistry,
medicinal chemistry

[دارویی] دانشی میان‌رشته‌ای در حوزه شیمی و
داروشناسی که موضوع آن مطالعه ساختار و
سنتز (synthesis) و خواص شیمیایی دارو است

شیمی درمانی
chemotherapy
[دارویی] درمان بیماری با مواد شیمیایی

شیمی میزبان-مهمان
host-guest chemistry

[شیمی] شیمی مولکول‌هایی با طراحی خاص که
به عنوان میزبان مولکول‌های دیگر عمل می‌کنند

شیوه اجرا¹
articulation¹
[موسیقی] چگونگی اجرای نت‌های متوالی که به
شکل انفرادی یا گروهی دسته‌بندی و
تأکیدگذاری شده‌اند

شنود
eavesdropping

[جرم، نظامی] ورود مخفیانه به یک شبکه ارتباطی،
اعم از صوتی یا نوشتاری، بدون ایجاد هرگونه
تغییر در محتوا یا اختلال در آن

شنودگر
eavesdropper, Eve
[جرم، نظامی] شخص یا نهادی که به صورت
غیرمجاز به داده‌های یک شبکه ارتباطی
دسترسی می‌یابد

شپیر نوک بال
wingtip aileron
[هوایی] شپیری که کل نوک بال را تشکیل
می‌دهد، چه نوک‌هایی که دارای انتهای داخلی
در جهت وتر بال هستند و چه نوک‌هایی که در
طول لبه فرار به طرف داخل کشیده شده‌اند

شهرآورد
derby, local derby
[ورزش] مسابقه ورزشی بین دو تیم رقیب از یک
شهر یا منطقه

شیب ظاهری
apparent slope
[نقشه‌برداری] شیب بخشی از زمین که در
عکس‌های هوایی مشاهده شده با برجسته‌نما
همراه با اعوجاج یا اغراق ارتفاعی (vertical
exaggeration) به نظر می‌رسد

شیپوره‌گیری
stopping²,
hand stopping
[موسیقی] تولید نت‌های مقید (stopped notes) در
هورن یا ترومپت

شیر توزین
weighing valve

شیوه گروه‌گزینی group selection,
group-selection system

[جنکل] برداشت گروهی درختان در سطح
توده‌های ناهمسال به‌منظور ایجاد رده‌های سنی
جدید در گروه‌های کوچک

شیوه‌نامه صدور گواهی

certification practice statement,
CPS

[رمز] بیانیه‌ای که در مدیریت گواهی‌ها بر پایه
آن عمل می‌شود

شیوه تک‌گزینی single tree selection,
single-tree selection method,
individual tree selection

[جنکل] برداشت تک‌درختان از همه رده‌های
ابعادی در سطح توده به‌منظور افزایش رشد
درختان برجای‌مانده و فراهم کردن فضای
زادآوری

شیوه چرا grazing method

[جنکل] فن یا روش مدیریت چرا به‌منظور
دستیابی به اهداف پیش‌بینی‌شده

ص

صبوحی

eye opener

[اعتیاد] وعده‌ای از مواد که در هنگام صبح بلافاصله بعد از بیداری برای تسکین علائم ناشی از کمبود مواد مصرف می‌شود

صدور گواهی

certification

[+رمز] روند صدور گواهی برای تأیید هر هستار

صفاقی ← درون صفاقی

صداگردانی

registration

[موسیقی] گزینش و ترکیب صداگردان‌ها برای اجرای یک قطعهٔ موسیقی در ارگ و هارپسیکورد (harpsichord)

stop², register, draw stop, stop lever

[موسیقی] ۱. مجموعه‌ای از لوله‌های ارگ که هرکدام به یکی از شستی‌های ساز متصل است و با کشیدن کشو یا زدن دکمهٔ مخصوص آنها ساز به صدا درمی‌آید ۲. هریک از کشوها یا دکمه‌های مخصوص به صدا در آوردن ارگ ۳. در هارپسیکورد (harpsichord) مجموعه‌ای از جک‌ها که نوازنده می‌تواند از آنها برای صدادهی دسته‌ای خاص از سیم‌ها استفاده کند

صفر تخلیه

zero discharge,
totally effluent free

[محیط‌زیست] ویژگی واحد یا تأسیساتی که با بهره‌گیری از بازیابی هیچ‌گونه مواد آلاینده به محیط‌زیست تخلیه نمی‌کند

صفر تخلیهٔ مایع

zero liquid discharge, ZLD

[محیط‌زیست] ویژگی واحد یا تأسیساتی که هیچ مایع خروجی به محیط‌زیست تخلیه نمی‌کند

صورت بار

load manifest

[آموایی] صورت‌وضعیت بار موجود در هواگرد باری یا نظامی

[گردشگری] صورت‌غذایی شامل دو یا چند صورت‌غذای انتخابی که در مورد آنها با مهمانان از قبل توافق شده است
مت. منوی چندگزینه‌ای

صورت‌غذای خاص specialty menu

[گردشگری] صورت‌غذایی متفاوت با صورت‌غذای معمولی که غالباً در آن غذای ملل و اقوام گوناگون بنا به مورد برای تعطیلات یا مراسم خاص یا مهمانان ویژه تنظیم می‌شود
مت. منوی خاص

صورت‌غذای سالمندان

senior citizen's menu

[گردشگری] صورت‌غذایی شامل خوراکی‌هایی با چربی و سدیم و کلسترول و کالری کم که با الزامات تغذیه‌ای سالمندان سازگار است
مت. منوی سالمندان

صورت‌غذای شام سبک supper menu

[گردشگری] صورت‌غذایی شامل غذاهای سبک ویژه شام
مت. منوی شام سبک

صورت‌غذای شبانه‌روزی

California menu

[گردشگری] صورت‌غذایی شامل اقلام صبحانه و ناهار و شام که در تمام ساعات شبانه‌روز قابل عرضه است
مت. منوی شبانه‌روزی

صورت‌غذا menu content

[گردشگری] اقلامی که صرفاً در صورت‌غذا عرضه می‌شود
مت. منو

صورت‌غذا menu board

[گردشگری] روکش صفحه‌کلید در پایانه سامانه ثبت پول الکترونیکی (Electronic Cash Register, ECR) یا واحد فروش (Point of Sales, POS) که بر روی آن کارکرد هر کلید در طی یک دوره وعده غذایی (meal period) خاص مشخص می‌شود
مت. منونما

صورت‌غذای اتاق room service menu

[گردشگری] صورت‌غذایی که واحدهای اقامتی برای پذیرایی در اتاق به مهمانان عرضه می‌کنند
مت. منوی اتاق

صورت‌غذای ثابت fixed menu, static menu

[گردشگری] صورت‌غذایی که دست‌کم چند ماه تغییری نمی‌کند
مت. منوی ثابت

صورت‌غذای چرخه‌ای cycle menu

[گردشگری] صورت‌غذایی که اقلام آن تا پایان یک دوره معین هر روز تغییر می‌کند و پس از آن چرخه تکرار می‌شود
مت. منوی چرخه‌ای

صورت‌غذای چندگزینه‌ای split menu

صورت‌غذای قومی ethnic menu

[گردشگری] صورت‌غذایی شامل انواع غذاهای ویژه یک ملت یا قوم
مت. منوی قومی

[گردشگری] صورت‌غذای ویژه‌ای شامل غذاهای سبک برای پذیرایی سریع از مشتریانی که بعد از شام به دیدن نمایش می‌روند
مت. منوی نمایش‌سرا

صورت‌غذای کودکان children's menu

[گردشگری] صورت‌غذایی مخصوص کودکان که شامل غذاهای ساده و مغذی است و مقدار آن کمتر از یک واحد خوراک کامل است
مت. منوی کودکان

صورت‌غذای نیمه‌ثابت combination menu

[گردشگری] صورت‌غذایی که در آن در دوره‌ای معین اقلامی ثابت است و اقلامی، در طی چرخه‌ای منظم یا نامنظم، تغییر می‌کند
مت. منوی نیمه‌ثابت

صورت‌غذای نمایش‌سرا pre-theatre menu

صورت مسافر passenger manifest
[هوایی] فهرستی از مسافران حاضر در هواگرد

ض

می‌شود و تیم حریف نمی‌تواند در زدن آن
اخلال یا مانع ایجاد کند

ضربه آزاد غیرمستقیم

indirect free kick

[ورزش] ضربه آزادی که نمی‌تواند مستقیماً به گل
منجر شود

ضربه آزاد مستقیم

direct free kick

[ورزش] ضربه آزادی که می‌تواند مستقیماً به گل
منجر شود

ضربه پنالتی

penalty kick

[ورزش] ضربه‌ای مستقیم که از نقطه پنالتی به
سمت دروازه یا سبد زده می‌شود

ضربه‌گیر بال

wing skid

[هواپیما] بخشی از سازه بال هواگرد که برای
کاهش شدت ضربات ناخواسته، در صورت
برخورد با زمین، در نزدیکی نوک بال طراحی
می‌شود

ضخامت زمین‌پتانسیلی

geopotential thickness

[ژئوفیزیک] اختلاف ارتفاع زمین‌پتانسیلی میان دو
سطح فشار ثابت در جو

ضدآتشبار

counter battery fire

[نظامی] آتشی برای از بین بردن یا خنثی کردن
آتش غیرمستقیم سامانه‌های سلاح دشمن

ضربات پنالتی

penalty shoot out

[ورزش] روشی برای تعیین برنده بازی‌ای که در
وقت قانونی و اضافه با نتیجه مساوی در آن به
پایان رسیده است و هرکدام از تیم‌ها تعداد
مشخصی ضربه پنالتی می‌زنند
من. روش ضربات پنالتی

ضربه آزاد

free kick

[ورزش] ضربه کاشته‌ای که تیم غیرخاطی در پی
وقوع خطا یا آفساید (offside) از آن بهره‌مند

ضریب مقاومت غلتشی coefficient of rolling resistance, rolling resistance coefficient, coefficient of rolling friction	ضریب بازداری retention factor [شیمی] نسبت مقدار ماده حل شده در فاز ایستا به مقدار آن در فاز متحرک
[تایر] نسبت نیروی یکنواخت غلتاننده چرخ به نیروی قائم جاده	ضریب بستک‌بندی blocking factor [مخابرات] تعداد رکوردها (records) در هر بستک که از تقسیم اندازه بستک بر اندازه هریک از رکوردهای موجود در آن به دست می‌آید
ضریب مقیاس scale factor [نقشه‌برداری] عددی که اگر در فاصله به دست آمده از نقشه از طریق اندازه‌گیری یا محاسبه ضرب شود، فاصله واقعی بر روی سطح مبنای نقشه به دست می‌آید	ضریب شکل نازک‌چوب smallwood form-factor [جنگل] حجم نازک‌چوب تقسیم بر ارتفاع درخت

ط

طبقه‌بندی پیمایش

classification of traverses,
traverse classification

[نقشه‌برداری] دسته‌بندی پیمایش‌ها براساس میزان
دقت و اپایش در آنها

طرح تسهیم راز دیداری

visual secret sharing scheme

[رمز] نوعی طرح تسهیم راز که در آن
شرکت‌کنندگان از طریق ابزارهای دیداری قادر
به بازیابی راز هستند

طراحی قبل - بعد before-after design

[سلامت] نوعی کارآزمایی که در آن اندازه‌گیری
متغیر وابسته در یک گروه واحد، قبل و بعد از
مداخله انجام می‌شود

طرح تسهیم راز وارسی‌پذیر

verifiable secret sharing scheme

[رمز] نوعی طرح تسهیم راز که در آن
شرکت‌کنندگان پیش از بازیابی راز قادر به
بررسی اعتبار سهم خود از راز هستند

طراحی متقاطع crossover design

[سلامت] نوعی مطالعه آینده‌نگر که در آن
گروه‌های شرکت‌کننده با ترتیب مشخصی
به‌تناوب مداخلات درمانی را دریافت می‌کنند

طرح بارگیری loading chart

[موایی] طرحی که محل توزیع بار را در انبار
هواگرد تعیین می‌کند

طرح صورت‌غذا menu design

[مردشگری] جنبه هنری و زیباشناختی برگ
صورت‌غذا شامل آرایه‌ها و نقوش و
خوشنویسی و جز آن
متن طرح منو

طرح تسهیم راز

secret sharing scheme

طرح منو ← طرح صورت غذا	طیف بیماری spectrum of disease
طوق کاشتینه cervix of implant	طیف سنج انحراف ثابت constant-deviation spectrometer
طوق کاشتینه [پیوند] بخشی از کاشتینه دندان که تاج کاشتینه را به پایه متصل می کند	[عنجم رمدی] طیف سنجی که در آن همراستاساز و تلسکوپ ثابت هستند و برای مشاهده طول موج های متفاوت، منشور یا توری پراش چرخانده می شود
طول زمین مغناطیسی geomagnetic longitude	
[ژئوفیزیک] طولی که بر پایه محور زمین مغناطیسی تعیین می شود	
طول عمر کلید ← رمز دوره	

ع

عارضه زمین‌پتانسیلی

geopotential topography

[ژئوفیزیک] عارضه هر سطح که با خطوط هم‌زمین‌پتانسیل (equal geopotential lines) نشان داده می‌شود

مت. عارضه زمین‌پتانسیلی مطلق

absolute geopotential topography

عارضه زمین‌پتانسیلی مطلق

← عارضه زمین‌پتانسیلی

عامل احیا

reclaiming agent

[تایر] ماده‌ای که برای افزایش سرعت احیای لاستیک در حین فرایند به آن اضافه می‌شود

عامل پخت

vulcanising agent

[تایر] ماده‌ای در آمیزه‌سازی که در لاستیک اتصال عرضی ایجاد می‌کند

عامل تسریع‌کننده

precipitating factor
[سلامت] عاملی که باعث شروع زودتر بیماری یا رویداد یا رفتار می‌شود
مت. تسریع‌کننده

عامل تعیین‌کننده

determinant

[سلامت] هر عامل یا واقعه‌ای که بتواند در وضعیت سلامت یا دیگر ویژگی‌های مشخص فرد یا جمعیت تغییراتی ایجاد کند
مت. تعیین‌کننده

عامل محافظ

protective factor

[سلامت] هر عامل یا مواجهه‌ای که وجود آن احتمال بروز رفتار مخاطره‌آمیز یا وقوع بیماری یا برآمدهای مشخص دیگری را کاهش می‌دهد
مت. محافظ

عامل مستعدکننده

predisposing factor

[سلامت] عاملی که زمینه را برای بروز یک رفتار یا بیماری آماده می‌کند
مت. مستعدکننده

عایق ریل سوم

third rail insulator

[ریلی] قطعه‌ای نارسانا که مجموعه ریل سوم و زمین آن را در جای خود نگه می‌دارد و از انتقال برق به خط جلوگیری می‌کند

ناهنجاری در اعصاب حسی پوست نظیر
سوزش و کرحتی و خارش همراه است

histoneurology, عصب‌بافت‌شناسی
neurohistology

[تشریحی] بافت‌شناسی دستگاه عصبی

afternoon tea عصرانه

[مردشکری] وعده غذایی، معمولاً بین ۴ تا ۵
بعدازظهر

عضلانی ← درون‌عضلانی

osteomyelitis عفونت استخوان

[استخوان‌پزشکی] التهاب استخوان و مغز استخوان
و ضریع استخوان بر اثر عواملی مانند باکتری و
قارچ و ویروس

infectivity عفونت‌زایی

[سلامت] توانایی عامل بیماری‌زا در وارد شدن به
بدن میزبان و زنده ماندن و تکثیر در آن

signaller, signal man علامت‌بان

[ریلی] شخصی که بر عملکرد سامانه علامت‌دهی
نظارت دارد و حرکت ایمن قطارها را امکان‌پذیر
می‌سازد

dwarf signal علامت پایه‌کوتاه

[ریلی] علامتی که در ارتفاعی بسیار پایین‌تر از
علامت‌های دیگر در خطوط فرعی و برای
قطارهای کم‌سرعت نصب می‌شود

end post عایق سرریل

[ریلی] قطعه‌ای عایق که در درز ریل قرار می‌گیرد
تا دو سر ریل‌های مجاور را از یکدیگر جدا کند

عدد اف ← مدت گرمامیری

عدد د ← زمان کاهش دهکی

عدد زد ← ثابت مقاومت گرمایی

erecting lens عدسی مستقیم‌ساز

[انجم‌رصدی] سامانه‌ای از عدسی‌ها، معمولاً در
تلسکوپ‌های کپلری، که متشکل از چهار عدسی
است و تصویر نهایی حاصل از آنها مستقیم
است

عرض زمین‌مغناطیسی

geomagnetic latitude

[ژئوفیزیک] عرض مغناطیسی هر نقطه
در صورتی که به جای میدان زمین، میدان یک
دوقطبی که تقریب نزدیکی از آن است، قرار
گیرد

genital love عشق بالغانه

[روان‌شناسی] عشق به جنس مخالف در مرحله‌ای
که فرد به رشد کامل جنسی رسیده باشد

عصب‌آسیبی الکلی

alcoholic neuropathy

[اعتیاد] هریک از آشفتگی‌های عصب‌شناختی
ناشی از مصرف طولانی‌مدت الکل که با

[ریاضی] عملگر خطی T بر یک فضای هنجدار (normed space) با این ویژگی که $\|T\| < 1$

earthworks **عملیات خاکی**

[درون شهری] هرگونه خاکبرداری یا خاکریزی در عملیات راه سازی

عناصر خاکی کمیاب

rare earth elements, REE

[زمین شناسی] عناصری با عدد اتمی ۵۷ تا ۷۱ که دارای ویژگی های شیمیایی یکسانی هستند

invertible element **عنصر وارون پذیر**

[ریاضی] عنصری چون x از یک گروهوار با عنصر یکه e با این ویژگی که یک عنصر $\bar{x}$ وجود دارد، به طوری که $x\bar{x} = \bar{x}x = e$

exhibitionist **عورت نما**

[روان شناسی] فردی که عورت نمایی می کند

exhibitionism **عورت نمایی**

[روان شناسی] نوعی کژکامی که در آن رسیدن به ارضای جنسی از طریق نمایش اندام جنسی عریان خود به افراد بیگانه و بدون هیچ گونه فعالیت جنسی حاصل می شود

fault masking **عیب پوشانی**

[نظامی] پوشاندن و تصحیح هم زمان خطاهای ایجاد شده

controlled signal **علامت فرمان پذیر**

[ریلی] علامت ثابتی که تغییر آن را از نمای خطر به نمای آزاد یا به عکس، علامت بان یا سامانه خودکار تنظیم مسیر از راه دور انجام می دهد

brush cutter, brush hog **علف چین**

[ریلی] ماشینی برای کندن علف ها و بوته های حریم خط آهن

social sciences **علوم اجتماعی**

[جامعه شناسی] شاخه هایی از علوم انسانی که با شناخت کنش یا ذهنیت اجتماعی انسان و پیامدهای آن سروکار دارند

causation, causality **علیت**

[سلامت] رابطه علت و معلولی میان یک بیماری و علت ها و عوامل ایجادکننده آن

crater depth **عمق دهانه**

[زمین شناسی] فاصله میان بلندترین نقطه واقع بر ستیغ لبه دهانه تا عمیق ترین بخش قابل مشاهده در دهانه

adjoint operator **عملگر الحاقی**

[ریاضی] برای عملگر خطی کراندار A از فضای باناخ X به فضای باناخ Y ، عملگر A^* از دوگان Y به دوگان X که به ازای هر $x \in X$

$$\langle x, A^* f \rangle = \langle Ax, f \rangle, f \in Y^*$$

contracting operator **عملگر انقباضی**

[نظامی] تصحیح سامانه و بازگرداندن آن به وضعیت قابل‌قبول برای تداوم عملیات

عیب‌کاوی fault diagnosis

[نظامی] یافتن و شناسایی پودمان معیوبی که موجب خطایی معین می‌شود
مت. تشخیص عیب

عیب‌مهاری fault containment

[نظامی] جلوگیری از انتشار اطلاعات غلط یا زیانبار در سامانه، پس از بروز اولین عیب و پیش از شناسایی آن

عیب‌پویی burn in

[نظامی] روشن نگه داشتن تجهیزات یا اجزای آنها پیش از عرضه محصول یا عملیاتی شدن سامانه برای تثبیت ویژگی‌ها و تشخیص خرابی اولیه

عیب‌تابی fault tolerance

[نظامی] توانایی پردازشگر در حفظ کارایی، پس از خرابی برخی از زیرسامانه‌های آن

عیب‌زدایی fault recovery

غ

غذاخوری با منوی کامل
full-menu restaurant

[گردشگری] غذاخوری‌ای که صورت‌غذای آن شامل تعداد زیادی، دست‌کم ده غذای اصلی است و بنا بر سفارش طبخ می‌شود
مت. رستوران با منوی کامل

غذاخوری با منوی محدود
limited-menu restaurant

[گردشگری] غذاخوری با غذا و خدمات محدود
مت. رستوران با منوی محدود

غذاخوری بزرگ
mega restaurant

[گردشگری] غذاخوری‌ای بسیار بزرگ گاه با تزیینات پرزرق‌وبرق که مورد استقبال مردم است
مت. رستوران بزرگ

غذاخوری بگیروبران
drive-through restaurant

[گردشگری] نوعی بنگاه پذیرایی که در آن سفارش سرنشینان خودروها از طریق باجه در اختیار آنها قرار می‌گیرد تا در جای دیگر صرف کنند
مت. رستوران بگیروبران

غدهٔ برون‌ریز
exocrine gland

[تشریحی] غده‌ای که ترشحات آن از راه مجرا یا مجراهایی به بیرون راه می‌یابد

غدهٔ تمام‌ریز
holocrine gland

[تشریحی] غده‌ای که در آن یاخته‌ها تماماً همراه با ترشحات خارج می‌شوند

غدهٔ درون‌ریز
endocrine gland

[تشریحی] غده‌ای که ترشحات آن به‌طور مستقیم به درون خون می‌ریزد

غدهٔ قطره‌ریز
merocrine gland

[تشریحی] غده‌ای که در آن هیچ یاخته‌ای همراه با ترشحات خارج نمی‌شود

غذاخوری با خدمات کامل
full-service restaurant

[گردشگری] غذاخوری‌ای که در آن سه وعده غذای کامل و انواع نوشیدنی‌ها و خدمات سرمیز (table service) عرضه می‌شود
مت. رستوران با خدمات کامل

[فناوری غذا] ۱. جدا کردن ذرات زیر یا درشت از
نرمه ۲. جدا کردن ذرات جامد از مایع

غربالۀ صارت

CAGE screening instrument

[اعتیاد] پرسش‌نامه‌ای چهارسؤاله برای
غربالگری اعتیاد
مت. پرسش‌نامه صارت CAGE questionnaire

غرب‌گرایی occidentalism

[جامعه‌شناسی] گرایش به شیوه‌ها و مظاهر فرهنگی
و اجتماعی کشورهای غرب اروپا و امریکای
شمالی

غرغره gargle

[دارویی] ۱. گرداندن محلول در حلق برای
شست‌وشو و ضدعفونی ۲. محلولی که
برای شست‌وشو و ضدعفونی حلق به کار
می‌رود

غلظت الککل خون

blood alcohol concentration

[اعتیاد] مقدار الککل موجود در حجم معینی از
خون

BAC /نخت. خون‌کل

blood alcohol level مت. سطح الککل خون

غول‌دهانه caldera

[زمین‌شناسی] گودال رُمبشی بزرگی در قلۀ آتشفشان
که دارای شکلی مدور و در برخی موارد کمی
کشیده است و ابعاد آن چند برابر مجراهای درون
آن است

غذاخوری قومی ethnic restaurant

[گردشگری] غذاخوری‌ای که غذاهای ویژه یک ملت
یا یک قوم را عرضه می‌کند
مت. رستوران قومی

غذاخوری کارکنان staff restaurant

[گردشگری] غذاخوری ویژه کارکنان هتل یا
باشگاه یا دیگر سازمان‌های خدماتی
مت. رستوران کارکنان

غذاخوری ویژه speciality restaurant

[گردشگری] غذاخوری‌ای که در ارائه غذاهای
خاص مانند غذاهای دریایی یا غذاهای برگرفته
از مکاتب آشپزی خاص از قبیل غذای مکزیکی
یا هندی تخصص دارد
مت. رستوران ویژه

غذا رسان catering vehicle

[هوایی] کامیونی ویژه پر و خالی کردن ملزومات
غذاخانه هواپیما در محدوده پیشگاه

غذای تخمیری fermented food

[فناوری غذا] غذاهایی که با دخالت ریزندامگان‌های
مفید تخمیر می‌شوند

مت. محصول تخمیری fermented product

غذای شاخص signature dish

[گردشگری] خوراکی ویژه که موجب شهرت یک
غذاخوری می‌شود

غربال کردن sieving

erosion caldera غولدهانه فرسایشی

[زمین‌شناسی] غولدهانه‌ای که بر اثر فرسایش و بازشدگی یک غولدهانه یا فرسایش یک مخروط آتشفشانی به وجود می‌آید

explosion caldera غولدهانه انفجاری

[زمین‌شناسی] غولدهانه‌ای که در نتیجه از بین رفتن بخش بالایی مخروط آتشفشانی بر اثر انفجار به وجود می‌آید

collapse caldera غولدهانه رُمبشی

[زمین‌شناسی] غولدهانه‌ای که بر اثر رُمبش سقف یک انباشتگاه ماگما به وجود می‌آید

مت. غولدهانه فرونشستی

subsidence caldera

غولدهانه فرونشستی

← غولدهانه رُمبشی

ف

فاصله

interval

[موسیقی] اختلاف زیروبمی بین دو نغمه

فاصله اجتماعی

social distance

[جامعه‌شناسی] تفاوت میان گروه‌های اجتماعی در یک جامعه خاص براساس برخی از مؤلفه‌های ازپیش‌تعیین‌شده و قابل‌اندازه‌گیری

فاصله افزوده

augmented interval

[موسیقی] فاصله درست یا بزرگی که یک نیم‌پرده کروماتیک (chromatic) افزایش یافته باشد

فاصله‌انداز ← دِنای فاصله‌انداز

فاصله بازافزوده

doubly augmented interval

[موسیقی] فاصله افزوده‌ای که یک نیم‌پرده کروماتیک (chromatic) افزایش یافته باشد

فاصله بازکاسته

doubly diminished interval

[موسیقی] فاصله کاسته‌ای که یک نیم‌پرده کروماتیک (chromatic) کاهش یافته باشد

فاصله بزرگ

major interval

[موسیقی] هریک از فاصله‌های دوم و سوم و ششم و هفتم از بن‌مایه در گام ماژور (major) و تمامی فاصله‌های هم‌ارز آنها

فاصله ترکیبی

compound interval

[موسیقی] فاصله‌ای که بزرگ‌تر از هشتم باشد

فاصله جفت‌چرخ

dual spacing

[تأیر] فاصله خط‌های مرکزی جفت‌تأیر بر روی یک جفت‌چرخ خودرو باری

فاصله خانک‌ها

bin interval

[ژئوفیزیک] فاصله بین دو خانک مجاور

فاصله درست

perfect interval

[موسیقی] هریک از فاصله‌های یکم و چهارم و پنجم و هشتم از بن‌مایه در گام ماژور (major) و تمامی فاصله‌های هم‌ارز آنها

standard distance, **فاصله معیار**
standard distance deviation

[نقشه‌برداری] اندازه‌ای برای بیان فشردگی توزیع مکانی عوارض پیرامون مرکز میانگین آن

فاصله ملایم کامل

perfect consonant interval,
perfect consonance

[موسیقی] هریک از فاصله‌های ملایم یکم و پنجم و هشتم درست، در صورتی که آن را معکوس پنجم به حساب آوریم، یا فاصله ترکیبی آنها

فاصله ملایم ناکامل

imperfect consonant interval,
imperfect consonance

[موسیقی] هریک از فاصله‌های ملایم سوم بزرگ و سوم کوچک و ششم بزرگ و ششم کوچک یا فاصله ترکیبی آنها

فاصله نصف‌النهاری

meridional distance

[نقشه‌برداری] فاصله اندازه‌گیری شده در امتداد نصف‌النهار بر روی بیضوی

فاصله نورسنجشی

← اختلاف‌منظر نورسنجشی

Hubble distance, **فاصله هابل**
Hubble radius

[انجم‌رصدی] مسافتی که نور در طی زمان هابل می‌پیماید

epicentral distance **فاصله رومرکزی**

[ژئوفیزیک] فاصله میان رومرکز زمین‌لرزه و گیرنده

ground distance, **فاصله زمینی**
ground range

[نقشه‌برداری] فاصله بین دو نقطه بر روی زمین در امتداد دایره عظیمه گذرنده از آن دو نقطه

فاصله طیف‌نمودی

← اختلاف‌منظر طیف‌نمودی

polar distance, **فاصله قطبی**
co-declination

[نقشه‌برداری] فاصله زاویه‌ای از قطب آسمان که متمم زاویه میل است

فاصله قطر زاویه‌ای

angular diameter distance,
angular size distance

[انجم‌رصدی] فاصله‌ای که از طریق مقایسه قطر زاویه‌ای با قطر واقعی اجرام نجومی به دست می‌آید

diminished interval **فاصله کاسته**

[موسیقی] فاصله درست یا بزرگی که یک نیم‌پرده کروماتیک (chromatic) کاهش یافته باشد

minor interval **فاصله کوچک**

[موسیقی] فاصله بزرگی که یک نیم‌پرده کروماتیک (chromatic) کاهش یافته باشد

extreme high water **فراکشند فرین**

[۱- اقیانوس‌شناسی] بالاترین ارتفاع ثبت‌شده فراکشند
در هر محل

فراکشند کهن میانگین

mean high-water neaps

[۱- اقیانوس‌شناسی] میانگین ارتفاع فراکشندها در
کاهشندهای یک مکان در طی یک دوره
نوزده‌ساله

فراکشند مهن میانگین

mean high-water springs

[۱- اقیانوس‌شناسی] میانگین ارتفاع فراکشندها در
مهرک‌شندهای یک مکان در طی یک دوره
نوزده‌ساله

فراکشند میانگین

mean high water, MHW

[۱- اقیانوس‌شناسی] میانگین ارتفاع فراکشندها در یک
مکان در طی یک دوره نوزده‌ساله

preparation³ **فراورده**

[دارویی] هر محصول دارویی آماده مصرف

by-product **فراورده جانبی**

[کمرده‌گری] یکی از اقلام صورت‌غذا که از مواد
غذایی دیگر اقلام موجود در صورت‌غذا تهیه
می‌شود

bakery product **فراورده نانوائی**

[مغذای غذا] هر محصولی که بخش اعظم آن از
آرد باشد و در نانوائی پخته شود

repair plug **فتیله**

[تایر] آمیزه‌ای لاستیکی که سوراخ یا کندی
به وجود آمده بر اثر ورود جسم خارجی به تایر
را پر می‌کند

devolatization **فرازدایی**

[زمین‌شناسی] فرایندی دگرگونی که به خارج شدن
سازهای (constituents) فراز و افزایش متناسب
سازهای غیرفراز منجر می‌شود

فرازها ← مواد فراز**high tide, high water, HW** **فراکشند**

[۱- اقیانوس‌شناسی] ارتفاع بیشینه سطح آب که
مدکشند به آن می‌رسد

higher high water, HHW **فراکشند فراتر**

[۱- اقیانوس‌شناسی] فراکشند بالاتر از میان دو
فراکشندی که در مدت یک روز کشندی رخ
می‌دهد

فراکشند فراتر میانگین

mean higher high water, MHHW

[۱- اقیانوس‌شناسی] میانگین ارتفاع فراکشندهای
فراز در یک مکان در طی یک دوره نوزده‌ساله

lower high water, LHW **فراکشند فروتر**

[۱- اقیانوس‌شناسی] فراکشند پایین‌تر از میان دو
فراکشندی که در مدت یک روز کشندی رخ
می‌دهد

فراورده‌های خاص جنگل

← فراورده‌های غیرچوبی جنگل

فراورده‌های غیرچوبی جنگل

nontimber forest products

[جنگل] تمام فراورده‌های جنگل به‌غیراز فراورده‌های چوبی، شامل صمغ و روغن و برگ و پوست درختان و قارچ و دیگر گیاهان مت. فراورده‌های خاص جنگل
special forest products

فراهم‌ساز دسترسی

[مخابرات] شرکتی مانند شرکت‌های مخابراتی که رایانه کاربر را به اینترنت متصل می‌کند

فرایند بی‌داب

← فرایند بی‌هوازی دانه‌ای بالارو

فرایند بی‌هوازی دانه‌ای بالارو

upflow anaerobic sludge blanket process

[محیط‌زیست] فرایند تصفیه بی‌هوازی پُربار فاضلاب به‌صورت بالارو که در نتیجه آن لجنی متشکل از ریزاندامگان‌های دانه‌ای متراکم در ته واکنشگاه تشکیل می‌شود که حاوی غلظت بالایی از جامدات معلق فرار است
/اخت. فرایند بی‌داب
UASB process

فرایند زی‌واکنشگاهی غشایی

membrane bioreactor process,
membrane bioreactor

[محیط‌زیست] نوعی فرایند لجن فعال که در آن از غشاهای ریزصافش (microfiltration) و فراصافش (ultrafiltration) برای حذف مؤثر اکسیژن‌خواهی زیست‌شیمیایی و جامدات معلق فاضلاب استفاده می‌شود

MBR

/اخت. زی‌واش

فرایند وات‌بی

← فرایند واکنشگاهی تیغه‌ای

بی‌هوازی

فرایند واکنشگاهی تیغه‌ای بی‌هوازی

anaerobic baffled reactor process

[محیط‌زیست] روشی در تصفیه بی‌هوازی فاضلاب که در آن برای هدایت جریان فاضلاب به سمت بالا از میان محفظه‌های متوالی آب‌لجن از مواعی تیغه‌مانند استفاده می‌شود

ABR

/اخت. فرایند وات‌بی

advantage rule

فرصت

[دورزش] قانونی که به داور اجازه می‌دهد بعد از وقوع خطا چنانچه شرایط به نفع تیم غیرخطای باشد از اعلام خطا چشم‌پوشی کند

plysteer

فرمان‌کشی

[تایر] ایرادی در ساخت تایر که موجب کشیده شدن آن به یک سو می‌شود

ploughing

فرمان‌گریزی

[تایر] از دست رفتن فرمان‌گیری خودرو

[۴] اقیانوس‌شناسی | میانگین ارتفاع فروکشندها در
کِهکشندهای یک مکان در طی یک دوره
نوزده‌ساله

فروکشند مهین میانگین

mean low-water springs

[۴] اقیانوس‌شناسی | میانگین ارتفاع فروکشندها در
مِهکشندهای یک مکان در طی یک دوره
نوزده‌ساله

mean low water, **فروکشند میانگین**
MLW

[۴] اقیانوس‌شناسی | میانگین ارتفاع فروکشندها در
یک مکان در طی یک دوره نوزده‌ساله

culture **فرهنگ**

[جامعه‌شناسی] مجموعه عادات و رفتارهایی که در
یک جامعه انسانی عمدتاً از طریق فرایندهای
اجتماعی و نه فرایندهای زیستی از نسلی به
نسل دیگر منتقل می‌شود و در نمادها و باورها
و هنر و مهارتها و آداب و رسوم آن جامعه
انعکاس می‌یابد

فرهنگ سازمانی

organisational culture

[جامعه‌شناسی] ارزش‌ها و هنجارها و الگوهای
رفتاری که روابط اجتماعی را در یک سازمان
مفروض مشخص می‌کند

diversionary device **فریب‌افزار**

[نظامی] نوعی افزاره آتش‌زای پرتابی که در
هنگام انفجار با صدای بلند و نور خیره‌کننده‌ای
که تولید می‌کند فرد یا افراد حاضر در محل
انفجار را گیج و سردرگم می‌کند

low tide, low water, LW **فروکشند**

[۴] اقیانوس‌شناسی | ارتفاع کمینه سطح آب که
جزرکشند به آن می‌رسد

فروکشند فراتر

higher low water, HLW

[۴] اقیانوس‌شناسی | فروکشند بالاتر از میان دو
فروکشندی که در مدت یک روز کشندی رخ می‌دهد

فروکشند فروتر

lower low water, LLW

[۴] اقیانوس‌شناسی | فروکشند پایین‌تر از میان دو
فروکشندی که در مدت یک روز کشندی رخ می‌دهد

فروکشند فروتر مهین میانگین

mean lower low-water springs

[۴] اقیانوس‌شناسی | میانگین ارتفاع فروکشندهای
فروتر در مِهکشندهای یک مکان در طی یک
دوره نوزده‌ساله

فروکشند فروتر میانگین

mean lower low water, MLLW

[۴] اقیانوس‌شناسی | میانگین ارتفاع فروکشندهای
فروتر در یک مکان در طی یک دوره نوزده‌ساله

extreme low water **فروکشند فرین**

[۴] اقیانوس‌شناسی | پایین‌ترین ارتفاع ثبت‌شده
فراکشند در هر محل

فروکشند کِهین میانگین

mean low-water neaps

[ریاضی] فضایی توپولوژیکی با این ویژگی که هر زیرمجموعه A باز است، هرگاه اشتراک A با هر زیرمجموعه فشرده K ، در K باز باشد

فعالیت دیاستازی diastatic activity

[فناوری غذا] مقیاسی برای اندازه‌گیری قابلیت آرد در تولید مالتوز از نشاسته خود بر اثر فعالیت آمیلاز یا همان دیاستاز موجود در آن

فلج خواب sleep paralysis, nocturnal paralysis, sleep numbness, nocturnal hemiplegia

[روانشناسی] ناتوانی در حرکت یا صحبت کردن پیش از به خواب رفتن یا در هنگام بیدار شدن که اغلب با توهم همراه است

فلس‌مانند ← فلسی

فلسی squamous
[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی پوشیده از پولک یا فلس‌های خوابیده کوچک در گیاهان که از یک یا چند لایه یاخته ورقه‌ای تخت تشکیل شده باشد
مت. فلس‌مانند scaly, scalelike

فله‌بارزن bulk loader

[هوابی] خودرو نقاله‌دار ویژه بارگیری و تخلیه بار فله در هواپیما

فناوری تخمیر

fermentation technology

[فناوری غذا] فناوری‌ها و روش‌هایی که در تولید مواد غذایی خاص با استفاده از تخمیر میکروبی کاربرد دارند

فزون‌رنگ colour excess

[انجم‌رصدی] معیاری برای سنجش سرخش (reddening) طیف اجرام نجومی در مقایسه با ستاره‌های مبنا

فضاهای هم‌جاها هم‌ارز

homotopy equivalent spaces

[ریاضی] دو فضای توپولوژیکی که یک هم‌ارزی هم‌جایی بین آنها وجود دارد

فضای انقباض‌پذیر contractible space

[ریاضی] فضایی توپولوژیکی که نگاشت همانی بر آن پوچ هم‌جا (null-homotopic) است

فضای توپولوژیکی متناهی‌وار

finitistic topological space

[ریاضی] یک فضای توپولوژیکی که هر پوشش باز آن یک تطریف متناهی‌بُعد داشته باشد

فضای شبه‌فشرده

pseudo-compact space

[ریاضی] فضایی توپولوژیکی که هر تابع حقیقی مقدار پیوسته بر آن کراندار باشد

فضای شمارامولد

countably-generated space

[ریاضی] یک فضای بُرداری توپولوژیکی که زیرمجموعه‌ای شمارا آن را تولید می‌کند

فضای فشرده‌مولد

compactly generated space

فن‌ورز بافت‌شناسی

histology technician

|تعریف| کاردانی که برش‌های بافتی را آماده می‌کند

|رمز| فهرستی از گواهی‌های کلید عمومی که مرجع صدور گواهی، پیش از انقضا، از اعتبار ساقط کرده است

فهرست دسترسی

access list

|مخبرات| فهرستی در رهیاب‌ها که برای شماری از خدمات نگهداری می‌شود تا دسترسی به رهیاب یا دسترسی از آن واپایش شود

فهرست واپایش دسترسی

access control list, ACL

|مخبرات| فهرستی که دسترسی و منع دسترسی به خدمات را برای سامانه‌های امنیت شبکه واپایش می‌کند

فوردگرایی

fordism

|جامعه‌شناسی| گرایشی متأثر از نظام اقتصادی حاکم بر کارخانه‌های خودروسازی هنری فورد در امریکا که شکل پیچیده‌تری از تایلرگرایی (Taylorism) است مبتنی بر ترکیبی از قیمت پایین‌تر و دستمزد بالاتر و خط تولید بهبودیافته و بازاریابی و تسهیلاتی خاص برای مصرف‌کننده

فهرست ابطال گواهی

certificate revocation list

ق

قاشقک

castanets

[موسیقی] نوعی خودصدای برکوبشی با زیروبمی نامشخص و تشکیل‌شده از دو قطعه چوب عموماً قاشقی‌شکل که طرف گود آنها را به یکدیگر می‌کوبند

قاشقی

spatulate

[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی در گیاهان به شکل مستطیل یا گرد شبیه به سر قاشق با پایه‌ای نوک‌تیز و بلند و باریک

قاعدهٔ اهرم

lever rule

[شیمی] قاعده‌ای که براساس آن مقادیر نسبی دو فاز a و b در حالت تعادل به یکدیگر مرتبط می‌شوند

قابلی کردن

briquetting

[فناوری غذا] فرایند متراکم کردن مواد غذایی در اشکال مشخص برای بهبود خواص و سهولت حمل‌ونقل و کاهش دورریز

قایق بادبانی

sailboat, sailing boat

[ورزش] قایقی که بر اثر نیروی فشار باد بر بادبان‌ها به حرکت درمی‌آید

قایقرانی تفریحی

yachting²

[ورزش] ورزش یا سرگرمی یا تفریح با قایق تفریحی

قائم‌سنج

omnimeter

[انجوم‌رصدی] زاویه‌یابی مجهز به یک ریزبین/ میکروسکوپ که برای مشاهدهٔ حرکتهای زاویه‌ای حول محور قائم تلسکوپ به کار می‌رود

قدرت آرد

flour strenght

[فناوری غذا] خاصیتی در آرد که نشان‌دهندهٔ امکان تولید خمیری محکم و کشسان از آن است

قدرت پخشیده

diffused power

[جامعه‌شناسی] قدرتی که برخلاف قدرت آمرانه (authoritative power) به صورت گسترده‌ای در میان گروهی از افراد و نهادها در یک پهنهٔ مفروض توزیع شده باشد

قدم‌راه

wing walk

[موازی] سطح علامت‌گذاری‌شده بر روی بخش فوقانی بال که افراد مجاز می‌توانند با کفش‌های نرم بر روی آن راه بروند

قدم‌گاه

step pad

[موازی] سازه‌ای فرعی که بر سطوح خارجی و فوقانی تنه هواگرد، به‌ویژه بالگرد، نصب می‌شود تا خدمه زمینی و دیگر افراد بتوانند بر آن قدم بگذارند

قدم‌یاری ← یاریگری دوازده‌قدمی

قرارداد واپایش پیوند داده‌ای هم‌زمان
synchronous data link control, SDLC

[مخابرات] نوعی قرارداد خط ارتباطات داده‌ای مربوط به معماری شبکه سامانه‌های آی.بی.ام.

قراردادهای دسترسی access protocols

[مخابرات] مجموعه‌روال‌هایی که به کاربر امکان می‌دهد از شبکه خدمات بگیرد

قرص

tablet

[دارویی] یک شکل دارویی جامد با وزن و اندازه و صورت‌های مختلف

قرص پوشش‌دار

coated tablet

[دارویی] قرصی که هسته دارویی آن با لایه‌ای نازک پوشانده شده است

قرص پوشش‌دار روده‌ای

enteric-coated tablet,
gastroresistant tablet

[دارویی] قرصی که ماده دارویی آن با یک ماده مقاوم در برابر اسید معده پوشانده می‌شود تا با تأخیر و بعد از عبور از معده، در روده کوچک باز شود
مت. قرص روده‌رهشی

قرص روده‌رهشی

← قرص پوشش‌دار روده‌ای

قرع

retort

[شیمی] ظرفی شیشه‌ای کروی‌شکلی با گردن بلند و متمایل به سمت پایین که برای تقطیر از آن استفاده می‌کنند

قرعه‌کشی مسابقات انتخابی

qualifying draw

[ورزش] تقسیم‌بندی تیم‌ها در گروه‌های مختلف برای مسابقات انتخابی جام جهانی که دو سال پیش از قرعه‌کشی جام جهانی انجام می‌شود

قُرّی طوقه

bead deformation

[تایر] فرورفتگی محیطی در ناحیه طوقه

قضیه کرانداري وارون

bounded inverse theorem,
inverse mapping theorem

[ریاضی] قضیه‌ای دال بر اینکه اگر X و Y دو فضای باناخ و $A: X \rightarrow Y$ عملگری کراندار و یک‌به‌یک و پوشا باشد، آنگاه وارون A کراندار است

overall diameter,
outside diameter

قطر خارجی

[تایر] قطر تایر بادشده، از سر آج یک سمت تایر تا سر آج سمت دیگر، بدون اعمال بار

angular diameter,
apparent size, angular size

قطر زاویه‌ای

[+ نجوم رصدی] اندازه زاویه‌ای یک جرم سماوی که از زمین دیده می‌شود و برحسب درجه یا رادیان سنجیده می‌شود

apparent diameter

منه قطر ظاهری

قطر ظاهری ← قطر زاویه‌ای

drop

قطره

[دارویی] یک شکل دارویی مایع که از طریق چکانش از آن استفاده می‌کنند

dropper, instillator

قطره چکان

[دارویی] لوله یا افزاره ساده‌ای که از آن برای چکاندن قطره استفاده می‌کنند

merocrine

قطره ریز

[+ تشریحی] ویژگی غده‌ای ترشحی که در طی فرایند تولید و ترشح مواد ترشحی، ساختار یاخته ترشح‌کننده سالم می‌ماند

break lock

قفل شکنی

[نظامی] وضعیتی که در آن حسگر یا ماسوره هدفجو (homing fuze) هدفی را که بر روی آن قفل‌گذاری شده بوده است، گم می‌کند

concreting train

قطار بتن‌ریزی

[درون‌شهری] دستگاهی برای بتن‌ریزی در عملیات روسازی صلب، متشکل از چند ماشین که به دنبال یکدیگر مراحل چندگانه روسازی را ضمن حرکت انجام می‌دهد

قطب جنوب زمین‌مغناطیسی

south geomagnetic pole,

south pole, south magnetic pole

[ژئوفیزیک] قطب زمین‌مغناطیسی در نیمکره جنوبی با موقعیت تقریبی ۷۸/۵ درجه عرض جنوبی و ۱۱۱ درجه طول شرقی

قطب زمین‌مغناطیسی

geomagnetic pole

[ژئوفیزیک] هریک از دو نقطه متقابل که محل تقاطع سطح زمین با محور آهنربای میله‌ای فرضی در مرکز زمین است و میدان آن به تقریب برابر با میدان مغناطیسی حقیقی زمین است

قطب شمال زمین‌مغناطیسی

north geomagnetic pole,

north pole, north magnetic pole

[ژئوفیزیک] قطب زمین‌مغناطیسی در نیمکره شمالی با موقعیت تقریبی ۷۹/۵ درجه عرض شمالی و ۷۱/۵ درجه طول غربی

pole tide

قطب‌کشند

[+ اقیانوس‌شناسی] کشندگی که براثر لنگی چندلری (Chandler wobble) زمین ایجاد می‌شود

penalty arc	قوس محوطه جرمه	lock on	قفل گذاری
[ورزش] قوسی در بیرون از محوطه جرمه که مرکز آن نقطه پنالتی است و بازیکنان حریف پیش از زدن ضربه پنالتی نباید به آن وارد شوند		[نظامی] وضعیت هریک از سامانه‌های ردیاب یا هدف‌یابی که به‌طور مداوم و خودکار، هدفی را با استفاده از یک یا چند مؤلفه ردیابی می‌کند	
champion, champ	قهرمان	cordate, heart-shaped	قلبی
[ورزش] برنده مقام اول یا جایزه اول مسابقات که این مقام را با غلبه بر رقیبان حاضر در مسابقات یا با شکست دادن مدافع عنوان قهرمانی یا با به دست آوردن بیشترین امتیاز در مجموع رقابت‌ها به دست می‌آورد		[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل قلب با رأسی تیز در گیاهان	
championship ¹	قهرمانی	pandurate	قلیانی
[ورزش] کسب عنوان نخست در یک رویداد ورزشی		[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل تخم‌مرغ وارونه در گیاهان که در بخش میانی تورفتگی داشته باشد	
café complet	قهوه شیرینی	panduriform	مت. قلیانی شکل
[گردشگری] میان‌وعده‌ای شامل شیرینی یا نان و کره و مربا همراه با قهوه		قلیانی شکل ← قلیانی	
diatreme	قیف‌دالانه	consistency of soil, soil consistency	قوام خاک
[زمین‌شناسی] تنوره برشی (breccias pipe) قیف‌شکلی که ژرفای آن در حدود ۲ کیلومتر و قطر آن از ۲۰۰ متر تا ۲ کیلومتر است		[درون‌شهری] میزان مقاومت خاک در برابر جریان آب که به میزان رطوبت خاک بستگی بسیار دارد	
		consistometer	قوام‌سنج
		[فناوری غذا] وسیله‌ای برای تعیین یکنواختی و قوام محصول غذایی تولیدشده	
	قیمت‌گذاری اقلام شاخص	eccentric wear, out of round wear	قوز رفتگی
prestige pricing	[گردشگری] تعیین قیمت اقلام شاخص در صورت غذا	[تابیر] رفتگی نایکنواخت قابل‌توجه در ضخامت رویه	

قیمت‌گذاری منو

← قیمت‌گذاری صورت‌غذا

قیمت‌گذاری صورت‌غذا menu pricing

[گردشگری] قیمت‌گذاری اقلام صورت‌غذا

به نحوی که هم سودآور باشد و هم آن قدر گران

نباشد که مشتریان را منصرف کند

منو. قیمت‌گذاری منو

ک

کارآزمایی

trial

[سلامت] تجربه‌ای همه‌گیرشناختی که در آن افراد یک جمعیت به‌طور تصادفی به گروه‌های مطالعه و شاهد تقسیم می‌شوند تا روشی خاص یا عملی مشخص یا مداخله‌ای معین در جهت پیشگیری یا درمان بر روی آنها اعمال شود

[سلامت] مطالعه تجربی آینده‌نگر و تحلیلی مبتنی بر داده‌های اولیه جمع‌آوری‌شده از افراد یا گروه‌ها

کارآزمایی بالینی^۱, clinical trial^۲, clinical investigation, clinical study

[دارویی] آزمایش دارو بر روی انسان در حین مطالعه علمی فراورده دارویی برای ارزیابی اثربخشی و بی‌خطر بودن آن به‌صورت مقایسه‌ای با یک دارونما یا داروی مشابه یا هر دو

کارآزمایی درمانی

← کارآزمایی بالینی

کارآزمایی میدانی

field trial

[سلامت] نوعی کارآزمایی بالینی برای واکسن‌ها و داروها و برنامه‌های پیشگیری و جز آن که به جای اجرا در آزمایشگاه یا سازمان‌های ارائه‌دهنده خدمات سلامت، در سطح اجتماع صورت می‌گیرد

کارآزمایی بالینی^۲ clinical trial^۱

[سلامت] نوعی فعالیت پژوهشی شامل تجویز یک دارو یا روش درمانی برای ارزیابی کارایی و بی‌خطری آن

مت. کارآزمایی درمانی therapeutic trial

کاراندام‌شناسی بافت histophysiology

[تشریحی] شناخت و بررسی همبستگی ساختار و عملکرد بافت

کارآزمایی تصادفی‌شده شاهددار randomised controlled trial, RCT

[مخابرات] مجموعه‌ای از فرایندها در شبکه که امکان تعامل کاربر و شبکه را فراهم می‌کند

کاربارگی work addiction, workaholism, ergomania

[اعتیاد] نوعی رفتار اعتیادی که در آن فرد به افراط کار می‌کند، به طوری که سلامت جسمی و روابطش با افراد دیگر دچار مشکل می‌شود

کارکردگرایی functionalism

[جامعه‌شناسی] نظریه‌ای که بر پایه آن ساختارها و فرایندها و پدیده‌های اجتماعی را باید براساس کارکرد آنها در کل جامعه تحلیل کرد

کارباره work addict, workaholic, ergomaniac

[اعتیاد] شخصی که دچار کاربارگی است

کارکردگرایی ساختاری

structural functionalism

[جامعه‌شناسی] نوعی کارکردگرایی عمدتاً مبتنی بر دیدگاه‌های انسان‌شناس بریتانیایی، رادکلیف براون، که بر پایه آن جنبه‌های ساختاری نظام اجتماعی، مورد توجه است و بنابراین به مطالعه فرایندهایی می‌پردازد که کارکردشان حفظ ساختارهای اجتماعی است

کارت صورت غذا menu card

[کردشگری] برگه‌ای بر روی میز غذاخوری در مراسم رسمی شام شامل فهرست خوراکی‌هایی که ارائه می‌شود
مت. کارت منو

کاشت implant¹, implantation

[پیوند] نصب یا انتقال همیشگی یا موقت کاشتینه به بدن

کارت منو ← کارت صورت غذا

کاشت دندان پزشکی implantodontist

[پیوند] دندان پزشکی که در زمینه کاشت کاشتینه تخصص دارد

کارساز حسابداری accounting server

[مخابرات] رایانه‌ای که در شبکه داخلی به صورت خودکار هزینه استفاده از خدمات را محاسبه می‌کند

مت. کاشت دندان شناس implantologist

کارساز دسترسی access server

[مخابرات] پردازنده‌ای مخابراتی که افزاره‌های ناهم‌زمان را از طریق شبکه و نرم‌افزار شبیه‌سازی پایانه به شبکه داخلی یا شبکه گسترده وصل می‌کند

کاشت دندان پزشکی

← کاشت دندان شناسی

کاشت دندان شناس

← کاشت دندان پزشکی

کارکرد دسترسی access function

کاشت دندان شناسی

implantodontology, implantology

[پیوند] شاخه‌ای از دندان شناسی که به مطالعه

کاشت کاشتینه می‌پردازد

مت. کاشت دندان پزشکی implantodontics

کاشتینهimplant²

[پیوند] ماده‌ای که با اهداف پزشکی به بدن فرد

متصل می‌شود

کاشتینه بر سازه‌ای

prosthetic implant

[پیوند] کاشتینه‌ای که هدف از کاشت آن پر کردن

جای یک بخش از دست‌رفته بدن است

کاشتینه تیغه‌ای

blade implant

[پیوند] کاشتینه‌ای تیغه‌ای که برای تقویت

استحکام استخوان فک به آن متصل می‌شود

کاشتینه تیغه‌ای درون استخوانی

blade endosteal implant

[پیوند] کاشتینه‌ای تیغه‌ای شکل و سوراخ‌دار که با

رشد استخوان در درون سوراخ‌های آن بعد از

اتصال با استخوان یکی می‌شود

کاشتینه حلزونی

cochlear implant

[پیوند] افزاره‌ای که برای بازگرداندن توانایی

شنیدن در گوش کاشته می‌شود

کاشتینه درون استخوانی

endosseous implant,

endosteal implant

[پیوند] کاشتینه‌ای دندانی که در درون استخوان

جای‌گیر می‌شود

کاشتینه دو مرحله‌ای

two-stage implant

[پیوند] کاشتینه‌ای دندانی و درون استخوانی که

در جراحی نخست در مجاورت محل کاشت

قرار می‌گیرد و در جراحی دوم به پایه متصل

می‌شود

کاشتینه دهانی

oral implant

[پیوند] کاشتینه‌ای که در دهان جای‌گیر می‌شود

کاشتینه رزوه‌دار

threaded implant, screw-type implant

[پیوند] کاشتینه‌ای درون استخوانی که در فک پیچ

می‌شود

کاشتینه ریشه دندانی درون استخوانی

endodontic endosteal implant

[پیوند] کاشتینه‌ای که از درون مجرای ریشه به

استخوان فک هم راه می‌یابد

کاشتینه زیرپیراستخوانی

subperiosteal implant

[پیوند] کاشتینه‌ای دندانی به صورت شبکه‌ای

فلزی که در زیر بافت پیراستخوانی جای‌گیر

می‌شود

کاشتینه زیستی

biological implant

[پیوند] کاشتینه‌ای که از مواد زیستی بی‌اثر یا

زیست‌سازگار ساخته می‌شود

[پیوند] کاشتینه‌ای درون‌استخوانی، بلند و پیچی‌شکل، که در ناحیه نزدیک به استخوان گونه‌ای جانشین یک دندان آسیا می‌شود

کاشتینه مفصل arthroplastic implant

[پیوند] کاشتینه‌ای از آلیاژ کروم‌دار که جانشین مفصل می‌شود

کاشتینه ناپوشیده

← کاشتینه یک‌مرحله‌ای

کاشتینه‌نگاری حلزونی

cochlear implant mapping

[پیوند] نمایش و ثبت متغیرهای صوتی مربوط به آستانه شنوایی کاشتینه حلزون

کاشتینه وِراستخوانی

transosteal implant,
transosseous implant

[پیوند] کاشتینه‌ای که از سمت گونه‌ای فک بی‌دندان می‌گذرد و به سمت زبانی آن می‌رسد

کاشتینه وِرافکی

transmandibular implant

[پیوند] کاشتینه‌ای دندان‌های خاص بیماران مبتلا به سستی فک، که جانشین فک می‌شود و دیگر کاشتینه‌ها در آن جای‌گیر می‌شوند

کاشتینه هم‌سازه گوش میانی

alloplastic middle ear implant

[پیوند] برساهای از مواد بی‌اثر مانند پلاستیک یا سرامیک که در جراحی ترمیمی گوش میانی به کار می‌رود

مت. گوش میانی مصنوعی

کاشتینه سرامیکی درون‌استخوانی ceramic endosteal implant

[پیوند] کاشتینه‌ای درون‌استخوانی حاوی سیلیکات یا چینی

کاشتینه سفارشی fabricated implant

[پیوند] کاشتینه‌ای که برای یک جایگاه خاص به‌طور ویژه و براساس سفارش ساخته می‌شود

کاشتینه عمق‌استخوانی

anchor endosteal implant

[پیوند] کاشتینه‌ای دندان‌ی که در عمق استخوان فک جای‌گیر می‌شود

کاشتینه قدامی زیرپیراستخوانی

anterior subperiosteal implant

[پیوند] کاشتینه‌ای دندان‌ی که در زیر بافت پیراستخوانی بخش قدامی فک جای‌گیر می‌شود

کاشتینه کامل تیغه‌ای درون‌استخوانی

complete-arch blade endosteal
implant

[پیوند] کاشتینه‌ای تیغه‌ای که به‌طور کامل لبه بی‌دندان فک را می‌پوشاند و پایه‌های متعدد دارد

کاشتینه کامل زیرپیراستخوانی

complete subperiosteal implant

[پیوند] کاشتینه‌ای که جانشین فک بی‌دندان می‌شود

کاشتینه گونه‌ای zygomatic implant

کاشتینه یک مرحله‌ای

one-stage implant

[پیوند] کاشتینه دندان‌ی درون استخوانی‌ای که
بلافاصله به پایه متصل می‌شود
مت. کاشتینه ناپوشیده

nonsubmergible implant

کافته

lacinate, jagged

[کجای] ویژگی برگی که حاشیه‌ای بریده و
نامنظم با لپ‌های باریک داشته باشد

کالبدشناسی بیمارنگر

← کالبدشناسی آسیب‌شناختی

کالبدشناسی پرتوی

radiological anatomy,
x-ray anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به
بررسی ساختار اعضا و بافت‌ها به کمک
تصاویر به دست آمده با اشعه ایکس می‌پردازد

کالبدشناسی پزشکی

← کالبدشناسی کاربردی

کالبدشناسی تصویری

imaging anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که با
روش‌های مختلف تصویربرداری به مطالعه
ساختارهای بدن می‌پردازد

کالبدشناسی تفسیر ظاهر

physiognomonic anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که از طریق
تظاهرات و حالات سطوح خارجی بدن، به ویژه
صورت، به مطالعه وضعیت بدن می‌پردازد

کالبدشناسی تندیس‌ی

artificial anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به ساخت
مدل‌های کالبدشناختی و بررسی کالبد با
استفاده از مدل‌های یکپارچه می‌پردازد

کالبدشناسی آسیب‌شناختی

pathological anatomy,
anatomic pathology

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به
بررسی ساختار اندام‌ها و بافت‌های بیمار و
آسیب‌دیده می‌پردازد
مت. کالبدشناسی بیمارنگر

morbid anatomy

کالبدشناسی اختصاصی

special anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به مطالعه
گروه خاصی از اندام‌ها و قسمت‌های بدن و
رابطه هریک با کارکردهای خاصشان می‌پردازد

کالبدشناسی اعصاب

neuroanatomy
[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به مطالعه
دستگاه عصبی می‌پردازد

کالبدشناسی بالینی

← کالبدشناسی کاربردی

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به بررسی ریخت‌شناسی دندان و بخش‌های مختلف آن و موقعیت آنها نسبت به یکدیگر و بافت‌های مجاور می‌پردازد

کالبدشناسی رشد

developmental anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی و نیز رویان‌شناسی که به بررسی تغییرات ساختارهای فرد اعم از یاخته‌ها و بافت‌ها و اندام‌ها و بدن او از زمان بسته شدن نطفه تا مرحله بزرگسالی می‌پردازد

کالبدشناسی زدایشی

corrosion anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که با برداشتن یا زدودن بافت‌های غیرضروری اطراف اندام مورد نظر با مواد مناسب، امکان مطالعه ساختارهای کالبدشناختی آن را فراهم می‌کند

کالبدشناسی زنده‌نگر

living anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که از طریق معاینه دستی، وارد آوردن ضربه و جز آن به بررسی ساختار بدن شخص زنده می‌پردازد .

کالبدشناسی سطحی

surface anatomy,
superficial anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به بررسی شکل و نشانه‌های سطح بدن و ارتباط آنها با ساختارهای عمقی می‌پردازد

کالبدشناسی توصیفی

descriptive anatomy,
systematic anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به بررسی یا توصیف بخش‌های مختلف بدن به صورت مجزا می‌پردازد

کالبدشناسی جراحی

surgical anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که برای تشخیص و درمان از طریق جراحی، به بررسی نواحی مشخصی از بدن می‌پردازد

کالبدشناسی دامپزشکی

veterinary anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به بررسی ساختار بدن حیوانات اهلی می‌پردازد

کالبدشناسی درون‌بینی

endoscopic anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که در آن با استفاده از ابزارهای درون‌بین می‌توان ساختار حفره‌های درون بدن را در شخص زنده مطالعه کرد

کالبدشناسی دستگاهی

systemic anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که در آن بخش‌های تشکیل‌دهنده هر یک از دستگاه‌های بدن بررسی می‌شود

کالبدشناسی دندان

dental anatomy

کالبدشناسی عملکردی

functional anatomy,
morphophysiology,
physiological anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به رابطه میان اندام‌ها و عملکرد طبیعی آنها می‌پردازد

کالبدشناسی کاربردی

applied anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که در تشخیص و درمان بیماری‌ها کاربرد دارد
مت. کالبدشناسی بالینی
clinical anatomy
کالبدشناسی پزشکی
medical anatomy

کالبدشناسی عملی

practical anatomy
[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که با تشریح جسد یا با استفاده از ابزارهای کمک آموزشی به بررسی ساختار بدن می‌پردازد

gross anatomy, کالبدشناسی کلان
macroanatomy,
macroscopic anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که ساختارهای مختلف بدن را با چشم غیرمسلح مطالعه می‌کند

کالبدشناسی عمومی

general anatomy
[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به بررسی ساختار و ترکیب بدن و بافت‌ها و مایعات آن، به‌طور کلی می‌پردازد

کالبدشناسی مقایسه‌ای

comparative anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به بررسی مقایسه‌ای ساختاری مشخص در گونه‌های مختلف جانوری یا گیاهی می‌پردازد

کالبدشناسی فراساختاری

ultrastructural anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به مطالعه ساختارهایی می‌پردازد که فقط با ریزبین‌های الکترونی قابل رؤیت است

کالبدشناسی موضعی

← کالبدشناسی ناحیه‌ای

کالبدشناسی ناحیه‌ای

regional anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به بررسی ناحیه‌ای از بدن و ساختارهای موجود در آن ناحیه و نواحی پیرامون آن و ارتباط میان آنها می‌پردازد
مت. کالبدشناسی موضعی

topographic anatomy

کالبدشناسی فرانگر

transcendental anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به نظریه‌ها و استنتاج‌های مبتنی بر ریخت‌شناسی اندام‌ها و بخش‌های مختلف بدن می‌پردازد

کالبدشناسی هم‌ساختی

homologic anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که به بررسی ساختارهای متناظر در موجودات مختلف می‌پردازد

plastic anatomy, کالبدشناسی قالبی
clastic anatomy

[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که با مدل‌هایی متشکل از قطعات جداشدنی، به بررسی اندام‌های مختلف بدن می‌پردازد

toe	کج پنجگی	artistic anatomy هنری	کالبدشناسی هنری
[تایر] اختلاف فاصله بین بخش‌های پیشین و پسین دو تایر نصب‌شده بر یک محور مشترک		[تشریحی] شاخه‌ای از کالبدشناسی که در حوزه هنر، از جمله نقاشی و طراحی و مجسمه‌سازی کاربرد دارد	
camber	کجی	entire	کامل
[تایر] انحراف چرخ به درون یا بیرون نسبت به محور قائم آن		[کیمی] ویژگی برگ یا گلبرگ یا اندامی مانند آن که حاشیه آن دندان‌ها یا بریدگی نداشته باشد	
positive camber	کجی مثبت	amorphous mineral	کانی آریخت
[تایر] انحراف بخش فوقانی چرخ به سمت بیرون، نسبت به محور قائم		[زمین‌شناسی] کانی‌ای که فاقد ساختار بلوری است	
negative camber	کجی منفی	index mineral	کانی شاخص
[تایر] انحراف بخش فوقانی چرخ به سمت درون، نسبت به محور قائم		[زمین‌شناسی] کانی خاصی که در شرایط دما و فشار معین تشکیل می‌شود	
کچلی پراکنده		کاوش مغناطیسی	
multiple flat spotting wear		magnetic prospecting	
[تایر] رفتگی نقاط مختلف روی سطح رویه که ناشی از فشار باد و ترمزگیری نامناسب یا دلایل دیگر است		[ژئوفیزیک] مکان‌یابی نهشته‌های مغناطیسی با اندازه‌گیری هواپرد یا زمینی تغییرات میدان مغناطیسی زمین	
brake skid wear, flat spot wear, flat spot	کچلی ترمزی	demand reduction	کاهش تقاضا
[تایر] رفتگی موضع مشخصی از سطح رویه		[اعتیاد] اقداماتی که برای کاهش تمایل عمومی به مصرف مواد غیرمجاز انجام می‌شود	
account code	کد حساب	supply reduction	کاهش عرضه
[مخابرات] کدی که به یک مشتری یا پروژه یا واحد یا شعبه برای ردگیری هزینه و صورت‌حساب اختصاص می‌یابد		[اعتیاد] اقداماتی که برای کاهش دسترسی به مواد غیرمجاز انجام می‌شود	
		کتاب پایه ← به‌نامه	

ا[تایر] واپیچش آج تایر برائر تنش‌های غلته‌ی که
به افزایش مقاومت غلته‌ی و رفتگی تایر منجر
می‌شود

row boat

کرجی

ا[ورزش] قایق باریک و درازی که آن را با یک
پارو یا چند پاروی موازی به حرکت
درمی‌آورند

parasomnia

کژخوابی

ا[روان‌شناسی] طیفی از اختلال‌های خواب که در
همهٔ آنها رفتار نابهنجار یا رخداد‌های
کاراندام‌شناختی در طول خواب یا در برهه‌های
بین خواب و بیداری مشاهده می‌شود

rower, oarsman

کرجی‌ران

ا[ورزش] فردی که کرجی می‌راند یا به ورزش
کرجی‌رانی می‌پردازد

deviant

کژرو

ا[روان‌شناسی] کسی که رفتارهایش با رفتارهای
معیار اجتماعی مغایرت دارد

rowing

کرجی‌رانی

ا[ورزش] ورزش قایقرانی با کرجی

deviance, deviation

کژروی

ا[روان‌شناسی] رفتاری که به نحو قابل‌ملاحظه‌ای با
رفتارهای معیار گروه اجتماعی مرجع مغایرت
دارد

sweep rowing

کرجی‌رانی تک‌پارویی

ا[ورزش] کرجی‌رانی با یک پارو که آن را با دو
دست به‌تناوب هر بار در یک سوی کرجی به
کار می‌گیرند

sexual dysfunction

کژکاری جنسی

ا[روان‌شناسی] طیفی از اختلالات جنسی که در آنها
در یک یا بیش از یک مرحله از مراحل مختلف
پاسخ جنسی خللی وجود دارد

lightweight rowing

کرجی‌رانی سبک‌وزن

ا[ورزش] مسابقهٔ کرجی‌رانی برای ورزشکارانی
که کمتر از ۷۰ کیلوگرم وزن دارند

erectile dysfunction, male erectile disorder

کژکاری نعوظی

ا[روان‌شناسی] کاستی یا نبود توانایی رسیدن به
نعوظ

inversion sphere

کرهٔ انعکاس

ا[ریاضی] کره‌ای که انعکاس نسبت به آن صورت
می‌گیرد

churning

کره‌گیری

ا[فناوری‌غذا] بس‌هم‌زنی شیر یا ماست برای
جداسازی ذرات چربی خامه و تولید کره

paraphiliac¹

کژکام

ا[روان‌شناسی] فرد دچار کژکامی

tread squirm

کژتابی آج

tidewater, tidal water	کِشَنَداب	paraphiliac ²	کُژکامانه
[← اقیانوس‌شناسی] آبی که سطح آن در نتیجه کِشَنَد به صورت تناوبی تغییر کند		[روان‌شناسی] مربوط به کُژکامی	
equatorial tide	کِشَنَد استوایی	paraphilia	کُژکامی
[← اقیانوس‌شناسی] کِشَنَدی که با استقرار ماه بر فراز استوا در یک دوره تناوب ۳۲۸ ساعته، یعنی حدود دو هفته یک بار، روی می‌دهد		[روان‌شناسی] نوعی اختلال جنسی که در آن رفتارها یا تخیلات نامعمول و غریب برای تهییج جنسی لازم است م. کُژکامی جنسی	
	کِشَنَد اُفتان ← جزرکِشَنَد		کُژکامی جنسی ← کُژکامی
equilibrium tide	کِشَنَد تعادلی	bark deduction	کسر پوست
[← اقیانوس‌شناسی] کِشَنَدی فرضی در چارچوب نظریه تعادل		[جنگل] اختلاف میان قطر باپوست و قطر بی‌پوست	
tropical tide	کِشَنَد حاره‌ای	traction ²	کشانش
[← اقیانوس‌شناسی] کِشَنَدی که دو بار در ماه، یعنی هنگامی که انحراف ماه در شمال و جنوب استوا حداکثر است، رخ می‌دهد		[تایر] نیروی وارد بر جسم در حال حرکت، که از اصطکاک چسبشی (adhesive friction) جسم و سطح حاصل می‌شود	
	کِشَنَد خیزان ← مدکِشَنَد		
fortnightly tide	کِشَنَد دوهفتگی	dry traction	کشانش خشک
[← اقیانوس‌شناسی] کِشَنَدی که در هر نیم‌دوره حرکت ماه رخ می‌دهد		[تایر] میزان کشانش یا چنگ‌زنی تایر در جاده خشک	
tideway	کِشَنَد راه	wet traction	کشانش خیس
[← اقیانوس‌شناسی] مسیر حرکت جریان کِشَنَدی		[تایر] میزان کشانش یا چنگ‌زنی تایر در جاده خیس و توانایی آن در پخش آب برای مقابله با آب‌پیمایش	
tide race ²	کِشَنَد راهک	extensibility	کشش‌پذیری
[← اقیانوس‌شناسی] مسیر باریکی که تندکِشَنَد از آن عبور می‌کند		[فتاوری غذا] قابلیت ماده غذایی، به‌ویژه خمیر، در کشیده شدن بدون از هم پاشیدن	

کِشَندهای انقلابینی	superior tide	کِشَنده زَبرماه
← کِشَندهای خورایستی		[← اقیانوس‌شناسی] کِشَنده در نیمکره‌ای که ماه در آن بالاتر از خط افق است
کِشَندهای خورایستی solstitial tides	tidehead	کِشَندهسر
[← اقیانوس‌شناسی] کِشَندهایی که در نزدیکی زمان وقوع دو انقلاب تابستانی و زمستانی رخ می‌دهد		[← اقیانوس‌شناسی] حد پیشروی آب در خشکی براثر کِشَنده
مت. کِشَندهای انقلابینی		
statecraft	ordinary tide	کِشَنده عادی
کشورداری		[← اقیانوس‌شناسی] کِشَندهی که چرخه آن دوازده تا بیست‌و‌چهار ساعت باشد
[سیاسی] فن راهبری و اداره کشور		
sprain	compound tide	کِشَنده مرکب
کشیدگی رباط		[← اقیانوس‌شناسی] جزء کِشَندهی (tidal constituent) که سرعت آن جمع یا تفاضل سرعت دو یا چند جزء اولیه است
[← استخوان‌پزشکی] کشیده شدن شدید رباط (ligament) که به صدمه کامل یا ناکامل منجر شود		
strain	opposite tide	کِشَنده مقابل
کشیدگی عضله		[← اقیانوس‌شناسی] فراکِشَندهی که در نقطه‌ای، دقیقاً مقابل یک کِشَنده مستقیم (direct tide) در حال وقوع در سوی دیگر زمین، روی می‌دهد
[← استخوان‌پزشکی] کشیده شدن غیرطبیعی عضله ناشی از وارد آمدن نیروی خارجی		
abdominocentesis, شکم کشیدن مایع	mid-extreme tide	کِشَنده میان‌فرینه
celiocentesis, celioparacentesis		[← اقیانوس‌شناسی] سطح مرجعی در نیمه فراکِشَنده فرین و فروکِشَنده فرین
[← تشریحی] تخلیه مایع غیرطبیعی از حفره شکم		
aerosol cream	reversed tide, inverted tide	کِشَنده وارون
کف‌خامه		[← اقیانوس‌شناسی] فروکِشَندهی که در نقطه‌ای، دقیقاً مقابل یک کِشَنده مستقیم (direct tide) در حال وقوع در سوی دیگر زمین، روی می‌دهد
[فناوری غذا] خامه سترون و بسته‌بندی‌شده در ظروف تحت‌فشار		
third rail shoe		کفشک ریل سوم
[ریلی] افزاره‌ای در خط‌نورد برقی که جریان برق را از ریل سوم می‌گیرد و به سامانه پیش‌ران منتقل می‌کند		

key

کلید

[رمز] مقداری که از آن برای واپایش عملیات رمزنگاشتی مانند رمزگشایی (decryption) و رمزگذاری (encryption) و امضا یا واریسی آن، استفاده می‌کنند

cast shoe

کفش گچ

[استخوان پزشکی] پوششی کفش مانند بر روی گچ که امکان راه رفتن را، بی‌آسیب، فراهم می‌کند

کل ذرات معلق

total suspended particles

[محیط زیست] مجموع مقدار ذرات موجود در هوا که با روش وزن‌سنجی تعیین می‌شود
TSP / ختم. کل‌دم

کلید جریانی ← جریان‌کلید

کلیدجویی فراگیر

exhaustive key search

[رمز] حمله‌ای مبتنی بر آزمایش و به‌کارگیری تک‌تک کلیدها به‌منظور پیدا کردن کلید صحیح
brute force attack / م. حمله غیرهوشمندانه

کل‌دم ← کل ذرات معلق

keying

کلیدگذاری

[رمز] نصب کلید در یک ابزار رمزنگاری

raft

کلک

[ورزش] قایقی ابتدایی به‌صورت سازه‌ای تخت که ترکیبی از مواد شناور مانند چوب و بشکه و محفظه هوا است

کلکا ← کل کربن آلی

rekeying

کلیدگذاری مجدد

[رمز] روند تغییر کلید رمزگذاری (encryption) در بخش‌های باقی‌مانده یک متن در حال رمزی شدن برای محدود کردن حجم داده‌های رمزگذاری‌شده با کلید پیشین

rafting

کلکرانی

[ورزش] ورزش پیمودن رودخانه‌ها به‌ویژه رودخانه‌های خروشان با کلک
م. کلکرانی در آب‌های خروشان

whitewater rafting

secret key

کلید مخفی

[رمز] کلیدی که از آن در رمزنگاری متقارن استفاده می‌شود

کلکرانی در آب‌های خروشان

← کلکرانی

session key

کلید نشست

[رمز] کلیدی که از آن برای رمزگذاری متقارن در یک نشست استفاده و سپس آن را نابود می‌کنند

total organic carbon

کل کربن آلی

[محیط زیست] مقدار ترکیبات آلی در نمونه آب که میزانی برای سنجش آلودگی آب است
TOC / ختم. کل‌کا

- کلیوی شکل** reniform, kidney-shaped
[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل کلیه با پهنایی بیش از طول در گیاهان
- کمان جزیره‌ای** island arc
[زمین‌شناسی] گروهی از جزایر آتشفشانی که چیدمانی کمان شکل دارند به نحوی که کوژی کمان آنها به سوی پهنه اقیانوس است
- کم‌بینی** low vision
[پایه پزشکی] نوعی نارسایی که در آن توانایی بینایی به شدت کاهش می‌یابد
- کم‌توانی** disability
[سلامت] خلل جسمی یا ذهنی که در بدو تولد یا در سیر زندگی به وجود می‌آید و برگشت‌پذیر نیست
- کمر بند سرخ** red-belt
[جنگل] آسیبی زمستانی که بر اثر وزش بادهای شدید و گرم در جنگل سوزنی‌برگ به صورت نواری سرخ‌رنگ جلوه می‌کند
- کمر بند سنگ سبز** greenstone belt
[زمین‌شناسی] ناحیه کمر بندمانندی در سپرهای پرکامبرین که ویژگی آن وفور سنگ‌های سبز است
- کم فرمان‌گیری** understeer
[تایر] وضعیتی که در آن خودرو به فرمان‌دهی راننده برای گردش پاسخ نمی‌دهد و در جهت مستقیم حرکت می‌کند
- کنجی** fillet
[هوایی] ۱. پسارگیری که محل اتصال دو سطح را با ایجاد قوس پُر می‌کند ۲. قسمتی از تقاطع باند و خزش‌راه که برای سهولت در دورزدن‌های سریع روسازی می‌شود
- کنجی بال** wing fillet
[هوایی] سطوح پسارگیری که برای جلوگیری از آشفتگی هوا در گوشه‌های تیز بین بال و تنه در طراحی در نظر گرفته می‌شود
- کند و آکند** cut and fill
[درون‌شهری] کندن زمین‌های بالاتر از تراز احداث و پر کردن زمین‌های پایین‌تر از آن برای رسیدن به سطح بستر راه
- کنگره‌ای** crenate
[گیاهی] ویژگی برگ‌گی که حاشیه آن دارای دالبرهای یکنواخت و گرد باشد
- کوتاه‌چوب** shortwood
[جنگل] ساقه‌چوبی با درازای کمتر از ۳۰۵ سانتی‌متر
- کوته‌نام دسترسی مشتری** access customer name abbreviation, ACNA
[مخابرات] شناسه حرفی-رقمی بهره‌بردار مخابراتی که برای گرفتن صورت‌حساب و سایر شناسایی‌ها به کار می‌رود

monochromatism, مت. تکرنگ‌بینی
monochromasia,
monochromatic vision,
monochromatopsia

blinding کورسازی

[برمز] روشی در خدمات‌رسانی که در آن
ارائه‌دهنده خدمات از درونداد یا برون‌داد واقعی
بی‌خبر است

blinding, blinding asking کورسازی

[سلامت] روشی که با استفاده از آن حداقل یکی
از گروه‌های مربوط به پژوهش، مانند
مطالعه‌شونده، پژوهشگر، تحلیل‌گر آماری،
متوجه نشود که در کدام بازوی مطالعه قرار
دارد

pedophile, pedophilic کودک‌کام

[روانشناسی] فرد دچار کودک‌کامی

pedophiliac کودک‌کامانه

[روانشناسی] مربوط به کودک‌کامی

pedophilia کودک‌کامی

[روانشناسی] ترجیح دادن کودک به عنوان موضوع
رابطه و فعالیت جنسی

achromatic vision, کوررنگی

achromatism, achromatopsia,
complete colour blindness,
total colour blindness

[پایه پزشکی] ناتوانی مطلق در تشخیص رنگ‌ها و
تفکیک هاله‌های رنگین

گی

[نظامی] قطعه‌ای موسیقی که با ضرب نواخته می‌شود و برای برگزاری رژه طراحی شده است

cast

گچ^۱

[استخوان پزشکی] سازه‌ای برای بی‌حرکت کردن عضو شکسته یا بیمار

plaster cast

گچ^۲

[استخوان پزشکی] پوشش سختی از جنس گچ برای بی‌حرکت کردن عضو شکسته یا عمل‌شده

cylinder cast, گچ استوانه‌ای پا
leg cylinder cast

[استخوان پزشکی] گچی از بالای ران تا قوزک که زانو را صاف نگه دارد اما قوزک امکان حرکت داشته باشد

arm cylinder cast گچ استوانه‌ای دست

[استخوان پزشکی] گچی از شانه تا مچ دست که آرنج را بی‌حرکت نگه دارد اما مچ دست امکان حرکت داشته باشد

gasifier

گازساز

[شیمی] وسیله‌ای که سوخت جامد را به گاز تبدیل می‌کند

gasification

گاز شدن

[شیمی] تبدیل هیدروکربن‌های جامد یا مایع به سوخت گازی

گاز طبیعی همراه - حل‌شده
associated-dissolved natural gas

[شیمی] گاز طبیعی که در مخازن نفت خام به‌صورت گاز همراه (آزاد) و گاز حل‌شده وجود دارد

گاز همراه associated gas, gas-cap gas

[شیمی] هیدروکربن‌های گازی‌شکلی که به‌صورت فاز گازی در شرایط دما و فشار مخازن نفتی وجود دارند

march

گام‌آهنگ

body cast	گچ تنه	Minerva jacket, Minerva cast	گچ بالابوش
[← استخوان پزشکی] گچی که از نوک سینه تا لگن یا پایین‌تر گرفته شود تا ستون فقرات بی‌حرکت بماند		[← استخوان پزشکی] گچی که تنه و سر و گردن را به جز دهان و چشم‌ها و گوش‌ها می‌پوشاند و از آن برای درمان بیماری‌های ستون فقرات در ناحیه گردن استفاده می‌شود	
turnbuckle cast	گچ تنه اصلاحی	long-leg cast, LLC	گچ بلند پا
[← استخوان پزشکی] نوعی گچ تنه که با فشار بر روی یک عضو باعث اصلاح آن شود		[← استخوان پزشکی] گچی که از میانه ران تا انگشتان پا گرفته شود	
windowed cast	گچ دریچه‌دار	long-arm cast, LAC	گچ بلند دست
[← استخوان پزشکی] گچی که دریچه‌ای از آن برداشته شود تا محل زخم یا جراحی دیده شود		[← استخوان پزشکی] گچی که از قسمت بازو تا کف دست گرفته شود	
gauntlet cast	گچ دستکشی	گچ بلند راهروی	
[← استخوان پزشکی] گچی از آرنج تا انتهای انگشتان		long-leg walking cast, LLWC	
Risser's cast	گچ ریسر	[← استخوان پزشکی] نوعی گچ بلند پا با کف ضخیم که به بیمار امکان راه رفتن دهد	
[← استخوان پزشکی] گچی برای کبی S مانند ستون فقرات		well-leg cast	
short-leg cast, SLC	گچ کوتاه پا	[← استخوان پزشکی] گچی که برای محدود کردن حرکت بیمار یا ایجاد کشش در پای مقابل به پای سالم گرفته شود	
[← استخوان پزشکی] گچی که از زیر زانو تا انگشتان پا گرفته شود		Petrie cast	
short-arm cast, SAC	گچ کوتاه دست	[← استخوان پزشکی] گچی از بالای لگن تا نوک انگشتان که در حالتی گرفته می‌شود که مفصل لگن بی‌حرکت و به طرف داخل چرخیده باشد و بین دو پا میله‌ای قرار داشته باشد	
[← استخوان پزشکی] گچی که از زیر آرنج تا انگشتان گرفته شود		cast boot	
گچ کوتاه راهروی		گچ بوتینی	
short-leg walking cast, SLWC	[← استخوان پزشکی] نوعی گچ کوتاه پا با کف ضخیم که به بیمار امکان راه رفتن دهد	[← استخوان پزشکی] وسیله‌ای پوتین‌مانند برای بی‌حرکت نگه داشتن پای شکسته	

pellet	گردانه	casting	گچ گیری
[دارویی] ذرات کروی شکل حاوی دارو که در ساخت قرص و کپسول به کار می‌روند		[استخوان پزشکی] قرار دادن قسمتی از بدن در گچ	
pelletization	گردانه سازی	serial casting	گچ گیری پیاپی
[دارویی] فرایند متراکم کردن یا قالب گیری دارو به شکل گردانه		[استخوان پزشکی] تعویض متوالی گچ برای اصلاح تدریجی اندام	
cornering	گردش	cast brace	گچ لولایی
[تایر] قابلیت دور زدن و گذر وسیله نقلیه از پیچ مسیر		[استخوان پزشکی] گچی با لولایی در بالا و پایین مفصل برای سهولت حرکت مفصل درحالی که عضو آسیب دیده بی حرکت است	
stop ³ , stopping ³	گرفت	گذار اپیدمیولوژیکی	
[موسیقی] گذاشتن انگشت بر روی سیم سازهای خانوادهٔ برپها		← گذار همه گیر شناختی	
recuperator	گرما باز یاب	گذار همه گیر شناختی	
[محیط زیست] نوعی تبادل گرما که در آن گرمای ناشی از احتراق از طریق دیوارهٔ دودکش به هوای ورودی منتقل می‌شود		epidemiologic transition	
گروه ^۱ ← جوخه		[سلامت] سیر تغییر الگوی بیماری‌ها و علل مرگ و میر در کشوری معین مت. گذار اپیدمیولوژیکی	
group	گروه ^۲	access bus	
[نظامی] یگانی راهکنشی و اداری انعطاف پذیری که از دو یا چند گردان تشکیل می‌شود و شامل یگان‌های پشتیبانی رزمی و پشتیبانی خدمات رزمی نیز هست		[مخابرات] گذرگاهی با سرعت صد کیلو بیت بر ثانیه برای واپایی نمایشگرهای رایانه‌های شخصی و فراهم کردن امکان ارتباط دوسویه بین نمایشگرها و سامانه‌های همساز	
company	گروهان	battalion	
[نظامی] یگانی که از دو یا چند دسته تشکیل شده باشد		[نظامی] یگانی راهکنشی که از یک ستاد فرماندهی و دو یا چند گروهان یا گروهان آتشبار (battery) و واحدهای کوچک‌تر تشکیل می‌شود	

گریز روان‌زاد ← گریز تجزیه‌ای

گزینه‌ش عقلانی

← نظریه گزینه‌ش عقلانی

گروه‌بان دسته platoon sergeant

[نظامی] درجه‌داری ارشد در نیروی زمینی که جایگاهی بالاتر از گروه‌بان یکم و پایین‌تر از استوار یکم دارد

گسل گامه stepover

[ژئوفیزیک] پهنه‌ای که در آن یک گسل پایان می‌یابد و گسل دیگر با گامی به چپ یا راست، در همان امتداد شروع می‌شود

گروه دسترسی access group

[مخابرات] همه پایانه‌ها یا تلفن‌هایی که از حق یکسان استفاده از رایانه یا شبکه یا سامانه ارتباطات تلفنی برخوردار هستند

گسل ناهم‌نهاد antithetic fault

[ژئوفیزیک] گسلی فرعی با زاویه بزرگ نسبت به گسل اصلی و در همان رژیم تنش (stress regime) که در گسل‌های امتدادلغز سوی جابه‌جایی مخالف و در گسل‌های عادی سوی شیب مخالف نسبت به گسل اصلی دارد

گروه شاخص index group, index series

[سلامت] ۱. گروهی که عامل تجربه را دریافت می‌کند ۲. موردها در یک مطالعه مورد-شاهدی ۳. گروه مواجهه‌یافته (exposed) در مطالعات هم‌گروهی

گسل هم‌نهاد synthetic fault

[ژئوفیزیک] گسلی فرعی با زاویه کوچک نسبت به گسل اصلی و در همان رژیم تنش (stress regime) که در گسل‌های امتدادلغز سوی جابه‌جایی یکسان و در گسل‌های عادی سوی شیب یکسان نسبت به گسل اصلی دارد

گروهک groupuscule

[سیاسی] گروه سیاسی بسیار کوچک و غالباً تندرو

گشتاور خمشی بال

wing bending moment

[مروایی] گشتاوری خمشی که در هنگام پرواز بر بال‌ها وارد می‌شود

گروه دسترسی access node

[مخابرات] نقاطی در لبه شبکه که دسترسی یکایک مشترکان به شبکه را میسر می‌کنند و انواع تبدیل قرارداد در آنها انجام می‌شود

گریز تجزیه‌ای dissociative fugue

[روان‌شناسی] اختلالی تجزیه‌ای (dissociative disorder) که در آن فرد به‌طور ناگهانی و غیرمنتظره محل زندگی و فعالیت خود را تغییر می‌دهد و با فراموش کردن هویت قبلی هویت جدیدی برای خود می‌سازد

مت. گریز روان‌زاد psychogenic fugue

گشتاور خودتنظیمی

self-aligning moment,
self-aligning torque,
aligning torque

[ء رمز] در یک سامانه پیام، عدم امکان شناسایی فرستنده پیام از طریق شنود

[تایر] عاملی که موجب می‌شود تایر یا چرخ فرمان گرفته به حالت طبیعی خود، موازی با محور طولی خودرو بازگردد

گمنامی گیرنده recipient anonymity

[ء رمز، مخابرات] در یک سامانه پیام، عدم امکان شناسایی گیرنده پیام از طریق شنود

گشتاور زمین‌لرزه seismic moment, scalar seismic moment

[ژئوفیزیک] کمیتی فیزیکی که کل انرژی آزادشده در هنگام رویداد زمین‌لرزه را نشان می‌دهد

گنبدسنگ cupola

[زمین‌شناسی] برآمدگی بزرگی در سطح فوقانی یک توده نفوذی آذرین که به درون سنگ دیواره (country rock) بالای آن فرورفته است

گشت شب night watch

[نظامی] شکل اولیه گشت پلیس در شهرها

گوامی شاخصه attribute certificate, AC¹

[مخابرات] ساختاری داده‌ای حاوی مجموعه‌ای از شاخصه‌های یک هستار

گشت هدفمند directed patrol

[نظامی] گشتی که بر تحلیل علمی و ارزیابی شگردها و فنون ناظر بر آنها استوار است و با آن می‌توان بهره‌وری گشت را افزایش داد

گوشته تهی‌شده depleted mantle

[زمین‌شناسی] بخشی از گوشته زمین که غلظت عناصر ناسازگار در آن معمولاً بر اثر ذوب بخشی کاهش یافته است

گلابی‌شکل pyriform

[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی در گیاهان که حاشیه‌های آن از نمای روبه‌رو حول محور تقارن عمودی، در یک سوم انتهایی، در جهت افقی تورفتگی داشته باشد

گوشته تهی‌نشده undepleted mantle

[زمین‌شناسی] ماده گوشته‌ای اولیه که هیچ بازالتی از آن خارج نشده است

گمنام‌ساز anonymizer

[ء رمز] ابزاری که ردگیری فعالیت‌ها را در اینترنت ناممکن می‌سازد

گوشته غنی‌شده enriched mantle

[زمین‌شناسی] بخشی از گوشته زمین که غلظت عناصر ناسازگار در آن افزایش یافته و در نتیجه ظرفیت تولید ماگما از راه ذوب بخشی تشدید شده است

گمنامی anonymity

[ء رمز] غیرقابل تشخیص بودن از سایر هستارها در یک ویژگی مشخص

گمنامی فرستنده sender anonymity

هنگام چرا آن را بر سایر گیاهان ترجیح می‌دهند

گیاه‌داروشناس pharmacognosist
[دارویی] فردی که در گیاه‌داروشناسی تخصص دارد

گیاه‌داروشناسی pharmacognosy, pharmacognostics
[دارویی] شاخه‌ای از داروشناسی که در آن ویژگی‌های زیستی و زیست‌شیمیایی و اقتصادی داروهایی با منشأ طبیعی بررسی می‌شود

گیرنده receptor
[دارویی] مولکولی پروتئینی که در سطح یا داخل یاخته قرار دارد و دارو به آن متصل می‌شود

گوشک‌دار auriculate
[یکم] ویژگی بخش یا اندامی در گیاهان که یک جفت زائده کوچک گوش‌مانند و بدون زاویه تند در قاعده داشته باشد

گوش میانی مصنوعی
← کاشتینه هم‌سازه گوش میانی

گوگرد دوست chalcophile
[زمین‌شناسی] ویژگی عنصری که بیشتر در فاز سولفیدی متمرکز است تا در فازهای فلزی و سیلیکاتی

گیاه خوش‌چر ice-cream plant
[جنک] گیاه بسیار خوش‌طعمی که حیوانات در

ل

و ساقه‌ها و پوست درختان و میوه‌هایی که به‌تازگی فروافتاده تشکیل شده است

ply, tyre ply, carcass ply **لایه**

[تایر] مجموعه‌ای از رسن‌های (cords) نخ‌ی یا فولادی موازی و اندودشده با لاستیک که استخوان‌بندی تایر را می‌سازند

data link layer **لایه پیوند داده‌ای**

[مخابرات] دومین لایه در مدل اتصال متقابل سامانه‌های باز که در ارتباطات داده‌ای به کار می‌رود و گردهم‌آوری پیام‌ها و هماهنگ‌سازی گردش آنها در آن انجام می‌شود

capping layer **لایه تحکیم**

[درون‌شهری] لایه‌ای که برای استحکام بیشتر بستر و امکان متراکم کردن لایه زیراساس و همچنین لایه‌های روی آن ایجاد می‌شود

radial ply **لایه شعاعی**

[تایر] لایه یا لایه‌هایی در تایر که رسن‌های (cords) آن با زاویه قائم نسبت به طوقه قرار گرفته‌اند

reclaimed rubber, **لاستیک احیاشده**
reclaim

[تایر] لاستیک ولکانیده‌ای که با روش‌های مکانیکی یا شیمیایی نرم و بخشی از آن واولکانیده (devulcanized) شده است
مت. بازلاستیک

لاستیک پخت‌شده ← لاستیک ولکانیده

vulcanised rubber, **لاستیک ولکانیده**
vulcanisate

[تایر] محصول ولکانشی که در آن لاستیک در شرایط مشخص به‌صورت شیمیایی با گوگرد و شتاب‌دهنده‌ها واکنش می‌یابد تا دارای خواص فیزیکی مطلوب شود
مت. لاستیک پخت‌شده

litter, forest litter **لاش‌برگ**

[جنگل] لایه سطحی کف جنگل که در مرحله پیشرفته تجزیه قرار ندارد و معمولاً از انواع برگ‌ها از جمله برگ‌های سوزنی و سرشاخه‌ها

[گردشگری] لب‌چهره‌ای شور، غالباً شامل انواع پنیر، که بعد از یک وعده غذای سنگین صرف می‌شود

لبه دهانه برخوردی crater rim

[زمین‌شناسی] زمین بالاآمده دور دهانه برخوردی که در دهانه‌های برخوردی تازه شیب‌های درونی آن تندتر از شیب‌های بیرونی آن است

لب‌دار lobed

[جیامی] ویژگی برگی با حاشیه‌ای مرکب از لب‌های گرد و فرورفتگی‌هایی که حداکثر تا یک‌دوم نیمه سطح امتداد داشته باشد

لرزه‌نما seismoscope

[ژئوفیزیک] دستگاهی که رویداد زمین‌لرزه را، بدون نگاشت جنبش زمین به صورت تابعی از زمان، نشان می‌دهد

لشکر division

[نظامی] یگانی راهکنشی که دارای تجهیزات و تسلیحات لازم برای اجرای عملیات رزمی است و بزرگ‌تر از تیپ یا هنگ و کوچک‌تر از سپاه است

لقمه cocktail snacks

[گردشگری] لب‌چهره‌ای مانند زیتون یا بادام‌زمینی یا غالباً مواد خوراکی فراهم‌آمده از این قبیل مواد که با انواع نوشیدنی‌ها پیش از غذا صرف می‌شود

لایه ضدپنچری puncture protector

[تایر] نوعی لایه لاستیکی معمولاً نارنجی‌رنگ و مقاوم در برابر نفوذ اشیای نوک‌تیز که در زیر رویه قرار می‌گیرد

لایه معادل ply rating, PR

[تایر] معیار سنجش استحکام متجید و توان تحمل بار که با عدد، حرف یا نماد نشان داده می‌شود و الزاماً نشان‌دهنده تعداد لایه‌های رسن‌دار (cord plies) تایر نیست

لایه درز انبساط rail expansion shim

[ریلی] نوعی فاصله‌انداز که در زمان نصب خط بین دو سر ریل‌های مجاور قرار می‌دهند تا با بالا رفتن دما فضای کافی برای انبساط ریل‌های فولادی وجود داشته باشد

لب‌پریدیگی chip fracture

[استخوان‌پزشکی] جدا شدن قطعه‌ای بسیار کوچک معمولاً از لبه استخوان

لب‌تیزی feather wear

[تایر] نوعی رفتگی که در آن آج‌نوارهای رویه در عرض از یک سمت ساییده و لبه‌های آنها تیز شده باشد

لب‌رفتگی erosion wear, river wear, channel wear

[تایر] رفتگی سرتاسری روی لبه‌های آج‌نوار در شیارهای رویه

لب‌شوره savoury

feathering hinge	لولای پرّه‌زنی	deflection	لمیدگی
[هوابی] لولایی که پرّه چرخانهٔ بالگرد حول آن تغییر زاویه می‌دهد		[تایر] تغییر شکل دیواره و رویهٔ تایر در تماس با جاده	
hesperidiform	لیموسنگی‌شکل	rhomboid	لوزی‌وار
[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل لیمو در گیاهان که دو سر آن شبیه به پستانک باشد		[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی در گیاهان به شکل چهارضلعی با چرخش ۴۵ درجه	

م

مادر روان‌گسیخته‌پرور

schizophrenogenic mother

[روان‌شناسی] قالبواره (stereotype) مادر فرد روان‌گسیخته که گمان می‌رود شخصیتی سرد و طردکننده و سیطره‌جو و کمال‌گرا داشته باشد و دچار آشفتگی هیجانی باشد

ماده‌گرایی تاریخی

historical materialism

[جامعه‌شناسی] محور اصلی فلسفه مارکسیستی تاریخ که بر پایه آن معماری کامل یک جامعه و نیز قوانینی که بر تحولات آن حاکم است به واسطه روابط و ساختارهای مادی و نحوه تطور آن دریافت‌پذیرتر و تحلیل‌پذیرتر است، به عبارت دیگر، در طول تاریخ، نیروهای مادی اجتماعی در کنش افراد جامعه نقش تعیین‌کننده دارند، نه آرمان‌ها و هدف‌هایی که آگاهانه برای خود ترسیم می‌کنند

ماده‌گرایی فرهنگی

cultural materialism

[جامعه‌شناسی] نظریه‌ای کلان در انسان‌شناسی که بر پایه آن بسیاری از ابعاد فرهنگی انسان را می‌توان با معیارهای مادی توضیح داد

ماده

event

[ورزش] هریک از واحدهای رقابتی یک ورزش یا رشته که نشان‌ها بر پایه آن اهدا می‌شود

ماده جانبی

excipient

[دارویی] ماده‌ای کمابیش خنثی و بی‌اثر که در ساخت فراورده‌های دارویی به ماده دارویی اضافه می‌شود تا به آن قوام و شکل دلخواه بدهد

ماده‌گرایی

materialism

[جامعه‌شناسی] در تاریخ و جامعه‌شناسی، به‌ویژه پس از انتشار نظریات مارکس، اشاره‌ای است نه به یک نظام فراگیر جهانی بلکه به روشی که

primary magma	ماگمای اولیه	مادهٔ میان‌ستاره‌ای	interstellar matter, ISM
[زمین‌شناسی] ماگمایی که از زمان خروج مذاب تا انجماد نهایی از نظر شیمیایی تعدیل نیافته باشد		[نجوم‌رصدی] غبار و ابرهای مولکولی و هیدروژن‌های خنثی که در میان ستاره‌های یک کهکشان وجود دارد	
parental magma	ماگمای والد	م. محیط میان‌ستاره‌ای	interstellar medium
[زمین‌شناسی] ماگمایی که سنگ آذرین خاصی از آن به وجود آمده یا ماگمای دیگری از آن مشتق شده باشد		ماس ← مرکز اصالت‌سنجی	
	مالش ← مالش‌کامی	ماسه‌پاشی	sanding
frotteur	مالش‌کام	[ریلی] پاشیدن ماسه از طریق فشار هوا در حین حرکت که روشی است برای افزایش چسبندگی بین چرخ در حال حرکت و ریل	
[روان‌شناسی] فرد دچار مالش‌کامی		ماشین اندازه‌گیر خط	track geometry car,
frotteurism	مالش‌کامی	track recording car, geometry car	
[روان‌شناسی] نوعی کژکامی که در آن رسیدن به ارضای جنسی با مالیدن خود به افراد دیگر حاصل می‌شود		[ریلی] ماشینی مجهز به حسگرهای برقی-مکانیکی که به‌صورت خودکار مشخصات هندسی خط آهن را در مسافت‌های طولانی تشخیص می‌دهد و ثبت می‌کند	
frottage	م. مالش	م. اندازه‌گیر خط	
nipple, papilla mammae,	مامک	ماشین ساب‌زنی	buffer,
papilla mammaria,		buffing machine	
mammary papilla,		[تایر] وسیله‌ای مخصوص برداشتن رویهٔ کهنهٔ تایر و آماده‌سازی آن برای روکش کردن	
mammilla, teat, thelium			
[پایهٔ پزشکی] برجستگی رنگدانه‌دار در سطح قدامی غدد پستانی			
maintenance	ماندگاری	ماگمای آغازین	primitive magma
[اعتیاد] آخرین مرحلهٔ تغییر رفتار اعتیادی که در آن پرهیز از رفتار اعتیادی فرد تداوم پیدا می‌کند		[زمین‌شناسی] ماگمایی که از نظر ترکیب شیمیایی به معیارهای در نظر گرفته‌شده برای ماگمای اولیه نزدیک باشد	
maintenance stage	م. مرحلهٔ ماندگاری		

مبارزه با بیماری disease control

[سلامت] رساندن میزان ابتلای به بیماری به حد کمینه ممکن از طریق برنامه‌های مختلف
مت. مهار بیماری

متصدی حساب account executive, AE

[مخابرات] نامی برای فروشنده‌ای که حسابی را در اختیار مشتری قرار می‌دهد

متغیر برخوانی انسدادی بی‌تأخیر

blocked call held

[مخابرات] تغییری در نظریه صف‌بندی که بیانگر شماره‌گیری دوباره کاربر در مواجهه با انسداد برخوانی است

متغیر برخوانی انسدادی تأخیری

blocked call delayed

[مخابرات] تغییری در نظریه صف‌بندی که بیانگر در نوبت ماندن کاربر به علت مسدود شدن برخوانی و ناممکن بودن تکمیل فوری برخوانی است

متغیر برخوانی انسدادی ره‌اشده

blocked call released

[مخابرات] تغییری در نظریه صف‌بندی که بیانگر شماره‌گیری دوباره کاربر پس از اندکی درنگ در مواجهه با انسداد برخوانی است

متغیر تبیینی explanatory variable

[سلامت] در همه‌گیرشناسی، تغییری که می‌توان در آن، براساس علیت، رابطه یا پیامد مشاهده‌شده را توصیف کرد

مانده مغناطش شیمیایی

chemical remanent magnetization, CRM, chemical remanence, chemical magnetization, crystallization remanent magnetization, crystallization magnetization

[ژئوفیزیک] مانده مغناطش زمین‌شناختی پایدار که از رشد آهسته دانه‌های کانی مغناطیده در میدان مغناطیسی ناشی می‌شود

مانده مغناطش طبیعی

natural remanent magnetization, NRM, natural remanence, natural remanent magnetism

[ژئوفیزیک] مغناطش سنگ هنگامی که میدان مغناطیسی وجود ندارد

ماهیچه آسیبی الکلی

← ماهیچه آسیبی الکلی حاد

ماهیچه آسیبی الکلی حاد

acute alcoholic myopathy

[اعتماد] حالتی ناشی از مصرف مفرط الکل که ویژگی آن تورم و درد و ضعف و چنگش ماهیچه‌هاست

مت. ماهیچه آسیبی الکلی

alcoholic myopathy

مایعات همراه associated liquids

[شیمی] هیدروکربن‌های مایعی که با گاز طبیعی همراه هستند

ciphertext	متن رمزی شده	antithetic variable	متغیر متضاد
[رمز] متنی که اطلاعات یا محتوای آن با استفاده از رمز دگرگون شده است متن رمز		[ریاضی] هریک از دو متغیر تصادفی که دارای همبستگی منفی باشند	
cryptogram	متن رمزنگاشت	dependent variable	متغیر وابسته
متن ساده ← متن آشکار		[سلامت] متغیری که مقدار آن به تأثیر متغیرهای دیگر بستگی داشته باشد	
increment borer, increment boring tool	متن رویش سنج	intermediate variable	متغیر واسطه
[جنگل] متنی فلزی و توخالی که آن را در تنه درخت فرو می‌کنند و استوانه‌ای از چوب درخت را با آن بیرون می‌آورند تا رویش درخت را بر پایه آن اندازه‌گیری کنند		[سلامت] متغیری که در مسیر علیتی بین دو متغیر مستقل و متغیر وابسته قرار می‌گیرد و خودش نیز با تغییرات متغیر مستقل تغییر می‌کند	
		cleartext	متن آشکار
		[رمز] متنی که اطلاعات یا محتوای آن رمزگذاری (encryption) نشده و به راحتی قابل فهم است	
		plaintext	متن ساده
true positive	مثبت حقیقی	cyclothymic ¹	متناوب خلق ^۱
[سلامت] ۱. نتیجه مثبت آزمون در افراد بیمار ۲. افراد بیماری که نتیجه آزمون مثبت داشته‌اند		[روان‌شناسی] فرد دچار متناوب خلقی	
false positive	مثبت کاذب	cyclothymic ²	متناوب خلق ^۲
[سلامت] ۱. نتیجه مثبت آزمون در افراد سالم ۲. افراد سالمی که نتیجه آزمون مثبت داشته‌اند		[روان‌شناسی] مربوط به متناوب خلقی	
		cyclothymia, cyclothymic disorder	متناوب خلقی
مجموعه دنباله‌ای فشرده		[روان‌شناسی] نوعی اختلال خلقی که مشخصه آن دوره‌هایی از علائم سبک شیدایی و افسردگی در طول یک دوره حداقل دوساله است	
sequentially compact set		متن رمز ← متن رمزی شده	
[ریاضی] زیرمجموعه‌ای از یک فضای توپولوژیکی که هر دنباله از نقاط آن زیردنباله‌ای همگرا داشته باشد			

dark territory, محدوده غیرعلائمی
non-signalled territory

[ریلی] بخشی از خط که فاقد سامانه علامت‌دهی است

محدوده مدت بازداری

retention time window

[شیمی] مدت‌زمان معینی که برای شویش یک ماده و شرایط عملی خاص تعیین می‌شود

fermentation product محصول تخمیر

[فناوری غذا] محصولات شیمیایی تخمیر میکربی

محصول تخمیری ← غذای تخمیری

loading point محل بارگیری

[هوایی] محلی که در آن بارگیری و تخلیه بار هواگرد انجام می‌شود

wing axis محور بال

[هوایی] مکان هندسی تمامی مراکز آئرودینامیکی مقاطع بال

declination axis محور میل

[آنجوم‌رصدی] محوری در تلسکوپ‌هایی با استقرار استوایی که راستای آن بر محور دوران زمین عمود است و به تلسکوپ امکان می‌دهد تا به سمت اجرامی با میل‌های مختلف سو بگیرد

loading site محوطه بارگیری

[هوایی] محوطه‌ای شامل چندین محل بارگیری

مجموعه دنباله‌ای فشرده ضعیف

weakly sequentially compact set

[ریاضی] زیرمجموعه‌ای از یک فضای بُرداری هنجار که نسبت به توپولوژی ضعیف، دنباله‌ای فشرده است

مجموعه شمارافشرده

countably-compact set

[ریاضی] زیرمجموعه‌ای از یک فضای توپولوژیکی که هر پوشش شمارای آن زیرپوششی متناهی داشته باشد

security complex مجموعه هم‌امنیت

[سیاسی] مجموعه چند کشور واقع در یک منطقه که ملاحظات امنیتی آنها چنان به یکدیگر وابسته است که نمی‌توان امنیت یکی را بدون توجه به امنیت دیگران در نظر گرفت

محافظ ← عامل محافظ

conservatism محافظه‌کاری

[جامعه‌شناسی] گرایش عمدتاً سیاسی خواهان تثبیت وضعیت موجود اجتماعی براساس حفظ ارزش‌ها و سنت‌ها که عموماً با مقاومت و بدبینی در برابر هرگونه نوجویی در فرایندهای اجتماعی همراه است

transition point محدوده انتقال

[ریلی] جایی از خط که در آن مدول خط (track modulus) تغییر می‌کند

interceptor tank	مخزن جداساز	penalty area	محوطه جریمه
درون‌شهری مخزنی چندخانه برای جلوگیری از ورود آلاینده‌ها به سامانه فاضلاب که در چند مرحله آلاینده‌ها را جذب می‌کند		ورزش محوطه‌ای در مقابل دروازه یا سبده که پیامد خطای عمد تیم مدافع در آن اعلام جریمه ضربه یا پرتاب مستقیم از سوی داور است	
wingtip tank	مخزن نوک بال	vanishing tide	محوکشند
هواپیما مخزن بیرونی سوخت پرتاب‌شونده یا ناپرتاب‌شونده که در نوک بال قرار دارد		آب‌پاشی‌شناسی کِشَن‌دی که در آن براثر آمیختگی فراکشند و فروکشند سطح آب برای مدتی تقریباً ثابت می‌ماند	
accompaniments	مخلفات	natural environment	محیط زیست طبیعی
گردشگری خوراکی‌های مختصری که در ظروف جداگانه هم‌زمان با غذای اصلی ارائه می‌شود		محیط‌زیست نواحی‌ای از کره زمین که به دست انسان ساخته نشده است یا انسان‌ها در آن تغییری نداده‌اند	
bakery product mix	مخلوط آماده نانوائی		محیط میان‌ستاره‌ای
فناوری غذا هریک از مخلوط‌های خشکی که معمولاً با افزودن ترکیبات مایع از آن خمیر یا انواع خمیرابه تهیه می‌شود		← ماده میان‌ستاره‌ای	
flood	مَد	mucoadhesive, mucosa-adhesive	مخاط‌چسب
آب‌پاشی‌شناسی بالا آمدن آب دریا		دارویی ویژگی ترکیبی که توانایی اتصال به مخاط‌های بدن را دارد و از آن برای دارورسانی استفاده می‌شود	
mode	مُد	crater cone	مخروط دهانه‌ای
ریاضی مقداری از یک متغیر تصادفی که متناظر با بیشینه توزیع فراوانی آن است		زمین‌شناسی مخروطی که بر اثر خروج گدازه از مجرای آتشفشانی در اطراف آن تشکیل می‌شود	
intervention	مداخله	conicity	مخروط‌سانی
سلامت فعالیتی عمدی و برنامه‌ریزی‌شده و هدفمند در یک سامانه یا فرایند که به از بین بردن پدیده‌ای نامطلوب یا پیشگیری از آن می‌انجامد		تایر نایکنواختی ساختار تایر که به حرکت مخروطوار آن منجر می‌شود	

مدت نورویش green-up period

[جنکل] مدت‌زمان مورد نیاز برای استقرار مجدد پوشش گیاهی پس از یک آشفته‌گی، مانند حریق ناخواسته یا بینه‌برداری

مدار مقیاس scale parallel

[نقشه‌برداری] مداری که مقیاس تعریف‌شده برای آن در سامانه تصویر (map projection) مربوط صحیح است

مدخل واپایش دسترسی access control entry, ACE

[مخابرات] مدخلی در فهرست واپایش دسترسی

مدافع آخر ← دفاع آخر**مدافع قهرمانی** defending champion

[ورزش] ورزشکار یا تیمی که با عنوان قهرمانی دوره قبل در مسابقه یا مسابقات قهرمانی بعد شرکت می‌کند

مَدِکشند flood tide

[جغرافیا/شناسی] بخشی از چرخه کشند بین فروکشند و فراکشند پس از آن

مت. کشند خیزان rising tide

مدال ← نشان**مدل پیشگوی تصادفی** random oracle model

[رمز] استفاده از یک تابع ریاضی برای اثبات درستی کارکرد یک قرارداد که در اختیار تمام کاربران، اعم از عادی و مهاجم، قرار می‌گیرد و به صورت تصادفی به هر ورودی مقدار خروجی صحیحی را نسبت می‌دهد

مدال‌آور ← نشان‌آور**مدت بازداری** retention time

[شیمی] مدت‌زمان مورد نیاز برای عبور یک ماده حل‌شده از زمانی که به سوانگار تزریق می‌شود تا زمان شناسایی آن

مدل فانوس دریایی lighthouse model

[انجم‌رصدی] مدلی برای توصیف تغییر نور تپ‌اخترها براساس دوران آنها

مدت حمله attack time

[مخابرات] بازه زمانی بین لحظه‌ای که نشانک در ورودی افزاره یا مدار از آستانه فعال‌سازی آن فراتر می‌رود، و لحظه‌ای که افزاره یا مدار به شیوه یا با شدتی خاص به این ورودی واکنش نشان می‌دهد

مدیر دسترسی access manager

[مخابرات] عنصری در معماری برخی زیرساخت‌های شبکه که دارای کارکردهایی چون اصالت‌سنجی و ثبت مشترکان است

مدت گرم‌امیری thermal death time, TDT

[غذایی] مدت‌زمان لازم برای از کار افتادن یک عامل فعال موجود در غذا در دمای مشخص، معمولاً ۱۲۱ درجه سلسیوس

مدیریت چرا grazing management

[جنکل] دخالت در کم و کیف چرا و سرچری دام به منظور دستیابی به نتیجه دلخواه

مت. عدد اف F-value

access authority	مدیریت حساب
[مخابرات] مرجعی در حوزه داده‌پردازی و ارتباطات و رایانه و امنیت سامانه و اپایش که تعریف و مجوزدهی انواع دسترسی برای کاربران معین در اختیار آن است	accounting management [مخابرات] مجموعه‌ای از کارکردها در مدیریت شبکه که امکان اندازه‌گیری میزان استفاده از خدمات شبکه و هزینه آن را فراهم می‌کند
مرجع صدور گواهی	مراحل تغییر
certification authority	[اعتیاد] مرحله‌ای پنج‌گانه برای تغییر رفتار، خصوصاً رفتارهای اعتیادی
certificate authority, CA	
[رمز] نهادی رسمی و معتبر که وظیفه صدور و مدیریت و انتشار و فسخ گواهی‌نامه‌های کلید عمومی را بر عهده دارد	مراحل خواب
	sleep stages [دوان‌شناسی] چهار چرخه پیاپی پیشروی فعالیت الکتریکی مغز در طول خواب شبانه بهنجار
مرحله آخر	مراقبت با دیده‌وری
sweet course, dessert course, afters	sentinel surveillance [سلامت] مراقبت در یک نمونه از جمعیتی که نمایانگر گروه مشخصی از افراد جامعه باشد
[گردشگری] آخرین مرحله یک وعده غذا که در آن خوراکی‌های شیرین صرف می‌شود	
مرحله آمادگی ← آمادگی	مراقبت دارویی
	pharmaceutical care [دارویی] نظام مواظبت و نگهداری از بیمار در دارودرمانی
مرحله اصلی	مربی بهبود ← مربی خودیابی
main course	
[گردشگری] بخش اصلی و مفصل‌تر یک وعده غذا که معمولاً شامل مقدار قابل‌ملاحظه‌ای گوشت یا ماهی یا پروتئین گیاهی است	
مرحله اقدام ← اقدام	مربی خودیابی
	recovery coach, recovery support specialist [اعتیاد] شخصی که از طریق راهنمایی و آموزش و حمایت فرد معتاد و خانواده وی، موانع موجود بر سر راه خودیابی آنها را برطرف می‌کند
مرحله پیش‌تأمل ← پیش‌تأمل	متد. مربی بهبود
مرحله تأمل ← تأمل	

[مخابرات] در حوزه ارتباطات سیار، بخشی از دادگان دائمی که محاسبات ریاضی و مخفی لازم برای راستی آزمایی اصالت تلفن همراه را انجام می دهد
اخته . ماس
 AuC/AC^2

مرکز توزیع کلید

key distribution centre, KDC

[رمز] هستاری که شاهکلید گره های موجود در شبکه را در اختیار دارد و همچنین قادر است کلید جلسه را برای همه گره ها به صورت دوبه دو تولید کند

مرکز فرمان

control centre

[ریل] اتاقی برای تنظیم علائم که فرایند هدایت در محدوده وسیعی از خطوط آهن از آنجا صورت می گیرد

مرکز مبارزه با بیماری ها

CDC, centre for disease control

[سلامت] مرکزی برای پیشگیری و مبارزه با بیماری ها

مرکز واپایش دسترسی

access control centre, ACC

[مخابرات] مرکزی که تراز دسترسی انسان یا ماشین را به سامانه واپایش می کند

مژدک

[اعتیاد] نشان های کوچکی که به عنوان مشوق برای گذار از مراحل مختلف پاکی به فرد داده می شود و نشان دهنده مدت زمان پاکی از مواد یا الکلی است

مرحله دسترسی

access phase

[مخابرات] مرحله ای که در طی آن دسترسی میسر می شود و نخستین مرحله در تراکنش انتقال اطلاعات است

مرحله سوزن قرمزی

red-top

[جنگل] مرحله پیشرفته خشکیدن سوزن های درختان سوزنی برگ بر اثر حمله آفات و گاه آلودگی هوا که در آن سوزن ها به رنگ قرمز درمی آید
مت . سوزن قرمزی

مرحله سوزن نارنجی

sorrel-top

[جنگل] مرحله آغازین خشکیدن سوزن های درختان سوزنی برگ بر اثر حمله آفات که در آن سوزن ها به رنگ نارنجی چرک درمی آید
مت . سوزن نارنجی

مرحله شروع

starter, first course

[گردشگری] اولین مرحله یک وعده غذا

مرحله ماندگاری ← ماندگاری

مرکز آتشبار

battery centre

chart location of the battery
[نظامی] محلی بر روی زمین که از مختصات جغرافیایی آن به عنوان مرجع نشان دهنده موقعیت آتشبار استفاده می کنند

مرکز اصالت سنجی

authentication centre

مژدک بیست و چهار ساعته

← مژدک رونما

doubles مسابقات دوبه دو

[ورزش] در مسابقه‌ها یا بازی‌هایی که به صورت تک‌به‌تک نیز برگزار می‌شود، رقابت‌هایی که در هریک از آنها دو ورزشکار در برابر دو ورزشکار دیگر به رقابت می‌پردازند

desire chip مژدک رونما

[اعتیاد] مژدکی که به تازه‌واردان گروه‌های دوازده‌قدمی داده می‌شود تا آنها را برای پاک ماندن در بیست و چهار ساعت اولیه پس از ورود ترغیب نماید

مت. مژدک بیست و چهار ساعته

twenty four hour chip

مسابقات دوبه دو مختلط

mixed doubles

[ورزش] مسابقه‌ها یا بازی‌های دوبه‌دوی که در آنها بازیکنان زن و مرد در قالب یک تیم به رقابت می‌پردازند

مت. مسابقات مختلط

مژک‌دار

ciliolate

[کیمیا] ویژگی برگی با حاشیه‌ای پوشیده از مژه‌های ریز

championship² مسابقات قهرمانی

[ورزش] مجموعه مسابقه‌هایی که برای تعیین قهرمان برگزار می‌شود

مژه‌دار

ciliate

[کیمیا] ویژگی برگی که حاشیه‌ای با شرابه کرکی داشته باشد

match مسابقه

[ورزش] بازی یا رقابت رسمی بین دست‌کم دو ورزشکار یا دو تیم

مسابقات انتخابی

qualifying, qualifying matches

[ورزش] مسابقاتی که در پایان آن براساس نتایج به‌دست‌آمده، ورزشکاران یا تیم‌های صعودکننده به مسابقات اصلی یا دور بالاتر مسابقات مشخص می‌شوند

open¹, open championship مسابقه آزاد

[ورزش] رویدادی ورزشی که به فرد یا گروه خاصی از شرکت‌کنندگان اختصاص ندارد و همه بازیکنان اعم از حرفه‌ای و غیرحرفه‌ای اجازه شرکت در آن را دارند

distance race, long-distance race مسابقه استقامت

[ورزش] ۱. مسابقه‌ای که در مسافت‌های طولانی معمول در یک رشته ورزشی برگزار می‌شود
۲. در دو و میدانی، هر یک از مسابقه‌هایی که مسافت آن بیش از ۳۰۰۰ متر باشد

مسابقات تک‌به‌تک

singles

[ورزش] در مسابقه‌ها یا بازی‌هایی که به صورت دوبه‌دو نیز برگزار می‌شود، رقابت‌هایی که در هریک از آنها یک ورزشکار در برابر ورزشکاری دیگر به رقابت می‌پردازد

مساحت بال wing area

[هوایی] مساحت سطح بال از لبه فرار تا لبه حمله که تمامی سطوح متحرک در پیکربندی هواسیری (cruise configuration) را نیز شامل می‌شود

مساحت خالص بال net wing area

[هوایی] مساحت ناخالص منهای مساحت تصویرشده از تنه و محفظه موتورهای روی بال و دیگر اجزای غیرماهپوار

مساحت طراحی بال design wing area

[هوایی] مساحت فوقانی بال هواپیما درحالی‌که بالچه‌ها و شهپرها و سایر سطوح بسته باشند

مساحت ناخالص بال

gross wing area, gross area

[هوایی] مساحت تصویرشده از ماهپوار شامل لبه‌ها و محفظه موتورهای و تنه و غلاف‌ها و اجزای ادغام‌شده

مسافرگیری boarding, embarkation

[هوایی] سوار کردن یا سوار شدن مسافر به هواگرد

مستطیلی oblong

[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل مستطیل در گیاهان که گوشه‌های آن معمولاً گرد باشد

مستطیلی باریک narrowly oblong

[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل مستطیل در گیاهان که طول آن سه برابر عرض باشد

مسابقه رده‌بندی^۱ consolation match^۱

[ورزش] هریک از مسابقه‌هایی که برای تعیین رتبه میان رانایافتگان به مراحل بالاتر برگزار می‌شود

مسابقه رده‌بندی^۲

bronze medal game,
third place playoff,
third-place game,
consolation match^۲

[ورزش] مسابقه‌ای که برای تعیین رتبه سوم میان رانایافتگان به دیدار پایانی برگزار می‌شود

مسابقه سرعتی race

[ورزش] رقابتی سرعتی که شرکت‌کنندگان در آن یا به‌صورت مستقیم به رقابت در برابر هم می‌پردازند یا سعی می‌کنند تا در کوتاه‌ترین زمان، با سرعت نسبی بیشتر، مسیر مسابقه را طی کنند

مسابقه قهرمانی championship^۳

[ورزش] مسابقه‌ای که برای تعیین قهرمان برگزار می‌شود

مسابقات مختلط

← مسابقات دوبه‌دو مختلط

مسابقه نیمه‌استقامت

middle-distance race

[ورزش] ۱. مسابقه‌ای که در مسافت‌های میانی معمول در یک رشته ورزشی برگزار می‌شود
۲. در دو و میدانی، هریک از مسابقه‌هایی که در مسافت‌های ۸۰۰ تا ۳۰۰۰ متر برگزار می‌شود

مستطیلی بس باریک

very narrowly oblong

[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل مستطیل در گیاهان که طول آن شش برابر عرض باشد

مستطیلی بس پخشیده

very shallowly oblong

[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل مستطیل در گیاهان که نسبت طول به عرض آن یک به دو باشد

مستطیلی بس پهن

very broadly oblong

[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل مستطیل در گیاهان که نسبت طول به عرض آن یک به یک تا پنج به شش باشد

مستطیلی بس فروفشرده

very depressed oblong

[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل مستطیل در گیاهان که نسبت طول به عرض آن یک به شش باشد

مستطیلی پخشیده

shallowly oblong

[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل مستطیل در گیاهان که نسبت طول به عرض آن دو به سه باشد

مستطیلی پهن

broadly oblong

[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل مستطیل در گیاهان که نسبت طول به عرض آن شش به پنج تا یک به یک باشد

مستطیلی خطی

linearly oblong

[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل مستطیل در گیاهان که طول آن دوازده برابر عرض باشد

مستطیلی عرضی

transverse oblong

[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل مستطیل در گیاهان که نسبت طول به عرض آن یک به دوازده باشد

مستطیلی فروفشرده

depressed oblong

[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل مستطیل در گیاهان که نسبت طول به عرض آن یک به سه باشد

مستعدکننده ← عامل مستعدکننده**مسیر بالگرد**

helicopter retirement route

[نظامی] مسیر یا مسیرهایی که در امتداد آن، بالگردها از یک منطقه فرود خاص پرواز می‌کنند

مسیر مسابقه

course

[ورزش] مسیری که شرکت‌کنندگان در حین مسابقه باید طی کنند

مسیرهای تداخلی

conflicting routes

[ریلی] دو یا چند مسیر روبه‌رو یا همگرا یا متقاطع که در آنها بدون تنظیم برنامه حرکت قطارها احتمال برخورد وجود دارد

مصرف تزریقی مواد
injection drug use, IDU

[اعتیاد] مصرف مواد با تزریق وریدی
یا عضلانی یا زیرپوستی برای ایجاد
سرخوشی

مصرف تفریحی مواد
recreational drug use,
social-recreational drug use

[اعتیاد] مصرف گاه‌به‌گاه مواد اعتیادآور برای
کسب احساسی خوشایند، بی‌آنکه وابستگی
ایجاد شده باشد

مصرف سنجیدهٔ مواد
responsible drug use

[اعتیاد] مصرف مواد اعتیادآور به‌صورت
حساب‌شده، با برنامه‌ریزی و با هدف زیانکاهی

مصرف فشردهٔ مواد
intensive drug use

[اعتیاد] مصرف درازمدت و منظم مواد با بسامد
حداقل یک بار در روز

مصرف موقعیتی مواد
circumstantial-situational drug use

[اعتیاد] مصرفی که منوط به موقعیت و شرایط
خاصی است

مصرف وریدی مواد
intravenous drug use, IVDU

[اعتیاد] تزریق مواد اعتیادآور در ورید

مسئول واپایش دسترسی
access control officer, ACO

[مخابرات] فردی که مسئولیت محدودسازی
دسترسی به منابع سامانهٔ اطلاعات به وی
سپرده شده است

مشخصات پیمایش
specifications for a traverse,
traverse specifications

[نقشه‌برداری] جزئیات ضروری مربوط به روش‌ها
و معیارهای یک پیمایش نقشه‌برداری

مشمع
plaster, adhesive plaster

[دارویی] ترکیبی خمیری شکل که می‌توان آن را بر
روی پوست پهن کرد و به آن چسباند

مصاحبهٔ انگیزشی
motivational interview

[اعتیاد] مشاوره‌ای با هدف تقویت انگیزهٔ مراجع
برای تغییر رفتار

مصرف آزمایشی مواد
experimental drug use

[اعتیاد] مصرفی معمولاً از روی کنجکاوی و
تمایل به تجربه کردن اثرات مواد

مصرف اجبارگونهٔ مواد
compulsive drug use

[اعتیاد] مصرف مهارناپذیر فرد که در آن فرد
علی‌رغم مواجه شدن با مشکلات، به مصرف
ادامه می‌دهد و غالباً برای پیشگیری از وقوع
علائم قطع مصرف است

معاون Narateen [اعتیاد] انجمنی برای اجرای برنامه دوازده‌قدمی متشکل از معاوندهای نوجوانی که در ارتباط مستمر با یک فرد معتاد بوده‌اند * واژه معاون از ادغام دو واژه معاوند و نوجوان، به قیاس با صورت لاتین آن، ساخته شده است	مصلحت‌گرایی pragmatism [سیاسی] مشی یا نظریه‌ای که با پرهیز از آرمان‌گرایی بر عمل سیاسی براساس مقتضیات وقت تأکید دارد
معاوند Nar-Anon [اعتیاد] انجمنی برای اجرای برنامه دوازده‌قدمی متشکل از افرادی که در ارتباط مستمر با یک فرد معتاد بوده‌اند * واژه معاوند از ادغام دو واژه معتاد و خویشاوند، به قیاس با صورت لاتین آن، ساخته شده است	مطالعه دوسوکور double blind study [سلامت] روشی که با استفاده از آن پژوهشگر و مطالعه‌شونده ندانند در کدام بازوی مطالعه قرار دارند
معلولیت handicap [سلامت] وضعیتی ناشی از خلل یا کم‌توانی در فرد که از دستیابی او به جایگاه و نقش طبیعی خود، مطابق با سن و جنس و ویژگی‌های فرهنگی - اجتماعی‌اش جلوگیری می‌کند	مطالعه سه‌سوکور triple blind study [سلامت] روشی که با استفاده از آن پژوهشگر و مطالعه‌شونده و تحلیل‌گر آماری ندانند در کدام بازوی مطالعه قرار دارند
معیار طلایی Gold standard [سلامت] روشی که نزد همه، بهترین روش محسوب شود	مطالعه شبه‌تجربی quasi-experimental study [سلامت] نوعی مطالعه تجربی که در آن پژوهشگر در تخصیص تصادفی درمان یا دارونما یا سایر ضوابط مطالعات تجربی نقش اندکی دارد یا تقریباً نقشی ندارد
مغزی رویش‌نما increment core [جنگل] استوانه‌ای از چوب درخت که با متغیرویش‌سنگ از درخت استخراج می‌شود	مطالعه یک‌سوکور single blind study [سلامت] روشی که با استفاده از آن مطالعه‌شونده نداند که در کدام بازوی مطالعه قرار دارد
مقدار الکل بازدم breath alcohol content [اعتیاد] مقدار الکل موجود در حجم معینی از هوای بازدم که شاخص میزان الکل در خون است BrAC /اخته. دمکل	معادل دکستروز dextrose equivalent, DE [غذایی] درصد آبکافت پیوندهای گلیکوزیدی در فرآورده‌های نشاسته‌دار براساس مقدار دکستروز، یعنی D-گلوکوز، در وزن ماده خشک اولیه

[جامعه‌شناسی] مکتبی در جامعه‌شناسی نو مارکسی
عمدتاً متأثر از اندیشه‌های فروید و وِبر که در
موسسه مطالعات اجتماعی فرانکفورت نُضج
گرفت و نقد سرمایه‌داری پیشرفته و
اقتصادگرایی (economism) و اثبات‌گرایی
(positivism) سرلوحه فعالیت‌های اعضای
پرواوزه آن بود

مکتب فرهنگ و شخصیت

Culture and Personality School

[جامعه‌شناسی] گرایش و نظریه‌ای در مبحث
اجتماعی‌سازی/اجتماعی شدن که در فاصله دو
جنگ جهانی از تلفیق عناصری از روان‌شناسی
و انسان‌شناسی و جامعه‌شناسی شکل گرفت و
عمدتاً بر کاربست مبانی روان‌شناسی در کار
مردم‌شناسی متمرکز بود

مکتب فراکشند high water stand

[آقایانوس‌شناسی] حالت یا مرحله‌ای در فراکشند که
در آن هیچ تغییری در ارتفاع آب مشاهده
نمی‌شود

مکدونالدی شدن Mcdonaldization

[جامعه‌شناسی] تعمیم شیوه‌ها و سازوکارها و
فرایندهای رایج در اداره غذاخوری‌های فوری
مکدونالد به کل جامعه آمریکا و دیگر جوامع
جهانی

مکیدنی lozenge, troche, morsulus, rotula, trochiscus

[دارویی] یکی از شکل‌های دارویی جامد که
معمولاً شیرین است و به تدریج در دهان حل
می‌شود

مقدار الکلی تعرقی

transdermal alcohol content

[اعتیاد] مقدار الکلی موجود در حجم معینی از
عرق بدن
TAC تخت. ترکل

مقدارسنجی assay

[دارویی] تعیین مقدار هریک از اجزای دارویی
موجود در فراورده
مت. تعیین مقدار

مقیاس تألیف compilation scale

[نقشه‌برداری] مقیاسی که نقشه در آن تألیف
می‌شود و ممکن است با مقیاس بیان‌شده در
نقشه تفاوت داشته باشد

مقیاس مدل برجسته

scale of a stereoscopic model

[نقشه‌برداری] نسبت یک فاصله اندازه‌گیری‌شده بر
روی مدل برجسته به فاصله نظیرش بر روی
شیء واقعی

مکتب جامعه‌شناسی شیکاگو

Chicago School, Chicago sociology

[جامعه‌شناسی] مکتبی برخاسته از دانشگاه
شیکاگو در چهار دهه نخست قرن بیستم عمدتاً
متکی بر عمل‌گرایی (pragmatism) و مشاهدات
تجربی بی‌واسطه و تحلیل روندهای اجتماعی
شهری

مکتب فرانکفورت Frankfurt School

tidal prism

منشور کِشندی

[← اقیانوس‌شناسی] اختلاف میان حجم فراکشند میانگین و حجم فروکشند میانگین در مصب رود/پایرود (estuary)

true negative

منفی حقیقی

[سلامت] ۱. نتیجه منفی آزمون در افراد سالم
۲. افراد سالمی که نتیجه آزمون منفی داشته‌اند

false negative

منفی کاذب

[سلامت] ۱. نتیجه منفی آزمون در افراد بیمار
۲. افراد بیماری که نتیجه آزمون منفی داشته‌اند

siphon

منگول

[درون‌شهری] لوله انتقال‌دهنده آب از زیر سطح یک مانع با استفاده از دو شترگلو یکی در ابتدای لوله برای رساندن سطح آب به ارتفاعی پایین‌تر و یکی در انتهای لوله برای بازگرداندن آن به سطح تراز اولیه
مت. سیفون

منو ← صورت‌غذا

منوگیر ← پایه صورت‌غذا

منونما ← صورت‌غذانما

منوی اتاق ← صورت‌غذای اتاق

منوی ثابت ← صورت‌غذای ثابت

feathered propeller

ملخ پره‌بسته

[هوایی] ملخی که پره‌های آن را چرخانده‌اند تا لبه‌های حمله و فرار تقریباً با خط سیر پرواز هواگرد موازی شود و پسار به حداقل برسد و مانع از چرخش موتور شود

feathering propeller

ملخ پره‌بستی

[هوایی] ملخ گام‌متغیر هواگرد که می‌توان در صورت خاموشی موتور، زاویه پره‌های آن را برای کاهش پسار ملخ به حداقل رساند

auditability

ممیزی‌پذیری

[← رمز] امکان بازدید مستقیم از فعالیت‌های یک سامانه برای پایش سامانه و تشخیص تخطی‌های امنیتی به‌منظور ارائه پیشنهاد در اصلاح نظارت‌ها و روندها و سیاست‌ها

logistic sourcing

منبع‌یابی آمادی

[نظامی] شناسایی منابع آمادی و تعیین نحوه دسترسی نیروها به آنها

pervert¹

منحرف

[روان‌شناسی] فرد دچار انحراف

sexual pervert, pervert²

منحرف جنسی

[روان‌شناسی] فرد دچار انحراف جنسی

tide curve

منحنی کشند

[← اقیانوس‌شناسی] نمایش نوسان‌های کشند به‌صورت نمودار

lifetime exposure	مواجهه تمام‌عمر	منوی چرخه‌ای
[محیط‌زیست] مجموع موادی که فرد در طول عمر خود، معمولاً ۷۰ سال، در معرض آن قرار می‌گیرد		← صورت‌غذای چرخه‌ای
soft drug	مواد سبک	منوی چندگزینه‌ای
[اعتیاد] مواد اعتیادآوری که میزان آسیب‌زایی آنها کم است		← صورت‌غذای چندگزینه‌ای
hard drug	مواد سنگین	منوی خاص ← صورت‌غذای خاص
[اعتیاد] مواد اعتیادآوری که میزان آسیب‌زایی آنها زیاد است		منوی سالمندان
		← صورت‌غذای سالمندان
volatie matter	مواد فرّار	منوی شام سبک
[زمین‌شناسی] موادی غیر از آب که در هنگام حرارت دادن زغال‌سنگ در شرایط کاهنده یا به عبارت دیگر در شرایط کم‌اکسیژن به‌صورت گاز یا بخار از آن خارج می‌شوند		← صورت‌غذای شام سبک
volatiles	مت. فرّارها	منوی شبانه‌روزی
		← صورت‌غذای شبانه‌روزی
counterbalancing, counterbalance	موازنه‌جویی	منوی قومی ← صورت‌غذای قومی
[سیاسی] یارگیری یک دولت برای ایجاد موازنه قدرت در برابر یک دولت قوی‌تر		منوی کودکان
		← صورت‌غذای کودکان
balance of terror	موازنه وحشت	منوی نمایش‌سرا
[سیاسی] وضعیتی که در آن دو طرف متعارض می‌دانند که هریک توان نابودی کامل طرف دیگر را دارد		← صورت‌غذای نمایش‌سرا
undulate, wavy, repand	موج‌دار	منوی نیمه‌ثابت
[کیما] ویژگی برگی با حاشیه‌ای که کمی به سمت داخل و خارج خم شده باشد		← صورت‌غذای نیمه‌ثابت
exposure	مواجهه	
[سلامت] متغیری که تأثیر علیتی آن برآورد می‌شود		

[نجوم‌رصدی] موقعیت اجرام نجومی بر روی کرهٔ آسمان که همهٔ آبیراهی‌های آن به‌جز آبیراهی سیاره‌ای (planetary aberration) تصحیح شده باشد
مت. موقعیت اخترسنجی

موقعیت بال wing position,
wing arrangement

[موازی] موقعیت ارتفاعی بال نسبت به تنه به‌ویژه در نگاه از روبه‌رو به هواپیما

موهو ← ناپیوستگی موهو

مهار بیماری ← مبارزه با بیماری

مهبِل‌گرفتگی vaginismus

[روان‌شناسی] اختلال ناشی از گرفتگی ماهیچه‌های مهبل که آمیزش جنسی را دردناک یا ناممکن می‌کند

مهره‌ورز chiropractor

[پایه‌پزشکی] کسی که به کار مهره‌ورزی اشتغال دارد

مهره‌ورزی chiropractic

[پایه‌پزشکی] روشی برای حفظ تندرستی و بهبود و ارتقای عملکرد دستگاه اعصاب با حذف عوامل آزاردهندهٔ آن بدون استفاده از دارو و جراحی

مهره‌ورزی بنیادی

straight chiropractic

[پایه‌پزشکی] مهره‌ورزی با پایبندی دقیق به اصول بنیادی آن

موج ریلی Rayleigh wave, R wave

[ژئوفیزیک] نوعی موج سطحی که موجب حرکت پس‌رونده و بیضی‌وار ذرات در محیط می‌شود

موج‌سوار surfer, surf rider

[ورزش] فردی که به ورزش موج‌سواری می‌پردازد

موج‌سواری surfing, surf

[ورزش] ورزشی که در آن با استفاده از تخته‌موج بر روی موج‌ها سواری می‌کنند

موجودی سرپا growing stock

[جنگل] درختانی که در یک جنگل یا تودهٔ جنگلی رشد می‌کنند و معمولاً برحسب تعداد یا حجم در واحد سطح اندازه‌گیری می‌شوند

مورد شاخص index case

[سلامت] نخستین مورد بیماری که پژوهشگر در خانواده یا گروه معین پیدا می‌کند

موردیابی case finding

[سلامت] نوعی پیشگیری ثانویه از طریق تشخیص زودرس بالینی بیماری در افرادی که به علل دیگری به مراکز سلامت مراجعه می‌کنند

موقعیت اخترسنجی

← موقعیت اخترسنجشی

موقعیت اخترسنجشی

astrometric position,
astrographic position

مهندسی صورت غذا

menu engineering

[گردشگری] مجموعه تدابیری که برای ارزیابی تصمیمات مربوط به قیمت‌گذاری و طراحی و ترکیب‌بندی صورت غذا اندیشیده می‌شود
م. - مهندسی منو

مهندسی منو ← مهندسی صورت غذا

میانگین بازه ماه فراکشندی

mean high-water lunitidal interval

[آقیانوس‌شناسی] میانگین فاصله زمانی عبور ماه از فراز یک مکان و فراکشند سپسین در همان مکان

میانگین بازه ماه فروکشندی

mean low-water lunitidal interval

[آقیانوس‌شناسی] میانگین فاصله زمانی عبور ماه از فراز یک مکان و فروکشند سپسین در همان مکان

میانگین رویش سالانه

mean annual increment, MAI

[جنگل] رویش کل درخت یا توده تا سن معین تقسیم بر همان سن

میانگین نابرابری فراکشندهای

روزانه

mean diurnal high-water inequality

[آقیانوس‌شناسی] اختلاف ارتفاع میانگین فراکشند و میانگین فراکشند فراتر در هر روز کشندی و در طی یک دوره نوزده‌ساله

میانگین نابرابری فروکشندهای

روزانه

mean diurnal low-water inequality

[آقیانوس‌شناسی] اختلاف ارتفاع میانگین فروکشند و میانگین فروکشند فروتر در هر روز کشندی و در طی یک دوره نوزده‌ساله

میدان آزمون

proving ground,
testing ground

[تایر] مکانی که در آن تجهیزات یا قطعه‌ای از تجهیزات، مانند تایر، یا نظریه‌ای آزموده می‌شود

میدان آزمون مجازی

virtual proving ground, VPG

[تایر] ابزاری تحلیلی که با ارتقای ابزارهای سنتی مهندسی به کمک رایانه ایجاد می‌شود و تنها برای تحلیل و طراحی‌های اولیه به کار می‌رود

میدان تیر

range²

[نظامی] عرصه‌ای ترتیب‌یافته و مجهز به برخی ادوات برای تمرین تیراندازی

میدان واپایش دسترسی

access control field

[مخابرات] الگویی از بیت‌ها برای: متمایزسازی قاپک از تکه‌داده (token)؛ نشان دادن ایستگاه‌های داده‌ای که ممکن است از تکه‌داده استفاده کنند؛ نشان دادن مکان و زمان حذف قاپک و اجازه دادن به ایستگاه‌های داده برای درخواست تکه‌داده بعدی

روی محیط آن و دو طرف صفحه مرکزی تایر
یا چرخ توزیع شده باشد

balancing²,
wheel balancing

[تایر] اصلاح توزیع گیریکنواخت چرخ تایر و
چرخ با افزودن وزنه‌های سربی

tyre balance, balance **میزانی تایر**

[تایر] وضعیتی که در آن توزیع چرخ درون تایر
و چرخ حول محور چرخش تایر یکنواخت است

off-the-car balancing **میزان‌سازی جدا**

[تایر] نوعی میزان‌سازی تایر در وضعیتی که
چرخ از خودرو جدا شده است

affinity **میل**

[دارویی] مقیاسی که براساس آن میزان
اتصال‌پذیری دارو به گیرنده تعیین می‌شود

میزان‌سازی درجا

on-the-car balancing

[تایر] نوعی میزان‌سازی تایر در وضعیتی که
تایر بر خودرو نصب شده است

frost rib **میله یخ‌زاد**

[جنگل] برآمدگی میله‌شکل پنبه در طول ساقه
درخت ناشی از ترک‌های یخ‌زاد و ترمیم‌های
مکرر

static balance **میزانی ایستا**

[تایر] وضعیتی که در آن چرخ تایر یا چرخ حول
محور چرخش تایر به‌طور برابر توزیع شده
باشد

semolina **مینارد**

[فناوری غذا] ذراتی با درخشش شیشه‌ای که پس از
الک کردن آرد گندم دوروم در غربال باقی
می‌ماند

dynamic balance **میزانی پویا**

[تایر] وضعیتی که در آن چرخ تایر به‌تساوی بر

ن

نابرابری فروکشندی

low-water inequality

[ءاقیانوس‌شناسی] اختلاف بین ارتفاع دو فروکشند
در هر روز کشندی

نابرابری روزانه

diurnal inequality
[ءاقیانوس‌شناسی] اختلاف ارتفاع بین دو فراکشند
یا دو فروکشند پیاپی در یک روز کشندی

نابرابری فراکشند حاره‌ای

tropic high-water inequality

[ءاقیانوس‌شناسی] میانگین اختلاف ارتفاع دو
فراکشند در یک روز کشندی در هنگام کشند
حاره‌ای

anosmatic, anosmic

نابویا

[پایه‌پزشکی] فرد مبتلا به بی‌بویایی

anosmia, anosphresia,
olfactory anesthesia

نابویایی

[پایه‌پزشکی] نبود حس بویایی

نابرابری فراکشندی

high-water inequality

[ءاقیانوس‌شناسی] اختلاف بین ارتفاع دو فراکشند
در هر روز کشندی

نابویایی ترجیحی

preferential anosmia

[پایه‌پزشکی] ناتوانی در حس برخی بوهای خاص

نابرابری فروکشند حاره‌ای

tropic low-water inequality

[ءاقیانوس‌شناسی] میانگین اختلاف ارتفاع دو
فروکشند در یک روز کشندی در هنگام کشند
حاره‌ای

نابویایی تنفسی

anosmia respiratoria
[پایه‌پزشکی] ناتوانی در بویایی به علت انسداد
مجاری بویایی

ریاضی | رابطه‌ای به صورت $x'(t) \leq f(t, x(t))$ که در آن x تابعی مشتق‌پذیر از t و f تابعی حقیقی مقدار است

نابویایی غذایی anosmia gustatoria
[پایه پزشکی] از دست دادن توانایی تشخیص بوی غذاها

نام عمومی generic name
[دارویی] نام جاقفاده و غیرتجاری یک دارو

ناپیوستگی کنراد Conrad discontinuity

[ژئوفیزیک] مرز میان پوسته گرانیتی و پوسته بازالتی بر پایه تباین سرعت امواج لرزه‌ای

نامیزانی imbalance
[تایر] توزیع غیریکنواخت جرم در مجموعه چرخ و تایر حول محور چرخش تایر

ناپیوستگی موهو Mohorovicic discontinuity, M-discontinuity

[ژئوفیزیک] مرز لرزه‌ای میان پوسته و گوشته زمین

نان جوانه گندم wheatgerm bread
[فناوری غذا] نان تهیه شده از آرد جوانه گندم

ناخت . موهو Moho

نانک bun
[فناوری غذا] فراورده نانوائی کوچک و گرد تخمیرشده‌ای که گاهی شیرین و طعم‌دار و حاوی میوه خشک است

ناربوخی anorgasmia
[روانشناسی] ناتوانی در رسیدن به اوج لذت جنسی

ناو تدارکاتی supply ship
[نظامی] ناوی که کارکنان یا اقلام ضروری را جابه‌جا می‌کند

نازک‌چوب smallwood
[جنگل] دار گردی که قطر یا محیط آن از حد مشخصی کمتر باشد، گاه برای این نوع چوب حداقل اندازه‌ای نیز قائل می‌شوند

ناهمسانگردی دوقطبی dipole anisotropy

[آنجوم‌رصدی] تغییرات ظاهری در دمای تابش زمینه‌کیهانی (cosmic background) که از حرکت منظومه شمسی به وجود می‌آید

ناظر آشپزخانه kitchen police
[نظامی] فردی که در تدارک میوه و سبزیجات و مراعات اصول بهداشتی فعالیت دارد اما وظیفه او آشپزی نیست

نای‌های سوت‌دار duct flute, whistle flute, fipple flute

[موسیقی] دسته‌ای از نای‌های سردمشی که دارای سرمجرای هوا هستند

نامعادله دیفرانسیل differential inequality

نت‌بارگی ← اینترنت‌بارگی

نرم‌افزار مهندسی صورت‌غذا
menu engineering software

نت‌باره ← اینترنت‌باره

[گردشگری] نرم‌افزاری ویژه برای مهندسی
صورت‌غذا
متن. نرم‌افزار مهندسی منو

نخی‌شکل
filiform, thread-like,
filamentous

[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی بلند و نازک و
معمولاً انعطاف‌پذیر در گیاهان

نرم‌افزار مهندسی منو

← نرم‌افزار مهندسی صورت‌غذا

نرم‌کننده مغز نان crumb softener

[فناوری غذا] ترکیبی که برای نرم شدن بافت داخلی
نان به خمیر افزوده می‌شود

نخینگی ropiness

[فناوری غذا] حالتی ناشی از فساد نان در نتیجه
فعالیت باکتری‌های نخینه‌ساز که رشته‌های
نخ‌شکل پلی‌ساکاریدی تولید می‌کنند

نرمه‌مینارد dunst, break middlings

[فناوری غذا] ذرات بسیار ریز مینارد به نرمی آرد

نرخ دسترسی access rate, AR

[مخابرات] حداکثر نرخ داده در مسیر دسترسی که
به‌طور معمول در مورد دسترسی به شبکه‌های
فراخ‌باند (broadband) و خدمات شبکه به کار
می‌رود

نزدیک‌بینی انحنایی

curvature myopia

[پایه‌پزشکی] نوعی نزدیک‌بینی ناشی از تغییر یا
افزایش انحنای سطوح انکساری چشم، به‌ویژه قرنیه

نرخ مختومگی clearance rate

[نظامی] سنجه‌ای مرسوم در ارزیابی کارآمدی
تحقیقات پلیس که از نسبت تعداد جرائم
گزارش‌شده یا کشف‌شده به جرائمی که از
طریق دستگیری یا دیگر روش‌ها منتفی شده
است به دست می‌آید

نزدیک‌بینی اولیه ← نزدیک‌بینی ساده

نزدیک‌بینی بدخیم malignant myopia,
pernicious myopia

[پایه‌پزشکی] نوعی نزدیک‌بینی که پیامد بیماری
وخیم مشیمیه است و به جداسازی شبکیه و
کوری منجر می‌شود

نردبان فاصله distance ladder,

cosmic distance ladder,

cosmic distance scale,

extragalactic distance scale

[انجم‌رصدی] مجموعه‌روش‌های سلسله‌مراتبی
برای اندازه‌گیری فواصل اخترفیزیکی کیهانی

نزدیک‌بینی پیش‌رونده

progressive myopia

[پایه‌پزشکی] نوعی نزدیک‌بینی که به طرز نابهنجاری
در بزرگسالی به‌سرعت افزایش می‌یابد

است و به رتبه‌های یکم تا سوم رویدادهای ورزشی اهدا می‌شود
مـ. مدال

نشان‌آور medalist

[ورزش] ورزشکاری که در یک رقابت یا رویداد ورزشی برنده نشان می‌شود
مـ. مدال‌آور

نشان‌دهی دسترسی

access signaling,
End-to-End Signaling

[مخابرات] نوعی نشان‌دهی که دسترسی به سامانه‌های دوردست مانند مرکز تلفن محلی یا شماره‌گیری برای ارتباط با سایر شبکه‌های مخابراتی را میسر می‌کند
مـ. سیگنال‌دهی دسترسی

نشانگان بی‌انگیزگی

amotivational syndrome

[اعتیاد] مجموعه علائمی نظیر بی‌احساسی و بی‌تفاوتی و کاهش سطح کارمیه و کاهش توانایی تمرکز بر اثر مصرف مفرط و طولانی‌مدت حشیش یا ماری‌جوانا

نشانگان پابی‌قراری

restless-leg syndrome, RLS
Ekbom's syndrome, tachyathetosis

[روان‌شناسی] بی‌قراری و انقباض عضلات پا به‌صورت لرزش و پرش در هنگام استراحت به‌طور نشسته یا خوابیده یا پس از به‌بستر رفتن در شب

نزدیک‌بینی ساده simple myopia

[پایه‌پزشکی] ۱. نزدیک‌بینی ناشی از رشد طبیعی کره چشم سالم ۲. نزدیک‌بینی صرف بدون آستیگماتی
مـ. نزدیک‌بینی اولیه primary myopia

نزدیک‌بینی نمایه‌ای index myopia

[پایه‌پزشکی] نوعی نزدیک‌بینی بر اثر تغییر ضریب شکست نور در محیط چشم

نسبت انسداد blocking ratio

[مخابرات] نسبت اقدام‌های ناموفق دسترسی به کل اقدام‌های دسترسی در بازه زمانی معین

نسبت ترمزی braking ratio

[ریلی] نسبت کل نیروی کشک یا لنت ترمز به کل وزن واگن برحسب درصد

نسبی‌گرایی relativism

[جامعه‌شناسی] باوری که بر پایه آن ارزش‌ها و باورها به مؤلفه‌ها و معیارهای مطلق و جهان‌شمول بستگی ندارد

نسبی‌گرایی فرهنگی

cultural relativism

[جامعه‌شناسی] رویکردی نظری که بر پایه آن مفاهیم فرهنگی در هر جامعه به گونه‌ای متفاوت و با توجه به موقعیت و روابط اجتماعی همان جامعه تبیین می‌شود و این امر مفاهیم اخلاقی و شناختی را نیز در بر می‌گیرد

نشان medal

[ورزش] جایزه‌ای معمولاً به شکل یک قرص فلزی که بر روی آن نقش و نوشته یادبود حک شده

grazing system

نظام چرا

[جنگل] شاخه‌ای از مدیریت چرا که دوره‌های ممنوعیت و آزادی چرا در مراتع را تعیین می‌کند

نظام‌های بین‌الملل

international regimes

[سیاسی] نظام‌هایی مبتنی بر مجموعه‌ای از قوانین و هنجارها و رویه‌های تصمیم‌گیری که رفتار دولت‌ها یا دیگر کنشگران بین‌المللی را در موضوعی خاص هماهنگ می‌کند

voyeurism,
inspectionalism**نظربارگی**

[روان‌شناسی] نوعی کژکامی که در آن رسیدن به ارضای جنسی از طریق تماشای مخفیانه افراد برهنه یا درحال برهنه شدن یا درحال فعالیت جنسی حاصل می‌شود

voyeur

نظرباره^۱

[روان‌شناسی] فرد دچار نظربارگی؛ مرد دچار نظربارگی

voyeuse

نظرباره^۲

[روان‌شناسی] زن دچار نظربارگی

voyeuristic

نظرباره‌ای

[روان‌شناسی] مربوط به نظربارگی

نظریه اوربیتال مولکولیmolecular orbital theory,
MO theory

[شیمی] نظریه‌ای که براساس آن می‌توان اوربیتال‌های مولکولی را از ترکیب خطی اوربیتال‌های اتمی به دست آورد

distance indicator

نشانگر فاصله

[نجوم‌رصدی] جرمی نجومی با قطر یا درخشندگی (luminosity) معین که از آن برای اندازه‌گیری فاصله اجرام فراکهکشانی (extragalactic) استفاده می‌شود

scale indicator

نشانگر مقیاس

[نقشه‌برداری] دستگاهی دارای مقیاس مدرج لگاریتمی برای تعیین مقیاس طبیعی نقشه بر پایه نشانه‌های مقیاس ترسیمی یا بازه‌های عرض جغرافیایی روی نقشه

نصف النهار زمین مغناطیسی

geomagnetic meridian

[ژئوفیزیک] نیم‌دایره‌ای که قطب‌های زمین مغناطیسی را به هم وصل می‌کند

نظارت پس‌بازاریابی

post-marketing surveillance, PMS

[دارویی] پایش فراورده‌های دارویی و تجهیزات پزشکی از لحاظ ایمنی و کارایی پس از تأیید و ورود به بازار

social system

نظام اجتماعی

[جامعه‌شناسی] مجموعه‌ای یکپارچه و هدفمند و پویا از روابط و کنش‌ها و باورهای اجتماعی

security regime

نظام امنیت‌گستر

[سیاسی] ضوابط و هنجارهای مورد توافق دولت‌ها برای تعامل با یکدیگر با هدف افزایش امنیت مشترک

نظریه پیوند ظرفیت

valence bond theory

[شیمی] نظریه‌ای در شیمی محاسباتی (computational chemistry) که براساس آن الکترون‌ها به پیوندهای خاصی تعلق دارند که در آنها یک جفت الکترون با یک جفت اتم در مولکول به اشتراک گذاشته شده است

نظریه گزینش عقلانی

rational choice theory

[سیاسی] نظریه‌ای که بر پایه آن سیاستمداران یا دولت‌ها تصمیم‌گیری‌های خود را براساس محاسبه سود و زیان انجام می‌دهند تا آنچه گمان می‌رود بهترین و مفیدترین است حاصل شود
مت. گزینش عقلانی

نظریه تعادل

equilibrium theory

[اقتصادشناسی] مدلی برای بررسی آب اقیانوس‌ها مبتنی بر این فرض که کره زمین به طور یکنواخت از آب با ژرفایی قابل ملاحظه پوشیده شده است و در برابر نیروهای کشندزای ماه و خورشید چنان واکنش نشان می‌دهد که تعادل برقرار شود

نظریه میدان لیگاند

ligand field theory

[شیمی] نظریه‌ای که بسط نظریه میدان بلور است و در چارچوب آن خواص ترکیبات حاصل از یون‌های فلزی واسطه یا خاکی نادر و لیگاند بررسی می‌شود

نظریه میکربی بیماری

germ theory of disease

[سلامت] نظریه‌ای که براساس آن فعالیت ریزاندامگان‌ها در بدن عامل ایجاد بسیاری از بیماری‌هاست

نظریه نمایش

representation theory

[ریاضی] نظریه‌ای که در آن گروه‌ها با استفاده از نمایش‌های آنها بررسی می‌شوند

نظریه نمایش پیمانه‌ای

modular representation theory

[ریاضی] بخشی از نظریه نمایش که در آن میدان زمینه، میدانی با مشخصه اول است

نظریه زیان‌گریزی

prospect theory

[سیاسی] نظریه‌ای مبنی بر اینکه تصمیم‌گیران در صحنه سیاست داخلی و بین‌المللی با توجه به تجربه پیشین جامعه حاضر به خطر کردن در اتخاذ تصمیم‌هایی که احتمال سود در آن است، نیستند، مگر اینکه احتمال دهند با زیان بیشتری مواجه خواهند شد

نظریه سازمان‌ها

organisation theory

[جامعه‌شناسی] نظریه‌ای که در آن با بررسی اشتراکات انواع سازمان‌ها تلاش می‌شود که چگونگی مدیریت و طراحی و شکل‌گیری و عملکرد سازمان‌ها تبیین و ترسیم شود
مت. جامعه‌شناسی سازمان‌ها

sociology of organisations

نظریه نمایش معمولی

ordinary representation theory

[ریاضی] بخشی از نظریه نمایش که در آن میدان زمینه، میدان اعداد مختلط است

man-to-man, man-for-man, man-on-man

[ورزش] ویژگی نوعی راهکار دفاعی در ورزش‌های تیمی که در آن هر بازیکن باید در برابر بازیکنی معین از تیم مقابل به دفاع پردازد

نقاره

naker, nacara, naqqarah

[موسیقی] سازی کهن و شرقی از خانواده پوست‌صداها، معمولاً به صورت جفت، با کوهک‌های متفاوت

نقش اجتماعی

social role

[جامعه‌شناسی] رفتار و کنشی که انتظار می‌رود یک فرد یا گروه در یک جایگاه اجتماعی خاص انجام دهد

نقشه‌برداری نجومی

astronomical survey,
astronomical surveying, survey

[نجوم‌رصدی] تصویرگیری و نقشه‌برداری منظم و پوششی از ناحیه‌ای از آسمان

نقشه‌نگاری همه‌جاگاہ

ubiquitous cartography

[نقشه‌برداری] امکانی برای کاربران در ایجاد نقشه‌ها و استفاده از آنها در هر مکان و در هر زمان برای مکان‌یابی و راهیابی و انتخاب مسیر

نقطه آزادسازی

clearance point

[ریلی] نقطه‌ای با حداقل فاصله ایمن از سوزن یا تقاطعی که سامانه آشکارساز قطار در آن قرار دارد و با عبور قطار از روی آن خروج قطار از محدوده تقاطع مشخص می‌شود

نقطه پینالتی

penalty spot

[ورزش] نقطه‌ای که ضربه پینالتی از آنجا زده می‌شود

نقطه تدارک

supply point

[نظامی] محلی موقت و سیار که در آن تدارکات و تجهیزات خدماتی و جز آن نگهداری می‌شود

نقطه دسترسی

access point

[مخابرات] ۱. نقطه‌ای که در آن می‌توان آزمون انجام داد یا از مدارهای مخابراتی خاصی استفاده کرد ۲. جعبه اتصال سیم‌های تلفن به یکدیگر

نقطه دقیق

pinpoint

[نظامی] نقطه‌ای بر روی زمین که دقیقاً شناسایی شده و هدف بسیار کوچکی را نشان می‌دهد

نقطه کور

dead section

[ریلی] بخشی از خط در داخل یک مدار خط یا بین دو مدار خط که ریل‌های آن بخشی از مدار خط نیست و در آن امکان ردیابی قطار وجود ندارد

نقطه‌گذاری

articulation²

[موسیقی] دسته‌بندی و تأکیدگذاری نت‌های متوالی به شکل انفرادی یا گروهی و چگونگی اجرای آنها

نگاشت همجای پوچ null-homotopic map [ریاضی] نگاشت پیوسته‌ای که با یک نگاشت ثابت همجا باشد	نقطه واکنش reaction point, peritectic point [زمین‌شناسی] نقطه‌ای ناورد بر روی نمودار خم ذوب که در آن ترکیب مایع را نمی‌توان برحسب موقعیت کمیت‌های همه فازهای جامد در حال تعادل در آن نقطه بیان کرد
نمادکام fetishist [روان‌شناسی] فرد دچار نمادکامی	نقطه‌های منعکس inverse points [ریاضی] دو نقطه واقع بر قطری از یک دایره یا کره که حاصل ضرب فاصله آنها از مرکز برابر با مجذور شعاع باشد و هر دو نقطه نسبت به مرکز دایره یا کره در یک جهت باشند
نمادکامانه fetishistic [روان‌شناسی] مربوط به نمادکامی	نگاشت انقباض contraction mapping, contraction [ریاضی] نگاشت لیپ‌شیتسی با ثابت لیپ‌شیتسی کوچک‌تر از واحد
نمادکامی fetishism [روان‌شناسی] نوعی کژکامی که در آن یک شیء یا بخش‌های غیرجنسی اندام موضوع ترجیح داده شده برای رابطه و فعالیت جنسی است	نگاشت انقباض‌گر contractive map, shrinking map [ریاضی] نگاشت T بر فضای سنجه‌ای (M, d) با این ویژگی که به ازای هر $x, y \in M$ اگر $x \neq y$ آنگاه $d(T(x), T(y)) < d(x, y)$
نمانام brand name, trade name, brand [دارویی] نامی که شرکت سازنده دارو برای فراورده دارویی برمی‌گزیند	نگاشت لیپ‌شیتسی Lipschitzian mapping [ریاضی] نگاشت T بر فضای سنجه‌ای (M, d) که برای آن ثابت $k \geq 0$ وجود دارد، به طوری که به ازای هر x و y در M، $d(T(x), T(y)) \leq kd(x, y)$
نمانام‌ریایی brand spoofing [مخابرات] تلاش برای جعل یا دستکاری وبگاه یا نشانی پست الکترونیکی سازمانی قانونی به منظور فریفتن مشتریان یا مخاطبان بالقوه آن سازمان با ارسال رایانامه جعلی، و از این طریق دستیابی به اطلاعات خصوصی و محرمانه افراد	نگاشت‌های همجا homotopic maps [ریاضی] دو نگاشت پیوسته که یک همجایی بین آنها وجود داشته باشد
نمای آزاد clear aspect [رلبی] علامتی برای حرکت قطار	

ناتکین با درایه‌های متعلق به F ، با مفروض
بودن عددی طبیعی مانند n و میدانی مانند F
مت. نمایش ماتریسی گروه
matrix representation of a group

نمایش ماتریسی گروه

← نمایش ماتریسی

regular representation نمایش منظم

[ریاضی] برای گروه G ، نمایش
 $\rho: G \rightarrow GL(\mathbb{C}G)$ با ضابطه
 $g, h \in G$ که در آن $\rho(g): h \mapsto gh$
مت. نمایش منظم گروه

regular representation of a group

نمایش منظم گروه ← نمایش منظم

dew cap

نم‌بند

[عجم‌رمدی] لوله کوچکی که در جلو
تلسکوپ‌های شکستی نصب می‌شود تا از تجمع
رطوبت بر روی عدسی تلسکوپ جلوگیری کند

humectant

نم‌پا

[فناوری‌غذا] ترکیبی که از دست رفتن رطوبت
محصول را به تأخیر می‌اندازد

loading diagram, نمودار بارگیری
loading graph

[ماری] ۱. نموداری که محل توزیع نیروهای وارد
بر اجزای سازه هواگرد یا سامانه‌ها را نشان
می‌دهد. ۲. نقشه یا طرحی که براساس آن محل
بارگیری انبارهای هواگرد مشخص می‌شود و
مسئول بارگیری باید طبق آن بار را توزیع کند

caution aspect

نمای احتیاط

[ریلی] علامتی که راننده را آگاه می‌سازد که
علامت بعدی دارای نمای خطر است

danger aspect

نمای خطر

[ریلی] علامتی برای توقف قطار

نمایش تحویل‌ناپذیر

irreducible representation

[ریاضی] برای گروه متناهی G ، به شرط مفروض
بودن میدانی مانند F ، نمایشی از آن گروه که در
آن FG -مدول متناظر با آن تحویل‌ناپذیر است
مت. نمایش تحویل‌ناپذیر گروه
irreducible representation of a group

نمایش تحویل‌ناپذیر گروه

← نمایش تحویل‌ناپذیر

نمایش جایگشتی

permutation representation

[ریاضی] یک هم‌ریختی از گروهی مفروض به
گروه متقارن S_M ، که در آن M مجموعه‌ای
مفروض است

مت. نمایش جایگشتی گروه

permutation representation of a group

نمایش جایگشتی گروه

← نمایش جایگشتی

نمایش ماتریسی

matrix representation

[ریاضی] برای گروه متناهی G ، یک هم‌ریختی از
گروه G به گروه همه ماتریس‌های $n \times n$

نمودار جريان كَشَندي

tidal current chart

[ع-اقيانوس شناسي] نموداري كه سرعت متوسط و جهت متوسط جريان هاي كَشَندي را در هريك از مراحل چرخه جريان با عدد و پيكان نشان مي دهد

نمودار همفراكشندي

cotidal chart

[ع-اقيانوس شناسي] نموداري از خط هاي همفراكشندي كه مكان هاي تقريبي فراكشند را ساعت به ساعت نسبت به نصف النهار مرجع، معمولاً گرينيچ، نشان مي دهد

نمودافزار اصالت سنجي

authentication token

[مخابرات] افزارهاي قابل حمل كه براي اصالت سنجي کاربران به كار مي رود و براساس دنباله هاي برنامه اي چالش- پاسخ مبتني بر زمان كار مي كند

نمونه گيري ناحيه اي

area sampling

[رياضي] روشي در نمونه گيري كه در آن كل ناحيه مورد بررسي ابتدا به زيرناحيه هاي كوچكي تقسيم مي شود و سپس نمونه اي تصادفي از اين زيرناحيه ها انتخاب مي شود

نواخت آتش

rate of fire

[نظامي] تعداد دفعات شليك هر سلاح در دقيقه

نو ترکیبی هم ساخت

homologous recombination,

HR, legitimate recombination

[ژن شناسي] مبادله يا جانشيني ژن در نتيجه جليپايي شدن يا تبديل ژن

نور آزمائي

candling

[فناوري غذا] روشي براي تعيين كيفيت تخم مرغ از طريق عبور دادن نور از آن

نور چرنكف جوئی

atmospheric Cherenkov light

[ع-نجوم رصدي] نور حاصل از ذرات باردار در جو هنگامی كه سرعت آنها از سرعت نور در جو بیشتر باشد

نوزاد

nascent

[شيمي] ويژگي اتم يا تركيبی ساده در لحظه آزاد شدن از تركيب شيميائي كه در آن هنگام داراي فعاليت بيشترى نسبت به حالت معمولي است

نوسان بيني

oscillating vision,
oscillopsia

[پايه پزشکی] حالتی كه در آن اشيا به شكل لرزان ديده مي شوند يا پيش و پس مي روند

نوشابه تخمیری

fermented beverage

[فناوري غذا] نوشابه فراوري شده با مخمر

نوشيدنی دوتايی

backup drinks

[گردشگری] دو نوشيدنی كه مهمان هم زمان سفارش مي دهد

نوفه زمین مغناطیسی

geomagnetic noise

[ژئوفيزيک] بسامدهاي ناخواسته ناشی از افتوخيزهاي ميدان زمين مغناطيسي زمين

hemihydrate

نیم‌آبه

[شیمی] ویژگی هیدرات بلورینی که به‌ازای هر دو واحد مولکولی در ترکیب، دارای یک آب تبلور باشد

petit-barré, half-capotasto, نیم‌بست
half barré

[موسیقی] پرده‌گیری تعدادی از سیم‌های پایینی با انگشت سبابه در یک پرده واحد، در آن دسته از سازهای خانوادهٔ بربط‌ها که دستان‌بندی شده‌اند

penalty bench

نیمکت جریمه

[ورزش] در هاکی روی یخ (ice hockey)، محوطه‌ای بسته در کنار محوطهٔ بازی (rink) که بازیکنان خاطی باید در مدت‌زمان جریمه در آنجا بنشینند

half tide

نیم‌کشند

[آقیانوس‌شناسی] مرحله‌ای که در آن کشند در میان فراکشند و فروکشند پس‌از آن قرار دارد

first half

نیمهٔ اول

[ورزش] بخش اول بازی یا مسابقه پیش از وقت استراحت بین دو نیمه

hyalocrystalline,
semicrystalline

نیمه‌بلورین

[زمین‌شناسی] ویژگی بافتی که در آن نسبت حجمی درشت‌بلورها و زمینهٔ شیشه‌ای برابر یا تقریباً برابر باشد

wingtip

نوک بال

[هواپیما] بیرونی‌ترین نقطهٔ بال هواپیما

steganalysis

نهان‌شکنی

[رمز] دانش و فن یافتن داده‌هایی که با استفاده از نهان‌نگاری پنهان شده است

deconstructivism

نهان‌کاوی

[سیاسی] نظریه‌ای پسامدرن که پیچیدگی نظام جهانی را مخل ارائهٔ تعریف و توصیف دقیق از مقولات، و نیز هدف دانش‌اندوزی را درک انگیزهٔ پنهان کنشگران از طریق واکاوی گفته‌های آنان می‌داند

need assessment

نیازسنجی

[سلامت] فرایندی سازمان‌یافته برای تعیین ماهیت و دامنهٔ مشکلات یک جمعیت مشخص که ممکن است مستقیم یا غیرمستقیم بر سلامت آنان اثر بگذارد

نیروی رانش کجی ← رانش کجی

Army

نیروی زمینی

[نظامی] در بعضی کشورها دو یا سه سپاه و یگان‌های کمکی آنها که قابلیت عملیاتی مستقل دارند و معمولاً دارای یک ستاد و قرارگاه فرماندهی هستند

cornering force,
side force

نیروی گردش

[تایر] نیرویی که باعث می‌شود خودرو بتواند پیچ جاده را طی کند؛ جهت این نیرو مخالف نیروی مرکزگریزی است

subluxation, partial dislocation	نیمه دررفتگی	semisolid	نیمه جامد
[استخوان پزشکی] وضعیتی که در آن ارتباط طبیعی کالبدشناختی انتهای دو استخوان که مفصل را تشکیل می‌دهند قطع شود، ولی کاملاً هم از یکدیگر جدا نشوند		[دارویی] ویژگی دارویی که حالتی بین مایع و جامد دارد	
second half	نیمه دوم	semifalcate	نیمه داسی
[ورزش] بخش دوم بازی یا مسابقه پس از وقت استراحت بین دو نیمه		[گیاهی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل داس در گیاهان که در امتداد خط تقارن به دو نیم شده است	
		semifalciform	نیمه داسی شکل
			نیمه داسی شکل ← نیمه داسی

و

وابستگی به مواد

← وابستگی شیمیایی

وابستگی شیمیایی

chemical dependency

[اعتیاد] نیاز روانی و گاهی جسمی به مصرف

الکل یا مواد یا دارو به رغم پیامدهای منفی آن

مت. وابستگی به مواد

substance dependence

واحد دسترسی

access unit

[مخابرات] متمرکز ساز سیم‌بندی در شبکه داخلی

حلقوی

واحد صفرتخلیه

zero discharge plant

[محیط‌زیست] واحد یا تأسیساتی که هیچ مایع

خروجی به محیط‌زیست وارد نمی‌کند

وارسی مقیاس

scale checking

[نقشه‌برداری] تعیین مقیاس عکس هوایی یا به

عبارت دقیق‌تر تعیین ارتفاع عکس‌برداری از

سطح دریا به نحوی که بهترین برازش (fit) را با

عکس داشته باشد

وارون همجایی

homotopy inverse

[ریاضی] برای نگاشت پیوسته $g: Y \rightarrow X$

نگاشتی پیوسته مانند $f: X \rightarrow Y$ ، با این

ویژگی که $f \circ g$ با نگاشت همانی بر Y و $g \circ f$

با نگاشت همانی بر X هم‌جا باشد

وابستگی متقابل ← به هم‌وابستگی

واپایش پیوند داده‌ای

data link control, DLC

[مخابرات] خدماتی که در لایه پیوند داده (data link

layer) ارائه می‌شود و انتقال قابل اطمینان داده‌ها را

در مسیر مخابراتی و بستر شبکه میسر می‌کند

واچرخش نوری

mutarotation

[شیمی] تغییر در چرخش نوری محلول

تازه‌تهیه شده یک ماده فعال نوری، مانند قند

کاهنده

third rail gap	واژشد ریل سوم	obovate, inversely ovate	واژتخم مرغی
[ریلی] بخشی از مسیر ریل سوم که برای عایق بندی الکتریکی یا انقباض و انبساط ریل گذاری نمی شود		[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل تخم مرغ وارونه در گیاهان که قسمت پهن آن به سمت بالا یا نزدیک به رأس باشد	
chaotic reaction	واکنش آشوبناک	obdeltoid	واژدلتاوار
[شیمی] نوعی واکنش شیمیایی که در آن غلظت واکنش دهنده ها رفتاری آشفته بروز می دهد		[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل دلتاوار وارونه در گیاهان که رأس آن به طرف پایین باشد	
oscillating reaction, clock reaction	واکنش نوسانی	oblanceolate, inversely lanceolate	واژسرنیزه ای
[شیمی] نوعی واکنش شیمیایی که در آن غلظت محصولات و واکنش دهنده ها، در محیط واکنش، به تناوب تغییر می کند چه با تناوب زمانی چه با تناوب مکانی		[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل سرنیزه وارونه در گیاهان که نوک آن در نزدیکی پایه برگ باریک شود	
wing reactions	واکنش های بال	obcordate	واژقلبی
[مواپی] نیروهایی که بال به تنه هواپیما وارد می کند		[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل قلب در گیاهان که نقطه اتصالش در سمت باریک آن قرار دارد	
through-pipe vehicle	واگن شیربسته	obpandurate	واژقلیانی
[ریلی] واگنی بدون تجهیزات ترمز که فقط شامل لوله ترمز اصلی و گاه انبار اصلی هوا برای ترمز واگن های بعدی است		[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل قلیان وارونه در گیاهان که قسمت تورفته آن به طرف رأس و پهن ترین قسمت آن به طرف پایه است	
devulcanisation	واولکانش	obpyriform, inverted pyriform	واژگلابی شکل
[تایر] فرایندی که در آن خرده لاستیک ها تحت فشار یا گرما یا تأثیر مواد نرم کننده قرار می گیرند تا آمیزه های لاستیکی با خواص مومسان (plastic) اولیه به دست آید		[گیامی] ویژگی بخش یا اندامی به شکل گلابی وارونه در گیاهان که حاشیه های آن از نمای روبه رو حول محور تقارن در یک سوم پایینی، در جهت افقی تورفتگی داشته باشد	

[ورزش] ورزش‌های فضای باز که معمولاً در زمستان و بر روی برف و یخ انجام می‌شود

ورزش‌های زیرآبی underwater sports
[ورزش] ورزش‌هایی که در زیر سطح آب انجام می‌شود

ورزش‌های نشسته sitting sports
[ورزش] ورزش‌هایی که شرکت‌کنندگان در آنها در حالت نشسته قرار دارند مانند سوارکاری و قایقرانی

ورزشی‌نویس sport writer
[ورزش] خبرنگار یا گزارشگری که به صورت منظم اخبار مربوط به ورزش و رویدادهای ورزشی را گزارش و تحلیل و در مطبوعات خصوصاً مطبوعات ورزشی منتشر می‌کند

ورورک bull roarer, thunder stick, whizzer
[موسیقی] سازی از خانوادهٔ هواصداهای آزاد، متشکل از یک جسم دراز و تخت و باریک متصل به یک ریسمان که با چرخاندن آن بر اثر ارتعاش هوا صدا ایجاد می‌شود

وریدی ← درون‌وریدی

وصله patch, repair unit
[تایر] تکه‌ای منسوج یا لاستیک که برای رفع عیب تایر و حفظ یکدستی سطح بر روی تایر یا تویی می‌چسبانند

واهلش relaxation²
[شیمی] بازگشت سامانه به حالت تعادل پس از آنکه دستخوش تغییر ناگهانی یا اثر بیرونی شود

وب‌بارگی ← اینترنت‌بارگی

وتر بال wing chord, chord
[موازی] خطی فرضی که لبهٔ حمله را به لبهٔ فرار بال وصل می‌کند

ورآوری تخمیری panary fermentation
[فناوری غذا] تخمیر حاصل از فعالیت مخمر در تولید نان

ورزش sport
[ورزش] ۱. هرگونه فعالیت تفریحی یا رقابتی، با وسیلهٔ ورزشی یا بدون آن، که مستلزم میزانی از فعالیت جسمانی و مهارت باشد
۲. در المپیک، یک یا چند رشته که زیر نظر یک فدراسیون بین‌المللی قرار دارد

ورزش‌های آبی aquatics, water sports
[ورزش] ورزش‌هایی مانند موج‌سواری و شنا و واترپولو (water polo) که بر روی آب یا داخل آن انجام می‌شود

ورزش‌های زمستانی winter sports

health status	وضعیت سلامت	وصله آستری
اسلامت] درجه توانایی فرد در کارکرد جسمی و روانی و اجتماعی با کمک نظام مراقبت سلامت یا بدون آن		innerliner repair material [تایر] ماده‌ای خاص تعمیر آستری‌های معیوب
time	وقت	وصله پستانکی
[ورزش] مدت‌زمان برگزاری یک مسابقه مت. زمان		patch and plug, combination repair unit [تایر] نوعی وصله متشکل از یک فتیلۀ پخت‌شده و یک وصله منجیددار برای پر کردن آسیب‌دیدگی تایر و تقویت آن مت. وصله دوتکه multipiece repair
halftime	وقت استراحت	وصله دوتکه ← وصله پستانکی
[ورزش] مدت‌زمان استراحت کوتاه ورزشکاران بین دو نیمه بازی یا مسابقه مت. زمان استراحت		patching وصله‌زنی [تایر] یکی از روش‌های تعمیر تایر که در آن وصله لاستیکی را بر روی تویی سوراخ‌شده می‌چسبانند
extra time, over time, extra	وقت اضافه	وصله سرد
[ورزش] وقتی که در صورت تساوی، در پایان وقت قانونی بازی یا مسابقه در نظر گرفته می‌شود تا برنده بازی مشخص شود		chemical cure repair, cold cure repair [تایر] وصله‌ای که با مواد شیمیایی و در دمای محیط پخت می‌شود
injury time	وقت تلف‌شده ^۱	وصله گرم
[ورزش] وقت تلف‌شده‌ای که برای جبران هرگونه اتلاف وقت ناشی از آسیب‌دیدگی یا تعویض بازیکنان و جز آن به زمان قانونی بازی افزوده می‌شود		heat cure repair [تایر] وصله‌ای که به کمک گرما و فشار می‌چسبد
stoppage time	وقت تلف‌شده ^۲	وصله میزان
[ورزش] وقتی که برای جبران زمان تلف‌شده بازی به وقت قانونی آن افزوده می‌شود		balance patch [تایر] تکه لاستیکی که معمولاً در کارخانه در منجید تایرهای سنگین یا تقریباً سنگین می‌چسبانند تا تایر میزان شود

[تایر] واکنشی شیمیایی که معمولاً با کمک گوگرد یا مواد دیگر موجب ایجاد اتصالات عرضی بین زنجیرهای لاستیک یا سایر بسپارها می‌شود، به صورتی که مومسانی و چسبندگی سطحی کاهش و هم‌زمان با آن، استحکام کششی افزایش می‌یابد

مت. پخت curing

ولکانش پویا dynamic vulcanisation

[تایر] فرایند ولکانش بسپار لاستیکی در هنگام اختلاط آن با پلاستیک مذاب

ویژگی specificity

[سلامت] توانایی هر آزمون در تشخیص درست موارد غیربیمار

وقت فنی technical time out, time out

[ورزش] ۱. تعلیق کوتاه‌مدت بازی به تقاضای مربی و اجازه و اعلام داور ۲. تعلیق کوتاه‌مدت بازی مطابق قواعد بازی هرگاه یکی از دو تیم به امتیاز معینی دست یابد؛ دستیابی تیم دوم به همان امتیاز تأثیری در روند بازی نخواهد داشت

وقت چای tea time

[گردشگری] زمانی برای پذیرایی با چای بین ۴ تا ۵:۳۰ بعدازظهر

ولکانش vulcanisation

ه

هارمونیکای شیشه‌ای

glass harmonica, armonica,
harmonica, musical glasses

[موسیقی] سازی از خانواده خودصداهای سایشی که در آن ردیفی از جام‌های شیشه‌ای با اندازه‌های معین از کوچک به بزرگ بر روی یک محور چرخنده افقی قرار گرفته‌اند و در حال چرخش با تماس انگشتان دست تولید صدا می‌کنند

[تابر] سهولت واپایی و هدایت وسیله نقلیه بدون لغزش یا سُر خوردن، به‌ویژه در مسیرهای مارپیچ و منحنی

هرس جوانه

bud pruning

[جنگل] زدودن جوانه‌های جانبی از تنه درختان برای جلوگیری از رشد و تبدیل آنها به شاخه مت. جوانه‌زدایی
debudding, disbudding

هرس خشک

dry pruning

[جنگل] هرس شاخه‌های مرده درختان

هرس دم‌دست

brashing, low pruning

[جنگل] بریدن شاخه‌های زنده و مرده درخت از سطح زمین تا ارتفاع قابل‌دسترس انسان در توده‌های جوان

هرس دورازدست

high pruning

[جنگل] بریدن شاخه‌های زنده و مرده بالاتر از دسترس انسان

هاله‌بینی

halo vision

[پایه پزشکی] تشخیص یک هاله رنگین در اطراف منبع نور

هاله کهکشانی

galactic halo

[نجوم‌رصدی] منطقه کروی پیرامون کهکشان‌ها، شامل ستاره‌های پیرتر

هدایت‌پذیری

handling

threat warner

هشدارده

[نظامی] افزاره‌ای که نشانک‌های تهدید بمب یا موشک را شناسایی می‌کند و هشدار می‌دهد

wet digestion

هضم تر

[محیط‌زیست] فرایند تثبیت پسماند جامد که در آن پسماندهای آلی جامد در برکۀ روباز هضم قرار داده می‌شوند تا تجزیه بی‌هوازی شوند

هم‌ارزی زیستی ← زی‌هم‌ارزی

هم‌ارزی هم‌جایی
homotopy equivalence

[ریاضی] برای فضاهای توپولوژیکی X و Y ، نگاشت پیوسته $f: X \rightarrow Y$ ، با این ویژگی که نگاشت پیوسته‌ای مانند $g: X \rightarrow Y$ پیدا شود که در آن $g \circ f$ با نگاشت همانی بر X و $f \circ g$ با نگاشت همانی بر Y هم‌جا باشد

همانند‌انگاری
domestic analogy

[سیاسی] نگرش سنت‌گرایان به روابط بین‌الملل که بر پایه آن امور سیاسی و حکومتی و اجتماعی داخلی یک کشور تعمیم‌پذیر به عرصه بین‌المللی است

هماهنگ‌سازی دسترسی

access coordination

[مخابرات] فرایند ساماندهی و برقرارسازی و نگهداری مسیر دسترسی محلی برای مشتریان مخابرات

هرس دورازدست‌گزینشی

selective high pruning

[جنگل] هرس دورازدست تنها در درختان محصول

green pruning

هرس سبز

[جنگل] بریدن شاخه‌های زنده درختان

chemical pruning

هرس شیمیایی

[جنگل] استفاده از مواد شیمیایی، مانند تنظیم‌کننده‌های رشد، برای درختان زنده به‌منظور از بین بردن جست‌های جنگلی

natural pruning

هرس طبیعی

[جنگل] مرگ شاخه و افتادن آن بر اثر عوامل فیزیکی یا زیستی مانند باد یا برف یا انواع آفات مت. خودهرسی
self-pruning

هزینه‌یابی صورت‌غذا

[گردشگری] سامانه‌ای که برای تشخیص سود ناخالص، هزینه هریک از اقلام موجود در صورت‌غذا را محاسبه و از قیمت فروش آن کسر می‌کند
مت. هزینه‌یابی منو

هزینه‌یابی منو

← هزینه‌یابی صورت‌غذا

threat warning

هشدار

[نظامی] نشانه تصویری یا شنیداری یا حسی که بر خطری قریب‌الوقوع دلالت دارد

به‌طوری‌که به‌ازای هر $x \in X$ ،

$$F(x, 1) = g(x) \text{ و } F(x, 0) = f(x)$$

همجایی مسیری path homotopy

[ریاضی] نگاشستی پیوسته مانند

$$F: [0, 1] \times [0, 1] \rightarrow X$$

در یک فضای توپولوژیکی X که در آن f

و g دارای آغاز x_0 و پایانه x_1 (end point)

هستند و برای هر s و t از بازه $[0, 1]$ ،

$$F(s, 0) = f(s), F(s, 1) = g(s)$$

$$F(0, t) = x_0, F(1, t) = x_1$$

همجنس‌گام homophile

[روانشناسی] فرد دچار همجنس‌گامی

همجنس‌گامی homophilia

[روانشناسی] گرایش به همجنس یا ترجیح

همجنس به‌عنوان موضوع رابطه و فعالیت

جنسی

همریختی خاجی

crossed homomorphism

[ریاضی] برای دو گروه G و N که در آنها

بر N عمل می‌کند، نگاشتی مانند $\varphi: G \rightarrow N$

که به‌ازای هر x و y از G ،

$$\varphi(xy) = \varphi(x)^y \varphi(y)$$

همسان‌پیوندزنی

syngeneic transplantation,

isotransplantation

[پیوند] پیوند زدن یک همسان‌پیوندینه

همبستگی رتبه‌ای rank correlation

[ریاضی] روشی ناپارامتری برای اندازه‌گیری

شدت همبستگی بین دو مجموعه از رتبه‌بندی‌ها

یا درجه تناظر بین آنها

همپخت ← همولکانش

همپیوندزنی

allogeneic transplantation,

allotransplantation

[پیوند] پیوند زدن یک همپیوندینه

همپیوندینه allograft,

homologous graft, homograft,

homoplastic graft, allogeneic graft

[پیوند] پیوندینه‌ای که خاستگاهش جاننداری

هم‌گونه فرد گیرنده پیوند است

همتافت گول‌دهانه‌ای caldera complex

[زمین‌شناسی] مجموعه‌ای از سنگ‌های متنوع در

زیر گول‌دهانه

هم‌تخمیری cofermentation

[فناوری غذا] تخمیر دو یا چند رشدمایه با یک

ریزاندامگان یا تخمیر یک رشدمایه با دو یا چند

ریزاندامگان

همجایی homotopy

[ریاضی] برای دو تابع پیوسته f و g از فضای

توپولوژیکی X به فضای توپولوژیکی Y ،

تابعی پیوسته مانند $F: X \times [0, 1] \rightarrow Y$ ،

regiment

هنگ

[نظامی] یگانی راهکنشی که معمولاً از دو یا چند گردان تشکیل می‌شود

high-wing airplane, **هواپیمای بال‌بالا**
high-wing monoplane,
high-wing aircraft, high wing

[هواپی] هواپیمای تک‌باله‌ای که بال آن در بالای تنه نصب شده است
مت. بال‌بالا

هواپیمای بال‌پایین

low-wing airplane,
low-wing monoplane,
low-wing aircraft, low wing

[هواپی] هواپیمای تک‌باله‌ای که بال آن در پایین تنه نصب شده است
مت. بال‌پایین

parasol wing, **هواپیمای بال‌چتری**
parasol-wing monoplane,
parasol-wing airplane,
parasol-wing aircraft

[هواپی] هواپیمای تک‌باله‌ای که بال آن به‌وسیله چند بازو بر بالای تنه نصب شده است
مت. بال‌چتری

lowmid wing, **هواپیمای بال‌زیرمیان**
lowmid wing monoplane,
lowmid wing airplane,
lowmid wing aircraft

[هواپی] هواپیمایی که بال آن در محدوده یک‌سوم زیرین تنه نصب شده است
مت. بال‌زیرمیان

syngraft, **همسان‌پیوندینه**
isogeneic graft, isologous graft,
isograft, syngeneic graft,
isoplastic graft

[پیوند] پیوندینه‌ای که دوقلوبی‌های همسان گیرنده و دهنده آن هستند

neutral steer **هم‌فرمان‌گیری**
[تایر] هماهنگی زاویه انحراف چرخ‌های جلو و عقب خودرو در هنگام گردش

contention **هم‌گیری**

[مخابرات] فعالیت هم‌زمان چند افزاره مانند تلفن و رایانه و ایستگاه کار برای دسترسی به خط، درحالی‌که دسترسی به خط در یک زمان فقط برای یکی از آنها میسر باشد

access contention **هم‌گیری دسترسی**

[مخابرات] رقابت در دسترسی به خطوط شبکهٔ رقمی خدمات یکپارچه (ISDN)

diffeomorphism **هموارریخت**

[ریاضی] نگاشت هموار یک‌به‌یک و پوشا بین دو خمینه که وارون آن نیز هموار باشد

co-vulcanisation **هم‌ولکانش**

[تایر] تشکیل شبکه‌ای واحد بر اثر ایجاد شدن اتصالات عرضی بین زنجیرهای هر دو بسیار
مت. هم‌پخت

همه‌گیرشناسی دارویی

← دارو همه‌گیرشناسی

هواپیمای بال‌شانه

shoulder wing airplane,
shoulder wing monoplane,
shoulder wing aircraft,
shoulder wing

[هوایی] هواپیمای بال‌بالایی که بال آن نزدیک به
بال‌ترین نقطه تنه نصب شده است
مت. بال‌شانه

[تایر] حداقل فاصله لازم بین دیواره‌های دو تایر
کنار هم بر جفت‌چرخ خودروهای باری

هواگرد بدل دشمن

faker

[نظامی] هواگردی که نقش هواپیمای تهاجمی
دشمن را در تمرین پدافند هوایی بر عهده دارد

هواگرد بی‌خلبان

pilotless aircraft

[هوایی] هواگردی که در هنگام پرواز به کمک
سامانه رادیویی از روی زمین واپایش می‌شود

midwing airplane, بال‌میان
midwing monoplane,
midwing aircraft, midwing

[هوایی] هواپیمای تک‌باله‌ای که بال آن در
محدوده میانی تنه نصب شده است
مت. بال‌میان

هیدروژن نوزاد

nascent hydrogen

[شیمی] شکلی واکنش‌پذیر از هیدروژن که در
مخلوط واکنش به‌صورت درجا تولید می‌شود

هواخور جفت‌تایر

tyre clearance

ی

[اعتیاد] روشی درمانی ناظر بر برنامه‌
دوازده‌قدمی و راهنمامحور و مبتنی بر شواهد
برای درمان اعتیاد و اختلالات ناشی از آن
تخت . قدم‌یاری TSF

ایدککش هواگرد aircraft mover
[مواپی] خودروی برای ایدککشی هواگرد در
محدوده پیشگاه

یقہ collar
[جنگل] محل تلاقی ریشه و ساقه که گاه با
برجستگی کوچکی نمایان است
مت . یقہ ریشه root crown, root collar

یقہ ریشه ← یقہ

یقہ شاخه branch collar
[جنگل] بخشی چوبی که در محل اتصال شاخه به
ساقه به‌ویژه در پایین شاخه شکل می‌گیرد

یارگیری man marking, mark
[ورزش] راهبردی دفاعی که بر پایه آن به یکی از
بازیکنان تکلیف می‌شود که برای بی‌اثر کردن
بازیکن حریف در طول بازی شانه‌به‌شانه او
حرکت کند

یارگیری برابر match up
[ورزش] تعیین بازیکنی با ویژگی‌های مشابه و
هم‌سنگ بازیکن تیم حریف برای مقابله پایاپای
با یکدیگر

یارگیری نابرابر mismatch
[ورزش] در بسکتبال، موقعیتی که در آن بازیکنی
کوتاه‌قد، به علت تغییر موقت حالت دفاعی ناشی
از سد شدن، ناچار به دفاع در برابر بازیکنی
بلندقد می‌شود

یارگیری دوازده‌قدمی twelve-step facilitation

[تایر] یکنواختی توزیع نیروهای جانبی و شعاعی
در تایر در حال چرخش

monohydrate

یک آب

[شیمی] ویژگی ترکیب بلورینی که به ازای هر
واحد مولکولی در ترکیب دارای یک مولکول آب
تبلور باشد

ionophore

یون‌بر

[شیمی] مولکول آب‌گریز نسبتاً کوچکی که انتقال
یون را از غشای لیپیدی تسهیل می‌کند

tyre uniformity, TU,
uniformity

یکنواختی تایر

rower <i>syn. oarsman</i>	کرجی ران	surf rider → surfer	
rowing	کرجی رانی	sweeper → libero ²	
rowing club	باشگاه کرجی رانی	sweeper back → libero ²	
sail	بادبان	sweep rowing	کرجی رانی تک پارویی
sailboard	تخته بادبان	tackle	تک
sailboarding → windsurfing		tackler	تک زن
sailboat	قایق بادبانی	technical time out	وقت فنی
<i>syn. sailing boat</i>		<i>syn. time out</i>	
sailing	بادبانی رانی	third-place game → bronze medal game	
<i>syn. yachting</i> ¹		third place playoff → bronze medal game	
sailing boat → sailboat		tie	تساوی
scoreboard	بازی نما	tiebreak → tiebreaker	
second half	نیمه دوم	tiebreaker/tie-breaker	تساوی شکنی
set	دست	<i>syn. tiebreak</i>	
set point	امتیاز نقره ای	tie game	بازی مساوی
side tackle	تک کناری	time	وقت، زمان
singles	مسابقات تک به تک	time out/timeout → technical time out	
sitting sports	ورزش های نشسته	UEFA Champions League	تیمگان قهرمانان اروپا
sliding tackle	تک سرشی	<i>syn. Champions League,</i>	
sport	ورزش	European Champion's Cup	
sport injury	آسیب ورزشی	underwater sports	ورزش های زیر آبی
sport medicine	پزشکی ورزشی	water sports → aquatics	
sportsmanship	رفتار ورزشی	whitewater rafting	کلک رانی در آب های خروشان
sport writer	ورزشی نویس	windsurfer	باد موج سوار
stoppage time	وقت تلف شده ²	windsurfing	باد موج سواری
surf → surfing		<i>syn. sailboarding</i>	
surfboard	تخته موج	winter sports	ورزش های زمستانی
surfer	موج سوار	World Games for the Deaf	
<i>syn. surf rider</i>			بازی های جهانی ناشنوایان
surfing	موج سواری	yachting ¹ → sailing	
<i>syn. surf</i>		yachting ²	قایق رانی تفریحی

libero¹	آزادیار	open¹	بازیکن رها
libero²	دفاع آخر، مدافع آخر	open²	مسابقه آزاد
	<i>syn. sweeper, sweeper back</i>		<i>syn. open championship</i>
lightweight rowing	کرجی رانی سبک وزن	open championship → open²	
local derby → derby		over time → extra time	
long-distance race → distance race		Paralympic Games	بازی های پارالمپیک، بازی های المپیک معلولان
man-for-man → man-to-man		penalty	جریمه، پنالتی
man marking	یارگیری	penalty arc	قوس محوطه جریمه
	<i>syn. mark</i>	penalty area	محوطه جریمه
man of the match	بازیکن برتر مسابقه، بازیکن برتر، ستاره میدان، ستاره مسابقه	penalty bench	نیمکت جریمه
man-on-man → man-to-man		penalty kick	ضربه پنالتی
man-to-man	نفر به نفر	penalty shoot out	ضربات پنالتی، روش ضربات پنالتی
	<i>syn. man-for-man, man-on-man</i>	penalty spot	نقطه پنالتی
mark → man marking		penalty throw	پرتاب پنالتی
match	مسابقه	play¹ → game	
match-fixing	تبانی در مسابقه، تبانی ^۲	play²	بازی ^۲
	<i>syn. race-fixing</i>	play off/play-off/playoff	بازی حذفی
match point	امتیاز طلایی	professional foul	خطای حرفه ای
match up	یارگیری برابر	qualifier	برگزیده
medal	نشان، مدال	qualifying	مسابقات انتخابی
medalist/medallist	نشان آور، مدال آور		<i>syn. qualifying matches</i>
middle-distance race	مسابقه نیمه استقامت	qualifying competition	رقابت انتخابی
mismatch	یارگیری نابرابر	qualifying draw	قرعه کشی مسابقات انتخابی
mixed doubles	مسابقات دوه دو مختلط، مسابقات مختلط	qualifying matches → qualifying	
most valuable player	برترین بازیکن	qualifying round	دور انتخابی
	<i>abbr. MVP</i>	race	مسابقه سرعتی
motor racing	اتومبیل رانی سرعت	race-fixing → match-fixing	
	<i>syn. auto racing, automobile racing,</i> <i>car racing</i>	racer	سرعتی
MVP → most valuable player		raft	کک
oarsman → rower		rafting	کلک رانی
		row boat	کرجی

ورزش		defending champion	مدافع قهرمانی
		derby	شهرآورد
		syn. local derby	
advantage rule	فرصت	direct free kick	ضربه آزاد مستقیم
aquatics	ورزش‌های آبی	discipline	رشته
syn. water sports		distance race	مسابقه استقامت
Asian Para Games	بازی‌های پارا آسیایی،	syn. long-distance race	
	بازی‌های آسیایی معلولان	doubles	مسابقات دوبه‌دو
automobile racing → motor racing		dragon boat/dragonboat	اژدها قایق
auto racing → motor racing		event	ماده
back tackle	تک از پشت	European Champion's Cup	
bronze medal game	مسابقه رده‌بندی ^۲	→ UEFA Champions League	
syn. third place playoff,		extra → extra time	
third-place game,		extra time	وقت اضافه
consolation match ^۲		syn. over time, extra	
Canadian canoe	بلم کانادایی	fair play	بازی جوانمردانه، بازی منصفانه
canoe	بلم	first half	نیمه اول
canoeing	بلم‌رانی	fix	تبانی ^۱
canoeist	بلم‌ران	foul	خطا
car racing → motor racing		free agent	بازیکن آزاد
champ → champion		free kick	ضربه آزاد
champion	قهرمان	game	بازی ^۱
syn. champ		syn. play ^۱	
championship ^۱	قهرمانی	goal average	تفاضل گل
championship ^۲	مسابقات قهرمانی	halftime/half time	وقت استراحت،
championship ^۳	مسابقه قهرمانی		زمان استراحت
championship point	امتیاز قهرمانی	indirect free kick	ضربه آزاد غیرمستقیم
Champions League		injury time	وقت تلف‌شده ^۱
→ UEFA Champions League		kayak	توتین
consolation match ^۱	مسابقه رده‌بندی ^۱	kayaker	توتین‌ران
consolation match ^۲		syn. kayakist, kayakman	
→ bronze medal game		kayaking	توتین‌رانی
course	مسیر مسابقه	kayakist → kayaker	
Deaflympics	المپیک ناشنوایان	kayakman → kayaker	

- double pulsar** دوتایی دو تپ‌اختری
syn. double pulsar system
- double pulsar system** → double pulsar
- dynamical distance**
→ statistical parallax
- dynamic(al) parallax** اختلاف‌منظر دینامیکی
- erecting lens** عدسی مستقیم‌ساز
- extragalactic background radiation**
→ extragalactic radiation
- extragalactic distance scale**
→ distance ladder
- extragalactic radiation** تابش فراکهکشانی
syn. extragalactic background radiation
- galactic halo** هاله کهکشانی
- heliocentric parallax**
→ annual parallax
- Hubble distance** فاصله هابل
syn. Hubble radius
- Hubble radius** → Hubble distance
- Hubble time** زمان هابل
- interstellar matter** ماده میان‌ستاره‌ای
abbr. ISM
- interstellar medium** محیط میان‌ستاره‌ای
- ISM** → interstellar matter
- Jeans mass** جرم جینز
- level error** خطای تراز
- lighthouse model** مدل فانوس دریایی
- line of collimation** خط هم‌راستاسازی
- local supercluster** ابرخوشه محلی
- main sequence** رشته اصلی
- main sequence fitting** برازش رشته اصلی
- modulus of distance**
→ distance modulus
- moving cluster** خوشه متحرک
- moving-cluster method** روش خوشه‌متحرک
- moving-cluster parallax**
- neutron star** ستاره نوترونی
- omnimeter** قائم‌سنج
- parallax** → trigonometric parallax
- photographic zenith tube**
تصویربردار سمت‌الرأسی
- photometric parallax**
اختلاف‌منظر نورسنجشی، فاصله نورسنجشی
- photometric parallax method**
روش اختلاف‌منظر نورسنجشی،
روش فاصله نورسنجشی
- pulsar** تپ‌اختر
- pulsating star** ستاره تپنده
syn. pulsating variable star,
pulsating variable
- pulsating variable** → pulsating star
- pulsating variable star** → pulsating star
- SNR** → supernova remnant
- spectroscopic distance** فاصله طیف‌نمودی
- spectroscopic parallax**
اختلاف‌منظر طیف‌نمودی
- standard candle** شمع معیار
- statistical parallax** اختلاف‌منظر آماری
syn. dynamical distance
- supernova remnant** بازمانده ابرنواختر
abbr. SNR
- survey** → astronomical survey
- trigonometric parallax** اختلاف‌منظر مثلثاتی
syn. parallax
- Tully-Fisher relation** رابطه تالی - فیشر
- Virgo supercluster** ابرخوشه سنبله

traverse classification

→ classification of traverses

traverse planetable تخته‌سه‌پایهٔ پیمایش**traverse specifications**

→ specifications for a traverse

traverse table جدول پیمایش**true azimuth** سمت حقیقی**true bearing** سویهٔ حقیقی**true horizon** افق حقیقی*syn.* geometric(al) horizon**UBGI** → ubiquitous geographical

information

ubiquitous cartography

نقشه‌نگاری همه‌جاگاه

ubiquitous geographical information*abbr.* UBGI اطلاعات مکانی همه‌جاگاه**visible horizon** افق مرئی**نجوم رصدی و آشکارسازها****angular diameter** قطر زاویه‌ای*syn.* apparent size, angular size**angular diameter distance**

فاصلهٔ قطر زاویه‌ای

syn. angular size distance**angular size** → angular diameter**angular size distance**

→ angular diameter distance

annual parallax اختلاف‌منظر سالانه*syn.* heliocentric parallax**apparent diameter** قطر ظاهری**apparent size** → angular diameter**astrographic position**

→ astrometric position

astrometric position موقعیت اخترسنجشی،

موقعیت اخترسنجی

syn. astrographic position**astronomical survey** نقشه‌برداری نجومی*syn.* astronomical surveying, survey**astronomical surveying**

→ astronomical survey

atmospheric Cherenkov light

نور چرنکف جوئی

azimuth error خطای سمتی**binary pulsar** دوتایی تپ‌اختری*syn.* binary pulsar system**binary pulsar system** → binary pulsar**colour excess** فزونی رنگ**colour index** شاخص رنگ**constant-deviation spectrometer**

طیف‌سنج انحراف ثابت

cosmic distance ladder

→ distance ladder

cosmic distance scale

→ distance ladder

cosmological principle اصل کیهان‌شناسی**declination axis** محور میل**dew cap/dewcap** نم‌بند**dipole anisotropy** ناهمسانگردی دوقطبی**distance indicator** نشانگر فاصله**distance ladder** نردبان فاصله*syn.* cosmic distance ladder,

cosmic distance scale,

extragalactic distance scale

distance modulus پیمایهٔ فاصله*syn.* modulus of distance

context-aware system	سامانه بافت آگاه	planetable traverse	پیمایش تخته‌سه‌پایه‌ای
deflection angle	زاویه انحراف	polar distance	فاصله قطبی
depression of the horizon	اُفت افق	syn. co-declination	
syn. dip of the horizon		radar bearing	سویه راداری
dip	اُفت	radio bearing	سویه رادیویی
dip angle	زاویه اُفت	range of visibility	دیدرس
dip of the horizon		range rate	آهنگ تغییر فاصله
→ depression of the horizon		reciprocal bearing	سویه متقابل
distance reduction	تحویل فاصله	reverse azimuth	سمت وارون
double-run traverse	پیمایش رفت و برگشتی	syn. back azimuth	
exterior angle → external angle		reverse bearing	سویه وارون
external angle	زاویه خارجی	scale checking	وارسی مقیاس
syn. exterior angle		scale error	خطای مقیاس
geographical awareness		scale factor	ضریب مقیاس
→ spatial context awareness		scale indicator	نشانگر مقیاس
geographic range	دیدرس جغرافیایی	scale of a stereoscopic model	
geometric(al) horizon			مقیاس مدل برجسته
→ true horizon		scale parallel	مدار مقیاس
grid magnetic angle		spatial context(ual) awareness	
	انحراف مغناطیسی شبکه		بافت آگاهی مکانی
syn. grivation, grid variation		syn. geographical awareness	
grid variation → grid magnetic angle		specifications for a traverse	
grivation → grid magnetic angle			مشخصات پیمایش
ground distance	فاصله زمینی	syn. traverse specifications	
syn. ground range		spur traverse	شاخه پیمایش
ground range → ground distance		syn. stub traverse	
interior angle → internal angle		standard distance	فاصله معیار
internal angle	زاویه داخلی	syn. standard distance deviation	
syn. interior angle		standard distance deviation	
local horizon	افق محلی	→ standard distance	
magnetic azimuth	سمت مغناطیسی	stub traverse → spur traverse	
meridional distance	فاصله نصف‌النهاری	tacheometric traverse/	
pervasive computing	رایانه‌ای‌سازی فراگیر	tachymetric traverse	پیمایش تند یافتی
plane angle	زاویه مسطح	traverse adjustment	سرشکنی پیمایش

periodic increment	رویش دوره‌ای	special forest products	فرآورده‌های خاص جنگل
premature grazing	چرای زودرس	unimproved grazing → rough grazing	
proleptic shoot → Lammas shoot		windfirm	بادمقاوم
range allotment → grazing allotment		windrock	بادتکانی
red attack	حمله سرخ	syn. windrocking	
red-belt	کمربند سرخ	windrocking → windrock	
red-top	مرحله سوزن‌قرمزی، سوزن‌قرمزی	windshake ¹	بادشکاف
rhytidome → outer bark		windshake ²	بادلرزه
removal → commercial drain		winter bark-scorch → winter sunscald	
root collar → root crown		winter drying	سرمامیری
root crown	یقه ریشه	syn. winter killing, parch blight,	
syn. root collar		winter injury	
rotation(al) grazing	چرای چرخشی	winter injury → winter drying	
syn. cyclic grazing		winter killing → winter drying	
rough grazing	چراگاه بکر	winter sunscald	آفتاب‌سوختگی زمستانی
syn. unimproved grazing		syn. winter bark-scorch	
seasonal grazing	چرای فصلی	مهندسی نقشه‌برداری	
secondary shoot	جست ثانویه		
selective browsing	سرچری گزینشی	altimetric traverse	پیمایش فرازیافتی
selective grazing	چرای گزینشی	angle-to-left traverse	پیمایش چپ‌گرد
selective high pruning		angle-to-right traverse	پیمایش راست‌گرد
	هرس دوازده‌دست گزینشی	apparent horizon	افق ظاهری
self-pruning	خودهرسی	apparent slope	شیب ظاهری
short-duration grazing	چرای کوتاه‌مدت	astronomical azimuth	سمت نجومی
shortwood	کوتاه‌چوب	back azimuth → reverse azimuth	
single tree selection	شیوه تک‌گزینی	classification of traverses	طبقه‌بندی پیمایش
syn. single-tree selection method,		syn. traverse classification	
individual tree selection		co-declination → polar distance	
single-tree selection method		compilation scale	مقیاس تألیف
→ single tree selection		context awareness	بافت آگاهی
smallwood	نازک‌چوب		
smallwood form-factor			
	ضریب شکل نازک‌چوب		
sorrel-top	مرحله سوزن‌نارنجی، سوزن‌نارنجی		

growing stock	موجودی سرپا	large woody residue	
growth crack	ترک رشد	→ coarse woody debris	
growth loss	اُفت رشد	late-season shoot	
high line → browse line		→ Lammas shoot	
high pruning	هرس دورازدست	litter	لاش برگ
ice-cream plant	گیاه خوش چر	syn. forest litter	
increment	رویش	LOD → coarse woody debris	
increment borer	متۀ رویش سنج	longwood	بلند چوب
syn. increment boring tool		low pruning → brashing	
increment boring tool		LWD → coarse woody debris	
→ increment borer		MAI → mean annual increment	
increment core	مغزی رویش نما	mean annual increment	
increment felling	برش رویش افزا	abbr. MAI	میانگین رویش سالانه
increment percent	درصد رویش	natural pruning	هرس طبیعی
increment table	جدول رویش	net(t) increment	رویش خالص
individual tree selection		net(t) absorption → net retention	
→ single tree selection		net(t) loading → net retention	
initial absorption	جذب اولیه	net(t) retention	جذب خالص
syn. initial loading, initial uptake,		syn. final absorption, final retention,	
initial retention		final uptake, net absorption,	
initial loading → initial absorption		net loading, net uptake	
initial retention → initial absorption		net(t) uptake → net retention	
initial uptake → initial absorption		nontimber forest products	فراورده های غیر چوبی جنگل
inner bark	پوست درونی	outer bark	پوست بیرونی
intermittent grazing		syn. rhytidome	
→ periodic grazing		overbrowsing	سرچری مفرط
Lammas growth → Lammas shoot		overgrazing	چرای مفرط
Lammas shoot	جست تابستانه	PAI → periodic annual increment	
syn. Lammas growth, late-season shoot,		parch blight → winter drying	
proleptic shoot		periodic annual increment	
large organic debris		abbr. PAI	رویش سالانه دوره ای
→ coarse woody debris		periodic grazing	چرای دوره ای
large woody debris		syn. intermittent grazing	
→ coarse woody debris			

commercial drain	دارکاست تجاری	frost rib	میله یخ‌زاد
<i>syn. commodity drain, removal</i>		frost split → frost crack	
commodity drain → commercial drain		grazing	چرا
current annual increment		grazing allotment	چراگاه تخصیصی
<i>abbr. CAI</i>	رویش سالانه جاری	<i>syn. range allotment</i>	
CWD → coarse woody debris		grazing fee	اجاره‌بهای چرا
cyclic grazing → rotational grazing		<i>syn. grazing rent</i>	
damp wood → green wood		grazing line	حد چرا
debudding	جوانه‌زدایی	grazing management	مدیریت چرا
<i>syn. disbudding</i>		grazing method	شیوه چرا
deferred and rotational grazing		grazing preference¹	اولویت چرا
	چرای دوره‌ای - تأخیری	grazing preference²	خوش‌چری
deferred grazing	چرای تأخیری	grazing rent → grazing fee	
disbudding → debudding		grazing system	نظام چرا
down woody debris		green attack	حمله سبز
→ coarse woody debris		green pruning	هرس سبز
drain	دارکاست	green strip attack	حمله سبز نواری
drought crack	ترک خشکی‌زاد	green tree	درخت زنده
dry pruning	هرس خشک	green-up period	مدت نوروش
duff	پوس‌برگ	green wood	چوب تر
<i>syn. duff layer</i>		<i>syn. fresh wood, damp wood</i>	
duff layer → duff		grey attack	حمله خاکستری
DWD → coarse woody debris		<i>syn. black-top¹</i>	
final absorption → net retention		gross absorption	جذب ناخالص
final retention → net retention		<i>syn. gross loading, gross uptake,</i>	
final uptake → net retention		<i>gross retention</i>	
fine woody debris	چوب‌ماند ریز	gross increment	رویش ناخالص
forest dweller¹	جنگل‌زی	gross loading → gross absorption	
forest dweller²	جنگل‌نشین	gross retention → gross absorption	
forest entomology	حشره‌شناسی جنگل	gross uptake → gross absorption	
forest litter → litter		group selection	شیوه گروه‌گزینی
fresh wood → green wood		<i>syn. group-selection system</i>	
frost crack	ترک یخ‌زاد	group-selection system	
<i>syn. frost split</i>		→ group selection	

brand(ing) spoofing نما نام‌رَبایی
 contention هم‌گیری
 CRC → cyclic redundancy check
 cyclic redundancy check
 abbr. CRC بازبینی چرخه‌ای افزونگی
 data link پیوند داده‌ای
 data link control واپایش پیوند داده‌ای
 abbr. DLC
 data link layer لایه پیوند داده‌ای
 DLC → data link control
 End-to-End Signaling
 → access signaling
 entity attribute → attribute
 3-factor authentication
 اصالت‌سنجی سه‌عاملی
 horizontal redundancy check
 abbr. HRC بازبینی افقی افزونگی
 HRC → horizontal redundancy check
 longitudinal redundancy check
 abbr. LRC بازبینی طولی افزونگی
 LRC → longitudinal redundancy check
 peer entity authentication
 اصالت‌سنجی هستارِ همتا
 phreak رخنه‌گر تلفن
 syn. phreaker
 phreaker → phreak
 recipient anonymity گمنامی گیرنده
 redundancy افزونگی
 redundancy check(ing) بازبینی افزونگی
 redundant bits بیت‌های افزونه
 SDLC → synchronous data link control
 sensitivity level تراز حساسیت
 synchronous data link control
 abbr. SDLC قرارداد واپایش پیوند داده‌ای هم‌زمان

trust relationship رابطه اعتمادآمیز
 vertical redundancy check
 abbr. VRC بازبینی عمودی افزونگی
 VRC → vertical redundancy check

مهندسی منابع طبیعی شاخه علوم جنگل و محیط‌زیست

accretion تندرویش
 bark deduction کسر پوست
 black-top¹ → grey attack
 black-top² سوزن‌ریزی
 branch collar یقه شاخه
 brushing هرس دم‌دست
 syn. low pruning
 browse¹ سرچره
 browse² سرچری
 syn. browsing
 browse line حد سرچری
 syn. browsing level, high line
 browsing → browse²
 browsing level → browse line
 browsing preference خوش‌سرچری
 bud pruning هرس جوانه
 CAI → current annual increment
 chemical pruning هرس شیمیایی
 coarse woody debris چوبماند درشت
 abbr. CWD
 syn. large woody debris, LWD,
 large organic debris, LOD,
 down woody debris,
 DWD, large woody residue
 collar یقه

access network	شبکه دسترسی	ACNA → access customer name	
access node	گره دسترسی	abbreviation	
access number	شماره دسترسی	ACO → access control officer	
access organisation	سازمان دسترسی	administrative safeguards	پادمان اداری
access phase	مرحله دسترسی	AE → account executive	
access point	نقطه دسترسی	AR → access rate	
access protection	حفاظت دسترسی	ASR → access service request	
access protocols	قراردادهای دسترسی	attack	حمله
access provider	فراهم‌ساز دسترسی	attack time	مدت حمله
access rate	نرخ دسترسی	attribute	شاخصه
abbr. AR		syn. entity attribute	
access request	درخواست دسترسی	attribute certificate	گواهی شاخصه
access router	رهیاب دسترسی	abbr. AC ¹	
access server	کارساز دسترسی	AuC/AC ²	ماس
access service	خدمات دسترسی	authentication centre	مرکز اصالت‌سنجی
access service request		authentication random number	
abbr. ASR	درخواست خدمات دسترسی		شماره تصادفی اصالت‌سنجی
access signaling	نشانه‌دهی دسترسی،	authentication sequence number	
	سیگنال‌دهی دسترسی		شماره ترتیبی اصالت‌سنجی
syn. End-to-End Signaling		authentication token	نمودافزار اصالت‌سنجی
access surcharge	اضافه‌هزینه دسترسی	bandwidth consumption attack	
access unit	واحد دسترسی		حمله به پهنای باند
account	حساب	basic authentication	اصالت‌سنجی پایه
account code	کد حساب	blocked attempt	اقدام انسدادی
account executive	متصدی حساب	blocked call	برخوانی انسدادی
abbr. AE		blocked call delayed	
account hijacking	حساب‌ربایی		متغیر برخوانی انسدادی تأخیری
accounting management	مدیریت حساب	blocked call held	
accounting rate system			متغیر برخوانی انسدادی بی تأخیر
	سامانه حسابداری نرخ	blocked call released	
accounting server	کارساز حسابداری		متغیر برخوانی انسدادی ره‌اشده
account policy	خط‌مشی حساب	blocking factor	ضریب بست‌بندی
ACE → access control entry		blocking formulas	توابع انسداد
ACL → access control list		blocking ratio	نسبت انسداد

vee weir → triangular-notch weir

V-notch weir → triangular-notch weir

V-notched weir

→ triangular-notch weir

VOCs

تاف

volatile organic compounds

ترکیبات آلی فرار

washout → rainout

water-table aquifer

→ unconfined aquifer

weir

سرریز

weir loading

بار سرریز

syn. weir overflow rate,

weir loading rate

weir loading rate → weir loading

weir overflow rate → weir loading

wet digestion

هضم تر

zero discharge

صفر تخلیه

syn. totally effluent

zero discharge plant

واحد صفر تخلیه

zero liquid discharge

صفر تخلیه مایع

abbr. ZLD

ZLD → zero liquid discharge

مهندسی مخابرات

abuse of privilege سوء استفاده از حق ویژه

AC¹ → attribute certificate

AC² → AuC

ACC → access control centre

access attempt

اقدام به دسترسی

access authority

مرجع دسترسی

access bus

گذرگاه دسترسی

access contention

هم‌گیری دسترسی

access control centre

abbr. ACC

مرکز واپایش دسترسی

access control entry

abbr. ACE

مدخل واپایش دسترسی

access control field

میدان واپایش دسترسی

access control list

abbr. ACL

فهرست واپایش دسترسی

access control mechanism

سازوکار واپایش دسترسی

access control message

پیام واپایش دسترسی

access control method

روش واپایش دسترسی

access control officer

abbr. ACO

مسئول واپایش دسترسی

access control service

خدمات واپایش دسترسی

access control system

سامانه واپایش دسترسی

access coordination

هماهنگ‌سازی دسترسی

access coupler

جفتگر دسترسی

access customer name abbreviation

abbr. ACNA

کوتاه‌نام دسترسی مشتری

access event

رویداد دسترسی

access function

کارکرد دسترسی

access group

گروه دسترسی

access link

پیوند دسترسی

access list

فهرست دسترسی

access manager

مدیر دسترسی

access method

روش دسترسی

access minutes

دقیقه‌های دسترسی

syn. access minutes of use

access minutes of use → access minutes

weather checking	ترکسارش جوتی
wet traction	کشانش خیس
wheel balancing → balancing	
wide-base tyre	تایر پاپهن
XL → extra load	
zero toe	راست پنجگی

مهندسی محیط زیست و انرژی

ABR	فرایند واتی بی
anaerobic baffled reactor process	
	فرایند واکنشگاهی تیغه ای بی هوازی
autodigestion	خود هضمی
chemisorption	برجذب شیمیایی، برجذبش شیمیایی
cocurrent flow	جریان هم سو، شارش هم سو
	<i>syn. concurrent flow</i>
concurrent flow → cocurrent flow	
confined aquifer	آبخوان تحت فشار
countercurrent flow	جریان ناهم سو، شارش ناهم سو
ejector	پراشه
immission	برگیرش
impingement	جداسازی برخوردی
impingement separator → impinger	
impinger	جداساز برخوردی
	<i>syn. impingement separator</i>
interceptor tank	مخزن جداساز
jar test	جام آزمون
lifetime exposure	مواجهه تمام عمر
MBR	زی واش
membrane bioreactor	
→ membrane bioreactor process	

membrane bioreactor process	
	فرایند زی واکنشگاهی غشایی
	<i>syn. membrane bioreactor</i>
natural environment	محیط زیست طبیعی
orifice	روزنه
phreatic aquifer → unconfined aquifer	
primary pollutant	آلاینده اولیه
rainout/rain-out	باران شویی
	<i>syn. washout</i>
recuperator	گرمابازیاب
scavenger	زباله گرد
scavenging	زباله گردی
secondary pollutant	آلاینده ثانویه
surface water	آب سطحی
tail water	پی آب
thermal pollution	آلودگی گرمایی
TOC	کل کا
totally effluent free → zero discharge	
total organic carbon	کل کربن آلی
total suspended particles	کل ذرات معلق
toxic dose	چنده سمی
toxic waste	پسماند سمی
triangular-notch weir	سرریز مثلثی
	<i>syn. V-notch weir, triangular weir,</i> <i>vee weir, V-notched weir</i>
triangular weir	
→ triangular-notch weir	
TSP	کل ذرم
UASB process	فرایند بی داب
unconfined aquifer	آبخوان آزاد
	<i>syn. phreatic aquifer,</i> <i>water-table aquifer</i>
underdrain	زیرزهکش
upflow anaerobic sludge blanket	
process	فرایند بی هوازی دانه ای بالارو

temporary spare	زاپاس موقت	tyre designation	شناسه اندازه تایر
<i>syn.</i> temporary spare tyre, temporary use spare tyre, full-size temporary spare		<i>syn.</i> tyre numbering, tyre size designation	
temporary spare tyre		tyre marking	شناسگان تایر
→ temporary spare		<i>syn.</i> tyre size markings	
temporary use spare tyre		tyre numbering → tyre designation	
→ temporary spare		tyre ply → ply	
testing ground → proving ground		tyre puncture	پنچری
thump	تاپ تاپ	<i>syn.</i> puncture	
toe	کج پنچی	tyre rotation	جابه جایی تایر
toe change	تغییر کج پنچی	tyre size designation	
toe in	پنجه بستگی	→ tyre designation	
toe out	پنجه بازی	tyre size markings → tyre marking	
toe out during turns → toe-out-turns		tyre spreader	دهانه بازکن
toe-out-turns	پنجه بازی گردشی	tyre uniformity	یکنواختی تایر
<i>syn.</i> Ackerman angle,		<i>abbr.</i> TU	
toe out during turns		<i>syn.</i> uniformity	
top capping → top retreading		under inflation	
top retreading	روکش کاری ساده	→ shoulder wear-both sides	
<i>syn.</i> top treading, top capping		understeer	کم فرمان گیری
top treading → top retreading		uneven wear	رفتگی یک طرفه
traction ¹ → grip		uniformity → tyre uniformity	
traction ²	کشانش	virtual proving ground	میدان آزمون مجازی
tread lift → tread separation		<i>abbr.</i> VPG	
tread separation	دوپوست شدگی	viscous hydroplaning	آب پیمایش گران رو
<i>syn.</i> tread lift		VPG → virtual proving ground	
tread splice	سروصل رویه	vulcanisate/vulcanizate	
tread squirm	کژتابی آج	→ vulcanised rubber	
TU → tyre uniformity		vulcanisation/vulcanization	ولکانش
tyre balance	میزانی تایر	vulcanised rubber	لاستیک ولکانیده، لاستیک پخت شده
<i>syn.</i> balance		<i>syn.</i> vulcanisate	
tyre clearance	هواخور جفت تایر	vulcanising agent	عامل پخت
		vulcanising system	سامانه ولکانش

repair unit → patch		self vulcanisation	خودولکانش
retread → precured tread		SH → section height	
retreadability	روکش‌پذیری	shoulder scrubbing	زبرشدگی شانه
retreaded tyre	تایر روکشی	<i>syn.</i> shoulder scuffing	
retreading	روکش‌کاری	shoulder scuffing	
<i>syn.</i> recapping		→ shoulder scrubbing	
retread separation	دوپوست‌شدگی روکش	shoulder separation	جدایی لایه‌های شانه
RF → extra load		shoulder step	رفتگی سرشانه
rib depression	رفتگی نوار	<i>syn.</i> chamfer wear	
<i>syn.</i> punch wear		shoulder wear-both sides	رفتگی دوشانه
rib undercutting	زیربریدگی آج‌نوار	<i>syn.</i> under inflation	
ride → ride comfort		shoulder wear-one side	رفتگی یک‌شانه
rideability → ride comfort		<i>syn.</i> mechanical wear, one side wear	
ride comfort	رهواری	side force → cornering force	
<i>syn.</i> ride, comfort, rideability		sidewall separation	جدایی دیواره
river wear → erosion wear		SL → standard load	
road holding	جاده‌چسبی	slick tyre	تایر صاف
road test	آزمون جاده	SLR → static loaded radius	
rolling resistance coefficient		spare tyre	زاپاس
→ coefficient of rolling resistance		<i>syn.</i> conventional full-sized spare	
rubber reclamation	احیای لاستیک	splice	سروصل
<i>syn.</i> reclamation, reclaiming		spot repair	تعمیر سطحی
scallop wear → cupping wear		<i>syn.</i> surface repair	
section height	ارتفاع مقطع	standard load	تایر بارم‌تعارف
<i>abbr.</i> SH		<i>abbr.</i> SL	
section repair	تعمیر عمقی	<i>syn.</i> standard load tyre	
section width	پهنای مقطع	standard load tyre → standard load	
<i>abbr.</i> SW		static balance	میزانی ایستا
self-aligning moment	گشتاور خودتنظیمی	static loaded radius	شعاع زیر بار ایستا
<i>syn.</i> self-aligning torque,		<i>abbr.</i> SLR	
aligning torque		<i>syn.</i> loaded radius	
self-aligning torque		surface repair → spot repair	
→ self-aligning moment		SW → section width	
self curing	خودپزش	tempa spare → compact spare	

outside diameter → overall diameter		precured tread cushion gum	
overall diameter	قطر خارجی		آمیزه چسبان رویه پیش‌پخته
syn. outside diameter		precured tread retreading → precure	
overall fast wear	رفتگی زودرس	precure retreading → precure	
overload	اضافه‌بار	proving ground	میدان آزمون
overloading	اضافه‌بارگذاری	syn. testing ground	
oversteer	بیش‌فرمان‌گیری	punch wear → rib depression	
ozone checking → ozone cracking ¹		puncture → tyre puncture	
ozone cracking ¹	ترک‌خوردگی آزونی	puncture protector	لایه ضدپنچری
syn. ozone checking		puncture repair	پنچرگیری
ozone cracking ²	ترک‌زایی آزونی	radial crack	ترک‌خوردگی شعاعی
padding gum	آمیزه ترمیمی	radial ply	لایه شعاعی
patch	وصله	radial-ply tyre → radial tyre	
syn. repair unit		radial tyre	تایر شعاعی، تایر رادیال
patch and plug	وصله پستانکی	syn. radial-ply tyre	
syn. combination repair unit		ream	بُرقوزنی
patching	وصله‌زنی	recapping → retreading	
ploughing	فرمان‌گریزی	reclaim → reclaimed rubber	
plunger test	آزمون مقاومت منجید	reclaimed rubber	لاستیک احیاشده، بازلاستیک
ply	لایه	syn. reclaim	
syn. tyre ply, carcass ply		reclaiming → rubber reclamation	
ply rating	لایه معادل	reclaiming agent	عامل احیا
abbr. PR		reclamation → rubber reclamation	
ply separation	جدایی لایه‌ها	reinforced tyre → extra load	
plysteer	فرمان‌کشی	reinforcement repair	تعمیر نیمه‌عمقی
pneumatic trail	بازوی خودتنظیمی	reinforce separation	
positive camber	کجی مثبت	→ chafer separation	
positive caster	زاویه پیرو مثبت	relugging	دنده‌گذاری
PR → ply rating		syn. band lugging	
precure	روکش‌کاری سرد	remoulding → mould cure retreading	
syn. precure retreading, cold cap,		repaired tyre	تایر تعمیری
precured tread retreading		repair gum	آمیزه تعمیر
precured tread	روکش پیش‌پخته	repair plug	فتیله
syn. retread			

full treading → full retreading	
grip	چنگ‌زنی
syn. traction ¹	
groove cracking	ترک‌خوردگی شیار
syn. groove cracks, fabric fraying	
groove cracks → groove cracking	
gum stock → cushion gum	
handling	هدایت‌پذیری
heet cure repair	وصله گرم
heel and toe wear ¹	پلگی
syn. heel-toe wear ¹	
heel and toe wear ²	پله کردن
syn. heel-toe wear ²	
heel-toe wear ¹ → heel and toe wear ¹	
heel-toe wear ² → heel and toe wear ²	
hot cap → mould cure retreading	
hot retreading	
→ mould cure retreading	
hydroplaning	آب‌پیمایش
syn. aquaplaning	
hydroplaning speed	سرعت آب‌پیمایش
ILS → innerliner separation	
imbalance	نامیزانی
innerliner repair material	وصله آستری
innerliner separation	جدایی آستری
abbr. ILS	
lateral grip	چنگ‌زنی جانبی
light load	تایر کم‌بار
abbr. LL	
syn. light load tyre	
light load tyre → light load	
lightweight spare	زاپاس باریک
LL → light load	
load-carrying capacity	بارپذیری
loaded radius → static loaded radius	
loaded section height	ارتفاع مقطع زیر بار
load index	شاخص بار
load range	رده بار
massive separation	جدایی گسترده
mechanical wear	
→ shoulder wear-one side	
metric sizing system	
→ metric tyre size system	
metric tyre size system	سامانه اندازه‌گذاری متری
syn. metric sizing system	
minispare → compact spare	
mould cure → mould cure retreading	
mould cure retreading	روکش‌کاری گرم
syn. hot cap, mould cure,	
hot retreading, remoulding	
multi-piece repair	وصله دوتکه
multiple flat spotting wear	کچلی پراکنده
nail hole repair	تعمیر سوراخ منجید
negative camber	کجی منفی
negative caster	زاویه‌پیرو منفی
neutral steer	هم‌فرمان‌گیری
numeric sizing system	سامانه اندازه‌گذاری عددی
off-the-car balancing	میزان‌سازی جدا
one side wear	
→ shoulder wear-one side	
on-the-car balancing	میزان‌سازی درجا
open splice → open tread splice	
open tread splice	بازشدگی سروصل رویه
syn. open splice	
orbitread machine	رویه‌پیچ
out of round wear → eccentric wear	

conicity	مخروطسانی	dynamic rolling radius	
contact patch → footprint		→ dynamic loaded radius	
conventional full-sized spare		dynamic vulcanisation	ولکانش پویا
→ spare tyre		eccentric wear	قوز رفتگی
cornering	گردش	syn. out of round wear	
cornering force	نیروی گردش	envelope	روپوش
syn. side force		enveloping	پوش‌دهی
cornering speed	سرعت گردش	erosion wear	لبرفتگی
cornering stiffness	سفتی گردشی	syn. river wear, channel wear	
cornering wear	رفتگی گردشی	erratic depression wear	رفتگی گله‌به‌گله
co-vulcanisation	هم‌ولکانش	excessive wear	رفتگی شدید
cupping wear	رفتگی کاسه‌ای	extra load	تایر پُربار
syn. scallop wear		abbr. XL	
curing	پخت	syn. extra load tyre, reinforced tyre, RF	
curing gum → cushion gum		extra load tyre → extra load	
cushion gum	آمیزه چسبان	fabric fraying → groove cracking	
syn. curing gum, bonding gum,		feather wear	لب‌تیزی
gum stock		flat spot → brake skid wear	
deflection	لمیدگی	flat spotting	تخت‌شدگی
delugger	آج‌بردار	flat spot wear → brake skid wear	
depression	تورفتگی	flat tyre	تایر خوابیده
developed footprint length		folding spare	زاپاس جمع‌شو
	بیشینه طول جاپا	syn. folding temporary spare,	
developed footprint width		collapsible spare tyre	
	بیشینه پهنای جاپا	folding temporary spare	
devulcanisation	واولکانش	→ folding spare	
diagonal cracking	ترک‌خوردگی اریب	footprint	جاپا
diagonal wear	رفتگی اریب	syn. contact patch	
dry traction	کشانش خشک	footprint area	سطح جاپا
dual spacing	فاصله جفت‌چرخ	free radius	شعاع بی‌بار
dynamic balance	میزانی پویا	full cap → full retreading	
dynamic hydroplaning	آب‌پیمایش پویا	full retreading	روکش‌کاری شانه‌تاشانه
dynamic loaded radius	شعاع زیر بار پویا	syn. full treading, full cap	
syn. dynamic rolling radius		full-size temporary spare	
		→ temporary spare	

bead ripped → bead separation	
bead separation	جدایی طوقه‌ای
<i>syn.</i> bead ripped	
bead-to-bead retreading	روکش‌کاری طوقه تا طوقه
bead toe	پنجه طوقه
belted-bias tyre → bias-belted tyre	
belt edge separation → belt separation	
belt lift → belt separation	
belt separation	جدایی تسمه
<i>abbr.</i> BES	
<i>syn.</i> belt edge separation, belt lift	
BES → belt separation	
beveled splice	سروصل اریب
bias-belted tyre	تایر لایه‌اریب تسمه‌ای
<i>syn.</i> belted-bias tyre	
bias tyre	تایر لایه‌اریب
blowout	ترکیدن
bonding gum → cushion gum	
brake skid wear	کچلی ترمزی
<i>syn.</i> flat spot wear, flat spot	
buffer	ماشین ساب‌زنی
<i>syn.</i> buffing machine	
buffing	ساب‌زنی
buffing machine → buffer	
buffing template	الگوی ساب‌زنی
buffing wheel	چرخ ساب‌زنی
buff line	خط ساب
bulge	برآمدگی
butt splice	سروصل صاف
camber	کجی
camber angle	زاویه کجی
camber thrust	رانش کجی، نیروی رانش کجی
camelback	رویه خام
carcass ply → ply	
caster → caster angle	
caster angle	زاویه پیرو
<i>syn.</i> caster	
chafer separation	جدایی طوقه پوش
<i>syn.</i> reinforce separation	
centre tread wear	رفتگی مرکزی
chamfer wear → shoulder step	
channel wear → erosion wear	
check cracks → checking ¹	
checking¹	ترکسار
<i>syn.</i> check cracks	
checking²	ترکسارش
chemical cure repair	وصله سرد
<i>syn.</i> cold cure repair	
co-curing	هم‌پخت
coefficient of rolling friction	
→ coefficient of rolling resistance	
coefficient of rolling resistance	ضریب مقاومت غلتشی
<i>syn.</i> rolling resistance coefficient,	
coefficient of rolling friction	
cold cap → precure	
cold cure repair	
→ chemical cure repair	
collapsible spare tyre	
→ folding spare	
combination repair unit	
→ patch and plug	
comfort → ride comfort	
compact spare	زاپاسک
<i>syn.</i> compact temporary spare,	
tempa spare, minispare	
compact temporary spare	
→ compact spare	

movable fret	دستان متحرک، پرده متحرک	stop³	گرفت
multiple stopping	پرده‌گیری چندتایی	<i>syn. stopping³</i>	
musical glasses → glass harmonica		stop lever → stop ²	
nacara → naker		stopping¹ → stop ¹	
naker	نقاره	stopping²	شیپوره‌گیری
<i>syn. nacara, naqqarah</i>		<i>syn. hand stopping</i>	
naqqarah → naker		stopping³ → stop ³	
Neapolitan sixth chord	آکورد شش ناپلی	thunder stick → bull roarer	
neighbouring six-four chord		transposing instrument	ساز انتقالی
	آکورد چهارشش پهلویی	transposition	انتقال
<i>syn. auxiliary six-four chord,</i>		triple stopping	پرده‌گیری سه‌تایی
<i>pedal six-four chord</i>		whistle flute → duct flute	
passing six-four chord	آکورد چهارشش گذر	whizzer → bull roarer	
pedal six-four chord		windway	سرمجرا
→ neighbouring six-four chord			
perfect consonance			
→ perfect consonant interval			
perfect consonant interval			
	فاصله ملایم کامل		
<i>syn. perfect consonance</i>			
perfect interval	فاصله درست	Ackerman angle → toe-out-turns	
petit-barré (fr.)	نیم‌بست	aligning torque	
<i>syn. half-capotasto, half barré</i>		→ self-aligning moment	
register → stop ²		alphanumeric sizing system/	
registration	صداگردانی	alpha-numeric sizing system	
seventh chord	آکورد هفتم		سامانه اندازه‌گذاری حرفی - عددی
singing membrane → mirliton		aquaplaning → hydroplaning	
six-four chord	آکورد چهارشش	balance → tyre balance	
sixth chord	آکورد شش	balance patch	وصله میزان
six-three chord	آکورد سه‌شش	balance weight	سرب
stop¹	پرده‌گیری	balancing	میزان‌سازی
<i>syn. stopping¹</i>		<i>syn. wheel balancing</i>	
stop²	صداگردان	band lugging → relugging	
<i>syn. register, draw stop, stop lever</i>		bead deformation	قُری طوقه
		bead heel	پاشنه طوقه

مهندسی بسپار
شاخه تایر

- diminished interval فاصله کاسته
diminished-minor seventh chord
آکورد هفتم کاسته - کوچک
diminished seventh chord
آکورد هفتم کاسته
syn. fully diminished seventh chord
diminished triad آکورد سه صدایی کاسته
dominant seventh chord آکورد هفتم نمایان
double stopping پرده گیری دوتایی
doubly augmented fourth
→ German sixth chord
doubly augmented interval
فاصله بازافزوده
doubly diminished interval
فاصله بازکاسته
draw stop/draw-stop → stop²
duct flute نای های سوت دار
syn. whistle flute, fipple flute
fipple flute → duct flute
fixed fret دستان ثابت، پرده ثابت
French sixth chord
آکورد شش افزوده فرانسوی
fret دستان، پرده
full stop تمام گرفت
fully diminished seventh chord
→ diminished seventh chord
German sixth chord
آکورد شش افزوده آلمانی
syn. doubly augmented fourth
glass harmonica هارمونیکای شیشه ای
syn. armonica, harmonica,
musical glasses
grand-barré (fr.) → barré
half barré → petit-barré
half-capotasto → petit-barré
half-diminished seventh chord
آکورد هفتم نیم کاسته
hand stopping → stopping²
harmonica → glass harmonica
imperfect consonance
→ imperfect consonant interval
imperfect consonant interval
فاصله ملایم ناکامل
syn. imperfect consonance
interval فاصله
Italian sixth chord آکورد شش افزوده ایتالیایی
jeu barré (fr.) → barré
kazoo → mirliton
major common chord → major triad
major interval فاصله بزرگ
major-major seventh chord
آکورد هفتم بزرگ - بزرگ
major-minor seventh chord
آکورد هفتم بزرگ - کوچک
major seventh chord آکورد هفتم بزرگ
major triad آکورد سه صدایی بزرگ
syn. major common chord
minor common chord → minor triad
minor interval فاصله کوچک
minor-major seventh chord
آکورد هفتم کوچک - بزرگ
minor-minor seventh chord
آکورد هفتم کوچک - کوچک
minor seventh chord آکورد هفتم کوچک
minor triad آکورد سه صدایی کوچک
syn. minor common chord
mirliton (fr.) آواگردان
syn. kazoo, singing membrane

room service menu	صورت‌غذای اتاق، منوی اتاق	articulation ¹	شیوه اجرا
Russian tea	چای لیوانی	articulation ²	نقطه‌گذاری
savoury	لب‌شوره	augmented interval	فاصله افزوده
senior citizen's menu	صورت‌غذای سالمندان، منوی سالمندان	augmented-major seventh chord	آکورد هفتم افزوده - بزرگ
signature dish	غذای شاخص	augmented seventh chord	آکورد هفتم افزوده
signature item	اقلام شاخص	augmented sixth chord	آکورد شش افزوده
speciality restaurant	غذاخوری ویژه، رستوران ویژه	augmented six-three chord	آکورد سه‌شش افزوده
specialty menu	صورت‌غذای خاص، منوی خاص	augmented triad	آکورد سه‌صدایی افزوده
split menu	صورت‌غذای چندگزینه‌ای، منوی چندگزینه‌ای	auxiliary six-four chord	→ neighbouring six-four chord
staff restaurant	غذاخوری کارکنان، رستوران کارکنان	barré (fr.)	تمام‌بست، بست
standard recipe	دستور‌غذای معیار	syn. grand-barré, jeu barré, capotasto ¹	
starter	مرحله شروع	borrowed chord	آکورد عاریتی
syn. first course		bull roarer	ورورک
static menu → fixed menu		syn. thunder stick, whizzer	
supper	شام سبک	cadential six-four chord	آکورد چهارشش فرودی
supper menu	صورت‌غذای شام سبک، منوی شام سبک	capo (it.) → capotasto ²	
sweet course	مرحله آخر	capo d'astro (it.) → capotasto ²	
syn. dessert course, afters		capodastro (it.) → capotasto ²	
tea time/teatime	وقت چای	capotasto ¹ (it.) → barré	
		capotasto ² (it.)	زه‌بست
		syn. capo, capodastro, capo d'astro	
		castanets	قاشقک
		chord in first inversion	آکورد معکوس اول
		chord in second inversion	
			آکورد معکوس دوم
added sixth chord	آکورد با ششم اضافه	chord in third inversion	آکورد معکوس سوم
armonica (it.) → glass harmonica		common chord	آکورد سه‌صدایی متداول
arpeggiated six-four chord		compound interval	فاصله ترکیبی
		diminished-diminished seventh chord	آکورد هفتم کاسته - کاسته

موسیقی

گردشگری و جهانگردی

accompaniments	مخلقات
afternoon tea	عصرانه
afters → sweet course	
appetizer	اشتها آور
backup drinks	نوشیدنی دوتایی
brunch	چاشت
by-product	فراورده جانبی
café complet	قهوه شیرینی
California menu	صورت غذای شبانه روزی، منوی شبانه روزی
children's menu	صورت غذای کودکان، منوی کودکان
cocktail snacks	لقمه
combination menu	صورت غذای نیمه ثابت، منوی نیمه ثابت
competing menu items	اقلام رقابتی صورت غذا، اقسام رقابتی منو
cream tea	چای و شیرینی
cycle menu	صورت غذای چرخه ای، منوی چرخه ای
dessert course → sweet course	
drive-in restaurant	سوار غذاخوری، سوار رستوران
drive-through restaurant	
	غذاخوری بگیر و پُران، رستوران بگیر و پُران
entrée (fr.)	پیش غذای اصلی
ethnic menu	صورت غذای قومی، منوی قومی
ethnic restaurant	غذاخوری قومی، رستوران قومی
first course → starter	
fixed menu	صورت غذای ثابت، منوی ثابت
syn. static menu	

food server station	ایستگاه پذیرایی
full-menu restaurant	
	غذاخوری با منوی کامل، رستوران با منوی کامل
full-service restaurant	
	غذاخوری با خدمات کامل، رستوران با خدمات کامل
limited-menu restaurant	
	غذاخوری با منوی محدود، رستوران با منوی محدود
main course	مرحله اصلی
mega restaurant	غذاخوری بزرگ، رستوران بزرگ
menu analysis	هزینه یابی صورت غذا، هزینه یابی منو
menu board	صورت غذائما، منونما
menu card	کارت صورت غذا، کارت منو
menu content	صورت غذا، منو
menu design	طرح صورت غذا، طرح منو
menu engineering	مهندسی صورت غذا، مهندسی منو
menu engineering software	
	نرم افزار مهندسی صورت غذا، نرم افزار مهندسی منو
menu holder	پایه صورت غذا، منوگیر
menu item file	دادگان صورت غذا، دادگان منو
menu mix	ترکیب فروش صورت غذا، ترکیب فروش منو
syn. menu score	
menu planning	تنظیم صورت غذا، تنظیم منو
menu pricing	قیمت گذاری صورت غذا، قیمت گذاری منو
menu score → menu mix	
prestige pricing	قیمت گذاری اقلام شاخص
pre-theatre menu	صورت غذای نمایش سرا، منوی نمایش سرا
roof-top restaurant/rooftop restaurant	
	بام غذاخوری، بام رستوران

consistometer	قوام‌سنج	fondant	انگبین
cream → single cream		F-value	عدد اف
crumbling	خرده‌سازی	half and half cream → half cream	
crumb softener	نرم‌کننده مغز نان	half cream	خامۀ کم‌چربی
curd cheese	پنیر دلمه	syn. half and half cream	
curd tension	سفتی دلمه	humectant	نم‌پا
DE → dextrose equivalent		oven spring	پُف پخت
decimal reduction time	زمان کاهش دهکی	panada	خمیرابه چرب
defecation	زدایش آهکی	panary fermentation	ورآوری تخمیری
dextrose equivalent		plansifter	آلکان
abbr. DE	معادل دکستروز	recombined cream	خامۀ بازساخته
diastatic activity	فعالیت دیاستازی	syn. reconstituted cream	
dockage	دانه‌مرغی	reconstituted cream	
double cream	خامۀ پرچربی	→ recombined cream	
dough conditioner	خمیر‌آما	ropiness	نخینگی
dunst	نرمه‌مینارد	ropy bacteria	باکتری نخینه‌ساز
syn. break middlings		scalping	آردبیزی
D-value	عدد D	screening	الک کردن
ensilage	سیلو کردن علوفه	semolina	مینارد
entoleter	آفت‌گریزان	sieving	غربال کردن
extensibility	کشش‌پذیری	single cream	خامۀ معمولی
extractive fermentation	تخمیر استخراجی	syn. cream	
farina	خُردآرد	spray mixing	افشانه‌آمیزی
fattening	پرواربندی	sterilized cream	خامۀ سترون
fermentation	تخمیر	stirring	چرخ‌هم‌زنی
fermentation product	محصول تخمیر	TDT → thermal death time	
fermentation technology	فناوری تخمیر	thermal death time	مدت گرم‌امیری
fermented beverage	نوشابه تخمیری	abbr. TDT	
fermented cream	خامۀ تخمیری	thermal resistance constant	ثابت مقاومت گرمایی
fermented food	غذای تخمیری	wheatgerm bread	نان جوانۀ گندم
fermented product	محصول تخمیری	whipping cream	خامۀ زدنی
final moulder	چانه‌گیر، دستگاه چانه‌گیر	Z-value	عدد Z
flour extraction rate	درجۀ استحصال آرد		
flour strenght	قدرت آرد		

interior guard	پاسدار داخلی	regiment	هنگ
joint logistics	آمد مشترک	section	رشد
kitchen police	ناظر آشپزخانه	squad	جوخه، گروه ^۱
lock on	قفل‌گذاری	supplies	تدارکات
logistic assessment	ارزیابی آمادی	supply	تدارک، تأمین
logistic estimate of the situation	برآورد وضعیت آمادی	supply point	نقطه تدارک
logistic implication test	پيامدسنجی آمادی	supply ship	ناو تدارکاتی
logistics	آمد	support	پشتیبانی
logistic sourcing	منبع‌یابی آمادی	threat warner	هشدارده
logistic support	پشتیبانی آمادی	threat warning	هشدار
march	گام‌آهنگ	vandal	تخریب‌گر
marching band	رزم‌نوازان	vandalism	تخریب‌گری
military police	دژبان	war march	رزم‌آهنگ
movement tracking system	سامانهٔ پایش مسیر	watchman style	پاسیاری
علوم و فناوری غذا			
mutual support	پشتیبانی متقابل	aerated confectionery	پُف‌قندینه
night watch	گشت شب	aerosol cream	کف‌خامه
observables	شناسانه	agitation	بس‌هم‌زنی
order of battle	رزم‌آرایی	bakery filling	پرکنندهٔ فراوردهٔ نانویی
paradrop	پرتاب با چتر	bakery product	فراوردهٔ نانویی
PDA	دست‌ران	bakery product mix	مخلوط آمادهٔ نانویی
personal digital assistant	دستگاه رقمی انفرادی	break middlings → dunst	
personal protection equipment	تجهیزات حفاظت انفرادی	briquetting	قالبی کردن
pinpoint	نقطهٔ دقیق	bun	نانک
platoon	دسته	candling	نور‌آزمایی
platoon sergeant	گروهبان دسته	cheddaring	چدارسازی
police use of force	شدت عمل پلیس	churning	کره‌گیری
range ¹	بُرد عملیاتی	clotted cream	سرشیر
range ²	میدان تیر	clotting	دلّمه شدن
rate of fire	نواخت آتش	cofermentation	هم‌تخمیری

practical politics	سیاسیات عوام‌پسند	burn in	عیب‌پویی
pragmatism	مصلحت‌گرایی	chart location of the battery	
prospect theory	نظریهٔ زیان‌گریزی	→ battery centre	
rational choice	گزینش عقلانی	clearance rate	نرخ مختومگی
rational choice theory	نظریهٔ گزینش عقلانی	close support	پشتیبانی نزدیک
ruling party → governing party		company	گروهان
securitisation	امنیتی‌سازی	contagious failure	خرابی سرایتگر
security complex	مجموعهٔ هم‌امنیت	counter battery fire	ضد آتشبار
security regime	نظام امنیت‌گستر	crime laboratory	آزمایشگاه تشخیص جرم
security risk	امنیت‌شکن	damage tolerant	آسیب‌تاب
selective engagement	اقدام گزینشی	directed patrol	گشت هدفمند
soft balancing	توازن‌بخشی نرم	direct support	پشتیبانی مستقیم
soft security	امنیت نرم	diversionary device	فریب‌افزار
statecraft	کشورداری	division	لشکر
two-term tradition	سنت دودوره‌ای	eavesdropper	شنودگر
zero-sum → zero-sum game		abbr. Eve	
zero-sum game	بازی سرجمع‌صفر	eavesdropping	شنود
syn. zero-sum		Eve → eavesdropper	

علوم نظامی

army	ارتش	faker	هواگرد بدل دشمن
Army	نیروی زمینی	fault containment	عیب‌مهاری
battalion	گردان	fault diagnosis	عیب‌کاوی، تشخیص عیب
battery	آتشبار	fault latency	دورهٔ عیب‌نهفتگی
battery centre	مرکز آتشبار	fault masking	عیب‌پوشانی
syn. chart location of the battery		fault recovery	عیب‌زدایی
battle cry	رزم‌بانگ	fault repair	رفع عیب
battle rhythm	آهنگ نبرد	fault tolerance	عیب‌تابی
break lock	قف‌شکنی	frequency deconfliction	تفکیک بسامد
brigade	تیپ	friendly fire	آتش خودی
		funeral march	سوگ‌آهنگ
		general support	پشتیبانی عمومی
		group	گروه ^۲
		helicopter lane	خط‌سیر بالگرد
		helicopter retirement route	مسیر بالگرد
		home-on-jam	اختلال‌پویی

social determinants of health	تعیین‌کننده‌های اجتماعی سلامت	chaos theory	نظریهٔ منطق آشوب
social health	سلامت اجتماعی	common security	امنیت مشترک
specificity	ویژگی	counterbalance → counterbalancing	
spectrum of disease	طیف بیماری	counterbalancing	موازنه‌جویی
spiritual health	سلامت معنوی	syn. counterbalance	
stratified randomisation	تصادفی‌سازی طبقه‌ای	deconstructivism	نهان‌کاوی
study population	جمعیت مطالعه، جامعهٔ مطالعه	domestic analogy	همانندنگاری
summative evaluation		dominance	سلطه
→ outcome evaluation		syn. domination	
test-retest reliability	پایایی آزمون - بازآزمون	dominant party	حزب غالب
therapeutic trial	کارآزمایی درمانی	domination → dominance	
trial	کارآزمایی	extended deterrence	بازدارندگی گسترده
triple blind study	مطالعهٔ سه‌سوکور	global good governance	جهانداری شایسته
true negative	منفی حقیقی	global governance	جهانداری
true positive	مثبت حقیقی	governability	حکومت‌پذیری
universal prevention	پیشگیری همگانی	governance	حکومت‌داری
validity	روایی	governing party	حزب حاکم
washout period	دورهٔ پاک شدن	syn. ruling party	
syn. washout phase		groupuscule	گروهک
washout phase → washout period		hard balancing	توازن‌بخشی سخت
web of causation	شبکهٔ علیت	human security	امنیت انسان‌ها
syn. causal web		IGO	سَبَد
		interdependence	به‌هم‌وابستگی، وابستگی متقابل
		interdependent	به‌هم‌وابسته
		intergovernmental organisation	سازمان بین‌دولتی
		international regime	نظام‌های بین‌الملل
		multilevel governance	حکومت‌داری چندسطحی
balance of terror	موازنهٔ وحشت	national security	امنیت ملی
balancer	توازن‌بخش	non-zero-sum game	بازی سرجمع ناصفر
balancing	توازن‌بخشی	no-win policy	سیاست بی‌برنده
behaviouralism/behaviourism	رفتارگرایی	postbehavioural movement	جنبش پسارفتارگرایی
bureaucratic politics model	الگوی سیاست‌گذاری بی‌نادیوانی		

علوم سیاسی و روابط بین‌الملل

index series → index group	
infectivity	عفونت‌زایی
intention-to-treat analysis	
abbr. ITT analysis	تحلیل قصد درمان
syn. inten-to-treat analysis	
inten-to-treat analysis	
→ intention-to-treat analysis	
intermediate variable	متغیر واسطه
internal evaluation	ارزشیابی درونی
internal validity	روایی درونی
inter-observer reliability	پایایی بین مشاهده‌گران
inter-rater reliability	پایایی بین ارزیابان
intervention	مداخله
intra-observer reliability	پایایی یک مشاهده‌گر
intra-rater reliability	پایایی یک ارزیاب
ITT analysis	
→ intention-to-treat analysis	
lead time bias	سوگیری زودیایی
length bias	سوگیری مدت
mental health	سلامت روانی
natural history of disease	سیر طبیعی بیماری
need(s) assessment	نیازسنجی
negative predictive value	
abbr. NPV	ارزش اخباری منفی
NPV → negative predictive value	
outcome evaluation	ارزشیابی برآمد
syn. summative evaluation,	
product evaluation	
PHIA → public health impact	
assessment	
physical health	سلامت جسمانی
positive health	سلامت مثبت
positive predictive value	
abbr. PPV	ارزش اخباری مثبت
PPV → positive predictive value	
precipitating factor	عامل تسریع‌کننده، تسریع‌کننده
predictive validity	روایی پیش‌بینی
predictive value	ارزش اخباری
predisposing factor	عامل مستعد‌کننده، مستعد‌کننده
primordial prevention	پیشگیری خاستگاهی
process evaluation	ارزشیابی فرایند
syn. formative evaluation	
product evaluation	
→ outcome evaluation	
protective factor	عامل محافظ، محافظ
public health impact assessment	
abbr. PHIA	ارزشیابی اثر نهایی بر سلامت همگانی
quasi-experimental study	مطالعه شبه‌تجربی
randomisation/randomization	
	تصادفی‌سازی
randomised controlled trial	
abbr. RCT	کارآزمایی تصادفی‌شده شاهددار
RCT → randomised controlled trial	
reference population	جمعیت مرجع، جامعه مرجع
reliability	پایایی
repeatability	تکرارپذیری
syn. reproductability	
reproductability → repeatability	
selective prevention	پیشگیری گزینشی
sensitivity	حساسیت
sentinel surveillance	مراقبت با دیده‌وری
severity	شدت
single blind study	مطالعه یک‌سوکور

علوم سلامت		evaluation	ارزشیابی
		explanatory variable	متغیر تبیینی
		exposure	مواجهه
before-after design	طراحی قبل - بعد	external evaluation	ارزشیابی بیرونی
blinding	کورسازی	external validity	روایی بیرونی
<i>syn. asking blinding</i>		face validity	روایی صوری
blinding asking → blinding		false negative	منفی کاذب
case finding	موردیابی	false positive	مثبت کاذب
causal web → web of causation		field trial	کارآزمایی میدانی
causality → causation		formative evaluation	
causation	علیت	→ process evaluation	
<i>syn. causality</i>		germ theory of disease	نظریه میکربی بیماری
CDC	مرکز مبارزه با بیماری‌ها	Gold standard	معیار طلایی
<i>ff. centre for disease control</i>		handicap	معلولیت
centre for disease control → CDC		health assessment	ارزیابی سلامت
clinical trial	کارآزمایی بالینی	health development	توسعه سلامت
clinical validity	روایی بالینی	Health for All	سلامت برای همه
concurrent validity	روایی هم‌زمان	<i>abbr. HFA</i>	
construct validity	روایی سازه‌ای	health impact assessment	
content validity	روایی محتوایی	<i>abbr. HIA</i>	
criterion validity	روایی ملاکی	health sector	بخش سلامت
crossover design/cross-over design/		health services research	
cross over design	طراحی متقاطع	پژوهش در خدمات سلامت	
dependent variable	متغیر وابسته	health status	وضعیت سلامت
determinant	عامل تعیین‌کننده، تعیین‌کننده	health status index	شاخص وضعیت سلامت
determinants of health		health system research	
تعیین‌کننده‌های سلامت		پژوهش در نظام سلامت	
disability	کم‌توانی	HFA → Health for All	
disease control	مبارزه با بیماری، مهار بیماری	HIA → health impact assessment	
disease elimination	حذف بیماری	iceberg phenomenon	پدیده کوه یخ
disease eradication	ریشه‌کنی بیماری	impairment	خلل
double blind study	مطالعه دوسوکور	index case	مورد شاخص
epidemiologic transition		index group	گروه شاخص
گذار همه‌گیرشناختی، گذار اپیدمیولوژیکی		<i>syn. index series</i>	

pharmaceutics	داروسازی	pharmacovigilance	دارودیدبانی
syn. pharmacy ³		pharmacy ¹	داروپزشکی
pharmaceutist	داروساز	pharmacy ³ → pharmaceutics	
syn. pharmacist ² , apothecary, drugist		pharmacy ²	داروخانه
pharmacist ¹	داروپزشک	pill	حب
pharmacist ² → pharmaceutist		placebo	دارونما
pharmacochemistry		plaster	مشمع
→ pharmaceutical chemistry		syn. adhesive plaster	
pharmacodynamic	داروپویایی شناختی	PMS → post-marketing surveillance	
pharmacodynamics	داروپویایی شناسی،	post-marketing surveillance	
	پویایی شناسی دارویی	abbr. PMS	نظارت پسابازاریابی
pharmacoeconomics	اقتصاد دارویی	preparation ¹	آماده سازی، تهیه
pharmacoepidemiology	داروهمه گیرشناسی،	preparation ²	فراورده
	همه گیرشناسی دارویی	receptor	گیرنده
pharmacogenetic	داروشناختی	release	رهش
pharmacogenetics	داروژن شناسی	rotula → lozenge	
pharmacogenomic	داروژنگان شناختی	second messenger	پیام رسان دوم
pharmacogenomics	داروژنگان شناسی	semisolid	نیمه جامد
pharmacognosist	گیاه داروشناس	SQ → subcutaneous	
pharmacognostics → pharmacognosy		subcutaneous	زیرجلدی
pharmacognosy	گیاه داروشناسی	abbr. SQ	
syn. pharmacognostics		syn. hypodermic	
pharmacokinetic	داروجنبش شناختی	subcutaneous injection	تزریق زیرجلدی
pharmacokinetics	داروجنبش شناسی،	syn. hypodermic injection	
	جنبش شناسی دارویی	tablet	قرص
Pharmacologic(al)	داروشناختی	tablet coating ¹	پوشش دهی قرص
pharmacologist	داروشناس	tablet coating ²	پوشش قرص
pharmacology	داروشناسی	therapeutic index	شاخص درمانی
pharmacometrics	داروسنجی	trade name → brand name	
pharmacophilia	دارودوستی	transcutaneous → transdermal	
pharmacophobia	داروهراسی	transdermal	تراپوستی
pharmacopoeia/pharmacopeia	دارونامه	syn. transcutaneous	
pharmacotherapy	دارودرمانی	troche → lozenge	
		trochiscus → lozenge	
syn. drug therapy, drug treatment		wet granulation	ریز دانه سازی مرطوب

excipient	ماده جانبی	intraperitoneal injection	تزریق درون صفاقی، تزریق صفاقی
first messenger	پیام‌رسان اول	intrasplinal	درون نخاعی
gargle	غرغره	intrauterine	درون رحمی
gastroresistant tablet		intravenous	درون وریدی، وریدی
→ enteric-coated tablet		abbr. IV	
generic drug	دارو با نام عمومی	IV → intravenous	
generic name	نام عمومی	lozenge	مکیدنی
glidant	سردهنده	syn. troche, morsulus, rotula,	
granulation	ریزدانه‌سازی	trochiscus	
hypodermic → subcutaneous		lubricant	روان‌ساز
hypodermic injection		medicinal → pharmaceutical	
→ subcutaneous injection		medicinal chemistry	
injection	تزریق	→ pharmaceutical chemistry	
instillator → dropper		megadose	کلان مقدار، کلان‌چنده
intra-arterial	درون شریانی، شریانی	morsulus → lozenge	
syn. endarterial		mouth-rinse → mouthwash	
intra-articular	درون مفصلی	mouthwash	دهان‌شویه
intracardiac	درون قلبی	syn. mouth-rinse	
intracutaneous → intradermal		mucoadhesive	مخاط‌چسب
intracutaneous injection		syn. mucosa-adhesive	
→ intradermal injection		mucosa-adhesive → mucoadhesive	
intradermal	درون پوستی	parenteral	تزریقی
syn. intracutaneous, intradermic		pellet	گرددانه
intradermal injection	تزریق درون پوستی	pelletization	گرددانه‌سازی
syn. intradermic injection,		percutaneous	پوستی
intracutaneous injection		percutaneous absorption	جذب پوستی
intradermic → intradermal		syn. cutaneous absorption	
intradermic injection		pharmaceutical	دارویی
→ intradermal injection		syn. medicinal	
intramuscular	درون عضلانی، عضلانی	pharmaceutical care	مراقبت دارویی
intra-muscular injection		pharmaceutical chemistry	شیمی دارویی
تزریق درون عضلانی، تزریق عضلانی		syn. pharmacology, medicinal chemistry,	
intraocular	درون چشمی، چشمی	chemical pharmacy	
intraperitoneal	درون صفاقی، صفاقی		

systemic anatomy	کالبدشناسی دستگاهی
thoracoabdominal	سینه‌ای - شکمی
syn. thoracoabdominal	
thoracoabdominal	
→ thoracoabdominal	
tissue processing	پردازش بافت
topographic anatomy	کالبدشناسی موضعی
transcendental anatomy	کالبدشناسی فراتر
ultrastructural anatomy	کالبدشناسی فراساختاری
venter → abdomen	
venter propendens	
→ pendulous abdomen	
vesicoabdominal	مثانه‌ای - شکمی
veterinary anatomy	کالبدشناسی دامپزشکی
vitreous stroma → stroma vitreum	
x-ray anatomy → radiological anatomy	

علوم دارویی

adhesive plaster → plaster	
affinity	میل
affinity constant	ثابت میل
apothecary → pharmacist	
assay	مقدارسنجی، تعیین مقدار
bioadhesive	زیست‌چسب ^۱ ، زی‌چسب ^۱
bioadhesive polymer	زیست‌چسب ^۲ ، زی‌چسب ^۲
biocompatibility	زیست‌سازگاری، زی‌سازگاری
biocompatible	زیست‌سازگار، زی‌سازگار
bioequivalence	زی‌هم‌ارزی، هم‌ارزی زیستی
bioequivalent	زی‌هم‌ارز
brand → brand name	

brand name	نمانام
syn. trade name, brand	
brand name drug	نمانام دارو
chemical pharmacy	
→ pharmaceutical chemistry	
chemotherapy	شیمی‌درمانی
clinical investigation → clinical trial	
clinical pharmacology	داروشناسی بالینی
clinical pharmacy	داروپزشکی بالینی
clinical study → clinical trial	
clinical trial	کارآزمایی بالینی
syn. clinical investigation, clinical study	
coated tablet	قرص پوشش‌دار
cutaneous absorption	
→ percutaneous absorption	
diluent	رقیق‌کننده
dilute	رقیق کردن
disintegrant	بازکننده
dosage form	شکل دارویی
drop	قطره
dropper	قطره‌چکان
syn. instillator	
drug delivery	دارورسانی
drug delivery system	سامانه دارورسانی
drugist → pharmacist	
drug therapy → pharmacotherapy	
drug treatment → pharmacotherapy	
dry granulation	ریزدانه‌سازی خشک
effector	اثرگذار
elixir	اکسیر
endarterial → intra-arterial	
entric-coated tablet	
	قرص پوشش‌دار روده‌ای، قرص روده‌رہشی
syn. gastroresistant tablet	

microanatomy	ریزکالبدشناسی	scaphoid abdomen	شکم زورقی
<i>syn.</i> minute anatomy,		<i>syn.</i> boat-shaped abdomen,	
microscopic(al) anatomy		navicular abdomen,	
microscopic(al) anatomy		carinate abdomen	
→ microanatomy		sectioning	برش‌گیری
minute anatomy → microanatomy		special anatomy	کالبدشناسی اختصاصی
morbid anatomy	کالبدشناسی بیمارنگر	staining	رنگ‌آمیزی
morphophysiology		stroma	زی‌داربست
→ functional anatomy		<i>syn.</i> matrix	
navicular abdomen		stroma iridis → stroma of iris	
→ scaphoid abdomen		stromal	زی‌داربستی
neuroanatomy	کالبدشناسی اعصاب	<i>syn.</i> stromatic	
neurohistology → histoneurology		stroma of cornea	زی‌داربست قرنیه
normal histology	بافت‌شناسی طبیعی	stroma of iris	زی‌داربست عنبیه
omental graft	پیوندینه چادرینه‌ای	<i>syn.</i> stroma iridis	
pathological anatomy		stroma of ovary → stroma ovarii	
	کالبدشناسی آسیب‌شناسی	stroma of vitreous → stroma vitreum	
<i>syn.</i> anatomic(al) pathology		stroma ovarii	زی‌داربست تخمدان
pathologic histology	بافت‌آسیب‌شناسی	<i>syn.</i> stroma of ovary	
pendulous abdomen	شکم آونگی	stromatic → stromal	
<i>syn.</i> venter propendens		stromatogenous	زی‌داربست‌زاد
peritoneoscopy → abdominoscopy		stromatolysis	زی‌داربست‌کافت
physiognomonic anatomy		stroma vitreum	زی‌داربست زجاجیه
	کالبدشناسی تفسیر ظاهر	<i>syn.</i> stroma of vitreous, vitreous stroma	
physiological anatomy		superficial anatomy	
→ functional anatomy		→ surface anatomy	
plastic anatomy	کالبدشناسی قالبی	surface anatomy	کالبدشناسی سطحی
<i>syn.</i> clastic anatomy		<i>syn.</i> superficial anatomy	
practical anatomy	کالبدشناسی عملی	surgical abdomen	شکم نیازمند جراحی،
radiological anatomy	کالبدشناسی پرتوی		شکم جراحی
<i>syn.</i> X-ray anatomy		surgical anatomy	کالبدشناسی جراحی
regional anatomy	کالبدشناسی ناحیه‌ای	systematic anatomy	
		→ descriptive anatomy	

endocrine gland	غده درون ریز	histologic(al)	بافت شناختی
endocrine hormone	هورمون غدد درون ریز	histological anatomy → histology	
endocrine system	دستگاه درون ریز	histologist	بافت شناس
endocrine therapy		histology	بافت شناسی
→ endocrinotherapy		syn. histological anatomy,	
endocrinotherapy	درون ریز درمانی	histomorphology	
syn. endocrine therapy,		histology technician	فناورز بافت شناسی
hormonotherapy,		histolysis	بافت کافت
hormone therapy,		histometaplastic	بافت دگررویشی
hormonal therapy		histomorphology → histology	
endoscopic anatomy	کالبدشناسی درون بینی	histomorphometry	بافت سنجی
exocrine	برون ریز	histoneurology	عصب بافت شناسی
exocrine gland	غده برون ریز	syn. neurohistology	
exocrine pancreas	بخش برون ریز لوزالمعده	histopathology	آسیب شناسی بافت
syn. exocrine part of pancreas		histophyly	تبار بافت
exocrine part of pancreas		histophysiology	کاراندام شناسی بافت
→ exocrine pancreas		holocrine	تمام ریز
exocrinology	برون ریز شناسی	holocrine gland	غده تمام ریز
fixation	پایدارسازی	homologic(al) anatomy	کالبدشناسی هم ساختی
syn. fixing		hormonal therapy	
fixative	پایدارساز	→ endocrinotherapy	
fixing → fixation		hormone therapy	
functional anatomy	کالبدشناسی عملکردی	→ endocrinotherapy	
syn. morphophysiology, physiological		hormonotherapy → endocrinotherapy	
anatomy		imaging anatomy	کالبدشناسی تصویری
general anatomy	کالبدشناسی عمومی	laparoscopy → abdominoscopy	
gross anatomy	کالبدشناسی کلان	living anatomy	کالبدشناسی زنده نگر
syn. macroanatomy, macroscopic		macroanatomy → gross anatomy	
anatomy		macroscopic anatomy	
histochemistry	بافت شیمی	→ gross anatomy	
histocompatibility	بافت سازگاری	matrix → stroma	
histocompatible	بافت سازگار	medical anatomy	کالبدشناسی پزشکی
histogenesis	بافت زایی	merocrine	قطره ریز
histoid	بافت واره	merocrine gland	غده قطره ریز

total colour blindness

→ achromatic vision

toxic amaurosis

→ intoxication amaurosis

toxic amblyopia¹ پی‌کم‌بینی مسمومیتی

toxic amblyopia²

→ intoxication amaurosis

traumatic amblyopia پی‌کم‌بینی ضربه‌ای

triple vision → **triplopia**

triplopia

سه‌بینی

syn. triple vision

tritanomaly

آبی‌بی‌هنجاری

tunnel vision

دید لوله‌ای

syn. gun-barrel vision

uncrossed diplopia → **direct diplopia**

uremic amaurosis

پی‌کوری اوره‌ای

uremic amblyopia

پی‌کم‌بینی اوره‌ای

vertical diplopia

دوبینی عمودی

vision

بینایی، دید

syn. sight

xanthopsia

زردبینی

syn. yellow vision

yellow vision → **xanthopsia**

علوم تشریحی

abdomen

شکم

syn. belly, venter

abdomen obstipum

شکم کوتاهی

abdominal cavity

حفره شکم

abdominocentesis

کشیدن مایع شکم

syn. celiocentesis, celioparacentesis

abdominogenital

شکمی - تناسلی

abdominopelvic cavity حفره شکمی - لگنی

abdominoperineal شکمی - میان‌دوراهی

abdominoscopy شکم‌بینی

syn. laparoscopy, celioscopy,

peritoneoscopy

abdominoscrotal شکمی - کیسه‌بیضه‌ای

abdominothoracic شکمی - سینه‌ای

abdominovaginal شکمی - زهرای

abdominovesical شکمی - مثانه‌ای

acute abdomen شکم در حالت حاد، شکم حاد

anatomic(al) pathology

→ pathological anatomy

applied anatomy کالبدشناسی کاربردی

artificial anatomy کالبدشناسی تندیس

artistic anatomy کالبدشناسی هنری

belly → **abdomen**

boat-shaped abdomen

→ scaphoid abdomen

carinate abdomen

→ scaphoid abdomen

celiocentesis → **abdominocentesis**

celioparacentesis → **abdominocentesis**

celioscopy → **abdominoscopy**

clastic anatomy → **plastic anatomy**

clearing شفاف‌سازی

clinical anatomy کالبدشناسی بالینی

comparative anatomy کالبدشناسی مقایسه‌ای

corrosion anatomy کالبدشناسی زدایشی

dental anatomy کالبدشناسی دندان

descriptive anatomy کالبدشناسی توصیفی

syn. systematic anatomy

developmental anatomy کالبدشناسی رشد

endocrine درون‌ریز

endocrine disorders اختلالات غدد درون‌ریز

monochromatism	تک‌رنگ‌بینی	papillary adenoma → nipple adenoma	
syn. monochromasia,		peripheral vision	دید محیطی
monochromatic vision,		syn. indirect vision	
monochromatopsia		pernicious myopia	
monochromatopsia		→ malignant myopia	
→ monochromatism		photopic vision → day vision	
monocular diplopia	دوبینی تک‌چشمی	physiological diplopia	دوبینی طبیعی
monomorphic adenoma	تودغه تک‌ریختی	syn. stereoscopic diplopia	
nipple	مامک	preferential anosmia	نابویایی ترجیحی
syn. papilla mammae, papilla		primary myopia	نزدیک‌بینی اولیه
mammaria, mammary papilla,		progressive myopia	نزدیک‌بینی پیش‌رونده
mammilla, teat, thelium		protanomaly	سرخ‌بی‌هنجاری
nipple adenoma	تودغه مامک	reflex amaurosis	پی‌کوری بازتابی
syn. papillary adenoma		reflex amblyopia	پی‌کم‌بینی بازتابی
nonfunctional adenoma		rod vision	دید استوانه‌یاخته
→ endocrine-inactive adenoma		saburral amaurosis	پی‌کوری گوارشی
nonfunctioning adenoma		sight → vision	
→ endocrine-inactive adenoma		simple myopia	نزدیک‌بینی ساده
nonsecreting adenoma		smell → olfaction	
→ endocrine-inactive adenoma		solid vision	دید سه‌بعدی
nonsecretory adenoma		syn. stereoscopic vision	
→ endocrine-inactive adenoma		somatotrope adenoma → growth	
nutritional amblyopia	پی‌کم‌بینی تغذیه‌ای	hormone-secreting adenoma	
syn. deficiency amblyopia		somatotroph adenoma	
olfaction	بویایی	→ growth hormone-secreting	
syn. smell, osmesthesia, osphresis		adenoma	
olfactory anesthesia → anosmia		stereoscopic diplopia	
oscillating vision	نوسان‌بینی	→ physiological diplopia	
syn. oscillopsia		stereoscopic vision → solid vision	
oscillopsia → oscillating vision		strabismic amblyopia	پی‌کم‌بینی لوچی
osmesthesia → olfaction		straight chiropractic	مهره‌ورزی بنیادی
osphresis → olfaction		teat → nipple	
papilla mammae → nipple		thelium → nipple	
papilla mammaria → nipple		tobacco amblyopia	پی‌کم‌بینی دُخانی

endocrine-inactive adenoma تودغده درون ریز - غیر فعال <i>syn. nonfunctional adenoma,</i> nonfunctioning adenoma, nonsecreting adenoma, nonsecretory adenoma	heteronymous diplopia دوبینی نامتقارن
eosinophilic adenoma → growth hormone-secreting adenoma	homonymous diplopia دوبینی متقارن
fetal adenoma → microfollicular adenoma	horizontal diplopia دوبینی افقی
follicular adenoma تودغده انبانی	hyperfunctional adenoma → endocrine-active adenoma
foveal vision → central vision	hyperfunctioning adenoma → endocrine-active adenoma
gastric adenoma تودغده معدی	index myopia نزدیک بینی نمایه ای
glycoprotein adenoma تودغده قند پروتئینی <i>syn. glycoprotein hormone adenoma</i>	indirect vision → peripheral vision
glycoprotein hormone adenoma → glycoprotein adenoma	intoxication amaurosis پی کوری مسمومیتی <i>syn. toxic amaurosis, toxic amblyopia</i> ²
gonadotrope adenoma تودغده گندگرا <i>syn. gonadotroph adenoma,</i> gonadotroph cell adenoma	liver cell adenoma → hepatocellular adenoma
gonadotroph adenoma → gonadotrope adenoma	low vision کم بینی
gonadotroph cell adenoma → gonadotrope adenoma	macrofollicular adenoma تودغده درشت انبانی <i>syn. colloid adenoma</i>
growth hormone-secreting adenoma تودغده رشدزا <i>syn. somatotrope adenoma,</i> somatotroph adenoma, eosinophilic adenoma	malignant myopia نزدیک بینی بدخیم <i>syn. pernicious myopia</i>
gun-barrel vision → tunnel vision	mammary papilla → nipple
halo vision هاله بینی	mammilla → nipple
hepatocellular adenoma تودغده کبدی <i>syn. liver cell adenoma</i>	mammosomatotroph adenoma → mixed somatotroph-lactotroph adenoma
	microfollicular adenoma تودغده ریز انبانی <i>syn. fetal adenoma</i>
	mixed-cell adenoma تودغده مختلط
	mixed somatotroph-lactotroph adenoma تودغده تن و شیرگرا <i>syn. mammosomatotroph adenoma</i>
	monochromasia → monochromatism
	monochromatic vision → monochromatism

adenoma of the adrenal cortex	تودغده فوق کلیوی	central amaurosis	پی کوری مرکزی
<i>syn. adrenocortical adenoma</i>		<i>syn. amaurosis centralis,</i>	
adrenocortical adenoma		<i>cerebral amaurosis</i>	
→ adenoma of the adrenal cortex		central vision	دید مرکزی
alcoholic amblyopia	پی کم بینی الکلی	<i>syn. direct vision, foveal vision</i>	
amaurosis	پی کوری	cerebral amaurosis	
amaurosis centralis		→ central amaurosis	
→ central amaurosis		chiropractic	مهره‌ورزی
amaurosis congenital		chiropractor	مهره‌ورز
→ congenital amaurosis		chromatic vision	دید رنگی
amaurosis congenital of Leber		<i>syn. colour vision</i>	
→ congenital amaurosis		colloid adenoma	
amaurosis fugax	پی کوری گذرا	→ macrofollicular adenoma	
amaurotic	پی کور	colour amblyopia	پی کم بینی رنگی
amblyopia	تنبلی چشم، پی کم بینی	colour vision → chromatic vision	
amblyopia ex anopsia	پی کم بینی بیش کم کاری	complete colour blindness	
anomalous trichromatic vision	سه رنگ بینی بی هنجار	→ achromatic vision	
anosmatic	نابویا	congenital amaurosis	پی کوری مادرزاد
<i>syn. anosmic</i>		<i>syn. amaurosis congenita,</i>	
anosmia	نابویایی	<i>amaurosis congenital of Leber</i>	
<i>syn. anosphresia, olfactory anesthesia</i>		crossed diplopia	دوبینی متقاطع
anosmia gustatoria	نابویایی غذایی	curvature myopia	نزدیک بینی انحنايي
anosmia respiratoria	نابویایی تنفسی	day vision	دید روز
anosmic → anosmatic		<i>syn. photopic vision</i>	
anosphresia → anosmia		deficiency amblyopia	
basal cell adenoma	تودغده یاخته پایه	→ nutritional amblyopia	
bile duct adenoma	تودغده زردابراه	deuteranomaly	سبزی بی هنجاری
binocular vision	دید دو چشمی	diabetic amaurosis	پی کوری دیابتی
bronchial adenoma	تودغده نایژه ای	direct diplopia	دوبینی مستقیم
cacosmia	دژبویایی	<i>syn. uncrossed diplopia</i>	
cat's eye amaurosis	پی کوری چشم گربه ای	direct vision → central vision	
		endocrine-active adenoma	تودغده درون ریز - فعال
		<i>syn. hyperfunctional adenoma,</i>	
		<i>hyperfunctioning adenoma</i>	

clock reaction → oscillating reaction	واکنش نوسانی
dihydrate	دو آب
frontier orbital	اوربیتال مرزی
gas-cap gas → associated gas	
gasification	گاز شدن
gasifier	گاز ساز
gasohol	بنزول
hemihydrate	نیم آب
highest occupied molecular orbital	
	بالا ترین اوربیتال مولکولی اشغال شده
host-guest chemistry	شیمی میزبان - مهمان
HUMO	باما
inverse spinel	اسپینل وارون
ionophore	یون بر
LCAO → linear combination of atomic orbitals	
lever rule	قاعده اهرم
ligand field theory	نظریه میدان لیگاند
linear combination of atomic orbitals	
	abbr. LCAO ترکیب خطی اوربیتال های اتمی
lowest unoccupied molecular orbital	
	پایین ترین اوربیتال مولکولی اشغال نشده
LUMO	پاما
magic-angle method	روش زاویه جادویی
magic angle spinning	
	چرخش در زاویه جادویی
molecular orbital	اوربیتال مولکولی
molecular orbital theory	
	abbr. MO theory نظریه اوربیتال مولکولی
monohydrate	یک آب
MO theory → molecular orbital theory	
mutarotation	واچرخش نوری
nascent	نوزاد
nascent hydrogen	هیدروژن نوزاد
oscillating reaction	
	syn. clock reaction
overpotential → overvoltage	
overvoltage	بیش ولتاژ
	syn. overpotential
pyrometer	تف سنج
pyrometrics → pyrometry	
pyrometry	تف سنجی
	syn. pyrometrics
quadrivalent	چهار ظرفیتی
relaxation	واهلش
retention factor	ضریب بازداري
retention time	مدت بازداري
retention time window	محدوده مدت بازداري
retort	قرع
self transfer	خودانتقالي
	syn. backbiting
supramolecular chemistry	شیمی آبرمولکولی
supramolecule	آبرمولکول
tie line	خط اتصال
valence bond	پیوند ظرفیت
valence bond theory	نظریه پیوند ظرفیت

علوم پایه پزشکی

achromatic vision	کوررنگی
	syn. achromatism, achromatopsia,
	complete colour blindness,
	total colour blindness
achromatism → achromatic vision	
achromatopsia → achromatic vision	
acromicria	ریزپایانگی
adenoma	تودعه

magnetic temporal variation	تغییر زمانی مغناطیسی	scalar seismic moment	→ seismic moment
magnetic variation	تغییرات مغناطیسی	seismic moment	گشتاور زمین لرزه
	<i>syn. geomagnetic variation</i>		<i>syn. scalar seismic moment</i>
M-discontinuity		seismic reflection tomography	→ reflection tomography
→ Mohorovicic discontinuity		seismic refraction tomography	→ refraction tomography
Moho	موهو	seismic tomography	برش‌نگاری لرزه‌ای
Mohorovicic discontinuity	ناپوستگی موهو	seismogenic zone	زون لرزه‌زا
	<i>syn. M-discontinuity</i>	seismoscope	لرزه‌نما
natural remanence		south geomagnetic pole	قطب جنوب زمین مغناطیسی
→ natural remanent magnetization			<i>syn. south pole, south magnetic pole</i>
natural remanent magnetism		south magnetic pole	→ south geomagnetic pole
→ natural remanent magnetization		south pole	→ south geomagnetic pole
natural remanent magnetization		stepover	کسل‌گامه
<i>abbr. NRM</i>	مانده مغناطش طبیعی	synthetic fault	کسل هم‌نهاد
<i>syn. natural remanence,</i>		traveltime tomography	برش‌نگاری زمان‌سیری
natural remanent magnetism			
north geomagnetic pole	قطب شمال زمین مغناطیسی		
	<i>syn. north pole, north magnetic pole</i>		
north magnetic pole			
→ north geomagnetic pole			
north pole	→ north geomagnetic pole		
NRM			
→ natural remanent magnetization			
Rayleigh wave	موج ری‌لی	alembic	انبیق
	<i>syn. R wave</i>	associated-dissolved natural gas	گاز طبیعی همراه - حل‌شده
reflection tomography	برش‌نگاری بازتابی	associated gas	گاز همراه
	<i>syn. seismic reflection tomography</i>		<i>syn. gas-cap gas</i>
refraction tomography	برش‌نگاری شکستی	associated liquids	مایعات همراه
	<i>syn. seismic refraction tomography</i>	backbiting	→ self transfer
reverse azimuth	→ back azimuth	bumping	پُلُغ زدن
R wave	→ Rayleigh wave	chaotic reaction	واکنش آشوبناک

شیمی

- bowtie effect/bow-tie effect/**
bow tie effect اثر پروانه‌گون
chemical magnetization
 → chemical remanent magnetization
chemical remanence
 → chemical remanent magnetization
chemical remanent magnetization
 abbr. CRM مانده مغناطش شیمیایی
 syn. chemical remanence,
 chemical magnetization,
 crystallization remanent
 magnetization,
 crystallization magnetization
coincident-time line خط هم‌فرود
Conrad discontinuity ناپیوستگی کنراد
CRM → chemical remanent
 magnetization
crosshole tomography برش‌نگاری بین‌چاهی
crystallization magnetization →
 chemical remanent magnetization
crystallization remanent magnetization
 → chemical remanent
 magnetization
diffraction tomography برش‌نگاری پراشی
earthquake storm توفان زمین‌لرزه
epicentral distance فاصله رومرکزی
fault-plane solution حل صفحه گسل
 syn. focal-mechanism solution
flattening تخت‌شدگی
focal-mechanism solution
 → fault-plane solution
geomagnetic coordinates
 دستگاه مختصات زمین مغناطیسی
geomagnetic dipole دوقطبی زمین مغناطیسی
geomagnetic latitude عرض زمین مغناطیسی
geomagnetic longitude طول زمین مغناطیسی
geomagnetic meridian
 نصف‌النهار زمین مغناطیسی
geomagnetic noise نوفه زمین مغناطیسی
geomagnetic pole قطب زمین مغناطیسی
geomagnetic variation
 → magnetic variation
geopotential زمین‌پتانسیل
geopotential height ارتفاع زمین‌پتانسیلی
geopotential thickness
 ضخامت زمین‌پتانسیلی
geopotential topography
 عارضه زمین‌پتانسیلی
gravitational flattening تخت‌شدگی گرانی
 syn. gravity flattening
gravity flattening
 → gravitational flattening
intraplate earthquake
 زمین‌لرزه درون‌صفحه‌ای
low velocity zone زون کم‌سرعت
 abbr. LVZ
LVZ → low velocity zone
macroscopic precursor پیش‌نشانگر میدانی
macroseismic epicentre رومرکز میدانی
macroseismology زلزله‌شناسی میدانی
magnetic daily variation
 → magnetic diurnal variation
magnetic diurnal variation
 تغییر روزانه مغناطیسی
 syn. magnetic daily variation
magnetic permeability تراوایی مغناطیسی
magnetic prospecting کاوش مغناطیسی
magnetic station ایستگاه مغناطیس‌سنجی

pre-mRNA → pre-messenger RNA	رِناک هستکی	snoRNA
primary microRNA ریزرِنايِ اوليه	رِناک هسته‌اي	snRNA
abbr. pri-miRNA	فاصله‌انداز	spacer
primary transcript رونوشتِ اوليه	دِنايِ فاصله‌انداز	spacer DNA
pri-miRNA → primary microRNA	رِناک	sRNA
protruding terminus پايانهٔ بيرون‌زده	staggered end → sticky end	
reannealing → renaturation	سر چسبنده	sticky end
reassociation → renaturation	syn. cohesive end, staggered end	
reiterated sequence → repetitive DNA	دِنايِ سرچسب	sticky ended DNA
renaturation بازسرشت	پايانهٔ چسبنده	sticky terminus
syn. reannealing, reassociation	syn. cohesive terminus	
repetitious DNA → repetitive DNA	رِنايِ ناقلِ سرکوبگر	suppressor transfer RNA
repetitive DNA دِنايِ تکراري	رِنانِ سرکوبگر	suppressor tRNA
syn. repetitious DNA, reiterated sequence	tiny RNA → microRNA	
RNA ligase رِناپيونداز	رِنايِ ناپ	tmRNA
RNA-RNA hybridization	رِنايِ ناقل - پيک	transfer-messenger RNA
دورگه‌سازي رِنا - رِنا، دورگه‌شدگي رِنا - رِنا	transfer RNA isoacceptor	
satDNA/sat-DNA دِناماه	→ isoaccepting transfer RNA	
satellite DNA دِنايِ ماهواره‌اي	unique DNA دِنايِ يکتا	
scarce messenger RNA رِنايِ پيکِ کمياب	syn. unique sequence DNA	
scarce mRNA رِناپِ کمياب	unique sequence DNA → unique DNA	
scRNA رِناکم		
selfish DNA دِنايِ خودخواه	ژئوفيزيک	
syn. ignorant DNA, incidental DNA		
single-copy DNA دِنايِ تک‌نسخه	absolute geopotential topography	
small cytoplasmic RNA	عارضهٔ زمين‌پتانسيلى مطلق	
رِنايِ کوچکِ ميان‌ياخته‌اي	antithetic fault گسلِ ناهم‌نهاد	
small endogenous RNA → small RNA	back azimuth سمتِ وارون	
small nuclear RNA رِنايِ کوچکِ هسته‌اي	syn. reverse azimuth	
small nucleolar RNA رِنايِ کوچکِ هستکي	background seismicity زلزله‌خيزيِ زمينه	
small RNA رِنايِ کوچک	bin خانک	
syn. small endogenous RNA	bin interval فاصلهٔ خانک‌ها	
small temporal RNA → microRNA	bin rotation چرخشِ خانک	

DNA ligation	پیوندش دنا	ligase → DNA ligase	
DNA-RNA hybrid	دورگهٔ دنا - رنا	linkage → gene linkage	
DNA-RNA hybridization	دورگه‌سازی دنا - رنا، دورگه‌شدگی دنا - رنا	linker DNA	دینای رابط
flush end	سر تراز	middle repetitive DNA	→ moderately repetitive DNA
gene linkage	پیوستگی ژنی	microRNA	ریزِ رنا
syn. linkage, genetic linkage		abbr. miRNA	
genetic linkage → gene linkage		syn. tiny RNA, small temporal RNA	
gRNA → guide RNA		microRNA gene	ژن ریزِ رنا
guide RNA	رِنا ی راهنما	abbr. mir gene	
abbr. gRNA		microsatellite DNA	دینای ماهواره‌ای ریز
heterogeneous nuclear RNA	رِنا ی هسته‌ای ناهمگن	minisatellite → minisatellite DNA	
highly repetitive DNA	دینای پُر تکرار	mini satellite DNA	دینای ماهواره‌ای خرد
hnRNA	رِنا س ناهمگن	syn. minisatellite	
homologous recombination		mir gene → microRNA gene	
abbr. HR	نوترکیبی هم‌ساخت	miRNA → microRNA	
syn. legitimate recombination		moderately repetitive DNA	دینای میان‌تکرار
HR → homologous recombination		syn. middle repetitive DNA	
ignorant DNA → selfish DNA		mutator	جهش‌افزا
incidental DNA → selfish DNA		mutator gene	ژن جهش‌افزا
isoaccepting transfer RNA		nascent DNA	دینای نیم‌ساخته
	رِنا ی ناقل همسان‌پذیر	nascent RNA	رِنا ی نیم‌ساخته
syn. isoacceptor transfer RNA,		non-cohesive end	سر ناچسب
transfer RNA isoacceptor		parasitic DNA	دینای سربار
isoaccepting tRNA	رِنا ن همسان‌پذیر	polycistronic message	→ polycistronic mRNA
syn. isoacceptor tRNA		polycistronic mRNA	رِنا پ چندکارایه‌ای
isoacceptor transfer RNA		syn. polycistronic message	
→ isoaccepting transfer RNA		precursor messenger RNA	رِنا ی پیک پیش‌ساز
isoacceptor tRNA		precursor microRNA	ریزِ رنا ی پیش‌ساز
→ isoaccepting tRNA		premature mRNA	رِنا پ پیش‌رس
junk DNA	دینای بی‌نمود	pre-messenger RNA	پیش‌رِنا پ
legitimate recombination		syn. pre-mRNA	
→ homologous recombination		pre-miRNA	پیش‌ریزِ رنا

scaley	فلس‌مانند		
<i>syn.</i> scalelike			ژن‌شناسی و زیست‌فناوری
semifalcate	نیمه‌داسی		
semifalciform	نیمه‌داسی‌شکل	acylated tRNA → charged transfer RNA	
serrate	اره‌ای	amino acylated tRNA	
serrulate	ریزاره‌ای	→ charged transfer RNA	
<i>syn.</i> finely serrate		anti-mutator	جهش‌کاه
sessile	بی‌پایک	antimutator gene	ژن جهش‌کاه
shallowly oblong	مستطیلی پخشیده	antisense gene	ژن پادمعنا
shield-shaped → peltate		blunt end	سر صاف
sinuate	سینوسی	<i>syn.</i> butt end	
spatulate	قاشقی	blunt ended DNA	دِنای سرصاف
squamous	فلسی	blunt ending → blunt-end ligation	
stipe	پایک	blunt-end ligation	پیوند سرصاف
strap-shaped → ligulate²		<i>syn.</i> blunt ligation, blunt ending	
subulate	درفشی	blunt ligation → blunt-end ligation	
subuliform	درفشی‌شکل	butt end → blunt end	
<i>syn.</i> awl shape		charged transfer RNA	رِنای ناقل باردار
sword-shaped → ensiform		<i>syn.</i> acylated tRNA, amino acylated	
thread-like → filiform		tRNA	
tongue-shaped → ligulate²		charged tRNA	رِنان باردار
toothed → dentate		cognate transfer RNA	رِنای ناقل هم‌شناسا
transverse oblong	مستطیلی عرضی	cognate tRNA	رِنان هم‌شناسا
triangular → deltoid		cohesive end → sticky end	
undulate	موج‌دار	cohesive terminus → sticky terminus	
<i>syn.</i> wavy, repand		compatible end	
very broadly oblong	مستطیلی بس‌پهن	→ compatible terminus	
very deeply ovoid	تخم‌مرغی بس‌کشیده	compatible terminus	پایانه جورشونده
very depressed oblong		<i>syn.</i> compatible end	
	مستطیلی بس‌فروشرده	denatured DNA	دِنای واسرشته
very narrowly oblong	مستطیلی بس‌باریک	DNA-DNA hybridization	
very shallowly oblong	مستطیلی بس‌پخشیده		دورگه‌سازی دِنّا - دِنّا، دورگه‌شدگی دِنّا - دِنّا
wavy → undulate		DNA ligase	دِنّا‌پیونداز
		<i>syn.</i> ligase	

ligule	زبانک	pandurate	قلیانی
linear	خطی	panduriform	قلیانی‌شکل
linearly oblong	مستطیلی خطی	peltate	سپری
lobed	لپ‌دار	syn. shield-shaped	
lomentiform	تسبیحی‌شکل	petiole	دُمبرگ
lorate	تسمه‌ای	syn. leafstalk	
syn. loratus, loriformis		petiolulate	دُمبرگچه‌دار
loratus → lorate		petiolule	دُمبرگچه
loriformis → lorate		pinnate	شانه‌ای
lunulate → lunate		pinnatifid	بریده‌شانه‌ای
lyrate	ربابی	syn. pinnisected	
narrowly oblong	مستطیلی باریک	pinnatisect	چاک‌شانه‌ای
needle-shaped → acicular		syn. pinnatisected	
notched → dentate		pinnatisected → pinnatisect	
obcordate	واژقلبی	pinnisected → pinnatifid	
obdeltoid	واژدلتاوار	plaited → plicate	
oblanceolate	واژسرنیزه‌ای	plicate	چین‌دار
syn. inversely lanceolate		syn. plaited	
oblong	مستطیلی	pulvinus	بالشتک
obovate	واژتخم‌مرغی	pyriform	گلابی‌شکل
syn. inversely ovate		reniform	کلیوی‌شکل
obpandurate	واژقلیانی	syn. kidney-shaped	
obpyriform	واژگلابی‌شکل	repand → undulate	
syn. inverted pyriform		revolute	برون‌پیچ
orbicular	دایره‌ای	syn. rolled back	
outer bark	پوست بیرونی	rhomboid	لوزی‌وار
syn. rhytidome		rhytidome → outer bark	
ovate	تخم‌مرغی	rolled back → revolute	
syn. egg-shaped		runcinate	چپ‌اره‌ای
ovoid	تخم‌مرغ‌وار	sagittate	پیکانی
palmate	پنجه‌ای	sagittiform	پیکانی‌شکل
palmatifid	بریده‌پنجه‌ای	syn. arrow-shaped	
palmaisect	چاک‌پنجه‌ای	scalelike → scaley	

auriculate	گوشک‌دار	fimbriate	شرّابه‌ای
awl shape → subuliform		<i>syn.</i> fimbriated, fringed	
biserrate	دوارّه‌ای	fimbriated → fimbriate	
<i>syn.</i> doubly serrate		finely dented → denticulate	
blade	پهنک	finely ovoid	تخم‌مرغی کامل
<i>syn.</i> lamina		finely serrate → serrulate	
broadly oblong	مستطیلی پهن	flabellate	بادبزن‌ی
ciliate	مژده‌دار	flabelliform	بادبزن‌ی شکل
ciliolate	مژک‌دار	<i>syn.</i> fan-shaped	
cordate	قلبی	fringed → fimbriate	
<i>syn.</i> heart-shaped		fusiform	دوکی شکل
crenate	کنگره‌ای	hastate	زوبینی
crenulate/crenulate	ریزکنگره‌ای	hastiform	زوبین‌شکل
deeply ovoid	تخم‌مرغی کشیده	heart-shaped → cordate	
deltoid	دلتاوار	hesperidiform	لیموسنگی شکل
<i>syn.</i> triangular		incised	شکافته
dentate	دندانه‌ای	inner bark	پوست درونی
<i>syn.</i> toothed, notched		inversely lanceolate → oblanceolate	
denticulate	ریزدندانه‌ای	inversely ovate → obovate	
<i>syn.</i> finely dented		inverted pyriform → obpyriform	
depressed oblong	مستطیلی فروفشرده	involute	درون‌پیچ
doliform	دلّوی شکل	jagged → laciniate	
doubly serrate → biserrate		kidney-shaped → reniform	
egg-shaped → ovate		laciniate	کافته
ellipsoid	بیضی‌وار	<i>syn.</i> jagged	
ensiform	شمشیری شکل	lamina → blade	
<i>syn.</i> sword-shaped		lanceolate	سرنیزه‌ای
entire	کامل	leaf	برگ
falcate	داسی	leaflet	برگچه
falciform	داسی شکل	leafstalk → petiole	
fan-shaped → flabelliform		ligulate ¹	زبانک‌دار
filamentous → filiform		ligulate ²	زبانه‌ای
filiform	نخی شکل	<i>syn.</i> strap-shaped, tongue-shaped	
<i>syn.</i> thread-like, filamentous			

زیست شناسی
شاخه علوم گیاهی

set function	تابع مجموعه‌ای	crater	دهانه آتشفشان، دهانه
sharing → imputation		crater chain	رشته‌دهانه برخوردی
shrinking map → contractive map		crater cone	مخروط دهانه‌ای
subnormal series	رشته زیربهنجار	crater depth	عمق دهانه
truncated distribution	توزیع بریده	crater fill	پرسدگی دهانه آتشفشان
unital algebra	جبر یک‌دار	crateriform	دهانه‌شکل
univalency	تک‌ارزی	cratering	دهانه‌ای شدن
univalent function	تک‌ارز تابع	crater lake	دریاچه دهانه آتشفشان
syn. Schlicht function		crater radius	شعاع دهانه آتشفشان
weakly sequentially compact set	مجموعه دنباله‌ای فشرده ضعیف	crater rays	پرتابه‌های دهانه برخوردی
		crater rim	لبه دهانه برخوردی
		crater ring	حلقه دهانه آتشفشان
		craton/kraton	پوسته پایا
		cupola	گنبدسنگ
		dark-coloured rock	
		→ melanocratic rock	
allotrioblastic texture		depleted mantle	گوشته تهی‌شده
→ xenoblastic texture		devolatization	فرآرزدایی
amorphous mineral	کانی آریخت	diatreme	قیف‌دالانه
apophysis	زیانه	discontinuous reaction series	
syn. tongue			رشته واکنش ناپیوسته
atmophile	جو‌دوست	enriched mantle	گوشته غنی‌شده
autometamorphism	خوددگرگونی	equigranular texture	بافت برابرانه
banded iron formation	سازند آهن نواری	erosion caldera	غول‌دهانه فرسایشی
abbr. BIF		explosion caldera	غول‌دهانه انفجاری
BIF → banded iron formation		explosion crater	دهانه آتشفشان انفجاری
biophile	زیست‌دوست	fault gouge	خاکه گسلی
caldera	غول‌دهانه	fibroblastic texture	بافت الیاف‌شکفتی
caldera complex	همتافت غول‌دهانه‌ای	fugitive constituent	
caldera lake	دریاچه غول‌دهانه	→ volatile component	
chalcophile	گوگرددوست	granoblastic texture	بافت دانه‌شکفتی
collapse caldera	غول‌دهانه رُمبشی	greenstone	سنگ سبز
composite intrusion	توده نفوذی مرکب	greenstone belt	کمربند سنگ سبز
continuous reaction series	رشته واکنش پیوسته	holocrystalline	تمام‌بلورین

زمین‌شناسی

fine topology	توپولوژی ظریف	Lipschitzian mapping	نگاشت لیپشیتسی
finitistic topological space	فضای توپولوژیکی متناهی‌وار	mathematics of finance	ریاضیات مالی
focal subgroup	زیرگروه کانونی	syn. mathematics of investment	
homotopic maps	نگاشت‌های هم‌جا	mathematics of investment	
homotopy	هم‌جایی	→ mathematics of finance	
homotopy equivalence	هم‌ارزی هم‌جایی	matrix representation	نمایش ماتریسی
homotopy equivalent spaces	فضاهای هم‌جا هم‌ارز	matrix representation of a group	نمایش ماتریسی گروه
homotopy inverse	وارون هم‌جایی	mode	مد
imputation	جانمایی	modular representation theory	
syn. sharing		نظریه نمایش پیمانه‌ای	
induced character	سرشت القایی	normal series	رشته بهنجار
induced character of a group	سرشت القایی گروه	null-homotopic map	نگاشت هم‌جای پوچ
interval function	تابع بازه‌ای	ordinary representation theory	نظریه نمایش معمولی
inverse mapping theorem		path homotopy	هم‌جایی مسیری
→ bounded inverse theorem		permutation representation	نمایش جایگشتی
inverse points	نقطه‌های منعکس	permutation representation of a group	نمایش جایگشتی گروه
inversion	انعکاس	planar measure	اندازه هامونی
inversion circle	دایره انعکاس	pseudo-compact space	فضای شبه‌فشرده
inversion sphere	کره انعکاس	pseudo-random number	اعداد تصادفی نما
invertible element	عنصر وارون‌پذیر	pure mathematics	ریاضیات محض
irreducible character	سرشت تحویل‌ناپذیر	rank correlation	همبستگی رتبه‌ای
irreducible character of a group	سرشت تحویل‌ناپذیر گروه	rank order statistic	آماره ترتیبی رتبه‌ای
irreducible representation	نمایش تحویل‌ناپذیر	regular representation	نمایش منظم
irreducible representation of a group	نمایش تحویل‌ناپذیر گروه	regular representation of a group	نمایش منظم گروه
linear character	سرشت خطی	representation theory	نظریه نمایش
linear character of a group	سرشت خطی گروه	representing measure	اندازه نمایش‌دهنده
Lipschitz constant	ثابت لیپشیتس	Schlicht function → univalent function	
		sequentially compact set	مجموعه دنباله‌ای فشرده

schizotypal personality disorder

اختلال شخصیت گسیخته‌گون

sex perversion → sexual perversion

sexual aversion disorder اختلال بیزاری جنسی

sexual dysfunction کژکاری جنسی

sexual perversion انحراف جنسی

syn. sex perversion

sexual pervert منحرف جنسی

syn. pervert²

sleep apnea خواب‌بی‌دمی

syn. Ondine's curse

sleep disorders اختلال‌های خواب

sleep numbness → sleep paralysis

sleep paralysis فلج خواب

syn. nocturnal paralysis,

sleep numbness,

nocturnal hemiplegia

sleep stages مراحل خواب

sleep-terror disorder اختلال خواب‌وحشت

syn. night terrors, pavor nocturnus

somatoform disorders اختلال‌های جسمی‌نمود

somatoform pain disorder

اختلال درد جسمی‌نمود

stridor dentium → bruxism

tachyathetosis

→ restless-leg syndrome

vaginismus مهبل‌گرفتگی

voyeur نظرباره^۱

voyeurism نظربارگی

syn. inspectionalism

voyeuristic نظرباره‌ای

voyeuse نظرباره^۲

ریاضی

adjoint الحاق

adjoint operator عملگر الحاقی

antimode پادمُد

antithetic variable متغیر متضاد

applied mathematics ریاضیات کاربردی

area sampling نمونه‌گیری ناحیه‌ای

bounded inverse theorem

قضیه کرانداری وارون

syn. inverse mapping theorem

cluster خوشه

cluster analysis تحلیل خوشه‌ای

clustering خوشه‌بندی

compactly generated space

فضای فشرده‌مولد

contractible space فضای انقباض‌پذیر

contracting operator عملگر انقباضی

contraction → contraction mapping

contraction mapping نگاشت انقباض

syn. contraction

contractive map نگاشت انقباض‌گر

syn. shrinking map

countably-compact set مجموعه شمارا فشرده

countably-generated space

فضای شمارامولد

crossed homomorphism هم‌ریختی خارجی

diffeomorphic manifolds

خمینه‌های هموارریخت

diffeomorphism هموارریخت

differential inclusion شمول دیفرانسیل

differential inequality نامعادله دیفرانسیل

heterophile	دگرجنس‌کام	paraphilia	کژکامی، کژکامی جنسی
heterophilia	دگرجنس‌کامی	paraphiliac ¹	کژکام
homophile	هم‌جنس‌کام	paraphiliac ²	کژکامانه
homophilia	هم‌جنس‌کامی	parasomnia	کژخوابی
hypoactive sexual desire disorder		paroxysmal sleep → narcolepsy	
	اختلال کم‌میلی جنسی	pavor nocturnus	
hypochondria → hypochondriasis		→ sleep-terror disorder	
hypochondriac	خودبیمارانگار	pedophile/paedophile	کودک‌کام
hypochondriacal	خودبیمارانگارانه	syn. pedophilic	
hypochondriasis	خودبیمارانگاری	pedophilia/paedophilia	کودک‌کامی
syn. hypochondria		pedophiliac/paedophiliac	کودک‌کامانه
hypoxyphilia	خفگی‌کامی	pedophilic → pedophile	
syn. asphixophilia		perversion	انحراف
inspectionalism → voyeurism		pervert ¹	منحرف
male erectile disorder		pervert ² → sexual pervert	
→ erectile dysfunction		premature ejaculation	زودانزالی
MPD → dissociative identity disorder		syn. ejaculatio praecox	
multiple-personality disorder		progressive relaxation	آرمش پیشرونده
→ dissociative identity disorder		psychogenic fugue	گریز روان‌زاد
narcolepsy	خواب‌تازش	psychogenic pain disorder	
syn. paroxysmal sleep			اختلال درد روان‌زاد
narcoleptic	خواب‌تاخته	relaxation	آرمش
nightmare disorder	اختلال کابوسی	relaxation therapy	آرمش‌درمانی
night terrors → sleep-terror disorder		relaxation training	آموزش آرمش
nocturnal hemiplegia → sleep paralysis		restless-leg syndrome	نشانگان پای‌قراری
nocturnal myoclonus	خواب‌اندام‌پرشی	abbr. RLS	
nocturnal paralysis → sleep paralysis		syn. Ekbom's syndrome, tachyathetosis	
ondine's curse → sleep apnea		RLS → restless-leg syndrome	
orgasm	ربوخه	schizoid personality disorder	
orgasmic	ربوخه‌ای		اختلال شخصیت گسیخته‌وار
paedophile → pedophile		schizophrenia	روان‌گسیختگی
paedophilia → pedophilia		schizophrenic ¹	روان‌گسیخته ¹
paedophiliac → pedophiliac		schizophrenic ²	روان‌گسیخته ²
pain disorder	اختلال درد	schizophrenogenic mother	مادر روان‌گسیخته‌پرور

simple power analysis attack
→ power analysis attack
steganalysis نهان‌شکنی
stream cipher رمز جریانی
superencryption → product cipher
symmetric cryptography رمزنگاری متقارن
threshold cryptography رمزنگاری آستانه‌ای
timing attack حمله تحلیل زمانی
unconditional security امنیت نامشروط
verifiable secret sharing scheme
طرح تسهیم راز و ارس‌ی‌پذیر
visual cryptography رمزنگاری دیداری
visual secret sharing scheme
طرح تسهیم راز دیداری

روان‌شناسی

anorgasmia/anorgasmy ناربوختگی
asphixophilia → hypoxiphilia
BDD → body-dysmorphic disorder
body-dysmorphic disorder
abbr. BDD اختلال خودزشت‌انگاری
syn. dysmorphophobia
bruxism دندان‌قروچه
syn. bruxomania, stridor dentium
bruxomania → bruxism
circadian rhythm sleep disorder
اختلال نظم شبانه‌روزی خواب
compromise formation شکل‌گیری سازش
cyclothymia متناوب‌خلقی
syn. cyclothymic disorder
cyclothymic¹ متناوب‌خلق¹
cyclothymic² متناوب‌خلق²

cyclothymic disorder → cyclothymia
deviance کژروی
syn. deviation
deviant کژرو
deviation → deviance
differential relaxation آرمش افتراقی
dissociative disorders اختلال‌های تجزیه‌ای
dissociative fugue گریز تجزیه‌ای
dissociative identity disorder
اختلال تجزیه هویت
syn. multiple-personality disorder,
MPD
distractibility حواس‌پرتی
distractible speech پراکنده‌گویی
distractor حواس‌پرت‌کن
dysmorphophobia
→ body-dysmorphic disorder
dyspareunia درد آمیزش
ejaculatio praecox
→ premature ejaculation
Ekbom's syndrome
→ restless-leg syndrome
erectile dysfunction کژکاری نعوظی
syn. male erectile disorder
exhibitionism عورت‌نمایی
exhibitionist عورت‌نما
fetishism/fetichism نمادکامی
fetishist/fetichist نمادکام
fetishistic نمادکامانه
fixation تثبیت
frottage مالش
frotteur مالش‌کام
frotteurism مالش‌کامی
genital love عشق بالغانه

forward secrecy	رازمانی پیش‌سو	perfect forward secrecy	رازمانی پیش‌سوی کامل
GKE → group key agreement		<i>abbr.</i> PFC	
group key agreement	توافق کلید گروهی	PFC → perfect forward secrecy	
<i>abbr.</i> GKE		PKI → public-key infrastructure	
<i>syn.</i> conference keying,		plaintext/plain text	متن ساده
group key distribution		power analysis attack	حملهٔ تحلیل توانی
group key distribution		<i>syn.</i> power consumption attack,	
→ group key agreement		simple power analysis attack	
hash function		power consumption attack	
→ cryptographic hash function		→ power analysis attack	
hashing algorithm → cryptographic		private key cryptography	
hash function		→ secret key cryptography	
KDC → key distribution centre		proactive secret sharing	تسهیم راز پیش‌نگر
key	کلید	proactive security	امنیت پیش‌نگر
key agreement	توافق کلید	product cipher	رمز ترکیبی
key distribution	توزیع کلید	<i>syn.</i> superencryption	
key distribution centre	مرکز توزیع کلید	provable security	امنیت اثبات‌پذیر
<i>abbr.</i> KDC		public key cryptography	
key escrow	امان‌سپاری کلید		رمزنگاری با کلید عمومی
key establishment	برقراری کلید	public-key infrastructure	
key exchange	تبادل کلید	<i>abbr.</i> PKI	زیرساخت کلید عمومی
keying	کلیدگذاری	quantum cryptography	رمزنگاری کوانتومی
key lifetime	طول عمر کلید	random oracle model	مدل پیشگوی تصادفی
key pair	زوج کلید	recipient anonymity	گمنامی گیرنده
key recovery	بازیابی کلید	rekeying	کلیدگذاری مجدد
key recovery attack	حملهٔ بازیابی کلید	running-key	کلید جریانی
keystream/key stream/		secret key	کلید مخفی
key-stream	جریان کلید	secret key cryptography	
known-plaintext attack			رمزنگاری با کلید مخفی
	حمله با متن اصلی معلوم	<i>syn.</i> private key cryptography	
linear cryptanalysis	تحلیل خطی رمز	secret sharing scheme	طرح تسهیم راز
man-in-the-middle attack	حملهٔ فرد در میان	sender anonymity	گمنامی فرستنده
master key	شاه کلید	session key	کلید نشست
meet-in-the-middle attack		signcryption	رمز امضا
	حملهٔ تلاقی در میان		

algebraic cryptanalysis	رمز آوایی
→ algebraic attack	متن آشکار
anonymity	حملۀ برخوردی
anonymizer	برخوردتایی
asymmetric cryptography	امنیت محاسباتی
auditability	میزی پذیری
backward secrecy	رازماني پس سو
birthday attack	حملۀ روز تولد
blinding	کورسازی
blind signature	امضای کور
brute force attack	حملۀ غیرهوشمندانه
CA → certification authority	
certificate authority	
→ certification authority	
certificate revocation list	تابع چکیده ساز
	syn. hashing algorithm, hash function
certification	استحکام رمزنگاشتی
certification authority	cryptographic system → cryptosystem
abbr. CA	رمز دوره
syn. certificate authority	سامانه رمز
certification policy	syn. cipher system,
abbr. CP	cryptographic system
certification practice statement	حملۀ واژه نامه ای
abbr. CPS	تحلیل تفاضلی رمز
chosen ciphertext attack	divide-and-conquer attack
	حملۀ تقسیم و حل
chosen plaintext attack	eavesdropper
	شنودگر
	abbr. Eve
cipher	شنود
cipher system → cryptosystem	حملۀ الکترومغناطیسی
ciphertext/cipher text	رمزگذاری خوارزمی،
	رمزگذاری الگوریتمی
ciphertext-only attack	Eve → eavesdropper
ciphony ¹	کلیدجویی فراگیر
	exhaustive key search
ciphony ²	
cleartext/clear text	
collision attack	
collision resistance	
computational security	
conference keying	
→ group key agreement	
CP → certification policy	
CPS → certification practice statement	
cryptanalysis	تحلیل رمز
cryptanalyst	تحلیل گر رمز
cryptogram	رمزنگاشت
cryptographic hash function	

scissor drive → scissor lift	وتر بال	wing chord	
scissor jack → scissor lift		syn. chord	
scissor lift	بالا بر جمع شو	wing drop	افت بال
syn. scissor jack, scissor drive		wing fillet	کنجی بال
secondary structure	سازه فرعی	wing leveler	ترازگر بال
shoulder wing		syn. aileron-centring device	
→ shoulder-wing airplane		wingover	بال وارو
shoulder-wing aircraft/		wing overhang	سر آویز بال
shoulder wing airplane		syn. overhang	
→ shoulder-wing airplane		wing pivot	پاشنه بال
shoulder-wing airplane/		wing position	موقعیت بال
shoulder wing airplane		syn. wing arrangement	
	هواپیمای بال‌شانه، بال‌شانه	wing reactions	واکنش‌های بال
syn. shoulder-wing monoplane,		wing root	بُن بال
shoulder-wing aircraft, shoulder		wing skid	ضربه‌گیر بال
wing		wing skin	پوسته بال
shoulder-wing monoplane/		wingtip	نوک بال
shoulder wing monoplane		wingtip aileron	شهر نوک بال
→ shoulder-wing airplane		wingtip float	شناور نوک بال
step pad	قدم‌گاه	wingtip handler	بال‌نگهدار
tail bumper	سپر دُم	wingtip tank	مخزن نوک بال
transfer loader	ترابارزن	wingtip vortices	تاو‌های نوک بال
transit	انتظار گذر	wing truss	خرپای بال
syn. turnaround stop enroute,		wing walk	قدم‌راه
turnaround time, turnaround		wing walker	بال‌بان
turnaround → transit			
turnaround stop enroute → transit			رمز
turnaround time → transit			
unloading → disembarkation ¹		adaptive chosen ciphertext attack	حمله با متن رمز منتخب وقتی
water cart	آبرسان	adaptive chosen plaintext attack	حمله با متن اصلی منتخب وقتی
wing area	مساحت بال	algebraic attack	حمله جبری
wing arrangement → wing position		syn. algebraic cryptanalysis	
wing axis	محور بال		
wing bending moment	گشتاور خمشی، بال		

high-wing monoplane/high wing monoplane → high-wing airplane		maintenance platform	سکوی نگهداری
loading apron	پیشگاه بارگیری	midwing/mid-wing → midwing airplane	
loading chart	طرح بارگیری	midwing aircraft/mid-wing aircraft → midwing airplane	
loading diagram	نمودار بارگیری	midwing airplane/mid-wing airplane	
syn. loading graph			هوایمای بال میان، بال میان
loading graph → loading diagram		syn. midwing monoplane, midwing aircraft, midwing	
loading point	محل بارگیری	midwing monoplane/ mid-wing monoplane → midwing airplane	
loading site	محوطه بارگیری	net wing area	مساحت خالص بال
load manifest	صورت بار	overhang → wing overhang	
load sheet	باربرگه	parasol wing	هوایمای بال چتری، بال چتری
lowmid wing	هوایمای بال زیرمیان، بال زیرمیان	syn. parasol-wing monoplane, parasol-wing airplane, parasol-wing aircraft	
syn. lowmid-wing monoplane, lowmid-wing airplane, lowmid- wing aircraft		parasol-wing aircraft/ parasol wing aircraft → parasol wing	
lowmid-wing aircraft/ lowmid wing aircraft → lowmid wing		parasol-wing airplane/ parasol wing airplane → parasol wing	
lowmid-wing airplane/ lowmid wing monoplane → lowmid wing		parasol-wing monoplane/ parasol wing monoplane → parasol wing	
low wing → low-wing airplane		passenger manifest	صورت مسافر
low-wing aircraft/low wing aircraft → low-wing airplane		pilotless aircraft	هواگرد بی خلبان
low-wing airplane/low wing airplane		power convertor	خودرو مبدل برق
syn. low-wing monoplane, low-wing aircraft, low wing	هوایمای بال پایین، بال پایین	power section	بخش توان
low-wing monoplane/ low wing monoplane → low-wing airplane		primary structure	سازه اصلی
maintenance lift	بالابر نگهداری	random flight	پرواز موردی
		rapid-intervention vehicle	
		abbr. RIV	خودرو نجات سریع
		RIV → rapid-intervention vehicle	

TQI → track quality index

track geometry car ماشین اندازه‌گیر خط،
اندازه‌گیر خط

syn. track recording car, geometry car

track quality index شاخص کیفی خط
abbr. TQI

track recording car

→ track geometry car

train detection system

سامانه آشکارسازی قطار

transfer table سینی انتقال

syn. surface traverser, traverser

transition point محدوده انتقال

traverser → transfer table

twin-pipe system → dual pipe brake

ultrasonic rail testing آزمون فراصوتی ریل

underrunning third rail ریل سوم زیرتماس
syn. bottom contact third rail

up line خط فرد

weighing valve شیر توزین

حمل و نقل هوایی

aileron-centring device → wing leveler

aircraft mover یدک‌کش هواگرد

air-starter unit راه‌انداز بادی

blocking انسداد

boarding مسافرگیری
syn. embarkation

boarding time ساعت مسافرگیری
syn. embarkation time

bowser سوخت‌رسان
syn. bowser trailer

bowser trailer → bowser

bulk loader فله بارزن

cardinal altitudes ارتفاع‌های هزارگانی
syn. cardinal FLs

cardinal FLs → cardinal altitudes

catering vehicle غذارسان

chord → wing chord

coning حرکت مخروطی

design wing area مساحت طراحی بال

disembarkation¹ تخلیه بار
syn. unloading

disembarkation² تخلیه مسافر

embarkation → boarding

embarkation time → boarding time

feathered propeller ملخ پره‌بسته

feathering پره‌زنی

feathering angle زاویه پره‌بندی
syn. feathering pitch

feathering hinge لولای پره‌زنی

feathering pitch → feathering angle

feathering propeller ملخ پره‌بستی
fillet کنجی

gross area → gross wing area

gross wing area مساحت ناخالص بال
syn. gross area

guideline راهنمون

handler بارزن

high wing → high-wing airplane

high-wing aircraft/high wing aircraft
→ high-wing airplane

high-wing airplane/high wing airplane
هواپیمای بال‌بالا، بال‌بالا

syn. high-wing monoplane,
high-wing aircraft, high wing

clear → clear a signal		پل عرشه‌باز
clearance point	نقطه آزادسازی	ریل سوم روتماس
clear a signal	آزادسازی	syn. top contact third rail
syn. clear		parent track
clear aspect	نمای آزاد	خط مادر
conflicting routes	مسیرهای تداخلی	point detector
control centre	مرکز فرمان	آشکارساز سوزن
controlled signal	علامت فرمان‌پذیر	rail elevation
control table	جدول فرمان	تراز ریل بیرونی
danger aspect	نمای خطر	rail expansion shim
dark territory	محدوده غیرعلائمی	لایه درز انبساط
syn. non-signalled territory		saddle → third rail saddle
dead section	نقطه کور	sanding
double-headed rail → bull head rail		ماسه‌پاشی
down line	خط زوج	signaller
dual pipe brake	ترمز دولوله	علامت‌بان
syn. twin-pipe system		syn. signal man
dwarf signal	علامت پایه‌کوتاه	signal man → signaller
end-of-train detector	آشکارساز انتهای قطار	ترمز تکلوله
syn. EOT detector		syn. single-pipe system
end-of-train device	دستگاه انتهای قطار	single-pipe system → single pipe brake
syn. EOT device		surface traverser → transfer table
end post	عایق سرریل	third rail approach
EOT detector → end-of-train detector		شمشیری ریل سوم
EOT device → end-of-train device		syn. third rail apron
float bridge	پل شناور	third rail apron → third rail approach
syn. gridiron		third rail cover board
geometry car → track geometry car		پوشش ریل سوم
gridiron → float bridge		third rail cover bracket
hot-mix asphalt track	خط آسفالتی	دستک پوشش ریل سوم
induction rail testing	آزمون القایی ریل	third rail end approach
load weighing	توزین بار	شمشیری انتهایی ریل سوم
non-signalled territory		third rail expansion joint
→ dark territory		درز انبساط ریل سوم
		third rail gap
		واشد ریل سوم
		third rail insulator
		عایق ریل سوم
		third rail saddle
		زین ریل سوم
		syn. saddle
		third rail shoe
		کفشک ریل سوم
		through brake
		ترمز سراسری
		through-pipe vehicle
		واگن شیربسته
		top contact third rail
		→ overrunning third rail

edging kerb	جدول لب‌بند	soakaway	چاه جذبی
excavation	خاک‌برداری	<i>syn.</i> absorbing well, absorbtion pit	
fascine construction	سازه ترکیه‌بست	soil consistency → consistency of soil	
field drain → land drain		soil stripping	برداشت خاک نباتی
final grade → formation level		splayed kerb	جدول تمام‌پخ
flexible pavement	روسازی انعطاف‌پذیر	stabilizing structure	سازه تثبیت
flush kerb	جدول هم‌کف	stone drain → French drain	
fly ash → pulverised fuel ash		storm water drain	زهکش رگبار
formation level	تراز احداث	straight kerb	جدول راسته
<i>syn.</i> final grade, grade level		sub-soil drainage	زهکشی زیرسطح
French drain	زهکش سنگ‌ریزه‌ای	surface texture	بافت رویه
<i>syn.</i> rubble drain, stone drain		tamper	رویه‌کوب
grade level → formation level		tamping	رویه‌کوبی
grip	جدول زهکشی	vertical kerb	جدول قائم
gully	چاهک		
half-batter kerb	جدول نیم‌پخ		
hoggin	شن چسبیده		
interceptor tank	مخزن جداساز		
land drain	زهکش خاکی		
<i>syn.</i> field drain			
natural stone kerb	جدول سنگی		
PFA → pulverised fuel ash			
precast concrete kerb	جدول بتنی پیش‌ساخته		
pulverised fuel ash	پُر‌خاکستر		
<i>abbr.</i> PFA			
<i>syn.</i> fly ash			
quadrant kerb	جدول گوشه‌گرد		
radius kerb	جدول قوسی		
rigid pavement	روسازی صلب		
roadbase	اساس راه		
rubble drain → French drain			
sand drain	زهکش ماسه‌ای		
siphon/syphon	منگول، سیفون		

	حمل و نقل ریلی		
		ballast-deck bridge	پل عرشه‌پارسنگی
		bottom contact third rail	
		→ underrunning third rail	
		brake percentage	درصد ترمزی
		brake regulator	تنظیم‌گر ترمز
		braking chart	جدول ترمز
		braking ratio	نسبت ترمزی
		broom	پارسنگ‌روب
		brush cutter	علف‌چین
		<i>syn.</i> brush hog	
		brush hog → brush cutter	
		bull head rail	ریل دوتاج
		<i>syn.</i> double-headed rail	
		cast manganese frog	تکّه مرکزی منگنزدار
		cattle guard	حفاظ گله‌رو
		caution aspect	نمای احتیاط

growth → economic growth	social role	نقش اجتماعی
historical materialism ماده‌گرایی تاریخی	social sciences	علوم اجتماعی
historicism تاریخ‌گرایی	social system	نظام اجتماعی
international division of labour	society	جامعه
تقسیم کار بین‌المللی	sociologist	جامعه‌شناس
massification ¹ توده‌ای شدن	sociology	جامعه‌شناسی
massification ² توده‌ای کردن	sociology of medicine	
materialism ماده‌گرایی	→ medical sociology	
Mcdonaldization مک‌دونالدی شدن	sociology of organisations	جامعه‌شناسی سازمان‌ها
medical sociology جامعه‌شناسی پزشکی	sociometry	جامعه‌سنجی
syn. sciology of medicine	spirit of capitalism	روح سرمایه‌داری
occidentalism غرب‌گرایی	state capitalism	سرمایه‌داری دولتی
organisation سازمان	structural functionalism	کارکردگرایی ساختاری
organisational culture فرهنگ سازمانی		
organisation theory نظریه سازمان‌ها	subculture	خرده‌فرهنگ
organised crime جرم سازمان‌یافته	urban sociology	جامعه‌شناسی شهری
orientalism شرق‌گرایی		
phenomenological sociology جامعه‌شناسی پدیدارشناختی		
post-fordism/post fordism پسافوردگرایی	حمل‌ونقل درون‌شهری - جاده‌ای	
poverty line خط فقر	absorbing well → soakaway	
privatisation/privatization خصوصی‌سازی	absorbition pit → soakaway	
relativism نسبی‌گرایی	barrier kerb	جدول مانع
shaman شمن	capping layer	لایه تحکیم
shamanism شمن‌گرایی	clinker	پوکۀ معدنی
shamanistic شمنی	concreting train	قطار بتن‌ریزی
social capital سرمایه اجتماعی	consistency of soil	قوام خاک
social distance فاصله اجتماعی	syn. soil consistency	
socialisation ¹ /socialization ¹ اجتماعی شدن	cut and fill	کندو آکند
socialisation ² /socialization ² اجتماعی کردن	drainage of the carriageway	زهکشی سطح سواره‌رو
social marketing بازاریابی اجتماعی		
social minority اقلیت اجتماعی	dropper kerb	جدول شیب‌دار
social mobility تحرک اجتماعی	earthworks	عملیات خاکی
social pathology آسیب‌شناسی اجتماعی		

tilting-disk valve	دریچه صفحه‌رقصان
transmandibular implant	کاشتینه وِرافکی
transosseous implant	
→ transosteal implant	
transosteal implant	کاشتینه وِراستخوانی
syn. transosseous implant	
transplant ¹ → graft ¹	
transplant ² → graft ²	
transplantation antigens	پادکن‌های پیوند
transplantation immunology	ایمنی‌شناسی پیوند
transposition flap	باله انتقالی
two-stage implant	کاشتینه دو مرحله‌ای
valve	دریچه
white graft	پیوندینه رنگ‌پریده
xenogeneic graft → xenograft	
xenogeneic transplantation	دگرپیوندزنی
syn. heterotransplantation	
xenograft	دگرپیوندینه
syn. heterologous graft,	
heteroplastic graft, heterograft,	
xenogeneic graft	
zygomatous implant	کاشتینه گونه‌ای

جامعه‌شناسی

Americanism	امریکاگرایی
applied sociology	جامعه‌شناسی کاربردی
capital accumulation	انباشت سرمایه
capitalism	سرمایه‌داری
capitalist	سرمایه‌دار
Chicago School	مکتب جامعه‌شناسی شیکاگو
syn. Chicago sociology	

Chicago sociology → Chicago School	
civil society	جامعه مدنی
class consciousness	آگاهی طبقاتی
clinical sociology	جامعه‌شناسی بالینی
conservatism	محافظه‌کاری
contra-culture → counter-culture	
counter-culture	پادفرهنگ
syn. contra-culture	
cultural materialism	ماده‌گرایی فرهنگی
cultural relativism	نسبی‌گرایی فرهنگی
culture	فرهنگ
Culture and Personality School	
	مکتب فرهنگ و شخصیت
deglobalisation/deglobalization	
	جهانی‌زدایی
diffused power	قدرت پخشیده
diffusion	اشاعه
diffusionism	اشاعه‌گرایی
disorganised capitalism	
	سرمایه‌داری سازمان‌ناخته
division of labour	تقسیم کار
domestic division of labour	تقسیم کار خانگی
economic growth	رشد اقتصادی
syn. growth	
egalitarianism	برابری
fordism	فوردگرایی
Frankfurt School	مکتب فرانکفورت
functionalism	کارکردگرایی
gerontocracy	پیرسالاری
globalisation/globalization	جهانی‌شدن
globalisation of production	
	جهانی‌شدن تولید
globalism	جهانی‌گرایی
glocalisation/glocalization	جهان‌محلی‌شدن

onlay	برنشانده	rotary door flap	باله پاشنه‌گرد
onlay bone graft	پیوندینه استخوانی برنشانده	rotation flap	باله چرخشی
oral implant	کاشتینه دهانی	screw-type implant	
orthodontic appliance	بست آرتاندانی	→ threaded implant	
orthosis	ارتاسازه	seed graft	پیوندینه دانه‌ای
orthotopic transplantation		sieve graft	پیوندینه آبکشی
→ homotopic transplantation		skin flap	باله پوستی
osseointegration	استخوان‌جوشی	sliding flap	باله لغزشی
particulate graft	پیوندینه ذره‌ای	splint ¹	ایستانه
patch graft	پیوند وصله‌ای	splint ²	ایستانه‌بندی
pediatric speech aid prosthesis		split-skin graft	پیوندینه نیم‌لایه
	برسازه کمک‌گفتاری	split-thickness graft → thick-split graft	
pedicle graft	پیوندینه پایه‌دار	sponge graft	پیوندینه اسفنجی
syn. flap ²		stamp graft	پیوندینه شطرنجی
pedicle flap	باله پایه‌دار	syn. chess-board graft	
penetrating graft	پیوندینه نفوذی	stent ¹	ثابت‌ساز
penile implant	آلت کاشتینه‌ای	stent ²	رگ‌فتر
periodontal prosthesis	برسازه پیراندانی	Stent graft → inlay graft	
periosteal graft	پیوندینه برون‌آستی	subperiosteal implant	
pinch graft	پیوندینه نیشگونی		کاشتینه زیرپیراستخوانی
porcine graft	پیوندینه خوکی	surgical prosthesis	برسازه جراحی
postsurgical prosthesis	برسازه پساجراحی	swaging graft	پیوند رانشی
pouch flap → bipedicle flap		syngeneic graft → syngraft	
prosthesis ¹	برسازه	syngeneic transplantation	همسان‌پیوندزنی
prosthesis ²	برسازه‌گذاری	syn. is transplantation	
prosthetic	برسازه‌ای	syngraft	همسان‌پیوندینه
prosthetic implant	کاشتینه برسازه	syn. isogeneic graft, isologous graft,	
ramus graft	پیوندینه شاخه‌فکی	isograft, syngeneic graft,	
rejection	پس‌زنی، پس‌زدن	isoplastic graft	
syn. graft rejection		temporary prosthesis	برسازه موقت
removable expansion prosthesis		tendon transplantation	پیوند زردپی
	برسازه گسترشی متحرک	thick-split graft	پیوندینه نیم‌لایه‌ستبر
Reverdin graft	پیوندینه ریوردین	syn. split-thickness graft	
rope flap	باله لوله‌ای	threaded implant	کاشتینه رزوه‌دار
		syn. screw-type implant	

fixture of implant	بن پایه کاشتنه	implant ¹	کاشت
flap ¹	باله	syn. implantation	
flap ² → pedicle graft		implant ²	کاشتنه
free flap	باله آزاد	implantation → implant ¹	
free graft	پیوندینه آزاد	implant denture	دندانواره کاشتنه‌ای
full-thickness graft	پیوندینه تمام‌لایه	implantodontics	کاشت دندان پزشکی
functional splint → dynamic orthosis		implantodontist	کاشت دندان پزشک
gingival graft	پیوندینه لثه‌ای	implantodontology	کاشت دندان شناسی
graft ¹	پیوند	syn. implantology	
syn. transplant ¹		implantologist	کاشت دندان شناس
graft ²	پیوندینه	implantology → implantodontiology	
syn. transplant ²		inlay	درنشانده
graft bed	بستر پیوند	inlay graft	پیوندینه درنشانده
graft donor site	خاستگاه پیوندینه	syn. Esser graft, Stent graft	
graft enhancement	پذیرش‌افزایی پیوند	intraoral orthodontic appliance	بست ارتادندانی درون‌دهانی
graft rejection → rejection		island flap	باله جزیره‌ای
heterodermic graft	پیوندینه دگرپوستی	isogeneic graft → syngraft	
heterograft → xenograft		isograft → syngraft	
heterologous graft → xenograft		isologous graft → syngraft	
heteroplastic graft → xenograft		isoplastic graft → syngraft	
heterotopic transplantation	پیوند ناهم‌جا	isotransplantation	
heterotransplantation		→ syngeneic transplantation	
→ xenogeneic transplantation		jump flap	باله عبوری
high-water prosthesis		lamellar graft	پیوند تیغه‌ای
→ hybrid prosthesis		lingual tongue flap	باله زبانی - کامی
homograft → allograft		mesh graft	پیوندینه مشبک
homograft valve	دریچه هم‌پیوندینه	mucoperiosteal flap	باله مخاطی - پیراستخوانی
homologous graft → allograft		mucosal flap	باله مخاطی
homoplastic graft → allograft		myocutaneous flap	باله پوستی - ماهیچه‌ای
homotopic transplantation	پیوند هم‌جا	nerve graft	پیوند عصب
syn. orthotopic transplantation		nonsubmergible implant	کاشتنه ناپوشیده
hybrid prosthesis	برسازۀ مرکب	omental graft	پیوندینه چادرینه‌ای
syn. high-water prosthesis		one-stage implant	کاشتنه یک‌مرحله‌ای
iliac graft	پیوندینه خاصره‌ای		

bioprosthetic valve	دریچه زیست‌ساختی	dental prosthesis	برسازۀ دندانی
bipedicle flap	بالۀ دوپایه	dermal graft	پیوندینۀ میان‌پوستی
<i>syn. pouch flap</i>		<i>syn. dermic graft, cutis graft</i>	
blade endosteal implant		dermic graft → dermal graft	
	کاشتینۀ تیغۀ درون‌استخوانی	dynamic orthosis	ارتاسازۀ حرکتی
blade implant	کاشتینۀ تیغۀ	<i>syn. functional splint</i>	
BMT → bone marrow transplantation		dynamic splint	ایستانه حرکتی
bone graft	پیوندینۀ استخوانی	endodontic endosteal implant	
bone marrow transplantation			کاشتینۀ ریشه‌دندانی درون‌استخوانی
<i>abbr. BMT</i>	پیوند مغز استخوان	endosseous implant	کاشتینۀ درون‌استخوانی
brace	بستار	<i>syn. endosteal implant</i>	
cable graft	پیوندینۀ باقۀ	endosteal implant	
caged-ball valve	دریچه گوی‌وقفس	→ endosseous implant	
ceramic endosteal implant		envelope flap	بالۀ پاکتی
	کاشتینۀ سرامیکی درون‌استخوانی	epidermic graft	پیوندینۀ روپوستی
cervical orthosis	ارتاسازۀ گردن	epithelial inlay	درنشانی پوششی
cervix of implant	طوق کاشتینۀ	<i>syn. Esser's operation</i>	
chess-board graft → stamp graft		epithelial onlay	برنشانده پوششی
cleft palate prosthesis	برسازۀ کام شکاف‌دار	Esser graft → inlay graft	
coaptation splint	ایستانه هم‌آور	Esser's operation → epithelial inlay	
cochlear implant	کاشتینۀ حلزونی	expansion prosthesis	برسازۀ گسترشی
cochlear implant mapping		extraoral anchorage orthodontic	
	کاشتینۀ نگاری حلزونی	appliance	بست ارتادندانی برون‌دهانی
complete-arch blade endosteal implant		<i>syn. extraoral orthodontic appliance</i>	
	کاشتینۀ کامل تیغۀ درون‌استخوانی	extraoral orthodontic appliance	
complete subperiosteal implant		→ extraoral anchorage orthodontic	
	کاشتینۀ کامل زیرپیراستخوانی	appliance	
composite flap	بالۀ مرکب	fabricated implant	کاشتینۀ سفارشی
composite graft	پیوندینۀ چندسازه	fascia graft	پیوندینۀ نیامی
corneal transplantation	پیوند قرنیه	fascicular graft	پیوندینۀ تارباقۀ
cranial prosthesis	برسازۀ جمجمه	feeding prosthesis	برسازۀ غذادهی
cutis graft → dermal graft		filler graft	پیوندینۀ پُرکننده
definitive prosthesis	برسازۀ دائمی	fixed expansion prosthesis	
delayed graft	پیوندینۀ دیررس		برسازۀ گسترشی ثابت

tide prediction	پیش‌بینی کِشند	allograft	هم‌پیوندینه
tide race ¹	تندکِشند	syn. homologous graft,	
tide race ²	کِشندراهک	homoplastic graft, homograft,	
tide staff → tide pole		allogeneic graft	
tide station	ایستگاه کِشندسنجی	alloplastic middle ear implant	
tide table	جدول کِشند	کاشتینه هم‌سازه گوش میانی،	
tidewater	کِشنداب	گوش میانی مصنوعی	
syn. tidal water		allotransplantation	
tideway	کِشندراه	→ allogeneic transplantation	
tropic(al) tide	کِشند حاره‌ای	anchor endosteal implant	
tropic higher-high-water interval		کاشتینه عمقی استخوانی	
	بازه فراکِشند فراتر حاره‌ای	anchor splint	ایستانه دندان‌مه‌ار
tropic high-water inequality		anterior subperiosteal implant	
	ناابرابری فراکِشند حاره‌ای	کاشتینه قدامی زیرپیراستخوانی	
tropic lower-low-water interval		arms of anchor endosteal implant	
	بازه فروکِشند فروتر حاره‌ای	arteriovenous graft	
tropic low-water inequality		پیوندینه سرخرگی - سیاهرگی	
	ناابرابری فروکِشند حاره‌ای	arthroplastic implant	کاشتینه مفصل
tropic tidal currents		artificial cardiac valve	دریچه مصنوعی قلب
	جریان‌های کِشندی حاره‌ای	autodermic graft	پیوندینه خودپوستی
turn of the tide	برگشت کِشند	syn. autoepidermic graft	
syn. change of tide		autoepidermic graft	
vanishing tide	محوکِشند	→ autodermic graft	
		autogenous graft → autograft	
		autograft	خودپیوندینه
		syn. autologous graft, autoplastic graft,	
		autogenous graft	
		autologous graft → autograft	
		autoplastic graft → autograft	
		avascular graft	پیوندینه بی‌رگ
		axial pattern flap	باله محوری
		bileaflet valve	دریچه دولتی
		biological implant	کاشتینه زیستی
	پیوند		
accordion graft	پیوندینه آکاردئونی		
airplane splint	ایستانه هوایی		
allogeneic graft → allograft			
allogeneic transplantation	هم‌پیوندزی		
syn. allotransplantation			

mean high-water neaps

فراکشند کَهِين میانگين

mean high-water springs

فراکشند مَهِين میانگين

mean lower low water

abbr. MLLW

فروکشند فروتر میانگين

mean lower low-water springs

فروکشند فروتر مَهِين میانگين

mean low water

فروکشند میانگين

abbr. MLW

mean low-water lunitidal interval

میانگين بازۀ ماه‌فروکشندى

mean low-water neaps

فروکشند کَهِين میانگين

mean low-water springs

فروکشند مَهِين میانگين

MHHW → mean higher high water

MHW → mean high water

mid-extreme tide

کشند میان‌فريه

mixed layer → surface water

MLLW → mean lower low water

MLW → mean low water

opposite tide

کشند مقابل

ordinary tide

کشند عادى

overtide

بیش‌کشند

pole tide

قطب‌کشند

primary tide station

ایستگاه کشندسنجى بلندمدت

priming of the tides

پیش‌أفت کشند

reduction of tides

تحويل کشندى

reversed tide

کشند وارون

syn. inverted tide

rising tide

کشند خيزان

river tide

رودکشند

secondary tide station

ایستگاه کشندسنجى میان‌مدت

solstitial tidal currents

جریان‌هاى کشندى خورایستى،

جریان‌هاى کشندى انقلابى

solstitial tides

کشندهاى خورایستى،

کشندهاى انقلابى

superior tide

کشند زَبرماه

surface layer → surface water

surface water

آب سطحى

syn. surface layer, mixed layer

tertiary tide station

ایستگاه کشندسنجى کوتاه‌مدت

tidal constants

ثابت‌هاى کشند

tidal current chart

نمودار جریان کشندى

tidal current table

جدول جریان کشندى

syn. current table

tidal datum

سطح مبنای کشندى

syn. tidal datum plane

tidal datum plane → tidal datum

tidal difference

اختلاف کشندى

tidal excursion

سير کشند

tidal friction

اصطكاك کشندى

tidal harbour

بندرگاه کشندى

tidal prism

منشور کشندى

tidal water → tidewater

tide crack

ترك کشندى

tide curve

منحنى کشند

tidehead/tide head

کشندسر

tide hole

حفرة کشندسنجى

tidemark/tide mark

داغ آب کشند، داغ کشند

tide notes

توضيحات کشند

tide pole

تيرك کشند

syn. tide staff

change of tide → turn of the tide	اقیانوس‌شناسی	higher-low-water interval	بازه فروکشند فراتر
compound tide	کشند مرکب	high tide	فراکشند
corange line/co-range line	خط هم‌گستره	syn. high water, HW	
cotidal chart	نمودار هم‌فراکشندی	high water → high tide	
cotidal line	خط هم‌فراکشندی	high-water inequality	نابرابری فراکشندی
current table → tidal current table		high-water line	خط فراکشند
diurnal inequality	نابرابری روزانه	high-water mark	بالا‌ترین داغ آب
ebb	جزر	high water stand	مکث فراکشند
ebb current	جریان جزری	HLW → higher low water	
ebb tide	جزرکشند	HW → high tide	
equatorial tidal currents	جریان‌های کشندی استوایی	inverted tide → reversed tide	
equatorial tide	کشند استوایی	LHW → lower high water	
equilibrium theory	نظریه تعادل	LLW → lower low water	
equilibrium tide	کشند تعادلی	lower high water	فراکشند فروتر
extreme high water	فراکشند فرین	abbr. LHW	
extreme low water	فروکشند فرین	lower low water	فروکشند فروتر
falling tide	کشند افتان	abbr. LLW	
flood	مد	low tide	فروکشند
flood current	جریان مَدی	syn. low water, LW	
flood tide	مدکشند	low water → low tide	
fortnightly tide	کشند دوهفتگی	low-water inequality	نابرابری فروکشندی
half tide	نیم‌کشند	lunitidal interval	بازه ماه‌کشندی
half-tide level	تراز نیم‌کشند	LW → low tide	
HHW → higher high water		mean diurnal high-water inequality	میانگین ناهرابری فراکشندهای روزانه
higher high water	فراکشند فراتر	mean diurnal low-water inequality	میانگین ناهرابری فروکشندهای روزانه
abbr. HHW		mean higher high water	فراکشند فراتر میانگین
higher-high-water interval	بازه فراکشند فراتر	mean high water	فراکشند میانگین
higher low water	فروکشند فراتر	abbr. MHW	
abbr. HLW		mean high-water lunitidal interval	میانگین بازه ماه‌فراکشندی

- recovery home** خانه خودیابی، خانه بهبود
- recovery support specialist**
→ recovery coach
- recreational drug use** مصرف تفریحی مواد
syn. social-recreational drug use
- responsible drug use** مصرف سنجیده مواد
- safe injection facility** تسهیلات تزریق ایمن
abbr. SIF
- safe injection site** تزریق خانه ایمن
abbr. SIS¹
syn. supervised injection site, SIS²,
medically supervised injection
centre, MSIC
- SAP** → student assistance program
- selective prevention** پیشگیری گزینشی
- self-change** خودتغییری
- SEP** → syringe-exchange program
- sharps container** تیزاله‌دان
syn. sharps disposal container,
sharps disposal bin
- sharps disposal bin** → sharps container
- sharps disposal container**
→ sharps container
- shooting gallery** تزریق خانه
- SIF** → safe injection facility
- SIS¹** → safe injection site
- SIS²** → safe injection site
- sober** پاک
syn. clean
- sobriety** پاکی
- sobriety date** تاریخ پاکی
syn. clean date
- social drinking** جمع‌نوشی
- social-recreational drug use**
→ recreational drug use
- soft drug** مواد سبک
- solo recovery** خودیابی بی‌کمک، بهبود بی‌کمک
- stages of change** مراحل تغییر
- student assistance program**
abbr. SAP برنامهٔ محصل‌یاری
- substance dependence** وابستگی به مواد
- substance-induced psychotic disorder**
اختلال روان‌پریشی موادزاد
- supervised injection site**
→ safe injection site
- supply reduction** کاهش عرضه
- sweat patch** چسب الکلسنج
- syringe-exchange program**
abbr. SEP برنامهٔ تعویض سرنگ
syn. needle exchange program,
needle and syringe exchange
- TAC** ترک
- The Big Book** به‌نامه
- transdermal alcohol content**
مقدار الکل تعرقی
- TSF** قدم‌یاری
- twelve-step facilitation** یاریگری دوازده‌قدمی
- twenty four hour chip**
مژدک بیست‌و‌چهارساعته
- universal prevention** پیشگیری همگانی
- web addiction** وب‌بارگی
- work addict** کارباره
syn. workaholic, ergomaniac
- work addiction** کاربارگی
syn. workaholism, ergomania
- workaholic** → work addict
- workaholism** → work addiction

desire chip	مژدک رونما	medication-assisted recovery	خودیابی دارویی، بهبود دارویی
DP → drug paraphernalia		MET	درازا
drug consumption facility	تسهیلات مصرف مواد	moderated recovery	خودیابی تعدیلی، بهبود تعدیلی
abbr. DCF		moderate drinking	اندازه‌نوشی
drug consumption room	جایگاه مصرف مواد	motivational enhancement therapy	درمان انگیزه‌افزا
abbr. DCR		motivational interview	مصاحبه انگیزشی
drug paraphernalia	اعتیادافزار	MSIC → safe injection site	
abbr. DP		Nar-Anon	معتاواند
ergomania → work addiction		Narateen	معتاوان
ergomaniac → work addict		natural recovery	خودیابی طبیعی، بهبود طبیعی
experimental drug use	مصرف آزمایشی مواد	needle and syringe exchange	→ syringe-exchange program
eye opener	صیوچی	needle and syringe program	
faith-based recovery	خودیابی ایمان‌مدار، بهبود ایمان‌مدار		برنامه سرنگ و سوزن
family recovery	خودیابی خانواده، بهبود خانواده	needle exchange program	→ syringe-exchange program
hallucinosi	توهم‌زدگی	net addiction	نت‌بارگی
hard drug	مواد سنگین	NSP	برسن
IDU → injection drug use		other addiction	دگر اعتیادی
indicated prevention	پیشگیری نشانه‌ای	partial recovery	خودیابی نسبی، بهبود نسبی
injection drug use	مصرف تزریقی مواد	polydrug abuser	چندموادی
abbr. IDU		precontemplation	پیش‌تأمل
intensive drug use	مصرف فشرده مواد	precontemplation stage	مرحله پیش‌تأمل
internet addict	اینترنت‌باز، نت‌باز	precontemplator	پیش‌تأمل‌گر
internet addiction	اینترنت‌بارگی	preparation	آمادگی
intravenous drug use	مصرف وریدی مواد	preparation stage	مرحله آمادگی
abbr. IVDU		recovered	خودیافته، بهبودیافته
IVDU → intravenous drug use		recovering person	خودیابنده، بهبودیابنده
maintenance	ماندگاری	recovery	خودیابی، بهبود
maintenance stage	مرحله ماندگاری	recovery coach	مربی خودیابی، مربی بهبود
manual-guided recovery	خودیابی خودآموز، بهبود خودآموز	syn. recovery support specialist	
medically supervised injection centre			
→ safe injection site			

اعتیاد	alcohol induced psychotic disorder
	اختلال روان‌پریشی الک‌زاد
	alcohol induced sleep disorder
	اختلال خواب الک‌زاد
abstinence-based recovery	الکل آزمایی
خودیابی پرهیزمدار، بهبود پرهیزمدار	amotivational syndrome
ACA ¹ → ACOAs ¹	نشانگان بی‌انگیزگی
ACA → ACOAs ²	شاخص شدا
ACOAs ¹ /ACA ¹	خودیابی باکمک، بهبود باکمک
ACOAs ² /ACA ²	ASI
الکاسالان	assisted recovery
الکاسال	BAC
اقدام	خون‌کل
action stage	basic text
مرحله اقدام	کتاب پایه
acute alcoholic myopathy	Big Book study meeting
ماهیه آسیبی الکلی حاد	جلسه به‌نامه‌خوانی
addiction severity index	blood alcohol concentration
شاخص شدت اعتیاد	غلظت الک خون
adult children of alcoholics ¹	blood alcohol level
الکلی‌زادگان بزرگسال	سطح الک خون
adult children of alcoholics ²	BrAC
انجمن الکلی‌زادگان بزرگسال	دَم‌کل
Al-Anon	breathalyser
الکاوند	الکل‌آزمای تنفسی، دَم‌کل‌آزما
Alateen	breath alcohol content
الکاوان	مقدار الک بازدم
alcoholic cerebellar degeneration	CAGE questionnaire
تباهی الک‌زاد مخچه	پرسش‌نامه صارت
alcohol(ic) hallucinosis	CAGE screening instrument
توهم‌زدگی الکلی	غربال‌ه صارت
alcoholic myopathy	chemical dependency
ماهیه آسیبی الکلی	وابستگی شیمیایی
alcoholic neuropathy	chip
عصب‌آسیبی الکلی	مژدک
alcohol induced anxiety disorder	circumstantial-situational drug use
اختلال اضطرابی الک‌زاد	مصرف موقعیتی مواد
alcohol induced disorders	clean → sober
اختلالات الک‌زاد	clean date → sobriety date
alcohol induced mood disorder	خودیابی کامل، بهبود کامل
اختلال خلق الک‌زاد	complete recovery
alcohol induced persisting amnesic disorder	مصرف اجبارگونه مواد
اختلال یادزدودگی الک‌زاد دائم، ایاد	compulsive drug use
	تأمل
	contemplation
	مرحله تأمل
	contemplation stage
	تأمل‌گر
	contemplator
	DCF → drug consumption facility
	DCR → drug consumption room
	demand reduction
	کاهش تقاضا

osteitis	استخوان آماس	recurrent dislocation	دررفتگی مکرر
osteitis deformans → Paget's disease		reduction → fracture reduction	
osteoblast	استخوان ساز	Risser's cast	گچ ریسر
osteoclast	استخوان گاه	SAC → short-arm cast	
syn. osteophage		segmental fracture	شکستگی قطعه‌ای
osteocyte	استخوان یاخته	serial casting	گچ‌گیری پیاپی
syn. bone cell		short-arm cast	گچ کوتاه دست
osteodystrophia → osteodystrophy		abbr. SAC	
osteodystrophy	دش استخوان سازی	short-leg cast	گچ کوتاه پا
syn. osteodystrophia		abbr. SLC	
osteogenesis	استخوان زایی	short-leg walking cast	گچ کوتاه راه روی
syn. osteogeny		abbr. SLWC	
osteogenesis imperfecta		simple dislocation → closed dislocation	
اختلال استخوان زایی		simple fracture → closed fracture	
osteogenesis imperfect congenital		SLC → short-leg cast	
استخوان زایی ناکامل مادرزادی		SLWC → short-leg walking cast	
osteogeny → osteogenesis		spiral fracture	شکستگی مارپیچ
osteoid	استخوان واره	sprain	کشیدگی رباط
osteolysis	استخوان کافت	spur	خار استخوان
osteomyelitis	عفونت استخوان	syn. bone spur	
osteonecrosis	استخوان میری	strain	کشیدگی عضله
osteophage → osteoclast		stress fracture	شکستگی تنشی
osteophyma → osteophyte		subluxation	نیمه دررفتگی
osteophyte	استخوان رُست	syn. partial dislocation	
syn. osteophyma		torus fracture	شکستگی گرهی
osteotome	استخوان بُر	syn. buckle fracture	
osteotomy	استخوان بُری	transverse fracture	شکستگی عرضی
Paget's disease	بیماری پاژه	trophic fracture	شکستگی تغذیه‌ای
syn. osteitis deformans		turnbuckle cast	گچ تنه اصلاحی
parry fracture → Monteggia fracture		union	جوش خوردگی
partial dislocation → subluxation		ununited fracture	شکستگی جوش نخورده
pathologic fracture	شکستگی مرضی	well-leg cast	گچ پای سالم
Petrie cast	گچ پتری	willow fracture → greenstick fracture	
plaster cast	گچ ^۲	windowed cast	گچ دریچه دار

derotation osteotomy	استخوان بُری و اچرخشی	LAC → long-arm cast	
dislocation fracture		leg cylinder cast → cylinder cast	
→ fracture-dislocation		LLC → long-leg cast	
displaced fracture	شکستگی جابه‌جا	LLWC → long-leg walking cast	
dorsal wedge osteotomy		long-arm cast	گچ بلند دست
	استخوان بُری گوه‌ای پشتی	abbr. LAC	
external fixation	تثبیت خارجی	long-leg cast	گچ بلند پا
fatigue fracture	شکستگی فرسایشی	abbr. LLC	
fixation	تثبیت	long-leg walking cast	گچ بلند راه‌روی
fracture callus	سخت‌پینه	abbr. LLWC	
syn. callus, bone callus		malunion	بدجوش خوردگی
fracture-dislocation	شکستگی - دررفتگی	malunited fracture	شکستگی بدجوش خورده
syn. dislocation fracture,		Minerva cast → Minerva jacket	
involving dislocation		Minerva jacket	گچ بالاپوش
fracture reduction	جااندازی	syn. Minerva cast	
syn. reduction		Monteggia fracture	شکستگی مونتهژیا
gauntlet cast	گچ دستکشی	syn. parry fracture	
greenstick fracture	شکستگی ترکه‌ای	nondisplaced fracture	شکستگی درجا
syn. willow fracture, bent fracture,		nonunion	جوش نخوردگی
hickory sick fracture		oblique fracture	شکستگی مایل
habitual dislocation	دررفتگی عادی	occult fracture	شکستگی پنهان
hanging arm cast	آویزگچ	open dislocation	دررفتگی باز
syn. hanging cast		syn. compound dislocation	
hanging cast → hanging arm cast		open fracture	شکستگی باز
hickory sick fracture		syn. compound fracture	
→ greenstick fracture		opening wedge osteotomy	استخوان بُری گوه‌باز
impacted fracture	شکستگی فشرده	open reduction	جااندازی باز
incomplete fracture	شکستگی ناکامل	open reduction and internal fixation	
internal fixation	تثبیت داخلی	abbr. ORIF	جااندازی باز و تثبیت داخلی
involving dislocation		ORIF → open reduction and internal	
→ fracture-dislocation		fixation	
Jahss osteotomy	استخوان بُری جس	ossification	استخوانی شدن
Japas osteotomy	استخوان بُری جاپاس	ostealgia	استخوان درد

استخوان پزشکی

angulated fracture	شکستگی زاویه دار
arm cylinder cast	گچ استوانه ای دست
avulsion fracture	شکستگی - کنده
Baker and Hill osteotomy	استخوان بُری بیکر و هیل
bent fracture → greenstick fracture	
birth fracture	شکستگی زایمانی
body cast	گچ تنه
bone callus → fracture callus	
bone cell → osteocyte	
bone spur → spur	
buckle fracture → torus fracture	
burst fracture	شکستگی - ترکیدگی
butterfly fracture	شکستگی پروانه ای
callus → fracture callus	
cast	گچ
cast boot	گچ بوتینی
cast brace	گچ لولایی
casting	گچ گیری
cast shoe	کفش گچ
cast sock	جوراب گچ
cast sore	زخم گچ
central dislocation	دررفتگی درون لگنی

chevron osteotomy	استخوان بُری هفتی
chip fracture	لب پریدگی
closed dislocation	دررفتگی بسته
syn. simple dislocation	
closed fracture	شکستگی بسته
syn. simple fracture	
closed reduction	جا اندازی بسته
closing wedge osteotomy	استخوان بُری گوه بسته
Cock and Jahss osteotomy	استخوان بُری کوک و جس
comminuted fracture	شکستگی - خردشدگی
complete fracture	شکستگی کامل
compound dislocation	
→ open dislocation	
compound fracture → open fracture	
compression fracture	شکستگی فشاری
congenital dislocation	دررفتگی مادرزادی
crescentic osteotomy	استخوان بُری گنبدی
cylinder cast	گچ استوانه ای پا
syn. leg cylinder cast	
delayed union	دیرجوش خوردگی
depressed fracture	شکستگی فرورفته
syn. depressed skull fracture	
depressed skull fracture	
→ depressed fracture	

فهرست واژه‌ها براساس حوزه

به ترتیب الفبای لاتینی

xenogeneic graft → xenograft

xenogeneic transplantation

دگرپیوندزنی [پیوند]

syn. heterotransplantation

xenograft

دگرپیوندینه [پیوند]

syn. heterologous graft,

heteroplastic graft, heterograft,

xenogeneic graft

XL → extra load

x-ray anatomy → radiological anatomy

Y

yachting¹ → sailing

yachting²

قایقرانی تفریحی [ورزش]

yellow vision → xanthopsia

Z

zero discharge

صفر تخلیه [محیط زیست]

syn. totally effluent free

zero discharge plant

واحد صفر تخلیه [محیط زیست]

zero liquid discharge

abbr. ZLD

صفر تخلیه مایع [محیط زیست]

zero-sum → zero-sum game

zero-sum game

بازی سرجمع صفر [سیاسی]

syn. zero-sum

zero toe

راست پنجه‌گی [تایر]

ZLD → zero liquid discharge

Z-value

عدد زد [فناوری غذا]

zygomatic implant

کاشتینه گونه‌ای [پیوند]

wide-base tyre تایر پاپهن [تایر]
willow fracture → greenstick fracture
windfirm بادمقاوم [جنگل]
windowed cast کچ دریچه‌دار [استخوان‌پزشکی]
windrock بادتکانی [جنگل]
syn. windrocking
windrocking → windrock
windshake¹ بادشکاف [جنگل]
windshake² بادلرزه [جنگل]
windsurfer بادموج‌سوار [ورزش]
windsurfing بادموج‌سواری [ورزش]
syn. sailboarding
windway سرمجرا [موسیقی]
wing area مساحت بال [هوابی]
wing arrangement → wing position
wing axis محور بال [هوابی]
wing bending moment گشتاور خمشی بال [هوابی]
wing chord وتر بال [هوابی]
syn. chord
wing drop اُفت بال [هوابی]
wing fillet کنجی بال [هوابی]
syn. aileron-centring device
wing leveler ترازگر بال [هوابی]
wingover بال‌وارو [هوابی]
wing overhang سرآویز بال [هوابی]
syn. overhang
wing pivot پاشنه بال [هوابی]
wing position موقعیت بال [هوابی]
syn. wing arrangement
wing reactions واکنش‌های بال [هوابی]
wing root بُن بال [هوابی]
wing skid ضربه‌گیر بال [هوابی]
wing skin پوسته بال [هوابی]

wingtip نوک بال [هوابی]
wingtip aileron شهپر نوک بال [هوابی]
wingtip float شناور نوک بال [هوابی]
wingtip handler بال‌نگهدار [هوابی]
wingtip tank مخزن نوک بال [هوابی]
wingtip vortices تاو‌های نوک بال [هوابی]
wing truss خرپای بال [هوابی]
wing walk قدم‌راه [هوابی]
wing walker بال‌بان [هوابی]
winter bark-scorch → winter sunscald
winter drying سرمامیری [جنگل]
syn. winter killing, parch blight,
winter injury
winter injury → winter drying
winter killing → winter drying
winter sports ورزش‌های زمستانی [ورزش]
winter sunscald آفتاب‌سوختگی زمستانی [جنگل]
syn. winter bark-scorch
work addict کارباره [اعتیاد]
syn. workaholic, ergomaniac
work addiction کاربارگی [اعتیاد]
syn. workaholism, ergomania
workaholic → work addict
workaholism → work addiction
world Games for the Deaf
 بازی‌های جهانی ناشنوایان [ورزش]

X

xanthopsia زردبینی [پایه‌پزشکی]
syn. yellow vision
xenoblastic texture بافت دگرشکفت [زمین‌شناسی]
syn. allotrioblastic texture

- visual secret sharing scheme**
طرح تسهیم راز دیداری [رمز]
- vitreous stroma** → stroma vitreum
- V-notch weir** → triangular-notch weir
- V-notched weir**
→ triangular-notch weir
- VOCs** [تاف [محیط زیست]
- volatile component**
جزء سازنده فرار [زمین شناسی]
syn. fugitive constituent
- volatile matter** مواد فرار [زمین شناسی]
- volatile organic compounds**
ترکیبات آلی فرار [محیط زیست]
- volatiles** فرآرها [زمین شناسی]
- voyeur** نظرباره^۱ [روان شناسی]
- voyeurism** نظربارگی [روان شناسی]
syn. inspectionalism
- voyeuristic** نظرباره ای [روان شناسی]
- voyeuse** نظرباره^۲ [روان شناسی]
- VPG** → virtual proving ground
- VRC** → vertical redundancy check
- vulcanisate/vulcanizate**
→ vulcanised rubber
- vulcanisation/vulcanization** ولکانش [تایر]
- vulcanised rubber** لاستیک ولکانیده،
لاستیک پخت شده [تایر]
syn. vulcanisate
- vulcanising agent** عامل پخت [تایر]
- vulcanising system** سامانه ولکانش [تایر]
- W**
- war march** رزم آهنگ [نظامی]
- washout** → rainout
- washout period** دوره پاک شدن [سلامت]
syn. washout phase
- washout phase** → washout period
- watchman style** پاسیاری [نظامی]
- water cart** آب رسان [هوایی]
- water sports** → aquatics
- water-table equifer**
→ unconfined aquifer
- wavy** → undulate
- weakly sequentially compact set**
مجموعه دنباله ای فشردۀ ضعیف [ریاضی]
- weather checking** ترکسارش جوئی [تایر]
- web addiction** وب بارگی [اعتیاد]
- web of causation** شبکه علیت [سلامت]
syn. causal web
- weighing valve** شیر توزین [ریلی]
- weir** سرریز [محیط زیست]
- weir loading** بار سرریز [محیط زیست]
syn. weir overflow rate,
weir loading rate
- weir loading rate** → weir loading
- weir overflow rate** → weir loading
- well-leg cast** گچ پای سالم [استخوان پزشکی]
- wet digestion** هضم تر [محیط زیست]
- wet granulation** ریزدانه سازی مرطوب [دارویی]
- wet traction** کشانش خیس [تایر]
- wheatgerm bread** نان جوانه گندم [فناوری غذا]
- wheel balancing** → balancing²
- whipping cream** خامه زدنی [فناوری غذا]
- whistle flute** → duct flute
- white graft** پیوندینه رنگ پریده [پیوند]
- whitewater rafting**
کلکرانی در آب های خروشان [ورزش]
- whizzer** → bull roarer

undulate <i>syn. wavy, repand</i>	موج‌دار [کیامی]	validity	روایی [سلامت]
uneven wear	رفتگی یک‌طرفه [تایر]	valve	دریچه [پیوند]
uniformity → tyre uniformity		vandal	تخریب‌گر [نظامی]
unimproved grazing → rough grazing		vandalism	تخریب‌گری [نظامی]
union	جوش‌خوردگی [استخوان‌پزشکی]	vanishing tide	محو‌گشتند [اقیانوس‌شناسی]
unique DNA <i>syn. unique sequence DNA</i>	دنا ی یکتا [ژن‌شناسی]	vee weir → triangular-notch weir	
unique sequence DNA → unique DNA		venter → abdomen	
unital algebra	جبر یک‌دار [ریاضی]	venter propendens → pendulous abdomen	
univalency	تک‌ارزی [ریاضی]	verifiable secret sharing scheme	طرح تسهیم راز و ارسای پذیر [رمز]
univalent function <i>syn. Schlicht function</i>	تک‌ارز تابع [ریاضی]	vertical diplopia	دو بینی عمودی [پایه‌پزشکی]
universal prevention	پیشگیری همگانی [اعتیاد، سلامت]	vertical kerb	جدول قائم [درون‌شهری]
unloading → disembarkation ¹		vertical redundancy check <i>abbr. VRC</i>	بازبینی عمودی افزونگی [مخابرات]
ununited fracture	شکستگی جوش‌نخورده [استخوان‌پزشکی]	very broadly oblong	مستطیلی بس پهن [کیامی]
upflow anaerobic sludge blanket process	فرایند بی‌هوازی دانه‌ای بالارو [محیط‌زیست]	very deeply ovoid	تخم‌مرغی بس کشیده [کیامی]
up line	خط فرد [ریلی]	very depressed oblong	مستطیلی بس فروفشده [کیامی]
urban sociology	جامعه‌شناسی شهری [جامعه‌شناسی]	very narrowly oblong	مستطیلی بس باریک [کیامی]
uremic amaurosis	پی‌کوری اورده‌ای [پایه‌پزشکی]	very shallowly oblong	مستطیلی بس پخشیده [کیامی]
uremic amblyopia	پی‌کم‌بینی اورده‌ای [پایه‌پزشکی]	vesicoabdominal	مثانه‌ای - شکمی [تشریحی]
		veterinary anatomy	کالبدشناسی دامپزشکی [تشریحی]
		Virgo supercluster	آبرخوشه سنبله [نجوم‌رصدی]
		virtual proving ground <i>abbr. VPG</i>	میدان آزمون مجازی [تایر]
		viscous hydroplaning	آب‌پیمایش گران‌رو [تایر]
vaginismus	مهبل‌گرفتگی [روان‌شناسی]	visible horizon	افق مرئی [نقشه‌برداری]
valence bond	پیوند ظرفیت [شیمی]	vision	بینایی، دید [پایه‌پزشکی]
valence bond theory	نظریه پیوند ظرفیت [شیمی]	<i>syn. sight</i>	
		visual cryptography	رمزنگاری دیداری [رمز]

turnaround → transit

turnaround stop enroute → transit

turnaround time → transit

turnbuckle cast گچ تنه اصلاحی [استخوان پزشکی]

turn of the tide برگشت کشند [اقیانوس شناسی]

syn. change of tide

twelve-step facilitation

یاریگری دوازده قدمی [اعتیاد]

twenty four hour chip

مژدک بیست و چهار ساعته [اعتیاد]

twin-pipe system → dual pipe brake

two-stage implant کاشتینه دو مرحله‌ای [پیوند]

two-term tradition سنت دودوره‌ای [سیاسی]

tyre balance میزانی تایر [تایر]

syn. balance

tyre clearance هواخور جفت تایر [تایر]

tyre designation شناسه اندازه تایر [تایر]

syn. tyre numbering,

tyre size designation

tyre marking شناسگان تایر [تایر]

syn. tyre size markings

tyre numbering → tyre designation

tyre ply → ply

tyre puncture پنچری [تایر]

syn. puncture

tyre rotation جابه‌جایی تایر [تایر]

tyre size designation

→ tyre designation

tyre size markings → tyre marking

tyre spreader دهانه بازکن [تایر]

tyre uniformity یکنواختی تایر [تایر]

abbr. TU

syn. uniformity

U

UASB process فرایند بی‌داب [محیط زیست]

UBGI → ubiquitous geographical

information

ubiquitous cartography

نقشه‌نگاری همه‌جاگاہ [نقشه‌برداری]

ubiquitous geographical information

اطلاعات مکانی همه‌جاگاہ [نقشه‌برداری]

abbr. UBGi

UEFA Champions League

تیمگان قهرمانان اروپا [ورزش]

syn. Champions League,

European Champion's Cup

ultrasonic rail testing

آزمون فراصوتی ریل [ریلی]

ultrastructural anatomy

کالبدشناسی فراساختاری [تشریحی]

unconditional security امنیت نامشروط [رمز]

unconfined aquifer آبخوان آزاد [محیط زیست]

syn. phreatic aquifer,

water-table aquifer

uncrossed diplopia → direct diplopia

undepleted mantle

گوشته تهی نشده [زمین شناسی]

underdrain زیرزهکش [محیط زیست]

under inflation

→ shoulder wear-both sides

underrunning third rail

ریل سوم زیر تماس [ریلی]

syn. bottom contact third rail

understeer کم فرمان گیری [تایر]

underwater sports ورزش‌های زیرآبی [ورزش]

transverse fracture

شکستگی عرضی [استخوان پزشکی]

transverse oblong مستطیلی عرضی [کبای]

traumatic amblyopia

پی‌کم‌بینی ضربه‌ای [پایه پزشکی]

traveltime tomography

برش‌نگاری زمان‌سیری [ژئوفیزیک]

traverse adjustment

سرشکنی پیمایش [نقشه‌برداری]

traverse classification

→ classification of traverses

traverse planetable

تخته‌سه‌پایه پیمایش [نقشه‌برداری]

traverser → transfer table

traverse specifications

→ specifications for a traverse

traverse table جدول پیمایش [نقشه‌برداری]

tread lift → tread separation

tread separation دوپوست‌شدگی [تایر]

syn. tread lift

tread splice سروصل رویه [تایر]

tread squirm کژتابی آج [تایر]

trial کارآزمایی [سلامت]

triangular → deltoid

triangular-notch weir

سرریز مثلثی [محیط‌زیست]

syn. V-notch weir, triangular weir,

vee weir, V-notched weir

triangular weir

→ triangular-notch weir

trigonometric parallax

اختلاف‌منظر مثلثاتی [نجوم‌رصدی]

syn. parallax

triple blind study مطالعه سه‌سوکور [سلامت]

triple stopping پرده‌گیری سه‌تایی [موسیقی]

triple vision → triplopia

triplopia سه‌بینی [پایه پزشکی]

syn. triple vision

tritanomaly آبی‌بی‌هنجاری [پایه پزشکی]

troche → lozenge

trochiscus → lozenge

trophic fracture

شکستگی تغذیه‌ای [استخوان پزشکی]

tropic(al) tide کشند حاره‌ای [اقیانوس‌شناسی]

tropic higher-high-water interval

بازه فراکشند فراتر حاره‌ای [اقیانوس‌شناسی]

tropic high-water inequality

نابرابری فراکشند حاره‌ای [اقیانوس‌شناسی]

tropic lower-low-water interval

بازه فروکشند فروتر حاره‌ای [اقیانوس‌شناسی]

tropic low-water inequality

نابرابری فروکشند حاره‌ای [اقیانوس‌شناسی]

tropic tidal currents

جریان‌های کشندی حاره‌ای [اقیانوس‌شناسی]

true azimuth سمت حقیقی [نقشه‌برداری]

true bearing سوویه حقیقی [نقشه‌برداری]

true horizon افق حقیقی [نقشه‌برداری]

syn. geometric(al) horizon

true negative منفی حقیقی [سلامت]

true positive مثبت حقیقی [سلامت]

truncated distribution توزیع بریده [ریاضی]

trust relationship رابطه اعتمادآمین [مخابرات]

TSF قدم‌یاری [اعتیاد]

TSP کل‌دم [محیط‌زیست]

TU → tyre uniformity

Tully-Fisher relation

رابطه تالی - فیشر [نجوم‌رصدی]

tunnel vision دید لوله‌ای [پایه پزشکی]

syn. gun-barrel vision

topographic anatomy

کالبدشناسی موضعی [تشریحی]

top retreading

روکش‌کاری ساده [تایر]

syn. top treading, top capping**top treading → top retreading****torus fracture**

شکستگی گرهی [استخوان‌پزشکی]

syn. buckle fracture**total colour blindness**

→ achromatic vision

totally effluent free

→ zero discharge

total organic carbon

کل کربن آلی [محیط‌زیست]

total suspended particles

کل ذرات معلق [محیط‌زیست]

toxic amaurosis

→ intoxication amaurosis

toxic amblyopia¹

پی‌کم‌بینی مسمومیتی [پایه‌پزشکی]

toxic amblyopia²

→ intoxication amaurosis

toxic dose

چنده سمی [محیط‌زیست]

toxic waste

پسماند سمی [محیط‌زیست]

TQI → track quality index**track geometry car**

ماشین اندازه‌گیر خط،

اندازه‌گیر خط [ریلی]

syn. track recording car, geometry car**track quality index**

شاخص کیفی خط [ریلی]

abbr. TQI**track recording car**

→ track geometry car

traction¹ → grip²**traction²**

کشانش [تایر]

trade name → brand name**train detection system**

سامانه آشکارسازی قطار [ریلی]

transcendental anatomy

کالبدشناسی فرانکر [تشریحی]

transcutaneous → transdermal**transdermal**

تراپوستی [نارویی]

syn. transcutaneous**transdermal alcohol content**

مقدار الکل تعرقی [اعتیاد]

transfer loader

ترابارزن [موایی]

transfer-messenger RNA

رِنای ناقل - پیک [ژن‌شناسی]

transfer RNA isoacceptor

→ isoaccepting transfer RNA

transfer table

سینی انتقال [ریلی]

syn. surface traverser, traverser**transit**

انتظار گذر [هوایی]

syn. turnaround stop enroute,

turnaround time, turnaround

transition point

محدوده انتقال [ریلی]

transmandibular implant

کاشتینه وِرافکی [پیوند]

transosseus implant

→ transosteal implant

transosteal implant

کاشتینه وِراستخوانی [پیوند]

syn. transosseus implant**transplant¹ → graft¹****transplant² → graft²****transplantation antigens**

پادگن‌های پیوند [پیوند]

transplantation immunology

ایمنی‌شناسی پیوند [پیوند]

transposing instrument

ساز انتقالی [موسیقی]

transposition

انتقال [موسیقی]

transposition flap

باله انتقالی [پیوند]

threshold cryptography

رمزنگاری آستانه‌ای [رمز]

through brake

ترمز سراسری [ربلی]

through-pipe vehicle

واگن شیربسته [ربلی]

thump

تاپ‌تاپ [تایر]

thunder stick → bull roarer

ثابت‌های کِشند [اقیانوس‌شناسی]

tidal current chart

نمودار جریان کِشندی [اقیانوس‌شناسی]

tidal current table

جدول جریان کِشندی [اقیانوس‌شناسی]

syn. current table

سطح مبنای کِشندی [اقیانوس‌شناسی]

syn. tidal datum plane

tidal datum plane → tidal datum

اختلاف کِشندی [اقیانوس‌شناسی]

سیر کِشند [اقیانوس‌شناسی]

اصطکاک کِشندی [اقیانوس‌شناسی]

بندرگاه کِشندی [اقیانوس‌شناسی]

منشور کِشندی [اقیانوس‌شناسی]

tidal water → tidewater

ترک کِشندی [اقیانوس‌شناسی]

منحنی کِشند [اقیانوس‌شناسی]

کِشندسر [اقیانوس‌شناسی]

حفره کِشندسنجی [اقیانوس‌شناسی]

داغ آب کِشند،

داغ کِشند [اقیانوس‌شناسی]

توضیحات کِشند [اقیانوس‌شناسی]

تیرک کِشند [اقیانوس‌شناسی]

syn. tide staff

پیش‌بینی کِشند [اقیانوس‌شناسی]

تندکِشند [اقیانوس‌شناسی]

کِشندراهک [اقیانوس‌شناسی]

tide staff → tide pole

ایستگاه کِشندسنجی [اقیانوس‌شناسی]

جدول کِشند [اقیانوس‌شناسی]

کِشنداب [اقیانوس‌شناسی]

syn. tidal water

کِشندراه [اقیانوس‌شناسی]

تساوی [ورزش]

tiebreak → tiebreaker

تساوی‌شکنی [ورزش]

syn. tiebreak

بازی مساوی [ورزش]

خط اتصال [شیمی]

دریچه صفحه‌رقصان [پیوند]

وقت، زمان [ورزش]

حمله تحلیل زمانی [رمز]

time out/timeout → technical time out

tiny RNA → microRNA

پردازش بافت [تشریحی]

رنای ناپ [ژن‌شناسی]

tobacco amblyopia

پی‌کم‌بینی دُخانی [پایه پزشکی]

کل‌کا [محیط‌زیست]

کج‌پنجگی [تایر]

تغییر کج‌پنجگی [تایر]

پنجه‌بستگی [تایر]

پنجه‌بازی [تایر]

toe out during turns → toe-out-turns

پنجه‌بازی گردشی [تایر]

syn. Ackerman angle,

toe out during turns

tongue → apophysis

tongue-shaped → ligulate²

toothed → dentate

top capping → top retreading

top contact third rail

→ overrunning third rail

tackle	تک [ورزش]	thermal resistance constant	ثابت مقاومت گرمایی [فناوری غذا]
tackler	تکزن [ورزش]	thick-split graft	پیوندینه نیم لایه سستیر [پیوند]
tail bumper	سپر دم [هوایی]	syn. split-thickness graft	
tail water	پی آب [محیط زیست]	third-place game	
tamper	رویه کوب [درون شهری]	→ bronze medal game	
tamping	رویه کوبی [درون شهری]	third place playoff	
TDT → thermal death time		→ bronze medal game	
teat → nipple		third rail approach	شمشیری ریل سوم [ریلی]
tea time/teatime	وقت چای [کردشگری]	syn. third rail apron	
technical time out	وقت فنی [ورزش]	third rail apron → third rail approach	
syn. time out		third rail cover board	پوشش ریل سوم [ریلی]
tempa spare → compact spare		third rail cover bracket	
temporary prosthesis	برسازۀ موقت [پیوند]	دستک پوشش ریل سوم [ریلی]	
temporary spare	زاپاس موقت [تایر]	third rail end approach	شمشیری انتهای ریل سوم [ریلی]
syn. temporary spare tyre,		third rail expansion joint	
temporary use spare tyre,		درز انبساط ریل سوم [ریلی]	
full-size temporary spare		third rail gap	واشد ریل سوم [ریلی]
temporary spare tyre		third rail insulator	عایق ریل سوم [ریلی]
→ temporary spare		third rail saddle	زین ریل سوم [ریلی]
tendon transplantation	پیوند زردپی [پیوند]	syn. saddle	/
tertiary tide station		third rail shoe	کفشک ریل سوم [ریلی]
ایستگاه کشتندسنجی کوتاه مدت [اقیانوس شناسی]		thoracoabdominal	سینه ای - شکمی [تشریحی]
testing ground → proving ground		syn. thoracoabdominal	
test-retest reliability		thoracoabdominal	
پایایی آزمون - بازآزمون [سلامت]		→ thoracoabdominal	
The Big Book	به نامه [اعتیاد]	threaded implant	کاشتینه رزوه دار [پیوند]
thelium → nipple		syn. screw-type implant	
therapeutic index	شاخص درمانی [دارویی]	thread-like → filiform	
therapeutic trial	کار آزمایی درمانی [سلامت]	threat warner	هشدارده [نظامی]
thermal death time	مدت گرمایی [فناوری غذا]	threat warning	هشدار [نظامی]
abbr. TDT			
thermal pollution	آلودگی گرمایی [محیط زیست]		

supramolecular chemistry

شیمی اُبرمولکولی [شیمی]

supramolecule

اُبرمولکول [شیمی]

surf → surfing

surface anatomy

کالبدشناسی سطحی [تشریحی]

syn. superficial anatomy

surface layer → surface water²

surface repair → spot repair

surface texture

بافت رویه [در وزن شهری]

surface traverser → transfer table

surface water¹آب سطحی¹ [زمین‌شناسی، محیط‌زیست]surface water²آب سطحی² [اقیانوس‌شناسی]

syn. surface layer, mixed layer

surfboard

تخته موج [ورزش]

surfer

موج‌سوار [ورزش]

syn. surf rider

surfing

موج‌سواری [ورزش]

syn. surf

surf rider → surfer

surgical abdomen

شکم نیازمند جراحی،

شکم جراحی [تشریحی]

surgical anatomy

کالبدشناسی جراحی [تشریحی]

surgical prosthesis

برسازۀ جراحی [پیوند]

survey → astronomical survey

SW → section width

swaging graft

پیوند رانشی [پیوند]

sweat patch

چسب الکترولیت [اعتیاد]

sweeper → libero²sweeper back → libero²

sweep rowing

کرجی‌رانی تک‌پارویی [ورزش]

sweet course

مرحله آخر [کردشگری]

syn. dessert course, afters

sword-shaped → ensiform

symmetric cryptography

رمزنگاری متقارن [رمز]

synchronous data link control

قرارداد واپایش پیوند داده‌ای هم‌زمان [مخابرات]

abbr. SDLC

syngeneic graft → syngraft

syngeneic transplantation

همسان پیوندزنی [پیوند]

syn. isograft

syngraft

همسان پیوندینه [پیوند]

syn. isogeneic graft, isologous graft,

isograft, syngeneic graft,

isoplastic graft

synthetic fault

گسل هم‌نهاد [ژئوفیزیک]

syringe-exchange program

abbr. SEP

برنامه تعویض سرنگ [اعتیاد]

syn. needle exchange program,

needle and syringe exchange

systematic anatomy

→ descriptive anatomy

systemic anatomy

کالبدشناسی دستگاهی [تشریحی]

T

tablet

قرص [دارویی]

tablet coating¹

پوشش دهی قرص [دارویی]

tablet coating²

پوشش قرص [دارویی]

TAC

ترکل [اعتیاد]

tacheometric traverse/

tachymetric traverse

پیمایش تنیدافتی [نقشه‌برداری]

tachyathetosis

→ restless-leg syndrome

- stroma of cornea** زی‌داربست قرنیه [تشریحی]
stroma of iris زی‌داربست عنبیه [تشریحی]
syn. stroma iridis
stroma of ovary → **stroma ovarii**
stroma of vitreous → **stroma vitreum**
stroma ovarii زی‌داربست تخمدان [تشریحی]
syn. stroma of ovary
stromatic → **stromal**
stromatogenous زی‌داربست‌زاد [تشریحی]
stromatolysis زی‌داربست‌کافت [تشریحی]
stroma vitreum زی‌داربست زجاجیه [تشریحی]
syn. stroma of vitreous, vitreous stroma
structural functionalism
کارکردگرایی ساختاری [جامعه‌شناسی]
stub traverse → **spur traverse**
student assistance program
abbr. SAP برنامهٔ محصل‌یاری [اعتیاد]
study population جمعیت مطالعه،
جامعهٔ مطالعه [سلامت]
subculture خرده‌فرهنگ [جامعه‌شناسی]
subcutaneous زیرجلدی [دارویی]
abbr. SQ
syn. hypodermic
subcutaneous injection
تزریق زیرجلدی [دارویی]
syn. hypodermic injection
subluxation نیمه‌دررفتگی [استخوان‌پزشکی]
syn. partial dislocation
subnormal series رشتهٔ زیربهنجار [ریاضی]
subperiosteal implant
کاشتینهٔ زیرپیراستخوانی [پیوند]
subsidence caldera
غول‌دهانهٔ فرونشستی [زمین‌شناسی]
sub-soil drainage زهکشی زیرسطح [درون‌شهری]
- substance dependence**
وابستگی به مواد [اعتیاد]
substance-induced psychotic disorder
اختلال روان‌پریشی موادزاد [اعتیاد]
subulate درفشی [کیامی]
subuliform درفشی‌شکل [کیامی]
syn. awl shape
subvolcanic rock
سنگ نیمه‌آتشفشانی [زمین‌شناسی]
summative evaluation
→ **outcome evaluation**
superencryption → **product cipher**
superficial anatomy
→ **surface anatomy**
superimposed metamorphism
→ **polymetamorphism**
superior tide کِشند زَیرما [اقیانوس‌شناسی]
supernova remnant
بازماندهٔ اُبرنواختر [نجوم‌رصدی]
abbr. SNR
supervised injection site
→ **safe injection site**
supper شام سبک [گردشگری]
supper menu صورت‌غذای شام سبک،
منوی شام سبک [گردشگری]
supplies تدارکات [نظامی]
supply تدارک، تأمین [نظامی]
supply point نقطهٔ تدارک [نظامی]
supply reduction کاهش عرضه [اعتیاد]
supply ship ناو تدارکاتی [نظامی]
support پشتیبانی [نظامی]
suppressor transfer RNA
رِنای ناقل سرکوبگر [ژن‌شناسی]
suppressor tRNA رِنان سرکوبگر [ژن‌شناسی]

standard distance deviation

→ standard distance

standard load

[تایر بارمتعارف [تایر]

abbr. SL

syn. standard load tyre

standard load tyre → standard load

standard recipe [دستورغذای معیار [گردشگری]

starter

[مرحله شروع [گردشگری]

syn. first course

state capitalism

[سرمایه‌داری دولتی [جامعه‌شناسی]

statecraft

[کشورداری [سیاسی]

static balance

[میزانی ایستا [تایر]

static loaded radius [شعاع زیر بار ایستا [تایر]

abbr. SLR

syn. loaded radius

static menu → fixed menu

statistical parallax

[اختلاف‌منظر آماری [نجوم‌رصدی]

syn. dynamical distance

steganalysis

[نهان‌شکنی [رمز]

stent¹

[ثابت‌ساز [پیوند]

stent²

[رگ‌فتر [پیوند]

Stent graft → inlay graft

stepover

[گسل‌گامه [ژئوفیزیک]

step pad

[قدم‌گاه [هوابی]

stereoscopic diplopia

→ physiological diplopia

stereoscopic vision → solid vision

sterilized cream

[خامه سترون [فناوری غذا]

sticky end

[سر چسبیده [ژن‌شناسی]

syn. cohesive end, staggered end

sticky ended DNA

[دنبای سرچسب [ژن‌شناسی]

sticky terminus

[پایانه چسبیده [ژن‌شناسی]

syn. cohesive terminus

stipe

[پایک [گیاهی]

stirring

[چرخ‌هم‌زنی [فناوری غذا]

stone drain → French drain

stop¹

[پرده‌گیری [موسیقی]

syn. stopping¹

stop²

[صداگردان [موسیقی]

syn. register, draw stop, stop lever

stop³

[گرفت [موسیقی]

syn. stopping³

stop lever → stop²

stoppage time

[وقت تلف‌شده² [ورزش]

stopping¹ → stop¹

stopping²

[شیپوره‌گیری [موسیقی]

syn. hand stopping

stopping³ → stop³

storm water drain

[زهکش رگبار [درون‌شهری]

strabismic amblyopia

[بی‌کم‌بینی لوچی [پایه‌پزشکی]

straight chiropractic

[مهره‌ورزی بنیادی [پایه‌پزشکی]

straight kerb

[جدول راسته [درون‌شهری]

strain

[کشیدگی عضله [استخوان‌پزشکی]

strap-shaped → ligulate²

stratified randomisation

[تصادفی‌سازی طبقه‌ای [سلامت]

stream cipher

[رمز جریانی [رمز]

stress fracture

[شکستگی تنش‌ی [استخوان‌پزشکی]

stridor dentium

→ bruxism

stroma

[زی‌داربست [تشریحی]

syn. matrix

stroma iridis → stroma of iris

stromal

[زی‌داربستی [تشریحی]

syn. stromatic

south magnetic pole	ایستانه [پیوند]
→ south geomagnetic pole	ایستانه‌بندی [پیوند]
south pole → south geomagnetic pole	صورت‌غذای چندگزینه‌ای،
spacer	منوی چندگزینه‌ای [کردشگری]
spacer DNA	پیوندینه نیم‌لایه [پیوند]
spare tyre	split-skin graft
syn. conventional full-sized spare	split-thickness graft → thick-split graft
spatial context(ual) awareness	sponge graft
بافت‌آگاهی مکانی [نقشه‌برداری]	sport
syn. geographical awareness	sport injury
spatulate	آسیب ورزشی [ورزش]
spatulate	sport medicine
spatulate	پزشکی ورزشی [ورزش]
special anatomy	sportsmanship
کالبدشناسی اختصاصی [تشریحی]	sport writer
special forest products	sport writer
فراورده‌های خاص جنگل [جنگل]	ورزشی‌نویس [ورزش]
speciality restaurant	spot repair
غذاخوری ویژه،	تعمیر سطحی [تایر]
رستوران ویژه [کردشگری]	syn. surface repair
specialty menu	sprain
صورت‌غذای خاص،	کشیدگی رباط [استخوان‌پزشکی]
منوی خاص [کردشگری]	spray mixing
specifications for a traverse	spray mixing
مشخصات پیمایش [نقشه‌برداری]	spr
syn. traverse specifications	خار استخوان [استخوان‌پزشکی]
specificity	syn. bone spur
ویژگی [سلامت]	spur traverse
spectroscopic distance	شاخه‌پیمایش [نقشه‌برداری]
فاصله طیف‌نمودی [انجم‌رصدی]	syn. stub traverse
spectroscopic parallax	SQ → subcutaneous
اختلاف‌منظر طیف‌نمودی [انجم‌رصدی]	SQ → subcutaneous
spectrum of disease	squad
طیف بیماری [سلامت]	جوخه، گروه ^۱ [نظامی]
spiral fracture	squamous
شکستگی مارپیچ [استخوان‌پزشکی]	فلسی [کیامی]
spirit of capitalism	sRNA
روح سرمایه‌داری [جامعه‌شناسی]	رناک [ژن‌شناسی]
spiritual health	stabilizing structure
سلامت معنوی [سلامت]	سازه تثبیت [درون‌شهری]
splayed kerb	staff restaurant
جدول تمام‌پخ [درون‌شهری]	غذاخوری کارکنان،
splice	رستوران کارکنان [کردشگری]
سروصل [تایر]	stages of change
	مراحل تغییر [اعتیاد]
	staggered end → sticky end
	رنگ‌آمیزی [تشریحی]
	staining
	پیوندینه شطرنجی [پیوند]
	stamp graft
	syn. chess-board graft
	standard candle
	شمع معیار [انجم‌رصدی]
	standard distance
	فاصله معیار [نقشه‌برداری]
	syn. standard distance deviation

SNR → supernova remnant

snRNA [رناک هسته‌ای (ژن‌شناسی)]

soakaway [چاه جذبی (درون‌شهری)]

syn. absorbing well, absorbtion pit

sober [پاک (اعتیاد)]

syn. clean

sobriety [پاکی (اعتیاد)]

sobriety date [تاریخ پاکی (اعتیاد)]

syn. clean date

social capital [سرمایه اجتماعی (جامعه‌شناسی)]

social determinants of health

تعیین‌کننده‌های اجتماعی سلامت [سلامت]

social distance [فاصله اجتماعی (جامعه‌شناسی)]

social drinking [جمع‌نوشی (اعتیاد)]

social health [سلامت اجتماعی (سلامت)]

socialisation¹/socialization¹

اجتماعی شدن (جامعه‌شناسی)

socialisation²/socialization²

اجتماعی کردن (جامعه‌شناسی)

social marketing

بازاریابی اجتماعی (جامعه‌شناسی)

social minority [اقلیت اجتماعی (جامعه‌شناسی)]

social mobility [تحرك اجتماعی (جامعه‌شناسی)]

social pathology

آسیب‌شناسی اجتماعی (جامعه‌شناسی)

social-recreational drug use

→ recreational drug use

social role [نقش اجتماعی (جامعه‌شناسی)]

social sciences [علوم اجتماعی (جامعه‌شناسی)]

social system [نظام اجتماعی (جامعه‌شناسی)]

society [جامعه (جامعه‌شناسی)]

sociologist [جامعه‌شناس (جامعه‌شناسی)]

sociology [جامعه‌شناسی (جامعه‌شناسی)]

sociology of medicine

→ medical sociology

sociology of organisations

جامعه‌شناسی سازمان‌ها (جامعه‌شناسی)

sociometry [جامعه‌سنجی (جامعه‌شناسی)]

soft balancing [توازن بخشی نرم (علوم سیاسی)]

soft drug [مواد سبک (اعتیاد)]

soft security [امنیت نرم (سیاسی)]

soil consistency → consistency of soil

soil stripping [برداشت خاک نباتی (درون‌شهری)]

solidus [خم انجماد (زمین‌شناسی)]

solid vision [دید سه‌بعدی (پایه پزشکی)]

syn. stereoscopic vision

solo recovery [خودپایی بی‌کمک،

بهبود بی‌کمک (اعتیاد)]

solstitial tidal currents

جریان‌های کِشندی خورایستی،

جریان‌های کِشندی انقلابینی [اقیانوس‌شناسی]

solstitial tides [کِشندهای خورایستی،

کِشندهای انقلابینی [اقیانوس‌شناسی]

somatofom disorders

اختلال‌های جسمی نمود (روان‌شناسی)

somatofom pain disorder

اختلال درد جسمی نمود (روان‌شناسی)

somatotrope adenoma

→ growth hormone-secreting

adenoma

somatotroph adenoma

→ growth hormone-secreting

adenoma

sorrel-top [مرحله سوزن‌نارنجی،

سوزن‌نارنجی (جنگل)]

south geomagnetic pole

قطب جنوب زمین‌مغناطیسی (ژئوفیزیک)

syn. south pole, south magnetic pole

- signaller** علامت‌بان [ریلی]
syn. signal man
- signal man** → **signaller**
- signature dish** غذای شاخص [گردشگری]
- signature item** اقلام شاخص [گردشگری]
- signcryption** رمز‌امضا [رمز]
- simple dislocation** → **closed dislocation**
- simple fracture** → **closed fracture**
- simple myopia** نزدیک‌بینی ساده [پایه پزشکی]
- simple power analysis attack**
 → **power analysis attack**
- singing membrane** → **mirliton**
- single blind study** مطالعه یک‌سوکور [سلامت]
- single-copy DNA** DNA تک‌نسخه [ژن‌شناسی]
- single cream** خامه معمولی [فناوری غذا]
syn. cream
- single pipe brake** ترمز تک‌لوله [ریلی]
syn. single-pipe system
- single-pipe system** → **single pipe brake**
- singles** مسابقات تک‌به‌تک [ورزش]
- single tree selection** شیوه تک‌گزینی [جنگل]
syn. single-tree selection method,
 individual tree selection
- single-tree selection method**
 → **single tree selection**
- sinuate** سینوسی [گیاهی]
- siphon/syphon** منگول، سیفون [آبرون‌شهری]
- SIS¹** → **safe injection site**
- SIS²** → **safe injection site**
- sitting sports** ورزش‌های نشسته [ورزش]
- six-four chord** آکورد چهارشش [موسیقی]
- sixth chord** آکورد ششش [موسیقی]
- six-three chord** آکورد سه‌شش [موسیقی]
- skin flap** باله پوستی [پیوند]
- SL** → **standard load**
- SLC** → **short-leg cast**
- sleep apnea** خواب‌بی‌دمی [روان‌شناسی]
syn. Ondine's curse
- sleep disorders** اختلال‌های خواب [روان‌شناسی]
- sleep numbness** → **sleep paralysis**
- sleep paralysis** فلج خواب [روان‌شناسی]
syn. nocturnal paralysis,
 sleep numbness,
 nocturnal hemiplegia
- sleep stages** مراحل خواب [روان‌شناسی]
- sleep-terror disorder** اختلال خواب وحشت [روان‌شناسی]
syn. night terrors, pavor nocturnus
- slick tyre** تایر صاف [تایر]
- sliding flap** باله لغزشی [پیوند]
- sliding tackle** تک سُرشی [ورزش]
- SLR** → **static loaded radius**
- SLWC** → **short-leg walking cast**
- small cytoplasmic RNA** RNA کوچک میان‌یاخته‌ای [ژن‌شناسی]
- small endogenous RNA** → **small RNA**
- small nuclear RNA** RNA کوچک هسته‌ای [ژن‌شناسی]
- small nucleolar RNA** RNA کوچک هستکی [ژن‌شناسی]
- small RNA** RNA کوچک [ژن‌شناسی]
syn. small endogenous RNA
- small temporal RNA** → **microRNA**
- smallwood** نازک‌چوب [جنگل]
- smallwood form-factor** ضریب شکل نازک‌چوب [جنگل]
- smell** → **olfaction**
- snoRNA** RNA هستکی [ژن‌شناسی]

seventh chord [آکورد هفتم (موسیقی)]

severity [شدت (سلامت)]

sex perversion → sexual perversion

sexual aversion disorder

[اختلال بیزاری جنسی (روان‌شناسی)]

sexual dysfunction [کژکاری جنسی (روان‌شناسی)]

sexual perversion [انحراف جنسی (روان‌شناسی)]

syn. sex perversion

sexual pervert [منحرف جنسی (روان‌شناسی)]

syn. pervert²

SH → section height

shallowly oblong [مستطیلی پخشیده (گیاهی)]

shaman [شمن (جامعه‌شناسی)]

shamanism [شمن‌گرایی (جامعه‌شناسی)]

shamanistic [شمنی (جامعه‌شناسی)]

sharing → imputation

sharps container [تیزاله‌دان (اعتیاد)]

syn. sharps disposal container,

sharps disposal bin

sharps disposal bin → sharps container

sharps disposal container

→ sharps container

shield-shaped → peltate

shooting gallery [تزیق‌خانه (اعتیاد)]

short-arm cast [گچ کوتاه دست (استخوان‌پزشکی)]

abbr. SAC

short-duration grazing

[چرای کوتاه‌مدت (جنگل)]

short-leg cast [گچ کوتاه پا (استخوان‌پزشکی)]

abbr. SLC

short-leg walking cast

[گچ کوتاه راه‌روی (استخوان‌پزشکی)]

shortwood [کوتاه‌چوب (جنگل)]

shoulder scrubbing [زیرشدگی شانه (تایر)]

syn. shoulder scuffing

shoulder scuffing

→ shoulder scrubbing

shoulder separation [جدایی لایه‌های شانه (تایر)]

shoulder step [رفتگی سرشانه (تایر)]

syn. chamfer wear

shoulder wear-both sides

[رفتگی دوشانه (تایر)]

syn. under inflation

shoulder wear-one side [رفتگی یک‌شانه (تایر)]

syn. mechanical wear, one side wear

shoulder wing

→ shoulder-wing airplane

shoulder-wing aircraft/shoulder wing

aircraft → shoulder-wing airplane

shoulder-wing airplane/shoulder wing

airplane [هواپیمای بال‌شانه،

بال‌شانه (هوایی)]

syn. shoulder-wing monoplane,

shoulder-wing aircraft,

shoulder wing

shoulder-wing monoplane/shoulder

wing monoplane

→ shoulder-wing airplane

shrinking map → contractive map

side force → cornering force

siderophile [آهن‌دوست (زمین‌شناسی)]

side tackle [تک کناری (ورزش)]

sidewall separation [جدایی دیواره (تایر)]

sieve graft [پیوندینه آبکشی (پیوند)]

sieve texture [بافت غربالی (زمین‌شناسی)]

syn. poikiloblastic texture

sieving [غربال کردن (فتاوری غذا)]

SIF → safe injection facility

sight → vision

section height abbr. SH	ارتفاع مقطع [تایر]	self-aligning torque → self-aligning moment	
sectioning	برش‌گیری [تشریحی]	self-change	خودتغییری [اعتیاد]
section repair	تعمیر عمقی [تایر]	self curing	خودپزش [تایر]
section width abbr. SW	پهنای مقطع [تایر]	selfish DNA	دینای خودخواه [ژن‌شناسی]
securitisation	امنیتی‌سازی [سیاسی]	<i>syn.</i> ignorant DNA, incidental DNA	
security complex	مجموعه هم‌امنیت [سیاسی]	self-pruning	خودهرسی [جنگل]
security regime	نظام امنیت‌گستر [سیاسی]	self transfer	خودانتقالی [شیمی]
security risk	امنیت‌شکن [سیاسی]	<i>syn.</i> backbiting	
seed graft	پیوندینه دانه‌ای [پیوند]	self vulcanisation	خودولکانش [تایر]
segmental fracture	شکستگی قطعه‌ای [استخوان پزشکی]	semicrystalline → hyalocrystalline	
seismic moment	گشتاور زمین‌لرزه [ژئوفیزیک]	semifalcate	نیمه‌داسی [کیامی]
<i>syn.</i> scalar seismic moment		semifalciform	نیمه‌داسی‌شکل [کیامی]
seismic reflection tomography → reflection tomography		semisolid	نیمه‌جامد [دارویی]
seismic refraction tomography → refraction tomography		semolina	مینارد [غذای غلات]
seismic tomography	برش‌نگاری لرزه‌ای [ژئوفیزیک]	sender anonymity	گمنامی فرستنده [رمز]
seismogenic zone	زون لرزه‌زا [ژئوفیزیک]	senior citizen's menu	منوی سالمندان، صورت‌غذای سالمندان [گردشگری]
seismoscope	لرزه‌نما [ژئوفیزیک]	sensitivity	حساسیت [سلامت]
selective browsing	سرچری گزینشی [جنگل]	sensitivity level	تراز حساسیت [مخابرات]
selective engagement	اقدام گزینشی [سیاسی]	sentinel surveillance	مراقبت با دیده‌وری [سلامت]
selective grazing	چرای گزینشی [جنگل]	SEP → syringe-exchange program	
selective high pruning	هرس دورازدست گزینشی [جنگل]	sequentially compact set	مجموعه دنباله‌ای فشرده [ریاضی]
selective prevention	پیشگیری گزینشی [اعتیاد، سلامت]	serial casting	گچ‌گیری پیاپی [استخوان پزشکی]
self-aligning moment	گشتاور خودتنظیمی [تایر]	serrate	اره‌ای [کیامی]
<i>syn.</i> self-aligning torque, aligning torque		serrulate	ریزاره‌ای [کیامی]
		<i>syn.</i> finely serrate	
		sessile	بی‌پایک [کیامی]
		session key	کلید نشست [رمز]
		set	دست [ورزش]
		set function	تابع مجموعه‌ای [ریاضی]
		set point	امتیاز نقره‌ای [ورزش]

sailboat قایق بادبانی [ورزش]

syn. sailing boat

sailing بادبانی‌رانی [ورزش]

syn. yachting¹

sailing boat → sailboat

scoreboard بازی‌نما [ورزش]

sand drain زهکش ماسه‌ای [درون‌شهری]

sanding ماسه‌پاشی [ریلی]

SAP → student assistance program

satDNA/sat-DNA دینامه [ژن‌شناسی]

satellite DNA دینای ماهواره‌ای [ژن‌شناسی]

savoury لپ‌شوره [گردشگری]

scalar seismic moment

→ seismic moment

scale checking وارسی مقیاس [نقشه‌برداری]

scale error خطای مقیاس [نقشه‌برداری]

scale factor ضریب مقیاس [نقشه‌برداری]

scale indicator نشانگر مقیاس [نقشه‌برداری]

scalelike → scaley

scale of a stereoscopic model

مقیاس مدل برجسته [نقشه‌برداری]

scale parallel مدار مقیاس

scaley فلس‌مانند [کیامی]

syn. scalelike

scallop wear → cupping wear

scalping آردبیزی [فناوری غذا]

scaphoid abdomen شکم‌زورقی [تشریحی]

syn. boat-shaped abdomen,

navicular abdomen, carinate

abdomen

scarce messenger RNA

رِنای پیک کمیاب [ژن‌شناسی]

scarce mRNA رِنای کمیاب [ژن‌شناسی]

scavenger زباله‌گرد [محیط‌زیست]

scavenging زباله‌گردی [محیط‌زیست]

schizoid personality disorder

اختلال شخصیت گسیخته‌وار [روان‌شناسی]

schizophrenia روان‌گسیختگی [روان‌شناسی]

schizophrenic¹ روان‌گسیخته¹ [روان‌شناسی]

schizophrenic² روان‌گسیخته² [روان‌شناسی]

schizophrenogenic mother

مادر روان‌گسیخته‌پرور [روان‌شناسی]

schizotypal personality disorder

اختلال شخصیت گسیخته‌گون [روان‌شناسی]

Schlicht function → univalent function

scissor drive → scissor lift

scissor jack → scissor lift

scissor lift بالابر جمع‌شو [هوایی]

syn. scissor jack, scissor drive

screening الک کردن [فناوری غذا]

screw-type implant

→ threaded implant

scrRNA رِناکم [ژن‌شناسی]

SDLC → synchronous data link control

seasonal grazing چراى فصلی [جنگل]

secondary pollutant آلاینده ثانویه [محیط‌زیست]

secondary shoot جست ثانویه [جنگل]

secondary structure سازه فرعی [هوایی]

secondary tide station

ایستگاه کشت‌دسنجی میان‌مدت [اقیانوس‌شناسی]

second half نیمه دوم [ورزش]

second messenger پیام‌رسان دوم [دارویی]

secret key کلید مخفی [رمز]

secret key cryptography

رمزنگاری با کلید مخفی [رمز]

syn. private key cryptography

secret sharing scheme طرح تسهیم راز [رمز]

section رسد [نظامی]

- rigid pavement | روسازی صلب [درون‌شهری]
 rising tide | کِشَند خیزان [اقیانوس‌شناسی]
 Risser's cast | کچ ریسر [استخوان‌پزشکی]
 RIV → rapid-intervention vehicle
 river tide | رود کِشَند [اقیانوس‌شناسی]
 river wear → erosion wear
 RLS → restless-leg syndrome
 RNA ligase | رناپیونداز [ژن‌شناسی]
 RNA-RNA hybridization | دورگه‌سازی رنا - رنا، دورگه‌شدگی رنا - رنا [ژن‌شناسی]
 roadbase | اساس راه [درون‌شهری]
 road holding | جاده‌چسبی [تایر]
 road test | آزمون جاده [تایر]
 rock avalanche | بهمن سنگ [زمین‌شناسی]
 rod vision | دید استوانه‌یاخته [پایه‌پزشکی]
 rolled back → revolute
 rolling resistance coefficient
 → coefficient of rolling resistance
 roof-top restaurant/rooftop restaurant
 بام‌غذاخوری، بام‌رستوران [گردشگری]
 room service menu | صورت‌غذای اتاق، منوی اتاق [گردشگری]
 root collar → root crown
 root crown | یقه ریشه [جنگل]
 syn. root collar
 rope flap | باله لوله‌ای [پیوند]
 ropiness | نخینگی [فتاوری غذا]
 ropy bacteria | باکتری نخینه‌سان [فتاوری غذا]
 rotary door flap | باله پاشنه‌گرد [پیوند]
 rotation(al) grazing | چرای چرخشی
 syn. cyclic grazing
 rotation flap | باله چرخشی [پیوند]
 rotula → lozenge
 rough grazing | چراگاه بکر [جنگل]
 syn. unimproved grazing
 row boat | کرجی [ورزش]
 rower | کرجی‌ران [ورزش]
 syn. oarsman
 rowing | کرجی‌رانی [ورزش]
 rowing club | باشگاه کرجی‌رانی [ورزش]
 rubber reclamation | احیای لاستیک [تایر]
 syn. reclamation, reclaiming
 rubble drain → French drain
 ruling party → governing party
 runcinate | چپ‌اره‌ای [کیامی]
 running-key | کلید جریانی [رمز]
 Russian tea | چای لیوانی [گردشگری]
 R wave → Rayleigh wave
 S
 saburral amaurosis
 پی‌کوری گوارشی [پایه‌پزشکی]
 SAC → short-arm cast
 saddle → third rail saddle
 safe injection facility
 abbr. SIF | تسهیلات تزریق ایمن [اعتیاد]
 safe injection site | تزریق‌خانه ایمن [اعتیاد]
 abbr. SIS¹
 syn. supervised injection site, SIS²
 medically supervised injection
 centre, MSIC
 sagittate | پیکانی [کیامی]
 sagittiform | پیکانی‌شکل [کیامی]
 syn. arrow-shaped
 sail | بادبان [ورزش]
 sailboard | تخته‌بادبان [ورزش]
 sailboarding → windsurfing

rekeying کلیدگذاری مجدد [رمز]
relativism نسبی‌گرایی [جامعه‌شناسی]
relaxation¹ آرامش [روان‌شناسی]
relaxation² واهلش [شیمی]
relaxation therapy آرامش‌درمانی [روان‌شناسی]
relaxation training آموزش آرامش [روان‌شناسی]
release رهش [دارویی]
reliability پایایی [سلامت]
relugging دنده‌گذاری [تایر]
syn. band lugging
remoulding → mould cure retreading
removable expansion prosthesis
 بر سازه گسترشی متحرک [پیوند]
removal → commercial drain
renaturation بازسرشت [ژن‌شناسی]
syn. reannealing, reassociation
reniform کلیوی شکل [کیامی]
syn. kidney-shaped
repaired tyre تایر تعمیری [تایر]
repair gum آمیزه تعمیر [تایر]
repair plug فتیله [تایر]
repair unit → patch
repand → undulate
repeatability تکرارپذیری [سلامت]
syn. reproductability
repetitious DNA → repetitive DNA
repetitive DNA یدنای تکراری [ژن‌شناسی]
syn. repetitious DNA,
 reiterated sequence
representation theory نظریه نمایش [ریاضی]
representing measure
 اندازه نمایش‌دهنده [ریاضی]
reproductability → repeatability
responsible drug use
 مصرف سنجیده مواد [اعتیاد]

restless-leg syndrome
abbr. RLS نشانگان پایی‌قراری [روان‌شناسی]
syn. Ekbom's syndrome, tachyathetosis
retention factor ضریب بازدارایی [شیمی]
retention time مدت بازدارایی [شیمی]
retention time window
 محدوده مدت بازدارایی [شیمی]
retort قرع [شیمی]
retread → precured tread
retreadability روکش‌پذیری [تایر]
retreaded tyre تایر روکشی [تایر]
retreading روکش‌کاری [تایر]
syn. recapping
retread separation
 دو پوست‌شدگی روکش [تایر]
Reverdin graft پیوندینه ریوردين
reverse azimuth سمت وارون [نقشه‌برداری]
syn. back azimuth
reverse azimuth → back azimuth
reverse bearing سویه وارون [نقشه‌برداری]
reversed tide کیشند وارون [اقیانوس‌شناسی]
syn. inverted tide
revolute برون‌پیچ [کیامی]
syn. rolled back
RF → extra load
rhomboid لوزی‌وار [کیامی]
rhytidome → outer bark
rib depression رفتگی نوار [تایر]
syn. punch wear
rib undercutting زیربریدگی آج‌نوار [تایر]
ride → ride comfort
rideability → ride comfort
ride comfort رهواری [تایر]
syn. ride, comfort, rideability

recipient anonymity

گمنامی گیرنده [رمز، مخابرات]

reciprocal bearing [سویه متقابل نقشه برداری]

reclaim → reclaimed rubber

reclaimed rubber

لاستیک احیاشده، بازلاستیک [تایر]

syn. reclaim

reclaiming → rubber reclamation

reclaiming agent [عامل احیا [تایر]]

reclamation → rubber reclamation

recombined cream [خامه بازساخته [فناوری غذا]]

syn. reconstituted cream

reconstituted cream

→ recombined cream

recovered [خودیافته، بهبودیافته [اعتیاد]]

recovering person [خودیابنده،

بهبودیابنده [اعتیاد]]

recovery [خودیابی، بهبود [اعتیاد]]

recovery coach [مربی خودیابی،

مربی بهبود [اعتیاد]]

syn. recovery support specialist

recovery home [خانه خودیابی،

خانه بهبود [اعتیاد]]

recovery support specialist

→ recovery coach

recreational drug use

[مصرف تفریحی مواد [اعتیاد]]

syn. social-recreational drug use

recreational drug use

→ social-recreational drug use

recuperator [گرمابازیاب [محیط زیست]]

recurrent dislocation

[دررفتگی مکرر [استخوان پزشکی]]

red attack [حمله سرخ [جنگل]]

red-belt [کمربند سرخ [جنگل]]

red-top [مرحله سوزن قرمزی، سوزن قرمزی [جنگل]]

reduction → fracture reduction

reduction of tides [تحویل کشندگی [اقیانوس شناسی]]

redundancy [افزونگی [مخابرات]]

redundancy check(ing)

[بازبینی افزونگی [مخابرات]]

redundant bits [بیت های افزونه [مخابرات]]

REE → rare earth elements

reference population [جمعیت مرجع،

جامعه مرجع [سلامت]]

reflection tomography

[برش نگاری بازتابی [ژئوفیزیک]]

syn. seismic reflection tomography

reflex amaurosis [پی کوری بازتابی [پایه پزشکی]]

reflex amblyopia [پی کم بینی بازتابی [پایه پزشکی]]

refraction tomography

[برش نگاری شکستی [ژئوفیزیک]]

syn. seismic refraction tomography

regiment [هنگ [نظامی]]

regional anatomy

[کالبدشناسی ناحیه ای [تشریحی]]

register → stop²

registration [صداگردانی [موسیقی]]

regular representation [نمایش منظم [ریاضی]]

regular representation of a group

[نمایش منظم گروه [ریاضی]]

reinforced tyre → extra load

reinforcement repair [تعمیر نیمه عمقی [تایر]]

reinforce separation

→ chafer separation

reiterated sequence → repetitive DNA

rejection [پس زنی، پس زدن [پیوند]]

syn. graft rejection

qualifying draw

قرعه‌کشی مسابقات انتخابی [ورزش]

qualifying matches → qualifying

qualifying round [دور انتخابی [ورزش]

quantum cryptography

رمزنگاری کوانتومی [رمز]

quasi-experimental study

مطالعه شبه‌تجربی [سلامت]

R

race [مسابقه سرعتی [ورزش]

race-fixing → match-fixing

racer [سرعتی [ورزش]

radar bearing [سویه راداری [نقشه‌برداری]

radial crack [ترک‌خوردگی شعاعی [تایر]

radial ply [لایه شعاعی [تایر]

radial-ply tyre → radial tyre

radial tyre [تایر شعاعی، تایر رادیال [تایر]

syn. radial-ply tyre

radio bearing [سویه رادیویی [نقشه‌برداری]

radiological anatomy

کالبدشناسی پرتوی [تشریحی]

syn. x-ray anatomy

radius kerb [جدول قوسی [درون‌شهری]

raft [کلک [ورزش]

rafting [کلک‌رانی [ورزش]

rail elevation [تراز ریل بیرونی [ریلی]

rail expansion shim [لایه درز انبساط [ریلی]

rainout/rain-out [باران‌شویی [محیط‌زیست]

syn. washout

ramus graft [پیوندینه شاخه‌فکی [پیوند]

random flight [پرواز موردی [هوابی]

randomisation/randomization

تصادفی‌سازی [سلامت]

randomised controlled trial

کارآزمایی تصادفی‌شده شاهددار [سلامت]

abbr. RCT

random oracle model

مدل پیشگوی تصادفی [رمز]

range¹ [بُرد عملیاتی [نظامی]range² [میدان تیر [نظامی]

range allotment → grazing allotment

range of visibility [دیدرس [نقشه‌برداری]

range rate [آهنگ تغییر فاصله [نقشه‌برداری]

rank correlation [همبستگی رتبه‌ای [ریاضی]

rank order statistic

آماره ترتیبی رتبه‌ای [ریاضی]

rapid-intervention vehicle

abbr. RIV [خودرو نجات‌سریع [هوابی]

rare earth elements

abbr. REE [عناصر خاکی کمیاب [زمین‌شناسی]

rate of fire [نواخت آتش [نظامی]

rational choice [گزینش عقلانی [نظامی]

rational choice theory

نظریه گزینش عقلانی [سیاسی]

Rayleigh wave

[موج ری‌لی [ژئوفیزیک]

syn. R wave

RCT → randomised controlled trial

reaction point [نقطه واکنش [زمین‌شناسی]

syn. peritectic point

ream [بُرَقوزنی [تایر]

reannealing → renaturation

reassociation → renaturation

recapping → retreading

receptor [گیرنده [دارویی]

process evaluation [ارزشیابی فرایند] [سلامت]

syn. formative evaluation

product cipher [رمز ترکیبی] [رمز]

syn. superencryption

product evaluation

→ outcome evaluation

professional foul [خطای حرفه‌ای] [ورزش]

progressive myopia

[نزدیک‌بینی پیش‌رونده] [پایه پزشکی]

progressive relaxation

[آرمش پیش‌رونده] [روانشناسی]

proleptic shoot → Lammas shoot

prospect theory [نظریه زیان‌گریزی] [سیاسی]

prosthesis¹ [برسازه] [پیوند]

prosthesis² [برسازه‌گذاری] [پیوند]

prosthetic [برسازه‌ای] [پیوند]

prosthetic implant [کاشتینه برسازه] [پیوند]

protanomaly [سرخ‌بی‌هنجاری] [پایه پزشکی]

protective factor [عامل محافظ، محافظ] [سلامت]

protruding terminus

[پایانه بیرون‌زده] [ژن‌شناسی]

provable security [امنیت اثبات‌پذیر] [رمز]

proving ground [میدان آزمون] [تایر]

syn. testing ground

pseudo-compact space

[فضای شبه‌فشرده] [ریاضی]

pseudo-random number

[اعداد تصادفی‌نما] [ریاضی]

psychogenic fugue [گریز روان‌زاد] [روانشناسی]

psychogenic pain disorder

[اختلال درد روان‌زاد] [روانشناسی]

public health impact assessment

[ارزیابی اثر نهایی بر سلامت همگانی] [سلامت]

abbr. PHIA

public key cryptography

[رمزنگاری با کلید عمومی] [رمز]

public-key infrastructure

abbr. PKI [زیرساخت کلید عمومی] [رمز]

pulsar [تپ‌اختر] [نجوم‌رصدی]

pulsating star [ستاره تپنده] [نجوم‌رصدی]

syn. pulsating variable star,

pulsating variable

pulsating variable → pulsating star

pulsating variable star → pulsating star

pulverised fuel ash [پَرخاکستر] [درون‌شهری]

abbr. PFA

syn. fly ash

pulvinus [بالشتک] [گیاهی]

punch wear → rib depression

puncture → tyre puncture

puncture protector [لایه ضد پنچری] [تایر]

puncture repair [پنچرگیری] [تایر]

pure mathematics [ریاضیات محض] [ریاضی]

pyriform [کلابی‌شکل] [گیاهی]

pyrometer [تَف‌سنج] [شیمی]

pyrometrics → pyrometry

pyrometry [تَف‌سنجی] [شیمی]

syn. pyrometrics

Q

quadrant kerb [جدول گوشه‌گرد] [درون‌شهری]

quadrivalent [چهارظرفیتی] [شیمی]

qualifier [برگزیده] [ورزش]

qualifying [مسابقات انتخابی] [ورزش]

syn. qualifying matches

qualifying competition [رقابت انتخابی] [ورزش]

practical anatomy | کالبدشناسی عملی | تشریحی |

practical politics | سیاسیات عوام‌پسند | سیاسی |

pragmatism | مصلحت‌گرایی | سیاسی |

precast concrete kerb

جدول بتنی پیش‌ساخته | درون‌شهری |

precipitating factor | عامل تسریع‌کننده،

تسریع‌کننده | سلامت |

precontemplation | پیش‌تأمل | اعتیاد |

precontemplation stage

مرحله پیش‌تأمل | اعتیاد |

precontemplator | پیش‌تأمل‌گر | اعتیاد |

precure | روکش‌کاری سرد | تایر |

syn. precure retreading, cold cap,

precured tread retreading

precured tread | روکش پیش‌پخته | تایر |

syn. retread

precured tread cushion gum

آمیزه چسبان رویه پیش‌پخته | تایر |

precured tread retreading → precure

precure retreading → precure

precursor messenger RNA

رِنا ی پیک پیش‌ساز | ژن‌شناسی |

precursor microRNA

ریزِرنای پیش‌ساز | ژن‌شناسی |

predictive validity | روایی پیش‌بینی | سلامت |

predictive value | ارزش اخباری | سلامت |

predisposing factor | عامل مستعدکننده،

مستعدکننده | سلامت |

preferential anosmia

نابویایی ترجیحی | پایه‌پزشکی |

premature ejaculation | زودانزالی | روان‌شناسی |

syn. ejaculatio praecox

premature grazing | چرای زودرس | جنگل |

premature mRNA | رِنا پ پیش‌رس | ژن‌شناسی |

pre-messenger RNA | پیش‌رِنا پ | ژن‌شناسی |

syn. pre-mRNA

pre-miRNA | پیش‌ریزِرنای | ژن‌شناسی |

pre-mRNA → pre-messenger RNA

preparation¹ | آمادگی | اعتیاد |

preparation² | آماده‌سازی، تهیه | دارویی |

preparation³ | فراورده | دارویی |

preparation stage | مرحله آمادگی | اعتیاد |

prestige pricing

قیمت‌گذاری اقلام شاخص | گردشگری |

pre-theatre menu | صورت‌غذای نمایش‌سرا،

منوی نمایش‌سرا | گردشگری |

primary magma | ماگمای اولیه | زمین‌شناسی |

primary microRNA | ریزِرنای اولیه | ژن‌شناسی |

abbr. pri-miRNA

primary myopia | نزدیک‌بینی اولیه | پایه‌پزشکی |

primary pollutant | آلاینده اولیه | محیط‌زیست |

primary structure | سازه اصلی | هوایی |

primary tide station

ایستگاه کِشندسنجی بلندمدت | اقیانوس‌شناسی |

primary transcript | رونوشت اولیه | ژن‌شناسی |

priming of the tides

پیش‌افت کِشند | اقیانوس‌شناسی |

pri-miRNA → primary microRNA

primitive magma | ماگمای آغازین | زمین‌شناسی |

primordial prevention

پیشگیری خاستگاهی | سلامت |

private key cryptography

→ secret key cryptography

privatisation/privatization

خصوصی‌سازی | جامعه‌شناسی |

proactive secret sharing

تسهیم راز پیش‌نگر | رمز |

proactive security | امنیت پیش‌نگر | رمز |

PKI → public-key infrastructure

placebo | دارونما | دارویی

plaintext/plain text | متن ساده | رمز

plaited → plicate

planar measure | اندازه هامونی | ریاضی

plane angle | زاویه مسطح | نقشه برداری

planetable traverse

پیمایش تخته سه پایه ای | نقشه برداری

plansifter | آلمان | فناوری غذا

plaster | مشمع | دارویی

syn. adhesive plaster

plaster cast | گچ^۲ | استخوان پزشکی

plastic anatomy | کالبدشناسی قالبی | تشریحی

syn. clastic anatomy

platoon | دسته | نظامی

platoon sergeant | گروهان دسته | نظامی

play¹ → game

play² | بازی^۲ | ورزش

play off/play-off/playoff | بازی حذفی | ورزش

plicate | چین دار | گیاهی

syn. plaited

ploughing | فرمان گریزی | تایر

plunger test | آزمون مقاومت منجید | تایر

ply | لایه | تایر

syn. tyre ply, carcass ply

ply rating | لایه معادل | تایر

abbr. PR

ply separation | جدایی لایه ها | تایر

plysteer | فرمان کنشی | تایر

PMS → post-marketing surveillance

pneumatic trail | بازوی خودتنظیمی | تایر

poikiloblastic texture → sieve texture

point detector | آشکارساز سوزن | اریلی

polar distance | فاصله قطبی | نقشه برداری

syn. co-declination

pole tide | قطب کشند | اقیانوس شناسی

police use of force | شدت عمل پلیس | نظامی

polycistronic message

→ polycistronic mRNA

polycistronic mRNA

رناپ چندکارایه ای | ژن شناسی

syn. polycistronic message

polydrug abuser | چندموادی | اعتیاد

polymetamorphism | چنددگرگونی | زمین شناسی

syn. superimposed metamorphism

porcine graft | پیوندینه خوک | پیوند

positive camber | کجی مثبت | تایر

positive caster | زاویه پیرو مثبت | تایر

positive health | سلامت مثبت | سلامت

positive predictive value

abbr. PPV | ارزش اخباری مثبت | سلامت

postbehavioural movement

جنبش پسارفتارگرایی | سیاسی

post-fordism/post fordism

پسافوردگرایی | جامعه شناسی

post-marketing surveillance

abbr. PMS | نظارت پسابازاریابی | دارویی

postsurgical prosthesis

برسازۀ پساجراحی | پیوند

pouch flap → bipedicle flap

poverty line | خط فقر | جامعه شناسی

power analysis attack | حمله تحلیل توانی | رمز

syn. power consumption attack,

simple power analysis attack

power consumption attack

→ power analysis attack

power convertor | خودرو میدکل برق | هوایی

power section | بخش توان | هوایی

PPV → positive predictive value

PR → ply rating

pharmacochemistry

→ pharmaceutical chemistry

pharmacodynamic | داروپویایی شناختی | [دارویی]

pharmacodynamics | داروپویایی شناسی،

پویایی شناسی دارویی | [دارویی]

pharmacoeconomics | اقتصاد دارویی | [دارویی]

pharmacoepidemiology | داروهمه گیرشناسی،

همه گیرشناسی دارویی | [دارویی]

pharmacogenetic | داروشناختی | [دارویی]

pharmacogenetics | داروژن شناسی | [دارویی]

pharmacogenomic | داروژنگان شناختی | [دارویی]

pharmacogenomics | داروژنگان شناسی | [دارویی]

pharmacognosist | گیاه داروشناس | [دارویی]

pharmacognosics → pharmacognosy

pharmacognosy | گیاه داروشناسی | [دارویی]

syn. pharmacognostics

pharmacokinetic | داروجنبش شناختی | [دارویی]

pharmacokinetics | داروجنبش شناسی،

جنبش شناسی دارویی | [دارویی]

pharmacologic(al) | داروشناختی | [دارویی]

pharmacologist | داروشناس | [دارویی]

pharmacology | داروشناسی | [دارویی]

pharmacometrics | داروسنجی | [دارویی]

pharmacophilia | دارودوستی | [دارویی]

pharmacophobia | داروهراسی | [دارویی]

pharmacopoeia/pharmacopeia

دارونامه | [دارویی]

pharmacotherapy | دارودرمانی | [دارویی]

syn. drug therapy, drug treatment

pharmacovigilance | دارودیدبانی | [دارویی]

pharmacy¹ | داروپزشکی | [دارویی]pharmacy² | داروخانه | [دارویی]pharmacy³ → pharmaceuticals

phenomenological sociology

جامعه شناسی پدیدارشناختی | [جامعه شناسی]

PHIA → public health impact

assessment

photographic zenith tube

تصویربردار سمت الرأسی | [انجوم رصدی]

photometric parallax

اختلاف منظر نورسنجشی،

فاصله نورسنجشی | [انجوم رصدی]

photometric parallax method

روش اختلاف منظر نورسنجشی،

روش فاصله نورسنجشی | [انجوم رصدی]

photopic vision → day vision

phreak | رخنه گر تلفن | [مخابرات]

syn. phreaker

phreaker → phreak

phreatic aquifer → unconfined aquifer

physical health | سلامت جسمانی | [سلامت]

physiognomonic anatomy

کالبدشناسی تفسیر ظاهر | [تشریحی]

physiological anatomy

→ functional anatomy

physiological diplopia

دوبینی طبیعی | [پایه پزشکی]

syn. stereoscopic diplopia

pill | حَب | [دارویی]

pilotless aircraft | هواگرد بی خلبان | [هوابی]

pinch graft | پیوندینه نیشگونی | [پیوند]

pinnate | شانه ای | [گیاهی]

pinnatifid | بریده شانه ای | [گیاهی]

syn. pinnisected

pinnatisect | چاک شانه ای | [گیاهی]

syn. pinnatisected

pinnatisected → pinnatisect

pinnisected → pinnatifid

pinpoint | نقطه دقیق | [نظامی]

- penalty spot** نقطه پنالتی | ورزش |
penalty throw پرتاب پنالتی | ورزش |
pendulous abdomen شکم آونگی | انشربی |
syn. venter propendens
penetrating graft پیوندینه نفوذی | پیوند |
penile implant آلت کاشتینه ای | پیوند |
percutaneous پوستی | دارویی |
percutaneous absorption جذب پوستی | دارویی |
syn. cutaneous absorption
perfect consonance → perfect consonant interval
perfect consonant interval فاصله ملایم کامل | موسیقی |
syn. perfect consonance
perfect forward secrecy رازمانی پیش سوی کامل | رمز |
abbr. PFC
perfect interval فاصله درست | موسیقی |
periodic annual increment رویش سالانه دوره ای | جنکل |
abbr. PAI
periodic grazing چرای دوره ای | جنکل |
syn. intermittent grazing
periodic increment رویش دوره ای | جنکل |
periodontal prosthesis بر سازه پیراندانی | پیوند |
periosteal graft پیوندینه برون آستی | پیوند |
peripheral vision دید محیطی | پایه پزشکی |
syn. indirect vision
peritectic point → reaction point
peritoneoscopy → abdominoscopy
permutation representation نمایش جایگشتی | ریاضی |
permutation representation of a group نمایش جایگشتی گروه | ریاضی |
- pernicious myopia** → malignant myopia
personal digital assistant دستگاه رقمی انفرادی | نظامی |
personal protection equipment تجهیزات حفاظت انفرادی | نظامی |
pervasive computing رایانه ای سازی فراگیر | نقشه برداری |
perversion انحراف | روان شناسی |
pervert¹ منحرف | روان شناسی |
pervert² → sexual pervert
petiole دمبرگ | گیاهی |
syn. leafstalk
petiolulate دمبرگچه دار | گیاهی |
petiolule دمبرگچه | گیاهی |
petit-barré (fr.) نیم بست | موسیقی |
syn. half-capotasto, half barré
Petrie cast گچ پتری | استخوان پزشکی |
PFA → pulverised fuel ash
PFC → perfect forward secrecy
pharmaceutical دارویی | دارویی |
syn. medicinal
pharmaceutical care مراقبت دارویی | دارویی |
pharmaceutical chemistry شیمی دارویی | دارویی |
syn. pharmacochemistry, medicinal chemistry, chemical pharmacy
pharmaceutics داروسازی | دارویی |
syn. pharmacy³
pharmacist داروساز | دارویی |
syn. pharmacist², apothecary, drugist
pharmacist¹ دارو پزشک | دارویی |
pharmacist² → pharmacist

parasol wing هواپیمای بال‌چتری،

بال‌چتری [هوابی]

syn. parasol-wing monoplane, parasol-wing airplane, parasol-wing aircraft

parasol-wing aircraft/

parasol wing aircraft → parasol wing

parasol-wing airplane/

parasol wing airplane → parasol wing

parasol-wing monoplane/

parasol wing monoplane

→ parasol wing

parasomnia کُزخوابی [روان‌شناسی]

parch blight → winter drying

parental magma ماگمای والد [زمین‌شناسی]

parenteral تزریقی [دارویی]

parent track خط مادر [ریلی]

paroxysmal sleep → narcolepsy

parry fracture → Monteggia fracture

partial dislocation → subluxation

partial recovery خودیابی نسبی،

بهبود نسبی [اعتیاد]

particulate graft پیوندینه ذره‌ای [پیوند]

passenger manifest صورت مسافر [هوابی]

passing six-four chord

آکورد چهارشش‌گذر [موسیقی]

patch وصله [تایر]

syn. repair unit

patch and plug وصله پستانکی [تایر]

syn. combination repair unit

patch graft پیوند وصله‌ای [پیوند]

patching وصله‌زنی [تایر]

path homotopy هم‌جایی مسیری [ریاضی]

pathological anatomy

کالبدشناسی آسیب‌شناسی [تشریحی]

syn. anatomic(al) pathology

pathologic fracture

شکستگی مرضی [استخوان‌پزشکی]

pathologic histology

بافت‌آسیب‌شناسی [تشریحی]

pavor nocturnus

→ sleep-terror disorder

PDA

دست‌ران [نظامی]

pedal six-four chord

→ neighbouring six-four chord

pediatric speech aid prosthesis

برسازۀ کمک‌گفتاری [پیوند]

pedicle graft

پیوندینه پایه‌دار [پیوند]

syn. flap²

pedicle flap

باله پایه‌دار [پیوند]

pedophile/paedophile کودک‌کام [روان‌شناسی]

syn. pedophilic

pedophilia/paedophilia

کودک‌کامی [روان‌شناسی]

pedophilic/paedophilic

کودک‌کامانه [روان‌شناسی]

pedophilic → pedophile

peer entity authentication

اصالت‌سنجی هستار همتا [مخابرات]

pellet

گردانه [دارویی]

pelletization

گردانه‌سازی [دارویی]

peltate

سپری [گیاهی]

syn. shield-shaped

penalty

جریمه، پناالتی [ورزش]

penalty arc

قوس محوطه جریمه [ورزش]

penalty area

محوطه جریمه [ورزش]

penalty bench

نیمکت جریمه [ورزش]

penalty kick

ضربه پناالتی [ورزش]

penalty shoot out

ضربات پناالتی،

روش ضربات پناالتی [ورزش]

osteophyte استخوان رُست | استخوان پزشکی |

syn. osteophyma

osteotome استخوان بُر | استخوان پزشکی |

osteotomy استخوان بُری | استخوان پزشکی |

other addiction دگر اعتیادی | اعتیاد |

outcome evaluation ارزشیابی برآمد | سلامت |

syn. summative evaluation,

product evaluation

outer bark پوست بیرونی | جنگل، گیاهی |

syn. rhytidome

out of round wear → eccentric wear

outside diameter → overall diameter

ovate تخم مرغی | گیاهی |

syn. egg-shaped

oven spring پُخت | فناوری غذا |

overall diameter قطر خارجی | تایر |

syn. outside diameter

overall fast wear رفتگی زودرس | تایر |

overbrowsing سرچری مفرط | جنگل |

overgrazing چرای مفرط | جنگل |

overhang → wing overhang

overload اضافه بار | تایر |

overloading اضافه بارگذاری | تایر |

overpotential → overvoltage

overrunning third rail

ریل سوم روتماس | ریلی |

syn. top contact third rail

oversteer بیش فرمان گیری | تایر |

overtide بیش کشند | اقیانوس شناسی |

over time → extra time

overvoltage بیش ولتاژ | شیمی |

syn. overpotential

ovoid تخم مرغ وار | گیاهی |

ozone checking → ozone cracking¹

ozone cracking¹ ترک خوردگی اُزونی | تایر |

syn. ozone checking

ozone cracking² ترک زایی اُزونی | تایر |

P

padding gum آمیزه ترمیمی | تایر |

paedophile → pedophile

paedophilia → pedophilia

paedophiliac → pedophiliac

Paget's disease بیماری پاژه | استخوان پزشکی |

syn. osteitis deformans

PAI → periodic annual increment

pain disorder اختلال درد | روان شناسی |

palmate پنجه ای | گیاهی |

palmatifid بریده پنجه ای | گیاهی |

palmatisect چاک پنجه ای | گیاهی |

panada خمیرابه چرب | فناوری غذا |

panary fermentation

ورآوری تخمیری | فناوری غذا |

pandurate قلیانی | گیاهی |

panduriform قلیانی شکل | گیاهی |

papilla mammae → nipple

papilla mammaria → nipple

papillary adenoma → nipple adenoma

paradrop پرتاب با چتر | نظامی |

parallax → trigonometric parallax

Paralympic Games بازی های پارالمپیک،

بازی های المپیک معلولان | ورزش |

paraphilia کژکامی، کژکامی جنسی | روان شناسی |

paraphiliac¹ کژکام | روان شناسی |

paraphiliac² کژکامانه | روان شناسی |

parasitic DNA دِنای سرپار | ژن شناسی |

opening wedge osteotomy

استخوان‌بری گوه‌باز [استخوان‌پزشکی]

open reduction

جاناندازی باز [استخوان‌پزشکی]

open reduction and internal fixation

جاناندازی باز و تثبیت داخلی [استخوان‌پزشکی]

abbr. ORIF

open splice → open tread splice**open tread splice**

بازشدگی سروصل رویه [تایر]

syn. open splice

opposite tide

کشند مقابل [اقیانوس‌شناسی]

oral implant

کاشتینه دهانی [پیوند]

orbicular

دایره‌ای [گیاهی]

orbitread machine

روی‌پیچ [تایر]

order of battle

رزم‌آرایی [نظامی]

ordinary representation theory

نظریه نمایش معمولی [ریاضی]

ordinary tide

کشند عادی [اقیانوس‌شناسی]

organisation

سازمان [جامعه‌شناسی]

organisational culture

فرهنگ سازمانی [جامعه‌شناسی]

organisation theory

نظریه سازمان‌ها [جامعه‌شناسی]

organised crime

جرم سازمان‌یافته [جامعه‌شناسی]

orgasm

ربوخته [روان‌شناسی]

orgasmic

ربوخته‌ای [روان‌شناسی]

orientalism

شرق‌گرایی [جامعه‌شناسی]

ORIF → open reduction and internal fixation**orifice**

روزنه [محیط‌زیست]

orthodontic appliance

بست ارتادندانی [پیوند]

orthosis

ارتاسازه [پیوند]

orthotopic transplantation

→ homotopic transplantation

oscillating reaction

واکنش نوسانی [شیمی]

syn. clock reaction

oscillating vision

نوسان‌بینی [پایه‌پزشکی]

syn. oscillopsia

oscillopsia → oscillating vision**osmesthesia → olfaction****osphresis → olfaction****osseointegration**

استخوان‌جوشی [پیوند]

ossification

استخوانی شدن [استخوان‌پزشکی]

ostealgia

استخوان‌درد [استخوان‌پزشکی]

osteitis

استخوان‌آماس [استخوان‌پزشکی]

osteitis deformans → Paget's disease**osteoblast**

استخوان‌ساز [استخوان‌پزشکی]

osteoclast

استخوان‌گاه [استخوان‌پزشکی]

syn. osteophage

osteocyte

استخوان‌یاخته [استخوان‌پزشکی]

syn. bone cell

osteodystrophia → osteodystrophy**osteodystrophy**

دش‌استخوان‌سازی [استخوان‌پزشکی]

syn. osteodystrophia

osteogenesis

استخوان‌زایی [استخوان‌پزشکی]

syn. osteogeny

osteogenesis imperfecta

اختلال استخوان‌زایی [استخوان‌پزشکی]

osteogenesis imperfect congenital

استخوان‌زایی ناکامل مادرزادی [استخوان‌پزشکی]

osteogeny → osteogenesis**osteoid**

استخوان‌واره [استخوان‌پزشکی]

osteolysis

استخوان‌کافت [استخوان‌پزشکی]

osteomyelitis

عفونت استخوان [استخوان‌پزشکی]

osteonecrosis

استخوان‌میری [استخوان‌پزشکی]

osteophage → osteoclast**osteophyma → osteophyte**

- nonunion | جوش نخوردگی | استخوان پزشکی
- non-zero-sum game | بازی سرجمع ناصفر | سیاسی
- normal histology | بافت‌شناسی طبیعی | تشریحی
- normal series | رشته بهنجار | ریاضی
- north geomagnetic pole | قطب شمال زمین مغناطیسی | ژئوفیزیک
- syn. north pole, north magnetic pole
- north magnetic pole
→ north geomagnetic pole
- north pole → north geomagnetic pole
- notched → dentate
- no-win policy | سیاست بی‌برنده | سیاسی
- NPV → negative predictive value
- NRM
→ natural remanent magnetization
- NSP | برسن | اعتیاد
- null-homotopic map | نگاشت هم‌جای پوچ | ریاضی
- numeric sizing system | سامانه اندازه‌گذاری عددی | تایر
- nutritional amblyopia | بی‌کم‌بینی تغذیه‌ای | پایه پزشکی
- syn. deficiency amblyopia
- O
- oarsman → rower
- obcordate | واژ قلبی | گیاهی
- obdeltoid | واژ دلتاوار | گیاهی
- oblanceolate | واژ سرنیزه‌ای | گیاهی
- syn. inversely lanceolate
- oblique fracture | شکستگی مایل | استخوان پزشکی
- oblong | مستطیلی | گیاهی
- obovate | واژ تخم‌مرغی | گیاهی
- syn. inversely ovate
- obpandurate | واژ قلبانی | گیاهی
- obpyriform | واژ گلابی‌شکل | گیاهی
- syn. inverted pyriform
- observables | شناسانه | نظامی
- occidentalism | غرب‌گرایی | جامعه‌شناسی
- occult fracture | شکستگی پنهان | استخوان پزشکی
- oceanic crust | پوسته اقیانوسی | زمین‌شناسی
- oceanic island | جزیره اقیانوسی | زمین‌شناسی
- off-the-car balancing | میزان‌سازی جدا | تایر
- olfaction | بویایی | پایه پزشکی
- syn. smell, osmethesia, osphresis
- olfactory anesthesia → anosmia
- omental graft | پیوندینه چادرینه‌ای | پیوند، تشریحی
- omnimeter | قائم‌سنج | نجوم رصدی
- ondine's curse
→ sleep apnea
- one side wear
→ shoulder wear-one side
- one-stage implant | کاشتینه یک‌مرحله‌ای | پیوند
- onlay | برنشانده | پیوند
- onlay bone graft | پیوندینه استخوانی برنشانده | پیوند
- on-the-car balancing | میزان‌سازی درجا | تایر
- open¹ | بازیکن رها | ورزش
- open² | مسابقه آزاد | ورزش
- syn. open championship
- open championship → open²
- open-deck bridge | پل عرشه‌باز | ریلی
- open dislocation | دررفتگی باز | استخوان پزشکی
- syn. compound dislocation
- open fracture | شکستگی باز | استخوان پزشکی
- syn. compound fracture

natural stone kerb [جدول سنگی | درون شهری]

navicular abdomen

→ scaphoid abdomen

Neapolitan sixth chord

[آکورد شش ناپلی | موسیقی]

need(s) assessment [نیازسنجی | سلامت]

needle and syringe exchange

→ syringe-exchange program

needle and syringe program

[برنامه سرنگ و سوزن | اعتیاد]

needle exchange program

→ syringe-exchange program

needle-shaped → acicular

negative camber [کجی منفی | تایر]

negative caster [زاویه پیرو منفی | تایر]

negative predictive value

[abbr. NPV | ارزش اخباری منفی | سلامت]

neighbouring six-four chord

[آکورد چهارشش پهلویی | موسیقی]

syn. auxiliary six-four chord,

pedal six-four chord

nematoblastic texture

[بافت نخ شکفتی | زمین شناسی]

nerve graft [پیوند عصب | پیوند]

net addiction [نت بارگی | اعتیاد]

net(t) increment [رویش خالص | جنگل]

net(t) absorption → net retention

net(t) loading → net retention

net(t) retention [جذب خالص | جنگل]

syn. final absorption, final retention,

final uptake, net absorption,

net loading, netuptake

net(t) uptake → net retention

net wing area [مساحت خالص بال | هواپیما]

neuroanatomy [کالبدشناسی اعصاب | تشریحی]

neurohistology → histoneurology

neutral steer [هم فرمان گیری | تایر]

neutron star [ستاره نوترونی | نجوم رصدی]

nightmare disorder

[اختلال کابوسی | روان شناسی]

nightterrors → sleep-terror disorder

night watch [گشت شب | نظامی]

nipple [مامک | پایه پزشکی]

syn. papilla mammae, papilla

mammaria, mammary papilla,

mammilla, teat, thelium

nipple adenoma [تودعه مامک | پایه پزشکی]

syn. papillary adenoma

nocturnal hemiplegia → sleep paralysis

nocturnal myoclonus

[خواب اندام پرشی | روان شناسی]

nocturnal paralysis → sleep paralysis

non-cohesive end [سر ناچسب | ژن شناسی]

nondisplaced fracture

[شکستگی درجا | استخوان پزشکی]

nonfunctional adenoma

→ endocrine-inactive adenoma

nonfunctioning adenoma

→ endocrine-inactive adenoma

nonsecreting adenoma

→ endocrine-inactive adenoma

nonsecretory adenoma

→ endocrine-inactive adenoma

non-signalled territory

→ dark territory

nonsubmergible implant

[کاشتینه ناپوشیده | پیوند]

nontimber forest products

[فراورده های غیر چوبی جنگل | جنگل]

mouthwash دهان‌شویه [دارویی]

syn. mouth-rinse

movable fret دستان متحرک،

پرده متحرک [موسیقی]

movement tracking system

سامانه پایش مسیر [نظامی]

moving cluster خوشه متحرک [انجم‌رصدی]

moving-cluster method

روش خوشه‌متحرک [انجم‌رصدی]

moving-cluster parallax

اختلاف‌منظر خوشه‌متحرک [انجم‌رصدی]

MPD → dissociative identity disorder

MSIC → safe injection site

mucoadhesive مخاط‌چسب [دارویی]

syn. mucosa-adhesive

mucoperiosteal flap

باله مخاطی‌پیراستخوانی [پیوند]

mucosa-adhesive → mucoadhesive

mucosal flap باله مخاطی [پیوند]

multilevel governance

حکومت‌داری چندسطحی [سیاسی]

multiplier repair وصله دوتکه [تایر]

multiple flat spotting wear

کچلی پراکنده [تایر]

multiple-personality disorder

→ dissociative identity disorder

multiple stopping پرده‌گیری چندتایی [موسیقی]

musical glasses → glass harmonica

mutarotation واچرخش نوری [شیمی]

mutator جهش‌افزا [ژن‌شناسی]

mutator gene ژن جهش‌افزا [ژن‌شناسی]

mutual support پشتیبانی متقابل [نظامی]

MVP → most valuable player

myocutaneous flap

باله پوستی - ماهیچه‌ای [پیوند]

N

nacara → naker

nail hole repair تعمیر سوراخ منجید [تایر]

naker نقاره [موسیقی]

syn. nacara, naqqarah

naqqarah → naker

Nar-Anon معتانند [اعتیاد]

Narateen معتان [اعتیاد]

narcolepsy خواب‌تازش [روان‌شناسی]

syn. paroxysmal sleep

narcoleptic خواب‌تاخته [روان‌شناسی]

narrowly oblong مستطیلی باریک [گیاهی]

nascent نوزاد [شیمی]

nascent DNA رنای نیم‌ساخته [ژن‌شناسی]

nascent hydrogen هیدروژن نوزاد [شیمی]

nascent RNA رنای نیم‌ساخته [ژن‌شناسی]

national security امنیت ملی [سیاسی]

natural environment

محیط‌زیست طبیعی [محیط‌زیست]

natural history of disease

سیر طبیعی بیماری [سلامت]

natural pruning هرس طبیعی [جنگل]

natural recovery خودیابی طبیعی،

بهبود طبیعی [اعتیاد]

natural remanence

→ natural remanent magnetization

natural remanent magnetism

→ natural remanent magnetization

natural remanent magnetization

abbr. NRM مانده‌مغناطش طبیعی [ژئوفیزیک]

syn. natural remanence,

natural remanent magnetism

- mismatch** یارگیری نابرابر [ورزش]
- mixed-cell adenoma** تودغده مختلط [پایه پزشکی]
- mixed doubles** مسابقات دوبه دو مختلط، مسابقات مختلط [ورزش]
- mixed layer** → surface water²
- mixed somatotroph-lactotroph adenoma** تودغده تن و شیرگرا [پایه پزشکی]
syn. mammosomatotroph adenoma
- MLLW** → mean lower low water
- MLW** → mean low water
- mode** مُد [ریاضی]
- moderated recovery** خودیابی تعدیلی، بهبود تعدیلی [اعتیاد]
- moderate drinking** اندازه نوشی [اعتیاد]
- moderately repetitive DNA** دِنای میان تکرار [ژن شناسی]
syn. middle repetitive DNA
- modular representation theory** نظریه نمایش پیمانه‌ای [ریاضی]
- modulus of distance** → distance modulus
- Moho** موهو [ژئوفیزیک]
- Mohorovicic discontinuity** ناپیوستگی موهو [ژئوفیزیک]
syn. M-discontinuity
- molecular orbital** اوربیتال مولکولی [شیمی]
- molecular orbital theory** نظریه اوربیتال مولکولی [شیمی]
abbr. MO theory
- monochromasia** → monochromatism
- monochromatic vision** → monochromatism
- monochromatism** تک‌رنگ‌بینی
syn. monochromasia, monochromatic vision, monochromatopsia
- monochromatopsia** → monochromatism
- monocular diplopia** دوبینی تک‌چشمی [پایه پزشکی]
- monohydrate** یک‌آبه [شیمی]
- monomorphic adenoma** تودغده تک‌ریختی [پایه پزشکی]
- monteggia fracture** شکستگی مونته‌ژیا [استخوان پزشکی]
syn. parry fracture
- morbid anatomy** کالبدشناسی بیمارنگر [تشریحی]
- morphophysiology** → functional anatomy
- morsulus** → lozenge
- most valuable player** برترین بازیکن [ورزش] *abbr. MVP*
- MO theory** → molecular orbital theory
- motivational enhancement therapy** درمان انگیزه‌افزا [اعتیاد]
- motivational interview** مصاحبه انگیزشی [اعتیاد]
- motor racing** اتومبیل‌رانی سرعت [ورزش]
syn. auto racing, automobile racing, car racing
- mould cure** → mould cure retreading
- mould cure retreading** روکش‌کاری گرم [تایر]
syn. hot cap, mould cure, hot retreading, remoulding
- mouth-rinse** → mouthwash

merocrine قطره‌ریز [تشریحی]

merocrine gland غده قطره‌ریز [تشریحی]

mesh graft پیوندینه مشبک [پیوند]

mesocratic rock سنگ نیمه‌روشن [زمین‌شناسی]

MET درافزا [اعتیاد]

metric sizing system

→ metric tyre size system

metric tyre size system

سامانه اندازه‌گذاری متری [تایر]

syn. metric sizing system

MHHW → mean higher high water

MHW → mean high water

microanatomy ریزکالبدشناسی [تشریحی]

syn. minute anatomy,

microscopic(al) anatomy

microfollicular adenoma

تودغده ریزانبنانکی [پایه پزشکی]

syn. fetal adenoma

microRNA ریزرنا [ژن‌شناسی]

abbr. miRNA

syn. tiny RNA, small temporal RNA

microRNA gene ژن ریزرنا [ژن‌شناسی]

abbr. mir gene

microsatellite DNA

دناى ماهواره‌ای ریز [ژن‌شناسی]

microscopic(al) anatomy

→ microanatomy

middle-distance race

مسابقه نیمه‌استقامت [ورزش]

middle repetitive DNA

→ moderately repetitive DNA

mid-extreme tide

کشنده میان‌فرینه [اقیانوس‌شناسی]

midwing/mid-wing

→ midwing airplane

midwing aircraft/mid-wing aircraft

→ midwing airplane

midwing airplane/mid-wing ariplane

هواییمای بال‌میان، بال‌میان [هوایی]

syn. midwing monoplane,

midwing aircraft, midwing

midwing monoplane/mid-wing

monoplane → midwing airplane

military police

دژبان [نظامی]

Minerva cast → Minerva jacket

Minerva jacket گچ بالاپوش [استخوان‌پزشکی]

syn. Minerva cast

minisatellite → minisatellite DNA

minisatellite DNA

دناى ماهواره‌ای خرد [ژن‌شناسی]

syn. minisatellite

minispare → compact spare

minor common chord → minor triad

minor interval فاصله کوچک [موسیقی]

minor-major seventh chord

آکورد هفتم کوچک - بزرگ [موسیقی]

minor-minor seventh chord

آکورد هفتم کوچک - کوچک [موسیقی]

minor seventh chord

آکورد هفتم کوچک [موسیقی]

minor triad آکورد سه‌صدایی کوچک [موسیقی]

syn. minor common chord

minute anatomy → microanatomy

mir gene → microRNA gene

mirliton (fr.)

آواگردان [موسیقی]

syn. kazoo, singing membrane

miRNA → microRNA

mean lower low water

فروکشند فروتر میانگین [اقیانوس‌شناسی]

abbr. MLLW

mean lower low-water springs

فروکشند فروتر مهین میانگین [اقیانوس‌شناسی]

mean low water

abbr. MLW فروکشند میانگین [اقیانوس‌شناسی]

mean low-water lunitidal interval

میانگین بازه ماه فروکشندی [اقیانوس‌شناسی]

mean low-water neaps

فروکشند کهن میانگین [اقیانوس‌شناسی]

mean low-water springs

فروکشند مهین میانگین [اقیانوس‌شناسی]

mechanical wear

→ shoulder wear-one side

medal

نشان، مدال [ورزش]

medalist/medallist

نشان‌آور، مدال‌آور [ورزش]

medical anatomy

کالبدشناسی پزشکی [تشریحی]

medically supervised injection centre

→ safe injection site

medical sociology

جامعه‌شناسی پزشکی [جامعه‌شناسی]

syn. sociology of medicine

medication-assisted recovery

خودیابی دارویی، بهبود دارویی [اعتیاد]

medicinal → pharmaceutical²**medicinal chemistry**

→ pharmaceutical chemistry

meet-in-the-middle attack

حمله تلاقی‌درمیان [رمز]

megadose

کلان‌مقدار، کلان‌چنده [دارویی]

mega restaurant

غذاخوری بزرگ

رستوران بزرگ [گردشگری]

melanocratic rock

سنگ تیره [زمین‌شناسی]

syn. dark-coloured rock

membrane bioreactor

→ membrane bioreactor process

membrane bioreactor process

فرایند زی‌واکنشگاهی غشایی [محیط‌زیست]

syn. membrane bioreactor

mental health

سلامت روانی [سلامت]

menu analysis

هزینه‌یابی صورت‌غذا،

هزینه‌یابی منو [گردشگری]

menu board

صورت‌غذا، منو، [گردشگری]

menu card

کارت صورت‌غذا،

کارت منو [گردشگری]

menu content

صورت‌غذا، منو [گردشگری]

menu design

طرح صورت‌غذا،

طرح منو [گردشگری]

menu engineering

مهندسی صورت‌غذا،

مهندسی منو [گردشگری]

menu engineering software

نرم‌افزار مهندسی صورت‌غذا،

نرم‌افزار مهندسی منو [گردشگری]

menu holder

پایه صورت‌غذا، منوگیر [گردشگری]

menu item file

دادگان صورت‌غذا،

دادگان منو [گردشگری]

menu mix

ترکیب فروش صورت‌غذا،

ترکیب فروش منو [گردشگری]

syn. menu score

menu planning

تنظیم صورت‌غذا،

تنظیم منو [گردشگری]

menu pricing

قیمت‌گذاری صورت‌غذا،

قیمت‌گذاری منو [گردشگری]

menu score → menu mix**meridional distance**

فاصله نصف‌النهاری [نقشه‌برداری]

malignant myopia

نزدیک‌بینی بدخیم [پایه پزشکی]

syn. pernicious myopia

malunion

بدجوش‌خوردگی [استخوان‌پزشکی]

malunited fracture

شکستگی بدجوش‌خورده [استخوان‌پزشکی]

mammary papilla → nipple

mammilla → nipple

mammomatotroph adenoma

→ mixed somatotroph-lactotroph
adenoma

man-for-man → man-to-man

man-in-the-middle attack

حملهٔ فرددرمیان [رمز]

man marking

یارگیری [ورزش]

syn. mark

man of the match

بازیکن برتر مسابقه،

بازیکن برتر، ستارهٔ میدان، ستارهٔ مسابقه [ورزش]

man-on-man → man-to-man

man-to-man

نفره‌نفر [ورزش]

syn. man-for-man, man-on-man

manual-guided recovery

خودیابی خودآموز، بهبود خودآموز [اعتیاد]

march

گام‌آهنگ [نظامی]

marching band

رزم‌نوازان [نظامی]

mark → man marking

massification¹

توده‌ای شدن [جامعه‌شناسی]

massification²

توده‌ای کردن [جامعه‌شناسی]

massive separation

جدایی گسترده [تایر]

master key

شاه‌کلید [رمز]

match

مسابقه [ورزش]

match-fixing

تبانی در مسابقه، تبانی^۲ [ورزش]

syn. race-fixing

match point

امتیاز طلایی [ورزش]

match up

یارگیری برابر [ورزش]

materialism

ماده‌گرایی [جامعه‌شناسی]

mathematics of finance

ریاضیات مالی [ریاضی]

syn. mathematics of investment

mathematics of investment

→ mathematics of finance

matrix → stroma

matrix representation

نمایش ماتریسی [ریاضی]

matrix representation of a group

نمایش ماتریسی گروه [ریاضی]

MBR

زی‌واش [محیط‌زیست]

Mcdonaldization [مک‌دونالدی شدن] [جامعه‌شناسی]

M-discontinuity

→ Mohorovicic discontinuity

mean annual increment

abbr. MAI میانگین رویش سالانه [جنگل]

mean diurnal high-water inequality

میانگین نابرابری فراکشندهای روزانه [اقیانوس‌شناسی]

mean diurnal low-water inequality

میانگین نابرابری فروکشندهای روزانه [اقیانوس‌شناسی]

mean higher high water

فراکشند فراتر میانگین [اقیانوس‌شناسی]

abbr. MHHW

mean high water

abbr. MHW فراکشند میانگین [اقیانوس‌شناسی]

mean high-water lunital interval

میانگین بازهٔ ماه‌فراکشندگی [اقیانوس‌شناسی]

mean high-water neaps

فراکشند کپهین میانگین [اقیانوس‌شناسی]

mean high-water springs

فراکشند مهین میانگین [اقیانوس‌شناسی]

LRC → longitudinal redundancy check

lubricant روان‌ساز [دارویی]

LUMO پاما [شیمی]

lunar regolith سنگ‌پوش ماه [زمین‌شناسی]

lunar soil خاک ماه [زمین‌شناسی]

lunitidal interval بازه ماه‌کشندی [اقیانوس‌شناسی]

LVZ → low velocity zone

LW → low tide

LWD → coarse woody debris

lyrate ربابی [گیاهی]

M

macroanatomy → gross anatomy

macrofollicular adenoma

توده درشت‌اندانکی [پایه پزشکی]

syn. colloid adenoma

macroscopic anatomy

→ gross anatomy

macroscopic precursor

پیش‌نشانگر میدانی [ژئوفیزیک]

macroseismic epicentre

رومركز میدانی [ژئوفیزیک]

Macroseismology

زلزله‌شناسی میدانی [ژئوفیزیک]

magic-angle method

روش زاویه جادویی [شیمی]

magic angle spinning

چرخش در زاویه جادویی [شیمی]

magnetic azimuth سمت مغناطیسی [نقشه‌برداری]

magnetic daily variation

→ magnetic diurnal variation

magnetic diurnal variation

تغییر روزانه مغناطیسی [ژئوفیزیک]

syn. magnetic daily variation

magnetic permeability

تراوایی مغناطیسی [ژئوفیزیک]

magnetic prospecting

کاوش مغناطیسی [ژئوفیزیک]

magnetic station

ایستگاه مغناطیس‌سنجی [ژئوفیزیک]

magnetic temporal variation

تغییر زمانی مغناطیسی [ژئوفیزیک]

magnetic variation

تغییرات مغناطیسی [ژئوفیزیک]

syn. geomagnetic variation

MAI → mean annual increment

main course مرحله اصلی [کردشگری]

main sequence رشته اصلی [انجوم‌رصدی]

main sequence fitting

برازش رشته اصلی [انجوم‌رصدی]

maintenance ماندگاری [اعتیاد]

maintenance lift بالا‌بر نگهداری [هواپی]

maintenance platform سکوی نگهداری [هواپی]

maintenance stage مرحله ماندگاری [اعتیاد]

major common chord → major triad

major interval فاصله بزرگ [موسیقی]

major-major seventh chord

آکورد هفتم بزرگ - بزرگ [موسیقی]

major-minor seventh chord

آکورد هفتم بزرگ - کوچک [موسیقی]

major seventh chord

آکورد هفتم بزرگ [موسیقی]

major triad آکورد سه‌صدایی بزرگ [موسیقی]

syn. major common chord

male erectile disorder

→ erectile dysfunction

- local horizon** افق محلی [نقشه‌برداری]
- local supercluster** آب‌خوشه محلی [انجم‌رصدی]
- lock on** قفل‌گذاری [نظامی]
- LOD → coarse woody debris**
- logistic assessment** ارزیابی آمادی [نظامی]
- logistic estimate of the situation**
برآورد وضعیت آمادی [نظامی]
- logistic implication test**
پیام‌سنجی آمادی [نظامی]
- logistics** آماذ [نظامی]
- logistic sourcing** منبع‌یابی آمادی [نظامی]
- logistic support** پشتیبانی آمادی [نظامی]
- lomentiform** تسبیحی‌شکل [گیاهی]
- long-arm cast** گچ بلند دست [استخوان‌پزشکی]
abbr. LAC
- long-distance race → distance race**
- longitudinal redundancy check**
abbr. LRC بازبینی طولی افزونگی [مخابرات]
- long-leg cast** گچ بلند پا [استخوان‌پزشکی]
abbr. LLC
- long-leg walking cast**
abbr. LLWC گچ بلند راه‌روی [استخوان‌پزشکی]
- longwood** بلندچوب [جنگل]
- lorate** تسمه‌ای [گیاهی]
syn. loratus, loriformis
- loratus → lorate**
- loriformis → lorate**
- lower high water** فراکشند فروتر [اقیانوس‌شناسی]
abbr. LHW
- lower low water** فروکشند فروتر [اقیانوس‌شناسی]
abbr. LLW
- lowest unoccupied molecular orbital**
پایین‌ترین اوربیتال مولکولی [شیمی]
- lowmid wing** هواپیمای بال‌زیرمیان،
بال‌زیرمیان [هوایی]
syn. lowmid-wing monoplane,
lowmid-wing airplane,
lowmid-wing aircraft
- lowmid-wing aircraft/**
lowmid wing aircraft → lowmid wing
- lowmid-wing airplane/**
lowmid wing airplane → lowmid wing
- lowmid-wing monoplane/**
lowmid wing monoplane
→ **lowmid wing**
- low pruning → brashing**
- low tide** فروکشند [اقیانوس‌شناسی]
syn. low water, LW
- low velocity zone** زون کم‌سرعت [ژئوفیزیک]
abbr. LVZ
- low vision** کم‌بینی [پایه‌پزشکی]
- low water → low tide**
- low-water inequality**
نابرابری فروکشندی [اقیانوس‌شناسی]
- low wing → low-wing airplane**
- low-wing aircraft/low wing aircraft**
→ **low-wing airplane**
- low-wing airplane/low wing airplane**
هواپیمای بال‌پایین، بال‌پایین [هوایی]
syn. low-wing monoplane,
low-wing aircraft, low wing
- low-wing monoplane/**
low wing monoplane
→ **low-wing airplane**
- lozenge** مکیدنی [دارویی]
syn. troche, morsulus, rotula,
trochiscus

- libero¹** آزادیار [ورزش]
- libero²** دفاع آخر، مدافع آخر [ورزش]
syn. sweeper, sweeper back
- lifetime exposure** مواجهه تمام عمر [محیط زیست]
- ligand field theory** نظریه میدان لیگاند [شیمی]
- ligas** → DNA ligase
- light-coloured rock** → leucocratic rock
- lighthouse model**
 مدل فانوس دریایی [نجوم رصدی]
- light load** تاثیر کم بار [تایر]
abbr. LL
syn. light load tyre
- light load tyre** → light load
- lightweight rowing**
 کرجی رانی سبک وزن [ورزش]
- lightweight spare** زاپاس باریک [تایر]
- ligulate¹** زبانکدار [گیاهی]
- ligulate²** زبانه ای [گیاهی]
syn. strap-shaped, tongue-shaped
- ligule** زبانک [گیاهی]
- limited-menu restaurant**
 غذاخوری با منوی محدود،
 رستوران با منوی محدود [گردشگری]
- linear** خطی [گیاهی]
- linear character** سرشت خطی [ریاضی]
- linear character of a group**
 سرشت خطی گروه [ریاضی]
- linear combination of atomic orbitals**
 ترکیب خطی اوربیتال های اتمی [شیمی]
abbr. LCAO
- linear cryptanalysis** تحلیل خطی رمز [رمز]
- linearly oblong** مستطیلی خطی [گیاهی]
- line of collimation**
 خط همراستاسازی [نجوم رصدی]
- lingual tongue flap** باله زبانی - کامی [پيوند]
- linkage** → gene linkage
- linker DNA** دینای رابط [ژن شناسی]
- Lipschitz constant** ثابت لیپ شیتس [ریاضی]
- Lipschitzian mapping**
 نگاشت لیپ شیتسی [ریاضی]
- liquidus** خم ذوب [زمین شناسی]
- litter** لاش برگ [جنگل]
syn. forest litter
- liver cell adenoma**
 → hepatocellular adenoma
- living anatomy** کالبدشناسی زنده نگر [تشریحی]
- LL** → light load
- LLC** → long-leg cast
- LLW** → lower low water
- LLWC** → long-leg walking cast
- load-carrying capacity** بارپذیری [تایر]
- loaded radius** → static loaded radius
- loaded section height**
 ارتفاع مقطع زیر بار [تایر]
- load index** شاخص بار [تایر]
- loading apron** پیشگاه بارگیری [هوابی]
- loading chart** طرح بارگیری [هوابی]
- loading diagram** نمودار بارگیری [هوابی]
syn. loading graph
- loading graph** → loading diagram
- loading point** محل بارگیری [هوابی]
- loading site** محوطه بارگیری [هوابی]
- load manifest** صورت بار [هوابی]
- load range** رده بار [تایر]
- load sheet** باربرگه [هوابی]
- load weighing** توزین بار [ریلی]
- lobed** لپ دار [گیاهی]
- local derby** → derby

kayakist → kayaker
 kayakman → kayaker
 kazoo → mirliton
 KDC → key distribution centre
 key کلید [رمز]
 key agreement توافق کلید [رمز]
 key distribution توزیع کلید [رمز]
 key distribution centre
 abbr. KDC مرکز توزیع کلید [رمز]
 key escrow امان‌سپاری کلید [رمز]
 key establishment برقراری کلید [رمز]
 key exchange تبادل کلید [رمز]
 keying کلیدگذاری [رمز]
 key lifetime طول‌عمر کلید [رمز]
 key pair زوج کلید [رمز]
 key recovery بازیابی کلید [رمز]
 key recovery attack حمله بازیابی کلید [رمز]
 keystream/key stream/key-stream جریان کلید [رمز]
 kidney-shaped → reniform
 kitchen police ناظر آشپزخانه [نظامی]
 known-plaintext attack حمله با متن اصلی معلوم [رمز]
 kraton → craton

L

LAC → long-arm cast
 lacinate کافته [گیامی]
 syn. jagged
 lamellar graft پیوند تیغه‌ای [پیوند]
 lamina → blade
 Lammas growth → Lammas shoot

Lammas shoot جَست تابستانه [جنگل]
 syn. Lammas growth, late-season shoot,
 proleptic shoot
 lanceolate سرنیزه‌ای [گیامی]
 land drain زهکش خاکی [درون‌شهری]
 syn. field drain
 laparoscopy → abdominoscopy
 large organic debris
 → coarse woody debris
 large woody debris
 → coarse woody debris
 large woody residue
 → coarse woody debris
 lateral grip چنگ‌زنی جانبی [تایر]
 late-season shoot
 → Lammas shoot
 LCAO → linear combination of
 atomic orbitals
 lead time bias سوگیری زودپایی [سلامت]
 leaf برگ [گیامی]
 leaflet برگچه [گیامی]
 leafstalk → petiole
 leg cylinder cast → cylinder cast
 legitimate recombination
 → homologous recombination
 length bias سوگیری مدت [سلامت]
 lepidoblastic texture بافت ورقه‌شکفتی [زمین‌شناسی]
 leucocratic rock سنگ روشن [زمین‌شناسی]
 syn. light-coloured rock
 level error خطای تراز [نجوم‌رصدی]
 lever rule قاعده اهرم [شیمی]
 LHW → lower high water

inverted tide → reversed tide

invertible element [عنصر وارون‌پذیر] [ریاضی]

involute [درون‌پیچ] [کجایی]

involving dislocation

→ fracture-dislocation

ionophore [یون‌بر] [شیمی]

irreducible character

[سرشت تحویل‌ناپذیر] [ریاضی]

irreducible character of a group

[سرشت تحویل‌ناپذیر گروه] [ریاضی]

irreducible representation

[نمایش تحویل‌ناپذیر] [ریاضی]

irreducible representation of a group

[نمایش تحویل‌ناپذیر گروه] [ریاضی]

island arc [کمان جزیره‌ای] [زمین‌شناسی]

island flap [باله جزیره‌ای] [پیوند]

ISM → interstellar matter

isoaccepting transfer RNA

[رِنا‌ی ناقل همسان‌پذیر] [ژن‌شناسی]

syn. isoacceptor transfer RNA,

transfer RNA isoacceptor

isoaccepting tRNA

[رِنا‌ن همسان‌پذیر] [ژن‌شناسی]

syn. isoacceptor tRNA

isoacceptor transfer RNA

→ isoaccepting transfer RNA

isoacceptor tRNA

→ isoaccepting tRNA

isochron [خط هم‌سنی] [زمین‌شناسی]

syn. isotime line

isocon [خط هم‌غلظت] [زمین‌شناسی]

isogeneic graft → syngraft

isograd [خط هم‌دگرگونی] [زمین‌شناسی]

isograft → syngraft

isologous graft → syngraft

isoplastic graft → syngraft

isotime line → isochron

isotransplantation

→ syngeneic transplantation

Italian sixth chord

[آکورد شش افزوده ایتالیایی] [موسیقی]

ITT analysis

→ intention-to-treat analysis

IV → intravenous

IVDU → intravenous drug use

J

jagged → lacinate

Jahss osteotomy

[استخوان‌بری جَس] [استخوان‌پزشکی]

Japas osteotomy

[استخوان‌بری جاپاس] [استخوان‌پزشکی]

jar test [جام‌آزمون] [محیط‌زیست]

Jeans mass [جرم جینز] [نجوم‌رصدی]

jeu barré (fr.) → barré

joint logistics [آمد مشترک] [نظامی]

jump flap [باله عبوری] [پیوند]

junk DNA [رِنا‌ی بی‌نمود] [ژن‌شناسی]

K

kayak [توتین] [ورزش]

kayaker [توتین‌ران] [ورزش]

syn. kayakist, kayakman

kayaking [توتین‌رانی] [ورزش]

- internal fixation** تثبیت داخلی [استخوان پزشکی]
- internal validity** روایی درونی [سلامت]
- international division of labour** تقسیم کار بین‌المللی [جامعه‌شناسی]
- international regime** نظام‌های بین‌الملل [سیاسی]
- internet addict** اینترنت‌باز، نت‌باز [اعتیاد]
- internet addiction** اینترنت‌بارگی [اعتیاد]
- inter-observer reliability** پایایی یک مشاهده‌گر [سلامت]
- inter-rater reliability** پایایی بین ارزیابان [سلامت]
- interstellar matter** مادهٔ میان‌ستاره‌ای [انجوم‌رصدی]
abbr. ISM
- interstellar medium** محیط میان‌ستاره‌ای [انجوم‌رصدی]
- interval** فاصله [موسیقی]
- interval function** تابع بازه‌ای [ریاضی]
- intervention** مداخله [سلامت]
- intoxication amaurosis** پی‌کوری مسمومیتی [پایه پزشکی]
syn. toxic amaurosis, toxic amblyopia²
- intra-arterial** درون‌شریانی، شریانی [دارویی]
syn. endarterial
- intra-articular** درون‌مفصلی [دارویی]
- intracardiac** درون‌قلبی [دارویی]
- intracutaneous → intradermal**
- intracutaneous injection** → intradermal injection
- intradermal** درون‌پوستی [دارویی]
syn. intracutaneous, intradermic
- intradermal injection** تزریق درون‌پوستی [دارویی]
syn. intradermic injection, intracutaneous injection
- intradermic → intradermal**
- intradermic injection** → intradermal injection
- intramuscular** درون‌عضلانی، عضلانی [دارویی]
- intramuscular injection** تزریق درون‌عضلانی، تزریق عضلانی [دارویی]
- intra-observer reliability** پایایی یک مشاهده‌گر [سلامت]
- intraocular** درون‌چشمی، چشمی [دارویی]
- intraoral orthodontic appliance** بست ارتادندانی درون‌دهانی [پیوند]
- intraperitoneal** درون‌صفاقی، صفاقی [دارویی]
- intraperitoneal injection** تزریق درون‌صفاقی، تزریق صفاقی [دارویی]
- intra-plate earthquake** زمین‌لرزهٔ درون‌صفحه‌ای [ژئوفیزیک]
- intra-rater reliability** پایایی یک ارزیاب [سلامت]
- intraspinal** درون‌نخاعی [دارویی]
- intrauterine** درون‌رحمی [دارویی]
- intravenous** درون‌وریدی، وریدی [دارویی]
abbr. IV
- intravenous drug use** مصرف وریدی مواد [اعتیاد]
abbr. IVDU
- inversely lanceolate → oblanceolate**
- inversely ovate → obovate**
- inverse mapping theorem** → bounded inverse theorem
- inverse points** نقطه‌های منعکس [ریاضی]
- inverse spinel** اسپینل وارون [شیمی]
- inversion** انعکاس [ریاضی]
- inversion circle** دایرهٔ انعکاس [ریاضی]
- inversion sphere** کرهٔ انعکاس [ریاضی]
- inverted pyriform → obpyriform**

increment boring tool

→ increment borer

increment core مغزی رویش‌نما [جنگل]

increment felling برش رویش‌افزا [جنگل]

increment percent درصد رویش [جنگل]

increment table جدول رویش [جنگل]

index case مورد شاخص [سلامت]

index group گروه شاخص [سلامت]

syn. index series

index mineral کانی شاخص [زمین‌شناسی]

index myopia نزدیک‌بینی نمایه‌ای [پایه‌پزشکی]

index series → index group

indicated prevention

پیشگیری نشانه‌ای [اعتیاد]

indirect free kick

ضربه آزاد غیرمستقیم [ورزش]

indirect vision → peripheral vision

individual tree selection

→ single tree selection

induced character سرشت القایی [ریاضی]

induced character of a group

سرشت القایی گروه [ریاضی]

induction rail testing آزمون القایی ریل [ریلی]

inequigranular texture

بافت نابرابردانه [زمین‌شناسی]

infectivity عفونت‌زایی [سلامت]

initial absorption جذب اولیه [جنگل]

syn. initial loading, initial uptake,

initial retention

initial loading → initial absorption

initial retention → initial absorption

initial uptake → initial absorption

injection تزریق [دارویی]

injection drug use

abbr. IDU

مصرف تزریقی مواد [اعتیاد]

injury time وقت تلف‌شده^۱ [ورزش]

inlay درنشانده [پیوند]

inlay graft پیوندینه درنشانده [پیوند]

syn. Esser graft, Stent graft

inner bark پوست درونی [جنگل، گیاهی]

innerliner repair material

وصله آستری [تایر]

innerliner separation جدایی آستری [تایر]

abbr. ILS

inspectionalism → voyeurism

instillator → dropper

intensive drug use مصرف فشرده مواد [اعتیاد]

intention-to-treat analysis

abbr. ITT analysis تحلیل قصد درمان [سلامت]

syn. inten-to-treat analysis

inten-to-treat analysis

→ intention-to-treat analysis

interceptor tank

مخزن جداساز [درون‌شهری، محیط‌زیست]

intercumulus crystals

بلورهای میان‌انباشتی [زمین‌شناسی]

interdependence وابستگی متقابل،

به‌هم‌وابستگی [سیاسی]

interdependent به‌هم‌وابسته [سیاسی]

intergovernmental organisation

سازمان بینادولتی [سیاسی]

interior angle → internal angle

interior guard پاسدار داخلی [نظامی]

intermediate variable متغیر واسطه [سلامت]

intermittent grazing

→ periodic grazing

internal angle زاویه داخلی [نقشه‌برداری]

syn. interior angle

internal evaluation ارزشیابی درونی [سلامت]

- hydroplaning speed [سرعت آب‌پیمایش] [تایر]
hypabyssal rock [سنگ نیمه ژرفایی] [زمین‌شناسی]
hyperfunctional adenoma
→ endocrine-active adenoma
hyperfunctioning adenoma
→ endocrine-active adenoma
hypoactive sexual desire disorder
[اختلال کم‌میلی جنسی] [روان‌شناسی]
hypochondria → hypochondriasis
hypochondriac [خودبیمارانگار] [روان‌شناسی]
hypochondriacal [خودبیمارانگارانه] [روان‌شناسی]
hypochondriasis [خودبیمارانگاری] [روان‌شناسی]
syn. hypochondria
hypocrystalline [شیشه‌بلورین] [زمین‌شناسی]
syn. hypohyaline
hypodermic → subcutaneous
hypodermic injection
→ subcutaneous injection
hypohyaline → hypocrystalline
hypoxyphilia [خفگی‌کامی] [روان‌شناسی]
syn. asphixophilia
- I
- iceberg phenomenon [پدیده کوه یخ] [سلامت]
ice-cream plant [گیاه خوش‌چر] [جنگل]
IDU → injection drug use
ignorant DNA → selfish DNA
IGO [سَبّاد] [سیاسی]
iliac graft [پیوندینه خاصره‌ای] [پیوند]
ILS → innerliner separation
imaging anatomy [کالبدشناسی تصویری] [تشریحی]
- imbalance [نامیزانی] [تایر]
immission [برگیرش] [محیط‌زیست]
impacted fracture [شکستگی فشرده] [استخوان‌پزشکی]
impairment [خلل] [سلامت]
imperfect consonance
→ imperfect consonant interval
imperfect consonant interval
[فاصله ملایم ناکامل] [موسیقی]
syn. imperfect consonance
impingement [جداسازی برخوردی] [محیط‌زیست]
impingement separator → impinger
[جداساز برخوردی] [محیط‌زیست]
syn. impingement separator
implant¹ [کاشت] [پیوند]
syn. implantation
implant² [کاشتینه] [پیوند]
implantation → implant¹
implant denture [دندانواره کاشتینه‌ای] [پیوند]
implantodontics [کاشت‌دندان‌پزشکی] [پیوند]
implantodontist [کاشت‌دندان‌پزشک] [پیوند]
implantodontology [کاشت‌دندان‌شناسی] [پیوند]
syn. implantology
implantologist [کاشت‌دندان‌شناس] [پیوند]
implantology → implantodontology
imputation [جانهی] [ریاضی]
syn. sharing
incidental DNA → selfish DNA
incised [شکافته] [گیاهی]
incomplete fracture [شکستگی ناکامل] [استخوان‌پزشکی]
increment [رویش] [جنگل]
increment borer [مت‌ه رویش‌سَنج] [جنگل]
syn. increment boring tool

HLW → higher low water

hnRNA رناس ناهمگن [ژن‌شناسی]

hoggin شن چسبنده [درون‌شهری]

holocrine تمام‌ریز [تشریحی]

holocrine gland غده تمام‌ریز [تشریحی]

holocrystalline تمام‌بلورین [زمین‌شناسی]

hololeucocratic rock سنگ تمام‌روشن [زمین‌شناسی]

holomelanocratic rock سنگ تمام‌تیره [زمین‌شناسی]

homeoblastic texture بافت هم‌شکفت [زمین‌شناسی]

home-on-jam اختلال پویی [نظامی]

homograft → allograft

homograft valve دریچه هم‌پیوندینه [پیوند]

homologic(al) anatomy کالبدشناسی هم‌ساختی [تشریحی]

homologous graft → allograft

homologous recombination
abbr. HR نو ترکیبی هم‌ساخت [ژن‌شناسی]
syn. legitimate recombination

homonymous diplopia دوبینی متقارن [پایه پزشکی]

homophile هم‌جنس‌کام [روان‌شناسی]

homophilia هم‌جنس‌کامی [روان‌شناسی]

homoplastic graft → allograft

homotopic maps نگاشت‌های همجا [ریاضی]

homotopic transplantation پیوند همجا [پیوند]

syn. orthotopic transplantation

homotopy همجایی [ریاضی]

homotopy equivalence هم‌ارزی همجایی [ریاضی]

homotopy equivalent spaces

فضاهای هم‌چاهم‌ارز [ریاضی]

homotopy inverse وارون همجایی [ریاضی]

horizontal diplopia دوبینی افقی [پایه پزشکی]

horizontal redundancy check
abbr. HRC بازبینی افقی افزونگی [مخابرات]

hormonal therapy
→ endocrinotherapy

hormone therapy
→ endocrinotherapy

hormonotherapy → endocrinotherapy

host-guest chemistry شیمی میزبان - مهمان [شیمی]

hot cap → mould cure retreading

hot-mix asphalt track خط آسفالتی [ریلی]

hot retreading
→ mould cure retreading

HR → homologous recombination

HRC → horizontal redundancy check

Hubble distance فاصله هابل [انجوم‌رصدی]
syn. Hubble radius

Hubble radius → Hubble distance

Hubble time زمان هابل [انجوم‌رصدی]

human security امنیت انسان‌ها [سیاسی]

humectant نم‌پا [فتاوری غذا]

HUMO باما [شیمی]

HW → high tide

hyalocrystalline نیمه‌بلورین [زمین‌شناسی]
syn. semicrystalline

hybrid prosthesis بر سازه مرکب [پیوند]
syn. high-water prosthesis

hydroplaning آب‌پیمایش [تایر]
syn. aquaplaning

heterophilia [دگر جنس‌گامی | روان‌شناسی]

heteroplastic graft → xenograft

heterotopic transplantation

[پیوند ناهم‌جا | پیوند]

heterotrans plantation

→ xenogeneic transplantation

HFA → Health for All

HHW → higher high water

HIA → health impact assessment

hickory sick fracture

→ greenstick fracture

higher high water [فراکشند فرائر | اقیانوس‌شناسی]

abbr. HHW

higher-high-water interval

[بازه فراکشند فرائر | اقیانوس‌شناسی]

higher low water

abbr. HLW [فروکشند فرائر | اقیانوس‌شناسی]

higher-low-water interval

[بازه فروکشند فرائر | اقیانوس‌شناسی]

highest occupied molecular orbital

[بالا ترین اوربیتال مولکولی اشغال شده | شیمی]

high line → browse line

highly repetitive DNA [دینای پُر تکرار | ژن‌شناسی]

high pruning [هرس دوراز دست | جنگل]

high tide [فراکشند | اقیانوس‌شناسی]

syn. high water, HW

high water → high tide

high-water inequality

[نا برابری فراکشندی | اقیانوس‌شناسی]

high-water line [خط فراکشند | اقیانوس‌شناسی]

high-water mark [بالا ترین داغ آب | اقیانوس‌شناسی]

high-water prosthesis

→ hybrid prosthesis

high water stand [مکث فراکشند | اقیانوس‌شناسی]

high wing → high-wing airplane

high-wing aircraft/high wing aircraft

→ high-wing airplane

high-wing airplane/high wing airplane

[هواپیمای بال‌بالا، بال‌بالا | هوایی]

syn. high-wing monoplane,

high-wing aircraft, high wing

high-wing monoplane/hig wing

monoplane → high-wing airplane

histochemistry [بافت‌شیمی | تشریحی]

histocompatibility [بافت‌سازگاری | تشریحی]

histocompatible [بافت‌سازگار | تشریحی]

histogenesis [بافت‌زایی | تشریحی]

histoid [بافت‌واره | تشریحی]

histologic(al) [بافت‌شناختی | تشریحی]

histologic anatomy → histology

histologist [بافت‌شناس | تشریحی]

histology [بافت‌شناسی | تشریحی]

syn. histologic anatomy

histomorphology

histology technician

[ف‌ن‌ورز بافت‌شناسی | تشریحی]

histolysis [بافت‌کافت | تشریحی]

histometaplastic [بافت‌دگر‌رویشی | تشریحی]

histomorphology → histology

histomorphometry [بافت‌سنجی | تشریحی]

histoneurology [عصب‌بافت‌شناسی | تشریحی]

syn. neurohistology

histopathology [آسیب‌شناسی بافت | تشریحی]

histophyly [تبار بافت | تشریحی]

histophysiology [کاراندام‌شناسی بافت | تشریحی]

historical materialism

[ماده‌گرایی تاریخی | جامعه‌شناسی]

historicism [تاریخ‌گرایی | جامعه‌شناسی]

half-batter kerb جدول نیم‌پنج [درون‌شهری]

half-capotasto → petit-barré

half cream خامه کم‌چربی [فناوری غذا]

syn. half and half cream

half-diminished seventh chord

آکورد هفتم نیم‌کاسته [موسیقی]

half tide نیم‌کشند [اقیانوس‌شناسی]

half-tide level تراز نیم‌کشند [اقیانوس‌شناسی]

halftime/half time وقت استراحت،

زمان استراحت [ورزش]

hallucinosis توهم‌زدگی [اعتیاد]

halo vision هاله‌بینی [پایه پزشکی]

handicap معلولیت [سلامت]

handler بارزن [هوایی]

handling هدایت‌پذیری [تایر]

hand stopping → stopping²

hanging arm cast آویزگچ [استخوان‌پزشکی]

syn. hanging cast

hanging cast → hanging arm cast

hard balancing توازن‌بخشی سخت [سیاسی]

hard drug مواد سنگین [اعتیاد]

harmonica → glass harmonica

hash function

→ cryptographic hash function

hashing algorithm

→ cryptographic hash function

hastate زوبینی [گیاهی]

hastiform زوبین‌شکل [گیاهی]

health assessment ارزیابی سلامت [سلامت]

health development توسعه سلامت [سلامت]

Health for All سلامت برای همه [سلامت]

abbr. HFA

health impact assessment

abbr. HIA ارزیابی اثر نهایی بر سلامت [سلامت]

health sector بخش سلامت [سلامت]

health services research

پژوهش در خدمات سلامت [سلامت]

health status وضعیت سلامت [سلامت]

health status index

شاخص وضعیت سلامت [سلامت]

health system research

پژوهش در نظام سلامت [سلامت]

heart-shaped → cordate

heat cure repair وصله گرم [تایر]

heel and toe wear¹ پلگی [تایر]

syn. heel-toe wear¹

heel and toe wear² پله کردن [تایر]

syn. heel-toe wear²

heel-toe wear¹ → heel and toe wear¹

heel-toe wear² → heel and toe wear²

helicopter lane خط‌سیر بالگرد [نظامی]

helicopter retirement route

مسیر بالگرد [نظامی]

heliocentric parallax

→ annual parallax

hemihydrate نیم‌آبه [شیمی]

hepatocellular adenoma

تودعه کبدی [پایه پزشکی]

syn. liver cell adenoma

hesperidiform لیموسنگی‌شکل [گیاهی]

heterodermic graft پیوندینه دگرپوستی [پیوند]

heterogeneous nuclear RNA

رِناي هسته‌ای ناهمگن [ژن‌شناسی]

heterograft → xenograft

heterologous graft → xenograft

heteronymous diplopia

دوبینی نامتقارن [پایه پزشکی]

heterophile دگرجنس‌کام [روان‌شناسی]

green wood چوب تر [جنگل]

syn. fresh wood, damp wood

grey attack حملهٔ خاکستری [جنگل]

syn. black-top¹

gridiron → float bridge

grid magnetic angle

انحراف مغناطیسی شبکه [نقشه‌برداری]

syn. grivation, grid variation

grid variation → grid magnetic angle

grip¹ جدول زهکشی [درون‌شهری]

grip² چنگ‌زنی [تایر]

syn. traction¹

grivation → grid magnetic angle

gRNA → guide RNA

groove cracking ترک‌خوردگی شیار [تایر]

syn. groove cracks, fabric fraying

groove cracks → groove cracking

gross absorption جذب ناخالص [جنگل]

syn. gross loading,

gross retention, gross uptake

gross anatomy کالبدشناسی کلان [تشریحی]

syn. macroanatomy,

macroscopic anatomy

gross area → gross wing area

gross increment رویش ناخالص [جنگل]

gross loading → gross absorption

gross retention → gross absorption

gross uptake → gross absorption

gross wing area مساحت ناخالص بال [هوابی]

syn. gross area

ground distance فاصلهٔ زمینی [نقشه‌برداری]

syn. ground range

ground range → ground distance

group گروه² [نظامی]

group key agreement توافق کلید گروهی [رمز]

abbr. GKE

syn. conference keying,

group key distribution

group key distribution

→ group key greement

group selection شیوهٔ گروه‌گزینی [جنگل]

syn. group-selection system

group-selection system

→ group selection

groupuscule گروهک [سیاسی]

growing stock موجودی سرپا [جنگل]

growth → economic growth

growth crack ترک رشد [جنگل]

growth hormone-secreting adenoma

تودهٔ رشدزا [پایه‌پزشکی]

syn. somatotrope adenoma,

somatotroph adenoma,

eosinophilic adenoma

growth loss افت رشد [جنگل]

guideline راهنمون [هوابی]

guide RNA رِنای راهنما [ژن‌شناسی]

abbr. gRNA

gully چاهک [درون‌شهری]

gum stock → cushion gum

gun-barrel vision → tunnel vision

H

habitual dislocation

دررفتگی عادت‌ی [استخوان‌پزشکی]

half and half cream → half cream

half barré → petit-barré

global governance [جهان‌داری [سیاسی]

globalisation/globalization

[جهانی شدن [جامعه‌شناسی]

globalisation of production

[جهانی شدن تولید [جامعه‌شناسی]

globalism

[جهانی‌گرایی [جامعه‌شناسی]

glocalisation/glocalization

[جهان‌محلی شدن [جامعه‌شناسی]

glycoprotein adenoma

[تودعه قندپروتئینی [پایه پزشکی]

syn. glycoprotein hormone adenoma

glycoprotein hormone adenoma

→ glycoprotein adenoma

goal average

[تفاضل گل

Gold standard

[معیار طلایی [سلامت]

gonadotrope adenoma

[تودعه گندگرا [پایه پزشکی]

syn. gonadotroph adenoma,

gonadotroph cell adenoma

gonadotroph adenoma

→ gonadotrope adenoma

gonadotroph cell adenoma

→ gonadotrope adenoma

governability

[حکومت‌پذیری [سیاسی]

governance

[حکومت‌داری [سیاسی]

governing party

[حزب حاکم [سیاسی]

syn. ruling party

grade level → formation level

graft¹

[پیوند [پیوند]

syn. transplant¹

graft²

[پیوندینه [پیوند]

syn. transplant²

graft bed

[بستر پیوند [پیوند]

graft donor site

[خاستگاه پیوندینه [پیوند]

graft enhancement [پذیرش‌افزایی پیوند [پیوند]

graft rejection → rejection

grand-barré (fr.) → barré

granoblastic texture

[بافت دانه‌شکفتی [زمین‌شناسی]

granulation

[ریزدانه‌سازی [دارویی]

gravitational flattening

[تخت‌شدگی گرانی [ژئوفیزیک]

syn. gravity flattening

gravity flattening

→ gravitational flattening

grazing

[چرا [جنگل]

grazing allotment

[چراگاه تخصیصی [جنگل]

syn. range allotment

grazing fee

[اجاره‌بهای چرا [جنگل]

syn. grazing rent

grazing line

[حد چرا [جنگل]

grazing management

[مدیریت چرا [جنگل]

grazing method

[شیوه چرا [جنگل]

grazing preference¹

[اولویت چرا [جنگل]

grazing preference²

[خوش‌چری [جنگل]

grazing rent → grazing fee

grazing system

[نظام چرا [جنگل]

green attack

[حمله سبز [جنگل]

green pruning

[هرس سبز [جنگل]

greenstick fracture

[شکستگی ترک‌های [استخوان پزشکی]

syn. willow fracture, bent fracture,

hickory sick fracture

greenstone

[سنگ سبز [زمین‌شناسی]

greenstone belt

[کمربند سنگ سبز [زمین‌شناسی]

green strip attack

[حمله سبز نواری [جنگل]

green tree

[درخت زنده [جنگل]

green-up period

[مدت نورویش [جنگل]

fusiform	دوکی شکل [کیامی]	geomagnetic latitude	عرض زمین مغناطیسی [ژئوفیزیک]
F-value	عدد اف [فناوری غذا]	geomagnetic longitude	طول زمین مغناطیسی [ژئوفیزیک]
G		geomagnetic meridian	نصف النهار زمین مغناطیسی [ژئوفیزیک]
galactic halo	هاله کهکشانی [نجوم رصدی]	geomagnetic noise	نوفه زمین مغناطیسی [ژئوفیزیک]
game	بازی ^۱ [ورزش]	geomagnetic pole	قطب زمین مغناطیسی [ژئوفیزیک]
syn. play ^۱		geomagnetic variation	→ magnetic variation
gargle	غرغره [دارویی]	geometric(al) horizon → true horizon	
gas-cap gas → associated gas		geometry car → track geometry car	
gasification	گاز شدن [شیمی]	geopotential	زمین پتانسیل [ژئوفیزیک]
gasifier	گازساز [شیمی]	geopotential height	ارتفاع زمین پتانسیلی [ژئوفیزیک]
gasohol	بنزول [شیمی]	geopotential thickness	ضخامت زمین پتانسیلی [ژئوفیزیک]
gastric adenoma	تودعه معدی [پایه پزشکی]	geopotential topography	عارضه زمین پتانسیلی [ژئوفیزیک]
gastroresistant tablet		German sixth chord	آکورد شش افزوده آلمانی [موسیقی]
→ entric-coated tablet		syn. doubly augmented fourth	
gauntlet cast	گچ دستکشی [استخوان پزشکی]	germ theory of disease	نظریه میکربی بیماری [سلامت]
gene linkage	پیوستگی ژنی [ژن شناسی]	gerontocracy	پیرسالاری [جامعه شناسی]
syn. linkage, genetic linkage		gingival graft	پیوندینه لثه ای [پیوند]
general anatomy	کالبدشناسی عمومی [تشریحی]	GKE → group key agreement	
general support	پشتیبانی عمومی [نظامی]	glass harmonica	هارمونیکای شیشه ای [موسیقی]
generic drug	دارو با نام عمومی [دارویی]	syn. armonica, harmonica,	
generic name	نام عمومی [دارویی]	musical glasses	
genetic linkage → gene linkage		glidant	سُردهنده [دارویی]
genital love	عشق بالغانه [روان شناسی]	global good governance	جهاننداری شایسته [سیاسی]
geographical awareness			
→ spatial context awareness			
geographic range	دیدرس جغرافیایی [نقشه برداری]		
geomagnetic coordinates	دستگاه مختصات زمین مغناطیسی [ژئوفیزیک]		
geomagnetic dipole	دوقطبی زمین مغناطیسی [ژئوفیزیک]		

- fordism** [فوردگرایی] [جامعه‌شناسی]
- forest dweller¹** [جنگل‌زی] [جنگل]
- forest dweller²** [جنگل‌نشین] [جنگل]
- forest entomology** [حشره‌شناسی جنگل] [جنگل]
- forest litter → litter**
- formation level** [تراز احداث] [درون‌شهری]
- syn. final grade, grade level*
- formative evaluation**
- process evaluation
- fortnightly tide** [کشند دوهفتگی] [اقیانوس‌شناسی]
- forward secrecy** [رازمانی پیش‌سو] [رمز]
- foul** [خطا] [ورزش]
- foveal vision → central vision**
- fracture callus** [سخت‌پینه] [استخوان‌پزشکی]
- syn. callus, bone callus*
- fracture-dislocation**
- [شکستگی - دررفتگی] [استخوان‌پزشکی]
- syn. dislocation fracture,*
- involving dislocation*
- fracture reduction** [جااندازی] [استخوان‌پزشکی]
- syn. reduction*
- Frankfurt School** [مکتب فرانکفورت] [جامعه‌شناسی]
- free agent** [بازیکن آزاد] [ورزش]
- free flap** [باله آزاد] [پیوند]
- free graft** [پیوندینه آزاد] [پیوند]
- free kick** [ضربه آزاد] [ورزش]
- free radius** [شعاع بی‌بار] [تایر]
- French drain** [زهکش سنگ‌ریزه‌ای] [درون‌شهری]
- syn. rubble drain, stone drain*
- French sixth chord**
- [آکورد شش افزوده فرانسوی] [موسیقی]
- frequency deconfliction** [تفکیک بسامد] [نظامی]
- fresh wood → green wood**
- fret** [دستان، پرده] [موسیقی]
- friendly fire** [آتش خودی] [نظامی]
- fringed → fimbriate**
- frontier orbital** [اوربیتال مرزی] [شیمی]
- frost crack** [ترک یخ‌زاد] [جنگل]
- syn. frost split*
- frost rib** [میله یخ‌زاد] [جنگل]
- frost split → frost crack**
- frottage** [مالش] [روان‌شناسی]
- frotteur** [مالش‌کام] [روان‌شناسی]
- frotteurism** [مالش‌کامی] [روان‌شناسی]
- fugitive constituent**
- volatile component
- full cap → full retreading**
- full-menu restaurant** [غذاخوری با منوی کامل، رستوران با منوی کامل] [گردشگری]
- full retreading** [روکش‌کاری شانه‌تاشانه] [تایر]
- syn. full treading, full cap*
- full-service restaurant**
- [غذاخوری با خدمات کامل، رستوران با خدمات کامل] [گردشگری]
- full-size temporary spare**
- temporary spare
- full stop** [تمام‌گرفت] [موسیقی]
- full-thickness graft** [پیوندینه تمام‌لایه] [پیوند]
- full treading → full retreading**
- fully diminished seventh chord**
- diminished seventh chord
- functional anatomy**
- [کالبدشناسی عملکردی] [تشریحی]
- syn. morphophysiology,*
- physiological anatomy*
- functionalism** [کارکردگرایی] [جامعه‌شناسی]
- functional splint → dynamic orthosis**
- funeral march** [سوگ‌آهنگ] [نظامی]

- fimbriated → fimbriate
- final absorption → net retention
- final grade → formation level
- final moulder چانه‌گیر،
دستگاه چانه‌گیر [فناوری غذا]
- final retention → net retention
- final uptake → net retention
- finely dented → denticulate
- finely ovoid تخم‌مرغی کامل [گیاهی]
- finely serrate → serrulate
- fine topology توپولوژی ظریف [ریاضی]
- fine woody debris چوب‌ماند ریز [جنگل]
- finitistic topological space فضای توپولوژیکی متناهی‌وار [ریاضی]
- fipple flute → duct flute
- first course → starter
- first half نیمهٔ اول [ورزش]
- first messenger پیام‌رسان اول [دارویی]
- fix تثبیت^۱ [ورزش]
- fixation^۱ پایدارسازی [تشریحی]
syn. fixing
- fixation^۲ تثبیت [استخوان پزشکی، روان‌شناسی]
- fixative پایدارساز [تشریحی]
- fixed expansion prosthesis برسانهٔ گسترشی ثابت [پیوند]
- fixed fret دستان ثابت، پردهٔ ثابت [موسیقی]
- fixed menu صورت‌غذای ثابت،
منوی ثابت [گردشگری]
syn. static menu
- fixing → fixation^۱
- fixture of implant بن‌پایهٔ کاشتینه [پیوند]
- flabellate بادبزنی [گیاهی]
- flabelliform بادبزنی‌شکل [گیاهی]
syn. fan-shaped
- flap^۱ باله [پیوند]
- flap^۲ → pedicle graft
- flat spot → brake skid wear
- flat spotting تخت‌شدگی^۱ [تایر]
- flat spot wear → brake skid wear
- flattening تخت‌شدگی^۲ [ژئوفیزیک]
- flat tyre تایر خوابیده [تایر]
- flexible pavement روسازی انعطاف‌پذیر [درون‌شهری]
- float bridge پل شناور [ریلی]
syn. gridiron
- flood مد [اقیانوس‌شناسی]
- flood current جریان مدی [اقیانوس‌شناسی]
- flood tide مدکشند [اقیانوس‌شناسی]
- flour extraction rate درجهٔ استحصال آرد [فناوری غذا]
- flour strenght قدرت آرد [فناوری غذا]
- flush end سر تراز [ژئشناسی]
- flush kerb جدول هم‌کف [درون‌شهری]
- fly ash → pulverised fuel ash
- focal-mechanism solution
→ fault-plane solution
- focal subgroup زیرگروه کانونی [ریاضی]
- folding spare زاپاس جمع‌شو [تایر]
syn. folding temporary spare,
collapsible spare tyre
- folding temporary spare
→ folding spare
- follicular adenoma تودهٔ انبساطی [بایه پزشکی]
- fondant انگبین [فناوری غذا]
- food server station ایستگاه پذیرایی [گردشگری]
- footprint جاپا [تایر]
syn. contact patch
- footprint area سطح جاپا [تایر]

face validity [روایی صوری (سلامت)]

3-factor authentication

اصالت‌سنجی سه‌عاملی [مخابرات]

fair play [بازی جوانمردانه، بازی منصفانه (ورزش)]

faith-based recovery [خودیابی ایمان‌مدار، بهبود ایمان‌مدار (اعتیاد)]

faker [هواگرد بدل دشمن (نظامی)]

falcate [داسی (گیاهی)]

falciform [داسی‌شکل (گیاهی)]

falling tide [کِشَنَد اُفتان (اقیانوس‌شناسی)]

false negative [منفی کاذب (سلامت)]

false positive [مثبت کاذب (سلامت)]

family recovery [خودیابی خانواده، بهبود خانواده (اعتیاد)]

fan-shaped → flabelliform

farina [خُرْد آرد (فناوری غذا)]

fascia graft [پیوندینه نیامی (پیوند)]

fascicular graft [پیوندینه تارباغه‌ای (پیوند)]

fascine construction [سازه ترکیه‌بست (درون‌شهری)]

fatigue fracture

شکستگی فرسایشی [استخوان‌پزشکی]

fattening [پرواربندی (فناوری غذا)]

fault containment [عیب‌مهاری (نظامی)]

fault diagnosis [عیب‌کاوی، تشخیص عیب (نظامی)]

fault gouge [خاکه گسلی (زمین‌شناسی)]

fault latency [دوره عیب‌نهفتگی (نظامی)]

fault masking [عیب‌پوشانی (نظامی)]

fault-plane solution [حل صفحه گسل (ژئوفیزیک)]
syn. focal-mechanism solution

fault recovery [عیب‌زدایی (نظامی)]

fault repair [رفع عیب (نظامی)]

fault tolerance [عیب‌تابی (نظامی)]

feathered propeller [ملخ پَره‌بسته (هواپیما)]

feathering [پَره‌زنی (هواپیما)]

feathering angle [زاویه پَره‌بندی (هواپیما)]

syn. feathering pitch

feathering hinge [لولای پَره‌زنی (هواپیما)]

feathering pitch → feathering angle

feathering propeller [ملخ پَره‌بستی (هواپیما)]

feather wear [لب‌تیزی (تایر)]

feeding prosthesis [برسازه غذادهی (پیوند)]

fermentation [تخمیر (فناوری غذا)]

fermentation product

محصول تخمیر (فناوری غذا)

fermentation technology

فناوری تخمیر (فناوری غذا)

fermented beverage

نوشابه تخمیری (فناوری غذا)

fermented cream [خامه تخمیری (فناوری غذا)]

fermented food [غذای تخمیری (فناوری غذا)]

fermented product

محصول تخمیری (فناوری غذا)

fetal adenoma

→ microfollicular adenoma

fetishism/fetichism [نمادکامی (روان‌شناسی)]

fetishist/fetichist [نمادکام (روان‌شناسی)]

fetishistic [نمادکامانه (روان‌شناسی)]

fibroblastic texture

بافت الیاف‌شکفتی [زمین‌شناسی]

field drain → land drain

field trial [کارآزمایی میدانی (سلامت)]

filamentous → filiform

filiform [نخی‌شکل (گیاهی)]

syn. thread-like, filamentous

filler graft [پیوندینه پرکننده (پیوند)]

fillet [کنجی (هواپیما)]

fimbriate [شَرّآبه‌ای (گیاهی)]

syn. fimbriated, fringed

evaluation ارزشیابی [سلامت]

Eve → eavesdropper

event ماده [ورزش]

excavation خاکبرداری [درون شهری]

excessive wear رفتگی شدید [تایر]

excipient ماده جانبی [دارویی]

exhaustive key search کلیدجویی فراگیر [رمز]

exhibitionism عورت‌نمایی [روان‌شناسی]

exhibitionist عورت‌نما [روان‌شناسی]

exocrine برون‌ریز [تشریحی]

exocrine gland غده برون‌ریز [تشریحی]

exocrine pancreas بخش برون‌ریز لوزالمعده [تشریحی]

syn. exocrine part of pancreas

exocrine part of pancreas

→ exocrine pancreas

exocrinology برون‌ریزشناسی [تشریحی]

expansion prosthesis برسازه گسترشی [پیوند]

experimental drug use

مصرف آزمایشی مواد [اعتیاد]

explanatory variable متغیر تبیینی [سلامت]

explosion caldera

گول‌دهانه انفجاری [زمین‌شناسی]

explosion crater

دهانه آتشفشان انفجاری [زمین‌شناسی]

exposure مواجهه [سلامت]

extended deterrence

بازدارندگی گسترده [سیاسی]

extensibility کشش‌پذیری [فتاوری غذا]

exterior angle → external angle

external angle زاویه خارجی [نقشه‌برداری]

syn. exterior angle

external evaluation ارزشیابی بیرونی [سلامت]

external fixation تثبیت خارجی [استخوان‌پزشکی]

external validity روایی بیرونی [سلامت]

extractive fermentation

تخمیر استخراجی [فتاوری غذا]

extra → extra time

extragalactic background radiation

→ extragalactic radiation

extragalactic distance scale

→ distance ladder

extragalactic radiation

تابش فراکهکشانی [انجم‌رصدی]

syn. extragalactic background radiation

extra load تایر پُر بار [تایر]

abbr. XL

syn. extra load tyre, reinforced tyre, RF

extra load tyre → extra load

extraoral anchorage orthodontic

appliance بست آرتاندانی برون‌دهانی [پیوند]

syn. extraoral orthodontic appliance

extraoral orthodontic appliance

→ extraoral anchorage orthodontic

appliance

extra time وقت اضافه [ورزش]

syn. over time, extra

extreme high water

فراکشند فرین [اقیانوس‌شناسی]

extreme low water

فروکشند فرین [اقیانوس‌شناسی]

eye opener صبحی [اعتیاد]

F

fabricated implant کاشتنه سفارشی [پیوند]

fabric fraying → groove cracking

end-of-train detector

آشکارساز انتهای قطار [ریلی]

syn. EOT detector

end-of-train device دستگاه انتهای قطار [ریلی]

syn. EOT device

endoscopic anatomy

کالبدشناسی درون‌بینی [تشریحی]

endosseous implant

کاشتینه درون‌استخوانی [پیوند]

syn. endosteal implant

endosteal implant

→ endosseous implant

end post

عایق سرریل [ریلی]

End-to-End Signaling

→ access signaling

enriched mantle گوشته غنی‌شده [زمین‌شناسی]**ensiform** شمشیری‌شکل [گیاهی]

syn. sword-shaped

ensilage سیلو کردن علوفه [فناوری غذا]**entire** کامل [گیاهی]**entity attribute** → attribute**entoleter** آفت‌گریزان [فناوری غذا]**entrée (fr.)** پیش‌غذای اصلی [کردشگری]**entric-coated tablet**

قرص پوشش‌دار روده‌ای، قرص روده‌رهشی [دارویی]

syn. gastroresistant tablet

envelope روپوش [تایر]**envelope flap** باله پاکتی [پیوند]**enveloping** پوش‌دهی [تایر]**eosinophilic adenoma**

→ growth hormone-secreting

adenoma

EOT detector → end-of-train detector

EOT device → end-of-train device

epicentral distance

فاصله رومرکزی [ژئوفیزیک]

epidemiologic transition

گذار همه‌گیرشناختی، گذار اپیدمیولوژیکی [سلامت]

epidermic graft پیوندینه روپوستی [پیوند]**epithelial inlay** درنشانای پوششی [پیوند]

syn. Esser's operation

epithelial onlay برنشانده پوششی [پیوند]**equatorial tidal currents**

جریان‌های کشندی استوایی [اقیانوس‌شناسی]

equatorial tide کشند استوایی [اقیانوس‌شناسی]**equigranular texture**

بافت برابرانه [زمین‌شناسی]

equilibrium theory نظریه تعادل [اقیانوس‌شناسی]**equilibrium tide** کشند تعادلی [اقیانوس‌شناسی]**erectile dysfunction**

کژکاری نعوظی [روان‌شناسی]

syn. male erectile disorder

erecting lens عدسی مستقیم‌ساز [نجوم رصدی]**ergomania** → work addiction**ergomaniac** → work addict**erosion caldera**

غول‌دهانه فرسایشی [زمین‌شناسی]

erosion wear لب‌رفتگی [تایر]

syn. river wear, channel wear

erratic depression wear

رفتگی گله‌به‌گله [تایر]

Esser graft → inlay graft**Esser's operation** → epithelial inlay**ethnic menu** صورت‌غذای قومی،

منوی قومی [کردشگری]

ethnic restaurant غذاخوری قومی،

رستوران قومی [کردشگری]

European Champion's Cup

→ UEFA Champions League

dynamic orthosis ارتاسازه حرکتی [پیوند]

syn. functional splint

dynamic rolling radius

→ dynamic loaded radius

dynamic splint ایستانه حرکتی [پیوند]

dynamic vulcanisation ولکانش پویا [تایر]

dysmorphophobia

→ body-dysmorphic disorder

dyspareunia درد آمیزش [روان‌شناسی]

E

earthquake storm توفان زمین‌لرزه [ژئوفیزیک]

earthworks عملیات خاکی [درون‌شهری]

eavesdropper شنودگر [رمز، نظامی]

abbr. Eve

eavesdropping شنود [رمز، نظامی]

ebb جزر [اقیانوس‌شناسی]

ebb current جریان جزری [اقیانوس‌شناسی]

ebb tide جزرکشند [اقیانوس‌شناسی]

eccentric wear قوز رفتگی [تایر]

syn. out of round wear

economic growth رشد اقتصادی [جامعه‌شناسی]

syn. growth

edging kerb جدول لب‌بند [درون‌شهری]

effector اثرگذار [دارویی]

egalitarianism برابرگرایی [جامعه‌شناسی]

egg-shaped → ovate

ejaculatio praecox

→ premature ejaculation

ejector پراانه [محیط‌زیست]

Ekbom's syndrome

→ restless-leg syndrome

electromagnetic attack

حمله الکترومغناطیسی [رمز]

elixir اکسیر [دارویی]

ellipsoid بیضی‌وار [گیاهی]

embarkation → boarding

embarkation time → boarding time

encryption algorithm رمزگذاری خوارزمی،

رمزگذاری الگوریتمی [رمز]

endarterial → intra-arterial

endocrine درون‌ریز [تشریحی]

endocrine-active adenoma

تودغده درون‌ریز - فعال [پایه‌پزشکی]

syn. hyperfunctional adenoma,

hyperfunctioning adenoma

endocrine disorders

اختلالات غدد درون‌ریز [تشریحی]

endocrine gland غده درون‌ریز [تشریحی]

endocrine hormone

هورمون غدد درون‌ریز [تشریحی]

endocrine-inactive adenoma

تودغده درون‌ریز - غیرفعال [پایه‌پزشکی]

syn. nonfunctional adenoma,

nonfunctioning adenoma,

nonsecreting adenoma,

nonsecretory adenoma

endocrine system دستگاه درون‌ریز [تشریحی]

endocrine therapy

→ endocrinotherapy

endocrinotherapy درون‌ریز درمانی [تشریحی]

syn. endocrine therapy,

hormonotherapy, hormone

therapy, hormonal therapy

endodontic endosteal implant

کاشتینه ریشه‌دندانی درون‌استخوانی [پیوند]

double pulsar system → double pulsar

double-run traverse

پیمایش رفت و برگشتی [نقشه‌برداری]

doubles

مسابقات دوبه‌دو [ورزش]

double stopping

پرده‌گیری دوتایی [موسیقی]

doubly augmented fourth

→ German sixth chord

doubly augmented interval

فاصلهٔ بازافزوده [موسیقی]

doubly diminished interval

فاصلهٔ بازکاسته [موسیقی]

dough conditioner

خمیر‌آما [فناوری غذا]

doubly serrate → biserrate

down line

خط زوج [ریلی]

down woody debris

→ coarse woody debris

DP → drug paraphernalia

dragon boat/dragonboat

اژدهاقایق [ورزش]

drain

دارکاست [جنگل]

drainage of the carriageway

زهکشی سطح سواره‌رو [درون‌شهری]

draw stop/draw-stop → stop²

drive-in restaurant

سوار غذاخوری،

سوار رستوران [گردشگری]

drive-through restaurant

غذاخوری بگیروپران،

رستوران بگیروپران [گردشگری]

drop

قطره [دارویی]

dropper

قطره‌چکان [دارویی]

syn. instillator

dropper kerb

جدول شیب‌دار [درون‌شهری]

drought crack

ترک خشکی‌زاد [جنگل]

drug consumption facility

abbr. DCF

تسهیلات مصرف مواد [اعتیاد]

drug consumption room

abbr. DCR

جایگاه مصرف مواد [اعتیاد]

drug delivery

دارورسانی [دارویی]

drug delivery system

سامانهٔ دارورسانی [دارویی]

druggist → pharmacist

drug paraphernalia

اعتیادافزار [اعتیاد]

abbr. DP

drug therapy → pharmacotherapy

drug treatment → pharmacotherapy

dry granulation

ریزدانه‌سازی خشک [دارویی]

dry pruning

هرس خشک [جنگل]

dry traction

کشانش خشک [تایر]

dual pipe brake

ترمز دولوله [ریلی]

syn. twin-pipe system

dual spacing

فاصلهٔ جفت‌چرخ [تایر]

duct flute

نای‌های سوت‌دار [موسیقی]

syn. whistle flute, fipple flute

duff

پوس‌برگ [جنگل]

syn. duff layer

duff layer → duff

dunst

نرمه‌مینارد [فناوری غذا]

syn. break middlings

D-value

عدد D [فناوری غذا]

dwarf signal

علامت پایه‌کوتاه [ریلی]

DWD → coarse woody debris

dynamical distance

→ statistical parallax

dynamic(al) parallax

اختلاف‌منظر دینامیکی [انجوم‌رصدی]

dynamic balance

میزانی پویا [تایر]

dynamic hydroplaning

آب‌پیمایش پویا [تایر]

dynamic loaded radius

شعاع زیر بار پویا [تایر]

syn. dynamic rolling radius

- disease eradication | ریشه‌کنی بیماری | سلامت
- disembarkation¹ | تخلیه بار | هوایی
- syn. unloading
- disembarkation² | تخلیه مسافر | هوایی
- disintegrant | بازکننده | دارویی
- dislocation fracture
→ fracture-dislocation
- disorganised capitalism
سرمایه‌داری سازمان‌باخته | جامعه‌شناسی
- displaced fracture
شکستگی جابه‌جا | استخوان‌پزشکی
- dissociative disorders
اختلال‌های تجزیه‌ای | روان‌شناسی
- dissociative fugue | گریز تجزیه‌ای | روان‌شناسی
- dissociative identity disorder
اختلال تجزیه هویت | روان‌شناسی
- syn. multiple-personality disorder,
MPD
- distance indicator | نشانگر فاصله | نجوم‌رصدی
- distance ladder | نردبان فاصله | نجوم‌رصدی
- syn. cosmic distance ladder,
cosmic distance scale,
extragalactic distance scale
- distance modulus | پیمایه فاصله | نجوم‌رصدی
- syn. modulus of distance
- distance race | مسابقه استقامت | ورزش
- syn. long-distance race
- distance reduction | تحویل فاصله | نقشه‌برداری
- distractibility | حواس‌پرتی | روان‌شناسی
- distractible speech | پراکنده‌گویی | روان‌شناسی
- distractor | حواس‌پرت‌کن | روان‌شناسی
- diurnal inequality
نابرابری روزانه | اقیانوس‌شناسی
- diversionary device | فریب‌افزار | نظامی
- divide-and-conquer attack
حمله تقسیم و حل | رمز
- division | لشکر | نظامی
- division of labour | تقسیم کار | جامعه‌شناسی
- DLC → data link control
- DNA-DNA hybridization
دورگه‌سازی دنا - دنا،
دورگه‌شدگی دنا - دنا | ژن‌شناسی
- DNA ligase
syn. ligase
دناپیونداز | ژن‌شناسی
- DNA ligation
پیوندش دنا | ژن‌شناسی
- DNA-RNA hybrid | دورگه دنا - رنا | ژن‌شناسی
- DNA-RNA hybridization
دورگه‌سازی دنا - رنا،
دورگه‌شدگی دنا - رنا | ژن‌شناسی
- dockage | دانه‌مرغی | فتاوری غذا
- doliform | دلوی شکل | گیاهی
- domestic analogy | همانندنگاری | سیاسی
- domestic division of labour
تقسیم کار خانگی | جامعه‌شناسی
- dominance
syn. domination | سلطه | سیاسی
- dominant party | حزب غالب | سیاسی
- dominant seventh chord
آکورد هفتم نمایان | موسیقی
- domination → dominance
- dorsal wedge osteotomy
استخوان‌بری گوه‌ای پشتی | استخوان‌پزشکی
- dosage form | شکل دارویی | دارویی
- double blind study | مطالعه دوسوکور | سلامت
- double cream | خامه پرچربی | فتاوری غذا
- double-headed rail → bull head rail
- double pulsar | دوتایی دوتپ‌اختری | نجوم‌رصدی
- syn. double pulsar system

developed footprint width

بیشینه پهنای جاپا [تایر]

developmental anatomy

کالبدشناسی رشد [تشریحی]

deviance

کژروی [روان‌شناسی]

syn. deviation

deviant

کژرو [روان‌شناسی]

deviation → deviance

devolatilization

فرآرزدایی [زمین‌شناسی]

devulcanisation

واولکانش [تایر]

dew cap/dewcap

نم‌بند [نجوم‌رصدی]

dextrose equivalent

abbr. DE

معادل دکستروز [فتاوری غذا]

diabetic amaurosis

پی‌کوری دیابتی [پایه‌پزشکی]

diagonal cracking

ترک‌خوردگی اریب [تایر]

diagonal wear

رفتگی اریب [تایر]

diastatic activity

فعالیت دیاستازی [فتاوری غذا]

diatreme

قیف‌دالانه [زمین‌شناسی]

dictionary attack

حمله واژه‌نامه‌ای [رمز]

diffeomorphic manifolds

خمینه‌های هموارریخت [ریاضی]

diffeomorphism

هموارریخت [ریاضی]

differential cryptanalysis

تحلیل تفاضلی رمز [رمز]

differential inclusion

شمول دیفرانسیل [ریاضی]

differential inequality

نامعادله دیفرانسیل [ریاضی]

differential relaxation

آرمش افتراقی [روان‌شناسی]

diffraction tomography

برش‌نگاری پراشی [ژئوفیزیک]

diffused power

قدرت پخشیده [جامعه‌شناسی]

diffusion

اشاعه [جامعه‌شناسی]

diffusionism

اشاعه‌گرایی [جامعه‌شناسی]

dihydrate

دوآبه [شیمی]

diluent

رقیق‌کننده [دارویی]

dilute

رقیق کردن [دارویی]

diminished-diminished seventh chord

آکورد هفتم کاسته - کاسته [موسیقی]

diminished interval

فاصله کاسته [موسیقی]

diminished-minor seventh chord

آکورد هفتم کاسته - کوچک [موسیقی]

diminished seventh chord

آکورد هفتم کاسته [موسیقی]

syn. fully diminished seventh chord

diminished triad

آکورد سه‌صدایی کاسته [موسیقی]

dip

اُفت [نقشه‌برداری]

dip angle

زاویه اُفت [نقشه‌برداری]

dip of the horizon

→ depression of the horizon

dipole anisotropy

ناهمسانگردی دوقطبی [نجوم‌رصدی]

direct diplopia

دوبینی مستقیم [پایه‌پزشکی]

syn. uncrossed diplopia

directed patrol

گشت هدفمند [نظامی]

direct free kick

ضربه آزاد مستقیم [ورزش]

direct support

پشتیبانی مستقیم [نظامی]

direct vision → central vision

disability

کم‌توانی [سلامت]

disbudding → debudding

discipline

رشته [ورزش]

discontinuous reaction series

رشته‌واکنش ناپیوسته [زمین‌شناسی]

disease control

مبارزه با بیماری،

مهار بیماری [سلامت]

disease elimination

حذف بیماری [سلامت]

DCR → drug consumption room	denticulate	ریزدندانه‌ای [کیامی]
DE → dextrose equivalent	syn. finely dented	
dead section	dependent variable	متغیر وابسته [سلامت]
Deaflympics	depleted mantle	گوشته تهی‌شده [زمین‌شناسی]
debudding	depressed fracture	شکستگی فرورفته [استخوان‌پزشکی]
syn. disbudding	syn. depressed skull fracture	
decimal reduction time	depressed oblong	مستطیلی فروقشرده [کیامی]
declination axis	depressed skull fracture	
deconstructivism	→ depressed fracture	
deeply ovoid	depression	تورفتگی [تایر]
defecation	depression of the horizon	افت افق [نقشه‌برداری]
defending champion	syn. dip of the horizon	
deferred and rotational grazing	derby	شهرآورد [ورزش]
چرای دوره‌ای - تأخیری [جنگل]	syn. local derby	
deferred grazing	dermal graft	پیوندینه میان‌پوستی [پیوند]
deficiency amblyopia	syn. dermic graft, cutis graft	
→ nutritional amblyopia	dermic graft → dermal graft	
definitive prosthesis	derotation osteotomy	استخوان‌بری و اچرخشی [استخوان‌پزشکی]
deflection	descriptive anatomy	کالبدشناسی توصیفی [تشریحی]
deflection angle	syn. systematic anatomy	
deglocalisation/deglocalization	design wing area	مساحت طراحی بال [هوابی]
جهانی‌زدایی [جامعه‌شناسی]	desire chip	مژدک رونما [اعتیاد]
delayed graft	dessert course → sweet course	
delayed union	determinant	عامل تعیین‌کننده، تعیین‌کننده [سلامت]
deltoid	determinants of health	تعیین‌کننده‌های سلامت [سلامت]
syn. triangular	deuteranomaly	سبزی‌هنجاری [پایه‌پزشکی]
delugger	developed footprint length	بیشینه طول چاپا [تایر]
demand reduction		
denatured DNA		
dental anatomy		
dental prosthesis		
dentate		
syn. toothed, notched		

cryptographic system → cryptosystem

crypto period رمز‌دوره [رمز]

cryptosystem سامانهٔ رمز [رمز]

syn. cipher system,

cryptographic system

crystallization magnetization

→ chemical remanent

magnetization

crystallization remanent magnetization

→ chemical remanent

magnetization

cultural materialism

ماده‌گرایی فرهنگی [جامعه‌شناسی]

cultural relativism

نسبی‌گرایی فرهنگی [جامعه‌شناسی]

culture

فرهنگ [جامعه‌شناسی]

Culture and Personality School

مکتب فرهنگ و شخصیت [جامعه‌شناسی]

cupola

گنبدسنگ [زمین‌شناسی]

cupping wear

رفتگی کاسه‌ای [تایر]

syn. scallop wear

curd cheese

پنیر دلمه [فتاوری غذا]

curd tension

سفتی دلمه [فتاوری غذا]

curing

پخت [تایر]

curing gum → cushion gum

current annual increment

abbr. CAI

رویش سالانه جاری [جنگل]

current table → tidal current table

curvature myopia

نزدیک‌بینی انحنايي [پایه‌پزشکی]

cushion gum

آمیزهٔ چسبان [تایر]

syn. curing gum, bonding gum, gum

stock

cut and fill

کندوآکند [درون‌شهری]

cutaneous absorption

→ percutaneous absorption

cutis graft → dermal graft

CWD → coarse woody debris

cycle menu

صورت‌غذای چرخه‌ای،

منوی چرخه‌ای [گردشگری]

cyclic grazing → rotational grazing

cyclic redundancy check

abbr. CRC

بازبینی چرخه‌ای افزونگی [مخابرات]

cyclothymia

متناوب‌خلقی [روان‌شناسی]

syn. cyclothymic disorder

cyclothymic¹

متناوب‌خلق^۱ [روان‌شناسی]

cyclothymic²

متناوب‌خلق^۲ [روان‌شناسی]

cyclothymic disorder → cyclothymia

cylinder cast

گچ استوانه‌ای پا [استخوان‌پزشکی]

syn. leg cylinder cast

D

damage tolerant

آسیب‌تاب [نظامی]

damp wood → green wood

danger aspect

نمای خطر [ریلی]

dark-coloured rock

→ melanocratic rock

dark territory

محدودهٔ غیرعلائمی [ریلی]

syn. non-signalled territory

data link

پیوند داده‌ای [مخابرات]

data link control

واپایش پیوند داده‌ای [مخابرات]

abbr. DLC

data link layer

لایهٔ پیوند داده‌ای [مخابرات]

day vision

دید روز [پایه‌پزشکی]

syn. photopic vision

DCF → drug consumption facility

cosmic distance scale

→ distance ladder

cosmological principle

اصل کیهان‌شناسی [انجوم‌رصدی]

cotidal chart نمودار هم‌فراکشندی [اقیانوس‌شناسی]

cotidal line خط هم‌فراکشندی [اقیانوس‌شناسی]

countably-compact set

مجموعه شماراقتضی [ریاضی]

countably-generated space

فضای شمارامولد [ریاضی]

counterbalance → counterbalancing

counterbalancing موازنه‌جویی [سیاسی]

syn. counterbalance

counter battery fire ضدآتشبار [نظامی]

counter-culture پادفرهنگ [جامعه‌شناسی]

syn. contra-culture

countercurrent flow جریان ناهم‌سو،

شارش ناهم‌سو [محیط‌زیست]

course

مسیر مسابقه [ورزش]

co-vulcanisation

هم‌ولکانش [تایر]

CP → certification policy

CPS → certification practice

prosthesis

برسازۀ مجسمه [پیوند]

crater

دهانه آتشفشان، دهانه [زمین‌شناسی]

crater chain

رشته‌دهانه برخوردی [زمین‌شناسی]

crater cone

مخروط دهانه‌ای [زمین‌شناسی]

crater depth

عمق دهانه [زمین‌شناسی]

crater fill

پرشدگی دهانه آتشفشان [زمین‌شناسی]

crateriform

دهانه‌شکل [زمین‌شناسی]

cratering

دهانه‌ای شدن [زمین‌شناسی]

crater lake

دریاچه دهانه آتشفشان [زمین‌شناسی]

crater radius

شعاع دهانه آتشفشان [زمین‌شناسی]

crater rays

پرتابه‌های دهانه برخوردی [زمین‌شناسی]

crater rim

لبه دهانه برخوردی [زمین‌شناسی]

crater ring

حلقه دهانه آتشفشان [زمین‌شناسی]

craton/kraton

پوسته پایا [زمین‌شناسی]

CRC → cyclic redundancy check

cream → single cream

cream tea

چای و شیرینی [گردشگری]

crenate

کنگره‌ای [گیاهی]

crenulate/crenulate

ریزکنگره‌ای [گیاهی]

crescentic osteotomy

استخوان‌بری گنبدی [استخوان‌پزشکی]

crime laboratory

آزمایشگاه تشخیص جرم [نظامی]

criterion validity

روایی ملاکی [سلامت]

CRM → chemical remanent

magnetization

crossed diplopia

دوبینی متقاطع [بایه پزشکی]

crossed homomorphism

همریختی خارجی [ریاضی]

crosshole tomography

برش‌نگاری بین‌چاهی [ژئوفیزیک]

crossover design/cross-over

design/cross over design

طراحی متقاطع [سلامت]

crumbling

خرده‌سازی [فناوری غذا]

crumb softener

نرم‌کننده مغز نان [فناوری غذا]

cryptanalysis

تحلیل رمز [رمز]

cryptanalyst

تحلیل‌گر رمز [رمز]

cryptogram

رمزنگاشت [رمز]

cryptographic hash function

تابع چکیده‌ساز [رمز]

syn. hashing algorithm, hash function

cryptographic strength

استحکام رمزنگاشتی [رمز]

concreting train قطار بتن‌ریزی [درون‌شهری]

concurrent flow → cocurrent flow

concurrent validity روایی هم‌زمان [سلامت]

conference keying

→ group key agreement

confined aquifer آبخوان تحت‌فشار [محیط‌زیست]

conflicting routes مسیرهای تداخلی [ریلی]

congenital amaurosis

پی‌کوری مادرزاد [پایه‌پزشکی]

syn. amaurosis congenital, amaurosis

congenital of Leber

congenital dislocation

دررفتگی مادرزادی [استخوان‌پزشکی]

conicity مخروط‌سانی [تایر]

coning حرکت مخروطی [هوایی]

Conrad discontinuity

ناپیوستگی کنراد [ژئوفیزیک]

conservatism محافظه‌کاری [جامعه‌شناسی]

consistency of soil قوام خاک [درون‌شهری]

syn. soil consistency

consistometer قوام‌سنج [فناوری غذا]

consolation match¹ مسابقهٔ رده‌بندی¹ [ورزش]

consolation match²

→ brozen medal game

constant-deviation spectrometer

طیف‌سنج انحراف ثابت [انجمن رصدی]

construct validity روایی سازه‌ای [سلامت]

contact patch → footprint

contagious failure خرابی سرایتگر [نظامی]

contemplation تأمل [اعتیاد]

contemplation stage مرحلهٔ تأمل [اعتیاد]

contemplator تأمل‌گر [اعتیاد]

contention هم‌گیری [مخابرات]

content validity روایی محتوایی [سلامت]

context awareness بافت آگاهی [نقشه‌برداری]

context-aware system

سامانهٔ بافت آگاه [نقشه‌برداری]

continuous reaction series

رشته‌واکنش پیوسته [زمین‌شناسی]

contractible space فضای انقباض‌پذیر [ریاضی]

contracting operator عملگر انقباضی [ریاضی]

contraction → contraction mapping

contraction mapping نگاشت انقباض [ریاضی]

syn. contraction

contractive map نگاشت انقباض‌گر [ریاضی]

syn. shrinking map

contra-culture → counter-culture

control centre مرکز فرمان [ریلی]

controlled signal علامت فرمان‌پذیر [ریلی]

control table جدول فرمان [ریلی]

conventional full-sized spare

→ spare tyre

corange line/co-range line

خط هم‌گستره [افیانوس‌شناسی]

cordate قلبی [گیاهی]

syn. heart-shaped

corneal transplantation پیوند قرنیه [پیوند]

cornering گردش [تایر]

cornering force نیروی گردش [تایر]

syn. side force

cornering speed سرعت گردش [تایر]

cornering stiffness سفتی گردشی [تایر]

cornering wear رفتگی گردشی [تایر]

corrosion anatomy

کالبدشناسی زداپشی [تشریحی]

cosmic distance ladder

→ distance ladder

collapse caldera | غول‌دهانه رُمیشی | زمین‌شناسی

collapsible spare tyre → folding spare

collar | یقه | جنگل

collision attack | حمله برخوردی | رمز

collision resistance | برخوردتابی | رمز

colloid adenoma

→ macrofollicular adenoma

colour amblyopia | بی‌کم‌بینی رنگی | پایه پزشکی

colour excess | فزونی رنگ | انجم‌رصدی

colour index | شاخص رنگ | انجم‌رصدی

colour vision → chromatic vision

combination menu | صورت‌غذای نیمه ثابت،

منوی نیمه ثابت | گردشگری

combination repair unit

→ patch and plug

comfort → ride comfort

commercial drain | دارکاست تجاری | جنگل

syn. commodity drain, removal

comminuted fracture

شکستگی - خردشدگی | استخوان پزشکی

commodity drain → commercial drain

common chord

آکورد سه‌صدایی متداول | موسیقی

common security | امنیت مشترک | سیاسی

compactly generated space

فضای فشرده‌مولد | ریاضی

compact spare | زاپاسک | تایر

syn. compact temporary spare,

tempa spare, minispare

compact temporary spare

→ compact spare

company | گروهان | نظامی

comparative anatomy

کالبدشناسی مقایسه‌ای | تشریحی

compatible end

→ compatible terminus

compatible terminus

پایانه جورشونده | ژن‌شناسی

syn. compatible end

competing menu items

اقلام رقابتی صورت‌غذا، اقلام رقابتی منو | گردشگری

compilation scale | مقیاس تألیف | نقشه‌برداری

complete-arch blade endosteal implant

کاشتینه کامل تیغه‌ای درون‌استخوانی | پیوند

complete colour blindness

→ achromatic vision

complete fracture

شکستگی کامل | استخوان پزشکی

complete recovery | خودیابی کامل،

بهبود کامل | اعتیاد

complete subperiosteal implant

کاشتینه کامل زیرپیراستخوانی | پیوند

composite flap | باله مرکب | پیوند

composite graft | پیوندینه چندسازه | پیوند

composite intrusion

توده نفوذی مرکب | زمین‌شناسی

compound dislocation

→ open dislocation

compound fracture → open fracture

compound interval | فاصله ترکیبی | موسیقی

compound tide | کِشند مرکب | اقیانوس‌شناسی

compression fracture

شکستگی فشاری | استخوان پزشکی

compromise formation

شکل‌گیری سازش | روان‌شناسی

compulsive drug use

مصرف اجبارگونه مواد | اعتیاد

computational security

امنیت محاسباتی | رمز

cleft palate prosthesis

برسازۀ کام شکافدار [رمز]

clinical anatomy کالبدشناسی بالینی [تشریحی]

clinical investigation → clinical trial²

clinical pharmacology

داروشناسی بالینی [دارویی]

clinical pharmacy داروپزشکی بالینی [دارویی]

clinical sociology

جامعه‌شناسی بالینی [جامعه‌شناسی]

clinical study → clinical trial²

clinical trial¹ کارآزمایی بالینی [سلامت]

clinical trial² کارآزمایی بالینی [دارویی]

syn. clinical investigation, clinical study

clinical validity روایی بالینی [سلامت]

clinker پوکه معدنی [درون‌شهری]

clock reaction → oscillating reaction

closed dislocation

دوررفتگی بسته [استخوان‌پزشکی]

syn. simple dislocation

closed fracture شکستگی بسته [استخوان‌پزشکی]

syn. simple fracture

closed reduction جالاندازی بسته [استخوان‌پزشکی]

close support پشتیبانی نزدیک [نظامی]

closing wedge osteotomy

استخوان‌بری گوه‌بسته [استخوان‌پزشکی]

clotted cream سرشیر [غذای غدا]

clotting دلمه شدن [غذای غدا]

cluster خوشه [ریاضی]

cluster analysis تحلیل خوشه‌ای [ریاضی]

clustering خوشه‌بندی [ریاضی]

coaptation splint ایستانه هم‌آور [پیوند]

coarse woody debris چوبماند درشت [جنگل]

abbr. CWD

syn. large woody debris, LWD, large

organic debris, LOD, down woody

debris, DWD, large woody residue

coated tablet قرص پوشش‌دار [دارویی]

cochlear implant کاشتینه حلزونی [پیوند]

cochlear implant mapping

کاشتینه‌نگاری حلزونی [پیوند]

Cock and Jahss osteotomy

استخوان‌بری کوک و جس [استخوان‌پزشکی]

cocktail snacks لقمه [مردشگری]

co-curing هم‌پخت [تایر]

cocurrent flow جریان هم‌سو،

شارش هم‌سو [محیط‌زیست]

syn. concurrent flow

co-declination → polar distance

coefficient of rolling friction

→ coefficient of rolling resistance

coefficient of rolling resistance

ضریب مقاومت غلتشی [تایر]

syn. rolling resistance coefficient,

coefficient of rolling friction

cofermentation هم‌تخمیری [غذای غدا]

cognate transfer RNA

رِنا‌ی ناقل هم‌شناسا [ژن‌شناسی]

cognate tRNA رِنا‌ن هم‌شناسا [ژن‌شناسی]

cohesive end → sticky end

cohesive terminus → sticky terminus

coincident-time line خط هم‌فرود [ژئوفیزیک]

cold cap → precure

cold cure repair

→ chemical cure repair

chemical remanence

→ chemical remanent

magnetization

chemical remanent magnetization

abbr. CRM مانده‌مغناطش شیمیایی [ژئوفیزیک]

syn. chemical remanence, chemical

magnetization, crystallization

remanent magnetization,

crystallization magnetization

chemisorption

برجذب شیمیایی،

برجذبش شیمیایی [محیطزیست]

chemotherapy

شیمی‌درمانی [دارویی]

chess-board graft → stamp graft**chevron osteotomy**

استخوان‌بری هفتی [استخوان‌پزشکی]

Chicago School

مکتب جامعه‌شناسی شیکاگو [جامعه‌شناسی]

syn. Chicago sociology

Chicago sociology → Chicago School**children's menu**

صورت‌غذای کودکان،

منوی کودکان [گردشگری]

chip

مژدک [اعتیاد]

chip fracture

لب‌پریدگی [استخوان‌پزشکی]

chiropractic

مهره‌ورزی [پایه‌پزشکی]

chiropractor

مهره‌ورز [پایه‌پزشکی]

chord → wing chord**chord in first inversion**

آکورد معکوس اول [موسیقی]

chord in second inversion

آکورد معکوس دوم [موسیقی]

chord in third inversion

آکورد معکوس سوم [موسیقی]

chosen ciphertext attack

حمله با متن رمز منتخب [رمز]

chosen plaintext attack

حمله با متن اصلی منتخب [رمز]

chromatic vision

دید رنگی [پایه‌پزشکی]

syn. colour vision

churning

کره‌گیری [فتاوری غذا]

ciliate

مژه‌دار [کیامی]

ciliolate

مژک‌دار [کیامی]

cipher

رمز [رمز]

cipher system → cryptosystem**ciphertext/cipher text**

متن رمزی‌شده،

متن رمز [رمز]

ciphertext-only attack

حمله فقط با متن رمز [رمز]

ciphony¹

رمز‌آوا [رمز]

ciphony²

رمز‌آوایی [رمز]

circadian rhythm sleep disorder

اختلال نظم شبانه‌روزی خواب [روان‌شناسی]

circumstantial-situational drug use

مصرف موقعیتی مواد [اعتیاد]

civil society

جامعه مدنی [جامعه‌شناسی]

class consciousness

آگاهی طبقاتی [جامعه‌شناسی]

classification of traverses

طبقه‌بندی پیمایش [نقشه‌برداری]

syn. traverse classification

clastic anatomy → plastic anatomy**clean → sober****clean date → sobriety date****clear → clear a signal****clearance point**

نقطه آزادسازی [ریلی]

clearance rate

نرخ مختومگی [نظامی]

clear a signal

آزادسازی [ریلی]

syn. clear

clear aspect

نمای آزاد [ریلی]

clearing

شفاف‌سازی [تشریحی]

cleartext/clear text

متن آشکار [رمز]

centre for disease control → CDC

centre tread wear رفتگی مرکزی [تایر]

central amaurosis پی‌کوری مرکزی [پایه‌پزشکی]

syn. amaurosis centralis, cerebral
amaurosis

central dislocation

دررفتگی درون‌لگنی [استخوان‌پزشکی]

central vision دید مرکزی [پایه‌پزشکی]

syn. direct vision, foveal vision

ceramic endosteal implant

کاشتینه سرامیکی درون‌استخوانی [پیوند]

cerebral amaurosis

→ central amaurosis

certificate authority

→ certification authority

certificate revocation list

فهرست ابطال گواهی [رمز]

certification

صدور گواهی [رمز]

certification authority

abbr. CA

مرجع صدور گواهی [رمز]

syn. certificate authority

certification policy

خط‌مشی گواهی [رمز]

abbr. CP

certification practice statement

abbr. CPS

شیوه‌نامه صدور گواهی [رمز]

cervical orthosis

ارتاسازۀ گردن [پیوند]

cervix of implant

طوق کاشتینه [پیوند]

chafer separation

جدایی طوقه‌پوش [تایر]

syn. reinforce separation

chalcophile

کوگرد دوست [زمین‌شناسی]

chamfer wear → shoulder step

champ → champion

champion

قهرمان [ورزش]

syn. champ

championship¹

قهرمانی [ورزش]

championship²

مسابقات قهرمانی [ورزش]

championship³

مسابقه قهرمانی [ورزش]

championship point

امتیاز قهرمانی [ورزش]

Champions League

→ UEFA Champions League

change of tide → turn of the tide

channel block

جدول آب‌بر [درون‌شهری]

channel wear → erosion wear

chaos theory

نظریه منطق آشوب [سیاسی]

chaotic reaction

واکنش آشوبناک [شیمی]

charged transfer RNA

رئای ناقل باردار [ژن‌شناسی]

syn. acylated tRNA, amino acylated

tRNA

charged tRNA

رئان باردار [ژن‌شناسی]

chart location of the battery

→ battery centre

check cracks → checking¹

checking¹

ترکسار [تایر]

syn. check cracks

checking²

ترکسارش [تایر]

cheddaring

چدارسازی [فناوری غذا]

chemical cure repair

وصله سرد [تایر]

syn. cold cure repair

chemical dependency

وابستگی شیمیایی [اعتیاد]

chemical magnetization

→ chemical remanent

magnetization

chemical pharmacy

→ pharmaceutical chemistry

chemical pruning

هرس شیمیایی [جنگل]

CAGE questionnaire	پرسش‌نامه صارت [اعتیاد]	ارتفاع‌های هزارگانی [هوایی]	cardinal altitudes
CAGE screening instrument		syn. cardinal FLs	
	غریباله صارت [اعتیاد]	cardinal FLs → cardinal altitudes	
CAI → current annual increment		carinate abdomen	
caldera	غول‌دهانه [زمین‌شناسی]	→ scaphoid abdomen	
caldera complex		car racing → motor racing	
	همتافت غول‌دهانه‌ای [زمین‌شناسی]	case finding	موردیابی [سلامت]
caldera lake	دریاچه غول‌دهانه [زمین‌شناسی]	cast	گچ ^۱ [استخوان‌پزشکی]
California menu	صورت‌غذای شبانه‌روزی، منوی شبانه‌روزی [گردشگری]	castanets	قاشقک [موسیقی]
callus → fracture callus		cast boot	گچ پوتینی [استخوان‌پزشکی]
camber	کجی [تابر]	cast brace	گچ لولایی [استخوان‌پزشکی]
camber angle	زاویه کجی [تابر]	caster → caster angle	
camber thrust	رانش کجی، نیروی رانش کجی [تابر]	caster angle	زاویه پیرو [تابر]
		syn. caster	
camelback	رویه خام [تابر]	casting	گچ‌گیری [استخوان‌پزشکی]
Canadian canoe	بلم کانادایی [ورزش]	cast manganese frog	تکه مرکزی منگنزدار [ریلی]
candling	نورآزمایی [فتاوری غذا]	cast shoe	کفش گچ [استخوان‌پزشکی]
canoe	بلم [ورزش]	cast sock	جوراب گچ [استخوان‌پزشکی]
canoeing	بلم‌رانی [ورزش]	cast sore	زخم گچ [استخوان‌پزشکی]
canoeist	بلم‌ران [ورزش]	catering vehicle	گذارسان [هوایی]
capital accumulation		cat's eye amaurosis	پی‌کوری چشم‌گربه‌ای [پایه‌پزشکی]
	انباشت سرمایه [جامعه‌شناسی]	cattle guard	حفاظ گله‌رو [ریلی]
capitalism	سرمایه‌داری [جامعه‌شناسی]	causality → causation	
capitalist	سرمایه‌دار [جامعه‌شناسی]	causal web → web of causation	
capo (it.) → capotasto ²		causation	علیت [سلامت]
capo d'astro (it.) → capotasto ²		syn. causality	
capodastro (it.) → capotasto ²		caution aspect	نمای احتیاط [ریلی]
capotasto ¹ (it.) → barré		CDC	مرکز مبارزه با بیماری‌ها [سلامت]
capotasto ² (it.)	زه‌بست [موسیقی]	f.f. centre for disease control	
	syn. capo, capodastro, capo d'astro	celiocentesis → abdominocentesis	
capping layer	لایه تحکیم [درون‌شهری]	celioparacentesis → abdominocentesis	
carcass ply → ply		celioscopy → abdominoscopy	

break lock قفل‌شکنی [نظامی]
 break middlings → dunst
 breathalayer الکال آزمای تنفسی،
 دمکل آزما [اعتیاد]
 breath alcohol content مقدار الکال بازدم [اعتیاد]
 brigade تیپ [نظامی]
 briquetting قالبی کردن [فتاوری غذا]
 broadly oblong مستطیلی پهن [کیاهی]
 bronchial adenoma تودغده نایژه‌ای [پایه پزشکی]
 broom پارسنگ‌روب [ریلی]
 browse¹ سرچره [جنگل]
 browse² سرچری [جنگل]
 syn. browsing
 browse line حد سرچری [جنگل]
 syn. browsing level, high line
 browsing → browse²
 browsing level → browse line
 browsing preference خوش‌سرچری [جنگل]
 bronze medal game مسابقه رده‌بندی² [ورزش]
 syn. third place playoff,
 third-place game,
 consolation match²
 brunch چاشت [کردشگری]
 brush cutter علف‌چین [ریلی]
 syn. brush hog
 brush hog → brush cutter
 brute force attack حمله غیرهوشمندانه [رمز]
 bruxism دندان‌قروچه [روان‌شناسی]
 syn. bruxomania, stridor dentium
 bruxomania → bruxism
 buckle fracture → torus fracture
 bud pruning هرس جوانه [جنگل]
 buffer ماشین ساب‌زنی [تایر]
 syn. buffing machine

buffing ساب‌زنی [تایر]
 buffing machine → buffer
 buffing template الگوی ساب‌زنی [تایر]
 buffing wheel چرخ ساب‌زنی [تایر]
 buff line خط ساب [تایر]
 bulge برآمدگی [تایر]
 bulk loader فله‌بارزن [هوایی]
 bull head rail ریل دوتاچ [ریلی]
 syn. double-headed rail
 bull roarer وِروِرک [موسیقی]
 syn. thunder stick, whizzer
 bumping پُلُغ زدن [شیمی]
 bun نانک [فتاوری غذا]
 bureaucratic politics model الگوی سیاست‌گذاری بینادیوانی [سیاسی]
 burn in عیب‌پویی [نظامی]
 burst fracture شکستگی - ترکیدگی [استخوان پزشکی]
 butt end → blunt end
 butterfly fracture شکستگی پروانه‌ای [استخوان پزشکی]
 butt splice سروصل صاف [تایر]
 by-product فراورده جانبی [کردشگری]

C

CA → certification authority
 cable graft پیوندینه بافه‌ای [پیوند]
 cacosmia دژبویایی [پایه پزشکی]
 cadential six-four chord آکورد چهارشش فرودی [موسیقی]
 café complet قهوه‌شیرینی [کردشگری]
 caged-ball valve دریچه گوی‌وقفس [پیوند]

blinding asking → blinding²

blind signature امضای کور [رمز]

blocked attempt اقدام انسدادی [مخابرات]

blocked call برخوانی انسدادی [مخابرات]

blocked call delayed

متغیر برخوانی انسدادی تأخیری [مخابرات]

blocked call held

متغیر برخوانی انسدادی بی تأخیر [مخابرات]

blocked call released

متغیر برخوانی انسدادی ره‌اشده [مخابرات]

blocking انسداد [هوایی]

blocking factor ضریب بستک‌بندی [مخابرات]

blocking formulas توابع انسداد [مخابرات]

blocking ratio نسبت انسداد [مخابرات]

blood alcohol concentration

غلظت الکلی خون [اعتیاد]

blood alcohol level سطح الکلی خون [اعتیاد]

blowout ترکیدن [تایر]

blunt end سر صاف [ژئوشناسی]

syn. butt end

blunt ended DNA دِنای سرصاف [ژئوشناسی]

blunt ending → blunt-end ligation

blunt-end ligation پیوند سرصاف [ژئوشناسی]

syn. blunt ligation, blunt ending

blunt ligation → blunt-end ligation

BMT → bone marrow transplantation

boarding مسافرگیری [هوایی]

syn. embarkation

boarding time ساعت مسافرگیری [هوایی]

syn. embarkation time

boat-shaped abdomen

→ scaphoid abdomen

body cast گچ تنه [استخوان‌پزشکی]

body-dysmorphic disorder

abbr. BDD اختلال خودرِشت‌انگاری [روان‌شناسی]

bonding gum → cushion gum

bone callus → fracture callus

bone cell → osteocyte

bone graft پیوندینه استخوانی [پیوند]

bone marrow transplantation

abbr. BMT پیوند مغز استخوان [پیوند]

bone spur → spur

borrowed chord آکورد عاریتی [موسیقی]

bottom contact third rail

→ underrunning third rail

bounded inverse theorem

قضیه کرانداری وارون [ریاضی]

syn. inverse mapping theorem

browser سوخت‌رسان [هوایی]

syn. browser trailer

browser trailer → browser

bowtie effect/bow-tie effect/

bow tie effect اثر پروانه‌گون [ژئوفیزیک]

BrAC دَمُکَل [اعتیاد]

brace بستار [پیوند]

brake percentage درصد ترمزی [ریلی]

brake regulator تنظیم‌گر ترمز [ریلی]

brake skid wear کچلی ترمزی [تایر]

syn. flat spot wear, flat spot

braking chart جدول ترمز [ریلی]

braking ratio نسبت ترمزی [ریلی]

branch collar یقه شاخه [جنگل]

brand → brand name

brand name نشانام [دارویی]

syn. trade name, brand

brand name drug نشانام‌دارو [دارویی]

brand spoof(ing) نشانام‌ربایی [مخابرات]

brashing هرس دم‌دست [جنگل]

syn. low pruning

- battle rhythm** آهنگ نبرد [نظامی]
- BDD** → body-dysmorphic disorder
- bead deformation** قُری طوقه [تایر]
- bead heel** پاشنه طوقه [تایر]
- bead ripped** → bead separation
- bead separation** جدایی طوقه‌ای [تایر]
syn. bead ripped
- bead-to-bead retreading** روکش‌کاری طوقه‌تاطوقه [تایر]
- bead toe** پنجه طوقه [تایر]
- before-after design** طراحی قبل - بعد [سلامت]
- behaviouralism/behaviourism** رفتارگرایی [سیاسی]
- belly** → abdomen
- belted-bias tyre** → bias-belted tyre
- belt edge separation** → belt separation
- belt lift** → belt separation
- belt separation** جدایی تسمه [تایر]
abbr. BES
syn. belt edge separation, belt lift
- bent fracture** → greenstick fracture
- BES** → belt separation
- beveled splice** سروصل اریب [تایر]
- bias-belted tyre** تایر لایه‌اریب تسمه‌ای [تایر]
syn. belted-bias tyre
- bias tyre** تایر لایه‌اریب [تایر]
- BIF** → banded iron formation
- Big Book study meeting** جلسه به‌نامه‌خوانی [اعتیاد]
- bileaflet valve** دریچه دولتی [پیوند]
- bile duct adenoma** تودعه زردابراه [پایه‌پزشکی]
- bin** خانک [ژئوفیزیک]
- binary pulsar** دوتایی تپ‌اختری [نجوم‌رصدی]
syn. binary pulsar system
- binary pulsar system** → binary pulsar
- bin interval** فاصله خانک‌ها [ژئوفیزیک]
- binocular vision** دید دوچشمی [پایه‌پزشکی]
- bin rotation** چرخش خانک [ژئوفیزیک]
- bioadhesive** زیست‌چسب^۱، زی‌چسب [دارویی]
- bioadhesive polymer** زیست‌چسب^۲، زی‌چسب [دارویی]
- biocompatibility** زیست‌سازگاری، زی‌سازگاری [دارویی]
- biocompatible** زیست‌سازگار، زی‌سازگار [دارویی]
- bioequivalence** زی‌هم‌ارزی، هم‌ارزی زیستی [دارویی]
- bioequivalent** زی‌هم‌ارز [دارویی]
- biological implant** کاشتینه زیستی [پیوند]
- biophile** زیست‌دوست [زمین‌شناسی]
- bioprosthetic valve** دریچه زیست‌ساختی [پیوند]
- bipedicle flap** باله دوپایه [پیوند]
syn. pouch flap
- birthday attack** حمله روز تولد [رمز]
- birth fracture** شکستگی زایمانی [استخوان‌پزشکی]
- biserrate** دواره‌ای [کیامی]
syn. doubly serrate
- black-top¹** → grey attack
- black-top²** سوزن‌ریزی [جنگل]
- blade** پهنک [کیامی]
syn. lamina
- blade endosteal implant** کاشتینه تیغه‌ای درون‌استخوانی [پیوند]
- blade implant** کاشتینه تیغه‌ای [پیوند]
- blinding¹** کورسازی [رمز]
- blinding²** کورسازی [سلامت]
syn. blinding asking

autoepidermic graft

→ autodermic graft

autogenous graft → autograft

autograft

خودپیوندینه [پیوند]

syn. autologous graft, autoplasic graft,

autogenous graft

autologous graft → autograft

autometamorphism خوددگرگونی [زمین‌شناسی]

automobile racing

→ motor racing

autoplasic graft → autograft

auto racing → motor racing

auxiliary six-four chord

→ neighbouring six-four chord

avascular graft

پیوندینه بی‌رگ [پیوند]

avulsion fracture

شکستگی - کندگی [استخوان‌پزشکی]

awl shape → subuliform

axial pattern flap

باله محوری [پیوند]

azimuth error

خطای سمتی [انجوم‌رصدی]

B

BAC

خون‌کُل [اعتیاد]

back azimuth

سمت وارون [ژئوفیزیک]

syn. reverse azimuth

back azimuth → reverse azimuth

backbiting → self transfer

background seismicity

زلزله‌خیزی زمینه [ژئوفیزیک]

back tackle

تک از پشت [ورزش]

backup drinks

نوشیدنی دوتایی [کردشگری]

backward secrecy

رازمانی پس‌سو [رمز]

Baker and Hill osteotomy

استخوان‌بری بیکر و هیل [استخوان‌پزشکی]

bakery filling پرکننده فراورده نانوائی [فناوری غذا]

bakery product

فراورده نانوائی [فناوری غذا]

bakery product mix

مخلوط آماده نانوائی [فناوری غذا]

balance → tyre balance

balance of terror

موازنه وحشت [سیاسی]

balance patch

وصله میزان [تایر]

balancer

توازن‌بخش [سیاسی]

balance weight

سرب [تایر]

balancing¹

توازن‌بخشی [سیاسی]

balancing²

میزان‌سازی [تایر]

syn. wheel balancing

ballast-deck bridge

پل عرشه‌پارستگی [ریلی]

banded iron formation

abbr. BIF

سازند آهن نواری [زمین‌شناسی]

band lugging → relugging

bandwidth consumption attack

حمله به پهنای باند [مخابرات]

bark deduction

کسر پوست [جنگل]

barré (fr.)

تمام‌بست، بست [موسیقی]

syn. grand-barré, jeu barré, capotasto¹

barrier kerb

جدول مانع [درون‌شهری]

basal cell adenoma

تودغه یاخته پایه [پایه‌پزشکی]

basic authentication

اصالت‌سنجی پایه [مخابرات]

basic text

کتاب پایه [اعتیاد]

battalion

گردان [نظامی]

battery

آتشبار [نظامی]

battery centre

مرکز آتشبار [نظامی]

syn. chart location of the battery

battle cry

رزم‌بانگ [نظامی]

- articulation**¹ شیوۀ اجرا [موسیقی]
- articulation**² نقطه‌گذاری [موسیقی]
- artificial anatomy** کالبدشناسی تندیسی [تشریحی]
- artificial cardiac valve** دریچه مصنوعی قلب [پیوند]
- artistic anatomy** کالبدشناسی هنری [تشریحی]
- ASI** شاخص شدا [اعتیاد]
- Asian Para Games** بازی‌های پارا آسیایی، بازی‌های آسیایی معلولان [ورزش]
- asphixophilia → hypoxiphilia**
- ASR → access service request**
- assay** مقدارسنجی، تعیین مقدار [دارویی]
- assisted recovery** خودیابی با کمک، بهبود با کمک [اعتیاد]
- associated-dissolved natural gas** گاز طبیعی همراه - حل‌شده [شیمی]
- associated gas** گاز همراه [شیمی]
syn. gas-cap gas
- associated liquids** مایعات همراه [شیمی]
- astrophysical position** → astrometric position
- astrometric position** موقعیت اخترسنجشی، موقعیت اخترسنجی [نجوم‌رصدی]
syn. astrophysical position
- astronomical azimuth** سمت نجومی [نقشه‌برداری]
- astronomical survey** نقشه‌برداری نجومی [نجوم‌رصدی]
syn. astronomical surveying, survey
- astronomical surveying** → astronomical survey
- asymmetric cryptography** رمزنگاری نامتقارن [رمز]
- atmophile** جو‌دوست [زمین‌شناسی]
- atmospheric Cherenkov light** نور چرنکف جوی [نجوم‌رصدی]
- attack** حمله [مخابرات]
- attack time** مدت حمله [مخابرات]
- attribute** شاخصه [مخابرات]
syn. entity attribute
- attribute certificate** گواهی شاخصه [مخابرات]
abbr. AC¹
- AuC/AC²** ماس [مخابرات]
- auditability** ممیزی‌پذیری [رمز]
- augmented interval** فاصله افزوده [موسیقی]
- augmented-major seventh chord** آکورد هفتم افزوده - بزرگ [موسیقی]
- augmented seventh chord** آکورد هفتم افزوده [موسیقی]
- augmented sixth chord** آکورد شش افزوده [موسیقی]
- augmented six-three chord** آکورد سه‌شش افزوده [موسیقی]
- augmented triad** آکورد سه‌صدایی افزوده [موسیقی]
- auriculate** گوشک‌دار [گیاهی]
- authentication centre** مرکز اصالت‌سنجی [مخابرات]
- authentication random number** شماره تصادفی اصالت‌سنجی [مخابرات]
- authentication sequence number** شماره ترتیبی اصالت‌سنجی [مخابرات]
- authentication token** نمودافزار اصالت‌سنجی [مخابرات]
- autodermic graft** پیوندینۀ خودپوستی [پیوند]
syn. autoepidermic graft
- autodigestion** خودهضمی [محیط‌زیست]

- angular diameter** قطر زاویه‌ای [نجوم رصدی]
syn. apparent size, angular size
- angular diameter distance**
 فاصله قطر زاویه‌ای [نجوم رصدی]
syn. angular size distance
- angular size → angular diameter**
- angular size distance**
 → angular diameter distance
- angulated fracture**
 شکستگی زاویه‌دار [استخوان پزشکی]
- annual parallax**
 اختلاف منظر سالانه [نجوم رصدی]
syn. heliocentric parallax
- anomalous trichromatic vision**
 سه‌رنگ‌بینی بی‌هنگار [پایه پزشکی]
- anonymity** گمنامی [رمز]
- anonymizer** گمنام‌ساز [رمز]
- anorgasmia/anorgasmy**
 ناربوختگی [روان‌شناسی]
- anosmatic** نابویا [پایه پزشکی]
syn. anosmic
- anosmia** نابویایی [پایه پزشکی]
syn. anosphresia, olfactory anesthesia
- anosmia gustatoria** نابویایی غذایی [پایه پزشکی]
- anosmia respiratoria**
 نابویایی تنفسی [پایه پزشکی]
- anosmic → anosmatic**
- anosphresia → anosmia**
- anterior subperiosteal implant**
 کاشتینه قدامی زیرپیراستخوانی [پیوند]
- antimode** پادمُد [ریاضی]
- anti-mutator** جهش‌کاه [ژن‌شناسی]
- antimutator gene** ژن جهش‌کاه [ژن‌شناسی]
- antisense gene** ژن پادمعنا [ژن‌شناسی]
- antithetic fault** گسل ناهم‌نهاد [ژئوفیزیک]
- antithetic variable** متغیر متضاد [ریاضی]
- apothecary → pharmacist**
- apophysis** زبانۀ [زمین‌شناسی]
syn. tongue
- apparent diameter** قطر ظاهری [نجوم رصدی]
- apparent horizon** افق ظاهری [نقشه‌برداری]
- apparent size → angular diameter**
- apparent slope** شیب ظاهری [نقشه‌برداری]
- appetizer** اشتها‌آور [گردشگری]
- applied anatomy** کالبدشناسی کاربردی [تشریحی]
- applied mathematics**
 ریاضیات کاربردی [ریاضی]
- applied sociology**
 جامعه‌شناسی کاربردی [جامعه‌شناسی]
- aquaplaning → hydroplaning**
- aquatics** ورزش‌های آبی [ورزش]
syn. water sports
- AR → access rate**
- area sampling** نمونه‌گیری ناحیه‌ای [ریاضی]
- arm cylinder cast**
 گچ استوانه‌ای دست [استخوان پزشکی]
- armonica (it.) → glass harmonica**
- arms of anchor endosteal implant**
 بازوهای کاشتینه عمق‌استخوانی [پیوند]
- army** ارتش [نظامی]
- Army** نیروی زمینی [نظامی]
- arpeggiated six-four chord**
 آکورد چهارشش چنگسان [موسیقی]
- arrow-shaped → sagittiform**
- arteriovenous graft**
 پیوندینه سرخرگی - سیاهرگی [پیوند]
- arthroplastic implant** کاشتینه مفصل [پیوند]

alcohol induced disorders

اختلالات الکل‌زاد [اعتیاد]

alcohol induced mood disorder

اختلال خلق الکل‌زاد [اعتیاد]

alcohol induced persisting amnesic disorder

اختلال یادزدودگی الکل‌زاد دائم، ایاد [اعتیاد]

alcohol induced psychotic disorder

اختلال روان‌پریشی الکل‌زاد [اعتیاد]

alcohol induced sleep disorder

اختلال خواب الکل‌زاد [اعتیاد]

alcohol testing

الکل‌آزمایی [اعتیاد]

alembic

انبیق [شیمی]

algebraic attack

حمله جبری [رمز]

syn. algebraic cryptanalysis**algebraic cryptanalysis**

→ algebraic attack

aligning torque

→ self-aligning moment

allogeneic graft → allograft**allogeneic transplantation**

هم‌پیوندزنی [پیوند]

syn. allotransplantation**allograft**

هم‌پیوندینه [پیوند]

syn. homologous graft, homoplastic

graft, homograft, allogeneic graft

alloplastic middle ear implant

کاشتینه هم‌سازۀ گوش میانی،

گوش میانی مصنوعی [پیوند]

allotransplantation

→ allogeneic transplantation

allotrioblastic texture

→ xenoblastic texture

alphanumeric sizing system/**alpha-numeric sizing system**

سامانه اندازه‌گذاری حرفی - عددی [تایر]

altimetric traverse

پیمایش فرازیافتی [نقشه‌برداری]

amaurosis

پی‌کوری [پایه‌پزشکی]

amaurosis centralis

→ central amaurosis

amaurosis congenital

→ congenital amaurosis

amaurosis congenital of Leber

→ congenital amaurosis

amaurosis fugax

پی‌کوری گذرا [پایه‌پزشکی]

amaurotic

پی‌کور [پایه‌پزشکی]

amblyopia

تنبلی چشم، پی‌کم‌بینی [پایه‌پزشکی]

amblyopia ex anopsia

پی‌کم‌بینی بیش‌کم‌کاری [پایه‌پزشکی]

Americanism

امریکاگرایی [جامعه‌شناسی]

amino acylated tRNA

→ charged transfer RNA

amorphous mineral

کانی آریخت [زمین‌شناسی]

amotivational syndrome

نشانگان بی‌انگیزگی [اعتیاد]

anaerobic baffled reactor process

فرایند واکنشگاهی تیغه‌ای بی‌هوازی [محیط‌زیست]

anatomic(al) pathology

→ pathological anatomy

anchor endosteal implant

کاشتینه عمق‌استخوانی [پیوند]

anchor splint

ایستانه دندان‌مهار [پیوند]

angle-to-left traverse

پیمایش چپ‌گرد [نقشه‌برداری]

angle-to-right traverse

پیمایش راست‌گرد [نقشه‌برداری]

achromatopsia → achromatic vision

acicular سوزنی [گیاهی]

syn. needle-shaped

Ackerman angle → toe-out-turns

ACL → access control list

ACNA

→ access customer name

abbreviation

ACO → access control officer

ACOAs¹/ACA¹ الکاسالان [اعتیاد]

ACOAs²/ACA² الکاسال [اعتیاد]

acromicria ریزپایانگی [پایه پزشکی]

action اقدام [اعتیاد]

action stage مرحله اقدام [اعتیاد]

acute abdomen شکم در حالت حاد،

شکم حاد [تشریحی]

acute alcoholic myopathy

ماهیچه آسیبی الکلی حاد [اعتیاد]

acylated tRNA → charged transfer RNA

adaptive chosen ciphertext attack

حمله با متن رمز منتخب وفقی [رمز]

adaptive chosen plaintext attack

حمله با متن اصلی منتخب وفقی [رمز]

added sixth chord

آکورد با ششم اضافه [موسیقی]

addiction severity index

شاخص شدت اعتیاد [اعتیاد]

adenoma

تودغده [پایه پزشکی]

adenoma of the adrenal cortex

تودغده فوق کلیوی [پایه پزشکی]

syn. adrenocortical adenoma

adhesive plaster → plaster

adjoint الحاق [ریاضی]

adjoint operator عملگر الحاقی [ریاضی]

administrative safeguards

پادمان اداری [مخابرات]

adrenocortical adenoma

→ adenoma of the adrenal cortex

adult children of alcoholics¹

الکی زادگان بزرگسال [اعتیاد]

adult children of alcoholics²

انجمن الکی زادگان بزرگسال [اعتیاد]

advantage rule

فرصت [ورزش]

AE → account executive

aerated confectionery پُف‌قندینه [فناوری غذا]

aerosol cream کف‌خامه [فناوری غذا]

affinity میل [دارویی]

affinity constant ثابت میل [دارویی]

afternoon tea عصرانه [کردشگری]

afters → sweet course

agitation بس‌هم‌زنی [فناوری غذا]

aileron-centring device → wing leveler

aircraft mover یدک‌کش هواگرد [هوابی]

airplane splint ایستانه هوایی [پیوند]

air-starter unit راه‌انداز بادی [هوابی]

Al-Anon الکاوند [اعتیاد]

Alateen الکاوان [اعتیاد]

alcoholic amblyopia

بی‌کم‌بینی الکلی [پایه پزشکی]

alcoholic cerebellar degeneration

تباهی الکل‌زاد مخچه [اعتیاد]

alcohol(ic) hallucinosis

توهم‌زدگی الکلی [اعتیاد]

alcoholic myopathy ماهیچه آسیبی الکلی [اعتیاد]

alcoholic neuropathy

عصب آسیبی الکلی [اعتیاد]

alcohol induced anxiety disorder

اختلال اضطرابی الکل‌زاد [اعتیاد]

access control message

پیام واپایش دسترسی [مخابرات]

access control method

روش واپایش دسترسی [مخابرات]

access control officerمسئول واپایش دسترسی [مخابرات] *abbr. ACO***access control service**

خدمات واپایش دسترسی [مخابرات]

access control system

سامانه واپایش دسترسی [مخابرات]

access coordination

هماهنگ‌سازی دسترسی [مخابرات]

access coupler

جفتگر دسترسی [مخابرات]

access customer name abbreviationکوتاه‌نام دسترسی مشتری [مخابرات] *abbr. ACNA***access event**

رویداد دسترسی [مخابرات]

access function

کارکرد دسترسی [مخابرات]

access group

گروه دسترسی [مخابرات]

access link

پیوند دسترسی [مخابرات]

access list

فهرست دسترسی [مخابرات]

access manager

مدیر دسترسی [مخابرات]

access method

روش دسترسی [مخابرات]

access minutes

دقیقه‌های دسترسی [مخابرات]

*syn. access minutes of use***access minutes of use → access minutes****access network**

شبکه دسترسی [مخابرات]

access node

گره دسترسی [مخابرات]

access number

شماره دسترسی [مخابرات]

access organisation

سازمان دسترسی [مخابرات]

access phase

مرحله دسترسی [مخابرات]

access point

نقطه دسترسی [مخابرات]

access protection

حفاظت دسترسی [مخابرات]

access protocols

قراردادهای دسترسی [مخابرات]

access provider

فراهم‌ساز دسترسی [مخابرات]

access rate

نرخ دسترسی [مخابرات]

*abbr. AR***access request**

درخواست دسترسی [مخابرات]

access router

رهیاب دسترسی [مخابرات]

access server

کارساز دسترسی [مخابرات]

access service

خدمات دسترسی [مخابرات]

access service requestدرخواست خدمات دسترسی [مخابرات] *abbr. ASR***access signaling**

نشاندن دسترسی،

سیگنال‌دهی دسترسی [مخابرات]

*syn. End-to-End Signaling***access surcharge**

اضافه‌هزینه دسترسی [مخابرات]

access unit

واحد دسترسی [مخابرات]

accompaniments

مخلفات [گردشگری]

accordion graft

پیوندینه آکاردئونی [پیوند]

account

حساب [مخابرات]

account code

کد حساب [مخابرات]

account executive

متصدی حساب [مخابرات]

*abbr. AE***account hijacking**

حساب‌ربایی [مخابرات]

accounting management

مدیریت حساب [مخابرات]

accounting rate system

سامانه حسابداری نرخ [مخابرات]

accounting server

کارساز حسابداری [مخابرات]

account policy

خط‌مشی حساب [مخابرات]

accretion

تندرویش [جنگل]

ACE → access control entry**achromatic vision**

کوررنگی [پایه‌پزشکی]

*syn. achromatism, achromatopsia,**complete colour blindness,**total colour blindness***achromatism → achromatic vision**

A

abdomen شکم [تشریحی]

syn. belly, venter

abdomen obstipum شکم کوتاهی [تشریحی]

abdominal cavity حفره شکم [تشریحی]

abdominocentesis کشیدن مایع شکم [تشریحی]

syn. celiocentesis, celioparacentesis

abdominogenital شکمی - تناسلی [تشریحی]

abdominopelvic cavity

حفره شکمی - لگنی [تشریحی]

abdominoperineal

شکمی - میان‌دوراهی [تشریحی]

abdominoscopy شکم‌بینی [تشریحی]

syn. laparoscopy, celioscopy,

peritoneoscopy

abdominoscrotal

شکمی - کیسه بیضه‌ای [تشریحی]

abdominothoracic شکمی - سینه‌ای [تشریحی]

abdominovaginal شکمی - زهراهی [تشریحی]

abdominovesical شکمی - مثانه‌ای [تشریحی]

ABR فرایند واتی بی [محیط‌زیست]

absolute geopotential topography

عارضه زمین‌پتانسیلی مطلق [ژئوفیزیک]

absorbing well → soakaway

absorbtion pit → soakaway

abstinence-based recovery

خودپایی پرهیزمدار، بهبود پرهیزمدار [اعتیاد]

abuse of privilege

سوءاستفاده از حق ویژه [مخابرات]

AC¹ → attribute certificate

AC² → AuC

ACA¹ → ACOAs¹

ACA² → ACOAs²

ACC → access control centre

access attempt اقدام به دسترسی [مخابرات]

access authority مرجع دسترسی [مخابرات]

access bus گذرگاه دسترسی [مخابرات]

access contention هم‌گیری دسترسی [مخابرات]

access control centre

abbr. ACC مرکز واپایش دسترسی [مخابرات]

access control entry

abbr. ACE مدخل واپایش دسترسی [مخابرات]

access control field

میدان واپایش دسترسی [مخابرات]

access control list

abbr. ACL فهرست واپایش دسترسی [مخابرات]

access control mechanism

سازوکار واپایش دسترسی [مخابرات]

فهرست واژه‌ها به ترتیب الفبای لاتینی

A Collection of Terms

Approved by

**The Academy of Persian
Language and Literature**

volume 9

Terminology Department

April 2012